

FRENK HERBERT

**JEREMICI
DINE**

1.

Najveći broj disciplina su tajne discipline, stvorene sa naumom da ograničavaju a ne da oslobađaju. Ne pitajte - Zašto? Budite obazrivi sa - Kako? Zašto - neumitno vodi do paradoksa. Kako - namamljuje vas u klopku vasseljene uzroka i posledica. I jedno i drugo poriču bezgraničnost.

'Apokrifi sa Arakisa'

"Taraza ti je rekla, zar ne, da smo do sada potrošili jedanaest ovakvih gola Dankana Ajdaha? Ovaj je dvanaesti."

Stara časna majka Švangiju govorila je glasom u kome se osećala hotimična ogorčenost, dok se sa trećeg sprata parapeta posmatrala usamljeno dete koje se igralo na ograđenom travnjaku. Blistava podnevna sunčeva svetlost planete Gamu odbijala se od belih zidova dvorišta ispunjavajući prostor ispod njih sjajem, kao da je kakav snop svetlosti bio uperen na mladog голу.

Potrošili! pomisli časna majka Lusila. Jedva primetno je klimnula, razmišljajući o tome kako su hladno bezdušni bili Švangijuino držanje i izbor reči. Utrošili smo zalihe; pošaljite nam još!

Po izgledu, dete na travnjaku je moglo imati oko dvanaest standardnih godina, ali spoljašnja pojava je umela da bude varljiva u slučaju gole kod koga još nisu bila probuđena prvotna sećanja. Upravo u tom trenutku dečak podiže pogled prema posmatračima iznad sebe. Bio je čvrste telesne građe, a ispod crne kose nalik na kapu od karakula nazirao se oštar, usredsređen pogled. Žuta sunčeva svetlost ranog proleća bacala je kratke senke na njegova stopala. Koža mu je bila preplanula, no kada je blagim pokretom tela pomerio rub svoga plavog jednodelnog odela, na levom ramenu ukazala se bela put.

"Ove gole ne samo da su skupe već su i krajnje opasne po nas", reče Švangiju. Glas joj je bio ravan i bezosećajan i utoliko je delovao moćnije. Bio je to glas jedne časne majke instruktora koja se sa visine obraćala akolitki; bio je to glas koji je Lusili stavljao do znanja

da je Švangiju jedna od onih koje otvoreno ustaju protiv projekata sa golama.

Taraza ju je upozorila: "Pokušaće da te pridobije za svoje planove."

"Jedanaest promašaja je dovoljno", dodade Švangiju.

Lusila prelete pogledom preko Švangijuinih zboranih crta lica, pomislivši iznenada: Možda ću i ja jednog dana biti stara i smežurana. Isto je tako moguće da ću i sama biti moćnica u Bene Geseritu.

Švangiju je bila omalena žena sa brojnim belezima starosti, stečenim u izvršavanju poslova Sestrinstva. Iz svojih arhivskih proučavanja Lusila je znala da Švangijuina uobičajena crna odora skriva mršavu figuru, koju je malo ko ikada video osim njenih pomoćnica u oblačenju i muškaraca koji su je oplođavali. Švangijuina usta bila su široka a donja usna stisnuta staračkim borama koje su se poput lepeze skupljale u isturenu bradu. Njeno ophođenje odlikovalo se odsečnošću i osornošću koje su neupućeni često tumačili kao ljutnju. Zapovednica tvrđave Gamu bila je znatno zatvorenija osoba od većine časnih majki.

Lusila ponovo požele da je upoznata sa čitavim opsegom projekta sa golama. No, Taraza joj je ipak dovoljno jasno ukazala na osnovnu razdeobu: "Švangiju ne treba verovati kada je posredi bezbednost gole."

"Smatramo da su Tleilaksi sami, na svoju ruku, ubili većinu od prethodnih jedanaest", reče Švangiju. "To bi samo po sebi trebalo da nam nešto govori."

Prilagođavajući se Švangijuinom držanju, Lusila zauze miran stav gotovo bezosećajnog iščekivanja. "Iako sam mnogo mlađa od tebe, Švangiju, ja sam, takođe, potpuna časna majka." Mogla je gotovo da oseti na sebi Švangijuin napet, netremičan pogled.

Švangiju je imala prilike da vidi Lusiline holografe, ali u živom obličju ova žena je izazivala još veći nemir. Utiskivačica najboljeg soja, van svake sumnje. Potpuno plave oči, nekorigovane bilo kakvim sočivima, davale su Lusili prodoran izraz koji se slagao sa njenim duguljastim, ovalnim licem. Smaknuta kapuljača crne abadore otkrivala je smeđu kosu svezanu u čvrstu baretu koja se

stepenasto spuštala niz leđa. Čak ni najuštogljenija odora nije mogla da prikrije Lusiline raskošne grudi. Ona je bila izdanak genetske linije poznate po svojim materinskim svojstvima i već je za Sestrinstvo rodila troje dece, od toga dva deteta sa istim muškarcem. Da - ljupka smeđokosa žena sa bujnim grudima i materinskom nastrojenošću.

"Vrlo si škrt na rečima", reče Švangiju. "To mi govori da te je Taraza upozorila na mene."

"Imaš li razloga da veruješ da će ubice pokušati da smaknu i ovog dvanaestog golu?" upita Lusila.

"Već su pokušali."

Čudno je koliko je reč 'jeres' često dolazila u svest pri razmišljanju o Švangiji, pomisli Lusila. Da li je moglo biti 'jeresi' među časnim majkama? Činilo se da religiozni prizvuk ove reči odudara od osnovnog duha Bene Geserita. Kako je moglo biti jeretičkih pokreta među osobama udruženim u duboko manipulativnom stavu prema svim religioznim stvarima?

Lusila prenese pažnju na golu, koji je upravo izvodio niz premeta opisujući čitav krug; zaustavivši se ponovo se zagledao u dva posmatrača na parapetu.

"Kako samo ljupko to izvodi!" primeti Švangiju podrugljivo. Starački glas nije mogao potpuno da sakrije unutrašnju nasilnost.

Lusila okrznu pogledom Švangiju. Jeres. Raskolništvo nije bilo prava reč. Pojam protivljenja nije pokrивao ono što se moglo osetiti kod ove starije žene. Posredi je bilo nešto što je moglo da uzdrma Bene Geserit. Pobuna protiv Taraze, protiv Vrhovne časne majke? Nezamislivo! Vrhovne majke bile su odlivci pravljene u vladarskom kalupu. Jednom, kada je Taraza najpre prihvatila tuđe mišljenje i savet a potom donela odluku na svoju ruku, sestre su bile primorane na poslušnost.

"Ovo nije vreme za stvaranje novih problema!" reče još jednom Švangiju.

Bilo je jasno na šta misli. Ljudi iz Raštrkavanja sada su se vraćali, a namere nekih među tim Izgubljenim predstavljale su pretnju po Sestrinstvo. Uvažene naložnice - koliko je taj izraz zvučao slično onom: 'Časne majke!'

Lusila se odvaži na jedan opitni korak: "Ti, dakle, misliš da bi

trebalo da se usredsredimo na problem Uvažanih Naložnica iz Raštrkavanja?"

"Usredsredimo? Ha! One ne poseduju naše moći. Ne pokazuju dovoljno razboritosti. Nisu vične upotrebi melanža. To je, upravo, ono što one žele od nas, naše znanje o začinu."

"Možda", složi se Lusila. Nije htela da prihvati ovo zdravo za gotovo.

"Vrhovna majka Taraza izgubila je pamet uzaludno trošeći vreme sa ovim bezvrednim golom", dodade Švangiju.

Lusila očuta. Projekat sa golom neumitno je već dirnuo u staru ranu Sestrinstva. Mogućnost, makar i veoma daleka, da bi mogle da stvore još jednog Kvizac Haderaha pokretala je talase ljutitog straha širom njihovih redova. Pačati se sa crvolikim ostacima Tiranina? To je bilo kranje opasno.

"Nikada ne bi trebalo da pošaljemo tog golu na Rakis", promrmlja Švangiju. "Neka usnuli crvi počivaju."

Lusila ponovo obrati pažnju na dečaka golu. On je, u međuvremenu, okrenuo leđa visokom parapetu na kome su stajale dve časne majke, ali je nešto u njegovom držanju govorilo da zna da raspravljaju o njemu i da sada iščekuje njihovu reakciju.

"Bez sumnje shvataš da si pozvana ovamo dok je on još sasvim mlad", reče Švangiju.

"Nikada još nisam čula da je na nekom tako mladom vršeno duboko utiskivanje", saglasi se Lusila. U njenom tonu bilo je ponešto od blagog samopodsmevanja; znala je da će to Švangiju osetiti i pogrešno protumačiti. Veština proizvođenja željenog efekta i sve što je nužno išlo s tim, bilo je ono što bi se moglo nazvati naizrazitijom osobenošću Bena Geserita. Upotrebi ljubav ali izbegni je - to sad sigurno misli Švangiju. Analitičarke Sestrinstva znale su korene ljubavi. Istraživale su to još u prilično ranom razdoblju istorije Reda, ali se nikada nisu usudile da je iskoriste kod onih na koje su uticale. Dopusti ljubav ali čuvaj je se, bilo je pravilo. Znaj da ona leži duboko unutar čovekovog genetskog sklopa, bezbednosne mreže koja osigurava produžavanje vrste. Valja je koristiti kada je neophodno, utiskujući odabrane pojedince (ponekad jedne na druge) za ciljeve Sestrinstva, uz saznanje da će takvi pojedinci biti spregnuti moćnim

sponama teško pristupačnim površnom pogledu. Neki sa strane mogu da opaze takve veze i sagledaju posledice, ali povezani će uvek igrati prema nesvesnoj muzici.

"Nisam htela da kažem da je greška izvršiti Utiskivanje kod njega", napomenu Švangiju, pogrešno protumačivši Lusilino ćutanje.

"Činimo ono što nam je naređeno", reče Lusila prekorno. Neka Švangiju misli o tome što joj je volja.

"Ti, dakle, nisi protiv slanja ovog gole na Rakis", upita Švangiju. "Pitam se da li bi istrajala u takvoj slepoj poslušnosti kada bi znala potpunu istinu?"

Lusila duboko uzdahnu. Da li je ovo bila prilika da sazna sve o projektu sa golama Dankana Ajdaha?

"Na Rakisu postoji jedna devojčica po imenu Šeana Bruf", nastavi Švangiju. "U stanju je da kontroliše džinovske crve."

Lusila se potrudi da prikrije svoju zainteresovanost. Džinovski crvi. Ne Šai-hulud. Džinovski crvi. Peščani jahač koga je Tiranin predskazao konačno se pojavio.

"Nikad ne govorim u prazno", dodade Švangiju pošto je Lusila nastavila da ćuti.

Doista ne, pomisli Lusila. No, ti nazivaš stvar njenom opisnom oznakom, a ne imenom njenog mističnog značenja. Džinovski crvi. Pri tom zapravo misliš na Tiranina, Leta II, čiji beskrajni san kao biser svesti živi u svakom od tih crva. Ili smo, barem, navedeni da verujemo u to.

Švangiju pokaza pokretom glave prema dečaku na travnjaku ispod njih. "Misliš li da će njihov gola biti sposoban da utiče na devojčicu koja kontroliše crve?"

"Najzad se otkrivamo", pomisli Lusila. Ali samo reče: "Ne osećam nikakvu potrebu da odgovorim na to pitanje."

"Baš si oprezna", primeti Švangiju.

Lusila se pogrbi a onda protegnu. Oprezna? Da, zaista! Taraza ju je upozorila: "Što se tiče Švangiju, moraš delati krajnje oprezno ali hitro. Imamo na raspolaganju veoma usku vremensku marginu u kojoj možemo uspeti."

Ali u čemu? - pitala se Lusila. Ona pogleda sa strane Švangiju. "Ne shvatam kako su Tleilaksi uspeli da ubiju jedanaest gola. Kako

su mogli da probiju našu odbranu?"

"Sada imamo bašara", reče Švangiju. Ton njenog glasa govorio je da ni sama ne veruje u to.

Vrhovna majka Taraza joj je rekla: "Ti si Utiskivačica, Lusila. Kada dođeš na Gamu shvatićeš jedan deo plana. No, za izvršenje tvog zadatka nije neophodno da ti bude poznata čitava zamisao."

"Pomisli na troškove!" uzviknu Švangiju besno gledajući u pravcu gole koji je sada čučao, čupkajući busenje trave.

Lusila je znala da troškovi nisu bitni. Otvoreno priznanje neuspeha bilo je mnogo važnije. Sestrinstvo nikako nije smelo da prizna da je u stanju da pogreši. Ali činjenica da je Utiskivačica pozvana vrlo rano - bila je bitna. Taraza je znala da će Utiskivačica to shvatiti i prepoznati deo plana.

Švangiju koščatom rukom pokaza na dete koje se ponovo vratilo svojoj usamljениčkoj igri, trčeći i izvodeći telesne vežbe na travi.

"Politika", reče kratko.

Nema sumnje da je u jezgru Švangijuine jeresi ležala politika Sestrinstva, pomisli Lusila. Delikatnost unutrašnjih razmirica mogla se izvesti iz činjenice da je Švangiju bila naimenovana za zapovednicu tvrđave Gamu. Taraza je odbijala da postavlja na sporedne dužnosti one koji su joj se suprotstavljali.

Švangiju se okrenu i pogleda pravo u Lusilu. Bilo je rečeno dovoljno toga. Dovoljno se čulo i bilo provereno umovima uvežbanim da dejstvuju na nivou svesti Bene Geserita. Kapitol je uz krajnju brižljivost odabrao Lusilu.

Lusila je osetila kako je starija žena pažljivo ispituje, ali ne dopusti da to dotakne ono duboko osećanje svrhovitosti na koje se svaka časna majka mogla osloniti u trenucima izuzetnih pritisaka. Evo. Neka me gleda do mile volje. Lusila se okrenu i podesi usta u blag osmeh, prelazeći pogledom preko slemena krova naspram njih.

Tamo se ukazao neki uniformisan čovek, naoružan teškim laserskim pištoljem. Uputio je kratak pogled prema časnim majkama, a potom usredsredio pažnju na dete ispod njih.

"Ko je ono?" upita Lusila.

"Patrin, bašarev najpouzdaniji pomoćnik. Priča se da je on samo bašarov posilni, ali treba biti slep i glup pa poverovati u to."

Lusila pažljivo osmotri čoveka preko puta njih. To je, dakle, bio Patrin. Domorodac sa Gamua, rekla joj je Taraza. Lično ga je bašar odabrao za ovaj zadatak. Bio je mršav i plav, sada već u dobu prestarom za vojničku službu. Ipak, kada su bašara opozvali iz penzije, on je zahtevao da mu Patrin bude desna ruka u vršenju ove dužnosti.

Švangiju je zapazila kako je Lusila prenela pažnju sa Patrina na golu sa izrazom stvarne zabrinutosti. Da, ako je bašar bio pozvan da čuva ovu Tvrđavu, onda je goli pretila izuzetna opasnost.

Lusila prozbori u iznenadnom čuđenju. "Pa... on je..."

"Po naredbama Milesa Tega", reče Švangiju, izrekavši bašarovo ime. "Sva ova golina igra je, zapravo, trening. Mišići se moraju pripremiti za dan kada će biti ponovo vraćen vlastitom biću."

"Ono što on tamo izvodi nije prosta vežba", primeti Lusila. Osetila je kako joj mišići simpatetički reaguju na zapamćene vežbe iz vremena njene obuke.

"Ovom goli uskraćujemo jedino arcanu Sestrinstva", objasni Švaniju. "Gotovo sve ostalo u našem skladištu znanja može da bude njegovo." Ton glasa govorio je da ona to do kraja osuđuje.

"Niko, sigurno, ne veruje da bi ovaj gola mogao postati novi Kvizac Haderah", primeti Lusila.

Švangiju samo slegnu ramenima.

Lusila se držala potpuno mirno, razmišljajući. Da li je bilo moguće da se ovaj gola preobrazi u mušku verziju časne majke? Da li je ovaj Dankan Ajdaho mogao da nauči da pronikne pogledom tamo gde se to nijedna časna majka nije usuđivala.

Švangiju počne da govori glasom koji je podsećao na režeće mrmljanje: "Svrha ovog projekta... one imaju opasan plan. Mogu da naprave istu grešku..." Zastala je.

One, pomisli Lusila. Njihov gola.

"Mnogo bih dala da tačno saznam kakva je uloga Iksa i Ribogovornica u ovome", primeti Lusila.

"Ribogovornice!" Švangiju zavrte glavom pri samoj pomisli na ostatke ženske vojske koja je nekad služila isključivo Tiraninu. "One veruju u istinu i pravdu."

Lusila s naporom savlada iznenadnu stegnutost u grlu. Švangiju

se gotovo otvoreno usprotivila. Ipak, bila je zapovednica ovog mesta. Pravilo je u ovom slučaju bilo jednostavno. Oni koji se suprotstavljaju projektu moraju da ga nadziru kako bi mogli da ga prekinu na prvi znak nevolje. Dole na travnjaku bio je istinski gola Dankana Ajdaha. Upoređivanje ćelija i Istinozborci potvrdili su to.

Taraza joj je rekla: "Tvoja je dužnost da ga naučiš ljubavi u svim njenim oblicima."

"Tako je mlad", reče Lusila ne skidajući oči sa gole.

"Mlad, doista", složi se Švangiju. "Pa pretpostavljam da ćeš za sada nastojati da kod njega produbiš detinje odzive na materinsku ljubav. Kasnije..." Švangiju sleže ramenima.

Lusila ne ispolji nikakvo osećanje. Jedna Bene Geserit se povinuje. Ja sam Utiskivačica. Tako... Tarazina naređenja Utiskivačicama i specijalna obuka uslovljavali su sasvim određen tok događaja.

Lusila se ponovo obrati Švangijui: "Postoji neko ko izgleda kao ja i govori mojim glasom. Ja utiskujem za nju. Mogu li znati ko je to?"

"Ne."

Lusila utonu u ćutanje. Nije očekivala otkrivanje, ali ne jednom joj je stavljeno do znanja da upadljivo liči na stariju majku Obezbeđenja, Darvi Odrade. "Mlada Odrade", Lusila je čula ovo u više navrata. I Lusila i Odrade pripadale su, naravno, lozi Atreida, sa značajnim udelom u poreklu Sioninih potomaka. Ribogovornice nisu imale monopol na ove gene. Ali Druga sećanja jedne časne majke, čak i uz njihovu pravolinijsku selektivnost i ograničavanje na žensku stranu, pružala su važne naznake o veoma širokom opsegu projekta sa golama. Lusila, koja se našla u položaju da zavisi od svojih iskustava Džesikine ličnosti sahranjene nekih pet hiljada godina u prošlost genetskih manipulacija Sestrinstva, sada oseti dubok strah od tog izvora. Ovde je u pitanju bio porodični obrazac. On je izazivao tako snažno osećanje zle kobi da Lusila nehotično pribeže litaniji protiv straha, kao što su je učili prilikom prvih uvođenja u obrede Sestrinstva:

"Ne smem da se bojim. Strah satire um. Strah je mala smrt, koja donosi potpuno brisanje. Spremno ću se suočiti sa strahom. Dozvoliću mu da pređe preko mene i kroz mene. A kada bude

minuo, upraviću svoje unutrašnje oko da mu osmotrim tragove. Ali tamo kuda je strah prostrujao, neće ostati ničega. Preostaću samo ja.

Lusili se povrati spokoj.

Naslućujući ponešto od svega ovoga, Švangiju je dopustila da joj se budnost donekle smanji. Lusila nije bila glupača, nikakva specijalna časna majka sa titulom bez pokrića i jedva dovoljnim pedigreom da bi mogla da djeluje, bez dovođenja u nepriliku Sestrinstva. Sa Lusilom nije bilo šale i neke reakcije nisu se mogle sakriti od nje, čak ni reakcije neke druge časne majke. Vrlo dobro, neka onda sazna pun obim protivljenja ovom budalastom, opasnom projektu!

"Mislim da njihov gola neće ni doživeti da vidi Rakis", reče Švangiju.

Lusila pređe preko njenih reči. "Pričaj mi o njegovim drugovima", zatraži ona.

"On nema drugove; samo učitelje."

"Kada ću ih upoznati?" Nije skidala pogled sa naspramnog parapeta gde je stajao Patrin zaludno oslonjen na jedan niski stub sa teškim laserskim pištoljem na gotovs. Lusila najednom shvati da je Patrin promatra. Patrin je, zapravo, bio poruka od bašara. Švangiju je očigledno to videla i razumela. Mi ga čuvamo!

"Pretpostavljam da je Miles Teg taj koga tako silno želiš da upoznaš", reče Švangiju.

"Između ostalih."

"Zar ne želiš da najpre stupiš u vezu sa golom?"

"S njim sam već stupila u vezu". Lusila klimnu u pravcu zatvorenog dvorišta gde je dečak ponovo stajao gotovo nepokretan i gledao prema njoj. "Ovaj je sklon razmišljanju."

Lusila suzbi nevoljnu jezu, prepoznavši u Švangijuinim rečima i stavu spremnost na silovito suprotstavljanje. Nije bilo ni najmanjeg nagoveštaja da se ovaj dečak dole odlikovao i jednom pučkom crtom.

Dok je Lusila tako razmišljala oblaci prekriše sunce, što se ovde često događalo u ove sate. Hladan vetar dunuo je unutra preko zidova Tvrđave, izazivajući kovitlace po dvorištu. Dečak se okrenuo i

povećao brzinu svojih vežbi, podižući toplotu tela ovom pojačanom aktivnošću.

"Gde odlazi kada želi da bude sam?" upita Lusila.

"Uglavnom u svoju sobu. Do sada je pokušao nekoliko opasnih bekstava, ali smo ga u tome konačno obeshrabrile."

"Mora da vas veoma mrzi."

"Sigurna sam u to."

"Moraću odmah da se time pozabavim."

"Utiskivačica, zacelo, nema nikakvih sumnji u pogledu svojih sposobnosti da pobedi mržnju."

"Mislila sam na Geasu." Lusila uputi Švangijui pogled koji je govorio sam za sebe. "Čudno je da ste dopustili da Geasa napravi takvu grešku."

"Ne mešam se u normalno napredovanje obuke gole. Ako se kod neke od njegovih učiteljica javi prava ljubav prema njemu, to nije moj problem."

"Privlačan dečak", primeti Lusila.

Postojale su još malo posmatrajući голу Dankana Ajdaha u vežbanju-igri. Obe časne majke zakratko posvetiše misli Geasi, jednoj od prvih učiteljica dovedenih ovamo zbog projekta sa golama. Švangijin stav bio je jasan: Geasa je bila promašaj koji im je poslalo samo providenje. Lusila je jedino pomislila: Švangiju i Geasa su mi otežale zadatak. Nijedna od ovih žena čak ni za tren ne pokaza do koje su mere ove misli potvrđivale njihovu odanost.

Dok je posmatrala dete u dvorištu, Lusila je počela da oseća novo uvažavanje za ono što je Tiranin Bogocar u stvari postigao. Leto II je upotrebljavao ovaj tip gole tokom bezbrojnih životnih vekova - nekih tri hiljade godina, jednog za drugim. A Bogocar Leto II nije bio obična prirodna sila. Bio je najveći rušilac u istoriji čovečanstva, koji je sve prevrtao naglavačke: društvene sisteme, prirodne i neprirodne mržnje, oblike vladavine, obrede (kako zabranjene, tako i obavezne), neslužbene i službene religije. Strahotna težina Tiraninove strahovlade nije ostavila ništa neobeleženo, pa čak ni Bene Geserit.

Leto II nazivao je to 'Zlatnom Stazom', a ovaj tip gole Dankana Ajdaha imao je istaknutu ulogu u toj užasnoj strahovladi. Lusila je proučila izveštaje Bene Geserita, verovatno najbolje u vasseljeni. Čak

i danas, na većini starih planeta Carstva, novovenčani parovi šakama rasipaju vodu na istok i zapad od sebe, deklamujući lokalnu verziju 'Neka od ove žrtve poteku k nama Tvoji blagoslovi, o Bože beskrajne moći i beskrajne milosti.'

Nekada su Ribogovornice i njihovo ukroćeno sveštenstvo imali zadatak da silom šire ovakav pozdrav. Ali ova stvar je razvila vlastiti pokretački impuls, postajući sveprožimajuća, neodoljiva sila. Čak i najsumnjičaviji među vernicima govorili su: "Pa, ne može da naudi." Bilo je to dostignuće kome su se, uz osećaj nelagodnosti i strahopoštovanja, divili i najbolji religijski inženjeri Misionarije Protektive Bene Geserita. Tiranin je najbolje doskočio Bene Geseritu. A hiljadu i petsto godina od Tiraninove smrti Sestrinstvo je i dalje bilo nemoćno da razmrsi središnji čvor tog zastrašujućeg dostignuća.

"Ko je zadužen za dečakovu religijsku obuku?" upita iznenada Lusila.

"Niko", odgovori Švangiju. "Čemu trud? Kada se u njemu probude prvobitna sećanja, imaće vlastite ideje. Sa njima ćemo se pozabaviti tek ako budemo morale."

Dečak je u međuvremenu ispunio vreme predviđeno za telesno vežbanje. Ne obazrevši se više nijednom na posmatrača sa parapeta, napustio je zatvoreno dvorište kroz jedan širok ulaz sa leve strane. Patrin, takođe, napusti svoje stražarsko mesto ne pogledavši dve časne majke.

"Nemoj da te Tegovi ljudi zavaraju", reče Švangiju. "Oni imaju oči i na temenu. Znaš li da je Tegova majka bila jedna od nas? On podučava голу stvarima o kojima je najbolje ništa ne znati."

2.

Eksplodije su, takođe, sabijanja vremena. Sve primetne promene u prirodnoj vaskeljenoj eksplozivnoj su do izvesnog stepena i do određene tačke gledanja; inače ih ne biste opazili. Glatka neprekidnost promene, usporena u dovoljnoj meri, protiče a da je posmatrač ne opaža, jer je raspon njegovog vremena pažnje suviše kratak. Stoga, velim vam, uočio sam i promene koje vi nikada ne biste primetili.

Leto II

Žena, koja je obasjana jutarnjom svetlošću planete Kapitol stajala s druge strane stola za kojim je sedela Vrhovna časna majka Alma Mavis Taraza, bila je visoka i vitka. Dugačka aba-odora koja ju je oblagala svetlucavim crnilom od ramena do poda nije potpuno skrivala ljupkost kojom je njeno telo izražavalo svaku kretnju.

Taraza se nagnu u svojoj stolici i osmotri arhivski relej koji je sažete glife Bene Geserita projektovao u plohu stola samo za njene oči.

"Darvi Odrade", identifikovao je ekran ženu koja je stajala, a zatim se pojavio najvažniji podaci iz biografije, koje je Taraza već znala do tančina. Ekran je služio na više načina - predstavljao je pouzdan podsetnik Vrhovnoj majci, omogućavao joj da malo dobije na vremenu za razmišljanje dok se činilo da posmatra podatke, a bio je i konačan arbitar ukoliko bi nešto negativno iskrslilo u ovom razgovoru.

Odrade je za Bene Geserit izrodila devetnaestoro dece, zapazi Taraza dok joj je taj podatak promicao pred očima. Svako dete sa različitim ocem. Ništa neobično u tome, ali i najpažljivije posmatranje moglo je jedino da pokaže kako ta osnovna služba Sestrinstvu nije raskrupnjala Odradino telo. Crte njenog lica odavale su prirodnu otmenost izraženu u dugačkom nosu i ravnomerno uglastim jagodicama. Sve crte skupljale su se naniže u uzanu bradu. Usta su joj, međutim, bila puna i obećavala su strast koju je ona veoma

brižljivo zauzdavala.

Možemo uvek da se oslonimo na gene Atreida, pomisli Taraza.

Prozorska zavesa zaleprša iza Odrade i ona se osvrnu. Nalazile su se u Tarazinoj jutarnjoj sobi, malom i ukusno nameštenom prostoru ukrašenom prelivima zelene boje. Jedino je potpuno bela boja psu-naslonjača izdvajala Tarazu iz pozadine. Lučni prozori gledali su istočno na vrt i travnjak, a pozadinu prizora činile su udaljene snežne planine planete Kapitol.

Ne dižući pogled Taraza reče: "Bilo mi je drago što ste i ti i Lusila prihvatile ovaj zadatak. To mi je olakšalo posao."

"Volela bih da sam upoznala tu Lusilu", reče Odrade, spuštajući pogled povrh Tarazine glave. Odradin glas zvučao je kao neki kontraalt.

Taraza se nakašlja. "Nema potrebe. Lusila je jedna od naših najboljih Utiskivačica. Obe ste, naravno, na istovetan način liberalno uslovljene kako biste bile pripremljene za ovo."

Bilo je nečeg gotovo uvredljivog u Tarazinom nehajnom tonu i samo su navike proistekle iz dugog druženja slomile Odradin otpor. Shvatila je da je za to delimično kriva reč 'liberalno'. Preci Atreida su na pominjanje te reči dizali bunu. Bilo je to kao da su se njena nagomilana ženska sećanja suprotstavila nesvesnim pretpostavkama i neispitanim predrasudama s one strane poimanja.

"Samo liberalni odista misle. Samo liberalni su intelektualni. Samo liberalni shvataju potrebe svojih bližnjih."

Koliko pokvarenosti je ležalo skriveno u toj reči, pomisli Odrade. Koliko je tajnog ega samo bilo potrebno da bi se čovek osećao nadmoćno.

Odrade se priseti da je Taraza, uprkos nehatno uvredljivom tonu, upotrebila ovaj izraz jedino u njegovom univerzalnom značenju: Lusilino opšte obrazovanje bilo je brižljivo planirano kako bi odgovaralo Odradinom.

Taraza se udobnije smesti u naslonjaču ali joj je pažnja i dalje bila vezana za ekran ispred nje. Svetlost sa istočnih prozora padala joj je pravo na lice, stvarajući senke ispod nosa i brade. Taraza je bila sitna žena, jedva nešto starija od Odrade. Njeno lice sačuvalo je dosta od lepote koja ju je učinila najpouzdanijom za rasplodavanje

sa nezgodnim muškim partnerima. Lice joj je bilo duguljasto sa blago naglašenim obrazima. Crnu kosu je čvrsto povlačila unazad sa visokog čela koje je imalo prilično izražen vrh. Dok je govorila, usta je otvarala u najmanjoj mogućoj meri: izvanredna kontrola pokreta. Posmatračeva pažnja težila je da se usredsredi na njene oči: neodoljivo plavetnilo. Sve je to veoma nalikovalo na kakvu uglađenu masku kojoj je malo tog izmicalo što bi odavalo njena prava osećanja.

Odrade shvati šta se krije iza trenutne poze časne majke. Sva je prilika da će sada Taraza početi da mrmlja samoj sebi u bradu. I odista, kao na mig, ova to poče da čini.

Vrhovna majka je razmišljala dok je sa velikom pažnjom pratila iznošenje biografskih podataka. Mnoge stvari su zaokupljale njenu pažnju.

Ovo je za Odrade bila umirujuća misao. Taraza nije verovala da postoji nešto poput blagonaklone sile koja bdije nad sigurnošću čovečanstva. Misionarija protektiva i namere Sestrinstva bilo je sve što je imalo važnosti u Tarazinoj vaseljeni. Šta god da je služilo tim namerama, pa čak i mahinacije davno preminulog Tiranina, moglo se oceniti kao dobro. Sve ostalo bilo je rđavo: tuđinskim uljezima iz Raštrkavanja - posebno onim povratničkim potomcima koje su sebe nazivale 'Uvaženim Naložnicama' - nije se moglo verovati. Žene Tarazinog soja, čak i one časne majke koje su joj se otvoreno suprotstavljale u Savetu, predstavljale su krem Bene Geserita, jedina stvar koja je zasluživala poverenje.

I dalje ne dižući glavu Taraza reče: "Upoređivanjem milenijuma pre Tiranina sa razdobljem posle njegove smrti, uviđaš da je došlo do izuzetnog smanjenja velikih ratnih sukoba. Posle Tiranina, broj takvih sukoba pao je na manje od dva procenta u odnosu na ranije razdoblje."

"Koliko je to nama poznato", dobaci Odrade.

Taraza sevnu očima prema njoj, a onda ponovo spusti pogled. "Šta?"

"Ne možemo da kažemo koliko je ratova vođeno izvan našeg vidokruga. Raspolazeš li statističkim podacima od ljudi iz Raštrkavanja?"

"Naravno da ne."

"Onda, hoćeš da kažeš da nas je Leto ukrotio", reče izazovno Odrade.

"Možeš i tako da razumeš ako ti je volja". Taraza podvuče nešto što je ugledala na ekranu. "Zar ne bi jedan deo zahvalnosti trebalo da pripišemo našem voljenom bašaru Milesu Tegu?" upita Odrade. "Ili njegovim nadarenim prethodnicima?"

"Mi smo odabrale te ljude", reče Taraza.

"Ne uviđam smisao ove rasprave o stvarima rata", reče Odrade. "Kakve to veze ima sa našim sadašnjim problemom?"

"Postoje neki koji misle da bi nam se moglo dogoditi da se vratimo na uslove iz vremena Tiranina, dakakao, uz veoma neprijatan pad."

"Oh?" Odrade napući usne.

"Više skupina među našim Izgubljenim koji su se vratili prodaju naoružanje svakome ko želi ili može da ga kupi."

"Konkretno, kome?" upita Odrade.

"Složeno naoružanje se u znatnim količinama prebacuje na Gamu, a gotovo je izvesno da Tleilaksi gomilaju neka od gadnijih oružja."

Taraza se ponovo zaveli u naslonjači i protrlja slepoočnice. Prozbora je tihim, bezmalo nesigurnim glasom: "Smatramo da donosimo odluke od najvećeg značaja, koje proizilaze iz najuzvišenijih načela."

Odrade je i ranije bila svedok ovakvog raspoloženja, te upita: "Da li to naša Vrhovna majka sumnja u ispravnost Bene Geserita?"

"Da li sumnjam? Oh, ne. Ali osećam nelagodnost. Čitavog života izgaramo za te visoko plemenite ciljeve, a šta na kraju otkrivamo? Otkrivamo da su mnoge stvari kojima smo posvetile naše živote proizašle iz beznačajnih odluka. Trag njihovog porekla može se pratiti sve do želja za ličnom udobnošću ili lagodnošću, i one nemaju ničeg zajedničkog sa našim visokim idealima. Gotovo uvek su posredi bili svetovni praktični dogovori koji su zadovoljavali potrebe onih koji su mogli da donose odluke."

"Čula sam te kako to nazivaš političkom nužnošću", primeti Odrade.

Usmerivši ponovo pažnju na ekran, Taraza progovori glasom u kome se osećala čvrsta kontrola: "Ako se institucionalizujemo u prosuđivanju, onda smo na dobrom putu da uništimo Bene Geserit."

"U mojoj biografiji nećeš otkriti beznačajne odluke", reče Odrade.

"Tragam za izvorima slabosti, za pukotinama."

"Ni njih nećeš pronaći."

Taraza prikri smešak. Prepoznala je ovu egocentričnu crtu: Odradin način bockanja Vrhovne majke. Odrada je umela vrlo vešto da se prikazuje nestrpljivom, dok se u stvari povlačila u bezvremeni tok strpljenja.

S obzirom na to da Taraza nije prihvatila mamac Odrade se predade spokojnom iščekivanju - laganog daha, smirenog uma. Strpljenje je naišlo bez razmišljanja o njemu. Sestrinstvo ju je odavno naučilo kako da razdvoji prošlost i sadašnjost u istovremene tokove. Mogla je, uz opažanje neposredne okoline, da odabira deliće i odlomke svoje prošlosti i proživljava ih kao da su se odvijali na platnu postavljenom preko sadašnjosti.

Rad sećanja, pomisli Odrade. Izvući neophodne stvari i ostaviti ih da počivaju. Uklanjanje prepreka. Kada je sve drugo otupelo, još je ostajalo njeno zamršeno detinjstvo.

Bila su vremena kada je Odrade živela kao većina dece: u kući sa muškarcem i ženom, koji su se, i ako nisu bili njeni roditelji nesumnjivo ponašali kao loco parentis. I sva druga deca koju je tada poznavala živela su u sličim situacijama. Imala su tate i mame. Ponekad je samo tata radio daleko od kuće. Ponekad je samo mama izlazila radi svojih poslova. U Odradinom slučaju, žena je ostajala kod kuće i nikakva kreše-dadilja nije čuvala dete za radnog vremena. Mnogo kasnije Odrade je saznala da je njena rođena majka dala pozamašnu sumu novca da bi obezbedila takve uslove za svoje žensko čedo, koje je na taj način bilo naprosto skriveno, iako je stalno bilo pred očima.

"Ona te krije kod nas zato što te voli", objasnila joj je ta žena kada je Odrade dovoljno odrasla da bi mogla razumeti. "Zbog toga nikad ne smeš da otkriješ da ti mi nismo pravi roditelji."

Odrade je kasnije saznala da ljubav nije imala nikakve veze sa tim. Časne majke nisu delale iz tako prozaičnih pobuda. A i Odradina

rođena majka bila je sestra reda Bene Geserita.

Sve ovo otkriveno je Odradi u skladu sa prvobitnim planom. Njeno ime: Odrade. Uvek su je zvali Darvi, osim u slučajevima kada ja onaj koji ju je oslovljavao bio razdragan ili ljut. Mladi prijatelji su to spontano skratili na Dar.

Sve, ipak, nije išlo u skladu sa prvobitnim planom. Odrade se sećala uzane postelje u prostoriji kojoj su vedrinu davale slike životinja i fantastičnih pejsaža na pastelno plavim zidovima. Bele zavese lepršale su na prozoru od blagih prolećnih i letnjih povetaraca. Odrade je pamtila skakanje po uzanoj postelji - čudesno srećne igre, gore, dole, gore, dole. Mnogo smeha. Ruke je ščepaše u poluskoku i čvrsto je prigrliše. Bile su to ruke jednog muškarca. Okruglo lice sa malim brkovima koji su je gociali do hihotanja. Krevet je udario u zid kada je skočila i od tog pokreta na zidu se stvoriše urezi.

Odrade se u ovom času poigravala svojim sećanjima i nije joj se dalo da ih odbaci u bunar racionalnosti. Belege na zidu. Belege smeha i radosti. Kako su male bile, a koliko su mnogo značile.

Čudno je kojiko je u poslednje vreme sve više razmišljala o tati. Nisu sva sećanja bila srećna. Bilo je trenutaka kada je on bio tužno ljut i opominjao mamu da se 'ne upetljava suviše'. Imao je lice koje je odavalo brojne nelagodnosti. Glas mu je ličio na lajanje, naročito kada je bio ljutitog raspoloženja. Mama bi hodala na prstima, sa očima punim brige. Odrade je osećala brigu i strah i zamerala je to tom muškarcu. Žena je najbolje znala kako da postupa s njim. Poljubila bi ga u potiljak, pogladila mu obraz i šapnula u uvo.

Ova drevna 'prirodna' osećanja zahtevala su od analitičarke-nadzornice iz reda Bene Geserita puno rada sa Odrade pre nego što su bila odstranjena. Ali čak i sada bilo je štetnih ostataka koje je trebalo razabrati i odbaciti. Čak i sada Odrade je znala da sve to nije nestalo.

Posmatrajući kako Taraza sa velikom brižljivošću proučava biografske zabeleške, Odrade se pitala da li je to bila ona pukotina koju je Vrhovna majka ugledala.

Svakako da su se do sada uverile da sam u stanju da izađem na kraj sa osećanjima iz tog ranog razdoblja.

Sve je to bilo tako davno. Pa ipak, morala je priznati da sećanje na onog muškarca i onu ženu počiva u njoj, vezano takvom silom da možda nikada neće biti potpuno izbrisano. Posebno na mamu.

Časna majka in extremis koja je rodila Odrade smestila ju je na skrovito mesto na Gamuu iz razloga koji je Odrade sada sasvim dobro shvatila. Odrade joj zbog toga nije prebacivala. Bilo je to neophodno da bi obe preživele. Teškoće su nastale iz činjenice da je pomajka pružila Odradi ono što većina majki pruža svojoj deci, ono u šta Sestrinstvo nije imalo ni trunke poverenja - ljubav.

Kada su se časne majke konačno pojavile, pomajka se nije opirala oduzimanju svog deteta. Došle su dve časne majke u pratnji skupine muških i ženskih nadzornika. Kasnije je Odrade dugo pokušavala da razume značenje tog bolnog trenutka. Ona žena je u dubini duše znala da će dan rastanka doći. Bilo je samo pitanje vremena. Pa ipak, budući da su dani prerastali u godine - skoro šest standardnih godina - žena se usudila da gaji nadu.

A onda su došle časne majke, sa svojim nezgrapnim pomoćnicima. One su sve vreme naprosto čekale dok nije postalo bezbedno, to jest dok se nisu uverile da nijedan lovac nije saznao da je ovo bila Bene Geserit - planirani potomak loze Atreida.

Odrade je videla kako njenoj pomajci daju veliki iznos novca. Žena je bacila novac na pod. Ali nijedanput nije podigla glas u znak protesta. Odrasli koji su sudelovali u toj sceni znali su na kojoj strani leži moć.

Prizivajući ta zgusnuta osećanja, Odrade je u svesti još mogla da vidi kako žena seda u stolicu sa ravnim naslonom pored prozora koji je gledao na ulicu, kako se šćućuruje u njoj i počinje da se ljulja napred, nazad, napred, nazad. Pri tom, nije davala glasa od sebe. Časne majke su upotrebile Glas i svoje znamenite trikove uz dim opojnih trava i razoružavajuće prisusvo da bi namamile Odrade u kola koja su ih čekala na ulici. "Biće samo za kratko, poslala nas je tvoja prava majka."

Odrade je osetila laž, ali ju je radoznalost gicala. Moja prava majka.

Njeno poslednje viđenje žene koja je do tada za nju bila jedini znani ženski roditelj bila je upravo ta slika prilike pored prozora koja

se ljulja napred-nazad sa izrazom jada na licu i rukama obavijenim oko vlastitog tela.

Kasnije, kada je Odrade pominjala povratak pomajci, ta zapamćena verzija već je bila ugrađena u važnu pouku Bene Geserita.

"Ljubav vodi u jad. Ljubav je veoma drevna sila, koja je imala svrhu u svoje vreme, ali više nije bitna za opstanak vrste. Setimo se greške one žene, njenog bola."

Sve negde do osamnaeste godine Odrade se smirivala sanjarenjem. Ona je zaista nameravala da se vrati pošto postane prava časna majka. Htela je da se vrati i pronađe tu ženu koju je volela, da je pronađe iako ova nije imala nikakvo drugo ime do 'mama' i 'Sibija'. Odrade se sećala smeha starijih prijatelja koji su tu ženu zvali Sibija.

Mama Sibija.

Sestre su, međutim, saznale za ova sanjarenja i istražile njihov izvor. To je, takođe, odmah ugrađeno u odgovarajuću pouku.

"Sanjarenje je prvi vid buđenja onog što zovemo istovremenim tokovima. Ovo je, opet, važno sredstvo racionalnog mišljenja. Uz njegovu pomoć možeš da razbistriš um, pripremivši ga za bolje razmišljanje."

Istovremeni tokovi.

Odrade se usresredi na Tarazu koja je sedela za stolom jutarnje sobe. Trauma iz detinjstva mora da je bila brižljivo pohranjena u rekonstruisanom mestu sećanja. Sve se to zbilo daleko odatle, na Gamuu, planeti koju su ljudi Dana ponovo sazdali posle Vremena gladi i Raštrkavanja. Narod Dana, odnosno Kaledana u to doba. Odrade se čvrsto uhvatila racionalnog mišljenja koristeći zastoj Drugih sećanja koja su preplavila njenu svest za vreme začinske agonije kada je stvarno postala prava časna majka.

Istovremeni tokovi... filter svesti... Druga sećanja.

Koliko su moćna bila oruđa koja joj je Sestrinstvo podarilo! Kako opasna oruđa! Svi oni drugi životi ležali su odmah tamo iza zastora svesti, kao oruđa opastanka, a ne način zadovoljavanja nehajne radoznalosti.

Taraza ponovo progovori, prevodeći izvode iz materijala koji je

promicao pred njenim očima. "Premnogo tragaš po svojim Drugim sećanjima. To ti oduzima energiju, koju bi trebalo bolje čuvati."

Vrhovna majka uzdiže svoje potpuno plave oči i prodorno pogleda Odrade. "Ponekad ideš do samog ruba telesne izdržljivosti. To te može odvesti u preranu smrt."

"Oprezna sam sa začinom, majko."

"Pa i treba da budeš! Telo može da podnese samo onoliko melanža, koliko je u stanju da prodre u svoju prošlost!"

"Jesi li pronašla moju pukotinu?" upita Odrade.

"Gamu!" Jedna reč, ali ipak čitava beseda.

Odrade je to znala. Neizbežna trauma onih izgubljenih godina na Gamuu. One su bile odvratanje koje je trebalo iskoreniti i učiniti ga racionalno prihvatljivim.

"Ali ja sam poslata na Rakis", reče Odrade.

"I postaraj se da se setiš našeg aforizma o umerenosti. Seti se ko si!"

Taraza se još jedanput naže prema ekranu.

Ja sam Odrade, pomisli Odrade.

U školama Bene Geserita, gde su se vlastita imena lako gubila, prozivka je bila vršena po prezimenima. Prijateljice i poznanice usvojile su naviku korišćenja prezimena iz prozivke. Rano su naučile da je deljenje tajnih ili ličnih imena bilo prastaro sredstvo zadobijanja naklonosti druge osobe.

Taraza, starija za tri razreda od Otrade, bila je zadužena da 'dovodi u red mlađe devojke'; izraz sračunatog druženja koje su budnim okom motrile učiteljice.

'Dovođenje u red' podrazumevalo je određenu meru gospodarenja nad mlađima, ali je takođe uključivalo prenošenje izvesnih bitnih saznanja koja su se bolje učila od nekog s kim ste bili gotovo na ravnoj nozi. Taraza, koja je imala uvid u podatke o prošlosti svoje štićenice, počela je da zove mladu devojku 'Dar'. Odrade je uzvratila, oslovljavajući Tarazu sa 'Tar'. Dva imena bila su veoma srodna - Dar i Tar. Čak i pošto su ih časne majke slučajno čule i prekorile zbog toga, povremeno im se događalo da naprave omašku, makar samo iz zabave.

Odrade, gledajući pažljivo nadole u Tarazu, reče kratko: "Dar i

Tar."

Ivice Tarazinih usta izviše se u osmeh.

"Šta to ima u podacima o meni sa čim se već više puta nisi upoznala?" upita Odrade.

Taraza se zaveli i sačeka da se psu-naslonjača prilagodi novom položaju tela. Položi zatim sklopljene ruke na plohu stola i podiže pogled prema mlađoj ženi.

Ne mnogo mlađoj, zapravo, pomisli Taraza.

Još od škole, međutim, Taraza je razmišljala o Odradi kao o nekom ko je u potpunosti smešten u mlađu starosnu skupinu, stvarajući na taj način jaz koji nikakvo proticanje vremena nije moglo da premosti.

"Uobičajena kontrola na početku posla, Dar", reče Taraza.

"Projekat je poodmakao od početka", primeti Odrade.

"Ali tvoje učešće u njemu počinje sada. Inače, upuštamo se u jedan takav početak kakav nikada ranije nije preduziman."

"Hoću li sada saznati čitav plan sa ovim golom?"

"Ne."

Tako je to bilo. Iako je sve išlo u prilog raspravi na visokom nivou i 'potrebi da se zna', sve je to ponišatavala jedna reč. Ali Odrade je shvatala. Postojao je jedan organizacioni propis koji je doneo prvobitni Kapitol Bene Geserita i koji je, uz veoma male izmene trajao milenijumima. Odeljenja Bene Geserita bila su ispresecana čvrstim horizontalnim i vertikalnim pregradama, podeljena u izolovane skupine koje su se sticale u jedinstvenoj komandi jedino ovde na vrhu. Rukovođenje dužnostima (čitaj: poverenim ulogama) obavljano je unutar odvojenih ćelija. Aktivni članovi unutar jedne ćelije nisu poznavali pripadnike drugih paralelnih ćelija.

Ali ja znam da je časna majka Lusila u jednoj paralelnoj ćeliji, pomisli Odrade. To je logičan odgovor.

Prepoznala je ovu neminovnost. Bilo je to staro ustrojstvo preuzeto iz iskustava tajnih revolucionarnih udruženja. Bene Geserit su uvek videle sebe kao stalne revolucionarke. Bila je to trajna revolucija prigušena jedino za vreme vladavine Tiranina, Leta II.

Prigušena, ali ne i skrenuta ili zaustavljena, opomenu se Odrade.

"Da li u onome što treba da učiniš", upita iznenada Taraza,

"osećaš bilo kakvu neposrednu pretnju Sestrinstvu?"

Bilo je to jedno od Tarazinih osobenih pitanja, na koja je Odrade naučila da odgovara iz titraja nemog instinkta koji se tek naknadno mogao uobličiti u reči. Ona hitro odgovori: "Ako propustimo da delamo, to je gore."

"Imamo razloga da verujemo da će biti opasnosti", objasni Taraza. Govorila je suvim, dalekim glasom. Taraza nije volela da priziva ovu Odradinu sposobnost. Mlada žena je posedovala dragocen instinkt za otkrivanje pretnji Sestrinstvu. On je poticao od snažnog uticaja iz njene genetske linije, naravno - Atreida sa njihovim opasnim nadarenostima. U Odradinom dosjeu rasplodavanja nalazila se posebna naznaka: "Brižljivo ispitati sve izdanke." Dvoje od tih izdanaka je potajno usmrćeno.

Ne bi trebalo da budim Odradin dar sada, čak ni za trenutak, pomisli Taraza. No, ponekad je iskušenje bilo veliko.

Taraza uklopi projektor u plohu stola i zagleda se u praznu površinu, rekavši: "Čak i ako pronadeš savršenog muškog partnera, ne smeš da se spajaš s njim bez naše dozvole dok si daleko od nas."

"Greška moje rođene majke", reče Odrade.

"Grešku tvoje rođene majke trebalo je utvrditi još dok se parila!"

Odrade je ovo činila i ranije. Postojala je ta stvar u vezi s Atreidima koja je zahtevala najbrižljiviji nadzor Gospodarica rasplodavanja. Reč je bila o sirovoj nadarenosti, naravno. Ona je znala za tu sirovu nadarenost, tu genetsku silu koja je proizvela Kvizaca Haderaha i Tiranina. Ipak, za čim su sada tragale Gospodarice rasplodavanja? Da li je njihov pristup bio pretežno negativan? Ne dozvoliti više rođenja! Ona nikad nije videla nijednu od svojih beba, pošto su bile rođene, što nije naročito neobična stvar za Sestrinstvo. Takođe, nikad nije videla nijedan podatak iz vlastitog genetskog dosjea. I na ovom polju Sestrinstvo je dejstvovalo uz oprezno razdvajanje moći.

A one ranije zabrane na moja Druga sećanja!

Otkrila je prazne prostore u svojim sećanjima i otvorila ih. Verovatno da su jedino Taraza i možda dve druge savetnice (najverovatnije Belonda i još jedna starija časna majka) imale uvid u

osetljive podatke o rasplodavanju.

Da li su se Taraza i ostale odista zaklele da će pre umreti nego odati poverljive podatke nekom sa strane? Postojao je, najposle, tačan obred nasleđivanja ukoliko bi se desilo da neka ključna časna majka umre daleko od sestara bez prilike da im preda živote zaprtene u njoj. Ovaj obred je primenjivan mnogo puta za Tiraninove vlade. Užasno razdoblje! Kad se samo pomisli da su revolucionarne ćelije Sestrinstva za njega bile sasvim prozirne! Čudovište. Znala je da njene sestre nikad nisu zavaravale sebe da se Leto II uzdržao od uništenja Bene Geserita zbog neke duboko usađene odanosti prema svojoj babi, gospi Džesiki.

Jesi li tu, Džesika?

Odrade je osetila komešanje duboko u sebi. Greška jedne časne majke: "Dopustila je sebi da se zaljubi!" Tako mala stvar, a koliko ogromne posledice. Tri i po hiljade godina tiranije! Zlatna staza, beskonačnost? Šta je sa izgubljenim megatrilionima nestalim u Raštrkavanju? Kakvu pretnju predstavljaju Izgubljeni koji se sada vraćaju?

Kao da čita Odradine misli, što je izgleda ponekad i činila, Taraza reče: "Raštrkani su odmah tu... samo čekaju da se pojave."

Odrade je čula sve dokaze. Opasnost s jedne strane, a s druge nešto magnetski privlačno. Tako mnogo veličanstvenih nepoznanica. Sestrinstvo sa svojim talentima brušenim melanžom tokom milenija - šta bi ono moglo da učini sa takvim neiskorišćenim izvorima čovečanstva? Pomislimo na bezbrojne gene tamo izvan! Pomislimo na potencijalne talente koji slobodno lebde u vaseljenama gde mogu biti zauvek izgubljeni!

"Nedostatak znanja je ono što priziva najveće strahove", reče Odrade.

"I najveće ambicije", odvrati Taraza.

"Znači, idem na Rakis?"

"Kad dođe čas. Smatram da si dorasla tom zadatku."

"Inače me ne bi rasporedila na njega."

Bila je to jedna stara razmena reči između njih, koju su upražnjavale još u školskim danima. Taraza je, međutim, shvatila da u to nije ušla svesno. Njih dve povezivalo je premnogo sećanja: Dar i

Tar. Moraće da se čuva toga.

"Zapamti kome si odana", napomenu Taraza.

3.

Postojanje ne-brodova otvara mogućnost uništavanja čitavih planeta bez odmazde. Neki veliki predmet, asteroid ili slično, mogao bi se poslati na planetu. Takođe je moguće, uz pomoć seksualnog prevrata okrenuti ljude jedne protiv drugih, a onda ih naoružati da se međusobno unište. Čini se da su Uvažene Naložnice sklone ovoj potonjoj tehnici.

Analiza Bene Geserita

Sa svog mesta u dvorištu, čak i kad je izgledalo da to ne čini, Dankan Ajdaho nije odvajao pažnju od posmatrača iznad sebe. Tu je, svakako, bio i Patrin, ali Patrina nije uzimao u obzir. Časne majke preko puta Patrina bile su predmet njegovog posmatranja. Videvši Lusilu, pomislio je: To je nova. Ova misao ga je ispunila plimom uzbuđenja, koje je iskaliu u ponavljanju telesnih vežbi.

Okončao je prva tri stava vežbe-igre koju mu je zadao Miles Teg, neodređeno svestan da će Patrin izvestiti o tome kako ih je izveo. Dankanu su se dopadali Teg i stari Patrin, a slutio je i da je to osećanje uzajamno. Što se tiče ove nove časne majke - njeno prisustvo nagoveštavalo je zanimljive promene. Kao prvo, bila je mlađa od ostalih. Pored toga, ova nova nije pokušavala da sakrije oči, što je bio prvi znak njene pripadnosti Bene Geseritu. Njegovo prvo viđenje Švangijue stavilo ga je nasuprot očiju skrivenih iza kontaktnih sočiva, koje su podražavale zenice neovisnika i pomalo zakrvavljene beonjače. Čuo je od jedne akolitke u Tvrđavi da su Švangijuina sočiva takođe popravljala 'astigmatizam prihvaćen u njoj genetskoj liniji kao umerenu cenu razmene za druge kvalitete koje ona prenosi svojim izdancima'.

U to vreme većina ovih opaski Dankanu je bila nerazumljiva, no on je posegnuo za objašnjenjima u biblioteci Tvrđave, objašnjenjima koja su bila i oskudna i veoma ograničena po sadržaju. Sama Švangiju izbegavala je sva njegova pitanja o ovom predmetu, ali kasnija ponašanja njegovih učiteljica govorila su mu da ju je to ljutilo.

Krajnje tipično, iskaljivala je bes na drugima.

Ono što ju je, slutio je, stvarno uznemiravalo, bilo je njegovo nastojanje da sazna da li mu je ona majka.

Već duže vremena Dankan je znao da je nešto posebno. Postojala su mesta u zamršenom okrilju ove Tvrđave Bene Geserita kojima mu nije bio dozvoljen pristup. Ali on je otkrio tajne puteve da izbegne ove zabrane i često je zurio kroz debeli plaz i otvorene prozore u stražare i široka prostranstva raščišćenog terena koji je po potrebi mogao biti 'pokriven' unakrsnom vatrom iz strateški raspoređenih betonskih bunkera. Lično ga je Miles Teg podučavao o značaju raspoređivanja vatrenih položaja za unakrsnu vatru.

Sada se ova planeta zvala Gamu. Nekada je bila poznata kao Giedi I, ali joj je čovek po imenu Gurni Halek promenio ime. Sve je to bila drevna istorija. Dosadne stvari. U planetnom talogu još se zadržavao slab miris gorkog ulja iz njenih pre-danijanskih dana. Učiteljice su joj objasnile da su joj hiljade godina posebnog sađenja promenile pređašnji lik. Mogao je da vidi deo te promene sa Tvrđave. Šume četinara i drugog drveća okružavale su ih odasvud.

I dalje potajno motreći na dve časne majke, Dankan je izveo niz premeta. Dok se kretao, napinjao je svoje gipke mišiće baš kao što ga je Teg učio.

Teg ga je, takođe, uputio u sistem odbrane planete. Gamu je bio okružen orbitalnim kontrolnim monitorima čije su posade lišene porodica. Porodice su ostajale na Gamuu, kao taoci koji su obezbeđivali budnost tih orbitalnih stražara. Negde između letelica i svemira lebdele su ne-letelice čije su posade u celosti bile sastavljene od bašarovih ljudi i sestara Bene Geserita.

"Ne bih se primao ove dužnosti bez neograničene kontrole nad svim odbrambenim merama", objasnio je Teg.

Dankan je shvatio da je on bio 'ova dužnost'. Tvrđava je služila njegovoj zaštiti. Tegovi orbitalni monitori, uključujući i ne-letelice, štatile su, pak, Tvrđavu.

Sve je to bio deo vojnog obrazovanja koje je Dankanu na neki način bilo blisko. Još dok je učio kako se naizgled ranjiva planeta brani od napada iz svemira, znao je kada je takva odbrana propisno postavljena. Kao celina, bilo je to izuzetno složeno, ako su se činioci

dali razabrati i razumeti. Postojalo je, na primer, neprekidno nadziranje atmosfere i krvnog seruma žitelja Gamua. Suk-lekara na platnom spisku Bene Geserita bilo je na sve strane.

"Bolesti su oružje", govorio je Teg. "Naša odbrana protiv bolesti mora da bude tanano podešena."

Teg je počesto grdio pasivnu odbranu. Nazivao ju je 'proizvodom opsadnog mentaliteta koji je od davnina poznat po tome što stvara pogubnu slabost'.

Kad god je Teg davao vojna uputstva, Dankan je pažljivo slušao. Patrin i zapisi iz biblioteke potvrđivali su činjenicu da je mentat bašar Miles Teg bio čuveni vojskovođa Bene Geserita. Patrin je često pričao o njihovoj zajedničkoj vojničkoj službi i uvek je Tega prikazivao kao junaka.

"Pokretljivost je ključ vojnog uspeha", govorio je Teg. "Ukoliko si okovan tvrđavom, pa makar to bila i čitava planeta-tvrđava, u krajnjoj liniji si ranjiv."

Teg nije mnogo mario za Gamu.

"Vidim da već znaš da se ovo mesto nekad zvalo Giedi I. Harkoneni koji su ovde vladali naučili su nas nekolikim stvarima. Zahvaljujući njima stekli smo potpunija saznanja o tome koliko ljudska bića mogu da postanu zastrašujuće okrutna."

Prisetivši se ovih reči, Dankan opazi da dve časne majke koje su ga posmatrale sa parapeta očigledno razgovaraju o njemu.

Jesam li dužnost i za ovu novu?

Dankan nije voleo da ga promatraju i nadao se da će mu ova nova dozvoljavati da povremeno bude bez nadzora. Nije delovala posebno kruto. Nije ličila na Švangiju.

Nastavljajući vežbe Dankan ih je vremenski podesio ritmu kletve koju je u sebi izricao: Prokleta Švangiju! Prokleta Švangiju!

Mrzeo je Švangiju od svoje devete godine - već četiri godine. Ona ne zna za moju mržnju, mislio je. Verovatno je zaboravila sve u vezi sa događajem koji je tu mržnju zapalio.

Jedva da je imao devet godina kada je uspeo da se provuče kroz unutrašnji obruč stražara i prodre u tunel koji je vodio do jednog od betonskih bunkera. U tunelu se osećao miris gljiva. Prigušena svetla. Memla. Zurio je kroz proreze za bunkerska oružja kada su ga

konačno uhvatili i najurili u središte Tvrđave.

Zbog ovog bekstva Švangiju mu je očitala strogu bukvicu. Doživeo ju je kao nedostupnu i preteću osobu čija su se naređenja morala slušati. Još je tako razmišljao o njoj, iako je od tada saznao za zapovednički Glas Bene Geserita, glasovnu veštinu koja je bila u stanju da slomi volju i najtvrđeg neobučenog slušaoca.

Ona se mora poslušati.

"Prouzrokovao si disciplinsko kažnjavanje cele stražarske jedinice", rekla je Švangiju. "Biće oštro kažnjeni."

Ovo je bio najstrašniji deo nauka. Dankanu su se sviđali neki među stražarima i povremeno je svojim smehom i prevrtanjem uspevao da namami pojedince u igru. Njegov nestašluk, provlačenje u bunker, naškodilo je njegovim prijateljima.

Dankan je znao šta znači biti kažnjen.

Prokleta Švangiju! Prokleta Švangiju...!

Posle Švangijuine pridike, Dankan je odjurio do svoje tadašnje glavne instruktorke, časne majke Tamalane, još jedne smežurane starice hladnog i nepristupačnog držanja sa belosnežnom kosom iznad uzanog lica na kome je koža izgledala kao štavljena. Zatražio je da mu Tamalane kaže kakva će biti kazna za stražare. Tamalane je utonula u iznenađujuće zamišljeno stanje, a onda je prozborila glasom koji je podsećao na struganje peska po drvetu.

"Kazne? Da, da."

Nalazili su se u maloj učionici do prostranije dvorane za vežbanje u koju je Tamalane odlazila svako veče da pripremi časove za naredni dan. Ovo mesto bilo je puno mehurastih i kalemastih očitavača i drugih složenih pomagala za skladištenje podataka i njihovo korišćenje. Dankanu se ovo mesto daleko više sviđalo od Biblioteke, ali mu nije dozvoljeno da tu ulazi nepozvan. Prostorija je bila jarko osvetljena brojnim lebdećim sjajnim kuglama. Kada je upao, Tamalane je prekinula pripremanje zadataka i okrenula se prema vratima.

"Kada su u pitanju naše najveće kazne uvek se primenjuje ponešto od žrtvenog banketa."

"Banketa?" zbunjeno je odvratio Dankan.

Tamalane se sasvim okrenula na svojoj obrtnoj stolici i pogledala

ga pravo u oči. Njeni kao od čelika zubi blistali su u sjajnoj svetlosti. "Istorija je retko bila blagonaklona prema onima koji se moraju kazniti", reče ona.

Dankan se trgnuo na reč 'istorija'. Bio je to jedan od Tamalaninih znakova. Nameravala je da mu održi predavanje, još jedno dosadno predavanje.

"Kazne Bene Geserita ne mogu se zaboraviti."

Dankan se usredsredi na Tamalanina staračka usta, osetivši najedanput da ona govori iz ličnog bolnog iskustva. Pružala mu se prilika da sazna nešto zanimljivo!

"Naše kazne sadrže neizbežnu pouku", reče Tamalana. "Ona je mnogo teža od samog bola."

Dankan je seo na pod do njenih nogu. Iz ovog ugla Tamalane je izgledala kao zloslutna spodoba zaodenuta u crno.

"Mi ne kažnjavamo tako što izazivamo krajnju patnju", reče ona. "To je rezervisano za prolaženje časnih majki kroz začin."

Dankan klimnu. Zabeleške u biblioteci govore su o 'začinskoj agoniji', tajanstvenom iskušenju u kome su se stvarale časne majke.

"Najveće kazne su, pored svega, i bolne", reče ona. "One su, takođe, emocionalno bolne. Ocenjujemo da su osećanja izazvana kaznom uvek izraz pokajnikove najveće slabosti, te na taj način osnažujemo kažnjenog."

Njene reči ispunile su Dankana nejasnim strahom. Šta su učinili njegovim stražarima? Nije mogao ništa da kaže, no nije bilo ni potrebe. Tamalane nije završila.

"Na kraju kažnjavanja uvek dolazi jedna poslastica", reče ona i pljesnu rukama po kolenima.

Dankan se namrštio. Poslastica? To je bio odista deo banketa. Kako je banket mogao biti kazna?

"To nije pravi banket već samo ideja banketa", reče Tamalane. Rukom nalik na kandžu opisala je krug u vazduhu. "Dolazi poslastica, dakle nešto potpuno neočekivano. Pokajnik misli: Ah, konačno mi je oprošteno! Razumeš li?"

Dankan zavrte glavom. Ne, nije razumeo.

"To je slast trenutka", reče ona. "Prošao si kroz sve delove bolnog banketa i došao si do kraja kada možeš nečim da se nasladiš. Ali!

Upravo dok se naslađuješ, nailazi nadasve bolan trenutak, prepoznavanje, razumevanje da na kraju nema zadovoljstva. Ne, odista. To je krajnja patnja najveće kazne. Time se zaključuje pouka Bene Geserita."

"Ali šta će učiniti onim stražarima?" Dankanu su se gotovo otele ove reči.

"Ne umem da kažem kakvi će biti određeni činioци pojedinačne kazne. Nije ni potrebno da to znam. Mogu ti jedino reći da će biti različiti za svakog od njih."

Tamalane nije želela ništa više da prozbori o ovome. Vratila se pripremanju zadataka za sutrašnji dan. "Nastavićemo sutra", reče ona, "sa podučavanjem kako da uhvatiš izvore različitih naglasaka govornog Galaha."

Niko drugi, čak ni Teg i Patrin, nije želeo da odgovori na njegova pitanja o kazni. Pa i sami stražari, kada ih je posle svega video, odbijali su da govore o iskušenju kroz koje su prošli. Neki su osorno reagovali na njegove predloge, a nijedan više nikad nije hteo da se igra sa njim. Među kažnjenima nije bilo ni trunke praštanja. To je makar bilo jasno.

Prokleta Švangiju! Prokleta Švangiju!...

Tada se začela njegova duboka mržnja prema njoj. Sve te stare veštice bile su obuhvaćene mržnjom. Da li će i ova mlada biti ista kao stare?

Prokleta Švangiju!

Kada je upitao Švangiju: "Zašto si morala da ih kazniš?" Švangiju se premišljala neko vreme pre no što mu je odgovorila: "Ovde na Gamuu ti preti opasnost. Ima ljudi koji ti žele nesreću."

Dankan nije pitao zbog čega. Bila je to još jedna oblast u kojoj njegova pitanja nisu dobijala odgovore. Čak ni Teg nije hteo da mu odgovori, iako je samo Tegovo prisustvo govorilo da je ta opasnost činjenica.

Ipak, Miles Teg bio je mentat koji je morao znati mnoge odgovore. Dankan je često viđao kako oči starog čoveka blistaju dok su mu misli bile daleko. Ali nije bilo mentatovog odgovora na takva pitanja kao što su:

"Zbog čega smo ovde na Gamuu?"

"Od koga me štitiš? Ko želi da mi naudi?"

"Ko su mi roditelji?"

Ovakva pitanja dočekivao bi muk ili bi ponekad Teg promumlao: "Ne mogu da ti odgovorim."

Od biblioteke nije bilo vajde. Otkrio je to kada mu je bilo osam godina. U to vreme glavni instruktor mu je bila grešna časna majka po imenu Luran Geasa - ne baš tako stara kao Švangiju, ali dobrano zamakla u godine: imala je preko stotinu, u svakom slučaju.

Na njegova pitanja biblioteka mu je pružala podatke o Gamu/Giedi I, o Harkonenima i njihovom padu, o različitim sukobima koje je Teg kao vojni zapovednik rešavao. Nijedna od tih bitaka nije bila prikazana kao posebno krvava; nekoliko komentatora je ukazivalo na Tegovu 'izvanrednu diplomatsku sposobnost'. No, jedan podatak vodio je sledećem, tako da je Dankan saznao o vremenu Bogocara i njegovom korišćenju vlastitog naroda. To razdoblje sedmicama je zaokupljalo Dankanovu pažnju. Pronašao je jednu staru kartu i projektovao ju je na žični zid. Komentatorovi natpisi svedočili su da je ova ista Tvrđava bila komandni centar Ribogovornica, napušten za vreme Raštrkavanja.

Ribogovornice!

Dankan je tada pozeleo da je mogao da živi u njihovo vreme i služi kao jedan od retkih muških savetnika u ženskoj vojsci koja je obožavala Bogocara.

Oh, živeti na Rakisu u to doba!

Teg je bio iznenađujuće pristupačan kada bi se povelala reč o Bogocar, koga je uvek nazivao 'Tiraninom'. Brava biblioteke bila je otvorena i u susret Dankanu potekoše podaci o Rakisu.

"Da li ću ikad videti Rakis?" pitao je Geasu.

"Pripremamo te da živiš tamo."

Ovaj odgovor ga je začudio. Sve što su ga do tada učili o toj udaljenoj planeti došlo je u novo žarište pažnje.

"Zbog čega ću tamo živeti?"

"Ne mogu da ti na to odgovorim."

Sa obnovljenim zanimanjem vratio se proučavanju te tajanstvene planete i njenih jadnih sveštenika Šai-Huluda, Podeljenog Boga. Crvi. Bogocar se pretvorio u te crve! Sama zamisao ispunila je

Danklana strahopoštovanjem. Možda je tu i bilo nečeg vrednog obožavanja. Ova misao dotakla je neku žicu u njemu. Šta je nagnalo tog čoveka da prihvati takav užasan preobražaj?

Dankan je znao šta su njegovi čuvari i ostali u Tvrđavi mislili o Rakisu i o jezgru sveštenstva. Prezrive opaske i smeh kazivale su sve. Teg je govorio: "Verovatno nikad nećemo saznati punu istinu o tome, ali velim ti, to nije religija za jednog vojnika."

Švangiju je stavila tačku na razgovor o toj temi, rekavši: "Ti treba da učiš o Tiraninu, ali ne smeš da veruješ u njegovu religiju. To je ispod nivoa tvoje svesti i dostojno je prezrenja."

Svaki slobodan trenutak u svom školovanju Dankan je koristio da pažljivo čita sve što je biblioteka imala o Tiraninu: Svetu knjigu o Podeljenom bogu, Bibliju čuvara, Narandžastu Katoličku Bibliju, pa čak i Apokrife. Saznao je i za već davno nepostojeći Biro Vere i 'Biser koji je Sunce Razumevanja'.

Sama ideja o crvima ga je opčinjavala. Njihova veličina! Veliki crv bi se protegao sa jednog na drugi kraj Tvrđave. Ljudi su u vreme pre Tiranina jahali te crve, ali je sada rakijsko sveštenstvo to zabranjivalo.

Posebno su ga privukli opisi jednog arheološkog tima koji je otkrio Tiraninovu primitivnu ne-prostoriju na Rakisu. To mesto se zvalo Dar-es-Balat. Izveštaj arheologa Hadi Benota nosio je oznaku: 'Zabranjeno od strane rakijskog sveštenstva'. Broj dosjea o ovom predmetu u arhivama Bene Geserita bio je podugačak, a ono što je Benot otkrio zapanjujuće.

"Jezgro Bogocareve svesti u svakom crvu?" pitao je Geasu.

"Tako se priča. Pa čak i da je istina, oni nisu svesni. Sam Tiranin je govorio da će ući u beskrajan san."

Za svaki čas podučavanja bila je upriličena posebna nastavna jedinica i objašnjenje religije u duhu Bene Geserita dok konačno nije bio suočen sa izveštajima nazvanim 'Devet Sioninih kćeri' i 'Hiljadu Ajdahovih sinova'.

Susrevši Geasu, zapitao ju je: "Moje ime je takođe Dankan Ajdaho. Šta to znači?"

Geasa se uvek kretala kao da je bila pod senkom svoje greške, sa duguljastom glavom pognutom napred i vodnjikavim očima

oborenim ka zemlji. Susret se odigrao predveče u dugačkoj dvorani izvan vežbaonice. Ona vidno preblede na njegovo pitanje.

Pošto nije odgovorila, on je upita: "Jesam li ja potomak Dankana Ajdaha?"

"Moraćeš da pitaš Švangiju." Geasin glas je zvučao kao da su je ove reči zbolele.

Poznat mu je bio ovaj odgovor i to ga je ražalostilo. Htela je da kaže da će mu biti rečeno nešto što će ga ućutkati, sve u svemu veoma malo. Švangiju je, međutim, bila otvorenija nego što je očekivao.

"U tvojim venama teče verodostojna krv vrlog Dankana Ajdaha."

"Ko su mi roditelji?"

"Odavno su mrtvi."

"Kako su umrli?"

"Ne znam. K nama si došao kao siročić."

"Zašto onda ljudi hoće da mi naude?"

"Plaše se onog što bi mogao da učiniš."

"Šta je to što bih ja mogao da učinim?"

"Nastavi sa učenjem. Sve će ti postati jasno jednog dana."

Umukni i uči. Još jedan poznat odgovor.

Poslušao ju je jer je već znao da oseti kada su mu vrata bila zatvorena. Ali sada je njegova znatiželja pronašla druge izveštaje o Vremenima gladi i Raštrkavanja, ne-prostorijama i ne-letelicama kojima se nije moglo ući u trag, čak ni uz pomoć najmoćnijih predviđajućih umova u njihovoj vasseljeni. Na ovom mestu suočio se sa činjenicom da su potomci Dankana Ajdaha i Sione, tih drevnih ljudi koji su služili Bogocarui, takođe nevidljivi prorocima i predskazateljima. Čak ni Esnafovi navigatori, u dubokom melanžeskom transu, nisu mogli da otkriju takve ljude. Izveštaji su mu govorili da je Siona po poreklu bila pravi Atreid, a da je Dankan Ajdaho bio gola.

Gola?

Prevrnuo je biblioteku u potrazi za detaljnim objašnjenjem ove neobične reči. Gola. Biblioteka mu nije ponudila ništa više od škrtog opisa: 'Gole: ljudska bića odgajena iz ćelija leša u Tleilaksinim akslotl rezervoarima.'

Akslotl rezervoari?

'Sredstvo Tleilaksa za reprodukovanje živih ljudskih bića iz ćelija leša.'

"Opiši голу", zatražio je.

"Nevino telo lišeno svojih prvobitnih sećanja. Vidi pod 'akslotl rezervoari'.

Dankan je naučio da čita tišinu, prazna mesta u kojima su mu se ljudi iz Tvrđave otkrivali. Sve mu je namah postalo jasno. Znao je! Imao je samo deset godina, a znao je!

Ja sam gola.

Nije mogao da se seti akslotl rezervoara u kojima su se njegove ćelije pretvorile u dete. Najranije čega se sećao bila je Geasa kako ga uzima iz kolenke, oprezne zainteresovanosti u tim očima odraslog bića koje su tako često nestajale u lukavom žmirenju.

Bilo je to kao da je znanje koje su mu ljudi iz Tvrđave tako nevoljno pružili konačno poprimilo središnji oblik: njega samog.

"Kaži mi nešto više o Bene Tleilaksima", zahtevao je od biblioteke.

"To su ljudi podeljeni u sebi na Liceigrače i Gospodare. Liceigrači su hibridi, besplodni i podređeni Gospodarima."

Zbog čega mi ovo čine?

Informacijske naprave u biblioteci odjednom su mu postale strane i opasne. Plašio se, ne toga da će se njegova pitanja suočiti sa još više praznih zidova, već da će dobiti odgovore.

Zbog čega sam toliko važan Švangijui i ostalima?

Osećao je da su mu naneli nepravdu, čak i Miles Teg i Patrin. Zašto je trebalo uzeti ćelije nekog ljudskog bića i proizvesti голу?

Postavio je sledeće pitanje posle velikog kolebanja. "Može li se gola ikada setiti ko je bio?"

"Može."

"Kako?"

"Psihološki identitet gole u odnosu na original predodređuje izvesne reakcije koje se mogu proizvesti traumom."

Ovo nije bio nikakav odgovor!

"Ali, kako?"

U tom trenutku upala je Švangiju, došavši u biblioteku bez najave.

Nešto je, dakle, u njegovim pitanjima bilo podešeno da joj da znak za uzbunu!

"Sve će ti postati jasno kada za to dođe vreme", rekla je.

Ona ga je učutkivala! Osetio je nepravdu u tome, nedostatak istinitosti. Nešto u njemu mu je govorilo da njegovo neprobojno biće sadrži više ljudske mudrosti od onih koji su sebe smatrali tako nadmoćnim. Njegova mržnja prema Švangijui se pojačala. Ona je bila oličenje svega što ga je mučilo i osujećivalo njegova pitanja.

Sada se, međutim, zapalila njegova uobrazilja. Ponovo će se domoći svojih prvobitnih sećanja! Osećao je istinu u tome. Setiće se svojih roditelja, porodice, prijatelja... neprijatelja.

Zatražio je odgovor na ovo od Švangiju: "Jeste li me proizveli zbog mojih neprijatelja?"

"Već si naučio vrednost ćutanja, dete", rekla je. "Osloni se na tu mudrost."

Vrlo dobro. Upravo tako ću se boriti protiv tebe, prokleta Švangiju. Ćutaću i ućiću. Neću ti pokazati kako se stvarno osećam.

"Znaš", rekla je, "mislim da podižemo jednog stoika."

Ona ga je štitila! On nije želeo da bude štićen. Boriće se protiv svih njih ćutanjem i smotrenošću. Dankan je odjurio iz biblioteke i zabio se u svoju sobu.

Narednih meseci, mnoge stvari su potvrdile da je zaista gola. Čak je i dete bilo u stanju da razabere kada su stvari oko njega izuzetne. Povremeno je viđao drugu decu s one strane zida, kako hodaju duž ivičnog puta, smeju se i dozivaju. Pronašao je u biblioteci izveštaj o deci. Odrasli nisu dolazili i terali ih da izvode tegobne vežbe koje su njemu bile nametnute. Druga deca nisu imala časnu majku Švangiju koja bi im izdavala naloge za svaki, pa i najmanji trenutak njihovog života.

Njegovo otkriće ubrzalo je još jednu promenu u Dankanovom životu. Luran Geasa bila je opozvana sa dužnosti njegove glavne nastavnice i više se nije vratila.

Nije smela da mi dopusti da saznam o golama.

Istina je bila unekoliko složenija, kao što je Švangiju objasnila Lusili na osmatračkom parapetu na dan Lusilinog dolaska.

"Znamo da će neizbežan trenutak doći. Saznaće o golama i

postaviti oštra pitanja."

"Bilo je krajnje vreme da jedna časna majka preuzme svakodnevno obrazovanje. Možda je Geasa bila greška."

"Dovodiš li to u pitanje moje prosuđivanje?" prasnu Švangiju.

"Da li je tvoje prosuđivanje toliko savršeno da se nikad ne može dovesti u pitanje?" U Lusilinom mekom kontraaltu ovo pitanje je imalo žestinu šamara.

Švangiju je skoro minut bila bez reči. Najzad je rekla: "Geasa je mislila da je gola maleno, ljupko dete. Zaplakala je i rekla da će joj nedostajati."

"Zar nije bila upozorena na to?"

"Geasa nije prošla našu obuku."

"I tako si je tada zamenila Tamalaneom. Ne poznajem Tamalaneu, ali pretpostavljam da je prilično stara."

"Prilično."

"Kako je reagovao na uklanjanje Gease?"

"Pitao je gde je nestala. Nismo mu odgovorili."

"Kako je prošla Tamalane?"

"Već trećeg dana rekao joj je veoma smireno: 'Mrzim te. Je li to ono što bi trebalo da osećam?'"

"Tako brzo!"

"Upravo sada te posmatra i razmišlja: 'Mrzim Švangiju. Da li ću morati da mrzim i ovu novu?' Ali u isti mah misli da ti nisi kao druge stare veštice. Ti si mlada. On zna da to mora da je važno."

4.

Ljudska bića najbolje žive kada svako zna mesto na kome treba da se nalazi, kada svako zna gde pripada u shemi stvari i šta može da postigne. Uništi to mesto i uništio si osobu.

Učenje Bene Geserita

Miles Teg nije želeo ovu dužnost na Gamuu. Majstor oružja sa detetom golom? Čak i sa takvim detetom golom kakvo je bilo ovo, sa čitavom istorijom ispletenom oko njega. Bilo je to neželjeno ometanje Tegove valjano sređene mirovine.

No, on je proživeo čitav život kao vojni mentat pod voljom Bene Geserita i nije mogao da proračuna nijedan čin nepokornosti.

Quis custodiet ipsos custodiet?

Ko će da čuva čuvar; ko će paziti da čuvari ne počine bilo kakav prekršaj?

To je bilo pitanje o kome je Teg podrobno razmišljao u više prilika. On je uobličio jedno od temeljnih načela njegove odanosti Bene Geseritu. Bez obzira na to šta bi se moglo prigovoriti Sestrinstvu, one su ispoljavale zadivljujuću stalnost svrsishodnosti.

Moralne svrsishodnosti, utvrdio je Teg.

Moralna svrsishodnost Bene Geserita u potpunosti se slagala sa Tegovim principima. Uopšte se nije postavljalo kao pitanje to što su ti principi u njemu bili posledica uslovljavanja od strane Bene Geserita. Racionalno razmišljanje, pogotovo mentatova racionalnost, nisu bili u stanju drugačije da prosuđuju.

Teg je sveo stvari na suštinu: kada bi samo jedna osoba sledila takve principe, ovo bi bila bolja vasseljena.. Nikad reč nije bila o o pitanju pravde. Pravda traži прибежиште u zakonu, a ovaj može biti neverna ljubavnica, uvek predmet hira i predrasuda onih koji donose zakone. Ne, bilo je to pitanje ispravnosti, pojma koji je dosezao mnogo dublje. Ljudi kojima je bila data sposobnost prosuđivanja mora da su osećali ispravnost tog stava.

Prema Tegovom mišljenju, izjave kao što su 'nužno je pridržavati

se slova zakona' bile su opasne za principe kojima se on rukovodio. Biti ispravan zahtevalo je saglasnost, predvidljivu stalnost i, iznad svega, odanost prema ostalima na nižim i višim položajima u hijerarhiji. Komandovanju koje se rukovodilo takvim principima nije bila potrebna nikakva kontrola spolja. Vršio si svoju dužnost jer je to bilo dobro. A nisi se pokoravao zbog toga što je to bilo predvidljivo ispravno. Činio si to jer je ispravnost bila stvar ovog trenutka. Predviđanje i predskazivanje nisu imali ama baš nikakve veze sa tim.

Teg je znao da su Atreidi bili na glasu po pouzdanom predviđanju; međutim za mudre izreke nije bilo mesta u njegovoj vasseljeni. Prihvatao si vasseljenu onakvu kakvu si je zatekao i primenjivao svoje principe gde god je to bilo moguće. Apsolutne naredbe u hijerarhiji uvek su bile bespogovorno izvršavane. To ne znači da je njegovo ponovno naimenovanje bilo izraz Tarazinog bespogovornog naređenja, ali se to u ovom slučaju podrazumevalo.

"Ti si savršena osoba za ovaj zadatak."

On je imao dug život sa puno velikih uspeha i otišao je u penziju uz dužne počasti. Teg je znao da je bio star, spor i sa svim manama vremešnosti koje su vrebale na rubu njegove svesti, ali ga je zov dužnosti okrepio iako se sa naporom sputao da kaže 'ne'.

Naimenovanje je izvršila lično Taraza. Moćni starešina svih (uključujući i Misionariju Protektivu), ona ga je izdvojila. Ne ma koja časna majka - već Vrhovna časna majka.

Taraza je došla u njegovo penzionersko utočište na Lerneusu. Ovaj njen gest značio je ukazivanje velike časti. Pojavila se na njegovoj kapiji nenajavljena, u pratnji samo dve akolitke sluškinje i omanje skupine čuvara među kojima je prepoznao neka lica koja je upravo on nekad obučavao. Bilo je zanimljivo i vreme njenog dolaska. Ujutro, neposredno pošto je završio doručak. Ona je poznavala njegove navike i izvesno je znala da je upravo u ovo doba dana najčiliji. Želela je da ga zatekne budnog i na vrhuncu sposobnosti.

Patrin, Tegov stari pomoćnik, odveo je Tarazu u dnevnu sobu u istočnom krilu zgrade, malu prostoriju elegantno uređenu u kojoj se nalazio samo čvrst nameštaj. Tegova odbojnost prema psu-

naslonjačima i drugom pokretnom nameštaju bila je dobro poznata. Patrin je napravio kiselo lice dok je u sobu uvodio Vrhovnu majku odevenu u crno. Teg je smesta prepoznao ovaj izraz. Patrinovo duguljasto, bledo lice, sa mnogobrojnim staračkim borama moglo je nekom izgledati kao nepokretna maska, ali Teg se prenuo videvši produbljene bore pored čovekovih usta, i ukočen pogled njegovih staračkih očiju. Taraza je na putu ovamo zasigurno nešto rekla što je uznemirilo Patrina.

Visoka klizeća vrata od teškog plaza uokviravala su pogled iz ove sobe prema istoku, gde se pružao dugačak strm travnjak sve do drveća pokraj reke. Taraza je zastala odmah pošto je ušla u prostoriju da bi uživala u prizoru.

Teg je, iako mu to niko nije naložio, dotakao jedno dugme. Zastori skliznuše preko prozora i namah se upališe sjajne kugle. Tegov postupak kazivao je Tarazi da je on proračunao potrebu za razgovorom u četiri oka. Istakao je ovo, naredivši Patrinu: "Molim te, postaraj se da nas niko ne uznemirava."

"A vaša naređenja za južnu farmu, gospodaru", usudio se da upita Patrin.

"Molim te, pobrini se sam za to. Ti i Firus znate šta želim."

Patrin je malo žustrije zatvorio vrata kad je izlazio - jedva primetan znak koji je, međutim, Tegu puno govorio.

Taraza je koraknula u dubinu sobe i premerila je pogledom. "Limunastozelena", reče ona. "Jedna od mojih omiljenih boja. Tvoja majka je imala istančano oko."

Tegu je godio ovaj kompliment. Gajio je duboku ljubav prema ovoj zgradi i ovoj zemlji. Njegova porodica živela je ovde samo tri pokolenja, ali je ipak ovom mestu dala svoje obeležje. Tragovi koje je ostavila njegova majka bili su vidljivi u većini soba.

"Bezbedno je voleti zemlju i mesta", reče Teg.

"Posebno mi se dopadaju zagasitonarandžasti ćilimi u predvorju i lepezasti prozori od matiranog stakla iznad ulaznih vrata", reče Taraza. "Lepezasti prozor je prava antika, sigurna sam."

"Ipak, verujem da nisi došla da pričaš o unutrašnjoj dekoraciji", primeti Teg.

Taraza se prigušeno nasmeja.

Imala je visok glas, koji je kroz obuku Sestrinstva naučila da koristi sa strahotnom uspešnošću. Bio je to glas koji se nije mogao lako zanemariti, čak i kada se činilo da ga ne upotrebljava krajnje proračunato, kao što je sada bio slučaj. Teg ju je viđao u Savetu Bene Geserita. Njeno držanje tamo bilo je moćno i ubedljivo, a svaka reč pokazatelj britkog uma koji je upravljao njenim odlukama. I sada je u pozadini njenog ponašanja mogao da nasluti neku važnu odluku.

Teg pokaza rukom na zelenu tapaciranu stolicu sa svoje leve strane. Letimično ju je pogledala, još jednom obuhvatila pogledom čitavu prostoriju i obuzdala osmeh.

Smela bi se opkladiti da u kući nije bilo nijedne psu-naslonjače. Teg je i sam bio antika koja se okružila antikvitetima. Sela je i poravnala odoru dok je čekala da Teg sedne u istovetnu stolicu preko puta nje.

"Žalim zbog nužde koja me nagoni da zatražim da se reaktiviraš, bašare", započe ona. "Na žalost, okolnosti mi daju veoma malo izbora."

Tegove dugačke ruke počivale su nehajno na naslonima stolice; mentat se odmarao čekajući. Njegov stav je govorio: ispuni um podacima.

Taraza je za trenutak bila zbunjena. Ovo je bila prava muka. Teg je, onako visok, sa tom krupnom glavom krunisanom sedom kosom, još imao kraljevsku figuru. Imao je, znala je to, četiri standardne godine manje od trista godina. Uzimajući u obzir da je standardna godina bila za nekih dvadeset četiri časa kraća od takozvane primitivne godine, u pitanju je bila impresivna starost sa iskustvom u službi Bene Geserita, što je iskazivalo njeno poštovanje prema njemu. Opazila je da je Teg nosio laganu sivu uniformu bez oznaka: brižljivo skrojene pantalone i kratak kaput preko bele košulje koja je bila raskopčana pri grlu, otkrivajući duboko izbrazdan vrat. Od pojasa je dopiralo svetlucanje zlata i ona prepoznade bašarski steg koji je primio na odlasku u penziju. Koliko je to samo ličilo na utilitaristu Tega! Dao je da mu usade zlatnu tričariju u pređicu opasača. Ovo je još više potkrepilo njene nade. Teg će razumeti njen problem.

"Mogu li da dobijem čašu vode?" upita Taraza. "Putovanje je bilo dugo i zamorno. Poslednju etapu prešli smo u jednom od naših transportera koje je trebalo zameniti još pre pet stotina godina."

Teg ustade, ode do jedne zidne ploče, izvadi rashlađen bokal i čašu vode iz plakara koji se nalazio iza ploče. Položio je bokal i čašu na nizak sto do Tarazine desne ruke. "Imam melanža", reče on.

"Ne, hvala Milese. Imam svoju zalihu."

Teg ponovo sede na svoje mesto i ona opazi znake krutosti. Bio je, za svoje godine, ipak, izvanredno gibak.

Taraza nasu pola čaše vode i popi je u jednom gutljaju. Odložila je čašu na pobočni sto sa posebnom pažnjom. Kako da počne? Tegovo držanje nije je moglo prevariti. On nije želeo da napusti mirovinu. Njeni analitičari su je upozorili na to. Od kako se penzionisao, njegovo zanimanje za poljoprivredu nije se moglo okarakterisati kao uzgredno. Njegovo prostrano imanje ovde na Lerneusu uglavnom je bilo pretvoreno u eksperimentalnu baštu.

Podigla je oči i stala otvoreno da ga posmatra. Četvrtasta ramena naglašavala su Tegov uzani struk. To znači da je još aktivan. To duguljasto lice sa oštrim crtama od jakih kostiju: tipično atreidsko. Teg joj je netremice uzvratio pogled, kao što je uvek činio, zahtevajući pažnju ali ostajući otvoren za sve što bi Vrhovna majka mogla da kaže. Tanka usta bila su isturena u blag osmeh, otkrivajući svetle i ravne zube.

On zna da mi je nelagodno, pomisli ona. Prokletstvo! On je isto toliko sluga Sestrinstva koliko i ja!

Teg je nije izazivao pitanjima. Držanje mu je ostalo besprekorno, ljubopitljivo, ali povučeno. Prisetila se da je ovo bila uobičajena crta mentata i ništa se drugo tu nije moglo pročitati.

Iznenada, Teg ustade i priđe stolu sa Tarazine leve strane. Okrenuo se, prekrstio ruke na prsima i pognuo glavu gledajući naniže u nju.

Taraza je bila prinuđena da obrne stolicu kako bi se ponovo našla naspram njega. Proklet bio! Teg nije nameravao da joj olakša posao. Sve časne majke ispitivačice ukazivale su na teškoću da privole Tega da sedi za vreme razgovora. Više je voleo da stoji, držeći ramena vojnički kruto, sa netremičnim pogledom uperenim nadole.

Malo je bilo časnih majki koje su se mogle meriti s njim po visini - preko dva metra. Ova crta ponašanja, prema jednodušnom mišljenju analitičarki, bila je Tegov način (verovatno nesvestan) da se usprotivi autoritetu Sestrinstva. Ništa od toga, međutim, nije se ispoljavalo u drugim vidovima njegovog ponašanja. Teg je bio najpouzdaniji vojni zapovednik koga je Sestrinstvo ikad imalo.

U višedruštvenoj vaskeljenosti čije su se glavne vezivne sile nalazile u složenom uzajamnom dejstvu uprkos jednostavnosti naziva, pouzdani vojni zapovednici vredeli su količinu melanža koja je višestruko prevazilazila njihovu telesnu težinu. Religije i obično pamćenje carskih tiranija uvek su imale uticaja u pregovorima, ali su ekonomske sile bile te koje su na kraju odnosile prevagu; vojnički novčić mogao je da uđe u bilo koju mašinu za sabiranje. Tako je to bilo u svakom pregovaranju i biće sve dok je nužnost pokretačka snaga sistema trgovine - potreba za određenim stvarima (kao što su začini i tehnički proizvodi Iksa), potreba za specijalistima (kao što su mentati i suk-doktori) i sve ostale svetovne potrebe za koje postoje potrebe tržišta - za radnom snagom, za graditeljima, za dizajnerima, za naročitim oblicima života, za umetnicima, za egzotičnim zadovoljstvima...

Nijedan zakonski sistem nije bio u stanju da poveže takvu složenost u celinu i ta činjenica je sasvim očigledno proizvela još jednu nužnost - stalnu potrebu za arbitrima koji dele udarce. Časnim majkama je prirodno dopala ova uloga unutar te ekonomske mreže i Miles Teg je to znao. Takođe je znao da je još jedanput izveden na pozornicu, kao brod oko koga se cenkaju. Pitanje da li je i sam uživao u toj ulozi nije imalo nikakvog značaja u cenkanju.

"Nije to isto kao u vreme kad si imao nekog od porodice, za koga bi ovde bio vezan", reče Taraza.

Teg je ćutke ovo primio. Da, njegova žena bila je pokojna već trideset osam godina. Njegova deca bili su odrasli ljudi i, osim jedne kćerke, živela su izvan porodičnog gnezda. Imao je puno ličnih potreba, ali ne i porodičnih obaveza. Istina.

Taraza ga potom podseti na njegovo dugo i verno službovanje Sestrinstvu, navodeći više nezaboravnih podviga. Znala je da će pohvala imati malo uticaja na njega, ali joj je obezbedila uvod za ono

što je moralo da usledi.

"Tebi je poznato koliko ličiš na neke članove tvoje porodice", reče ona.

Teg jedva primetno klimnu.

"Tvoja sličnost sa prvim Letom Atreidom, Tiraninovim dedom, stvarno je izuzetna", reče ona.

Teg ničim nije pokazao da je ovo čuo ili da se slaže s tim. Bio je to naprosto jedan podatak, nešto što je već bilo uskladišteno u njegovom izobilnom pamćenju. Znao je da u sebi nosi gene Atreida. Uočio je tu sličnost u Kapitolu. Bilo je to neobično, gotovo kao gledanje u ogledalo.

"Malo si viši", reče Taraza.

Teg je nastavio da odozgo zuri u nju.

"Do đavola, bašaru", reče Taraza, "hoćeš li barem da pokušaš da mi pomogneš?"

"Je li to naređenje, Vrhovna majko?"

"Ne, to nije naređenje!"

Tegovim licem polako se raširio osmeh. Činjenica da je Taraza sebi dopustila da ovako prasne u njegovom prisustvu govorila je mnogo. Ona to ne bi uradila pred ljudima za koje je držala da su nedostojni poverenja. A svakako ne bi sebi dozvolila takvo ispoljavanje osećanja pred osobom koju je smatrala samo podređenom.

Taraza se malo zavali u stolici i uputi mu osmeh. "U redu", reče ona. "Malo si se rasonodio. Patrin mi reče da ću te veoma oneraspoložiti ako te pozovem da se vratiš dužnostima. Uveravam te da si presudan za naše planove."

"Kakve planove, Vrhovna majko?"

"Na Gamuu odgajamo голу Dankana Ajdaha. Ima skoro šest godina i spreman je za vojničku ovuku."

Tegove oči se jedva primetno raširiše.

"Za tebe će to biti naporna dužnost", reče Taraza, "ali želim da što pre preuzmeš njegovo obučavanje i zaštitu."

"Moja sličnost sa Vojvodom Atreidom", reče Teg. "Iskoristićete me za uspostavljanje njegovih prvobitnih sećanja."

"Da, u roku od osam do deset godina."

"Toliko dugo!" Teg zavrte glavom. "Zbog čega baš Gamu?"

"Po našem nalogu Bene Tleilaksi su promenili njegovo prana-bindu nasleđe. Njegovi refleksi će po brzini biti ravni refleksima bilo kog rođenog u naše vreme. Gamu... prvi Dankan Ajdaho rođen je i odgajan tamo. Zbog promena u njegovom ćelijskom nasleđu moramo i sve ostalo, koliko je god moguće, približiti prvobitnim uslovima."

"Zbog čega to činite?" Ovo je bilo rečeno tonom mentatske svesti koja prikuplja podatke.

"Na Rakisu je otkriveno jedno žensko dete koje je sposobno da kontroliše crve. Biće posla i za našeg golu tamo."

"Sparićete ih?"

"Ne zapošljam te kao mentata. Nama su potrebne tvoje vojničke sposobnosti i sličnost sa prvim Letom. Ti ćeš znati, kada kucne čas, da vaspostaviš njegova prvobitna sećanja."

"Znači, stvarno želite da me vratite na posao kao Majstora oružja?"

"Misliš li da je to uniženje za čoveka koji je bio vrhovni bašar svih naših snaga?"

"Vrhovna majko, ti si tu da izdaješ naređenja, a ja da se pokoravam. Ali neću prihvatiti to mesto bez svih prava zapovedništva nad čitavim sistemom odbrane Gamua."

"To je već sređeno, Milese."

"Ti si zaista uvek znala kako moj um dela."

"I uvek sam imala poverenja u tvoju odanost."

Teg se odgurnuo od pobočnog stola i zastao za trenutak razmišljajući, a onda reče: "Ko će mi davati uputstva?"

"Belonda iz Arhiva, isto kao i pre. Daće ti šifru da bi se obezbedila razmena poruka između nas."

"Ja ću ti dati spisak ljudi", reče Teg. "Starih drugara i dece nekih od njih. Hoću da me svi oni čekaju na Gamuu kad budem stigao."

"Ne misliš li da će neko od njih odbiti?"

Njegov pogled kao da je govorio: Ne budi luda!

Taraza se prigušeno nasmija i pomisli: Postoji jedna stvar koju smo valjano naučili od prvih Atreida - kako da kod ljudi koji zapovedaju postignemo najveći stepen predanosti i odanosti.

"Patrin će obaviti regrutovanje", reče Teg. "Znam da neće prihvatiti čin, ali mu treba obezbediti punu platu i pogodnosti koje dolikuju ađutantu pukovnika."

"Tebi će, naravno, biti vraćen čin vrhovnog bašara", reče ona. "Mi ćemo..."

"Ne. Imate Burzmalija. Nije nam potrebno da mu slabimo pozicije ponovnim postavljanjem njegovog starog zapovednika u nadređen položaj."

Posmatrala ga je za trenutak, a onda reče: "Još nismo opunomoćili Burzmalija kao..."

"To mi je dobro poznato. Moji stari drugari iscrpno me obaveštavaju o politici Sestrinstva. Ali ti i ja, Vrhovna majko, znamo da je to samo pitanje vremena. Burzmali je bez sumnje najbolji."

Mogla je jedino da se sa tim saglasi. Bilo je to nešto više od mentatske procene. Bila je to Tegova procena. Ali jedna druga misao ju je kosnula.

"Onda, ti znaš za našu raspravu u Savetu!" reče ona prekorno. "A pustio si me..."

"Vrhovna majko, kad bih mislio da ćete proizvesti novo čudovište na Rakisu, rekao bih to. Vi imate poverenja u moje odluke; ja u vaše."

"Proklet bio, Milese, predugo smo bili razdvojeni." Taraza je ustala. "Već i samo saznanje da se vraćaš u zapregu čini me spokojnijom."

"Zaprege", reče on. "Da. Ponovo me postavljate za bašara na specijalnom zadatku. Na taj način neće biti budalastih pitanja kada vest stigne do Burzmalija."

Taraza izvuče svežanj ridulijanskog papira ispod odore i predade ga Teg. "Ove sam već potpisala. Sam unesi tekst o svom ponovnom postavljenju. Sva ostala ovlašćenja su tamo, dokumenta za prevoz i tako dalje. Ova naređenja ti lično ja izdajem. Samo ćeš mene slušati. Ti si moj bašar, razumeš li?"

"Zar to nisam uvek bio?" upita on.

"Sada je to važnije nego ikad. Čuvaj tog golu i valjano ga obučavaj. On je tvoja odgovornost. A ja ću te podržavati u svemu tome ma ko da se suprotstavi."

"Čujem da Švangiju zapoveda na Gamuu."

"Ma ko da se suprotstavi, rekoh, Milese. Ne veruj Švangijui."

"Razumem. Hoćeš li da ručaš sa nama. Moja kćerka..."

"Žao mi je, Milese, ali moram hitno da se vratim. Smesta ću ti poslati Belondu."

Teg ju je otpratio do vrata, izmenio nekoliko šala sa svojim nekadašnjim učenicima iz njene pratnje i sačekao da odu. Imali su oklopljeno površinsko vozilo koje je čekalo sa upaljenim motorom, jedan od novih modela koji su očitó doneli sa sobom. Taj prizor izazvao je kod njega nelagodno osećanje.

Hitnost!

Taraza je lično došla: Vrhovna majka na kurirskom zadatku! Bila je svesna šta će mu to otkriti. Uz toliko prisno poznavanje načina ponašanja Sestrinstva, ono što se upravo dogodilo bilo je za njega pravo otkrovenje. Rasprava u Savetu Bene Geserita otišla je mnogo dalje i od onog što su mu njegovi izvestioci preneli.

"Ti si moj bašar."

Teg je letimično pregledao svežanj ovlašćenja i dokumenata koje mu je Taraza ostavila. Na njima je već bio njen pečat i potpis. Poverenje koje je ovo podrazumevalo pridodalo se nekim stvarima koje je naslutio; sve to pojačalo je njegov nemir.

"Ne veruj Švangijui."

Gurnuo je najpre papire u džep i krenuo da pronade Patrina. Valjalo je Patrinu dati uputstva i umiriti ga. Moraće da razmotre koga da pozovu u pomoć za izvršenje ovog zadatka. Stao je da u svesti ređa pojedina imena. Predstoji opasna dužnost. U obzir su dolazili samo najbolji ljudi. Prokletstvo! Sve u vezi sa imanjem moraće da preuzmu Firus i Dimela. Koliko mnogo pojedinosti! Dok je lagano koračao kroz kuću osetio je kako mu bilo brže kuca.

Prolazeći pored kućnog čuvara, jednog od svojih starih vojnika, Teg se zaustavi: "Martine, otkaži sve moje sastanke za danas. Pronađi mi kćerku i reci da odmah dođe u moju radnu sobu."

Vest se raširila kućom, a odatle i imanjem. Sluge i porodica, znajući da je Vrhovna časna majka upravo nasamo razgovarala sa njim, odmah su postavili zaštitnu zavesu da bi ga sačuvali od zaludnih ometanja. Njegova najstarija kćerka Dimela odsečno ga je

prekinula kada je pokušao da naniže pojedivosti neophodne za nastavak projekta na eksperimentalnoj farmi.

"Oče, nisam dete!"

Nalazili su se u maloj staklenoj bašti, koja je bila povezana sa njegovom radnom sobom. Ostaci Tegovog ručka ležali su na uglu grnčarskog stola. Patrinova beležnica stajala je oslonjena na zid iza poslužavnika.

Teg oštro pogleda svoju kćer. Dimelina spoljašnjost ga je zadovoljavala, ali ne i visina. Odviše šiljata da bi bila lepa, ona se dobro udala. Dimela i Firus imali su troje lepe dece.

"Gde je Firus?" upita Teg.

"Otišao je da se pobrine za presađivanje na Južnoj farmi."

"Oh, da. Patrin mi je već rekao."

Teg se osmehnu. Uvek mu se dopadalo što je Dimela odbila ponudu Sestrinstva, odlučivši se da se uda za Firusa, rođenog Lerneušanina, i da ostane u blizini svog oca.

"Sve što znam jeste da te pozivaju da se ponovo primiš dužnosti", reče Dimela. "Je li to opasan zadatak?"

"Znaš, ponekad govoriš baš kao tvoja majka", odvrati Teg.

"Dakle, opasno je! Proklete bile, zar nisi dovoljno učinio za njih?"

"Očigledno nisam."

Okrenula se i pošla kada je Patrin ušao na ulaz staklene bašte na drugom kraju. Čuo je kako nešto govori Patrinu dok su se mimoilazili.

"Što je stariji to i sam više liči na neku časnu majku!"

Šta je drugo mogla da očekuje? pitao se Teg. Kao sin jedne časne majke i oca koji je bio nevažan funkcioner CHOAM-a, rastao je u domaćinstvu koje je živelo po taktu Sestrinstva. Postalo mu je to jasno još u ranom uzrastu, kada je očeva privrženost CHOAM-ovoj međuplanetarnoj trgovinskoj mreži jednostavno namah iščezla pošto mu je majka stavila prigovor.

Ova kuća bila je kuća njegove majke sve do njene smrti, do koje je došlo nepunu godinu posle očeve. Obeležja njenog ukusa ležala su svuda oko njega.

Patrin se zaustavi ispred njega. "Vratio sam se po svoju beležnicu. Jesi li dodao koje ime?"

"Nekoliko. Bolje odmah kreni na posao."

"Razumem!" Patrinovo lice za trenutak poprimi izraz krutosti i on pođe natrag putem kojim je došao, lupkajući beležnicom po nozi.

I on to oseća, pomisli Teg.

Teg još jednom pogleda oko sebe. Ova kuća je i dalje bila mesto njegove majke. Posle svih ovih godina koje je ovde proživeo i podigao svoju porodicu. Oh, on je sagradio ovu staklenu baštu, ali ta radna soba bila je njena privatna odaja.

Dženet Roksbrov od Ierneuskih Roksbrova. Kućni nameštaj, ukrasi, sve je to i dalje odavalo njen duh. Taraza je to videla. On i njegova žena promenili su ponešto od spoljašnjih predmeta, ali je srž ostala u duhu Dženet Roksbrov. Nije bilo nikakve sumnje u pogledu prisustva krvi Ribogovornica u toj lozi. Kakvu je dragocenost ona predstavljala Sestrinstvu! Činjenica da se udala za Loši Tega i čitav život provela ovde, bila je pravo čudo. Neprihvatljiva činjenica za one koji nisu znali na koji se način planovi rasplodavanja Sestrinstva ostvaruju tokom pokoljenja.

Ponovo su to učinile, pomisli Teg. Pustile su me da čekam u prividnom miru tokom svih ovih godina samo zbog ovog trenutka.

5.

Zar religija tokom svih ovih milenijuma ne polaže isključivo pravo na stvaralaštvo?

Tleilaksovo pitanje iz 'Muad'Dibovih govora'

Vazduh na Tleilaksu bio je kristalno čist, prožet nepokretnošću koja je delom poticala od jutarnje studeni, a delom od zastrašene pritajenosti kao da je život ovde u Bandalongu nešto iščekivao - taj život halapljiv i naslućujući, koji se, međutim, ne bi ni pomerio dok on ne da znak. Mahor, Vilvit Vaf, Gospodar nad gospodarima, uživao je u ovim trenucima više nego u bilo kom drugom delu dana. Grad je sada, dok ga je posmatrao kroz otvoren prozor, bio njegov. Bandalong je mogao da oživi samo na njegovu naredbu. Tako je bar on sebi govorio. Strah koji se osećao tamo napolju bio je posledica njegove stege nad svakom pojavom koja je mogla iskrsnuti iz tog vrtložnog rezervoara života; civilizacije Tleilaksa koja je ovde začeta a koja je potom nadaleko proširila svoje moći.

Milenijumima je njegov narod čekao na ovaj čas. Vaf se sada naslađivao prispelim trenutkom. Kroz sva teška vremena za vladavine Leta II (ne Bogocara, već Božjeg poslanika) tokom vremena gladi i Raštrkavanja, kroz sve bolne poraze od manje vrednih stvorenja, kroz sve te patnje Bene Tleilaksi su strpljivo izgrađivali svoje snage za ovaj trenutak.

Došao je naš čas, o Proroče!

Posmatrao je grad koji je ležao ispod njegovog visokog prozora kao simbol, moćnu oznaku na stranici tleilaškog plana. Ostale planete Tleilaksa, ostali veliki gradovi, uzajamno povezani i međusobno zavisni, a svi jednodušno privrženi njegovom Bogu i njegovom gradu, iščekivali su znak za koji su znali da uskoro mora uslediti: zbratimljene snage Liceigrača i Mašeika nagomilale su silnu energiju pripremajući se za kosmički skok. Milenijumi iščekivanja bili su na izmaku.

Vaf je o tome razmišljao kao o 'dugom početku'.

Da. Klimnuo je potvrdno glavom posmatrajući šćućureni grad. Od samog početka, od sićušnog semena jedne ideje, vođe Bene Tleilaksa shvatile su i prihvatile sve rizike plana koji je bio tako dugoročan i rastegnut, tako zaobilazan i tanan. Znali su da moraju da prebrode razdoblja u kojima su se nalazili na rubu propasti, da podnesu gorke gubitke, potčinjenosti i poniženja. Sve ovo i još mnogo više toga upotrebljeno je za građenje osobite predstave o Tleilaksima. Tokom milenijuma pretvaranja stvorile su mit.

Zli, odvratni, prljavi Tleilaksi! Glupi Tleilaksi! Predvidljivi Tleilaksi! Plahoviti Tleilaksi!

Čak su i prorokove sledbenice pale kao žrtve ovog mita. Zarobljena Ribogovornica stajala je u ovoj istoj sobi i vikala na gospodara Tleilaksa: "Dugo pretvaranje prerasta u stvarnost. Zaista ste zli!" Tada su je ubili, a Prorok nije ništa preduzeo.

Kako su malo svi ti tuđinski svetovi i narodi shvatali suzdržavanje Tleilaksa. Plahoviti! Neka ponovo razmisle o tome pošto Bene Tleilaksi pokažu koliko su milenijuma bili sposobni da čekaju na svoj uspon.

Raspoluken!

Vaf prevali ovu drevnu reč preko usana: Raspon luka! Koliko jako nategneš luk unazad pre no što pustiš strelu. Ova strela će se zariti duboko!

"Mašeiki su čekali duže od ostalih", prošapta Vaf. Odvažio se sada kada je bio potpuno sam u svojoj utvrđenoj kuli da izusti tu reč: 'Mašeiki'.

Sa izlaskom sunca zablistaše vrhovi krovova ispod njega. Mogao je da čuje komešanje gradskog života. Vazduh koji je dopirao kroz prozor bio je ispunjen sladunjavo-kiselkastim tleilaškim mirisima. Vaf duboko udahnu i zatvori prozor.

Osećao se kao preporođen posle ovih trenutaka samotnog osmatranja. Udaljivši se od prozora odenuo se u svečanu, belu hilat odoru kojoj su se svi Domeli, po sili svoje uslovljenosti klanjali. Odora je od glave do pete prekrivala njegovo zdepasto telo, što mu je stvaralo utisak da je zapravo u oklopu.

"Božji oklop!"

"Mi smo narod Jagista", još prošle noći podsetio je svoje

savetnike. "Sve ostalo su graničari. Mi smo gradili mit o našoj slabosti i zlom delanju tokom svih ovih milenijuma samo sa jednim ciljem. Čak i Bene Geserit veruje u to!"

Sedeći u dubokoj sagri bez prozora, u okrilju ne-prostorije, njegovih devet savetnika složno se osmehnulo ćutke uvažavajući njegove reči. Znali su da je reč o pravu gufrana. Ravan na kojoj su Tleilaksi odredili vlastitu sudbinu uvek je bio kel sa svojim pravom gufrana.

Bilo je ispravno da čak i Vaf, najmoćniji među svim Tleilaksima, ne može da ode iz svog sveta i bude ponovo primljen ako ne padne ničice pred gufranom, moleći za oprostaj zbog dodira koje je imao sa nezamislivim gresima tuđina. Odlaskom među povindahe čak i najmoćniji su mogli da se ukaljaju. Kasadari koji su nadzirali Tleilaksine granice i čuvali selamlike žena imali su pravo da posumnjaju čak i u Vafa. On jeste bio izuzetan čovek i kel, ali je morao to da dokaže svaki put kada bi se posle izbacivanja vraćao, a takođe i svaki put kada bi ulazio u selamlik da raspodeli svoju spermu.

Vaf priđe duguljastom ogledalu i osmotri sebe i svoju odoru. Znao je da sa svojih jedva metar i po visine povindasima izgleda kao patuljak. Oči, kosa i koža bili su u nijansama sivog, sve zajedno podloga za ovalno lice sa sićušnim ustima i nizom oštih zuba. Neki Liceigrač mogao je da podražava njegove crte i držanje tela, mogao je da po naređenju nekog Mašeika uzme njegovo obličje, ali ne bi mogao da obmane nijednog Mašeika niti kasadara. Jedino su se povindasi dali prevariti.

Sa izuzetkom Bene Geserita!

Lice mu se smrači pri ovoj pomisli. No, dobro, te veštice tek treba da se suoče sa novim Liceigračima.

Nijedan drugi narod nije do te mere usavršio genetski jezik kao Bene Tleilaksi, bodrio je sebe. Imamo pravo da to nazovemo 'jezikom Boga'. Jer sam Bog nam je podario ovu ogromnu moć.

Vaf ode do vrata i zastade očekujući jutarnje zvono. Nije bilo načina, pomislio je, da opiše bogatstvo emocija koje je sada osećao. Vreme mu se otkrilo. Nije se pitao zbog čega su Prorokovu pravu poruku čuli jedino Bene Tleilaksi. Bilo je to Božje činodejstvovanje a,

u tome, Prorok je bio Ruka Božja, vredan poštovanja kao Božji poslanik.

Pripremio si ih za nas, O Proroče.

A gola na Gamuu, taj gola u ovo vreme, bio je vredan sveg njihovog čekanja.

Jutarnje zvono se oglasi i Vaf izađe u dvoranu u isto vreme kad i druge prilike odevene u belo i uputi se ka istočnom balkonu da pozdravi sunce. Kao Mahai i Abdl svog naroda, sada je mogao da se poistoveti sa svim Tleilaksima.

Mi smo zakoniti sledbenici Šerijata, poslednji od našeg roda u vaseljeni.

Nigde izvan zaptivenih odaja svoje Malik-braće nije mogao da otkrije ovakvu tajnu misao, ali znao je da ta misao sada obitava u svakom umu oko njega, i da je delovanje te misli podjednako vidljivo kod Mašeika, Domela i Liceigrača. Paradoks rodovskih veza i osećanje društvenog identiteta koji je prožimao kel od Mašeika pa sve do najnižih Domela, Vafu se nije činio paradoksalnim.

Radimo za istog Boga.

Liceigrači u obličju Domela pokloniše se i otvoriše vrata balkona. Izazeći na svečanu svetlost okružen svojim brojnim sadruzima, Vaf se osmehnu prepoznavši Liceigrače. A ipak, Domeli! Bila je to rodovska šala, jer Liceigrači nisu bili rod. Oni su bili sinteze, oruđa, baš kao što je i gola na Gamuu bio oruđe, u celosti planiran na jeziku Boga koji su govorili jedino Mašeiki.

Zajedno sa ostalima koji su se tiskali oko njega Vaf obavi poklonjenje suncu. Ispustio je poklič Abdla i čuo njegov odjek u bezbroj glasova iz najudaljenijih krajeva grada.

"Sunce nije Bog!" povikao je.

Ne, sunce je bilo samo simbol božje beskrajne moći i milosti, još jedna sinteza, još jedno oruđe. Vaf, osećanja pročišćenih prolaženjem kroz gufran prethodne noći i okrepljen jutarnjim obredom, mogao je sada da razmišlja o putovanju u mesta povindaha i nedavnom povratku, zbog koga je gufran i bio neophodan. Ostali poklonici napraviše mu prolaz i on ode natrag u unutrašnje hodnike da bi potom zašao u pokretni prolaz koji ga je doveo do pokretnog vrta u kome je imao zakazan sastanak sa

svojim savetnicima.

Bio je to uspešan pohod među povindahe, pomisli on.

Svaki put kada je napuštao unutrašnje svetove Bene Tleilaksa Vaf se osećao kao da je na laškaru, ratnom pohodu kome je cilj bila konačna odmazda koju je njegov narod potajno nazivao Bodal (uvek se pisala velikim slovima i uvek bila prva stvar koju je valjalo potvrditi u gufranu ili kelu). Ovaj poslednji laškar bio je izuzetno uspešan.

Sa pokretne rampe Vaf stupi u središnji vrt obasjan sunčevom svetlošću koja je poticala od prizmatskih reflektora na okolnim krovovima. Mali vodoskok igrao je svoju vizuelnu fugu u srcu pošljunčenog kruga. Niska ograda od belog kolja na jednoj strani opkoljavala je brižljivo šišan travnjak, prostor jedva dovoljan da vazduh oko vodoskoka bude vlažan, ali ipak ne toliko mali da bi pljuskanje vode moglo da omete razgovor u pola glasa. Oko tog travnatog pojasa bilo je raspoređeno deset uskih klupa od prastare plastike - njih devet u polukrugu naspran desete koja je bila postavljena malo po strani.

Zastavši na rubu travnatog pojasa, Vaf se obazre čudeći se kako to da nikad ranije nije osetio ovako snažno zadovoljstvo pri pogledu na ovo mesto. Tamnoplava boja klupa poticala je od same biti materijala. Vekovi upotrebe pohabali su klupe stvorivši blage krivine na doručjima i bezbroj udubljenja, ali boja je ostala jednako vidljiva na izandalim kao i na ostalim mestima.

Vaf sede naspram svojih devet savetnika ređajući u glavi reči za koje je znao da će morati da budu izgovorene. Dokument koji je doneo sa poslednjeg laškara, što je zapravo bio pravi razlog njegovog izleta, nije se mogao pojaviti u bolji čas. Njegova oznaka i reči koje je sadržavao, nosili su moćnu poruku za Tleilakse.

Vaf iz unutrašnjeg džepa izvuče tanak snop ridulijanskog kristala. Nije mu promakla pojačana pažnja njegovih savetnika: devet lica sličnih njegovom, Mašeiki najdubljeg kela. Sva lica su izražavala očekivanje. Pročitali su ovaj dokukment na kelu: Atreidski manifest. Probdeli su noć razmišljajući o poruci manifesta. Sada je, konačno, valjalo suočiti reči. Vaf položi dokument na krilo.

"Predlažem da ove reči raširimo na sve strane", reče Vaf.

"Bez izmene?" Bio je to Mirtal, savetnik koji je među svima njima

bio najbliži gola preobražaju. Mirat je bez sumnje žudeo da postane Abdl i Mahai. Vaf se usredsredi na savetnikovu široku vilicu čija je rskavica rasla vekovima kao vidljivi znak velike starosti njegovog tela.

"Tačno ovakve kakve su došle u naše ruke", reče Vaf.

"Opasno", reče Mirlat.

Vaf okrenu glavu na desnu stranu, tako da su savetnici mogli da osmotre njegov detinji profil ocrtan na pozadini koju je činio vodoskok. Ruka božija je na mojoj desnoj strani!

Nebo iznad njega bilo je poput uglačanog kornalina kao da je Bandalong, najstariji grad Tleilaksa, bio građen ispod jednog od onih džinovskih, veštačkih pokrivača podignutih da bi pružili zaštitu pionirima na surovijim planetama. Kada se ponovo usredsredio na svoje savetnike, crte lica su mu bile blage.

"Nije opasno za nas", reče Vaf.

"Stvar mišljenja", odvrati Mirlat.

"Razmotrimo onda i druga mišljenja", predloži Vaf. "Ima li potrebe da se bojimo Iksijanaca i Ribogovornica? Zaista, ne. Oni su naši, premda to i ne znaju."

Vaf pusti da im se ove reči urežu u svest; svi oni su znali da novi Liceigrači sede u najvišim savetima Iksijanaca i Ribogovornica, odnosno da zamena nije bila otkrivena.

"Esnaf neće udariti na nas, niti će nam se suprotstaviti, budući da smo im jedini siguran izvor melanža", reče Vaf.

"A šta će da čini sa onim Uvažanim Naložnicama koje se vraćaju iz Raštrkavanja?" upita Mirlat.

"Pozabavićemo se njima kada se za to ukaže potreba", odgovori Vaf. U tome će nam pomoći potomci naših ljudi koji su dobrovoljno otišli u Raštrkavanje."

"Trenutak zaista izgleda povoljan", promrmlja jedan drugi savetnik.

Bio je to glas Torga Mlađeg, primeti Vaf. Dobro. Jedan glas je osiguran.

"Bene Geserit", prasnu Mirlat.

"Mislim da će Uvažene Naložnice ukloniti te veštice sa našeg puta", reče Vaf. "Već reže jedne na druge kao životinje koje se bore

u jazbini."

"A šta ako je otkriven autor tog manifesta?" upita Mirlat. "Šta onda?"

Nekolicina savetnika klimnuše potvrdno glavama. Vaf ih je već uočio: ljudi koje je trebalo pridobiti.

"Opasno je zvati se Atreid u ovo doba", reče on.

"Osim možda na Gamuu", odvrati Mirlat. "A ime Atreida potpisano je na tom dokumentu."

Kako je to čudno? pomisli Vaf. Činjenica da su CHOAM-ovi predstavnici na skupu povindaha odveli Vafa sa unutrašnjih planeta Tleilaksa govorila je sama po sebi veoma mnogo. Ali CHOAM-ovi ljudi su većinom bili potajni ateisti, koji su sa sumnjom gledali na sve religije, a izvesno je da su Atreidi bili veoma moćna religijska snaga. CHOAM-ove brige bile su gotovo opipljive.

Vaf je sada ponovo razmotrio CHOAM-ovu reakciju.

"Tako mu njegove bezbožničke duše, taj CHOAM-ov najamnik je u pravu", uporno je nastojao Mirlat. "Ovaj dokument je podmukao."

Moraću da se pozabavim Mirlatom, pomisli Vaf. Podigao je manifest sa krila i glasno pročitao prvi red:

"U početku beše reč, a ta reč beše Bog."

"Ravno iz Narandžaste Katoličke Biblije", reče Mirlat. Glave još jedanput klimnuše izražavajući zabrinuto slaganje.

Vaf jednim brzim osmehom pokaza vrhove svojih očnjaka. "Želiš li da kažeš da među provindasima ima onih koji sumnjaju u postojanje Šerijata i Mašeika?"

Bilo je dobro izgovoriti ove reči, podsećajući slušaoce da su jedino ovde među najdubljim Tleilaksima stare reči i stari jezik sačuvani u nepromenjenom vidu. Da li se Mirlat ili bilo ko drugi plašio da reči Atreida mogu da sruše Šerijat?

Vaf je postavio ovo pitanje i namah ugledao zabrinuta, smrknuta lica.

"Ima li nekog među vama", upita Vaf, "ko veruje da ijedan povindah zna kako mi koristimo jezik Boga?"

Eto! Neka razmisle o tome! Svaki među njima ovde budio se s vremena na vreme u telu gole. Ovaj Savet je bio svedok telesnog kontinuiteta kakav nijedan drugi narod nije nikada ostvario. Isti ovaj

Mirlat svojim očima je video Proroka. Skital je razgovarao sa Muad'Dibom! Naučivši kako se telo može obnoviti, a sećanja ponovo uspostaviti, oni su saželi tu moć u jednoj vladi čije su se snage morale ograničiti, jer bi u suprotnom bile rasute na sve strane. Samo su još one veštice posedovale slično skladište iskustva, iz koga su mogle da crpu snagu, ali su ga koristile sa bojažljivom predostrožnošću, užasnite mogućnošću da proizvedu još jednog Kvizac Haderaha!

Vaf podseti na sve to svoje savetnike, dodavši: "Konačno je došao čas za akciju."

Pošto niko nije izrazio neslaganje, Vaf nastavi: "Ovaj manifest ima jednog autora. Sve analize se slažu. Mirlate?"

"Pisala ga je jedna osoba, a ta osoba je, van svake sumnje, istinski Atreid", složi se Mirlat.

"Svi su na skupu povindaha to potvrdili", reče Vaf. "Čak se i jedan Esnafov navigator trećeg stepena saglasio."

"Ali ta je osoba proizvela stvar koja podstiče nasilna ponašanja među različitim narodima", usprotivi se Mirlat.

"Jesmo li ikada dovodili u sumnju atreidski dar za izazivanje razdora?" upita Vaf. "Kada su mi povindasi pokazali ovaj dokument znao sam da nam je Bog poslao znak."

"Da li mu one veštice i dalje poriču autorstvo?" žurno upita Torg Mlađi.

Kako je samo umesan u pravi čas, pomisli Vaf.

"Ovim manifestom svaka religija povindaha dovodi se u pitanje", reče Vaf. "Svaka vera izuzev naše ostaje da lebdi u limbu."

"Upravo u tome je problem!" upade Mirlat.

"Ali samo mi znamo za ovo", odvrati Vaf. "Ko još čak i pretpostavlja postojanje Šerijata?"

"Esnaf", dobaci Mirlat.

"Oni nisu, niti će to ikad obelodaniti. Znajú kakav bi bio naš odgovor."

Vaf podiže svežanj papira sa krila i ponovo stade da čita naglas:

"Sile koje ne možemo da shvatimo prožimaju našu vasseljenu. Mi vidimo senke tih sila kada se projektuju na platnu pristupačnom našim čulima, ali ih ne shvatamo."

"Atreid koji je pisao ovo znao je za Šerijat", promrmlja Mirlat.

Vaf nastavi da čita kao da nije čuo upadicu:

"Shvatanje zahteva reči. Neke stvari se ne mogu svesti na reči. Postoje stvari koje se mogu iskusiti samo bez reči."

Kao da je reč o svetoj relikviji, Vaf spusti dokument u krilo. Zatim progovori tako tiho da su njegovi slušaoci bili prinuđeni da se nagnu prema njemu, a poneki i da rukom načulje uši: "Ovo nam veli da je naša vasseljena magična. Kazuje da su svi proizvoljni oblici prolazni i podložni magičnim promenama. Nauka nas je dovela do ovakvog tumačenja, kao što nas je, takođe, navela na stazu sa koje ne možemo da odstupimo."

Pustio je da ove reči deluju za trenutak, a onda dodade: "Nijedan rakiski sveštenik Podeljenog boga, niti bilo koji drugi povindaški šarlatan, nije u stanju da ovo prihvati. Jedino mi znamo, jer naš Bog je magičan Bog, čiji jezik govorimo."

"Bićemo optuženi za autorstvo", ponovo se usprotivi Mirlat. Izgovarajući ovo, Mirlat odsečno odmahnu glavom. "Ne! Shvatam. Shvatam šta želiš da kažeš."

Vaf je ćutao. Mogao je da vidi kako svaki od njih razmišlja o njihovom Sufi poreklu, prisećajući se Velikog uverenja i Zensuni ekumenizma iz koga su se izlegli Bene Tleilaksi. Ljudi ovog kela znali su bogomdane činjenice o svom poreklu, ali su ih pokolenja tajanstva uverila da nijedan provindah ne deli njihovo znanje.

Reči su tiho plovile kroz njihov um. "Pretpostavka zasnovana na shvatanju sadrži njihovo uverenje u jedno apsolutno tlo iz koga sve stvari niču poput biljki iz semena."

Znajući da se njegovi savetnici takođe prisećaju ovog katehizisa iz Velikog uverenja, Vaf ih podseti na Zensuni upozorenje.

"Iza takvih pretpostavki leži vera u reči koju provindasi nikada ne dovode u sumnju: samo Šerijati sumnjaju, no mi to činimo sasvim neupadljivo."

Savetnici klimnuše izražavajući potpunu saglasnost.

Vaf malo pognu glavu i nastavi: "Čin kazivanja da postoje stvari koje se ne mogu opisati rečima potresa vasseljenu u kojoj su reči vrhunsko verovanje."

"Povindaški otrov!" uzviknuše savetnici.

Sada su svi bili na njegovoj strani i Vaf, želeći da njegova pobeda odjekne, zapita: "Šta je kredo Sufi-Zensunija?"

Nisu mogli to da izgovore, ali svi usredsrediše misli na to: Da bi se postigao s'tori nije potrebno nikakvo shvatanje. S'tori postoji bez reči, čak i bez imena.

U jednom trenu, svi digoše glave i izmenjaše rečite poglede. Mirlat uze na sebe da izgovori zakletvu Tleilaksa:

"Mogu da kažem Bog, ali to nije moj Bog. To je samo zvuk, ništa moćniji od bilo kog drugog zvuka."

"Sada vidim", reče Vaf, "da svi osećate moć koja nam je putem ovog dokumenta pala u ruke. Milioni miliona primeraka već kruže među provindasima."

"Ko to čini?" upita Mirlat.

"Kao da je to važno", uzvratila Vaf. "Neka ih povindasi proganjaju, istražujući im poreklo, pokušavajući da ih zabrane, propovedajući protiv njih. Sa sVAKim takvim činom povindasi samo ubrizgavaju novu moć tim rečima."

"Zar ne treba da i mi propovedamo protiv ovih reči?" upita Mirlat.

"Samo ako okolnosti to budu zahtevale", odgovorila Vaf. "Pazite." Pljesnuo je papirima po kolenima. "Povindasi se suzili svoju svest do najopipljivije svrhovitosti, i u tome je njihova slabost. Moramo da osiguramo da ovaj manifest kruži na što širem prostoru."

"Magija mog Boga naš je jedini most", uzvratila u istom tonu savetnici.

Vaf opazi da SU se svi vratili središnjoj bezbednosti svoje vere. To je bilo lako postignuto. Nijedan Mašeik nije imao u sebi povindašku glupost koja je cvilela: "U tvojoj beskrajnoj milosti, Bože, zašto baš mene?" U jednoj rečenici povindasi su prizivali beskraj i poricali ga, nljednog trenutka ne uočavajući vlastitu ludost.

"Skitile", pozvala Vaf.

Najmlađi i najmladolikiji među savetnicima, koji je, kako je i dolikovalo, sedeo na kraju sa leve strane, revnosno se naže napred.

"Naoružaj verne", zapovedila Vaf.

"Čudim se da nam je jedan Atreid podario ovakvo oružje", reče Mirlat. "Kako je moguće da Atreidi uvek postavljaju ideal koji pridobija milijarde odanih sledbenika?"

"Nije reč o Atreidu, već o Bogu", objasni Vaf. Zatim podiže ruke i prozbori zaključne obredne reči: "Mašeiki su se sreli u kelu i osetili prisustvo Boga."

Vaf sklopi oči i sačeka da ostali odu. Mašeiki! Kako je dobro bilo oslovljavati same sebe na kelu, govoriti jezikom Islamiata, koji nijedan Tleilaks nije govorio izvan svojih tajnih saveta; čak ni Liceigrači nisu govorili njime. Nigde u Vektu Jandole, ni u najudaljenijim krajevima Tleilaksa Jagiste, nije živeo nijedan povindah koji je znao ovu tajnu.

Jagista, pomisli Vaf ustajući sa klupe. Jagista, zemlja nepokornih.

Učini mu se da gotovo može da oseti kako dokument treperi u njegovoj ruci. Ovaj atreidski manifest bio je upravo ona vrsta stvari koju će mase povindaha slediti do svoje propasti.

6.

Nekih dana to je melanž; nekih dana to je gorki kal.

Rakijski aforizam

Bila je već treća godina od kako se sveštenici Rakisa nisu odvajali od nje. Devojčica Šeana ležala je opružena na vrhu jedne visoke zavojite dine. Piljila je u jutarnju daljinu odakle se moglo čuti tutnjavo trenje. Svetlost je bila avetinjski srebrnasta i navlačila je nad obzorje koprenastu izmaglicu. Noćna studen još je ležala na pesku.

Znala je da je sveštenici promatraju iz bezbednosti svog tornja opasanog vodom na nekih dva kilometra iza nje, ali nije mnogo marila za to. Podrhtavanje peska ispod njenog tela zahtevalo je njenu punu pažnju.

Ovaj je veliki, pomisli ona. Najmanje sedamdeset metara. Divni veliki.

Sivo pustinjsko odelo, mekano i glatko, prijanjalo joj je uz telo. Nije imalo nijednu od onih zakrpa starinskog ručno izrađenog odela koje je nosila dok je sveštenici nisu uzeli pod svoje. Osećala je zahvalnost zbog finog pustinjskog odela i debele, purpurnobeke odore koja ga je prekrivala, ali je iznad svega osećala uzbuđenost što se sada nalazi na ovom mestu. U ovakvim trenucima ispunjavalo ju je nešto bogato i opasno.

Sveštenici nisu shvatali šta se ovde događa. Znala je to. Bili su kukavice. Bacivši ponovo pogled preko ramena ka udaljenom tornju, ugleda svetlucanje sunca na sočivima.

Mogla je sebi jasno da predstavi ono što su sveštenici videli kroz svoja špijunska sočiva: jedno prerano sazrelo dete od jedanaest standardnih godina, vižljasto i tamnoputo, sa smeđom kosom prošaranom zracima sunca.

Gledaju me kako činim ono što se oni ne usuđuju. Gledaju me kako stojim Šejtanu na putu. Izgledam veoma mala na pesku, a Šejtan veoma veliki. Sad već mogu da vidim i njega.

Po struganju peska znala je da će i sama uskoro ugledati

džinovskog crva. O čudovištu koje se približavalo Šeana nije razmišljala kao o Šai-Huludu, Bogu peska, biću kome su sveštenici pojali svako jutro klanjajući se biseru svesti Leta II što je ležao zatvoren u svakom od ovih mnogobrojnih vladara pustinje. Razmišljala je o crvima uglavnom kao o 'onima koji su me poštedeli', ili kao o Šejtanu.

Bio je to odnos koji je započeo pre više od tri godine, u vreme njenog osmog rođendana, meseca Igata prema starom kalendaru. Njeno selo bilo je siromašno, pionirska naseobina podignuta daleko izvan bezbednih prepreka kakve su bili kanati i kružni kanali oko Kina. Takve pionirske nastambe bile su zaštićene jedino vlažnim rovovima. Šejtan je izbegavao vodu, ali bi vektor peščane pastrmke ubrzo upio svu vlagu. Dragocena vlaga prikupljena u zamkama za vetar morala se svakodnevno trošiti, kako bi se prepreka obnovila. Njeno selo predstavljalo je ubogu gomilu straćara i udžerica sa dve male zamke za vetar, dovoljno za pijaću vodu, ali samo sa povremenim viškovima dovoljnim da čine prepreku crvu.

Tog jutra - veoma sličnog ovom jutru u kome se noćna studen zasecala u nozdrve i pluća, a obzorje bilo suženo avetinjskom izmaglicom - većina seoske dece razmislila se pustinjom, u potrazi za komadićima i delićima melanža koje je Šejtan ponekad na svom putu ostavljao za sobom. Prethodne noći čuli su topot dva velika crva u neposrednoj blizini. Prodajom melanža, čak i po najnovijim sniženim cenama, mogle su se kupiti gleđosane opeke za izgradnju treće zamke za vetar.

Sva ta deca nisu tragala samo za začinom već i za znacima koji bi otkrili jedno od siečkih starih uporišta Slobodnjaka. Sada su postojali samo ostaci takvih mesta, ali su i kamene prepreke povećavale bezbednost od Šejtana. Uz to, postojalo je verovanje da neka od preostalih siečkih mesta sadrže izgubljene zalihe melanža. Svaki seljanin je sanjao o takvom otkriću.

Šeana je, odevena u svoje zakrpljeno pustinjsko odelo i pohabanu odoru, krenula sama na sever, prema udaljenoj zadimljenoj vazdušnoj humki koja je skrivala veliki grad Kin sa njegovim obiljem vlage što se podizala uvis sa povetarcima zagrejanim suncem.

Lovljenje pabiraka melanža u pesku uglavnom je bila sposobnost usmeravanja pažnje na nozdrve. Bio je to vid koncentracije koji je ostavljao budnom samo deliće svesti, spremne da dignu uzbunu ukoliko bi osetili struganje peska koje je govorilo o približavanju Šejtana. Noćni miševi tumarali su unaokolo neritmičkim hodom koji se mešao sa prirodnim zvucima pustinje.

U prvi mah Šeana nije čula vrištanje. Ono se sasvim utapalo u skakutavo trenje peska nošenog vetrom preko barakana koji su skrivali selo od njenog pogleda. Zvuk je najzad polagano prodro u njenu svest i privukao njenu pažnju.

Mnogi glasovi vrište!

Šeana odbaci pustinjsku opreznost nasumičnog hoda. Krećući se onoliko brzo koliko su je njene detinje noge nosile, popela se uz strmu stranu barakana i usmerila pogled prema tom zastrašujućem zvuku. Stigla je na vreme da vidi ono što je prekinulo poslednje krike.

Vetar i peščane pastrmke isušili su širok luk prepreke na daljem kraju sela. Mogla je da raspozna jaz po razlici u boji. Jedan divlji crv probio se kroz taj otvor. Kružio je unutar preostale vlažnosti. Džinovska usta osenčena plamenom zahvatala su ljude i udžerice u krugu koji se brzo sužavao.

Šeana ugleda kako se poslednji preživeli sabijaju u središte ovog razaranja, prostor već očišćen od grubih koliba, sa ispreturanim ostacima zamke za vetar. Još dok je posmatrala neki od tih ljudi pokušavali su da se probiju do pustinje. Među unezverenim beguncima Šeana prepoznade i svog oca. Nijedan nije utekao. Velika usta su ih sve progutala pre no što su se okrenula da sravne sa peskom ostatak sela.

Ostao je pesak koji se pušio i ništa više od ubogog sela koje se usudulo da prisvoji komadić Šejtanovog imanja. Mesto na kome se nalazilo selo nije više imalo nijedan beleg ljudskog prebivališta, baš kao i pre nego što je iko ovuda prošao.

Šeana grozničavo udahnu, uvlačeći vazduh kroz nos da bi sačuvala vlagu svog tela kao što bi to svako dobro pustinjsko dete učinilo. Prelazila je pogledom preko obzorja tragajući za drugom decom, ali Šejtanov trag je ostavio velike krivine i petlje svuda oko daljeg kraja sela. Nijednog živog bića nije bilo na vidiku. Povicala je,

ispuštajući piskav krik koji se prenosio daleko kroz suv vazduh. Nije bilo nikakvog odziva.

Sama.

Kretala se kao u transu duž grebena dine koja se pružala prema mestu gde je nekad bilo njeno selo. Kada mu se približila snažan talas cimetovog mirisa nošen vetrom koji je još zasipao peskom vrhove dina ispuni joj nozdrve. Tada je shvatila šta se dogodilo. Selo je na nesreću bilo podignuto povrhom prezačinskog cvetanja. Kada je ogromna zaliha duboko ispod peska uzrela i počela da se širi u rasprskavanju melanža, Šejtan je došao. Svako dete je znalo da Šejtan ne može da odoli cvetanju začina.

Srdžba i neobuzdani očaj počеше da ispunjavaju Šeanu. Nesvesno je jurnula niz dinu prema Šejtanu, trčeći za crvom koji se vraćao preko suvog mesta preko koga je prodro u selo. Ne razmišljajući pojurila je duž njegovog repa, uzverala se i potrčala napred preko grebenastih leđa. Čučnula je na grbi iznad usta i stala da udara pesnicama po krutoj površini.

Crv se zaustavi.

Njena ljutina odjednom se preobrazi u strah i Šeana prekide da udara po crvu. Tek tada je shvatila da je sve vreme vrištala. Obuze je užasno osećanje samotne izloženosti. Nije znala kako je uopšte tu dospela. Znala je jedino gde se nalazi i to je ispuni samrtnim strahom.

Crv je nepokretan ležao u pesku.

Šeana nije znala šta da učini. U svakom trenutku crv je mogao da se prevrne i smrvi je. Ili je mogao da zaroni u pesak ostavljajući je na površini da bi je dograbio kada mu bude volja.

Iznenada, dugotrajno drhtanje prože crva celom dužinom, od repa pa do mesta na kome se nalazila Šeana iza usta. Crv se pokrenu napred. Napravio je širok luk i ubrzavajući krenuo ka severoistoku.

Šeana se nagnu unapred i ščepa prednje rubove kružnog reznja na leđima crva. Strahovala je da bi u svakom trenutku mogao da sklizne pod pesak. Šta bi tada mogla da učini? Ali Šejtan nije zaronio. Kako su minuti proticali, a brzo putovanje preko dina nastavljalo se bez i najmanjeg odstupanja sa pravca, Šeana um je

počeo ponovo normalno da djeluje. Ovo jahanje za nju nije bila potpuna nepoznanica. Sveštenici Podjeljenog boga su to zabranili, ali istorije, kako pisane tako i usmene, svedočile su da su Slobodnjaci u stara vremena jahali na ovaj način. Oni su stajali uspravno na Šejtanovim leđima, oslanjajući se na tanke motke koje su se završavale kukama. Sveštenici su izdali proglas prema kome se ovo upražnjavalo pre nego što je Leto II podelio svoju svest sa Bogom pustinje. U ovo vreme nije bilo dozvoljeno ništa što bi ponizilo rasute deliće Leta II.

Brzinom koja ju je zaprepasćivala, crv je nosio Šeanu prema obličju Kina zasenjenog sumaglicom. Veliki grad ležao je poput optičke varke na izvrnutom obzorju. Šeanina pohabana odora šibala je tanku površinu njenog zakrpljenog pustinjskog odela. Boleli su je prsti kojima se držala za prednje ivice džinovskog prstena. Mirisi cimeta, sagorelog kamena i ozona koji su poticali od crbove razmene toplote zapahnjivali su je sa svakom promenom vetra.

Kin je, ispred nje, počeo da poprma jasne crte.

Sveštenici će me videti i biće ljuti, pomisli ona.

Opazila je niske građevine od opeke koje su označavale prvu liniju kanata odmah iza, opasujući površinske akvadukte koji su ličili na svijenu cev. Iznad tih građevina uzdizali su se zidovi sa terasastima vrtovima i visokim profilima džinovskih vetrobrana, potom kompleks hramova sa vlastitim vodenim preprekama.

Čitav dan hoda preko otvorenog peska za nešto više od jednog časa!

Njeni roditelji i seoski susedi mnogo puta su putovali ovamo radi trgovine i učešća u plesu, ali im je Šeana samo u dva navrata pravila društvo u tome. Sećala se uglavnom plesa i nasilja koje bi potom sledilo. Razmere Kina ispunjavale su je strahopoštovanjem. Toliko mnogo zgrada! Toliko mnogo ljudi! Šejtan nije mogao da naškodi jednom takvom mestu.

Ali crv je hrlio pravo napred, kao da je naumio da preskoči i kanat i akvadukt. Šeana nije skidala pogled sa grada koji je sve više rastao ispod nje. Očaranost konačno savlada strah u njoj. Šejtan nije mislio da se zaustavi.

Ali crv je konačno prizemio i stao.

Cevasta površina otvora kanata ležala je najviše na pedeset metara od njegovih zjapećih usta. Mogla je da omiriše vrela cimetna isparenja i čuje duboku tutnjavu Šejtanove unutrašnje peći.

Konačno joj je postalo jasno da se putovanje završilo. Šeana polako skloni ruke sa režnja. Ustala je, očekujući da će crv u svakom trenutku ponovo krenuti. Međutim, Šejtan je mirovao. Obazrivo se krećući, skliznu sa mesta na kome je sedela i spusti se na pesak, za trenutak zastavši. Da li će se sada pomeriti? Imala je nejasnu želju da jurne prema kanatu, ali ju je crv opčinio. Klizajući se i zapadajući nogama u uzburkani pesak, Šeana zaobiđe crvovo telo, stade ispred njega i zagleda se u ta zastrašujuća usta. U okviru kristalnih zuba plamenovi su se valjali napred-nazad. Zapahnu je sažižuće isparenje mirisa začina.

Ludost onog trenutka kad se sjurila niz dinu i uzjahala crva ponovo obuze Šeanu. "Proklet bio, Šejtane!" povika ona, mašući pesnicom prema strahotnim ustima. "Šta smo ti ikad učinili?"

Bile su to reči koje je čula od majke kada je jednom prilikom bila uništena bašta krompira. Nijedan deo Šeanine svesti nikada nije dovodio u pitanje to ime, Šejtan, niti srdžbu svoje majke. Ona je pripadala najsiromašnijim slojevima rakiske gomile i bila je svesna toga. Njen narod je verovao prevashodno u postojanje Šejtana, a tek potom u Šai-Huluda. Crvi su bili crvi, a često i mnogo gore od toga. Nije bilo pravde na otvorenom pesku. Tamo je vrebala jedino opasnost. Možda su siromaštvo i strah od sveštenika nagonili njen narod da živi među opasnim dinamama, no, oni su se čak i kretali sa istom istrajnošću, koja je bila svojstvena Slobodnjacima.

Ovog puta, međutim, Šejtan je pobedio.

U Šeaninu svest prodre pomisao da stoji na stazi smrti. Njene misli koje ne behu još u potpunosti uobličene govorile su jedino da je učinila ludost. Mnogo docnije, kada su pouke Sestrinstva zaokružile njenu svest, shvatiće da je njom ovladao užasan strah od usamljenosti. Želela je da je Šejtan odnese među njene mrtve.

Škripavi zvuk začu se ispod crva.

Šeana priguši krik.

U početku polako, a potom brže, crv uzmače nekoliko metara, a onda se okrenu i pojuri pored tragova u obliku malih naporednih

nasipa koje je ostavio dolazeći iz pustinje. Zvuk struganja od njegovog kretanja uskoro iščeze u daljini. Šeana, međutim, uskoro postade svesna jednog drugog zvuka. Ona podiže pogled prema nebu. Zaglušivalo ju je tvok-tvok sveštenečkog ornitoptera, čija je senka delom prešla preko nje. Letelica je blistala u jutarnjoj svetlosti, dok je pratila crva u dubinu pustinje.

Šeana tada oseti strah koji joj je bio mnogo poznatiji.

Sveštenici!

Nije skidala pogled sa 'toptera. Lebdeo je izvesno vreme u daljini, a onda se vratio i blago prizemljio na komad peska koji je crv utabao u neposrednoj blizini. Mogla je da omiriše 'topterovo mazivo i gorivo čiji je miris bio odvratno prodoran. Stvar je izgledala kao džinovski insekt priljubljen uz pesak koji se spremao da skoči na nju.

Poklopac se naglo otvori.

Šeana se isprsi i zauze odlučan stav. Znala je šta je sada očekuje. Bekstvom se ništa nije dalo postići. Jedino su sveštenici koristili 'toptere. Oni su mogli svuda da idu i sve da vide.

Pojaviše se dva bogato odevena sveštenika, sa odorama zlataste i bele boje prošaranim purpurnim nijansama, i potrčaše prema njoj preko peska. Klekli su toliko blizu Šeane da je mogla da oseti njihov znoj i mošusni miris melanžeskog tamjana koji se širio iz njihove odeće. Bili su mladi ali slični svim sveštenicima koje je pamtila: mekih crta lica, negovanih ruku, ravnodušni prema vlazi koju su gubili. Nijedan nije nosio pustinjsko odelo ispod svoje odore.

Onaj s leve strane, čije su oči bile u visini Šeane, najzad prozbori:

"Dete Šai-Huluda, videli smo kako te je Otac doveo iz svojih predela."

Šeana nije razumela ove reči. Sveštenici su bili ljudi kojih se valjalo plašiti. Njeni roditelji i svi odrasli koje je znala utuvili su joj to u glavu i rečju i delima. Sveštenici su posedovali ornitoptere. Žrtvovali bi te Šejtanu zbog najmanjeg prekršaja, samo zbog svog sveštenečkog hira. Njen narod je znao za puno takvih primera.

Šeana uzmače od ovih ljudi koji su klečali i baci pogled unaokolo. Gde bi mogla da pobjegne?

Onaj koji je maločas progovorio podiže ruku u znak preklinjanja. "Ostani sa nama."

"Vi ste rđavi!" prasnu Šeana iz dubine srca.

Oba sveštenika padoše ničice na pesak.

Daleko na gradskim tornjevima sunčeva svetlost bleskala je odbijajući se od sočiva. Šeana ih je videla. Znala je za ta bleskanja.

Sveštenici su te u gradovima uvek promatrali. Kada bi ugledao blesak sočiva, to je bio znak da treba da budeš neupadljiv, da 'budeš dobar'.

Šeana stisnu šake da bi smirila njihovo drhtanje. Pogledala je nalevo i nadesno, da bi joj se oči konačno zaustavile na poleglim sveštenicima. Ovde nešto nije bilo u redu.

Sa glavama priljubljenim uz pesak, dva sveštenika su drhtala od straha, iščekujući. Nijedan nije puštao glasa od sebe.

Šeana nije znala šta da uradi. Um osmogodišnjakinje nije bio u stanju da upije silesiju prethodnih doživljaja. Znala je da je Šejtan odneo njene roditelje i sve susede. Videla je to svojim očima. No Šejtan ju je doneo ovamo, odbivši da je proguta svojim strahovitim ognjenim ustima. Bila je pošteđena.

Tu reč je razumela. Pošteđena. Objasnili su joj kada je učila jednu igračku pesmu.

"Šai-hulude poštedi nas!

Ukloni Šejtana..."

Polagano, ne želeći da uzbuđi sveštenike, Šeana poče da izvodi gegave aritmične pokrete te igre. Kada je zapamćena muzika uskrsla u njoj, rastvori šake i mahnuvši raširi ruke. Podizala je stopala u svečanim kretnjama. Obrtala je telo, najpre polako a potom sve brže, kako je igrački zanos rastao. Dugačkom smeđom kosom vitlala je oko lica.

Dva sveštenika se osmeliše da podignu glave. Ovo čudno dete izvodilo je Igru! Prepoznali su pokrete: Ples Umilostivljenja. Tražila je od Šai-huluda da oprostí njenom narodu. Tražila je od Boga da im oprostí!

Okrenuli su glave, pogledali jedan drugoga, a onda se složno podigoše na kolena. Stali su bojažljivo da pljeskaju rukama, kako ne bi omeli igračicu. Ruke su im pljeskale ritmično, dok su pevali stare reči:

"Naši očevi su jeli manu u pustinji,

na mestima plamtećih vatri koja su pohodili vihori!"

Pažnja sveštenika u potpunosti je bila usmerena na dete. Videli su jedno vižljasto biće, sa vretenastim mišićima, tankim rukama i nogama. Odora i peščano odelo bili su pohabani i zakrpljeni kao u najsiromašnijih. Jagodice su joj bile visoke i ispupčene, stvarajući senke po maslinastoj koži. Zapazili su da ima oči mrke boje. Sunce je izvuklo crvenkaste pruge u njenoj kosi. U njenim crtama bilo je oštine koja je poticala od male potrošnje vode - uzani nos i brada, široko čelo, široka tanka usta i dug vrat. Izgledala je kao portreti Slobodnjaka u najsvetijem od svetilišta: Dar-es Balatu. Pa naravno! Šai-Huludovo dete je baš tako i trebalo da izgleda.

A igrala je dobro. Nikakav brzo ponavljani ritam nije ni najmanje uticao na njene kretnje. Postojao je određen ritam, ali je to bio zadivljujuće dugačak takt, čiji su razmaci iznosili najmanje sto koraka. Bilo je skoro podne kada se iscrpljena sručila na pesak.

Sveštenici ustadoše i pogledaše prema pustinji gde je Šai-Hulud iščezao. Trupkanje igračicinih nogu nije ga prizvalo natrag. Bilo im je oprošteno.

Tako je otpočeo Šeanin novi život.

Stariji sveštenici su potom mnogo dana u svojim odajama raspravljali o njoj. Konačno su svoj spor i izveštaje izneli pred Velikog sveštenika, Hedlija Tueka. Tuek i šest sveštenika-savetnika okupili su se istog popodneva u dvorani malog saziva. Mural Leta II, ljudsko lice na ogromnom telu crva, blagonaklono ih je gledalo odozgo.

Tuek je seo na kamenu klupu koja je bila donesena iz sieća Vetroviti prolaz i rekonstruisana. Postojalo je verovanje da je lično Muad'Dib sedeo na ovoj klupi. Jedna od nogu još je nosila rezbarije u obliku atreidskog jastreba.

Njegovi savetnici zauzeli su manje savremene klupe postavljene naspram.

Visoki sveštenik imao je upečatljivu pojavu, sa svilastom sedom kosom glatko začešljanom do ramena. Bio je to prikladan okvir za četvrtasto lice sa širokim, punim usnama i masivnom bradom. Tuekove oči zadržale su jasne beonjače koje su okružavale tamnoplave zenice. Kosmate, nepotšišane sede obrve bacale su mu

senke na oči.

Savetnici su sačinjavali šaroliku gomilu. Svi su bili izdanci starih sveštenečkih porodica. Svaki među njima duboko je u srcu verovao da bi stvari išle bolje kada bi on sedeo na Tuekovoju klupi.

Košcati Stiros suvonjavog lica istupio je kao zvanični tumač stavova opozicije. "Ona nije ništa do ubogo pustinjsko siročće koje je jahalo Šai-Huluda. To je zabranjeno, a kazna neizostavna."

Drugi su smesta digli glas. "Ne, Stirose! Nisi u pravu. Ona nije stajala na leđima Šai-Huluda kao Slobodnjaci. Nije imala Tvorečeve kuke ili..."

Stiros je pokušao da ih nadviče.

Tuek je video da su zapali u ćorsokak: trojica protiv trojice uz Umphruda, debelog hedonistu, zagovornika 'obazrivog prihvatanja'.

"Nije imala načina da upravlja Šai-Huludovim kretanjem", ušao je u raspravu Umphrud. "Svi smo videli kako se bez straha spustila na pesak i razgovarala sa njim."

Da, svi su to videli, bilo neposredno u tom trenutku ili na holografiji koju je jedan smotreni posmatrač načinio. Pustinjsko siročće ili ne, ona se suočila sa Šai-Huludom i razgovarala sa njim. A Šai-Hulud je nije progutao. Ne, odista. Božji crv se povukao na njenu zapovest i vratio u pustinju.

"Stavićemo je na probu", reče Tuek.

Rano sledećeg jutra, ornitopter kojim su upravljala ona dva sveštenika što su je dovela iz pustinje odvezao je Šeanu daleko od pogleda žitelja Kina. Sveštenici su je spustili na vrh jedne dine i posadili u pesak tačnu kopiju slobodnjačkog udarača. Kada je osigurač udarača bio oslobođen, tresak moćnih udara počeo je da se širi pustinjom - prastaro prizivanje Šai-Huluda. Sveštenici su odjurili u svoj topter i vinuli se visoko iznad dina, dok je Šeana ostala sama na nekih dvadeset metara od udarača, divlje obuzeta najjačim strahovima koje je ikad osetila.

Pojaviše se dva crva. Nisu spadali u najveće koje su sveštenici do tada videli: bili su dugački nešto manje od trideset metara. Jedan od njih je učutkao udarač progutavši ga. Zatim su složno krenuli kružnim naporednim putanjama i zaustavili se jedan pored drugog na oko šest metara daleko od Šeane.

Ona je stajala pokorno, sa stisnutim pesnicama uz bokove. Eto šta su sveštenici činili. Prinose te na žrtvu Šejtanu.

Dva sveštenika su kao opčinjena promatrala scenu iz svog letećeg 'toptera. Njihova sočiva prenosila su scenu jednako opčinjenim posmatračima u odajama Visokog sveštenika u Kinu. Svi su oni i ranije bili svedoci ovakvih događaja. Bila je to uobičajena kazna, zgodan način da se uklone prekršiocu među stanovništvom ili iz redova sveštenika, kao i da se utre put za prisvajanje neke nove konkubine. Nikada ranije, međutim, nisu imali prilike da vide usamljeno dete kao žrtvu. I to ovakvo dete!

Božji crvi počеше lagano da puze unapred. Ponovo su se zaustavili prišavši na samo tri metra od Šeane.

Prepuštena sudbini, Šeana nije htela da beži. Uskoro će, pomislila je, biti sa svojim roditeljima i prijateljima. Kako je vreme proticalo, a crvi ostajali nepomični, strah je u njoj ustupio mesto srdžbi. Zli sveštenici ostavili su je ovde! Mogla je da čuje njihov 'topter iznad sebe. Vreo miris začina od crva ispunjavao je vazduh oko nje. Odjednom je podigla desnu ruku i uperila je prema 'topteru.

"Napred, pojedite me! To je ono što oni žele!"

Sveštenici nisu mogli da čuju njene reči, ali je gest bio raspoznatljiv: mogli su da vide kako razgovara sa dva Božja Crva. Prst koji je pokazivao na njih nije slutio na dobro.

Crvi se nisu micali.

Šeana spusti ruku. "Ubili ste mi majku i oca i sve moje prijatelje!" optuživala ih je. Zatim koraknu napred i zamahnu pesnicom prema njima.

Crvi se povukoše održavajući isto rastojanje.

"Ako me ne želite, vratite se odakle ste došli!" Mahnula je u pravcu pustinje.

Poslušno su uzmakli, a onda se, kao jedan, okrenuše.

Sveštenici u 'topteru su ih pratili sve dok nisu skliznuli pod pesak na više od kilometar udaljenosti. Tek tada su se vratili puni straha i strepnje. Pokupili su Šai-Huludovo dete i odvezli je u Kin.

Ambasada Bene Geserita i Kinu do sumraka je dobila potpun izveštaj. Pre sledećeg jutra vest je bila na putu za Kapitol.

Konačno se dogodilo!

7.

Nevolja sa izvesnim vrstama ratova (a budite sigurni da je Tiranin ovo znao, budući da to njegove pouke sadrže) je u tome što uništavaju svaku moralnu pristojnost kod osetljivih tipova. Takva vrsta ratova vratiće preživle iz redova poraženih među nevino stanovništvo koje nije sposobno čak ni da zamisli šta su takvi vojnici-povratnici u stanju da učine.

'Učenje o Zlatnoj stazi', Arhive Bene Geserita

Jedno od ranih sećanja Milesa Tega odnosilo se na ručak sa njegovim roditeljima i mlađim bratom, Sabinom. U to vreme Teg je imao samo sedam godina, ali su događaji neizbrisivo počivali u njegovom sećanju: trpezarija na Lerneusu, raznobojno ukrašena sveže ubranim cvećem; prigušena svetlost žućkastog sunca razlivena kroz antičke zastore. Svetloplavi servis za ručavanje i blistavo srebro ulepšavali su trpezu. Posluga akolita bila je uvek pri ruci, jer, iako je njegova majka morala neprekidno da bude izdvojena, na posebnom zadatku, njene dužnosti učiteljice Bene Geserita nisu se smele zapustiti.

Dženet Roksbrov-Teg, koščata žena koja je po izgledu bila predodređena za život velike dame, prelazila je pogledom sa jednog na drugi kraj stola, pazeći da raspored servisa za ručavanje ne bude poremećen makar i najmanjom pogreškom u postavljanju. Loši Teg, Milesov otac, uvek je gledao na ovo sa stavom blagonaklone veselosti. On je bio mršav čovek visokog čela i tako uzanog lica da se činilo kao da mu tamne oči stoje izbočene na stranama. Njegova crna kosa savršeno se slagala sa plavom ženinom.

Na pozadini prigušenih zvukova obedovanja i jakog mirisa začinjene edu supe, majka je upućivala oca kako da se ophodi sa nekim nametljivim Slobodnim trgovcem. Kada je izgovorila reči 'Tleilaksi', Miles načulji uši. Njegovo obrazovanje tek što je dotaklo Bene Tleilakse.

Čak je i četvorogodišnji Sabin, koji je mnogo godina kasnije

podlegao kao žrtva jednog trovača na Romu, slušao što je bolje umeo. Sabin je obožavao svog brata, gledajući u njemu junaka. Sve što bi pobuđivalo Milesovu pažnju, zanimalo je i Sabina. Oba dečaka su ćutke slušala.

"Tog čoveka podmetnuli su Tleilaksi", reče gospa Dženet. "Osećam to u njegovom glasu."

"Ne sumnjam u tvoju spodobnost da otkrivaš takve stvari, draga moja", prihvati Loši Teg. "Ali šta mogu da uradim? Ima ispravne kreditne doznake i želi da kupi..."

"Narudžbina za pirinač u ovom času nije važna. Nikad ne uzimaj zdravo za gotovo da je ono što jedan Liceigrač traži odista ono što on želi."

"Siguran sam da on nije Liceigrač. On..."

"Loši! Znam da si zahvaljujući meni dobro savladao tu veštinu i da možeš da prepoznaš Liceigrača. Slažem se da Slobodan trgovac nije jedan od njih. Liceigrači su ostali na letelici. Oni znaju da sam ja ovde."

"Znaju da ne mogu da te obmanu. Da, ali..."

"Strategija Tleilaksa je uvek upredena u čitavu mrežu strategija, od kojih svaka može da bude ona prava. To su naučili od nas."

"Moja draga, ako se bavimo Tleilaksima, a ja ne dovodim u pitanje tvoje ocene, onda to smesta postaje pitanje melanža."

Gospa Dženet blago klimnu. Odista, čak je i Miles znao za vezu između Tleilaksa i začina. Bilo je to, upravo, jedna od stvari koje su ga očaravale u vezi sa Tleilaksima. Za svaki miligram, melanža proizvedenog na Rakisu, tankovi Bene Tleilaksa su proizvodili silne tone. Upotreba melanža narasla je do te mere da su bile potrebne nove zalihe, pa je čak i svemirski Esnaf klečao pred takvom moći.

"Ali pirinač...", usudi se Loši Teg.

"Moj dragi supruže, Bene Tleilaksima nije potrebno toliko mnogo pongi pirinča u našem sektoru. Traže ga da bi trgovali njime. Moramo otkriti kome je stvarno potreban pirinač."

"Želiš da odugovlačim", upita je on.

"Tačno. Ti si izvanredan upravo u onome što nam je sada potrebno. Ne daj tom Slobodnom trgovcu priliku da kaže da ili ne. Neko koga su obučavali Liceigrači uvažiće takvu lukavost."

"Mamićemo Liceigrače da iziđu iz letelice, dok ti započinješ na drugom mestu."

Gospa Dženet se osmehnu. "Divan si kada tako pogađaš moje misli."

Njih dvoje izmeniše pogled pun razumevanja.

"On ne može da ode kod drugog snabdevača u ovom sektoru", nastavi Loši Teg.

"Želeće da izbegne idem ne-idem sučeljavanje", prihvati gospa Dženet. "Odlaganje, odlaganje i još odlaganja. Moraš izvući Liceigrače iz letelice."

"Oni će, dabome, shvatiti."

"Da, dragi moj, i u tome je opasnost. Moraš se sa njima sastajati isključivo na svom bunjištu, i uvek sa svojom stražom u blizini."

Miles Teg se sećao da je njegov otac zaista naterao Liceigrače da iziđu iz letelice. Majka je odvela Milesa do aparata za gledanje, kroz koji je posmatrao sobu sa bakarnim zidovima gde je njegov otac zaključio pogodbu koja je dobila CHOAM'ove najviše pohvale i bogatu premiju.

Bili su to prvi Liceigrači koje je Teg ugledao: dvojica omanjih muškaraca, sličnih poput blizanaca. Imali su ovalna lica gotovo bez brade, prćaste noseve, sićušna usta, crne oči kao dugmad i kratko podšišanu belu kosu koja je štrčala sa glava poput čekinja. Obojica su bili odeveni isto kao i Slobodni trgovac - u crne tunike i pantalone.

"Iluzija, Milese", rekla mu je majka. "Iluzija je njihov način. Oblikovanje iluzije da bi se postigli stvarni ciljevi - na taj način Tleilaksi dejuju."

"Kao mađioničar u Zimskoj predstavi?" upitao je Miles netremice gledajući u aparat i scenu sa prilikama poput dečjih igračaka.

"Sasvim slično", složila se njegova mati. Ona je, takođe, dok je govorila gledala u aparat, ali je jednu ruku zaštitnički obavila oko sinovljevih ramena.

"Posmatraš zlo, Milese. Prouči ga pažljivo. Lica koja vidiš mogu u trenu da se izmene. Oni su u stanju da postanu viši i teži. Sposobni su da oponašaju tvog oca do te mere da jedino ja mogu da prepoznam zamenu."

Milesova usta su napravila jedno bezglasno 'O'. Zurio je u aparat

slušajući kako njegov otac objašnjava da je cena CHOAM-ovog pirinča još jedanput alarmantno porasla.

"A najgore od svega", rekla mu je majka, "jeste da neki od novih Liceigrača mogu, dodiranjem tela žrtve, da upiju ponešto od žrtvinih sećanja."

"Oni čitaju um?" Miles je podigao oči ka majci.

"Ne baš to. Mislim da uzimaju otisak sećanja, gotovo kao u holofoto procesu. Ali još ne znaju da smo mi svesni te činjenice."

Miles je razumeo. O ovome nije smeo da razgovara ni sa kim, čak ni sa ocem ili majkom. Ona ga je naučila tajnim načinima ponašanja Bene Geserita. Pažljivo je posmatrao prilike na ekranu.

Liceigrači nisu odavali nikakva osećanja dok su slušali njegovog oca, ali se činilo kao da im oči blistaju pojačanim sjajem.

"Kako su postali tako zli?" upitao je Miles.

"Oni su zajednička bića, tako odgajena da se ne poistovećuju ni sa jednim oblikom ili licem. Obličje u kome se sada predstavljaju namenjeno je mojim očima. Znaju da ih posmatram. Odmaraju se u svom prirodnom zajedničkom obliku. Zapamti ga dobro."

Miles nagnu glavu na stranu budno proučavajući Liceigrače. Izgledali su tako prazno i besplodno.

"Oni nemaju osećanje sopstvenog bića", objasni mu majka. "Poseduju jedino nagon za očuvanjem vlastitih života, osim ako im nije naređeno da umru za svoje gospodare."

"Da li bi to učinili?"

"Učinili su to već mnogo puta."

"Ko su njihovi gospodari?"

"Ljudi koji retko napuštaju planete Bene Tleilaksa."

"Imaju li oni decu?"

"Liceigrači nemaju. Oni su hibridi, besplodni. Ali njihovi gospodari mogu da se razmnožavaju. Probali smo sa nekolicinom, ali su im izdanci čudni. Nekoliko žena je rodilo, no čak ni tada nismo uspeli da istražimo njihova Druga sećanja."

Miles se namršti. Znao je da mu je majka bila Bene Geserit. Znao je da časne majke poseduju zadivljujući rezervoar Drugih sećanja, koja su se protezala unazad kroz sve milenijume postojanja Sestrinstva. Znao je čak i ponešto o planu razmnožavanja Bene

Geserita. Časne majke su odabirale posebne muškarce i rađale decu sa njima.

"Kako izgledaju žene Tleilaksa?" upita Miles.

Bilo je to pitanje koje je svedočilo o dobroj moći opažanja i gospa Dženet oseti kako je preplavljuje talas ponosa. Da, gotovo je izvesno da pored sebe ima budućeg mentata. Gospodarice rasplodavanja su bile u pravu u pogledu genetskog potencijala Loši Tega.

"Niko izvan njihovih planeta nikad nije izvestio da je video ženu Tleilaksa", odgovori gospa Dženet.

"Da li one postoje ili su u pitanju samo rezervoari?"

"Postoje."

"Ima li žena Liceigrača?"

"Oni, po izboru, mogu biti muško ili žensko. Posmatraj ih pažljivo. Znaju šta tvoj otac čini i to ih ljuti."

"Hoće li pokušati da povrede mog oca?"

"Ne usuđuju se. Preduzeli smo mere bezbednosti i oni to znaju. Pogledaj kako onaj sa leve strane pokreće vilice. To je jedan od njihovih znakova ljutnje..."

"Rekla si da su oni zaje... zajednička bića."

"Kao insekti u košnici, Milese. Oni nemaju predstavu o sebi. Bez osećanja samih sebe, oni su izvan svake moralnosti. Ne treba verovati ničemu što kažu ili urade."

Miles se naježi.

"Nikada nismo uspeli da kod njih otkrijemo neki etički kod", reče gospa Dženet. "Oni su telo pretvoreno u automat. Nemaju vlastito biće, oni nikoga ne poštuju, čak ni onoga u koga ne sumnjaju. Uzgajani su jedino da bespogovorno slušaju svoje gospodare."

"Znači, rečeno im je da dođu ovamo i kupe pirinač."

"Tačno. Rečeno im je da ga nabave, ali u ovom sektoru ne postoji drugo mesto gde to mogu da urade."

"Moraju da ga kupe od oca?"

"On je njihov jedini izvor. Upravo u ovom trenutku plaćaju ga melanžom. Vidiš li?"

Miles je video kako narandžastomrke začinske priznanice prelaze iz ruke u ruku - čitav pozamašni denjak koji je jedan od Liceigrača izvadio iz kutije na podu.

"Cena je visoka, daleko viša nego što su mogli da predvide", reče gospa Dženet. "Biće to trag koji se lako može slediti."

"Zašto?"

"Neko će bankrotirati kupujući ovu isporuku. Mislimo da znamo ko je kupac. Ma ko da je, saznaćemo to. Tada će nam biti jasno kakva je trgovina ovde stvarno bila posredi."

Gospa Dženet je potom počela da ukazuje na prepoznatljive nepodudarnosti koje su Liceigrača odavale uvežbanim očima i ušima. Bili su to tanani zvuci, ali ih je Miles smesta uočio. Majka mu je tada rekla da smatra da bi mogao da postane mentat... a možda i više od toga.

Ubrzo po svom trinaestom rođendanu Miles Tag je bio poslat na više školovanje u tvrđavu Bene Geserita na Lampadasu, gde je majčina procena dobila potvrdu. Primila je poruku sledećeg sadržaja. "Podarila si nam ratnika-mentata kome smo se nadale."

Teg nije video ovu poruku sve dok nije došao u priliku da sređuje stvari svoje majke posle njene smrti. Te reči ispisane na malom listu ridulijan kristala, sa oznakom Kapitola pri dnu, ispunile su ga neobičnim osećanjem izbačenosti iz vremena. Sećanja su ga najednom bacila na Lampadas, gde je njegova ljubav-strahopoštovanje koju je osećao za svoju majku spretno bila preusmerena na Sestrinstvo, što je i bila prvobitna namera. Razumeo je to tek u vreme poznijih mentatskih vežbi, ali ga je to još jače vezalo za Bene Geserit. Potvrdilo se uverenje da Sestrinstvo mora biti jedna od njegovih snaga. Već je znao da je Bene Geserit jedna od najmoćnijih sila u njegovoj vasseljeni - najmanje ravna svemirskom Esnafu, nadmoćna u odnosu na Savet Ribogovornica koje su nasledile jezgro atreidskog carstva, daleko moćnija od CHOAM-a i na neki način ravnoteža sa fabrikantima Iksa i Bene Tleilaksima. Izvesno merilo dalekosežnog autoriteta Sestrinstva moglo se izvesti iz činjenice da su one držale autoritet uprkos melanžu Tleilaksa proizvedenom u rezervoarima, koji je razorio rakiski monopol na začim, baš kao što su iksijanske navigatorske sprave dokinule Esnafov monopol na svemirska putovanja.

U tom uzrastu Miles Tag je već veoma dobro poznavao istoriju. Esnafovi navigatori više nisu bili jedini koji su mogli da provlače

letilicu kroz prevoje svemira - u ovoj galaksiji jedan tren, u nekoj drugoj galaksiji potpuno drugi damar.

Škole Sestrinstva malo su mu uskraćivale, otkrivajući mu po prvi put činjenicu o njegovom atreidskom poreklu. Ovo otkriće je bilo neophodno zbog provera kojima je bio podvrgnut. Očigledno je da su proveravali njegovu sposobnost predviđanja. Da li je on mogao, poput Esnafovih navigatora, da otkrije smrtonosne prepreke? Nije uspeo u tome. Bio je jednako slep za te naprave kao i ostatak ljudskog roda. Za ovu proveru, međutim, dali su mu povećane doze začina i on je osetio buđenje svog Istinskog bića.

"Um na svom početku", nazvala je to sestra koja ga je podučavala kada je zatražio da mu objasne taj čudan osećaj.

Za neko vreme, vaseljena je, dok ju je posmatrao kroz novu svest, delovala magično. Njegova svest je najpre bila krug, a potom globus. Uporno opstajući oblici postali su prolazni. Bez ikakvog upozorenja zapadao je u stanje zanosa, sve dok ga sestre nisu naučile da ga kontroliše. Upoznale su ga sa životopisima svetaca i mistika i prisilile ga da i jednom i drugom rukom slobodno nacrtava krug sledeći liniju svoje svesti.

Do kraja školovanja svest mu je opet uspostavila vezu sa uobičajenim značenjima, ali ga ono sećanje na magiju nikada nije napustilo. Otkrio je da je to osećanje izvor snage u najtežim trenucima.

Pošto se prihvatio dužnosti golinog učitelja oružja, Teg je utvrdio da je njegovo magijsko sećanje sve prisutnije u njemu. Bilo mu je posebno od koristi prilikom prvog razgovora sa Švangiju u Tvrđavi na Gamuu. Sastali su se u radnoj sobi časne majke, prostoriji sjajnometalnih zidova, punoj brojnih instrumenata od kojih je većina nosila pečat Iksa. Čak je i stolica u kojoj je ona sedela, dok je jutarnje sunce dopiralo kroz prozor iza nje tako da joj je lice bilo jedva vidljivo, čak je i ta stolica bila jedna od onih iksijanskih samooblikujućih stvarčica.

Bio je primoran da sedne na psu-naslonjaču, iako je bio siguran da je znala koliko je njemu bilo odvratno da koristi ikakav živi oblik za tako ponižavajuću svrhu.

"Odabran si zato što si stvarno prava dedovska figura", rekla mu

je Švangiju. Sjajna sunčeva svetlost stvarala je koronu oko njene zakukuljene glave. Smišljeno! "Tvoja mudrost će zavredeti dečakovu ljubav i poštovanje."

"Nema načina na koji bih mogao da budem očinska figura."

"Prema Tarazi, poseduješ upravo ona svojstva koja ona traži. Znam za tvoje časne i slavne ožiljke i njihovu vrednost za nas."

Ovo je samo potvrdilo njegovu prethodnu mentatsku pretpostavku. Pripremale su to odavno. One uzgajaju za to. Ja sam bio uzgajan za to. Ja sam deo njihovih širih planova.

Sve što je rekao bilo je: "Taraza očekuje da taj dečak postane savršen ratnik kada jednom ponovo uspostavi svoju istinsku ličnost."

Švangiju je naprosto zurila u njega za trenutak, a onda je rekla: "Ne smeš da odgovoriš ni na jedno njegovo pitanje o golama, ukoliko pokaže zanimanje za taj predmet. Nemoj čak ni koristiti tu reč sve dok ti ne dam dozvolu. Pribavićemo ti sve podatke o goli, neophodne za vršenje tvoje dužnosti."

Hladno razdvajajući svoje reči kako bi ih što bolje istakao, Teg je odvratio: "Možda časna majka nije valjano obaveštena da ja prilično dobro znam šta su gole Tleilaksa. Susretao sam Tleilakse u boju."

"Misliš da znaš dovoljno o nizovima Ajdaha?"

"Ajdahoi su bili na glasu kao sjajni vojni stratezi", odgovorio je Teg.

"Onda možda veliki bašar nije upoznat sa ostalim osobinama našeg gole."

Nije bilo sumnje u porugu u njenom glasu; i još nečega: slabo skrivene ljubomore i velike srdžbe. Tega je majka naučila načinima čitanja kroz povremene maske, zabranjenom znanju koje je on uvek skrivao. Prepodobio se da je razočaran i slegnuo ramenima.

Bilo je očigledno, međutim, da je Švangiju znala da je on Tarazin bašar. Granice su bile povučene.

"Po nalogu Bene Geserita", rekla je Švangiju, "Tleilaksi su uneli značajne promene u sadašnji niz Ajdaha. Njegov mišićno-nervni sistem je modernizovan."

"Bez promene prvobitne ličnosti?" Teg joj je blago uputio to pitanje, radoznao koliko daleko će ona ići u otkrivanju.

"On je gola, a ne klon!"

"Shvatam."

"Odista? Nužna je brižljiva prana-bindu obuka na svim stupnjevima."

"Taraza je izdala tačne naredbe", napomenuo je Teg. "I svi ćemo ih izvršavati."

Švangiju se nagla unapred ne skrivajući bes: "Od tebe se traži da obučavaš jednog golu, čija je uloga u određenim planovima krajnje opasna za sve nas. Mislim da ni izdaleka ne razumeš šta imaš da obučavaš!"

Šta da obučavaš; pomisli Teg: ne koga. Ovo gola dete nikada neće biti ko za Švangiju ili bilo kog ko se suprotstavljao Tarazi. Možda gola ne treba da bude ko ni za koga sve dok ponovo ne uspostavi svoje prvobitno biće, dok čvrsto ne ulegne u identitet prvog Dankana Ajdaha.

Teg je jasno video da je Švangiju gajila nešto više od obične rezervisanosti prema projektu sa golama. Ona je bila aktivni protivnik, baš kao što ga je Taraza upozorila. Švangiju je bila neprijatelj, a Tarazine naredbe izričite.

"Štitićeš to dete od svake opasnosti."

8.

Prošlo je deset hiljada godina od kako je Leto II otpočeo na Rakisu svoj preobražaj od ljudskog bića u peščanog crva, a historičari se još spore oko njegovih pobuda. Da li je bio gonjen željom za dugim životom? Živeo je više nego deset puta koliko iznosi običan ljudski vek od tri stotine standardnih godina - ali, razmotrite cenu koju je platio. Da li je u pitanju bila privlačnost moći? Nazvan je Tiraninom sa puno razloga, ali šta mu je donela moć od onih stvari koje bi jedno ljudsko biće poželelo? Da li je hteo da spase čovečanstvo od samog sebe? Za odgovor na ovo pitanje raspolažemo jedino njegovim rečima o njegovoj Zlatnoj stazi i ja ne mogu da prihvatim samouslužne spise iz Dar-es-Balata. Da li su možda bila posredi neka druga utoljenja, koja bi jedino njegova iskustva mogla da rasvetle? Bez boljih dokaza, ovo pitanje ostaje otvoreno. Sve što možemo da kažemo jeste: "Učinio je to!" Sama fizička činjenica je neporeciva.

'Preobraženje Leta II', završetak govora Gausa Andauda povodom desethiljadite godišnjice.

Vaf je bio svestan da se još jedanput otisnuo na Laškar. Ovog puta ulog nije mogao biti veći. Jedna Uvažena Naložnica iz Raštrkavanja zahtevala je da se susretne sa njim. Povindah nad povindasima. Potomci Tleilaksa iz Raštrkavanja saopštili su mu sve što su mogli o tim groznim ženama.

"Daleko su groznije čak i od časnih majki Bene Geserita", rekli su. I brojnije, podseti se Vaf.

Nije u potpunosti verovao ni potomcima Tleilaksa koji su se vraćali. Naglasak im je bio čudan, ponašanje još čudnije, a privrženost obredima sumnjiva. Na koji način bi mogli da budu ponovo primljeni u Veliki Kel? Koji bi mogući obredi gufrana uspeli da ih očiste posle svih ovih vekova? Malo je bilo verovatno da su tokom pokoljenja sačuvali tajnu Tleilaksa.

Oni nisu više bili malik-braća, pa ipak su predstavljali jedini izvor

obaveštenja o tim izgubljenima - povratnicima. A kakva su samo otkrića doneli! Otkrića koja su bila ugrađena u gole Dankana Ajdaha - bilo je to vredno svih rizika od zagađivanja povindaškim zlom.

Za mesto susreta sa Uvaženom Naložnicom bila je određena jedna iksijanska ne-letelica - što se moglo smatrati neutralnim mestom - koja se nalazila u niskoj orbiti oko zajednički odabrane džinovske gasne planete u jednom opustošenom solarnom sistemu Starog carstva. Lično je Prorok iscrpeo i poslednja bogatstva tog sistema. Novi Liceigrači su se u obličju Iksijanaca nalazili među posadom ne-letelice, pa ipak se Vaf znojio zbog ovog prvog susreta. Ako su te Uvažene Naložnice zaista bile groznije od veštica Bene Geserita, da li će zamena Iksijanaca Liceigračima biti otkrivena?

Izbor mesta susreta i dogovori o njemu izazivali su kod Tleilaksa napetost. Da li je bezbednost bila potpuna? Bodrio je sebe kako ima dva zapečaćena oružja, koja nikada nisu viđena izvan Tleilaksinih srednjih planeta. Ta oružja su bila mukotrpan ishod dugotrajnih napora njegovih pronalazača: dva majušna bacača strelica skrivena u njegovim rukavima. Godinama je vežbao sa njima sve dok zamah rukavima i izbacivanje otrovnih strelica nisu postali gotovo refleksna radnja.

Zidovi sobe predviđene za susret bili su valjano pobakreni, što je bio dokaz da su zaštićeni od iksijanskih špijunskih aparata. Ali ko zna kakve su instrumente, mimo iksijanskog znanja, bili u stanju da izumeju ljudi iz Raštrkavanja.

Vaf kolebljivim korakom uđe u sobu. Uvažena Naložnica već je bila tamo, sedeći u kožnoj visećoj stolici.

"Zvaćeš me onako kako me i svi drugi zovu", reče mu umesto pozdrava. "Uvažena Naložnica."

Poklonio se, jer su ga upozorili da to treba da učini. "Uvažena Naložnice."

Ni nagoveštaja skrivenih moći u njenom glasu. Tih kontra-alt sa gornjim tonovima koji su govorili da ga prezire. Izgledala je kao neki ostareli atleta ili akrobata, usporen i umirovljen, ali koji je i dalje očuvao napetost mišića i ponešto od svoje veštine. Lice joj je bilo zategnuto - koža preko lobanje sa istaknutim jagodicama. Tankousna usta odavala su utisak osionosti dok je govorila kao da je

svaka reč bila upućena bićima nižeg reda.

"Pa, uđi i sedi!" dobaci mu, mahnuvši prema visećoj stolici naspram sebe.

Vaf začu kako se ulazni otvor sa šištanjem zatvara iza njegovih leđa. Bio je sam sa njom! Bez sumnje je posedovala detektor. Video je njegov vod koji joj je bio spojen sa levim uvom. Njegovi bacači strelica bili su zapečaćeni i 'isprani' protiv detektora, a potom držani na minus 340 Kelvinovih stepeni u radijacijskom tanku za pet S na Y, da bi bili sigurni od detektora. Da li je to bilo dovoljno?

Polako se spustio u naznačenu stolicu.

Oči Uvažene Naložnice bile su prekrivene kontaktnim sočivima narandžaste boje, što im je davalo divlji izgled. Sve zajedno delovalo je zastrašujuće. A tek odeća! Crvene hulahopke ispod tamnog plašta. Površina plašta bila je ukrašena nekakvom biserastom tkaninom koja je tvorila čudne arabeske i zmajolike šare. Sedela je u stolici kao da je bila na tronu, sa kandžastim šakama koje su ovlaš počivale na naslonima.

Vaf se obazre po prostoriji. Njegovi ljudi pregledali su ovo mesto zajedno sa iksijanskim radnicima za tehničko održavanje i predstavnicima Uvažene Naložnice.

Uradili smo najbolje što smo mogli, pomisli i pokuša da se opusti.

Uvažena Naložnica se nasmeja.

Vaf ju je netremice posmatrao trudeći se da izgleda spokojan, koliko mu je to hrabrost dozvoljavala. "Sada me odmeravate", obrati joj se glasom punim optužbe. "Govorite sebi kako raspolažete neizmernim sredstvima koja možete da upotrebite protiv mene, tananim i grubim instrumentima koja mogu da sprovedu u delo vaša naređenja."

"Ne razgovaraj tim tonom sa mnom." Reči su bile izgovorene tiho i ravnim glasom, ali su sadržavale toliko zlobe u sebi da se Vaf gotovo trže.

Zurio je u vretenast mišić ženine noge, u tu zagasitocrvenu tkaninu hulahopki koja se prelivala na koži kao da je bila njen organski deo.

Vreme njihovog susreta bilo je podešeno da oboma pada usred prepodneva, i to tako što je čas buđenja bio usput usklađen. Vaf se,

međutim, osećao kao iščašen i u nepovoljnom položaju. Šta ako su priče njegovih doušnika bile istinite? Mora biti da pri sebi ima oružje.

Nasmešila mu se veselo.

"Pokušavate da me zaplašite", reče Vaf.

"I uspevam."

Talas srdžbe preplavi Vafa. Trudio se da mu se to ne pokaže u glasu. "Došao sam na vaš poziv."

"Nadam se da nisi došao da bi ušao u sukob u kome bi zasigurno izvukao deblji kraj", odvrati ona.

"Došao sam da sklopim savez između nas", napomenu on. Pri tom se pitao: Šta hoće od nas? Nema sumnje da smo im zbog nečega potrebni.

"Kakav bi to savez mogao biti sklopljen između nas?" upita ona. "Zar biste vi podizali građevine na splavu koji se raspada? Ha! Sporazumi se mogu kršiti i to se često događa."

"Šta je zalog naše pogodbe?" upita on.

"Pogodbe? Ja se ne pogađam. Mene zanima gola koga ste načinili za one veštice." Njen ton nije odavao ništa, ali Vafovo bilo ipak zakuca jače na ovo pitanje.

U jednom od njegovih gola života, Vafa je obučavao mentat odmetnik. Sposobnosti mentata bile su izvan njegovog domašaja, a pored toga, razmišljanje zahteva reči. Bili su primorani da ubiju tog povindaha mentata, ali je samo iskustvo sadržalo neke vredne stvari. Vaf je dopustio da ga obuzme izvesno osećanje odvratnosti pri sećanju na to, ali je ipak prizvao u svest one vredne stvari.

Napadni i upij u sebe podatke koje taj napad izaziva!

"Ništa mi ne nudite u zamenu!" reče on prilično glasno.

"Obeštećenje je stvar mog slobodnog izbora", odgovori ona mirno.

Vaf je prezrivo pogleda. "Da li se vi to igrate sa mnom?"

Pokazala je bele zube, divlje se cereći. "Ne bi preživeo moju igru, niti bi to poželeo."

"Te sam, tako, primoran da zavisim od vaše dobre volje!"

"Zavisnost?" Reč se izvila iz njenih usta kao da ju je proizvelo osećanje odvratnosti. "Zbog čega prodajete te gole vešticama, pa ih potom ubijate?"

Vaf stisnu usne i zaneme.

"Izmenili ste ovog golu na neki način, a ipak mu ostavili mogućnost da ponovo stekne svoja prvobitna sećanja", podseti ga ona.

"Tako mnogo znate!" odbrusi Vaf. Ovo nije bila poruga u pravom smislu te reči, i nadao se da nije ništa otkrila. Špijuni! Imala je špijune među vešticama! Da li je i u zavičaju Tleilaksa postojao izdajnik?

"Na Rakisu živi jedna devojčica od posebne važnosti za planove onih veštica", reče Uvažena Naložnica.

"Otkud to znate?"

"Veštice ne mogu da načine nijedan korak a da mi to ne znamo! Pomišljate na špijune, ali ne možete ni da zamislite koliko će daleko naše ruke dosegnuti!"

Vaf je bio užasnut. Da li je mogla da mu čita misli? Da li je posredi bilo nešto stvoreno u Raštrkavanju? Neki divlji talenat stečen tamo gde se prvobitno ljudsko seme nije moglo održati?

"Jeste li izmenili tog golu?" upita ona odsečno.

Glas!

Vaf, koga je mentat učitelj naoružao protiv tog sredstva, zamalo što ipak nije lanuo odgovor. Ova Uvažena Naložnica posedovala je ponešto od moći veštica! To je tako neočekivano došlo od nje. Takve stvari si mogao očekivati od jedne časne majke i stoga si bio u pripravnosti. Bilo mu je potrebno nekoliko trenutaka da se sabere. Skupio je šake ispod brade.

"Raspolažete zanimljivim sredstvima", primeti ona.

Crte Vafovog lica poprimiše mangupski izgled. Znao je u kojoj je meri mogao da izgleda umirujuće đavolasto.

Napad!

"Poznato nam je koliko ste naučili od Bene Geserita", započe on.

Izraz besa pređe preko njenog lica i namah nestade. "One nas ničemu nisu naučile!"

Vaf podesi glas tako da zvuči šaljivo molećivo, te reče laskajući: "Dabome, ovo nije pogađanje."

"Zar nije?" Delovala je donekle iznenađeno.

Vaf spusti ruke. "Ma hajdete, Uvažena Naložnice. Zainteresovani

ste za tog голу. Govorite o stvarima na Rakisu. Za šta nas vi smatrate?"

"Za malovredne. Svakim trenutkom postajete sve manje vredni."

Vaf u njenom odgovoru oseti delovanje najhladnije logičke mašine. Nije tu bilo nagoveštaja prisustva mentata, već nečeg jezivijeg. Sposobna je da me ubije ovde na licu mesta!

Gde su joj oružja? Da li su joj uopšte potrebna oružja? Nije mu se dopadao izgled tih vretenastih mišića, žuljevitih ruku i lovački odsjaj u njenim narandžastim očima. Da li je na neki način mogla da nasluti (ili čak da zna) za bacače strelica u njegovim rukavima?

"Suočeni smo sa problemom koji se ne može rešiti logičkim putem", nastavi ona.

Vaf je zgranuto zurio u nju. Ovo je mogao da kaže jedan Zensuni gospodar. Sam je to sebi bio rekao u više prilika.

"Verovatno nikad nisi razmotrio jednu takvu mogućnost", nastavi ona sa podbadanjem.

Kao da su joj ove reči svukle masku sa lica, Vaf odjednom prozre proračunatu osobu iza svih onih nameštenih stavova. Da li ga je smatrala nekim teturavim slepcem dostojnim jedino omalovažavanja?

Sakupio je u glasu što je više mogao kolebljive začuđenosti i upitao: "Na koji način se takav problem može rešiti?"

"To će odrediti prirodan razvoj događaja", odvrati ona.

Vaf nastavi da je netremice posmatra, praveći se da je zbunjen. Njene reči nisu mirisale na otkriće. Ipak, neke stvari su se podrazumevale! Zato reče samo: "Vaše reči me ostavljaju u nedoumici."

"Ljudski rod je postao beskrajan", odvrati ona. "To je istinski dar Raštrkavanja."

Vaf se borio da prikrije nemir koji su poslednje reči stvorile u njemu. "Beskrajne vasseljene, beskrajno vreme - sve se može dogoditi", reče on.

"Ah, mali bistri čovečuljče", nasmeši se ona. "Kako se može pristati na sve mogućnosti? To nije logično."

Zvučala je, pomisli Vaf, kao jedan od onih drevnih vođa Batlerijanskog Džihada, koji je pokušao da oslobodi čovečanstvo od

mehaničkih umova. Ova Uvažena Naložnica bila je čudnovato zastarela.

"Naši preci tražili su odgovor uz pomoć računara", odvaži se on. Neka proba ovo!

"Već ti je poznato da računarima nedostaje beskrajn skladišni kapacitet", reče ona.

Njene reči ga još jednom pometoše. Da li je doista mogla da čita misli? Je li ovo bio neki oblik otiskivanja uma? Ono što su Tleilaksi radili sa Liceigračima i golama, možda su mogli i drugi. Usredsredio je svest i usmerio je na Iksijance, na njihove zle naprave. Povindaške naprave!

Uvažena Naložnica se obazre po sobi. "Da li grešimo što verujemo Iksijancima?" upita ga.

Vaf zadrža dah.

"Mislim da im ne verujete u potpunosti", podbode ga ona. "Hajde, hajde, mali čoveče. Nudim ti svoju dobru volju."

Vaf je sa zakašnjenjem počeo da slutiti da ona pokušava da se ponaša prijateljski i iskreno prema njemu. Nema sumnje da je napustila raniji stav srdite nadmoćnosti. Njegovi doušnici među izgubljenima preneli su mu da su Uvažene Naložnice donosile seksualne odluke na sličan način kao i Bene Geserit. Da li je pokušavala da bude zavodljiva? Ali ona je jasno shvatala i obrazlagala slabost logike.

Bilo je to veoma uzbuđujuće!

"Vrtimo se ukrugu", reče on.

"Sasvim suprotno. Krugovi zatvaraju. Krugovi ograničavaju. Čovečanstvo nije više ograničeno svemirom u kome treba da raste."

Evo, ponovo je krenula! On prozbori suvim glasom: "Rečeno je da ono što ne možeš da kontrolišeš moraš prihvatiti."

Nagnula se napred, prikovavši svoje narandžaste oči za njegovo lice. "Da li prihvataš mogućnost konačne propasti Bene Tleilaksa?"

"Da je tako ne bih sada bio ovde."

"Kada logika više ne pomaže moraju se upotrebiti druga oruđa."

Vaf se isceri. "To zvuči logično."

"Ne izruguj se sa mnom! Kako se usuđuješ!"

Vaf uzdiže šake u stavu odbrane i reče umirujućim tonom: "Koja

bi oruđa Uvažena Naložnica predložila?"

"Energiju!"

Njen odgovor ga iznenadi. "Energiju? U kom obliku i u kojoj meri?"

"Tražiš logične odgovore", prebaci mu ona.

Vaf sa osećanjem žalosti shvati da ona i, pored svega, nije Zensuni. Uvažena Naložnica je samo izvodila igre rečima na ivicama ne-logike, kružeći oko nje, ali je logika bila njeno oruđe.

"Trulež se iz jezgra širi prema spolja na sve strane", napomenu on.

Činilo se kao da nije čula njegovu ispitivačku tvrdnju. "Postoji neiskorišćena energija u dubinama svakog ljudskog bića koje se udostojimo da dotaknemo", reče ona. Ispružila je koščati prst do na nekoliko milimetara od njegovog nosa.

Vaf se povuče dublje u stolicu sve dok ona ne spusti ruku. Zatim je upita: "Zar to nije ono što su rekle Bene Geserite pre no što su proizvele svog Kvizac Haderaha?"

"One su izgubile kontrolu nad sobom i nad njim", odbrusi ona podrugljivo.

Ponovo je, pomisli Vaf, upotrebila logiku u razmišljanju o ne-logici. Koliko mnogo mu je rekla u ovih nekoliko omaški. Mogao je ovlaš da sagleda verovatnu istoriju ovih Uvaženih Naložnica. Jedna od prirodnih časnih majki, pripadnica Slobodnjaka sa Rakisa, otišla je u Raštrkavanje. Za vreme i neposredno posle Vremena gladi najrazličitiji ljudi bežali su u ne-letelicama. Jedna ne-letelica posejala je negde tu divlju vešticu i njene ideje. To seme se vratilo u obliku ove žene-lovca narandžastih očiju.

Ona još jednom nasrnu Glasom na njega, pitajući: "Šta ste uradili s tim golom?"

Ovog puta Vaf je bio spreman i samo sleže ramenima. Ova Uvažena Naložnica se mora ukloniti ili, ako je moguće, ubiti. Saznao je dosta od nje, ali nije bilo načina da se utvrdi koliko je ona uz pomoć svojih neodgonetljivih talenata istovremeno saznala od njega.

One su seksualna čudovišta, saopštili su mu njegovi obaveštajci. One porobljavaju muškarce seksualnim moćima.

"Kako malo znaš o radostima koje mogu da ti pružim", reče ona.

Glas joj se kao bič uvijao oko njega. Kako je to bilo primamljivo! Koliko zavodljivo!

Vaf prozbori braneći se: "Kažite mi zašto..."

"Nemam potrebe išta da ti kažem!"

"Onda vi niste došli da se pogodimo." Glas mu je zvučao tužno. Ne-letelice su zbilja posejale trulež u drugim vasseljenama. Vaf oseti breme nužnosti na plećima. Šta ako nije bio u stanju da je ubije?

"Kako se usuđuješ da jednoj Uvaženoj Naložnici predlažeš pogodbu?" uzviknu ona. "Znaj da mi određujemo cenu!"

"Ne poznajem vaše načine, Uvažena Naložnice", reče Vaf. "Ali osećam u vašim rečima da sam vam naneo uvredu."

"Izvinjenje je prihvaćeno."

Nije mi bila namera da se izvinjavam! Zurio je u nju praznim pogledom. Mnogi zaključci mogli su se izvesti iz njenog ponašanja. Na temelju svog milenijumskog iskustva Vaf stade da razmatra ono što je ovde saznao. Ovo žensko biće iz Raštrkavanja došlo je k njemu radi jednog bitnog dela obaveštenja. To znači da nije imala drugi izbor podataka. Osećao je očajanje u njoj. Dobro skriveno, ali nedvosmisleno prisutno. Bila joj je potrebna potvrda ili pobijanje nečega čega se bojala.

Koliko je samo, dok je sedela ovde sa kandžastim rukama ovlaš položenim na naslone stolice, ličila na pticu grabljivicu! Trulež iz jezgra širi se prema spolja na sve strane. Maločas je to rekao, a ona nije čula. Jasno, atomsko čovečanstvo nastavlja da eksplodira u svojim raštrkanim Raštrkavanjima. Ljudi koje je ova Uvažena Naložnica predstavljala nisu pronašli način da slede ne-letelice. Dabome, u tome je bila stvar. Ona je lovila ne-letelice baš kao što su to činile i Bene Geserite.

"Tragate za načinom da poništite nevidljivost ne-letelica", reče on.

Ova tvrdnja ju je očigledno uzdrmala. Nije ovo očekivala od đavolastog čovečuljka koji je sedeo naspram nje. Video je kako joj strah, zatim srdžba i na kraju odlučnost prelaze preko lica pre nego što je navukla svoju masku grabljivice. Ipak, znala je. Znala je da je shvatio.

"To je, dakle, ono što radite s vašim golom", najzad reče ona.

"To je ono što veštice Bene Geserita žele da učine uz njegovu

pomoć", slaga Vaf.

"Potcenila sam te", priznade ona. "Da li si i ti napravio istu grešku sa mnom?"

"Ne bih rekao, Uvažena Naložnice. Plan razmnožavanja čiji ste vi proizvod, je sasvim očito opasan. Mislim da biste mogli da udarite nogom i usmrтите me pre no što trepnem. Veštice nisu u istoj ligi sa vama."

Zadovoljan osmeh omekša joj crte lica. "Hoće li Tleilaksi da budu naše revnosne sluge ili sužnji?"

Nije pokušao da sakrije uvređenost. "Znači, nudite nam ropstvo?"

"To je jedan od izbora za vas."

Sad ju je imao! Osionost je bila njena slabost. On tobože pokorno upita: "Šta biste mi naredili da učinim?"

"Povešćeš kući dve mlade Uvažene Naložnice kao gošće. One treba da se pare sa vama i... da vas nauče našim načinima ekstaze."

Vaf dvaput polako udahnu i izdahnu.

"Jeste li vi neplodni?" upita ga.

"Samo su naši Liceigrači hibridi." To je već znala. Bilo je to nadaleko poznato.

"Nazivaš sebe Gospodarom", reče ona, "pa ipak nisi zagospodario sobom."

Više nego ti, kučko od Uvažene Naložnice! Pored toga, nazivam sebe i Mašeikom, što je činjenica koja bi mogla i da te uništi.

"Te dve Uvažene Naložnice koje šaljem s tobom izvršiće pregled svega tleilaškog i vratiće mi se sa izveštajem", reče ona.

On uzdahnu kao da je pomiren sa sudbinom. "Jesu li te dve mlade žene zgodne?"

"Uvažene Naložnice!" ispravi ga ona grubo.

"Je li to jedino ime koje koristite?"

"Njihovo je pravo, a ne tvoje, da ti kažu imena ako tako odluče." Nagnula se na bok i lupnula koščatim zglavkom po podu. Metal joj zasvetluca u ruci. Imala je načina da probije zaštitni omotač ove prostorije.

Otvor se raskrili i uđoše dve žene odevene veoma slično starijoj Uvaženoj Naložnici. Njihovi tamni plaštovi nosili su manje ukrasa, a i obe su bile mlade. Vaf ih je netremice posmatrao. Da li su obe bile...

Trudio se da ne pokaže ushićenje, ali je znao da ne uspeva u tome. Ne mari. Ova starija će pomisliti da se on divi lepoti mlađih žena. Po znacima znanim jedino Gospodarima, video je da je jedan od pridošlica novi Liceigrač. Bila je izvršena uspešna izmena, a ovi Raštrkani nisu uspeli da je otkriju! Tleilaksi su uspešno preskočili preponu! Zapita se da li bi i Bene Geserit bile isto tako slepe za ove nove gole?

"Pokazao si razumnu saglasnost u ovom pogledu, zbog čega ćeš biti nagrađen", reče stara Uvažena Naložnica.

"Uviđam vaše moći, Uvažena Naložnice", odvrati on. To je bila istina. Naklonio je glavu da bi sakrio odlučnost, znajući da inače ne bi mogao da je sačuva od njenih očiju.

Ona pokaza rukom na pridošlice. "Ove dve će ti se pridružiti. I najmanji njihov ćef je naređenje za tebe. Ophodićeš se prema njima sa počastima i poštovanjem."

"Svakako, Uvažena Naložnice." Držeći i dalje pognutu glavu, naglo je uzdigao obe ruke kao da izražava pozdrav ili potčinjenost. Strelice fijuknuše iz oba rukava. U trenutku kada je izbacio strelice Vaf naglo pomeri telo u stranu. Ipak, pokret mu nije bio dovoljno hitar. Stara Uvažena Naložnica hitnula je nogu i zakačila ga po levoj butini, odbacivši ga zajedno sa stolicom unazad.

Bilo je to, ipak, poslednje što je stara Uvažena Naložnica učinila u životu. Strelica iz levog rukava pogodila ju je u zadnji deo vrata, ušavši kroz otvorena usta, te čeljusti razjapljene od iznenađenja. Narkotički otrov presekao joj je krik. Druga strelica pogodila je pridošlicu koja nije bila Liceigrač u desno oko. Njegov Liceigrač, munjevitim udarcem u vrat, sprečio je bilo kakav krik upozorenja.

Dva mrtva tela srozaše se na pod.

Vaf se sa izrazom bola na licu izvuče iz stolice i uspravi. U butini mu je tuklo bilo. Samo koji milimetar više i polomila bi mu butnu kost. Shvatio je da njena reakcija nije proizašla iz centralnog nervnog sistema. Kao kod nekih insekata, napad je mogao biti pokrenut od strane odgovarajućeg mišićnog sistema. Moraće da istraže ovo dostignuće.

Liceigrač koji mu se maločas našao pri ruci osluškivao je pokraj raskriljenog otvora. Koraknuo je u stranu da bi propustio unutra

drugog Liceigrača, u obličju iksijanskog stražara.

Vaf stade da masira ozleđenu butinu dok su za to vreme njegovi Liceigrači razodevali mrtve žene. Onaj što je podražavao Iksijanaca prinosiso je glavu na glavu stare Uvažene Naložnice. Posle toga, stvari su se brzo razvijale. Na kraju nije više bilo iksijanskog stražara, već samo vernih kopija stare Uvažene Naložnice i njene sluge, mlađe Uvažene Naložnice. Ušao je još jedan lažni Iksijanac i iskopirao drugu mladu Uvaženu Naložnicu. Tamo gde su bila mrtva tela brzo je ostao samo pepeo. Nova Uvažena Naložnica skupi pepeo u vreću i sakri je ispod odeće.

Vaf brižljivo pretraži prostoriju. Pomisao na posledice mogućeg otkrića natera ga da uzdrhti. Ovakva osionost kakvoj je ovde bio svedok očito je poticala od strahotnih moći. Te moći se moraju ispitati. On zadrža Liceigrača koji je kopirao staru ženu.

"Uzeo si njen otisak?"

"Da, gospodaru. Njena buduća sećanja bila su još živa kada sam je kopirao."

"Prenesi ih njoj." On pokaza na Liceigrača u obliku iksijanskog stražara. Dodirnuli su se čelima i posle nekoliko otkucaja srca razdvojili.

"Izvršeno je", reče starija.

"Koliko smo uspešnih kopija ovih Uvaženih Naložnica ukupno načinili?"

"Četiri, gospodaru."

"I nijedan nije otkriven?"

"Nijedan, gospodaru."

"Ta četvorica moraju otići u unutrašnjost oblasti Uvaženih Naložnica i saznati šta treba da se zna o njima. Jedan od te četvorice mora se potom vratiti i saopštiti nam ono što ste saznali."

"To je nemoguće, gospodaru."

"Nemoguće?"

"Prekinuli su vezu sa svojim izvorom. To je njihov način, gospodaru. Oni predstavljaju jednu novu ćeliju, koju su ustanovili na Gamuu."

"Ali, mi bismo zacelo mogli..."

"Izvinite, gospodaru. Koordinate njihovog mesta u Raštrkavanju

bile su sadržane jedino u putanjama ne-letelica koje su, međutim, izbrisane."

"Tragovi su im potpuno zatrti." U glasu mu se osećala poraženost.

"Potpuno, gospodaru."

Katastrofa! Bio je primoran da zauzda pomisao o iznenadnom grozničavom izbacivanju strelica. "Ne smeju da saznaju šta smo ovde učinili", promrmlja on.

"Od nas neće saznati, gospodaru."

"Kakve su sposobnosti razvile? Kakve moći? Brzo!"

"One su ono što bi se moglo očekivati od neke časne majke Bene Geserita, ali bez njenih melanžiskih sećanja."

"Siguran si u ovo poslednje?"

"Nema ni najmanjeg nagoveštaja o tome. Kao što znate, gospodaru, mi..."

"Da, da. Znam." On ima dade znak rukom da učute. "Ali ona stara je bila tako osiona, tako..."

"Izvinite, gospodaru, ali nalazimo se u vremenskoj stisci. Te Uvažene Naložnice su usavršile zadovoljstva seksa daleko više nego što je to bilo kom drugom pošlo za rukom."

"Istina je, dakle, ono što su naši obaveštajci saopštili."

"Vratile su se prvobitnoj tantri i razvile sosptvene načine seksualnog podsticanja, gospodaru. Na tome temelje obožavanje svojih sledbenika."

"Obožavanje." Blago je prošaptao ovu reč. "Jesu li nadmoćne rasplodnim interesima Sestrinstva?"

"Uvažene Naložnice veruju u to, gospodaru. Hoćete li da pokaže..."

"Ne." Poslednje otkriće je uticalo da se oslobodi one vragolaste maske i ponovo uspostavi izgled nadmoćnog gospodara. Liceigrači pokorno spustiše glave. Izraz radosti pređe preko Vafovog lica. Tleilaksi koji su se vraćali iz Raštrkavanja verno su izvestili! Jednostavnim otiskivanjem uma potvrdilo se postojanje novog oružja njegovih ljudi!

"Kakva su vaša naređenja, gospodaru?"

Vaf još jednom stavi na lice svoju vragolastu masku. "Istražićemo

ove stvari tek kad se vratimo u srce Tleilaksa, u Badalong. U međuvremenu, čak ni jedan Gospodar ne izdaje naređenja jednoj Uvaženoj Naložnici. Vi ste moji gospodari, sve dok se ne oslobodimo radoznalih očiju."

"Svakako, gospodaru. Hoću li sada da prenesem vaša naređenja ostalim napolju?"

"Da, a evo mojih naređenja: ova ne-letelica ne sme se nikada vratiti na Gamu. Mora nestati bez traga. Bez preživelih."

"Biće izvršeno, gospodaru."

9.

Za tehnologije je, kao i za mnoge druge delatnosti, karakteristična težnja ulagača da izbegavaju rizike. Ako je moguće, isključuje se svaka neizvesnost. Glavna ulaganja slede ovo pravilo, s obzirom na to da su ljudi, uopšte uzevši, skloni predvidljivom. Malo je onih koji shvataju kako razoran može biti takav stav, kako su gruba ograničenja koja se tako postavljaju promenljivosti i time čine čitave populacije kobno ranjivim u odnosu na užasne načine na koje naša vasseljena može da baci kocku.

'Ocena Iksa', Arhive Bene Geserit

Onog jutra, posle provere u pustinji, Šeana se probudila u sveštenuičkom zdanju, otkrivši da joj je krevet okružen ljudima u belim odorama.

Sveštenici i sveštenici!

"Probudila se", reče jedan sveštenik.

Šeanu obuze strah. Prigrabila je pokrivače i prinela ih licu, zureći u ova napeta lica. Da li su naumili da je ponovo ostave samu u pustinji? Spavala je snom ispljenog u najmekšoj postelji sa najčistijom posteljinom koje je u svojih osam godina videla, ali je znala da sve što sveštenici čine može imati dvostruko značenje. Njima se nije moglo verovati!

"Jesi li dobro spavala?" upita sveštenica koja je prva progovorila. Bila je to starija, sedokosa žena sa licem uokvirenim belom kapuljačom, ukrašenom purpurnom bojom. Staračke oči bile su vodnjikave, ali oprezne. Bledoplave. Nos joj je ličio na izokrenuti klinac postavljen iznad usta i isturene brade.

"Hoćeš li da razgovaraš sa nama?" pokušavala je i dalje ova žena. "Ja sam Camnija, tvoja noćna čuvarica. Sećaš li se. Smestila sam te u postelju."

Barem joj je ton glasa bio umirujući. Šeana se uspravi u sedeći položaj i pažljivije osmotri ove ljude. Bili su uplašeni! Nos pustinjskog deteta mogao je da otkrije znakove feromona. Za Šeanu je to bilo

jednostavno, iskreno opažanje: Taj miris je jednak strahu.

"Mislili ste da ćete me ozlediti", reče ona. "Zbog čega ste to učinili?"

Ljudi oko nje izmenjaše zabrinute poglede.

Šeana strah se rastoči. Naslutila je nov poredak stvari, a jučerašnje iskušenje u pustinji označilo je još veću promenu. Prisetila se kako je pokorna ova starija žena... Canija? Gotovo da je puzila prethodne noći. Vremenom će Šeana spoznati da svaka osoba koja preživi odluku da umre postiže novu emocionalnu ravnotežu. Strah je bio prolazan. Ovo novo stanje bilo je zanimljivo.

Canijin glas je podrhtavao dok je odgovarala: "Vaistinu, Božje dete, nismo nameravali da te ugrozimo."

Šeana poravna pokrivače na krilu. "Moje ime je Šeana." Bila je to pustinjska učtivost. Canija se već bila predstavila. "Ko su ovi ostali?"

"Udaljićemo ih ukoliko ne želiš da oni... Šeana." Canija pokaza rukom na ženu rumenog lica koja je stajala sa leve strane i bila odevena u odoru veoma sličnu njenoj. "Sve osim Alose, naravno. Ona je tvoja dnevna čuvarka."

Alosa se pokloni u znak predstavljanja.

Šeana je netremice posmatrala to lice naduveno od vodene masnoće, njegove krupne crte u nimbusu paperjaste plave kose. Skrenuvši naglo pažnju, Šeana potraži pogledom muškarce u ovoj skupini. Promatrali su je sa napetošću otežalih očnih kapaka. Poneki su imali izgled drhtavog podozrenja. Miris straha bio je jak.

Sveštenici!

"Udalji ih." Šeana mahnu rukom u pravcu sveštenika. "Oni su haram!" Bila je to teška reč za ološ, najniži od svih izraza za ono što je bilo najveće zlo.

Sveštenici ustuknuše, preneraženi.

"Odlazite!" naredi Canija. Nije se moglo pogrešiti u proceni izraza zluradosti na njenom licu. Canija nije bila svrstana u skupinu podlaca. Ali ovi sveštenici jasno su stajali među onima koji su označeni kao haram! Mora da su počinili nešto gnusno kada je Bog poslao jedno dete-sveštenicu da ih kazni. Canija je lako mogla da poveruje u to. Sveštenici su se retko ponašali prema njoj onako kako je zasluživala.

Povlačeći se unatraške i klanjajući se, sveštenici poput kažnjenih pasa napustiše Šeaninu odaju. Među onima koji su izašli u hodnik bio je i jedan istoričar po imenu Dromind, crnomanjast čovek vazda zaposlenog uma, čije je svojstvo bilo da se ustremiljuje na ideje kao kljun ptice strvinara na komadić mesa. Kada su se vrata sobe zatvorila za njima, Dromind objasni svojim preplašenim sadruzima da je ime Šeana savremen oblik drevnog imena Siona.

"Svi vi znate Sionino mesto u istorijama", reče on. "Služila je u njegovom preobraženju od ljudskog obličja do Podeljenog boga."

Stiros, zborani stariji sveštenik tamnih usana i bledih, blistavih očiju, pogleda upitno Drominda. "Usmena predanja tvrde da je Siona poslužila kao oruđe u njegovom pretvaranju od Jednog u Mnoštvo. Šeana. Da li misliš..."

"Ne zaboravimo Hadi-Benotov prevod Bogovih vlastitih svetih reči", upade jedan drugi sveštenik. "Šai-Hulud je mnogo puta spominjao Sionu."

"Ne uvek sa naklonošću", podseti ih Stiros. "Setite se njenog punog imena: Siona Ibn Fund al-Seiefa Atreid."

"Atreid", prošapta treći sveštenik.

"Moramo je pažljivo proučiti", reče Dromind.

Jedan mladi akolit glasnik hitao je hodnikom prema ovoj skupini i kad stiže do njih stade da razgleda lica sve dok nije ugledao Stirosa. "Stirose", reče glasnik, "morate smesta napustiti hodnik."

"Zašto?" Bio je to nečiji ogorčen glas, koji je dopro iz gomile odbačenih sveštenika.

"Treba da se premesti u odaje Visokog sveštenika", objasni glasnik.

"Po čijoj naredbi?" upita Stiros.

"Lično je Visoki sveštenik Tuek naložio", reče glasnik. "Slušali su razgovor." Neodređeno je mahnuo rukom u pravcu iz koga je došao.

Svi iz skupine u hodniku shvatiše. Prostorije su se mogle tako oblikovati da odašilju glasove na druga mesta. Uvek je bilo onih koji su prisluškivali.

"Šta su čuli?" upita Stiros. Njegov starački glas je lagano podrhtavao.

"Pitala je da li su njene odaje najbolje. Oni se spremaju da je

presele i ne sme se nipošto dogoditi da zatekne nekog od vas ovde."

"Ali šta treba da radimo?", upita Stiros.

"Proučimo je", ponovo će Dromind.

Hodnik je za tili čas bio ispražnjen, i svi se dadoše na proučavanje Šeane. Obrazac koji je ovde nastao ostaviće pečat na živote svih njih tokom narednih godina. Aktivnost koja se razvila oko nje proizvela je promene koje su se osetile i u najudaljenijim krajevima uticaja Podeljenog boga. Dve reči su podstakle tu promenu: "Proučimo je."

Kako je naivna bila, mislili su sveštenici. Kako neobično naivna. No, umela je da čita i ispoljila je silno zanimanje za svete knjige koje je pronašla u Tuekovoju biblioteci. Sada u njenim vlastitim odajama.

Sve je bilo u znaku umilostivljenja Šeane, od najvišeg pa do najnižeg. Tuek se preselio u odaje svog glavnog pomoćnika i tako je lančani proces pokrenut naniže. Krojači su već čekali Šeanu i uzeli joj meru. Skrojili su joj najlepše pustinjско odelo. Dobila je nove odore u zlatnoj i beloju sveštениčkoju boju ukrašene purpurom.

Ljudi su počeli da izbegavaju istoričara-lokutora Drominda. On je opsedao svoje nevoljne sadruge, izlažući im predanje o prvoj Sioni kao da je to nešto značajno govorilo o sadašnjem nosiocu tog drevnog imena.

"Siona je bila žena svetog Dankana Ajdaha", podsećao je Dromind svakog ko je bio spreman da ga sluša. "Njihovih potomaka ima svuda."

"Zaista? Oprostite što ne mogu više da vas slušam, ali stvarno imam hitan posao."

U početku Tuek je bio prilično strpljiv sa Dromindom. Predanje je bilo zanimljivo, a pouke sadržane u njemu očigledne. "Bog nam je poslao novu Sionu", reče Tuek. "Sve bi trebalo da bude jasno."

Dromind je otišao i vratio se sa novim poslasticama iz prošlosti. "Spisi iz Dar-es-Balata sada otkrivaju jedno novo značenje", obrati se Dromind svom Visokom svešteniku. "Zar ne bi trebalo da izvršimo nove provere i poređenja ovog deteta?"

Dromind je uhvatio Visokog sveštenika odmah posle doručka. Ostaci Tuekovog obeda još su stajali na stolu za posluživanje na terasi. Kroz otvoren prozor mogli su čuti kretanje gore u Šeaninim

odajama.

Tuek u znak upozorenja stavi kažiprst na usne i prozbori prigušenim glasom. "Svako dete odlazi po svom izboru u pustinju." Otišao je do karte na zidu i uperio prst na oblast jugozapadno od Kina. "To je očito predeo koji je zanima, ili... treba li da kažem, priziva."

"Rečeno mi je da često koristi rečnike", reče Dromind. "Jamačno da to ne može biti..."

"Ona nas stavlja na probu", reče Tuek. "Nemoj se zavaravati."

"Ali gospodarue Tueče, ona postavlja krajnje detinjasta pitanja Caniji i Alosi."

"Da li ti to dovodiš u pitanje moje procene, Drominde?"

Dromind sa zakašnjenjem shvati da je prekoračio granice pristojnosti. Zamukao je, ali je izraz njegovog lica govorio da su još mnoge reči ostale potisnute u njemu.

"Bog nam ju je poslao da iskoreni zlo koje se uvuklo u redove miropomazanih", reče Tuek. "Idi! Pomoli se i upitaj sebe da li se to zlo možda naselilo u tebi."

Kada je Dromind otišao, Tuek pozva svog vernog pomoćnika. "Gde je sveto dete?"

"Otišla je u pustinju, gospodarue, da razgovara sa svojim Ocem."

"Na jugozapad?"

"Da, gospodarue."

"Nužno je da se Dromind odvede daleko na istok i ostavi na pesku. Posadite veći broj udarača, kako bi osigurali da se nikad ne vrati."

"Dromind, gospodarue?"

"Dromind."

Čak i pošto je Dromind predat ustima Boga, sveštenici su nastavili da slede njegov prvi nalog. Proučavali su Šeanu.

Šeana je, takođe, proučavala.

Postepeno, toliko postepeno da nije mogla da utvrdi prelomnu tačku, ona je sagledala svoju ogromnu moć nad svima koji su je okruživali. U početku, to je bila igra, neprekidan Dan deteta u kome su odrasli skakali da ispune svaki dečji ćef. Pokazalo se da nijedan ćef nije bio odviše težak.

Ako bi zatražila da joj donesu neko retko voće na trpezu?

To voće bi joj bilo posluženo u zlatnoj zdeli.

Ako bi uočila neko dete dole na prepunim ulicama i poželela da joj to dete bude drug u igri?

To dete bi u najkraćem roku bilo dovedeno u Šeanine odaje u hramu. Kada bi strah i zaprepašćenje minuli, takvo dete bi se ponekad i uključilo u neku igru, koju su sveštenici i sveštenice napeto posmatrali. Bezazleno skakanje po krovu vrta, kikutava šaputanja - sve je bilo predmet dubokih analiza. Za Šeanu je strahopoštovanje te dece bilo teret. Retko je ponovo pozivala isto dete, želeći uvek da sazna nove stvari od novih drugova.

Sveštenici nisu uspevali da postignu saglasnost u pogledu nevinosti takvih susreta. Šeanini drugovi u igri bili su podvrgavani zastrašujućem ispitivanju sve dok Šeana to nije otkrila i razbesnela se na svoje čuvare.

Vest o Šeani se neizbežno raširila po čitavom Rakisu i izvan planete. Izveštaji Sestrinstva su se gomilali. Godine su prolazile u svojevrsnom uzvišenom samodržačkom postupku - hranjenju Šeanine radoznalosti. Bila je to radoznalost za koju se činilo da nema granica. Niko među njenim neposrednim starateljima nije gledao na ovo kao na obrazovanje. Šeana je podučavala sveštenike Rakisa, a oni su podučavali nju. Bene Geserit je, međutim, odmah primetio ovaj vid Šeaninog života i pažljivo ga je pratio.

"U dobrim je rukama. Ostavimo je tamo sve dok ne bude spremna za nas", naredila je Taraza. "Držite odbrambene snage u stalnoj pripravnosti i pobrinite se da redovno dobijam izveštaje."

Šeana ni u jednoj prilici nije otkrila svoje istinsko poreklo, niti šta je Šejtan učinio njenoj porodici i susedima. Bila je to lična stvar između Šejtana i nje. Svoje ćutanje je smatrala cenom za to što je bila pošteđena.

Neke stvari su za Šeanu gubile na značaju. Ređe je odlazila na izlete u pustinju. Radoznalost je i dalje postojala, ali je bilo očigledno da se objašnjenje Šejtanovog ponašanja prema njoj nije moglo naći na otvorenom pesku. I premda je znala da se na Rakisu nalaze i ambasade drugih sila, špijuni Bene Geserita među njenim starateljima pobrinuli su se da se kod nje ne probudi preveliko

zanimanje za Sestrinstvo. Da bi se sputalo takvo zanimanje davani su umirujući odgovori, odmereni u skladu sa Šeaninim zahtevima.

Tarazina poruka njenim obaveštajcima na Rakisu bila je neposredna i jasna: "Pokoljenja priprema postala su godine prečišćavanja. Krenućemo jedino u pogodnom trenutku. Nema više nikakve sumnje da je to dete ono pravo."

10.

Prema mojoj proceni, reformatori su izazvali više patnji nego bilo koja druga snaga u istoriji čovečanstva. Pokažite mi nekog ko govori 'Nešto se mora učiniti!' i ja ću vam otkriti glavu punu nevaljalih namera koje nemaju drugog oduška. Ono čemu u večna vremena moramo da stremimo jeste pronalaženje prirodnog toka i usklađenog kretanja sa njim.

Časna majka Taraza, zabeleška o razgovoru, BG dosje GSXXMAT 9

Tmurno nebo se razvedravalo kako se sunce Gamua uzdizalo prikupljajući mirise trava i okolnih šuma, izlučenih i zgusnutih u jutarnjoj vlažnosti.

Dankan Ajdaho je stajao pokraj Zabranjenog prozora udišući te mirise. Jutros mu je Patrin rekao: "Imaš petnaest godina. Moraš sebe smatrati mladićem. Više nisi dete."

"Je li mi danas rođendan?"

Nalazili su se u Dankanovoj spavaćoj sobi gde ga je Patrin upravo probudio donevši mu čašu limunovog soka.

"Ne znam kada ti je rođendan."

"Da li gole imaju rođendane?"

Patrin je ćutao. Bilo je zabranjeno razgovarati o golama sa golom.

"Švangiju kaže da ti ne možeš da odgovoriš na to pitanje", primeti Dankan.

Očigledno zbunjen, Patrin odgovori: "Bašar je zahtevao da ti prenesem da će ovog jutra časovi tvoje obuke biti odgođeni. Poručio ti je da radiš vežbe za noge i kolena dok ne budeš pozvan."

"Radio sam ih juče."

"Ja samo prenosim bašarove naredbe." Patrin uze praznu čašu i ostavi Dankana samog.

Dankan se hitro odenu. Očekivaće ga za doručak u blagovaonici. Prokleti bili! Nije mario za njihov doručak. Šta je to bašar smerao? Zbog čega nije mogao da na vreme započne sa časovima? Vežbe

za noge i kolena! Bilo je to tek da se nešto radi, jer je Teg dobio neki neočekivan zadatak. Dankan se besno uputi Zabranjenim pravcem do Zabranjenog prozora. Neka prokleti stražari budu kažnjeni!

Ustanovio je da mu mirisi koji su dopirali kroz otvoren prozor bude sećanja, ali nije uspevaao da odredi mesto tim sećanjima što su vrebala po rubovima njegove svesti. Znao je da su posredi sećanja. Dankan je to doživljavao kao nešto zastrašujuće ali magnetski privlačno - poput hodanja duž ivice litice ili otvorenog prkosnog suprotstavljanja Švangijui. Nikada nije hodao ivicom litice, niti se prkosno suprotstavio Švangijui, ali je mogao da zamisli te stvari. I samo gledanje holofotografije staze po ivici litice u filmskoj knjizi bilo je dovoljno da mu se stomačni mišići zategnu. Što se tiče Švangijue, često je zamišljao svoju srditu neposlušnost i iznova preživljavao istu telesnu reakciju.

Još neko je u mom umu, pomišljao je.

Ne samo u njegovom umu - i u njegovom telu. Mogao je da oseti druga iskustva kao da se tek probudio, svestan da je sanjao, ali nesposoban da se seti sna. Ta snoviđenjska građa iziskivala je znanje koje, osećao je to, nije mogao da poseduje.

Pa ipak ga je posedovao.

Mogao je da odredi imena pojedinog drveća koje je mirisalo napolju, iako se njihova imena nisu nalazila u zabeleškama biblioteke.

Zabranjen prozor bio je zabranjen zbog toga što je bio načinjen u spoljašnjem zidu Tvrđave i zato što se mogao otvoriti. Često je, baš kao i sada, bio otvoren zbog provetravanja. Do prozora se iz njegove sobe moglo doći penjanjem preko ograde balkona i spuštanjem kroz ventilacionu cev skladišta. Naučio je da izvodi to bez ostavljanja i najmanjeg traga bilo na ogradi, u skladištu ili u cevi. Još u sasvim ranom dobu postalo mu je jasno da su oni koje je Bene Geserit obučavao sposobni da uočavaju izuzetno neupadljive znake. I sam je mogao da prepozna neke od tih znakova zahvaljujući Tegovom i Lusilinom podučavanju.

Stojeći dobro u senkama gornjeg hodnika Dankan se usredsredi na valovite padine šume koja se pela do stenovitih vrhova. Šuma je delovala neodoljivo. Vrhovi iza nje posedovali su

magična svojstva. Bilo je lako zamisliti da nijedno ljudsko biće nikada nije kročilo u tu oblast. Kako bi dobro bilo izgubiti se tamo, biti samo svoj, ne mareći za onu drugu osobu koja je prebivala u njemu. Biti stranac tamo.

Danakan se sa uzdahom okrenu i istim tajnim putem vrati u svoju sobu. Tek kada se našao u bezbednosti sobe dopustio je sebi da se nasladi saznanjem kako je još jednom ovo učinio. Niko ovog puta neće biti kažnjen zbog njegovog opasnog poduhvata.

Kazne i patnja koje su poput aure lebdeli oko mesta zabranjenih za njega, jedino su uticale da Dankan razvije izuzetnu obazrivost prilikom kršenja pravila.

Nije hteo da razmišlja o bolu koji bi mu Švangiju nanela ako bi ga otkrila kod Zabranjenog prozora. Čak i najgori bol, međutim, ne bi ga naterao da zaplače, govorio je sam sebi. Nikada nije zaplakao, čak ni na njene najgnusnije trikove. On joj je naprosto uzvrćao uporan pogled, mrzeći je ali primajući njenu pouku. Po njemu, Švangijuina pouka bila je neposredna: istančaj sposobnost da se krećeš neprimetno, nevidljivo i nečujno, ne ostavljajući nikakav trag.

Dankan sede na svoj poljski krevet i zamišljeno se zagleda u prazan zid ispred sebe. Jednom, dok je tako zurio u ovaj isti zid, obrazovala se jedna slika - mlade žene sa kosom boje svetlog ćilibara i ljupko zaobljenim crtama lica. Pogledala ga je sa zida i nasmešila se. Usne su joj se bezglasno micale. Dankan je, međutim, već bio savladao čitanje sa usana pa je razgovetno rastumačio reči.

"Dankane, moj mali Dankane."

Da li je to bila njegova majka? pitao se. Njegova prava majka?

Čak su i gole negde u prošlosti morale da imaju prave majke. Izgubljena u vremenu pre akslotl rezervoara živela je žena koja ga je rodila... i volela. Da, volela ga zato što je bio njeno dete. Ako je to lice na zidu bila njegova majka, kako je njena slika pronašla put do nje? Nije mogao da prepozna lice, ali je želeo da je to njegova majka.

Ovo iskustvo ga je uplašilo, no strah nije odagnao želju da ga ponovo doživi. Ko god da je bila ta mlada žena, njeno prolazno prisustvo ga je mučilo. Onaj stranac u njemu znao je tu mladu ženu. Bio je siguran u to. Ponekad je želeo da on bude taj stranac samo za

tren - dovoljno dugo da prikupi sva ta skrivena sećanja - ali se plašio ove želje. Mislio je da će izgubiti svoje stvarno biće ukoliko stranac proдре u njegovu svest.

Da li bi to bilo kao smrt? pitao se.

Dankan je bio svedok smrti pre no što je napunio šest godina. Njegovi čuvari odbili su napad uljeza, pri čemu je jedan od njih poginuo. Ubijena su i četiri uljeza. Dankan je posmatrao kako donose pet leševa u Tvrđavu - mlitavih mišića, sa rukama koje su se vukle po tlu. Nešto suštastveno iščezlo je iz njih. Ništa nije ostalo što bi prizivalo sećanja - sopstvena ili strančeva.

Onu petoricu odneli su negde u dubinu Tvrđave. Čuo je kasnije od jednog čuvara da su četiri uljeza napunjena 'šerom'. Bio je to prvi susret sa predstavom o iksijanskoj sondi.

"Iksijanska sonda može da provali čak i u mozak mrtve osobe", objasnila mu je Geasa. 'Šera' je droga koja te štiti od te sonde. Čelije će ti biti potpuno mrtve pre no što nestane destva droge."

Umeće slušanja kazalo je Dankanu da su na uljezima sprovedena istraživanja i na druge načine. Ti drugi načini mu nisu bili objašnjeni, ali je on slutio da u pitanju moraju biti tajne stvari Bene Geserita. Mora da su oživljavale mrtvog i izvlačile podatke iz nevoljnog tela. Dankan je zamišljao kako obezličeni mišići postupaju po volji satanskog posmatrača.

Taj posmatrač uvek je bila Švangiju.

Ovakve slike ispunjavale su Dankanov um uprkos svim mogućim naporima njegovih učiteljica da odagnaju 'ludosti koje je izmišljalo neznamaštvo'. Učiteljice su mu govorile da su takve fantastične lagarije vredne jedino za stvaranje straha od Bene Geserita među neposvećenima. Dankan je odbijao da veruje da je jedan od posvećenih. Posmatrajući neku časnu majku uvek je mislio: Ja nisam jedan od njih!

Od nedavno najistrajnija je bila Lusila. "Religija je izvor energije", govorila je. "Moraš da sagledaš tu energiju. Ona se može usmeriti za ispunjenje naših ciljeva."

Njihovih ciljeva, a ne mojih, mislio je.

Zamišljao je vlastite ciljeve i projektovao u mašti predstave o tome kako pobeđuje Sestrinstvo, a posebno Švangiju. Dankan je

osećao da su njegove maštarske projekcije bile zapravo podsvesna stvarnost koja je delovala na njega sa mesta na kome je prebivao onaj stranac. Ali naučio je da klima glavom i odaje utisak da on, takođe, nalazi da je takva religiozna lakovernost zabavna.

Lusila je otkrila tu podeljenost u njemu i rekla Švangijui: "On misli da se mističnih sila treba plašiti i, ako je moguće, izbegavati ih. Dok god bude ustrajavao u tom uverenju neće moći da nauči da koristi naše najsušastvenije znanje."

Sastale su se radi nečeg što je Švangiju zvala 'redovnom ocenjivačkom sednicom'; njih dve same u Švangijuinoj radnoj sobi. Bilo je vreme neposredno po završetku lagane večere. Zvuci Tvrđave oko njih govorili su o smeni - počinjale su noćne patrole, dok je osoblje razrešeno dužnosti uživalo jedan od svojih kratkih predaha. Švangijuina radna soba nije bila izolovana od takvih zvukova, što je bio rezultat hotimične majstorije novatora u službi Sestrinstva. Uvežbana čula časne majke mogla su da otkriju mnoge stvari po zvucima oko nje.

Švangiju je osećala da sve više gubi u ovim 'ocenjivačkim sednicama'. Bilo je sve očitije da Lusilu nisu mogle da pridobiju one koje su se suprotstavljale Tarazi. Lusila je, isto tako, bila otporna na smišljena izvrđavanja časne majke. Najstrašnije od svega bilo je to što su Lusila i Teg saopštavali činjenice o mentalnim sposobnostima ovog gole. Opasno do krajnjih granica. Kao dodatak svim problemima, u Švangijui je postojano raslo poštovanje prema Lusili.

"On misli da mi koristimo okultne sile da bismo primenjivali naše veštine", reče Lusila. "Kako je mogao da stekne tako nastranu predstavu?"

Švangiju oseti da ju je ovo pitanje dovelo u nepovoljan položaj. Lusila je već znala da je to učinjeno da bi se gola oslabio. Lusila je umela da kaže: 'Neposlušnost je zločin protiv našeg Sestrinstva!'

"Ako želi naše znanje jamačno će ga dobiti od tebe", primeti Švangiju. Bez obzira na to koliko je bilo opasno ovo je, sa Švangijuinog stanovišta, svakako bila istina.

"Njegova želja za znanjem je moje najbolje merilo", reče Lusila, "ali obe znamo da to nije dovoljno." U Lusilinom glasu nije bilo prekora, ali Švangiju je ipak osećala njegovo stalno prisustvo.

Prokleta bila! Pokušava da me pridobije! pomisli Švangiju.

Nekoliko odgovora vrzmalo se po Švangijuinoj svesti: Nisam odbila da izvršim naređenja. Tja! Odvratno izvinjenje! "Prema goli je postupano u skladu sa uobičajenim načinom obuke Bene Geserita." Neodgovarajuće i neistinito. Uz to, ovaj gola nije bio običan predmet obrazovanja. U njemu su postojale dubine koje su bile ravne onima kod neke potencijalne časne majke. U tome je i bio problem.

"Načinila sam neke greške", reče Švangiju.

Tako! Bio je to dvosekli odgovor koji bi druga časna majka mogla da uvaži.

"Nisi napravila grešku kada si ga oštetila", uzvratila Lusila.

"Ali propustila sam da predvidim da neka druga časna majka može da otkrije te tokove u njemu", reče Švangiju.

"On želi naše moći samo da bi pobegao od nas", objasni Lusila. "Razmišljaj na sledeći način: 'Jednoga dana znaću koliko i one i pobediću.'"

Pošto Švangiju ništa ne odgovori, Lusila dodade: "Lukavo. Ako pobegne, moraćemo da ga uhvatimo i same uništimo."

Švangiju se nasmeši.

"Ne nameravam da ponovim tvoju grešku", reče Lusila. "Otvoreno ti kažem ono što znam da ćeš i sama u svakom slučaju videti. Sada shvatam zbog čega je Taraza poslala Utiskivačicu jednom mladom goli."

Švangijuin osmeh iščeze. "Šta ti činiš?"

"Vezujem ga za sebe na način na koji vezujemo sve naše akolite za svoje učitelje. Postupam sa njim sa iskrenošću i odanošću kao da je jedan od nas."

"Ali on je muško!"

"Tako da će začinska agonija razrešiti taj sukob, no ništa više od toga. Mislim da se odaziva u tom smislu."

"A kada dođe vreme za poslednji stepen utiskivanja?" upita Švangiju.

"Da, to će biti osetljivo. Ti misliš da će ga to uništiti. To je, uostalom, i bio tvoj plan."

"Lusila, Sestrinstvo nije jednodušno u tome da sledi Tarazine zamisli sa ovim golom. To ti je, svakako, poznato."

Bio je to Švangijuin najmoćniji razlog, a činjenica da ga je čuvala za ovaj trenutak govorila je mnogo. Strahovi da bi mogli proizvesti novog Kvizac Haderaha bili su duboko usađeni, a dugogodišnje razmirice po ovom pitanju u Bene Geseritu srazmerno jake.

"On je primitivne genetske loze i nije uzgajan da bi postao Kvizac Haderah", reče Lusila.

"Ali Tleilaksi su intervenisali na planu njegovog genetskog nasleđa!"

"Da, prema našim nalazima. Ubrzali su njegove nervne i mišićne reakcije."

"Da li je to sve što su oni učinili?" upita Švangiju.

"Videla si nacрте ćelija", podseti je Lusila.

"Kada bismo umele da uradimo ono što znaju Tleilaksi, oni nam ne bi bili potrebni", reče Švangiju. "Imale bismo sopstvene akslotl rezervoare."

"Misliš da su nam podvalili?" upita je Lusila.

"Devet meseci je bio kod njih bez ikakvog našeg uvida!"

"Naslušala sam se svih ovih razloga", primeti Lusila.

Švangiju odmahnu rukama u znak predaje. "Ako je tako, onda je potpuno tvoj, časna majko. No, i posledice idu na tvoju dušu. Ali me nećeš ukloniti s ovog položaja bez obzira na to šta izvestiš Kapitol."

"Da uklonim tebe? Ne, nipošto. Ne želim da tvoja frakcija pošalje nekog ko nam je nepoznat."

"Postoji granica do koje mogu da podnesem tvoje uvrede", reče Švangiju.

"Postoji, takođe, granica do koje će Taraza trpeti tvoje izdajničko ponašanje", odvrati Lusila.

"Ako dobijemo novog Pola Atreida ili, neka mi Bog oprost, novog Tiranina, biće to Tarazaino delo", zaključí Švangiju. "Prenesi joj da sam ja to rekla."

Lusila ustade. "Možda bi, isto tako, trebalo da znaš da mi je Taraza ostavila punu slobodu odlučivanja o tome koliko melanža da dajem ovom goli. Već sam počela da povećavam njegove doze začina."

Švangiju tresnu obema pesnicama po klupi. "Prokleti bili svi vi! Još ćete nas uništiti!"

11.

Tajna Tleilaksa mora biti u njihovoj spermi. Naše provere dokazuju da njihova sperma nije nosilac napredovanja u pravolinijskom genetskom vidu - javljaju se prekidi. Svaki Tleilaks koga smo ispitivali ima svoje unutrašnje biće koje je skriveno od nas. Oni su prirodno imuni na iksijansku proveru. Tajanstvenost na najdubljoj ravni njihov je najjači oklop i najjače oružje.

Analiza Bene Geserita, Šifra Arhive BTXX44LWOR

Tog jutra, četvrte godine Šeaninog boravka u sveštenučkom svetilištu, izveštaji doušnika izazvali su rasplamsavanje posebnog zanimanja među posmatračima Bene Geserita na Rakisu.

"Bila je na krovu, veliš?" upita majka zapovednica rakiske Tvrđave.

Tamalane, zapovednica, službovala je prethodno na Gamuu i znala je više od većine o tome kakvom se spajanju Sestrinstvo nadalo na ovom mestu. Doušnikov izveštaj prekinuo je Tamalanin doručak od limunovog kompota sa dodatkom melanža. Glasnik je stajao mirno pored stola dok je Tamalane nastavila sa obedovanjem pošto je ponovo pročitala izveštaj.

"Da, na krovu, časna majko", reče glasnik.

Tamalane podiže pogled prema glasniku. Bila je to Kipuna, domorotkinja sa Rakisa, akolit pripremana za obavljanje osetljivih lokalnih dužnosti. Gutajući zalogaj kompota, Tamalane reče: "'Vratite ih!' Da li su to tačno bile njene reči?"

Kipuna kratko klimnu. Razumela je pitanje. Da li je Šeana govorila ono što joj je prethodno naređeno?

Tamalane se vrati proučavanju izveštaja, tragajući za osetljivim znacima. Bilo joj je milo što su poslali baš Kipunu. Tamalane je uvažavala sposobnost ove rakiske žene. Kipuna je imala meke, oble crte lica i kovrdžavu kosu kakva se često sretala među pripadnicima rakiske sveštenučke klase, ali ne i kovrdžav mozak ispod te kose.

"Šeana je bila ljuta", nastavi Kipuna. "'Topter je prošao blizu vrha

krova i ona je unutra sasvim jasno raspoznala dva okovana zatvorenika. Znala je da ih vode u pustinju da umru."

Tamalane spusti izveštaj i osmehnu se. "Pa je naredila da joj ih vrate. Smatram da je njen izbor reči očaravajući."

"Vratite ih?" upita Kipuna. "To mi deluje kao sasvim prosta naredba. Šta je tu očaravajuće?"

Tamalane se divila neposrednosti zanimanja ove akolitke. Teško se moglo dogoditi da Kipuna propusti priliku da nauči kako dejstvuje um prave časne majke.

"Nije to onaj deo njenog istupa koji me zanima", reče Tamalane. Ona se naže nad izveštaj i glasno pročita: "Vi ste Šejtanove sluge, a ne sluge sluga." Tamalane podiže pogled prema Kipuni. "Videla si i čula ovo svojim očima i ušima?"

"Da, časna majko. Procenjeno je da je važno da vas lično izvestim, u slučaju da imate još kakvih pitanja."

"Još ga zove Šejtan", primeti Tamalane. "Kako to mora da ih jedi. No, sam Tiranin je rekao: 'Zvaće me Šejtan.'"

"Videla sam izveštaje iz riznica pronađenih u Dar-es-Balatu", reče Kipuna.

"Nije bilo odlaganja u pogledu vraćanja dvojice zatvorenika?" upita Tamalane.

"To je izvršeno onoliko brzo koliko je bilo potrebno da se poruka prenese do toptera, časna majko. Vratili su ih u roku od nekoliko minuta."

"Znači da su je sve vreme posmatrali i osluškivali. Dobro. Da li je Šeana odala bilo kakav znak da poznaje dvojicu zatvorenika? Da li je između njih tada izmenjena bilo kakva poruka?"

"Sigurna sam da su oni stranci za nju, časna majko. Dva obična čoveka iz nižih slojeva, prilično prljavo i sirotinjski odevena. Zaudarali sa na prljavštinu čatrlja oko perimetra."

"Šeana je naredila da im skinu okove, a potom je razgovarala sa tim neopranim parom. A sada da čujemo njene reči: Šta je rekla?"

"Vi ste moj narod."

"Divno, divno", reče Tamalane. "Šeana je zatim naredila da ih odvedu, da ih okupaju i daju im novu odeću pre no što ih oslobode. Kaži mi njenim rečima šta je usledilo?"

"Pozvala je Tueka, koji je došao sa tri savetnika-pomoćnika. Bila je to... gotovo svađa."

"U memorijskom zanosu, molim", reče Tamalane. "Ponovi razgovor za mene."

Kipuna sklopi oči, duboko udahnu i utonu u memorijski zanos. A onda: "Šeana kaže: 'Ne dopada mi se kad hranite Šejtana mojim ljudima.' Savetnik Stiros uzvraća: 'Oni su žrtvovani Šai'Huludu!' Šeana uzvikuje: 'Šejtane.' Šeana zatim besno udara stopalama po podu. Tuek se naže: 'Dosta, Stirose. Neću da čujem više ni reči neslaganja.' Šeana ih pita: 'Kada ćete uvideti?' Stiros pokušava nešto da kaže, ali ga Tuek ućutkuje pogledom i veli: 'Uvideli smo, sveto dete.' Šeana zatim kaže: 'Želim...'"

"Dosta", reče Tamalane, a onda joj se obrati: "Vrati se na svoje mesto, Kipuna. Obavila si posao, zaista, vrlo dobro."

"Hvala, časna majko."

"Sveštenici će biti preneraženi", primeti Tamalane. "Šeanina želja je za njih naređenje zato što Tuek veruje u nju. Prekinuće da koriste crve kao instrument kažnjavanja."

"Ona dva zatvorenika", započe Kipuna.

"Da, vrlo pronicljivo sa tvoje strane. Ta dva zatvorenika će pričati šta im se dogodilo. Priča će biti neminovno preuveličana. Ljudi će početi da govore kako ih Šeana štiti od sveštenika."

"Zar to nije upravo ono što ona i čini, časna majko?"

"Ahhh, ali razmotri izbor koji se na taj način stvara sveštenicima. Oni će razviti druge oblike kažnjavanja - bičevanja i izvesna uskraćivanja. Sa smanjenjem straha od Šejtana, zbog Sione, pojačaće se strah od sveštenika."

U roku od dva meseca Tamalanini izveštaji Kapitolu sadržali su potvrdu njenih vlastitih reči.

"Oskudna sledovanja, pogotovo oskudba sledovanja vode, postala su preovlađujući oblik kazne", izveštavala je Tamalane. "Glasine nezadovoljstva dospele su i do najudaljenijih oblasti Rakisa, a uskoro će se proširiti i na mnoge druge okolne planete."

Tamalane je brižljivo razmotrila moguće posledice svog izveštaja. Njega će videti mnoge oči, uključujući i neke koje nisu bile naklonjene Tarazi. Bilo koja časna majka mogla je da stvori

predstavu o tome šta se, zapravo, događalo na Rakisu. Mnogi su na Rakisu videli Šeanin dolazak na divljem crvu iz pustinje. Pokušaj sveštenika da sve obaviju velom tajne bio je onemogućen već u samom početku. Nezadovoljena radoznalost težila je stvaranju sopstvenih odgovora. Nagađanja su često bila opasnija od istine.

Prethodni izveštaji govorili su o deci koja su dovođena da bi se igrala sa Šeanom. Veoma mnogo doterivane priče o takvoj deci bile su ponavljane uz dalja iskrivljavanja, i ta iskrivljavanja bila su revnosno dostavljana Kapitolu. Ona dva zatvorenika, koja su vraćena na ulice u novim odelima, samo su doprinosila mitu koji je rastao. Sestrinstvo, umetnice u mitologiji, raspolagale su na Rakisu spremnom energijom koju je trebalo tanano pojačati i usmeriti.

"Nahratile smo želju za ispunjenjem verovanja kod stanovništva", izvestila je Tamalane. Razmišljala je o takvim frazama koje je izmislio Bene Geserit dok je završavala svoj poslednji zalogaj.

"Šeana je ono što smo dugo čekale."

Bila je to odveć jednostavna tvrdnja da bi se njeno značenje moglo proširiti bez neprihvatljivih iskrivljavanja.

"Šai-Huludovo dete je došlo da kazni sveštenike!"

Ovo je, već, bilo unekoliko složenije. Nekoliko sveštenika je izgubilo život u mračnim sokacima, što je bila posledica burnog nezadovoljstva stanovništva. To je podstaklo pojačanu budnost u redovima sveštenika organa reda, čije su dalje posledice bile predvidljive nepravde nanošene stanovništvu.

Tamalane je na sveštenučku delegaciju koja je sačekala Šeanu gledala kao na rezultat nemira među Tuekovim savetnicima. Njih sedmorica predvođeni Stirosom upali su za vreme Šeaninog doručka zajedno sa jednim detetom sa ulice. Znajući da će se ovo zbiti, Tamalane je bila potpuno spremna, obezbedivši tajnu zabeležku o događaju u kojoj su sve reči bile čujne, svaki izraz vidljiv, a misli sasvim jasne uvežbanom oku časne majke.

"Mi smo ga žrtvovali Šai-Huludu", pobunio se Stiros.

"Tuek ti je rekao da se ne sporiš sa mnom oko toga", rekla je Šeana.

Kako su se sveštenice smejale zbunjenosti Stirosa i ostalih sveštenika!

"Ili Šai-Hulud...", započeo je Stiros.

"Šejtan!" ispravila ga je Šeana, a u njenom izrazu lica lako se dalo pročitati: Da li ovi glupi sveštenici išta znaju?

"Ali mi smo uvek mislili..."

"Niste bili u pravu!" Šeana je tresnula stopalom po podu.

Stiros se preporodio kao da mu je potrebna pouka: "Da li treba da verujemo da je i Šai-Hulud, Podeljeni bog, Šejtan?"

Kakva je on preispoljna budala, pomisli Tamalane. Čak bi i jedna pubertetlička mogla da ga zbuni, baš kao što je Šeana i nastavila da čini.

"Svako dete sa ulice zna to gotovo istog časa kad prohoda!" dreknula je Šeana.

Stiros je lukavo rekao: "Otkud znaš šta je u glavama ulične dece?"

"Ti si znao kad sumnjaš u mene!" optužila ga je Šeana. Bio je to odgovor koji je naučila često da koristi, znajući da će dopreti do Tueka i izazvati nepriliku.

I Stiros je to vrlo dobro znao. Čekao je oborenih očiju dok mu je Šeana, govoreći sa velikim strpljenjem kao da nekom detetu priča basnu, objašnjavala da i bog i đavo, ili pak obojica u isti mah, mogu da prebivaju u pustinjskom crvu. Jedino pravo ljudskih bića je da prihvate ovu činjenicu. Nije bilo dato ljudima da odlučuju o takvim stvarima.

Stiros je slao ljude u pustinju zbog ispovedanja ovakve jeresi. Njegov izraz lica (koji je tako valjano zabeležen u analizama Bene Geserita) govorio je da su takve ludačke predstave uvek poticale iz kala na dnu rakiske gomile. Ali sada! Morao je da pristane na Tuekovo uporno tvrđenje da je Šeana govorila jevanđeosku istinu!

Gledajući u zabeleške, Tamalane je razmišljala kako lonac baš dobro ključa. To je i prenela Kapitolu. Sumnje su razdirale Stirosa: sumnje na sve strane, osim u pogledu stanovništva i njegove odanosti Šeani. Doušnici blisku Tueku govorili su da je čak i on počeo da sumnja u mudrost svoje odluke da likvidira istoričara-lokutora Drominda.

"Da li je Dromind bio u pravu kad je sumnjao u nju?" pitao je Tuek svoje pristalice.

"Nemoguće!" odgovarale su ulizice.

A šta su drugo i mogli da kažu? Visoki sveštenik nije mogao da napravi grešku u takvim odlukama. Bog to ne bi dozvolio. Šeana ga je, ipak, očigledno zbunjivala. Gurnula je odluke mnogih prethodnih visokih sveštenika u strašan limb. Na sve strane bila su nužna nova tumačenja.

Stiros je nastavljao da vrši pritisak na Tueka: "Šta mi, zapravo, znamo o njoj?"

Tamalane je imala potpun uvid u najsvežije rasprave o ovom pitanju. Stiros i Tuek su nasamo raspravljali do duboko u noć; samo njih dvojica (tako su mislili) u Tuekovim odajama, udobno zavaljeni u bledoplave psu-naslonjače, sa kompotom prožetim melanžom na domak ruke. Tamalanine holofotografije ovog sastanka otkrivale su jednu žutu sjajnu kuglu koja je lebdela na svojim suspensorima tik iznad njih dvojice, s tim što je svetlost bila prigušena da ne bi opterećivala njihove umorne oči.

"Možda ono, kada smo je prvi put ostavili u pustinji sa udaračem, nije bila valjana provera", započe Stiros.

Bila je to lukava izjava. Tuek je bio poznat po tome što nije imao osobito složenu svest. "Nije bila valjana provera? Šta hoćeš time da kažeš?"

"Možda Bog ipak traži od nas da sprovedemo drugačije provere."

"Video si svojim očima! Puno puta je razgovarala sa Bogom u pustinji!"

"Da!" Stiros je gotovo podskočio. Jasno, bio je to odgovor koji je priželjkivao. "Ako ona može da ostane neozleđena u prisustvu Boga, možda je sposobna da i druge nauči kako se to postiže."

"Sećaš se njene srdžbe kada smo joj to predložili?"

"Možda nismo pristupili problemu na sasvim ispravan način."

"Stirose! Šta ako je to dete u pravu? Mi služimo Podeljenog boga. Dugo i ozbiljno razmišljam o tome. Zbog čega bi se Bog podelio? Nije li to Bogova krajnja provera?"

Izraz na Stirosovom licu govorio je da je ovo bila upravo ona vrsta mentalne gimnastike koje se njegova frakcija plašila. Pokušao je da odvрати Visokog sveštenika, ali se Tuek nije dao skrenuti sa jednosmerne staze koja se strmoglavljivala u metafiziku.

"Krajnja provera", ostao je pri svom Tuek. "Videti dobro u zlu i zlo u dobru."

Izraz na Stirosovom licu mogao se opisati samo kao užasnutost. Tuek je bio Bogov vrhovni miropomazanik. Nijedan sveštenik nije smeo da sumnja u to! Ono što bi se sada moglo dogoditi, ukoliko Tuek obnaroduje jedno takvo mišljenje, pretilo je da uzdrma same temelje sveštentičkog autoriteta! Stoga je bilo razumljivo što se Stiros pitao da li je kucnuo čas da ukloni svog visokog sveštenika.

"Nikada mi ne bi palo na pamet da kažem da bih mogao da se upuštam u rasprave o tako dubokim idejama sa mojim visokim sveštenikom", nastavio je Stiros. "Ali možda mogu da iznesem predlog koji bi razrešio mnoge sumnje."

"Hajde, predloži", složi se Tuek.

"U njenu odeću bi se mogli ugraditi veoma tanani instrumenti. Tako bismo mogli da čujemo kako razgovara sa..."

"Misliš li da Bog ne bi znao šta smo uradili?"

"Takva misao mi nikad nije prošla kroz svest!"

"Neću da joj naređujem odlaske u pustinju", usprotivio se Tuek.

"Ako to bude njena odluka?" Stirosov izraz lica govorio jke kako se iz petnih žila trudi da se dodvori. "Mnogo puta je to učinila."

"Odavno već nije. Čini se kao da je izgubila potrebu da se savetuje sa Bogom."

"Zar ne bismo mogli da je navedemo na to?" Stiros je bio uporan.

"Na koji način?"

"Šeana, kada ćeš ponovo razgovarati sa Ocem? Zar ne žudiš da još jednom budeš u Njegovom prisustvu?"

"To pre zvuči kao podbadanje nego kao navođenje."

"Samo predlažem da..."

"Ovo sveto dete nije nikakav glupak! Ona razgovara sa Bogom, Stirose. Bog bi nas mogao teško kazniti zbog ovakvih pretpostavki."

"Zar je Bog nije spustio među nas da bismo je proučili?" nastavljao je Stiros.

Ovo je, prema Tuekovom mišljenju, bilo previše blizu Dromindovoj jeresi. Uputio je Stirosu zlokoban pogled.

"Ono što hoću da kažem", brzo je dodao Stiros, "jeste da je Bog izvesno hteo da mi učimo od nje."

Tuek je ovo rekao sebi već mnogo puta, nikada ne uspevši da u svojim rečima čuje čudan odjek Dromindovih reči.

"Nju nipošto ne treba podbadati i proveravati", zaključio je Tuek.

"Tako mi nebesa!" uzviknuo je Stiros. "Biću duh svete opomene. I o svemu što naučim od svetog deteta smesta ću vas izvestiti."

Tuek je samo klimnuo. Imao je vlastite načine da se uveri da li je Stiros govorio istinu.

O podsticajima i proverama koje su usledile Tamalane i njeni pouzdanici odmah su obavestili Kapitol.

"Šeana ima zamišljen izgled", izvestila je Tamalane.

Za časne majke na Rakisu i one koje su bile obaveštavane taj zamišljen izgled imao je jasno tumačenje. Šeanini preci bili su odavno mrtvi. Stirosova nametanja izazivala su kod deteta čežnju za zavičajem. Šeana je mudro ćutala, ali je bilo jasno da mnogo razmišlja o svom životu u pionirskom selu. Uprkos svim strahovima i opasnostima, to su očito bila srećna vremena za nju. Sećala se smeha, čeprkanja po pesku, lovljenja škorpiona u pukotinama seoskih udžerica, njuškanja delića začina među dinama. Na osnovu Šeaninih ponavljanih putovanja u istu oblast, Sestrinstvo je srazmerno tačno moglo da odredi mesto nestalog sela i nasluti šta se sa njim moglo dogoditi.

Šeana je često zurila u jednu od Tuekovih starih karti na zidu svoje odaje.

Kao što je Tamalane i očekivala, Šeana je jednog jutra zabola prst u mesto na karti na koje je već mnogo puta odlazila. "Odvedite me tamo", naredila je Šeana svojim čuvarima.

Pozvan je 'topter.

Dok su sveštenici žudno osluškivali kako 'topter lebdi visoko iznad njih, Šeana se još jednom suočila sa svojim nepobedivim protivnikom u pesku. Tamalane i njeni sveštenici uključili su se u sveštениčko strujno kolo, posmatrajući tok događaja sa velikom žudnjom.

Ništa što bi bio makar daleki nagoveštaj nije ostalo od sela na pustari između dina, gde je Šeana naredila da je spuste. Ovoga puta, međutim, upotrebila je udarač. Još jedan od Stirosovih lukavih predloga udružen sa brižljivim uputstvima o upotrebi ovog prastarog

sredstva za prizivanje Podeljenog boga.

Crv je došao.

Tamalane je posmatrala prizor na vlastitom relejnom projektoru, razmišljajući o crvu samo kao o osrednjem čudovištu. Šeana je stajala svega na oko tri metra ispred zjapećih usta. Posmatrači su mogli razgovetno da čuju plamsanje crvovih unutrašnjih vatri.

"Hoćeš li mi reći zašto si to učinio?" upitala je Šeana.

Nije ustuknula od crvovog vrelog daha. Pesak je pucketao ispod čudovišta, no ona nijednim znakom nije pokazivala da to čuje.

"Odgovori mi!" naredila je Šeana.

Nikakav glas nije potekao od crva, ali se činilo da Šeana sluša držeći glavu nagnutu na stranu.

"Onda se vrati odakle si došao", naredila mu je Šeana. Mahnula je crvu da ide.

Crv se pokorno povukao i vratio pod pesak.

Sveštenici su danima raspravljali o ovom kratkom susretu, dok ih je Sestrinstvo gotovo sa veseljem špijuniralo. Šeana se nije mogla podvrći ispitivanju a da ne zna da je bila prisluškivana. Kao i do tada, odbila je da kaže bilo šta o svojoj poseti pustinji.

Stiros je produžio sa svojim lukavim podbadanjima. Ishod je bio upravo onakav kakav je Sestrinstvo očekivalo. Bez ikakvog upozorenja, Šeana bi se probudila nekog dana i rekla: "Danas ću poći u pustinju."

Ponekad je koristila udarač, a ponekad ga je prizivala igrom. Daleko na pesku, izvan vidika Kina ili bilo kog drugog naseljenog mesta, crvi su joj dolazili. Šeana je sama stajala ispred crva i razgovarala s njim, dok su ostali slušali. Tamalane je držala da su prikupljene zabeleške koje su prolazile kroz njene ruke na putu do Kapitola očaravajuće.

"Trebalo bi da te mrzim!"

Kakav je metež ovo izazvalo među sveštenicima! Tuek je hteo da sazove otvorenu raspravu: "Da li bi trebalo da svi mrzimo Podeljenog boga i u isti mah da ga volimo?"

Stiros je jedva sprečio ovaj predlog tvrdnjom da božje želje nikad nisu iskazane u jasnom obliku.

Šeana je jednom upitala jednog od svojih džinovskih posetilaca:

"Hoćeš li me pustiti da te ponovo uzjašem?"

Kada se približila crv je ustuknuo i nije joj dozvolio da se popne.

Drugom prilikom je upitala: "Moram li da ostanem sa sveštenicima?"

Taj isti crv bio je izložen mnoštvu pitanja, a među njima i sledećim:

"Gde odlaze ljudi kada ih pojedesh?"

"Zašto su ljudi lažljivi prema meni?"

"Da li bi trebalo da kaznim rdave sveštenike?"

Tamalane se nasmejala na ovo poslednje pitanje, pomišljajući na pometnju koju će ono prouzrokovati među Tuekovim ljudima. Njene uhode pravovremeno su je obavestile o užasu koji je zahvatio sveštenike.

"Kako joj je On odgovorio?" pitao je Tuek. "Da li je iko čuo Bogov odgovor?"

"Možda se on obraća neposredno njenoj duši", usudio se jedan savetnik.

"To je!" Tuek se grčevito uhvatio za ovo tumačenje. "Moramo da je upitamo šta joj je Bog rekao da učini."

Šeana je odbila da uđe u takvu raspravu.

"Ona ima prilično jasnu procenu sopstvenih moći", izvestila je Tamalane. "Ne odlazi prečesto u pustinju, uprkos Stirosovim podstrekivanjima. Kao što smo mogle očekivati, privlačnost takvih izleta je iščilela. Strah i ushićenje će je još neko vreme vući tamo dok sasvim ne izblede. Naučila je, međutim, jednu delotvornu naredbu: 'Odlazi!'"

Sestrinstvo je ovo označilo kao važnu tačku u razvoju događanja. Imajući u vidu da joj se čak i Podeljeni bog pokoravao, teško da su neki sveštenik ili sveštenica mogli dovoditi u pitanje njeno pravo da izriče takvu naredbu.

"Sveštenici grade kule u pustinji", izveštavala je Tamalane. "Potrebna su im bezbednija mesta sa kojih bi posmatrali Šeanu kada tamo odlazi."

Sestrinstvo je predvidelo takav potez, pa je čak i samo podstaklo ubrzavanje ovih projekata. Svaka kula imala je vlastitu zamku za vetar, osoblje za njeno održavanje, vodene prepreke, vrhove i ostale

činioce civilizacije.. Svaka je predstavljala malu zajednicu, a sve zajedno širile su utvrđene oblasti Rakisa sve dublje u predele kojima su do tada vladali crvi.

Pionirska sela više nisu bila nužda i ovakva promena pripisana je Šeani u zaslugu.

"Ona je naša sveštenica", govorilo je stanovništvo.

Tuek i njegovi savetnici bili su kao na iglama: Šejtan i Šai'Hulud su jedno isto telo? Stiros je danonoćno živeo u strahu i da bi Tuek mogao da obnaroduje ovu činjenicu. Stirosovi savetodavci konačno su odbacili predlog da se Tuek ukloni. Jedan drugi predlog - da sveštenica Šeana doživi koban udes - naišao je na užasavanje kod svih, pa je čak i Stiros smatrao da bi to bila prevelika opasnost.

"Čak i ako uklonimo ovaj trn u oku, Bog bi mogao da nas pohodi na još strašnji način", rekao je on. Pri tom je upozorio: "Najstarije knjige kažu da će nas predvoditi jedno malo dete."

Stiros je bio samo jedan među onima koji su na Šeanu gledali kao na nešto ne sasvim smrtno. Bilo je primetno da su oni koji su sve vreme bili oko nje, uključujući Caniju, počeli da je vole. Bila je tako dovtijiva, tako bistra i osetljiva.

Mnogi su zapazili da je ova rastuća naklonost prema Šeani dotakla čak i samog Tueka.

Sestrinstvo je odmah uočavalo ljude koji su bili dotaknuti ovom moći. Bene Geserit je imao naziv za ovaj drevni obrazac: Širenje obožavanja. Tamalane je prenosila vesti o dubokim promenama koje se događaju na Rakisu, naročito od trenutka kada su ljudi širom planete počeli da se mole Šeani umesto Šejtanu ili čak Šai-Huludu.

"Ljudi vide da se Šeana zalaže za najslabije", izveštavala je Tamalane. "To je poznat obrazac. Sve ide po planu. Kada ćete poslati tog golu?"

12.

Spoljašnja površina balona uvek je veća od središta te proklete stvari! U tome je čitava stvar u vezi sa Raštrkavanjem!

Odgovor Bene Geserita na predlog Iksa da se pošalju nove istraživačke sonde među Izgubljene.

Jedan od brzih svetlosnih brodova Sestrinstva prebacio je Milesa Tega do Esnafovog transportera koji je kružio oko Gamua. Nije mu se dopadalo što baš sada mora da napusti Tvrđavu, ali ova stvar je imala jasno prvenstvo. Intuitivno je osećao da sa čitavim poduhvatom nešto nije u redu. U svojih tri stotine godina iskustva Teg je naučio da veruje intuiciji. Stvari se nisu dobro razvijale na Gamuu. Svaka patrola, svaki izveštaj udaljenih senzora, saopštenja Patrinovih špijuna u gradovima - sve je dolivalo ulje na vatru Tegovog nemira.

Teg je na svoj mentatski način osetio to preraspoređivanje snaga oko Tvrđave i unutar nje. Naređenje da joj se javi na Esnafovom transporteru, pripravan za okršaj, došlo je, međutim, od same Taraze sa nepogrešivim utvrđivačem šifre.

Teg se na svetlosnom brodu koji ga je nosio naviše pripremao za borbu. Izvršio je pripreme koje su se mogle izvršiti. Lusila je bila upozorena. Imao je poverenja u Lusilu. Sa Švangijuom je bila druga stvar. Imao je čvrstu nameru da sa Tarazom raspravi o nekoliko bitnih promena u gamuuskoj Tvrđavi. Morao je, međutim, najpre da odnese pobedu u još jednoj bici. Teg nije gajio ni najmanje sumnje da mu predstoji okršaj.

Dok je svetlosni brod pristajao, Teg osmotri ulaz letelice i ugleda džinovski simbol Iksa unutar Esnafovog ukrasnog natpisa na tamnoj strani transportera. Ovu letelicu Esnaf je pretvorio u iksijanski mehanizam, zamenjujući tradicionalne navigatore mašinama. Na letelici je, izvesno, bilo iksijanskih tehničara koji su opsluživali opremu. Ali tu se morao nalaziti i jedan pravi Esnafov navigator. Esnaf nikada nije sasvim stekao poverenje u mašinu, čak i dok je

paradirao ovim preobraćenim transporterima koji su poredstavljali svojevrsnu poruku Tleilaksima i Rakijancima.

Pogledajte: nije nam bezuslovno potreban vaš melanž!

To je bila objava sadržana u onom džinovskom simbolu Iksa na boku svemirskog broda.

Teg oseti blag trzaj pristanišnih sidrišta i uvuče dubok umirujući dah. Osećao se kao i uvek pred bitku: ispražnjen od svih lažnih snova. Bila je to greška. Razgovori nisu urodili plodom i sada je predstojao krvav boj... osim ako ne uspe da sve prevlada na neki drugi način. Bitke su u ova vremena retko kada bile masovne ali smrt je, ipak, bila svuda prisutna. To ga navede na pomisao o jednoj još stalnijoj vrsti greške. Ako ne možemo miroljubivo da uskladimo naše razlike, niži smo od ljudskih bića.

Jedan čuvar sa nepogrešivim obeležjima Iksijanca poveo je Tega u prostoriju u kojoj je čekala Taraza. Duž hodnika i pneumatskih cevi koje su ga nosile ka Tarazi Teg je motrio na znake potvrde tajnog upozorenja, sadržanog u poruci Vrhovne majke. Sve je izgledalo mirno i obično - čuvar je izražavao dužno poštovanje prema bašaru. "Bio sam zapovednik Tirega na Andioiu", reče čuvar spominjući jedan spor koji je zamalo prerastao u bitku u kojoj je Teg prevladao.

Stigli su do jednog ovalnog propusta u zidu običnog hodnika. Propust se rastvori i Teg uđe u prostoriju belih zidova i ugodne veličine - stolice sa kaiševima, nizak pobočni sto, sjajne kugle podešene na žutu svetlost. Ploča otvora skliznu u svoje zaptivače uz prilično čujan udar, ostavivši njegovog vodiča u hodniku.

Jedna akolitka Bene Geserita razmače tananu zavesu koja je skrivala prolaz sa Tegove desne strane. Jedva primetno klimnu u njegovom pravcu. Viđen je, Taraza će biti obaveštena.

Teg obuzda drhtanje mišića u listovima.

Okršaj! Nije pogrešno protumačio Tarazino tajno upozorenje. Da li su njegove pripreme bile odgovarajuće? Ovde se nalazila jedna crna stolica sa kaiševima, sa njegove leve strane, dugačak sto ispred nje i još jedna stolica na drugom kraju stola. Teg se uputi do te strane sobe i stade da čeka leđima okrenut zidu. Opazio je da se na vrhu njegovih čizama zadržala mrka prašina Gamua.

Čudan miris u ovoj sobi. On pažljivo onjuši. Šera. Jesu li se

Taraza i njeni ljudi naoružali protiv iksijanske sonde? Teg je uzeo svoju redovnu kapsulu šere pre nego što se ukrcao na svetlosni brod. Previše je bilo znanja u njegovoj glavi da bi se neprijatelju moglo dozvoliti da to iskoristi. Činjenica da je Taraza ostavila miris šere oko svojih odaja podrazumevalo je nešto drugo: bilo je to saopštenje posmatraču čije prisustvo nije mogla da spreči.

Taraza uđe u prostoriju kroz tananu zavesu. Teg odjednom pomisli kako izgleda umorno. To mu se učini značajnim zbog toga što su sestre bile sposobne da skrivaju zamor gotovo do trenutka kada su bile gotove da se onesveste. Da li je doista posustala, ili je to bio još jedan znak namenjen skrivenim posmatračima.

Zaustavivši se čim je stupila u sobu, Taraza osmotri Tega. Bašar je delovao mnogo starije nego onda kad ga je poslednji put videla, pomisli Taraza. Dužnost na Gamuu učinila je svoje, ali nju ovo saznanje umiri. Teg je, dakle, predano obavljao svoj posao.

"Tvoj hitar odziv je za uvažavanje, Milese", reče ona.

Uvažavanje! Njihova dogovorena reč za: 'Potajno nas posmatra jedan opasan neprijatelj.'

Teg klimnu i istovremeno upravi pogled prema zastorima odakle je Taraza došla.

Taraza se osmehnu i koraknu u unutrašnjost sobe. Ni nagoveštaja o melanžiskom ciklusu u Tegu, primeti ona. Tegove poodmakle godine uvek su izazivale sumnju da je pribegavao okrepljivanju uz pomoć začina. Ništa kod njega nije otkrivalo makar i najmanji nagoveštaj prepuštanja začinu, kome su katkad i najjači bili skloni kada bi osetili da im se kraj približava. Teg je nosio svoj stari kaput od uniforme visokog bašara, ali bez zlatnih činova na ramenima i kragni. Bio je to signal koji je ona namah prepoznala. Poručivao joj je: 'Seti se kako sam ih zaradio, služeći te. Nisam te ni ovog puta izneverio.'

Oči koje su je proučavale imale su izraz uravnoteženosti; nije im mogao promaći ni najmanji trag prosuđivanja. Čitava njegova pojava govorila je o unutrašnjem spokoju. Sve je to bilo u dubokom neskladu sa onim što se, po njenom znanju, moralo u ovom trenutku događati u njemu. Čekao je samo na njen znak.

"Moramo u prvoj prilici probuditi našeg golu", reče ona. Mahnula

mu je rukom da ga ućutka, pošto je zaustio da odgovori. "Videla sam Lusiline izveštaje i znam da je suviše mlad. No, od nas se zahteva da delamo."

Shvatio je da je ova govorancija namenjena posmatračima. Da li se moglo verovati tim rečima?

"Izdajem ti naređenje da ga probudiš", reče ona i pri tom savi levi ručni zglob u znak potvrde da je reč o njihovom tajnom jeziku.

Bila je dakle istina! Teg uputi hitar pogled prema zastorima koji su skrivali prolaz kroz koji Taraza beše ušla. Ko je tamo prisluškivao?

Ustremio je svoje mentatske sposobnosti na problem. Nedostajali su mu izvesni delovi, ali ga to nije zaustavilo. Jedan mentat mogao je da dejstvuje i bez određenih delova - ukoliko je raspolagao sa dovoljno materijala da stvori obrazac. Ponekad je bio dovoljan i najpovršniji obris. Iz njega se dao sagledati skriveni oblik, a na osnovu toga mogao je da uklopi delove koji su nedostajali da bi dobio celinu. Mentati su, uostalom, retko kad raspolagali svim podacima koje bi poželeli, no on je bio izvežban da naslućuje obrasce, da prepoznaje sisteme i celine. Teg se u ovom trenutku podseti da je bio obučen i u krajnje vojnom smislu: obučavao si regruta da vežba oružje, da uperi oružje na ispravan način.

Taraza ga je uperivala. Njegova procena situacije bila je potvrđena.

"Biće preduzeti očajnički pokušaji da se naš gola ubije ili zarobi pre nego što ga probudiš", reče ona.

Prepoznao je njen ton: hladno analitičko pružanje podataka mentatu. To znači da je shvatila da se on nalazi u mentatskom stanju.

Mentatski tragalački obrazac valjao se njegovim umom. Prvo, postojao je plan Sestrinstva sa ovim golom koji je njemu bio najvećim delom nepoznat, ali se na neki način vrteo oko prisustva mladog ženskog bića na Rakisu koje je (tako su pričali) moglo da zapoveda crvima. Gola Ajdaha: očaravajuća osoba koja je u sebi imala još nešto od onoga zbog čega su ga Tiranin i Tleilaksi obnavljali bezbroj puta. Tušta i tma Dankana! Kakvu je uslugu taj gola pružao kad Tiranin nije hteo da ga ostavi među mrtvima? A Tleilaksi: oni su izdvajali Dankana Ajdaha iz svojih akslotl-

rezervoara hiljadama godina, pa čak i posle Tiraninove smrti. Tleilaksi su prodali ovog golu Sestrinstvu dvanaest puta, a Sestrinstvo im je to plaćalo u najtvrdjoj valuti: melanžom iz vlastitih dragocenih zaliha. Zbog čega su Tleilaksi prihvatili plaćanje u nečemu što su i sami proizvodili u tako obilatim količinama? Očigledno: da iscrpe zalihe Sestrinstva. Bio je to poseban oblik pohlepe. Tleilaksi su kupovali prevlast - igra osvajanja moći.

Usredsredio se na Vrhovnu majku koja je mirno iščekivala. "Tleilaksi ubijaju gole da bi kontrolisali naše podešavanje vremena", reče on.

Taraza klimnu, ali ništa ne odgovori. Bilo je tu, dakle, još nečega. Ponovo je utonuo u mentatsko stanje.

Bene Geserit je bio važno tržište za Tleilakse, mada ne i jedini izvor, jer je ponešto dolazilo i sa Rakisa, ali važno svakako, vrlo važno. Nije imalo smisla da Tleilaksi otuđuju tako značajno tržište, sem ukoliko nisu imali spremno neko još značajnije.

Ko je još mogao da vidi svoj interes u aktivnostima Bene Geserita? Bez sumnje Iksijanci. Ali Iksijanci nisu bili bog zna kakvo tržište za melanž. Prisustvo Iksa na ovoj letelici govorilo je o njihovoj nezavisnosti. S obzirom na to da su Iksijanci i Ribogovornice zaključili zajednički sporazum, i Ribogovornice su se mogle isključiti iz tragalačkog obrasca.

Koja je, onda, velika sila ili skupina sila u ovoj vasseljeni posedovala...

Teg zaledi ovu misao kao da je povukao kočnice za poniranje 'toptera, puštajući um da slobodno leti, dok je u isti mah prebirao po ostalim mogućnostima.

Ne u ovoj vasseljeni.

Obrazac je poprimio oblik. Bogatstvo. Gamu je preuzeo novu ulogu u njegovim mentatskim proračunima. Gamu je pre mnogo vremena bio uništen od strane Harkonena, napušten poput raspadajuće lešine koju su Danijanci vratili u život. Bilo je, međutim, razdoblja kada su čak i nade Gamua umele da zgasnu. Bez nada nije bilo ni snova. Uspinjući se uz te svojevrsne septičke jame, stanovništvo je kod sebe razvilo jedino najosnovniji pragmatizam. Ako dejstvuje, dobro je.

Bogatstvo.

Prilikom prvog obilaska Gamua uočio je veliki broj bankarskih zgrada. Bile su čak i označene; poneke kao trezori Bene Geserita. Gamu je služio kao uporište manipulacije ogromnim bogatstvom. Banke koje je tada posetio da bi proučio mogućnost njihovog korišćenja za hitno uspostavljanje veze vratili su mu se u svest u punoj svetlosti. Shvatio je da to mesto nije bilo ograničeno samo na planetarne poslove. Bila je to bankarska banka.

Ne samo bogatstvo, već Bogatstvo.

U Tegovom umu nije se uspostavio Prvi obrazac, ali se steklo dovoljno toga za probnu projekciju. Bogatstvo nije bilo od ove vasseljene. Ljudi iz Raštrkavanja.

Čitavo ovo mentatsko proučavanje nije trajalo duže od nekoliko sekundi. Teg potpuno opusti mišiće i nerve, pogleda još jednom Tarazu i krupnim koracima priđe zaklonjenom ulazu. Zapazio je da ga Taraza nijednim migom nije upozorila da to ne čini. Razmaknuvši zastore, Teg se suoči sa čovekom gotovo svoje visine, u odeći vojničkog kroja sa sićušnim ukrštenim kopljima na okovratniku - lice je bilo grubo, vilice široke, oči zelene. Imao je izgled iznenađene pripravnosti: jedna ruka počivala je iznad džepa koji je bio dobrano ispupčen, krijući očito neko oružje.

Teg se osmehnu čoveku, naglo spusti zastore i vrati se Tarazi.

"Posmatraju nas ljudi iz Raštrkavanja", reče on.

Taraza se opusti. Tegov postupak bio je vredan pamćenja.

Zastori se, škripnuvši, žustro razmakoše. Visoki stranac uđe i zaustavi se na dva koraka od Tega. Ledeni izraz besa okivao mu je lice.

"Upozorio sam te da mu ne kažeš!" Glas je imao boju rapavog baritona, sa naglaskom koji je Tegu bio nov.

"A ja sam te upozorila na moći ovog mentata bašara", odgovori Taraza. Izraz odvratnosti pređe preko njenog lica.

Čovek ustuknu, a nagoveštaj straha pokaza mu se na licu. "Uvažena Naložnice, ja... "

"Da se nisi usudio da me tako oslovljavaš!" Tarazino telo se nape u borbeni stav, kakav Teg nikada do tada nije imao priliku da vidi.

Čovek blago nakloni glavu. "Draga gospo, ne kontrolišiš ti ovde

situaciju. Moram te podsetiti na moja naređenja..."

Teg je dovoljno čuo. "Ona ovde kontroliše situaciju preko mene", reče on. "Pre nego što sam došao ovamo, preduzeo sam određene zaštitne mere. Ovo..." Osvrnuo se unaokolo i ponovo usmerio pogled na uljeza čije lice je sada poprimilo izraz opreznosti, "... nije neletelica. U ovom času dva monitora naših neletelica drže vas na oku."

"Nemate šansu da preživite!" zareža čovek.

Teg se blagonaklono osmehnu. "Niko na ovoj letelici nema šansu da preživi." Stisnuo je vilice da bi podstakao nervni signal i aktivirao sićušni brojač pulsa u svojoj lobanji. Brojač obrazova grafičke signale na pozadini njegovih vizuelnih centara. "Pri tom nemaš ni mnogo vremena da doneseš odluku."

"Objasni mu kako si saznao da treba to da učiniš", umeša se Taraza.

"Vrhovna majka i ja imamo vlastita sredstva saobraćanja", reče Teg. "Osim toga, nije bilo potrebe da me upozori. Njen poziv bio je dovoljan. Vrhovna majka na Esnafovom transporteru u ovakva vremena? Nemoguće!"

"Ćorsokak", promumla čovek.

"Možda", reče Teg. "Ali ni Esnaf ni Iks ne bi rizikovali da budu izloženi totalnom napadu snaga Bene Geserita pod zapovedništvom vođe koga sam ja obučio. Mislim na bašara Burzmalija. Vaše uporište je upravo rastureno i iščezlo."

"Ništa od svega ovoga nisam mu rekla", reče Taraza. "Upravo si bio svedok dejstvovanja jednog mentata bašara kome, sumnjam, ima ravna u tvojoj vasseljeni. Razmisli o tome ukoliko ti padne na pamet da udariš protiv Burzmalija, čoveka koga je obučio ovaj mentat."

Uljez pređe obamrlim pogledom od Taraze do Tega i ponovo do Taraze.

"Evo šta je izlaz iz našeg prividnog ćorsokaka", reče Teg. "Vrhovna majka Taraza i njena pratnja odlaze sa mnom. Moraš smesta da odlučiš. Vreme ističe."

"Blefirate." Nije bilo snage u njegovim rečima.

Teg se okrenu prema Tarazi i pokloni. "Bila je velika čast služiti

vas, časna vrhovna majko. Opraštam se sa vama."

"Možda nas smrt neće razdvojiti", reče Taraza. Bio je to tradicionalan pozdrav časne majke sebi ravnoj sestri.

"Odlazite!" Čovek grubih crta jurnu do zastrtog ulaza u hodnik i raskrili ga otkrivši dvojicu iksijanskih stražara na čijim je licima lebdeo izraz iznenađenja. On im naredi grubim glasom: "Odvedite ih u njihov svetlosni brod."

I dalje opušten i miran, Teg reče: "Pozovite svoje osoblje, Vrhovna majko." Zatim se obrati čoveku koji je stajao pokraj otvora. "Previše ceniš svoju kožu da bi bio dobar vojnik. Nijedan od mojih ljudi ne bi napravio ovakvu grešku."

"Na ovoj letelici su i prave Uvažene Naložnice", zaškrjuta čovek zubima. "Položio sam zakletvu da ću ih štiti."

Teg napravi grimasu i okrenu se prema mestu gde je Taraza izvodile svoje ljude iz susedne prostorije: dve časne majke i četiri akolitke. Teg prepozna jednu od časnih majki: Darvi Odrade. Viđao ju je on i ranije, izdaleka, ali su to ovalno lice i divne oči zaista bili očaravajući: toliko nalik na Lusilu.

"Imamo li vremena za upoznavanje?" upita Taraza.

"Svakako, Vrhovna majko."

Teg klimnu i stade da se rukuje sa svakom od žena koje mu je Taraza predstavljala.

Kada su one otišle, Teg se okrenu prema uniformisanom strancu. "Uvek se mora voditi računa o pristojnosti", reče Teg. "Inače smo niži od ljudskih bića."

Tek kada su se našli u svetlosnom brodu i kada Taraza sede pored njega, sa svojom pratnjom u blizini, Teg joj postavi neizbežno pitanje.

"Kako su vas zarobili?"

Brod je stremio ka planeti. Ekran ispred Tega pokazivao je da se letelica sa žigom Iksa pokorila njegovoj naredbi da ostane u orbiti sve dok njegova skupina ne dospe u bezbedan položaj iza granice odbrambenog planetarnog sistema.

Pre no što je Taraza mogla da odgovori, Odrade se nagnu preko ograde sedišta koje ju je razdvajalo od njih i reče: "Opozvala sam vašarevu naredbu da se uništi onaj Esnafov brod, majko."

Teg žustro okrenu glavu i oštro pogleda Odrade. "Ali oni su vas zarobili, i..." Smrknu se. "Kako ste znali da ću ja..."

"Milese!"

Tarazin glas sadržao je bespogovoran prekor. On se žalostivo osmehnu. Da, poznavala ga je isto onoliko koliko i on samog sebe... i bolje u izvesnim pogledima.

"Nisu nas tek tako zarobili, Milese", reče Taraza. "Dopustile smo im da nas zarobe. Ja sam, tobože, pratila Dar na putu za Rakis. Napustili smo našu ne-letelicu na Raskršću i zatražili najbrži Esnafov transporter. Svi u mom savetu, uključujući i Burzmalija, složili su se da će ovi uljezi iz Raštrkavanja zaposesti transporter i odvesti nas do tebe, sa namerom da saznaju sve delove projekta sa golom."

Teg je bio zaprepašćen. Kakav rizik!

"Znali smo da ćeš nas spasiti", reče Taraza. "Burzmali je bio pripravan u slučaju da ti ne uspeš."

"Taj Esnafov brod koji ste poštedeli", započe Teg, "pozvaće pomoć i napasti naše..."

"Neće napasti Gamu", prekide ga Taraza. "Premnogo različitih snaga iz Raštrkavanja skupljeno je na Gamuu. Neće se usuditi da izazovu toliko neprijatelja."

"Voleo bih da sam onoliko siguran u to koliko ste izgleda vi", neodlučno će Teg.

"Budi siguran u to, Milese. Pored toga postoje i drugi razlozi da se ne uništi Esnafov brod. Ustanovili smo da Iks i Esnaf stupaju u savezništvo. To je loše za posao, ali neophodan im je svaki posao koji mogu da dobiju."

"Osim ako nemaju važnije mušterije koje im nude veće zarade!"

"Ahhh, Milese." Prozborila je glasom u kome se osećala zamišljenost. "Ono što mi, potonje Bene Geseritkinje, odista činimo, jeste nastojanje da stvari zadobiju mirniji tok, da postignu ravnotežu. Znaš to."

Teg je prihvatio ovo kao istinu, ali ga zaokupi taj izraz 'potonje'... Ova reč sadržavala je u sebi prizvuk sabiranja računa na samrti. Pre nego što je uspeo da postavi pitanje u vezi sa tim, Taraza produži:

"Sklone smo da najburnije situacije sređujemo izvan bojnog polja. Moram da priznam da za ovakav stav imamo da zahvalimo Tiraninu."

Ne verujem da si ikada o sebi razmišljao kao o proizvodu Tiraninovog uslovljavanja, Milese, ali ti to bez sumnje jesi."

Teg prihvati ovo bez pogovora. Bio je to činilac u celokupnom širenju ljudskog društva. Nijedan mentat to, kao podatak, nije mogao da prenebregne.

"Ta vrlina koju poseduješ, Milese, bilo je ono što nas je, kao prvo, odvelo k tebi", reče Taraza. "Umeš povremeno da budeš proketo nametljiv, ali ne bismo ni za trenutak želeli da si drugačiji."

Prema tananim nagoveštajima u tonu i stavu, Teg shvati da Taraza ne govori samo njemu, već da reči upućuje i svojoj pratnji.

"Imaš li bilo kakvu predstavu, Milese, koliko je izluđujuće čuti te kako sa podjednakom žestinom osporavaš obe strane jedne odluke? Ali tvoj simpatico je moćno oružje. Kako su samo neki od naših neprijatelja bili užasnuti otkrivši da si im se suprotstavio tamo gde nije postojala ni najmanja sumnja da ćeš se pojaviti!"

Teg skupi usne u stegnut osmeh. Prešao je pogledom preko žena koje su sedele s one strane pregrade. Zbog čega je Taraza upućivala takve reči ovakvoj skupini? Izgledalo je da se Darvi Odrade odmara sklopljenih očiju. Nekoliko ostalih su ćaskale. Ništa od svega toga Tega nije navodilo na neki zaključak. Čak su i akolitke Bene Geserita bile u stanju da slede više linija misli istovremeno. Ponovo je usmerio pažnju na Tarazu.

"Ti zaista osećaš stvari na način na koji ih neprijatelj oseća", reče Taraza. "To je ono što hoću da kažem. Dakako, kada si u tom mentalnom okviru, za tebe ne postoji nijedan neprijatelj."

"Da, ne postoji!"

"Nemoj pogrešno da shvatiš moje reči, Milese. Nikada nismo sumnjale u tvoju odanost. Ali je neobjašnjivo kako uspevaš da nas nateraš da stvari vidimo na način koji je za nas jedini moguć. Ima trenutaka kada si ti naše oči."

Teg opazi da je Darvi Odrade otvorila oči i da ga gleda. Bila je to divna žena. U njenoj pojavi bilo je nečeg uznemiravajućeg. Kao i Lusila, podsećala ga je na nekog iz njegove prošlosti. Pre no što je Teg mogao da isprati ovu misao, Taraza ponovo prozbori:

"Ima li ovaj gola sposobnost da održava ravnotežu između suprotstavljenih snaga?" upita ga.

"On bi mogao da bude mentat", reče Teg.

"Bio je već mentat u jednom od prethodnih otelotvorenja, Milese."

"Da li zaista želite da se probudi ovako mlad?"

"To je neophodno, Milese. Sudbonosno neophodno."

13.

Nedostatak CHOAM-a? Sasvim jednostavno: oni prenebregavaju činjenicu da krupnije komercijalne sile čekaju na granicama njihove delatnosti, snage koje mogu da ih progutaju na način na koji slig proguta đubre. Ovo je prava opasnost koja pretili od Raštrkavanja - njima i svima nama.

Zabeleške iz rada Saveta Bene Geserita, Arhive: SXX90OCH'

Odrade je samo delom svoje svesti pratila razgovor između Tega i Taraze. Njihov svetlosni brod bio je mali, a odeljak za putnike skućen. Znala je da će upotrebiti atmosferske uticaje za ublažavanje spuštanja te se pripremila za treskanje. Pilot će štedeti suspenzore na ovakvoj letelici, brižljivo čuvajući energiju.

Koristila je ovakve trenutke kao što je i do tada koristila čitavo to vreme da se pripremi za predstojeće nužnosti. Vreme je pritiskalo: progonio ju je poseban kalendar. Pogledala je u kalendar pre odlaska iz Kapitola, i kao što joj se često događalo, bila uhvaćena u zamku neizmenjivosti vremena i njegovog jezika: sekundi, minuti, sati, dani, nedelje, godine... Standardne godine, tačnije. Neizmenjivost baš i nije bila odgovarajuća reč za ovu pojavu. Neprikosnovenost je bila ispravnija. Tradicija. Nikad ne narušavaj tradiciju. Poređenja su joj se čvrsto držala u svesti, prastari tok vremena nametnut planetama koje nisu otkucavale prema primitivnom ljudskom časovniku. Nedelja je iznosila sedam dana. Sedam! Koliko je moćan ostao taj broj. Mističan. Kao nekakva dragocenost bio je zatvoren u Narandžastu Katoličku Bibliju. Gospod je stvorio svet u šest dana, 'a sedmog je On počinio'.

Blago njemu! pomisli Odrade. Trebalo je da se svi odmnorimo posle velikih napora.

Odrade malko okrenu glavu i pogleda Tega preko pregrade. Nije imao ni najblažu predstavu o tome sa koliko je mnogo sećanja raspolagala o njemu. Mogla je da opazi kako su godine ostavile traga na tom moćnom licu. Videla je da je podučavanje gole iscrplo

njegove energije. Mora da je to dete u Tvrđavi na Gamuu bilo kao spužva koja je upijala sve i svja oko sebe.

Milese Teže, znaš li uopšte kako se tobom koristimo? pitala se.

Bila je to misao koja ju je uvek činila slabom; ali ipak joj dopusti da prebiva u njenoj svesti gotovo sa osećanjem prkosa. Kako bi bilo lako voleti ovog starog čoveka! Ne kao parnjaka, naravno... ali, ipak, voleti ga. Mogla je da oseti u sebi upozoravajuće signale svojih obaveza, prepoznavši ih tananom oštricom svojih benegeseritskih sposobnosti. Ljubav, prokleta ljubav, obesnažujuća ljubav.

Odrade je osetila iste ovakve signale upozorenja kada su je poslali da zavede svog prvog parnjaka. Čudan osećaj. Godine benegeseritskog uslovljavanja učinile su je opreznom u pogledu njega. Nijedna od njenih proktorki nije joj dopuštala uživanje u toj nesumnjivoj toplini, a vremenom je saznala razloge koji su stajali u pozadini takvog brižljivog izdvajanja. Ali tada su je poslale starateljke rasplodavanja sa naredbom da se potpuno približi određenom pojedincu, da mu dopusti da uđe u nju. U njenoj svesti ležali su svi klinički podaci i mogla je da prati seksualno uzbuđenje partnera čak i onda kada je prodirao u nju. Ona je, najposle, bila brižljivo pripremljena za ovu ulogu uz pomoć muškaraca koje su starateljske rasplodavanja odabirale i sa izvanrednom istančanošću uslovljavale upravo za takvu vrstu obuke.

Odrade uzdahnu i odvрати pogled sa Tega, sklapajući oči u zanosu prisećanja. Muškarci za obuku nikada nisu dopuštali da njihova osećanja izazovu razuzdanost kod svojih učenica. Bila je to nužna slaba tačka u seksualnom obrazovanju.

To prvo zavođenje na koje su je poslali izgledalo je ovako: bila je potpuno nepripremljena za sladostrasnu ekstazu istovremenog orgazma, uzajamnost i saučestvovanje staro koliko i čovečanstvo... čak i starije! A tek te sile koje su bile sposobne da pomute razum! Izraz lica njenog muškog partnera, slatki poljubac, njegovo potpuno napuštanje svih samozaštitnih uzdržanosti, neopreznost i preispoljna ranjivost. Nijedan muškarac za obuku nikada to nije učinio! Očajnički se uhvatila za pouke Bene Geserita. Kroz te pouke videla je na licu tog čoveka njegovu suštinu, osetila tu suštinu u svojim najdubljim žilicama. Samo za tren, dopsutila je sebi da uzvрати istom merom,

iskusivši novu visinu ekstaze. Nijedna od njenih učiteljica nije čak ni nagovestila da je tako nešto moguće postići. U tom trenu shvatila je šta se dogodilo gospi Džesiki i ostalim greškama Bene Geserita.

To osećanje bilo je ljubav!

Njegove moći su je uplašile (starateljke rasplodavanja su znale da će se to dogoditi) i ona je pribegla promišljenom uslovljavanju na način Bene Geserita, dozvoljavajući da maska zadovoljstva prekrije onaj kratak prigodan izraz na njenom licu, upuštajući se u sračunato milovanje tamo gde bi prirodno milovanje bilo lakše (ali manje delotvorno).

Muškarac je reagovao kako se i očekivalo - glupo. To joj je pomoglo da o njemu misli kao o glupaku.

Njeno drugo zavođenje bilo je lakše. Mogla je, međutim, još da prizove u svest crte onog prvog partnera i činila je to uz osećanje oguglalog čuđenja. Ponekad bi joj pred oči sam od sebe izlazio njegov lik, a da nije odmah uspevala da utvrdi razlog tome.

Belezi sećanja na ostale muškarce kod kojih su je slali da bi se parila bili su drugačiji. Morala je da traga po svojoj prošlosti za njihovim likom. Čulne zabeleške tih doživljaja nisu bile u toj meri duboke. Ne kao sa prvim!

Takva je bila opasna moć ljubavi!

Pomislimo na teškoće koje je tokom milenijuma ova skrivena sila stvarala Bene Geseritu. Gospa Džesika i njena ljubav prema Vojvodi bio je samo jedan primer među nebrojeno drugih. Ljubav je pomračivala razum i odvrćala sestre od vršenja njihovih dužnosti. Ljubav se mogla podnositi samo tamo gde nije uzrokovala neposredna i očigledna razaranja ili tamo gde je služila višim ciljevima Bene Geserita. U svemu ostalom valjalo ju je izbegavati.

Uvek je, međutim, bila predmet zabrinutog motrenja.

Odrade otvori oči i ponovo baci pogled prema Tegu i Tarazi. Vrhovna majka sada je prešla na novu temu. Kako je Tarazin glas povremeno umeo da bude razdražujući! Odrade ponovo sklopi oči i stade da sluša razgovor, vezana za ta dva glasa nekom sponom u svojoj svesti koju nije mogla izbeći.

"Veoma mali broj ljudi shvata koliko mnogo infrastrukture u jednoj civilizaciji čini infrastrukturu zavisnosti", reče Taraza. "Proučile smo

to u priličnoj meri."

Ljubav je svojevrsna infrastruktura zavisnosti, pomisli Odrade. Zbog čega se Taraza opredelila za ovaj predmet razgovora upravo u ovom trenutku? Vrhovna majka je retko bilo šta činila bez dubokih pobuda.

"Infrastruktura zavisnosti je pojam koji uključuje sve stvari neophodne da bi ljudska populacija opstala u postojećem ili uvećanom broju", nastavi Taraza.

"Melanž?" upita Teg.

"Svakako, ali većina ljudi gleda na začim tako što kaže: 'Kako je lepo što možemo da ga imamo i što on može da nam omogući toliko dužih života od onih koje su imali naši preci.'"

"Pod uslovom da su dovoljno bogati." Odrade zapazi žaoku u Tegovom glasu.

"Sve dok ne postoji jedna sila koja kontroliše celokupno tržište većina ljudi će ga imati dovoljno", odvrati Taraza.

"Učio sam o ekonomskim stvarima sedeći majci uz koleno", reče Teg. "Hrana, voda, vazduh koji dišemo, životni prostor nezagađen otrovima - postoji puno vrsta novca, a vrednosti im se menjaju u skladu sa zavisnošću."

Slušajući ga Odrade zamalo klimnu u znak saglasnosti. Njegov odgovor bio je baš kao i njen. Ne navraćaj razgovor na očigledno, Taraza! Pređi na stvar.

"Volela bih da se veoma jasno prisetiš svega čemu te je tvoja majka podučavala", izjasni se najzad Taraza. Kako joj je odjednom glas postao blag! A onda se Tarazin glas naglo promeni i ona prasnu: "Hidraulički despotizam!"

Dobro je izvela ovo premeštanje naglaska, pomisli Odrade. Podaci su potekli iz sećanja kao voda iz slavine iznenada otvorene do kraja. Hidraulički despotizam: centralizovana kontrola neke bitne energije kao što su voda, elektricitet, gorivo, lekovi, melanž. Pokori se sili koja kontroliše centralu ili će ti dotok energije biti zatvoren i ti umireš!

Taraza ponovo uze reč: "Postoji još jedan koristan pojam sa kojim te je, sigurna sam, tvoja majka upoznala - ključni balvan."

Sada se u Odrade probudi prava radoznalost. Taraza je stremila

nečemu značajnom u ovom razgovoru. Ključni balvan: odista prastar pojam, iz dana pre suspenzora, kada su drvoseče slale oborena stabla niz reke do glavnih gradilišta. Ponekad bi balvani zakrčili reku i tada je pozivan stručnjak da pronađe jedan balvan, ključni balvan, koji bi, kada se ukloni, razmrsio zakrčenje.

"Tiranin je bio jedan takav ključni balvan", dodade Taraza. On je istovremeno stvorio zakrčenje i razmrsio ga."

Svetlosni brod poče snažno da podrhtava, prodrevši u prve slojeve atmosfere Gamua. Odrade je nekoliko sekundi osećala zategnutost kaiševa za vezivanje, a potom je kretanje letelice postalo staloženije. Razgovor se za to vreme prekinuo, ali sada Taraza nastavi:

"U pozadini tih takozvanih prirodnih zavisnosti stoje neke religije utemeljene na psihološkom. Moguće je da čak i fizičke nužnosti imaju takav podzemni činilac."

"Činjenica koju Misionarija Protectiva razume vrlo dobro", nadoveza se Teg. Ponovo Odrade u njegovom glasu oseti podzemnu struju duboke ozlojeđenosti. Taraza je, takođe, morala to čuti. Šta je to radila? Mogla je da oslabi Tega!

"Ah, da", reče Taraza. "Naša Misionaria Protectiva. Ljudska bića imaju zaista snažnu potrebu da njihovo ustrojstvo verovanja bude 'istinsko verovanje'. Ako ti to pruža zadovoljstvo ili osećanje bezbednosti, i ako je ugrađeno u tvoje ustrojstvo verovanja, kakvu samo snažnu zavisnost tada stvara!"

Taraza još jednom utonu u ćutanje, pošto svetlosni brod stade prolaziti kroz novo atmosfersko drmusanje.

"Volela bih kada bi koristio suspenzore", požali se Taraza.

"Štedi gorivo", objasni Teg. "Manje zavisnosti."

Taraza se prigušeno nasmeja. "Oh, da, Milese. Dobro si savladao lekciju. Vidim ruku tvoje majke u tome. Do đavola sa majkom, kada se dete razvija u pogrešnom pravcu."

"Držiš da sam dete?" upita on.

"Držim te za nekog ko je imao prvi neposredan susret sa mahinacijama ovih takozvanih Uvažениh Naložnica."

To je, dakle, pomisli Odrade. Sa osećanjem preneraženosti Odrade shvati da je Taraza svojim rečima ciljala na širu metu od

samog Tega.

Ona se obraća meni!

"Te Uvažene Naložnice, kako same sebe nazivaju", nastavi Taraza, "spojile su seksualnu ekstazu i obožavanje. Sumnjam da su pri tom čak i naslutile sve opasnosti."

Odrade otvori oči i pogleda preko pregrade u Vrhovnu majku. Tarazin pogled bio je prikovan za Tega; lice joj je imalo nečitljiv izraz, izuzev očiju koje su plamsale zarad nužnosti da je on razume.

"Opasnosti", ponovi Taraza. "Velike mase ljudskih bića poseduju nepogrešiv identitet jedinstva. Mogu biti jedna jedinstvena stvar. Mogu delovati kao jedan organizam."

"To je govorio i Tiranin", primeti Teg.

"To je Tiranin i pokazao! On je manipulisao grupnom dušom. Postoje vremena, Milese, kada opstanak zahteva uvažavanje duše. Kao što znaš, duše uvek traže oduške."

"Zar uvažavanje duše nije u naše doba izišlo iz mode?" upita Teg. Odradi se ne dopade ton šegačenja u njegovom glasu; istovremeno primeti da je to izazvalo odgovarajuću ljutnju i kod Taraze.

"Misliš da govorim o modama u religiji?" upita Taraza. Njen visok glas bio je sada oštar. "Oboje znamo da se religije mogu stvarati! Govorim o ovim Uvaženim Naložnicama koje oponašaju neke od naših načina, a ne poseduju ništa od naše dublje svesti. I one se usuđuju da sebe postave u središte obožavanja!"

"Ono što je Bene Geserit uvek izbegavao", reče on. "Moja majka je govorila da su obožavaoci i obožavani uvek ujedinjeni verom."

"Ali i da mogu da budu razdvojeni!"

Odrade opazi kako Teg odjednom utonu u mentatsko stanje; pogled mu je bio prazan, a crte lica spokojne. Sada je sagledala deo onog što je Taraza činila. Mentat jaše na romanski način, sa po jednom nogom na svakom konju. Svako stopalo oslonjeno je na različitu stvarnost, dok ga obrazac tragalaštva goni napred. Idući ka jedinstvenom cilju on mora da jaše različite stvarnosti.

Teg konačno prozbori zamišljenim i ravnim mentatskim glasom: "Razdvojene snage boriće se za premoć."

Tarazi se ote uzdah zadovoljstva, gotovo čulnog u svojoj prirodnoj odušci.

"Infrastruktura zavisnosti", reče ona. "Te žene iz Raštrkavanja bi da kontrolišu podeljene snage, sve te snage koje se žestoko upinju da preuzmu vođstvo. Kada je govorio o Uvažanim Naložnicama onaj vojnik izražavao je i strahopoštovanje i mržnju. Sigurna sam da si to osetio u njegovom glasu, Milese. Znam koliko te je majka tome dobro naučila."

"Osetio sam." Teg se još jednom usredsredi na Tarazu, slušajući pažljivo svaku reč, baš kao i Odrade.

"Zavisnosti", reče Taraza. "Kako jednostavne mogu biti i kako složene. Uzmimo, na primer, kvarenje zuba."

"Kvarenje zuba?" Teg je bio izbačen iz svog mentatskog koloseka i Odrade je, zapazivši to, shvatila da je njegoa reakcija bila upravo ono što je Taraza želela. Taraza se na prefinjen način poigravala svojim mentatskim bašarom.

A zamišljeno je da ja to gledam i izvučem pouku za sebe, pomisli Odrade.

"Kvarenje zuba", ponovi Taraza. "Prosto usađivanje po rođenju sprečava tu vrstu propadanja kod većine ljudi. Pa ipak, moramo da peremo zube i da se i na druge načine brinemo o njima. To nam izgleda toliko prirodno da retko razmišljamo o tome. Na sredstva koja upotrebljavamo gledamo kao na obične delove naše okoline. Pa ipak, ta sredstva, materijal od kojih su sačinjena, instruktori za negu zuba i suk monitori, međusobno su čvrsto povezani i uslovljeni."

"Mentatu nije potrebno objašnjavati međusobne zavisnosti", usprotivi se Teg. U njegovom glasu i dalje je bilo radoznalosti, ali sada i nepobitnih prizvuka ozlojeđenosti.

"Sasvim tačno", složi se Taraza. "To su prirodni uslovi mentatskog procesa mišljenja."

"Zbog čega onda stalno navraćáš razgovor na to?"

"Mentate, uzmi u obzir ono što znaš o Uvažanim Naložnicama i reci mi: koja je njihova mana?"

Teg odgovori bez oklevanja: "One mogu da opstanu jedino ukoliko povećavaju zavisnost onih koji ih podržavaju. To je ćorsokak onih koji su odani poroku."

"Tačno. A opasnost?"

"Mogu da povuku u propast veliki deo ćovećanstva."

"To je bio i Tiraninov problem, Milese. Sigurna sam da ga je on bio svestan. A sada obrati pažnju na mene. I ti, Dar." Taraza okrenu glavu u pravcu pregrade i susrete se sa Odradinim netremičnim pogledom. "Slušajte me oboje. Mi, Bene Geserite, polažemo veoma moćne... činioce u struju čovečanstva. Oni mogu da izazovu zakrčenje. Izvesno je i da će izazvati neku štetu. I mi..."

Svetlosni brod još jednom uđe u razdoblje snažnog drmusanja. Razgovor postade nemoguć i svi se čvrsto uhvatiše za svoja sedišta, slušajući tutnjavu i škripanje oko sebe. Kada smetnje minuse, Taraza nastavi povišenim glasom:

"Ako preživimo ovu prokletu mašinu i stignemo na Gamu, Milese, moraš da se izdvojiš na stranu sa Dar. Već si video Atreidski manifest. Ona će ti ispričati sve o njemu i pripremiti te. To je sve."

Teg se okrenu i pogleda Odrade. Crte njenog lica izazvaše još jednom mreškanje u njegovom sećanju: upadljiva sličnost sa Lusilom, ali bilo je tu i nečeg drugog. On potisnu ovu pomisao. Atreidski manifest? Pročitao ga je, jer mu ga je dala Taraza sa nalogom da to učini. Da me pripremi? Za šta?

Odrade opazi upitan pogled na Tegovom licu. Sada je razumela Tarazine pobude. Naređenja Vrhovne majke poprimila su novo značenje, kao i reči iz samog manifesta:

"Baš kao što je vaseljena stvorena učešćem svesti, tako i proročka ljudska bića poseduju tu sposobnost stvaranja do krajnjih granica. Ta moć onog atreidskog kopileta bila je u najdubljoj meri pogrešno shvaćena, moć koju je on preneo svom sinu, Tiraninu."

Odrade je prisno poznavala ove reči jer je bila njihov tvorac, ali joj se one sada vratiše kao da ih nikada nije bila sreala.

Prokleta bila Tar! pomisli Odrade. A šta ako grešiš?

14.

Na kvantnoj ravni naša vaseljena može se videti kao neodredivo mesto, predvidivo na statistički način jedino kada se primene dovoljno veliki brojevi. Između te vaseljene i neke srazmerno predvidljive gde se putovanje jedne planete može vremenski odrediti picosekundama, u igru ulaze druge sile. Jer za tu srednju vaseljenu u kojoj dnevno živimo preovlađujuća sila je ono u šta verujete. Vaša verovanja određuju odvijanje dnevnih događaja. Ukoliko dovoljno vas veruje, može se učiniti da postane neka nova stvar. Ustrojstvo verovanja stvara filter kroz koji se kaos prosejava u red.

'Analiza Tiranina', Tarazin dosje: BG Arhive

Tegove misli bile su u pometnji kada se vratio na Gamu sa Esnafovog broda. Kročio je sa svetlosnog broda na crno obojenu ivicu Tvrđavinog sletišta i obazreo se unaokolo kao da se prvi put tu nalazi. Bilo je gotovo podne. Tako je malo vremena prošlo, a toliko toga se promenilo.

Koliko daleko će Bene Geserit ići u davanju suštinskih pouka? - pitao se. Taraza ga je izbacila iz njegovog uobičajenog mentatskog procesa. Osećao je da je čitav događaj na Esnafovom brodu bio udešen samo za njega. Bio je uzdrman i skrenut s pravca predviđanja. Kako je čudno izgledao Gamu dok je, prolazeći kroz špalir stražara, išao stranom prema ulaznim otvorima.

Teg je video mnogo planeta i upoznao se sa njihovim običajima i načinima na koje su vršile uticaj na svoje stanovnike. Neke planete su imale veliko žuto sunce koje je lebdelo u blizini i održavale žive stvari toplim, omogućavajući im da se razvijaju i rastu. Neke planete imale su mala svetlucava sunca koja su visila daleko na tamnom nebu, i njihova svetlost jedva da je dopirala do tla. Postojale su mnogobrojne varijacije unutar, pa i izvan ovog raspona. Gamu je bio žutozelena varijacija sa danom od 31.27 standardnih sati i 2.6 standardnih godina. Teg je sve dosad mislio da poznaje Gamu.

Kada su Harkoneni bili primorani da je napuste, kolonisti koji su

došli iz Danijanske skupine, zaostale za onima iz Raštrkavanja, nazvali su je Halekovim imenom. Kolonisti su u to doba bili poznati kao Kaladanijanci, ali proticanje Milenijuma uvek sadrži težnju za skraćivanjem naziva.

Teg zastade na prolazu kroz zaštitni zid koji je sa sletišta vodio naniže u Tvrđavu. Taraza i njena pratnja zaostali su za njim. Video je kako Taraza nešto napregnuto govori Odradi.

Atreidski manifest, pomisli on.

Čak je i na Gamuu vrlo malo ljudi pripadalo bilo Harkonenima bilo Atreidima, iako su ovde genotipi bili vidljivi - posebno su preovlađivali atreidski: oni dugački šiljati nosevi, visoka čela i čulna usta. Često su ovi delovi bili razbacani - usta na jednom licu, prodorne oči na nekom drugom i bezbroj kombinacija. Ponekad ih je, međutim, jedna osoba imala sve na okupu, i tada je kod nje bio vidljiv ponos, ono unutrašnje saznanje:

Ja sam jedan od njih!

Domoroci sa Gamua su to umeli da prepoznaju i uklanjali bi im se s puta; međutim, samo je nekolicina zasluživala takvu čast.

U osnovi svega bilo je ono što su Harkoneni ostavili za sobom - genetske linije čiji je trag dosezao do pradavnih vremena Grka, Patana i Mameluka, senke prastarih predanja kojima je svega nekolicina izvan kruga profesionalnih istoričara, ili onih koje je obrazovao Bene Geserit, znala čak i ime.

Taraza i njena pratnja pristigoše Tega. Čuo ju je kako govori Odradi: "Moraš reći Milesu sve o tome."

Vrlo dobro, reći će mi, pomislio je. Skrenuo je i uputio se pokraj unutrašnjih stražara ka dugačkom hodniku ispod betonskih bunkera koji su vodili u središnji deo Tvrđave.

Proklete Bene Geserite! pomislio je. Šta su stvarno radile ovde na Gamuu?

Na ovoj planeti moglo se uočiti puno znakova Bene Geserita: genetsko doterivanje da bi se učvrstile odabrane crte, a tu i tamo vidljivi naglasci na zavodljivim očima kod žena.

Teg otpozdravi kapetanci straže ne skrećući pogled. Zavodljive oči, da. Primetio je to ubrzo po dolasku u golinu Tvrđavu, a posebno za vreme prvog inspeksijskog obilaska planete. Video je, takođe,

sebe u mnogim likovima i prisećao se stvari koje mu je stari Patrin toliko puta spomenuo.

"Imaš izgled čoveka sa Gamua, bašare."

Zavodljive oči! Ona malopredašnja kapetanica straže ih je imala. Ona Odrade i Lusila bile su po tome slične. Pade mu na um da je malo ljudi poklanjalo veću pažnju značaju očiju, kada bi došlo do zavodjenja. Da bi se dostigla ta tačka bilo je neophodno odgajanje u okrilju Bene Geserita. Velike grudi kod žena i snažne slabine kod muškarca (onaj zategnuti, mišićav izgled zadnjice) bili su po prirodi važni u seksualnom sparivanju. Ali bez očiju, ostatak nije mnogo vredeo. Oči su bile bitne. Spoznao je da je neko mogao biti privučen pravom vrstom očiju, utopljen u njima i nesvestan onoga što čini sve dok penis ne bi bio čvrsto stegnut u vagini.

Zapazio je Lusiline oči odmah po dolasku na Gamu i držao se na oprezu. Nije bilo nikakve sumnje u pogledu načina na koji je Sestrinstvo koristilo njene nadarenosti.

Sada je Lusila bila ovde, čekajući ih u središnjoj prostoriji za pregled i dekontaminaciju. Kratko je mahnula rukom u znak da je sa golom sve u redu. Teg se opusti i pričekava da vidi kako će izgledati susret Lusile i Odrade. Dve žene su, uprkos razlici u godinama, imale upadljivo slične crte. Njihova tela su, međutim, bila sasvim drugačija: Lusilino znatno čvršće u poređenju sa Odradinim opuštenim oblicima.

Ona kapetanica straže zavodljivih očiju priđe sa strane Tegu i nagnu mu se sasvim blizu. "Švangiju je upravo saznala koga ste doveli sa sobom", reče ona mahnuvši glavom u pravcu Taraze. "Ahhh, evo je, stiže."

Švangiju je upravo izlazila iz cevaste dizalice, uputivši se prema Tarazi, dobacivši usput ljutit pogled Tegu.

Taraza želi da te iznenadi, pomisli on. Svi znamo zbog čega.

"Ne izgledaš srećna što me vidiš", reče Taraza obraćajući se Švangijui.

"Ja sam iznenađena, Vrhovna majko", odvrati Švangiju. "Nisam imala pojma." Ona još jednom pogleda Tega sa izrazom zlobe u očima.

Odrade i Lusila prekinuše uzajamno ispitivanje. "Slušala sam o

tome, dabome", reče Odrade, "ali je zapanjujuće suočiti se sa samom sobom u licu druge osobe."

"Upozorila sam te", reče Taraza.

"Kakva su vaša naređenja, Vrhovna majko?" upita Švangiju. Bilo je to najdalje što je mogla da ide u postavljanju pitanja o cilju Tarazine posete.

"Htela bih da razgovaram nasamo sa Lusilom", zatraži Taraza.

"Pripremili smo odaje za vas", ponudi joj Švangiju.

"Nema potrebe", reče Taraza. "Ne ostajem dugo ovde. Miles je već sredio sve što je bilo potrebno oko odlaska. Dužnosti zahtevaju moje prisustvo u Kapitolu. Lusila i ja ćemo razgovarati napolju u dvorištu." Taraza položi prst na obraz. "Oh, želela bih da na trenutak potajno osmotrim golu. Sigurna sam da Lusila može to da udesi."

"Sasvim dobro podnosi pojačanu obuku", reče Lusila, i njih dve krenuše prema cevastoj dizalici.

Teg upravi pažnju na Odrade, primećujući, dok mu je pogled prelazio preko Švangijuinog lica, žestinu njene srdžbe. Iznenada mu pade na um da u pozadini ove sličnosti, izvesno, stoji neka svrha Bene Geserita. Da, svakako - Lusila je bila Utiskivačica!

Švangiju je već savladala srdžbu. Radoznalo je gledala Odrade. "Upravo sam se spremala da ručam, sestro", obrati joj se ona. "Da li bi htela da mi se pridružiš?"

"Moram da razmenim nekoliko reči u četiri oka sa bašarom", odgovori Odrade. "Ukoliko je u redu, možda bismo mogli ostati ovde da porazgovaramo? Gola ne sme da me vidi."

Švangiju se namrgodi, ne pokušavajući da prikrije uznemirenost koju je Odrade u njoj izazivala. U Kapitolu su znali gde leži opasnost! Ali niko... niko je neće ukloniti sa ovog mesta posmatračkog zapovedništva. I opozicija je imala svoja prava!

Njene misli bile su jasne čak i Tegu. Uočio je sasvim dobro stegnutost Švangijuinih leđa kada je odlazila od njih.

"Loše je kada sestra udari na sestru", primeti Odrade.

Teg dade rukom znak svojoj kapetanici straže, naredivši joj da isprazni prostor. U četiri oka, rekla je Odrade. Biće u četiri oka. Potom se obrati Odradi: "Ovo je moja teritorija. Ovde na nas neće motriti doušnici, a nema ni bilo kakvih drugih sredstava uhođenja."

"I ja tako mislim", reče Odrade.

"Tamo se nalazi soba za osoblje." Teg mahnu glavom prema levoj strani. "Sa nameštajem, pa čak i psu-naslonjačima ukoliko vam je volja."

"Mrzim kada pokušavaju da me tetoše", reče ona. "Zar ne bismo mogli da razgovaramo ovde?" Ona uhvati Tega pod ruku. "Možda bismo mogli malo da prošetamo. Ukočila sam se sedeći u onom svetlosnom brodu."

"Šta je to što treba da mi saopštite?" upita on dok su koračali.

"Moja sećanja nisu više pročišćena", napomenu ona. "Još uvek su sva na broju, mada, prirodno, jedino u ženskoj strani moga bića."

"Tako?" Teg napući usne. Ovo nije bio uvod kakav je očekivao. Odrade je pre ličila na nekoga ko bi se opredelio za neposredan pristup.

"Taraza kaže da ste čitali Atreidski manifest. Dobro. Zna da će to izazvati nemir u mnogim krugovima."

"Švangiju ga je već dobrano oklevetala; govoreći protiv vas, Atreida."

Odrade ga je netremice posmatrala sa svečanim izrazom na licu. Kao što su svi izveštaji svedočili, Teg je i dalje bio imponantna ličnost, no ona je to već znala i bez izveštaja.

"Mi smo oboje Atreidi, i vi i ja", reče Odrade.

Teg je bio u punoj pripravnosti.

"Vaša majka vam je to podrobno objasnila", nastavi Odrade, "kada ste se za prvi školski raspust vratili u Lerneus."

Teg zastade i oštro je pogleda. Otkud je to mogla znati? Po njegovom sećanju, nikada se nije ni sreo ni razgovarao sa ovom Darvi Odrade. Da li je to bio predmet posebnih rasprava u Kapitolu? Čutao je, primoravajući je da sama nastavi da vodi razgovor.

"Prepričaću razgovor između jednog čoveka i moje rođene majke", reče Odrade. "Oni su u krevetu i čovek kaže: 'Postao sam otac nekolicini dece kada sam prvi put umakao čvrstim vezama Bene Geserita, u vreme kada sam sebe smatrao nezavisnom ličnošću, slobodnom da stupi u vojnu službu i bori se gde to odabere'."

Teg ni ne pokuša da sakrije iznenađenje. To su bile njegove

vlastite reči! Mentatsko sećanje mu je govorilo da ih je Odrade navela tačno, poput mehaničkog zapisivača. Čak i u tonu!

"Trebalo li još?" upita ga, pošto je on nastavljao da zuri u nju. "Vrlo dobro. Čovek kaže: 'Bilo je to, dakako, pre no što su me poslali na mentatsku obuku. Kako mi je to otvorilo oči! Nikada nisam bio izvan vidokrug Sestrinstva, ni za tren! Nikada nisam bio slobodna ličnost.'"

"Čak ni kada sam izgovarao te reči", dodade Teg.

"Tako je." Pritiskom na rame ona ga podstaje da nastave šetnju kroz prostoriju. "Sva deca kojima ste otac pripala su Bene Geseritu. Sestrinstvo ne dopušta rizik da naš genotip zaluta u divlje zalihe gena."

"Neka moje telo ode Šejtanu, samo da njihov dragoceni genotip ostane pod zaštitom Sestrinstva", reče on.

"Pod mojom zaštitom", reče Odrade. "Ja sam jedna od tvojih kćerki."

Ponovo je bio prisiljen da je zaustavi.

"Mislim da znaš ko mi je bila majka", napomenu ona. Kada je zaustio da odgovori, ona podiže ruku da ga ućutka. "Imena nisu neophodna."

Teg je proučavao Odradine crte, uočavajući prepoznatljive znake. Majka i kćerka odgovarale su jedna drugoj. Ali šta je sa Lusilom?

Kao da je čula njegovo pitanje, Odrade reče: "Lusila je iz uporedne rasplodne linije. Odista je izvanredno, zar ne, šta se sve brižljivim usklađivanjem ukrštanja može postići?"

Teg se nakašlja. Nije gajio nikakvo osećanje privrženosti prema novootkrivenoj kćerki. Reči i drugi važni znaci njenog ponašanja zahtevali su njegovu prvenstvenu pažnju.

"Ovo nije neobavezan razgovor", reče on. "Je li to sve što si želela da mi otkriješ? Mislio sam da je Vrhovna majka rekla..."

"Ima još toga", složi se Odrade. Onaj Manifest - ja sam njegov tvorac. Napisala sam ga po Tarazinom naređenju, sledeći njena detaljna uputstva."

Teg se osvrnu po velikoj dvorani kao da želi da se uveri da niko ne prisluškuje. Zatim prozbori prigušenim glasom: "Teilaksi ga rasprostiru nadaleko i naširoko!"

"Baš kao što smo se i nadale."

"Zbog čega mi ovo govoriš? Taraza je rekla da treba da me pripremiš za..."

"Doći će vreme kada ćeš morati da saznaš sve o našem cilju. Tarazina je želja da tada doneseš sopstvenu odluku, da odista postaneš slobodna ličnost."

Još dok je izgovarala poslednje reči Odrade opazi mentatsku glazuru u njegovim očima.

Teg duboko uzdahnu. Zavisnosti i ključni balvan! Imao je mentatski osećaj o postojanju nekog ogromnog obrasca, gotovo na dohvat svojih nagomilanih podataka. Za trenutak nije čak ni uzeo u obzir da je nekakav oblik detinje odanosti podstakao ova otkrića. U svim obukama Bene Geserita bila je vidljiva fundamentalistička, dogmatska i ritualistička bit, uprkos svim naporima da se to spreči. Odrade, ova kćerka iz njegove prošlosti, bila je potpuno časna majka, sa izuzetnim moćima mišićne i nervne kontrole 'potpunih sećanja po ženskoj strani svog bića'! Bila je jedna od posebnih! Poznavala je trikove nasilja koje je retko ko ikada naslutio. Pa ipak, ta sličnost, ta bit, bila je tu i jedan mentat ju je uvek zapažao.

Šta ona zapravo hoće?

Potvrdu njegovog očinstva? Već je imala sve potvrde koje su joj mogle biti potrebne.

Posmatrajući je sada, način na koji je tako strpljivo čekala da se njegove misli razreše, Teg u pade na um kako je često, sa mnogo istine, govoreno da časne majke nisu više u potpunosti pripadnice ljudske rase. One su se, nekako, kretale izvan glavnog toka, možda naporedo sa njim, zarad svojih ciljeva možda povremeno uranjajući u njega ali uvek udaljene od čovečanstva. Same su sebe udaljile. Bilo je to raspoznatljivo obeležje časne majke, osećanje jednog izuzetnog identiteta koje ih je postavljalo bliže već davno počivšem Tiraninu nego ljudskom rodu iz koga su proizašle.

Manipulacija. To je bilo njihovo obeležje. Manipulisale su svim i svačim.

"Moje je da budem oči Bene Geserita", reče Teg. "Taraza želi da donesem ljudsku odluku u ime svih vas."

Očigledno zadovoljna, Odrade mu stisnu mišicu. "Kakvog oca

imam!"

"Da li zaista imaš oca?" upita je on i ispriča joj ono o čemu je upravo razmišljao - o tome kako Bene Geserit uklanja sebe iz čovečanstva.

"Iz čovečanstva", reče ona. "Kakva čudna ideja. Jesu li i Esnafovi navigatori izvan svoje prvobitne ljudskosti?"

Razmišljao je o tome. Esnafovi navigatori udaljili su se od preovlađujućeg oblika ljudske jedinke. S obzirom na to da su se rađali u svemiru i da su provodili svoje živote u rezervoarima melanžiskog gasa, njihov prvobitni oblik bio je izvitoperen, a udovi i organi izduženi i drugačije uzglobljeni. No, mladi navigator u doba parenja mogao se ukrstiti sa normalnom partnerkom. U pogledu toga nije bilo nikakve sumnje. Oni jesu postali ne-ljudi, ali ne na način Bene Geserita.

"Navigatori nisu od vašeg mentalnog soja", reče on. "Oni razmišljaju na ljudski način. Vođenje letelice kroz svemir, čak i uz sposobnost predviđanja da se pronađe siguran put, podrazumeva obrazac prihvatljiv za ljudski soj."

"Ti ne prihvataš naš obrazac?"

"Onoliko koliko mogu, ali negde u svom razvoju vi ste napustile prvobitan obrazac. Mislim da ste u stanju da izvedete svestan čin, čak i tako da izgleda ljudski. Eto i sada na taj način držiš moju desnu ruku, kao da si mi stvarno kćerka."

"Ja jesam tvoja kćerka, ali me iznenađuje da tako loše misliš o nama."

"Sasvim suprotno: osećam strahopoštovanje prema vama."

"Prema vlastitoj kćeri?"

"Prema bilo kojoj časnoj majci."

"Misliš da ja postojim samo da bih manipulisala nižim stvorenjima?"

"Mislim da se više ne osećaš kao stvarno ljudsko biće. U tebi postoji jaz; nešto ti nedostaje, nešto što si odstranila. Ti više nisi jedna od nas."

"Hvala ti", reče Odrade. "Taraza mi je rekla da nećeš oklevati da kažeš istinu u lice, mada sam ja to ionako znala."

"Za šta si me pripremila?"

"Znaćeš kada se to dogodi; to je sve što mogu da ti kažem... sve što mi je dozvoljeno da kažem."

Opet manipulacija! pomisli on. Proklete bile!

Odrade pročisti grlo. Izgledalo je kao da će još nešto reći, ali ostade nema, povevši Tega polukružno, a potom natrag kroz dvoranu.

I pored toga što je znala šta će Teg morati da izrekne, njegove su je reči zabile. Htela je da mu saopšti da je ona jedna od onih koje se još osećaju ljudski, ali se njegova ocena Sestrinstva nije mogla poreći.

Mi smo naučene da odbijamo ljubav. Možemo da je podražavamo, ali je svaka od nas osposobljena da je u trenu preseče.

Neki zvuci dopreše iza njih. Oni se zaustaviše i okrenuše. Lusila i Taraza pojaviše se iz cevaste dizalice, lagodno razgovarajući o svojim utiscima o goli.

"Potpuno si u pravu što se prema njemu odnosiš kao prema nekom od nas", reče Taraza.

Tegu ovo ne promače, ali ne reče ništa, čekajući sa Odrade da im se dve žene približe. On zna, pomisli Odrade. Neće me pitati ništa o mojoj rođenoj majci. Nije bilo vezivanja ni pravog utiskivanja. Da, on bez sumnje zna.

Odrade sklopi oči i sećanje je iznenadi, proizvevši samo od sebe obličje jedne slike. Zauzimala je prostor na zidu Tarazine dnevne sobe. Iksijansko sredstvo štitilo je tu sliku najfinijim hermetički zaptivenim ramom, iza nevidljive navlake od plaza. Odrade se često zaustavljala ispred ovog dela, osećajući svaki put da bi gotovo mogla da posegne rukom i da stvarno dotakne prastaro platno tako vešto zaštićeno od strane Iksijanaca.

Kolibe u Kordevilu.

Umetnikov način rada i njegovo ime takođe su bili sačuvani na oglasnoj ploči ispod slike: Vinsent van Gog.

Stvar je poticala iz vremena tako davnog da su samo retki ostaci poput ove slike, preostali da prenesu fizički utisak kroz vekove. Pokušala je da zamisli sva ona putovanja koja je ova slika doživela, niz slučajnosti koje su je dopremile netaknutu u Tarazinu sobu.

Iksijanci su bili na vrhuncu svojih sposobnosti u očuvanju i restauraciji. Posmatrač je mogao da dotakne jednu tamnu tačku pri donjem levom uglu okvira. Smesta bi bio obuzet genijalnošću ne samo umetnika, već i Iksijanca koji je restaurisao i očuvao ovo delo. I njegovo ime nalazilo se na ramu: Martin Buro. Dodirnuta ljudskim prstom, tačka bi postajala čulni projektor, bezopasan izdanak tehnologije, koja je proizvela iksijansku sondu. Buro nije samo restaurisao sliku već i slikara - Van Gogova osećanja - vezana za svaki potez kičice. Sve je bilo uhvaćeno u potezima četkice, ostavljenim tu ljudskim pokretom.

Odrade je toliko puta stajala na tom mestu zaokupljena čitavim prizorom da joj se činilo da bi mogla i sama da ponovo stvori sliku.

Prizivajući ovo iskustvo toliko blisko Tegovoj optužbi, postalo joj je odjednom jasno zbog čega je njeno sećanje stalno iznova oživljavalo tu sliku, zbog čega ju je ta slika još opčinjavala. U kratkim trenucima dok je posmatrala prizor uvek se osećala savršeno ljudski, svesna koliba kao mesta gde su boravili stvarni ljudi, svesna na nekakav potpun način životnog lanca koji se zaustavio u ličnosti ludog Vinsenta van Goga, zaustavio se da bi potom ostao zabeležen.

Taraza i Lusila su se zaustavile na dva koraka od Tega i Odrade. U Tarazinom dahu osećao se miris belog luka.

"Zastale smo malo da prezalogajimo", reče Taraza. "Da li biste vi želeli nešto?"

Bilo je to upravo ono pogrešno pitanje. Odrade spusti ruku sa Tegove mišice. Naglo se okrenula i manžetom otrla suze. Kada je ponovo pogledala Tega, ugledala je izraz iznenađenja na njegovom licu. Da, pomislio je on, ovo su bile prave suze!

"Mislim da smo ovde uradile sve što smo mogle", reče Taraza. "Vreme je da kreneš na put za Rakis, Dar."

"Krajnje vreme", odvrati Odrade.

15.

Život ne može da nađe razloge da ih podrži, ne može da bude izvor pristojnih uzajamnih obzira, osim ako svako od nas ne odluči da tome udahne takva svojstva.

Čenoe: 'Razgovori sa Letom II'

U Hedliju Tueku, visokom svešteniku Podeljenog boga, sve više je rasla srdžba prema Stirosu. Premda je ovaj i sam bio prestar da bi gajio nade da se dočepa klupe visokog sveštenika, Stiros je imao sinove, unuke i brojne nećake. Stiros je preneo svoje ambicije na porodicu. Stiros, ciničan čovek. Predstavljao je moćnu frakciju unutar sveštenstva, takozvanu 'naučnu zajednicu' čiji je uticaj bio podmukao i svuda prisutan. Njihovo skretanje opasno se približilo jeresi.

Tuek se podseti da se ne jedan visoki sveštenik nesrećnim slučajem izgubio u pustinji. Stiros i njegova bratija bili su sposobni da udese takav nesrećan slučaj.

U Kinu je bilo popodne i Stiros je upravo otišao, očito potišten. Tražio je od Tueka da ode u pustinju i lično prisustvuje Šeaninom predstojećem poduhvatu. Podozrevajući svrhu poziva, Tuek ga je odbio.

Došlo je do neobične rasprave, pune insinucija i maglovitih opaski na račun Šeaninog ponašanja, kao i gorljivih napada na Bene Geserit. Stiros, koji je oduvek sumnjao u Sestrinstvo, smesta je ispoljio nenaklonost prema novoj zapovednici tvrđave Bene Geserita na Rakisu, onoj... kako joj beše ime? Oh, da, Odrade. Čudno ime, ali sestre su sebi birale čudna imena. Bilo je to njihovo pravo. Sam Bog nije nikada ništa rekao protiv suštinske valjanosti Bene Geserita. Protiv pojedinih sestara jeste, Sestrinstvo je ipak van svake sumnje sudelovalo u Božjoj svetoj viziji.

Tueku se nije dopadao ni način na koji je Stiros govorio o Šeani. Cinično. Tuek je konačno uspeo da ućutka Stirosa izjavama izrečenim ovde, u svetilištu za visokim oltarom i pod slikama Podeljenog boga. Prizmatski prenosiooci zraka zarivali su tanke

klinove sjaja u lelujavi dim tamjana od zapaljenog melanža, duž dvostrukog niza visokih stubova koji su vodili do oltara. Tuek je znao da sa ovakvog mesta njegove reči odlaze pravo Bogu.

"Bog dela kroz našu najnoviju Sionu", rekao je Tuek Stirosu, zapažajući zbunjenost na licu starog savetnika. "Šeana je živi podsetnik na Sionu, taj ljudski instrument koji prenosi Njega i Njegove sadašnje Podeljenosti."

Stiros se razbesneo i izrekao stvari koje se ne bi usudio da kaže pred punim Savetom. Previše se oslanjao na svoje dugo drugarstvo sa Tuekom.

"Kažem ti da ona sedi ovde okružena odraslima koji se naprežu da opravdaju sebe pred njom i..."

"Pred Bogom!" Tuek nije mogao dopustiti da se ove reči izostave.

Nagnuvši se sasvim do visokog sveštenika, Stiros je prozborio glasom koji je parao uvo: "Ona se nalazi u središtu obrazovnog sistema otvorenog za sve što joj mašta poželi. Ništa joj ne uskraćujemo!"

"Niti bi trebalo!"

Kao da Tuek ništa nije rekao Stiros je nastavio: "Canija joj je pribavila zabeleške iz Dar-es-Balata."

"Ja sam Knjiga sudbine", zapoja Tuek, navodeći Bogove vlastite reči iz zalihe u Dar-es-Balatu.

"Tačno! I ona pomno sluša svaku reč!"

"Zbog čega te to uznemirava?" upitao je Tuek svojim najspokojnijim glasom.

"Mi ne proveravamo njeno znanje. Ona proverava naše!"

"Mora biti da Bog tako želi."

Nije se moglo pogrešiti u pogledu izraza ogorčene srdžbe na Stirosovom licu. Tuek je to primetio, i sada je čekao da stari savetnik iznese nove argumente. Izvori takvih argumenata bili su, istini za volju, obilati. Tuek to nije poricao. No, bitno je bilo tumačenje. Zbog toga je visoki sveštenik uvek morao da bude poslednji tumač. Uprkos (ili možda baš zbog toga) svom načinu sagledavanja istorije, sveštenstvo je podosta znalo o tome kako je Bog odlučio da prebiva na Rakisu. Raspolagali su samim Dar-es-Balatom i svim njegovim sadržajima - najranijom znanom ne-prostorijom u vaseljeni. Tokom

milenijuma, dok je Šai-Hulud pretvarao zelenu planetu Arakis u pustinjski Rakis, Dar-es-Balat je čekao ispod peska. Sveštenstvu je tu svetu riznicu otkrio Bogov vlastiti glas. Njegove štampane reči, pa čak i holofotografije. Sve je bilo objašnjeno i oni su znali da na pustinjskoj površini Rakisa ponovo oživljava prvobitan oblik planete, onako kako je izgledala u početku kada je bila jedini izvor svetog začina.

"Ona se raspituje za Bogovu porodicu", nastavljao je Stiros. "Zašto je potrebno da pita o..."

"Proverava nas. Da li smo im dali prava mesta? Časnoj majci Džesiki, njenom sinu, Muad'Dibu, Letu II, tom svetom nebeskom triumviratu."

"Letu III", promrmlijao je Stiros. "A šta je sa onim Letom koji je umro od ruku Sardaukara? Šta ćemo s njim?"

"Oprezno, Stirose", upozorio ga je Tuek. "Ti znaš da je moj pradedo izrekao to pitanje za ovom istom klupom. Naš Podeljeni bog delom je reinkarniran u Njemu, ostajući u nebesima da bi isposredovao Nadmoć. Taj deo Njega postao je bezimen, baš kao što pravo suštastvo Boga uvek treba da bude!"

"Oh?"

Tueku nije promakao užasan cinizam u glasu ovog starca. Činilo se kao da Stirosove reči podrhtavaju u vazduhu zasićenom tamjanom, izazivajući strahotnu odmazdu.

"Zbog čega onda ona pita kako se naš Leto preobrazio u Podeljenog boga?" nastavljao je Stiros.

Da li je to Stiros dovodio u pitanje Sveto Preobraženje? Tuek je bio zaprepašćen. Ipak, rekao je samo: "Ona će nas, vremenom, prosvetliti."

"Mora da je naša slabašna objašnjenja ispunjavaju užasom", podrugnuo se Stiros.

"Ideš predaleko, Stirose!"

"Zaista? Ne misliš valjda da je prosvetljujuće kada pita kako peščane pastrmke zarobljavaju najveći deo vode Rakisa i ponovo stvaraju pustinju?"

Tuek je nastojao da prikrije bes koji je rastao u njemu. Stiros jeste predstavljao moćnu frakciju u sveštenstvu, ali ovaj ton i njegove reči

izbacivali su ponovo na površinu pitanja na koja su visoki sveštenici odavno odgovorili. Preobražaj Leta II porodio je nebrojeno mnogo peščanih pastrmki, a svaka od njih nosila je u sebi deo njega. Od peščane pastrmke do Podeljenog boga: ovaj sled bio je poznat i obožavan. Dovoditi to u pitanje značilo je poricati Boga.

"Sediš ovde i ništa ne preduzimaš!" optužio ga je Stiros. "Mi smo pioniri..."

"Dosta!" Tuek je čuo sve što je želeo da čuje od starčevog cinizma. Prikupivši sve svoje dostojanstvo, Tuek je prozborio rečima božjim:

"Tvoj Gospod vrlo dobro zna šta je u tvom srcu. Tvoja duša danas govori protiv tebe. Nije mi potreban nikakav svedok. Ti ne slušaš svoju dušu, već svoju srdžbu i svoj bes."

Stiros se povukao, razočaran.

Posle ozbiljnog razmišljanja, Tuek se odenu u najprikladniju odeždu bele, zlatne i purpurne boje. Krenuo je da poseti Šeanu.

Šeana se nalazila u krovnom vrtu na vrhu središnjeg sveštenečkog zdanja, u društvu Canije i dve druge žene - mlade sveštenice po imenu Baldik, koja je bila u Tuekovoju ličnoj službi, i jedne akolitke po imenu Kipuna, koja se za Tuekov ukus ponašala previše slično nekoj časnoj majci. Sestrinstvo je i ovde, daleko, imalo svoje doušnike, no Tuek nije voleo da bude svestan toga. Kipuna je preuzela znatan deo Šeaninog telesnog vaspitanja i između ovog deteta i akolitke sveštenice razvila se prisnost koja je izazvala Canijinu ljubomoru. Čak ni Canija, međutim, nije mogla da se usprotivi Šeaninim naređenjima.

Njih četiri stajale su pored kamene klupe, gotovo u senci tornja za provetravanje. Kipuna je držala Šeaninu desnu ruku igrajući se devojčicinim prstima. Tuek je već zapazio da je Šeana znatno porasla. Već šest godina je živela u njihovom okrilju. Mogao je da vidi zametke grudi kako bubre ispod odežde. Na krovu nije bilo ni daška vetra i vazduh je bio težak za Tuekova pluća.

Tuek se osvrnu po vrtu da bi se uverio da njegove mere bezbednosti nisu zanemarene. Nikada se nije moglo znati odakle vreba opasnost. Četvorica Tuekovih ličnih čuvara, dobro naoružanih ali tako da se to nije moglo primetiti, pokrivala su krov stojeći na

jednakim razdaljinama - svaki u po jednom uglu. Ograda koja je opasivala vrt bila je visoka, tako da su samo glave čuvara štrčale iznad ivice. Jedina zgrada koja je nadvisivala sveštencički toranj bila je prva zamka za vetar na oko hiljadu metara u pravcu zapada.

Uprkos vidljivim dokazima da su njegove naredbe u pogledu obezbeđenja sprovedene u delo, Tuek je naslućivao opasnost. Da li ga je to Bog upozoravao? Tuek je uz to osećao uznemirenost izazvanu Stirosovim cinizmom. Da li je pogrešio što je Stirosu dopustio toliko slobode u ophođenju?

Šeana je primetila kako se Tuek približava, te prekinu neobične vežbe razgibavanja prstiju koje je izvodila po Kipuninim uputstvima. Sa izgledom nesumnjivog znalačkog strpljenja, devojčica je ćutke stajala očiju prikovanih za visokog sveštenika, nagnavši i svoje pratilje da se okrenu te pogledaju u istom pravcu.

Šeani Tuek nije delovao strašno. Pre bi se reklo da joj se taj starac sviđao, iako su neka njegova pitanja bila tako dosadna. A tek njegovi odgovori! Ona je sasvim slučajno otkrila pitanje koje je Tueka uznemiravalo u najvećoj meri.

"Zašto?"

Neki među sveštenicima čuvarima naglas su protumačili njeno pitanje u smislu: "Zašto verujete u to?" Šeana je to odmah usvojila, i od tada sva njena ispitivanja Tueka i ostalih imala su nepromenjiv oblik:

"Zašto verujete u to?"

Tuek se zaustavi na oko dva koraka od Šeane i nakloni se. "Dobar dan, Šeana." Nervozno je trljao vrat o okovratnik odežde. Sunce mu je peklo ramena i on se pitao zbog čega je ovo dete volelo da tako često dolazi ovamo.

Šeana je uporno, ispitivački posmatrala Tueka. Znala je da ga taj pogled remeti.

Tuek pročisti grlo. Kad god ga je Šeana gledala na ovaj način, on se pitao: Da li me Bog gleda kroz njene oči?

Canija prva progovori: "Šeana je danas pitala za Ribogovornice."

Tuek reče svojim najblažim glasom: "Bogova lična sveta vojska."

"Sve same žene?" upita Šeana. Izgovorila je ove reči kao da nije mogla da poveruje u tako nešto. Za one sa dna rakiskog društva,

Ribogovornice su bile ime iz prastarog predanja, narod prognan u Vremenima gladi.

Ona me proverava, pomisli Tuek. Ribogovornice. Ovovremeni nosioci tog imena posedovali su samo bedno maleno trgovačko-doušničko predstavništvo na Rakisu, sastavljeno od muškaraca i žena. Njihovo drevno poreklo nije imalo značaja za njihove tekuće delatnosti, koje su se uglavnom svodile na to da su delovali kao produžena ruka Iksa.

"Muškarci su uvek služili Ribogovornice u svojstvu savetnika", odgovori Tuek. Pažljivo je promatrao kako će Šeana reagovati.

"To znači da je uvek bilo Dankana Ajdaha", reče Canija.

"Da, da, svakako: Dankani." Tuek pokušava da se ne namršti. Ta žena je uvek ovako upadala u reč! Tuek nije voleo da ga podsećaju na taj vid Bogovog istorijskog prisustva na Rakisu. Gola koji se uvek iznova vraćao i njegov položaj u svetoj vojsci podrazumevali su određeno uvažavanje Bene Tleilaksa. No, nije se mogla prenebregnuti činjenica da su Ribogovornice štatile Dankane od opasnosti, delajući po nalogu Boga. Dankani su bili sveti, ali kao posebna vrsta. Prema Bogovim vlastitim svedočenjima, on je svojom rukom ubio nekolicinu Dankana, prevevši ih neposredno na nebo.

"Kipuna mi je govorila o Bene Geseritu", prekide ga u razmišljanju Šeana.

Kako je misao ovog deteta letela tamo-amo!

Tuek se nakašlja, svestan dvojakosti svog stava prema časnim majkama. Časnost je bila namenjena onima koji su bili 'voljeni od Boga', kao sveta Čenoa. Prvi visoki sveštenik izveo je logički zaključak da je Hvi Noree, Božja nevesta, bila tajna časna majka. Uvažavajući ove posebne okolnosti, sveštenstvo je osećalo razdražujuću odgovornost preme Bene Geseritu, što se ponajviše ispoljavalo u prodavanju melanža Sestrinstvu po cenama smešno niskim u odnosu na one koje su naplaćivali Tleilaksi.

Šeana reče svojim najnevinijim glasom: "Kaži mi nešto o Bene Geseritu, Hedli."

Tuek oštro odmeri odrasle osobe oko Šeane, loveći osmeh na njihovim licima. Nije znao kako da se ophodi prema Šeani kada ga je oslovljavala na ovakav način - njegovim pravim imenom. U jednom

smislu, to je bilo ponižavajuće. U drugom smislu, pak, ona mu je ukazivala čast ovakvom prisnošću.

Bog me bolno iskušava, pomisli on.

"Jesu li časne majke dobre?" upita Šeana.

Tuek uzdahnu. Sve zabeleške su potvrđivale da je Bog gajio izvesne ograde prema Sestrinstvu. Bogove reči bile su brižljivo ispitane i konačno podvrgnute tumačenju visokog sveštenika. Bog nije dopustio da Sestrinstvo ugrozi njegovu Zlatnu stazu. Barem je to bilo jasno.

"Mnoge od njih su dobre", reče Tuek.

"Gde se nalazi najbliža časna majka?" upita Šeana.

"U ambasadi Sestrinstva, ovde u Kinu", reče Tuek.

"Da li je poznaješ?"

"Ima mnogo časnih majki u Tvrđavi Bene Geserita", reče on neodređeno.

"Šta je to Tvrđava?"

"Tako one nazivaju svoj dom ovde."

"Samo jedna među njima može da snosi punu odgovornost. Poznaješ li je?"

"Znao sam njenu prethodnicu, Tamalane, no sada imamo novu. Tek što je stigla. Ime joj je Odrade."

"Smešno ime."

I Tuek je mislio isto, no reče samo: "Jedan od naših istoričara tvrdi da je to oblik imena Atreidi."

Šeana porazmisli o ovom. Atreidi! To je bila porodica koja je stvorila Šejtana. Pre Atreida postojali su samo Slobodnjaci i Šai-Hulud. Usmeno predanje koje je njen narod čuvao uprkos svim sveštениčkim zabranama, opevalo je begat najvažnijih ljudi na Rakisu. Šeana je čula ta imena za mnogih noći u selu.

'Muad'Dib begat Tiranina.'

'Tiranin begat Šejtana.'

Šeana nije bila raspoložena za isterivanje istine u razgovoru sa Tuekom. Pored toga, on je danas izgledao umoran. Naprosto je rekla: "Dovedi mi tu časnu majku Odrade."

Kipuna rukom sakri zlorad osmeh.

Tuek ustuknu, preneražen.

Na koji način je mogao da se povinuje ovakvom zahtevu? Čak ni rakisko sveštenstvo nije zapovedalo Bene Geseritu! Šta ako ga Sestrinstvo odbije? Da li da im za uzvrat ponudi dar u vidu melanža? To bi se moglo protumačiti kao znak slabosti. Časne majke bi mogle da zapodenu pogađanje! Nije bilo tvrdih trgovaca od hladnookih časnih majki Sestrinstva. Izgledalo je da će ova nova, Odrade, biti jedna od najgorih.

Sve ove misli proletele su u trenu Tuekovim umom.

Canija upade, pružajući Tueku neophodan pristup. "Možda bi Kipuna mogla da prenese Šeanin poziv", reče Canija.

Tuek ošinu pogledom mladu akolitku sveštenicu. Da! Mnogi su sumnjali (i Canija među njima, očito) da je Kipuna špijunirala za Bene Geserit. Dakako, na Rakisu je svako špijunirao za nekoga. Tuek klimnu Kipuni, uputivši joj svoj najumilniji osmeh.

"Poznaješ li neku od časnih majki, Kipuna?"

"Neke su mi znane, moj gospodaru visoki svešteneče", odgovori smerno Kipuna.

Barem još iskazuje dužno poštovanje!

"Odlično", prihvati Tuek. "Da li bi bila ljubazna da ovaj ljupki Šeanin poziv proslediš ambasadi Sestrinstva?"

"Učiniću sve što je u moći moje malenkosti, moj gospodaru visoki svešteneče."

"Uveren sam da hoćeš!"

Kipuna se okrenu prema Šeani puna ponosa, sa saznanjem o uspehu koje je raslo u njoj. Bilo je smešno lako podstaći Šeanin zahtev, zahvaljujući tehnicu koju je naučila od Sestrinstva. Kipuna se osmehnu i otvori usta da nešto kaže. Međutim, neki pokret na ogradi oko četrdeset metara iza Šeane privuče Kipuninu pažnju. Nešto je tamo blesnulo na sunčevoj svetlosti. Nešto malo i...

Uz prigušen krik Kipuna ščepa Šeanu, gurnu je u naručje iznenađenog Tueka i povika: "Bežite!" Istog trena jurnu prema sjaju koji se približavao velikom brzinom - sićušnom tragaču za kojim se vukla sigurno žica velike dužine.

U mlađim danima Tuek je bio vičan igrama loptom. On nagoniski prihvati Šeanu, oklevajući za trenutak dok i sam nije uvideo opasnost. Obrnuvši se sa devojčicom koja se migoljila i opirala u

njegovim rukama, Tuek jurnu kroz otvorena vrata stepeništa tornja. Čuo je kako se vrata zalupiše za njim i Canijine brze korake za petama.

"Šta je to? Šta je to?" Šeana je vičući udarala pesnicama po Tuekovim grudima.

"Ćuti, Šeana! Ćuti!" Tuek se zaustavi na prvom odmorištu. Odavde su cevasti i suspenzorski lift vodili do središta zgrade. Canija zastade pored Tueka, glasno dahćući u teskobnoj prostoriji.

"Ubilo je Kipunu i dva vaša čuvara", jedva izgovori Canija. "Preseklo ih! Videla sam. Sačuvaj nas Bože!"

Tuekove misli bile su kao u vrtlogu. I cevasti i suspenzorski sistem spuštanja bili su zapravo rupe za crva koje su se kružno protezale kroz toranj. U njima se mogla izvesti sabotaža. Ovaj napad na krovu možda je samo jedan od činilaca daleko složenije zavere.

"Spusti me!" dreknu Šeana. "Šta se to događa?"

Tuek je spusti na pod, ali joj jednu ruku čvrsto zadrža u svojoj šaci. Nadneo se nad nju. "Šeana, draga, neko pokušava da nas ozledi."

Šeanina usta se uobličiše u jedno bezklasno 'O', a potom reče: "Ozledili su Kipunu?"

Tuek podiže pogled prema krovnim vratima. Da li je to što je čuo gore bio ornitopter? Stiros! Zaverenici su na veoma lak način mogli da odnesu tri ranjene osobe u pustinju!

Canija je u međuvremenu povratila dah. "Čujem 'topter'", reče ona. "Zar ne bi trebalo da se sklonimo odavde?"

"Sići ćemo stepenicama", reče Tuek.

"Ali..."

"Učini kako sam rekao!"

Držeći čvrsto Šeaninu ruku, Tuek ih povede do sledećeg odmorišta. Pored otvora za cev i suspenzor, ovo odmorište je imalo vrata za širok zavojit hodnik. Svega nekoliko koraka iza tih vrata nalazio se ulaz u Šeanine odaje, koje su nekada pripadale Tueku. Još jedanput on zastade, oklevajući.

"Nešto se događa na krovu", prošapta Canija.

Tuek spusti pogled na zastrašeno dete koje je ćutalo. Ruka joj se znojila.

Da, gore na krovu je bio nekakav metež - povici, šištanje bacača plamena, puno jurnjave na sve strane. Vrata od krova koja su sada bila gore izvan njihovog vidika otvoriše se sa treskom. Ovo natera Tueka na brzu odluku. Naglo je otvorio vrata hodnika i uleteo u ruke zbijene skupine žena u crnim odorama. Stajale su zajedno u obliku klina. Sa ispraznim osećanjem poraza, Tuek prepoznade ženu na vrhu tog klina: Odrade.

Neko mu otrgnu Šeanu, gurnuvši je među prilike odevene u crno. Pre no što su Tuek i Canija mogli da se usprotive nečije ruke im zapušiše usta. Neke druge ruke ih potom vezaše i gurnuše naspram zida hodnika. Jedan broj prilika u odorama prođe kroz ulaz i krenu uz stepenice.

"Devojčica je bezbedna i to je jedino važno u ovom trenutku", prošapta Odrade. Ona pogleda Tueka pravo u oči. "Bez negodovanja." Ruka se smače s njegovih usta. Koristeći Glas, ona reče: "Kaži mi šta se dogodilo na krovu!"

Tuek se povinova bez razmišljanja. "Jedan tragač koji je vukao dugačku siga-žicu. Došao je preko ograde. Kipuna ga je videla i..."

"Gde je Kipuna?"

"Mrtva je. Canija je videla svojim očima." Tuek kratko opisa Kipunin hrabar juriš u pravcu svetlosti.

Kipuna mrtva! pomisli Odrade. Prikrla je žestoko, ljutito osećanje gubitka. Kakva šteta! Tako hrabra smrt zasluživala je divljenje, ali koliki gubitak! Sestrinstvu su uvek bili potrebni takva hrabrost i odanost, ali isto tako i genetsko bogatstvo koje je Kipuna predstavljala. Izgubljeno je, oduzele su ga te nespretno budale!

Na Odradin mig ruke oslobodiše Canijina usta. "Kaži šta si videla?" zatraži Odrade.

"Tragač je obmotao siga žicu oko Kipuninog vrata i..." Canija sleže ramenima.

Tup udar eksplozije izazva podrhtavanje iznad njih, a potom zavlada tišina. Odrade mahnu rukom. Žene u odorama raširile su se duž hodnika, odlazeći ćutke sa vidika iza zavoja. Samo su Odrade i još dve druge hladnooke sa napetim izrazom lica ostale uz Tueka i Caniju. Od Šeane nije bilo ni traga.

"Iksijanci su ovde umešali prste", reče Odrade.

Tuek je delio njeno mišljenje. Toliko mnogo siga-žice... "Gde ste odveli devojčicu?" upita je.

"Pod našom je zaštitom", odgovori Odrade. "Budite mirni." Nagnula je glavu osluškajući.

Jedna žena u odori dotrča iz zavoja hodnika i šapnu nešto na uvo Odradi. Odrade se uzdržano osmehnu.

"Gotovo je", reče Odrade. "Poći ćemo do Šeane."

Šeana je sedela u plavoj stolici sa mekim jastucima, u glavnoj prostoriji svojih odaja. Žene u crnim odorama stajale su u zaštitničkom rasporedu iza nje. Tueku se činilo da se devojčica sasvim oporavila od iznenadnog napada i bekstva, ali su joj oči blistale od uzbuđenja i još nepostavljenih pitanja. Šeanina pažnja bila je usmerena na nešto sa Tuekove desne strane. On se zaustavi, pogleda u tom pravcu, a od onoga što je video zasta mu dah.

Nago muško telo ležalo je naspram zida u neobičnom, savijenom položaju sa glavom izokrenutom toliko da je brada bila pomerena pozadi i oslonjena na levo rame. Otvorene oči zurile su ispunjene prazninom smrti.

Stiros!

Zgužvane rite Stirosove odežde koje su očito bile nasilno strgnute s njega, ležale su u neurednoj gomili pokraj stopala mrtvog tela.

Tuek pogleda Odrade.

"On je bio umešan u to", reče ona. "Sa Iksijancima su bili Liceigrači."

Tueku zastade knedla u grlu.

Canija se progura pored njega i priđe telu. Tuek nije mogao da joj vidi lice, ali ga Canijino prisustvo podseti da je između Stirosa i Canije bilo nečeg u njihovim mlađim danima. Tuek se nagoniski pomeri i čvrsto stade između Canije i deteta koje je sedelo.

Canija se zaustavi kod leša i gurnu ga stopalom. Zatim se okrenu sa zluradim izrazom na licu prema Tueku. "Morala sam da se uverim da je stvarno mrtav", reče ona.

Odrade uputi pogled jednoj od pratilja. "Ukloni leš." Zatim pogleda Šeanu. Bila je to prva prilika za Odrade kada je mogla pažljivo da osmotri ovo dete od kako je povelala jurišni odred da bi suzbila napad na zgrade hrama.

Tuekov glas dopre iza Odradinih leđa. "Časna majko, možete li, molim vas, da objasnite šta..."

Odrade ga prekinu ne okrenuvši se. "Kasnije."

Šeanin izraz lica podstače Tueka da kaže: "Mislio sam da ste časna majka!"

Odrade samo odmahnu glavom. Kakvo očaravajuće dete. Odrade je doživljavala isto ono što je osećala stojeći ispred prastare umetničke slike u Tarazinim odajama. Nešto od one vatre koja je bila unesena u to umetničko delo nadahnu Odrade. Divlje nadahnuće! To je bila poruka ludog Van Goga.

Haos se pretvorio u veličanstven red. Nije li upravo to bio deo šifre Sestrinstva?

Ovo dete je moje platno, pomisli Odrade. Osetila je kako joj ruka treperi osećanjem drevne četkice. Nozdrve joj se raširiše na mirise ulja i boja.

"Ostavite me nasamo sa Šeanom", naredi Odrade. "Svi napolje."

Tuek htjede da se usprotivi, ali odustade kad ga jedna od Odradinih pratilja u odori ščepa za ruku. Odrade je zurila u njega.

"Bene Geserit vam je služio i ranije", reče ona. "Ovog puta smo ti spasle život."

Žena koja je držala Tuekovu ruku povuče ga.

"Odgovori mu na pitanja", reče Odrade. "Ali učini to na nekom drugom mestu."

Canija koraknu prema Šeani. "Ovo dete je moja..."

"Odlazi!" viknu Odrade naredbu ispunjenu svim moćima Glasa.

Canija se sledi.

"Umalo da je prepustiš tupavoj gomili zaverenika!" reče Odrade netremice zagledana u Caniju. "Razmotrićemo da li ćeš dobiti još neku priliku da se sretneš sa Šeanom."

Suze krenuše iz Canijinih očiju, no Odradina osuda se nija mogla poreći. Okrenuvši se, Canija ode sa ostalima.

Odrade ponovo usmeri pažnju na devojčicu, koja ju je napeto posmatrala.

"Dugo smo te čekale", reče Odrade. "Nećemo ovim budalama dati još jednu priliku da te izgube."

16.

Zakon uvek bira strane na temelju primerene moći. Moralnost i pravne tananosti imaju malo značaja kada se postavi pravo pitanje: Ko je jači?

Zapisnik sa Saveta Bene Geserita, Arhive: XOX232

Odmah pošto su Taraza i njena pratnja napustili Gamu, Teg se baci na posao. Morale su se uvesti nove mere reda u Tvrđavi, sa ciljem da se Švangiju drži podalje od gole. Bilo je to Tarazino naređenje.

"Može da posmatra sve što želi. Ali ne može da dodiruje."

Uprkos vremenskom tesnacu Teg zateče sebe kako zuri u prazno u ovom prevrelom trenutku, prepušten slobodnoplutajućoj poplavi zabrinutosti. Doživljaj spasavanja Tarazine skupine na Esnafovom brodu i Odradino čudno otkriće nisu se uklapali ni u jednu od shema koje je on ustrojio.

Zavisnosti... ključni balvan...

Teg se zatekao u svojoj radnoj sobi, sa rasporedom zadatka projektovanih na ekranu; u podatke je trebalo uneti promene, no, za trenutak, Teg nije imao predstavu ni o vremenu ni o podacima. Bilo mu je potrebno nekoliko časaka da se sabere.

Bila je sredina prepodneva. Taraza i njena pratnja su otišle pre dva dana. Bio je sam. Da, Patrin je preuzeo na sebe izvršenje programa današnje Dankanove obuke, omogućivši tako Tegu da se posveti donošenju zapovedničkih odluka.

Tegu se radna soba u kojoj se nalazio učini nekako tuđom. Pa, ipak, dok je posmatrao pojedine njene delove, svaka stvar mu je izgledala poznata. Ovde se nalazila njegova vlastita konzola sa podacima. Kaput uniforme bio je uredno okačen na naslon stolice pokraj njega. On pokuša da utone u mentatsko stanje, ali namah ustanovi da mu mozak to odbija. Još od dana svoje obuke nije se suočio sa takvom pojavom.

Dani obuke.

A sada su ga Taraza i Odrade vratili u neki vid obuke.
Samoobuke.

Pomalo odsutan, on oseti kako mu sećanje izbacuje na površinu razgovore koje je nekad vodio sa Tarazom. Kako mu je blisko bilo to što mu se upravo događalo - da u ovim trenucima bude uhvaćen u zamku sopstvenih sećanja.

I on i Taraza bili su prilično umorni posle donošenja odluka i preduzimanja akcija na sprečavanju krvavog sukoba - slučaja Barandiko. Gledano sada iz istorijskog ugla, to nije bilo više od običnog treptaja, ali u to vreme zahtevalo je sve njihove udružene snage.

Taraza ga je, po potpisivanju sporazuma, pozvala u malu gostinsku sobu u blizini svojih odaja, na njenoj vlastitoj ne-letelici. Govorila je neobavezno, diveći se njegovoj mudrosti i načinu na koji je prozreo slabosti koje su neminovno dovele do kompromisa.

Bili su neprekidno budni i aktivni oko trideset časova, i Tegu je prijalo što je dobio priliku da sedne, dok je Taraza okretala brojeve na napravi za služenje hrane i pića. Uskoro su im savesno bile isporučene dve visoke čaše sa kremastim, mrkim napitkom. Teg je prepoznao miris još dok mu je dodavala čašu. Bilo je to sredstvo za brzo obnavljanje snage, okrepljenje koje su sestre Bene Geserita retko kada nudile nekom sa strane. Ali Taraza ga više nije smatrala nekim sa strane.

Zabacivši glavu, Teg je otpio dug gutljaj ovog pića gledajući u kitnjastu tavanicu Tarazine gostinske sobe. Ova ne-letelica je spadala u stare modele i bila je sagrađena u doba kada se poklanjalo više pažnje ukrašavanju - sudeći po duboko uklesanim vencima i baroknim figurama izdubljenim na svakoj slobodnoj površini.

Ukus pića vratio mu je sećanje u detinjstvo, u vreme obilatog nalivanja melanžom...

"Majka mi je pripremala ovo kad god sam bio preterano napet", rekao je, gledajući u čašu u svojoj ruci. Već je mogao da oseti kako se umirujuća snaga širi njegovim telom.

Taraza je ispijala svoje piće sedeći u psu-naslonjaču naspram njega, u čupavom belom komadu životinjskog nameštaja koji joj se

prilagođavao sa lakoćom duge naviknutosti. Tegu je ponudila klasičnu zelenu tapaciranu stolicu, ali je opazila brz pogled kojim je prešao preko psu-naslonjače i nasmešila mu se.

"Ukusi se razlikuju, Milese." Srknula je napitak i uzdahnula. "Bože, baš je bilo naporno, ali je napravljen dobar posao. Bilo je trenutaka kada se činilo neizbežnim, da će stvari krenuti vrlo lošim putem."

Njeno opuštanje ga je na neki način dirnulo. Bez poze, bez pripremljene maske koja bi ih razdvajala i određivala uloge u hijerarhiji Bene Geserita. Bila je očito prijateljski raspoložena, čak i bez nagoveštaja zavodjenja. Dakle, ovo je upravo bilo onako kako je izgledalo - u onoj meri u kojoj se to moglo reći za bilo koji susret sa jednom časnom majkom.

Teg je sa iznenadnim ushićenjem shvatio da je postao vičan pročitavanju Alma Mavis Taraze, čak i kada je preuzela jednu od svojih maski.

"Majka te je naučila više no što smo joj naložili", rekla je Taraza. "Trebalo bi da ispunjavamo naređenja Vrhovne majke sa potpunom odanošću. To i činimo, osim onda kada se ne slažemo."

Teg se osmehnuo i potegao poveći gutljaj pića.

"Čudno je", nastavljala je Taraza, "ali dok smo bili u žaru onog malog neizvesnog sukoba, uhvatila sam sebe kako u odnosu na tebe postupam onako kako bih to činila sa nekom od svojih sestara."

Teg je osećao kako mu piće zagreva želudac. Izazivalo mu je peckanje u nozdrvama. Odložio je praznu čašu na pokrajni sto i rekao, posmatrajući je: "Moja najstarija kćerka..."

"Biće da je to Dimela. Trebalo je da nam je prepustiš, Milese."

"Nije bila moja odluka."

"Ali jedna tvoja reč..." Taraza je lako slegnula ramenima. "No, to je već prošlost. Šta je sa Dimelom?"

"Ona zapravo misli da sam često odviše nalik na neku od vas."

"Odviše?"

"Ona mi je vatreno odana, Vrhovna majko. Ona, zapravo, ne shvata naš odnos, i..."

"Kakav je naš odnos?"

"Vi zapovedate a ja se pokoravam."

Taraza ga je pogledala preko ruba čaše. Zatim ju je spustila i rekla: "Da, ti odista nikad nisi bio jeretik, Milese. Možda... jednoga dana..."

Upao joj je u reč, želeći da skrene Tarazu sa ovakvih misli. "Dimela misli da dugotrajna upotreba melanža čini da mnogi ljudi postanu slični vama."

"Tako? Nije li čudno, Milese, da jedan gerijatrijski napitak može da ima toliko sporednih dejstava?"

"Ne nalazim da je to čudno."

"Pa, dabome, da ne nalaziš." Iskapila je čašu i odložila je. "Ciljala sam na način na koji je osetno produženje životnog veka proizvelo kod nekih ljudi, a posebno kod tebe, produbljeno poznavanje ljudske prirode."

"Živimo duže i vidimo više."

"Mislim da to nije tako jednostavno. Neki ljudi nikad ništa ne zapaze. Život im se tek tako događa. Provedu ga u nečemu što je malo više od neke vrste tupog trajanja, i sa srdžbom i ozlojeđenošću odbijaju sve ono što bi ih moglo izvesti iz te lažne vedrine."

"Kada je u pitanju začin, nikada nisam bio u stanju da razapnem odgovarajući konopac za održavanje ravnoteže", odgovorio je, misleći na uobičajeni mentatski proces odabiranja podataka.

Taraza je klimnula. Očito je imala istu teškoću. "Mi iz Sestrinstva više od mentata težimo da budemo jednotračne. Posedujemo rutinu koja nas izvlači iz toga, ali uslovi opstaju."

"Naši preci su dugo imali taj problem", podsetio ju je.

"Bilo je drugačije pre začina."

"Ali oni su živeli tako kratko."

"Pedeset, sto godina; nama to možda ne izgleda mnogo dugo, ali ipak..."

"Da li su sabijali više iskustava tokom vremena koje im je stajalo na raspolaganju?"

"Umeli su, s vremena na vreme, da budu pomamni." Shvatio je da mu opažanja nudi iz Drugih sećanja. Nije ovo bilo prvi put da je sudelovao u takvom prastarom znanju. Majka mu je povremeno iznosila ta sećanja, ali uvek kao deo podučavanja. Što je Taraza sad činila? Učila ga nečemu?

"Melanž je višeglavo čudovište."

"Da li ponekad poželiš da ga nikad nismo otkrili?"

"Bene Geserit ne bi postojao bez toga."

"Ni Esnaf."

"Ne bi bilo ni Tiranina ni Muad'Diba. Začin daje jednom rukom, a uzima svima ostalim."

"Koja ruka sadrži ono što mi želimo?" upitao je. "Ne postavlja li se uvek to pitanje?"

"Ti si zaista neobičan, znaš li to, Milese? Mentati vrlo retko naginju filozofiji. Mislim da je to jedan od osnova tvoje snage. Ti si u velikoj meri sposoban da sumnjaš."

Slegnuo je ramenima. Ovaj obrt u razgovoru ga je pomeo.

"Nisi vedar", nastavila je. "Ali se, u svakom slučaju, čvrsto držiš svojih sumnji. Sumnja je filozofu neophodna."

"Zensuni mi jamči za to."

"Svi mistici se slažu u tome, Milese. Nikad ne potceni moć sumnje. Vrlo ubedljivo. S'tori u istoj ruci drži i sumnju i izvesnost."

Zbilja sasvim iznenađen, upitao je: "Da li časne majke izvode Zensuni obrede?" Nikad ranije nije čak ni pomislio tako nešto.

"Samo jednom", odgovorila mu je. "Mi postižemo jedan uzvišen oblik s'torija, potpun. I on pri tom obuhvata svaku ćeliju."

"Začinska agonija". Nije mogao da se uzdrži.

"Bila sam sigurna da ti je majka rekla. Očito, nikad ti nije objasnila srodstvo sa Zensunijem."

Teg je progutao knedlu. Očaravajuće. Pružila mu je nov uvid u Bene Geserit. Ovo je promenilo čitavu predstavu, uključujući i onu o rođenoj majci. Bile su udaljene od njega na nedostižnom mestu do koga nikad nije mogao da dopre. Mogle su ga povremeno smatrati drugom, ali on nikad nije mogao da uđe u njihov krug prisnosti. Mogao je da podražava i ništa više. Nikada neće biti poput Tiranina ili Muad'Diba.

"Predviđanje", naglo je izrekla Taraza.

Ta reč je preusmerila njegovu pažnju. Promenila je predmet razgovora ne menjajući ga.

"Razmišljao sam o Muad'Dibu", rekao je naglo kao da se pravda.

"Misliš da je predviđao budućnost?"

"Tako veli mentatsko učenje."

"Osećam sumnju u tvom glasu, Milese. Da li je predviđao ili je stvarao? Predviđanje može biti smrtnosno. Ljudi koji traže da im proročanstvo kazuje budućnost u stvari žele da znaju kakva će biti cena kitivog krzna iduće godine ili nešto jednako banalno. Niko stvarno ne želi da mu život bude predvidljiv u svakom trenutku."

"Bez iznenađenja."

"Tačno. Kad bi unapred posedovao takvo znanje, život bi ti postao nepodnošljiva dosada."

"Misliš da je Muad'Dibov život bio dosadan?"

"I Tiraninov isto tako. Mislimo da je čitav njihov život bio posvećen upornom nastojanju da se raskinu lanci koje su sami stvorili."

"Ali oni su verovali..."

"Seti se svojih filozofskih sumnji, Milese. Čuvaj se! Um onoga koji veruje miruje, ne uspevajući da raste prema spolja, u neograničeni, beskrajni univerzum."

Teg je za trenutak sedeo ćutke. Ponovo je osetio zamor koji je piće uklonilo iz njegove svesti, ali je takođe osetio kako mu se misli mute zbog nametanja novih predstava. Bile su to stvari za koje su mu govorili da slabe mentata; ipak, osećao je da ga osnažuju.

Ona me podučava, pomislio je. Pouka je tu negde.

Kao da je to saznanje bilo projektovano u njegov um i ocrtano u njemu vatrom, postao je svestan da je celokupna njegova mentatska pažnja usmerena na Zensuni upozorenje, na koje je svakom đaku početniku bila skrenuta pažnja još u mentatskoj školi.

Svojim verovanjem u zrnoliku pojedinačnost poričeš svaki pokret - evolucion i retrogradni. Verovanje je ono što utvrđuje zrnoliki univerzum i uzrok je trajanja univerzuma. Ničemu se ne može dozvoliti da se promeni, jer na taj način tvoj ne-krećući univerzum iščezava. On se kreće sam od sebe i kad se ti ne krećeš. Razvija se izvan tebe i više ti nije pristupačan.

"Najčudnija je od svih stvari", nastavila je Taraza utonuvši u sklad sa raspoloženjem koje je stvorila, "to što naučnici Iksa ne mogu da shvate koliko njihova vlastita verovanja vladaju njihovim univerzumom."

Teg ju je posmatrao netremice, ćutke i prijemčivo.

"Iksijanska verovanja savršeno su podložna izboru koji čine, u pogledu toga na koji način će videti svoj univerzum. Njihov univerzum ne djeluje sam od sebe, već se ponaša u skladu sa vrstama eksperimenata za koje se opredele."

Teg se uz trzaj prenu iz svojih sećanja i otkri da se nalazi u Tvrđavi na Gamuu. Još je sedeo u poznatoj stolici u svojoj radnoj sobi. Letimičan pogled po sobi pokaza mu da se ništa nije pomerilo sa mesta na kome se prethodno nalazilo. Proteklo je svega nekoliko minuta, pa ipak i soba i njen sadržaj nisu mu više bili strani. Beše uronio u mentatsko stanje i ponovo izronio iz njega. Obnovljen.

Miris i ukus napitka koji mu je Taraza tako davno ponudila još su mu peckali jezik i nozdrve. Znao je da samo jednim mentatskim treptajem može ponovo prizvati čitavu scenu - prigušeno svetlo osenčenih sjajnih kugli, tvrdoću stolice pod sobom, zvuke njihovih glasova. Sve je bilo tu, spremno za ponovno doživljavanje, zamrznuto u vreme kapsuli izdvojenog sećanja.

Prizivanje tog starog sećanja stvorilo je čaroban univerzum u kome su sve njegove sposobnosti bile pojačane mimo svih njegovih najneobuzdanijih očekivanja. U tom čarobnom univerzumu nisu postojali nikakvi atomi, već samo talasi i strahotne kretnje svuda unaokolo. Bio je prinuđen da odbaci sve prepreke, sagrađene od verovanja i razumevanja. Ovaj je univerzum bio prividan. Mogao je da vidi kroz njega, bez ikakvog pomoćnog platna na kome bi projektovao njegove oblike. Čarobni univerzum sveo ga je na jezgro dejstvene uobrazilje, gde su njegove vlastite sposobnosti stvaranja slika bile jedino platno na kome se bilo kakva projekcija mogla uočiti.

Evo! Ja sam i izvođač i onaj koga izvode!

Radna soba oko Tega treperila je unutar i izvan njegove čulne stvarnosti. Osetio je da mu je svest sužena na najmanju svrhu, a ipak je ta svrha ispunjavala njegov univerzum. Bio je otvoren prema beskraju.

Taraza je ovo hotimično učinila! pomisli on iznenada. Pojačala me je!

Obuze ga osećanje strahopoštovanja. Razumeo je sada kako je njegova kćerka, Odrade, bila prožeta takvom moći da bi za Tarazu stvorila Atreidski manifest. Njegove vlastite mentatske moći bile su

ulivene u taj veći obrazac.

Taraza je od njega zahtevala zastrašujući poduhvat. Potreba za nečim takvim u isti mah ga je i izazivala i plašila. Jer, to je sasvim lako moglo značiti kraj Sestrinstva.

17.

Osnovno pravilo je sledeće: nikad ne podražavaj slabosti; uvek podražavaj snagu.

Načelo Bene Geserita

"Kako to da ti možeš ovde da naređuješ sveštenicima?" upita Šeana. "Ovo je njihovo mesto."

Odrade nehatno odgovori, ali odabra reči tako da odgovaraju znanju koje je Šeana već posedovala: "Sveštenici su slobodnjačkog pokreta. Uvek je negde u njihovoj blizini bilo časnih majki. Pored toga, dete, ti im, takođe, naređuješ."

"To je nešto drugo."

Odrade suzdrža osmeh.

Prošlo je nešto više od tri sata otkako je njen jurišni odred razbio napad na zgradu hrama. Odrade je, u međuvremenu, uspostavila zapovednički centar u Šeaninim odajama, obavljajući neophodne poslove oko procene štete i pripremanja odmazde, pri tom stalno izazivajući i posmatrajući Šeanu.

Istovremeni tok.

Odrade se osvrnu po prostoriji koju je izabrala za zapovednički centar. Komadići Stirosove pocepane odeće još su ležali blizu zida ispred nje. Gubici. Soba je bila neobično oblikovano mesto. Nisu postojala ni dva zida paralelna zida. Ona šmrknu. I dalje se osećao preostali miris ozona od njuškala pomoću kojih je njeno osoblje obezbedilo izolovanost ovih odaja.

Zbog čega ovaj neobični oblik? Zgrada je bila stara, prepravljana i dograđivana mnogo puta, ali to nije objašnjavalo izgled ove sobe. Prijatno grubo tkanje od pavlakovitog gipsanog maltera na zidovima i tavanici. Bogati zastori od začinskih vlakana visili su sa strane dvoja vrata. Bilo je predvečerje i sunčeva svetlost propuštena kroz rešetke roletni stvarala je tačkaste pruge na zidu nasuprot prozoru. Srebrnastožute sjajne kugle lebdele su blizu tavanice, podešene tako da odgovaraju sunčevoj svetlosti. Prigušeni zvuci dopirali su

kroz ventilatore ispod prozora. Nežne šare narandžastih ćilima i sivih pločica svedočile su o bogatstvu i bezbednosti, ali se Odrade uprkos svemu nije osećala bezbedno.

Jedna visoka časna majka pojavi se iz susedne sobe koja je služila za vezu. "Majko zapovednice", reče ona, "poruke su poslate Esnafu, Iksu i Bene Tleilaksima."

Odrade odgovori odsutnim glasom. "Primljeno k znanju."

Kurirka se vrati svojim dužnostima.

"Šta to radiš?" upita Šeana.

"Proučavam nešto."

Odrade zamišljeno napući usne. Njihovi vodiči kroz zgrade hrama proveli su ih lavirintima hodnika i stepenica. Usput su između stubova mogle da vide vrtove. Zatim su ušle u izvanredan iksijanski sistem suspenzora cevi koji ih je bešumno dovezao do jednog drugog hodnika; potom su usledile stepenice, još jedan zavojit hodnik i... konačno ova soba.

Odrade ponovo pređe pogledom po prostoriji.

"Zbog čega proučavaš ovu sobu?" upita Šeana.

"Ćuti, dete!"

Soba je bila u obliku nepravilnog poliedra sa kraćom levom stranom. Dužina joj je iznosila oko trideset metara, a pola od toga je merila na najširem delu. Bilo je puno niskih divana i stolica različitog stepena udobnosti. Šeana je kao nekakva kraljica sedela u sjajnožutoj stolici sa širokim mekim naslonima za ruke. Nije bilo nijedne psu-naslonjače. Posvuda obilje meke, plave i žute tkanine. Odrade prikova pogled za bele rešetke ventilatora iznad umetničke slike planina na širem kraju zida. Kroz ventilatore ispod prozora dopirao je svež lahor i strujao prema ventilatoru iznad slike.

"Ovo je bila Hedlijeva soba", reče Šeana.

"Zašto si ga dovodila u neugodan položaj oslovljavajući ga pravim imenom, dete?"

"Zar ga je to dovodilo u neugodan položaj?"

"Ne igraj se rečima sa mnom, dete! Znaš da ga je to dovodilo u neugodan položaj i zato si to i činila."

"Zašto onda pitaš?"

Odrade pređe preko ovoga, nastavljajući da brižljivo proučava

prostoriju. Zid nasuprot slike stajao je pod kosim uglom u odnosu na spoljašnji zid. Shvatila je. Pametno! Soba je bila tako sazdana da bi neko ko se nalazi iznad ovog visokog ventilatora mogao da čuje i šapat. Nema sumnje da je slika prekrivala još jedan vazdušni prolaz koji je odnosio zvuke iz sobe. Nikakvo njuškalo, šmrkač ili neki drugi instrument ne bi mogao da otkrije ovakav trik. Ništa nije moglo da napravi ono 'biip' špijunskom oku ili uhu. Samo su oprezna čula nekog ko je bio vičan prevvari mogla to da provale.

Znakom ruke pozvala je akolitku koja je čekala. Odradini prsti zatreperiše nemuštim govorom: Otkrij ko prisluškuje iza onog ventilatora. Klimnula je prema ventilatoru iznad slike. "Pusti neka nastavi s tim. Moramo da saznamo koga izveštava."

"Kako si saznala kada treba da dođeš i spaseš me?" ponovo se oglasi Šeana.

Devojčica je imala divan glas, ali mu je bila potrebna vežba, pomisli Odrade. U njemu je, međutim, bilo čvrstine koja se mogla uobličiti u moćno oruđe.

"Odgovori mi!" naredi Šeana.

Zapovednički ton iznenadi Odrade, podstakavši nagli talas srdžbe koju je bila primorana da suzbije. Smesta su se morale učiniti ispravke!

"Smiri se dete", reče Odrade. Intonirala je naredbu u preciznom tenoru i opazila da dejstvuje.

Ponovo ju je Šeana iznenadila: "To je još jedna vrsta Glasa. Pokušavaš da me smiriš. Kipuna mi je pričala o Glasu."

Odrade se okrenu i spusti pogled na Šeanu. Šeanina prva žalost je minula, ali je u njoj još bilo ljutnje kada je spomenula Kipunu.

"Zauzeta sam smišljanjem odmazde za onaj napad", reče Odrade. "Zašto me ometaš? Mislila sam da želiš da ih kaznim."

"Šta ćete im učiniti? Reci mi! Šta ćete uraditi?"

Neobično osvetoljubivo dete, pomisli Odrade. To će se morati obuzdati. Mržnja je bila jednako opasna kao i osećanje ljubavi. Sposobnost za mržnju bila je naličje sposobnosti za suprotno.

Odrade reče: "Poslali smo Esnafu, Iksu i Bene Tleilaksima poruku koju uvek šaljeno kad smo ljute. Samo tri reči: 'Platićete nam to'."

"Kako će platiti?"

"Pravična kazna Bene Geserita upravo se oblikuje. Osetiće posledice svog postupka."

"Ali, šta ćete im učiniti?"

"Možda ćeš vremenom saznati. Možda ćeš čak saznati kako smišljamo našu kaznu. Za sada nije potrebno da znaš."

Izraz mrzovolje pređe Šeaninim licem. Onda reče: "Nisi čak ni srdita. Ljuta. Jesi li to htela da kažeš?"

"Obuzdaj nestrpljenje, dete! Postoje stvari koje još ne razumeš."

Časna majka iz sobe za vezu ponovo uđe, baci jedan pogled na Šeanu i obrati se Odrade: "Kapitol je potvrdio prijem vašeg izveštaja. Odobrava protivudar."

"Pošto je časna majka - vezistikinja - i dalje stajala kao ukočena, Odrade je upita: "Ima li još nešto?"

Munjevit pogled prema Šeani svedočio je o ustezanju ove žene. Odrade podiže desni dlan, dajući joj znak da pređe na nemušti jezik.

Časna majka je odmah reagovala. Prsti stadoše da joj igraju sa nesputanim uzbuđenjem: Tarazina poruka - "Tleilaksi su stožerni činilac. Esnaf se mora nagnati da skupo plaća melanž. Uskratite im rakiske zalihe. Ujedinite Esnaf i Iks. Oni će se rastrojiti, suočeni sa razarajućom konkurencijom iz Raštrkavanja. Za sada zanemarite Ribogovornice. One se drže Iksa. Gospodar nad gospodarima odgovorio nam je sa Tleilaksa. Ide na Rakis. Postavite mu klopku."

Odrade se blede osmehnu, potvrđujući da je razumela. Posmatrala je kako žena izlazi iz sobe. Ne samo da se Kapitol saglasio sa akcijama preduzetim na Rakisu već je zapanjujućom brzinom smišljena odgovarajuća kazna Bene Geserita. Očigledno je da su Taraza i njene savetnice predvidele ovaj trenutak.

Odrade odahnu. Poruka Kapitolu bila je jezgrovita: kratak prikaz napada, spisak gubitaka Sestrinstva, identifikacija napadača i potvrđujuća opaska namenjena Tarazi da je Odrade već prenela nužno upozorenje krivcima: "Platićete nam to."

Da, ti glupi napadači sada su znali da su dirnuli u stršljenovo gnezdo. To će izazvati strah - bitan deo kazne.

Šeana se promeškolji u stolici. Njen stav je kazivao da će sada još jednom pokušati da se približi. "Jedna od tvojih je rekla da su tamo bili Liceigrači." Pokazala je bradom prema krovu.

Ovo dete je bilo ogroman rezervoar neznanja, pomisli Odrade. Ta praznina se mora ispuniti. Liceigrači! Odrade je razmišljala o leševima koje su ispitali. Tleilaksi su konačno poslali svoje nove Liceigrače u akciju. Bilo je to, bez sumnje, isprobavanje Bene Geserita. Bilo je krajnje teško otkriti ove nove. Ipak, i dalje su odavali onaj karakterističan miris svojih jedinstvanih feremona. Odrade je uključila i ovaj podatak u svoj izveštaj Kapitolu.

Sada je problem bio da ovo saznanje Bene Geserita ostane tajna. Odrade pozva akolitku-glasnicu. Pokazujući joj migom prema ventilatoru, Odrade joj saopšti prstima: "Ubijte one koji prisluškuju!"

"Zanima te Glas, dete" reče potom Odrade obrativši se Šeani koja je sedela u stolici. "Ćutanje je najdragocenije oruđe učenja."

"Ali, da li bih mogla da naučim Glas? Želim da ga savladam."

"Velim ti da ćutiš i učiš uz pomoć svog ćutanja."

"Naređujem ti da me naučiš da koristim Glas!"

Odrade razmisli o Kipuninim izveštajima. Šeana je pomoću Glasa već bila uspostavila uspešnu kontrolu nad većinom onih oko sebe. Devojčica je to sama naučila. Srednja ravan Glasa za ograničenu skupinu slušalaca. Religiozno sujeverje verovatno je doprinosilo tom strahu, ali Šeanina veština podešavanja visine i tona Glasa pokazivala je izvesnu mada nesvesnu sposobnost izbora.

Pravi način odgovora Šeani bio je očigledan, Odrade je to znala. Poštenje. Bio je to najmoćniji mamac, a služio je nekim svrhama.

"Tu sam da bih te naučila mnogim stvarima", reče Odrade, "ali ne da to činim po tvojoj zapovesti."

"Meni se svako pokorava!" uzviknu Šeana.

Jedva da je u pubertetu, a već je na aristokratskom nivou, pomisli Odrade. Bog zna šta će ispasti od ovog našeg posla. Šta bi ona mogla da postane?

Šeana skliznu iz stolice i ustade gledajući Odrade sa upitnim izrazom na licu. Devojčicine oči bile su u ravni Odradinih ramena. Moglo se očekivati da će biti otmena zapovednička pojava. Ukoliko preživi.

"Odgovaraš samo na neka od mojih pitanja", reče Šeana. "Rekla si da ste čekali na mene, ali nećeš da mi to objasniš. Zbog čega mi se ne pokoravaš?"

"Budalasto pitanje, dete."

"Zašto me neprekidno zoveš dete?"

"Zar nisi dete?"

"Dobijam menstruaciju."

"Ali si još dete."

"Sveštenici mi se pokoravaju."

"Boje te se."

"Ti ne?"

"Ne, ja ne."

"Dobro je! Postaje zamorno kada te se ljudi jedino boje."

"Sveštenici misle da si došla od Boga."

"Zar ti ne misliš tako? Mi... " Odrade je prekide, pošto upravo uđe jedna akolitka-glasnica. Njeni prsti zaigraše u bezglasnom opštenju: Prisluškivala su četiri sveštenika. Ubijeni su. Svi su bili Tuekovi podanici."

Znakom ruke Odrade otpusti glasnicu.

"Ona govori prstima", reče Šeana. "Kako to čini?"

"Postavljaš previše pogrešnih pitanja, dete. A nisi mi još rekla zbog čega bi trebalo da te smatram oruđem Boga."

"Šejtan me je poštedeo. Hodam pustinjom, i kada se Šejtan pojavi, razgovaram s njim."

"Zbog čega ga zoveš Šejtan, a ne Šai-Hulud?"

"Svi mi postavljaju to glupo pitanje!"

"Daj mi onda glup odgovor."

Sumoran izraz prekri Šeanino lice. "Zbog načina na koji smo se sreli."

"A kako ste se sreli?"

Šeana nagnu glavu na stranu i za trenutak podiže pogled prema Odradi, a onda reče: "To je tajna."

"A ti znaš kako se čuva tajna?"

Šeana se isprsi i klimnu ali Odrada zapazi nesigurnost u ovoj kretnji. Ovo dete je znalo kada su ga doveli u nemoguć položaj!

"Izvršno!" prihvati Odrade. "Čuvanje tajni je jedno od najbitnijih učenja časnih majki. Drago mi je što nećemo morati da se bakćemo s tim."

"Ja želim sve da naučim."

Kakva mrzovolja u glasu. Veoma slaba kontrola osećanja.

"Moraš me svemu naučiti!" nastavljala je Šeana.

Vreme ze bič! pomisli Odrade. Šeana je rekla što je imala i dovoljno se ispoljila, tako da je čak i akolitka petog stepena mogla biti sigurna da će je kontrolisati u ovom trenutku.

Upotrebivši punu moć Glasa, Odrade reče: "Da mi se više nisi obratila tim tonom, dete! Ne, ako želiš da naučiš bilo šta!"

Šeana se ukoči. Više od minuta preživljavala je ono što joj se dogodilo, a onda se opusti. Potom se osmehnu i reče sa toplim, otvorenim izrazom lica: "Oh, tako mi je drago što si stigla! Mnogo sam se dosađivala u poslednje vreme."

18.

Ništa ne nadilazi složenost čovekovog uma.

Leto II: 'Zapisi iz Dar-es-Balata'

Od gamuuske noći, često zloslutne na ovoj geografskoj širini planete, nedostajalo je još dva sata. Oblaci koji su se gomilali bacali su senku na Tvrđavu. Po Lusilinoj zapovesti, Dankan se vratio u dvorište da bi izveo program intenzivnih vežbi po sopstvenom izboru.

Lusila ga je posmatrala sa parapeta odakle ga je prvi put videla.

Dankan je izvodio gimnastičke premete osmostruke borbe Bene Geserita, bacajući se po travi, praveći kolutove, skačući s jedne strane na drugu, propinjući se naviše i hitro poležući na tlo.

Bio je to lep prikaz nasumičnog izbegavanja napada, pomisli Lusila. Nije uspevala da zapazi u njegovim pokretima nikakav predvidljiv obrazac, a brzina izvođenja bila je vrtoglava. Imao je bezmalo šesnaest standardnih godina i već se približavao ravni ostvarenja svoje prana-bindu nadarenosti.

Brižljivo kontrolisani pokreti njegovih vežbi otkrivali su tako mnogo! Brzo je pristao, kada mu je prvi put naredila, na ove večernje treninge. Prvi korak uputstava dobijenih od Taraze bio je ostvaren. Gola ju je zavoleo. Nije bilo sumnje u to. Ona je za njega predstavljala majku. To je postignuto bez ozbiljnog slabljenja njegove ličnosti, iako su Tegove zebnje bile probuđene.

Moje senka je na ovom goli, ali on nije ponizan ili zavisn sledbenik, ponovo je uveravala sebe. Tegova zabrinutost nema nikakvog osnova.

Upravo tog jutra, rekla je Tegu: "Gde god to njegove snage diktiraju, on nastavlja da se slobodno izražava."

Trebalo je da ga sada Teg vidi, pomisli ona. Pokreti u ovim novim vežbama uglavnom su bili proizvodi Dankanovovg domišljanja.

Lusila obuzda uzdah divljenja zbog posebno okretnog skoka kojim se Dankan vinuo gotovo do središta dvorišta. Gola je razvio nervno-mišićnu ravnotežu koja je, vremenom, mogla da dostigne

ravan psihološke ravnoteže koja bi bila barem jednaka Tegovoj. Kulturni uticaj jednog takvog dostignuća bio bi vredan strahopoštovanja. Posebno ako se imaju u vidu svi oni koji su gajili nagonsku odanost Tegu i, preko Tega, i Sestrinstvu.

Za mnogo toga valja zahvaliti Tiraninu, pomisli za trenutak Lusila.

Pre Leta II nijedan od opšteprihvaćenih sistema kulturnog podešavanja nikada nije trajao dovoljno dugo da bi se makar približio ravnoteži koju je Bene Geserit smatrao idealnom. Upravo je ravnoteža - 'slobodno spuštanje duž oštrice mača' - očaravala Lusilu. Bio je to razlog zbog čega se tako bezrezervno predala projektu čiju potpunu zamisao nije znala, ali koji je od nje zahtevao delovanje koje joj se nagonski činilo odvratnim.

Dankan je tako mlad!

Sledeće što je Sestrinstvo tražilo od nje izričito joj je naznačila Taraza: seksualni otisak. Još koliko ovog jutra Lusila je stajala naga ispred ogledala, uobličavajući stav i pokrete lica i tela koje je nameravala da upotrebi kako bi izvršila Tarazina naređenja.

U veštačkom odrazu ogledala Lusila je videla kako njeno lice poprima sličnost sa licima praistorijskih boginja ljubavi - sa izraženom putenošću i obećanjem mekoće u koju bi se izazvani muškarac rado bacio.

Tokom svog obrazovanja Lusila je videla statue iz Prvog vremena, male kamene figure žena sa širokim bedrima i isturenim grudima koje su obezbeđivale obilje mleka za dojenčad. Lusila je, po volji, mogla da kod sebe proizvede mladalački izgled po uzoru na te prastare oblike.

U dvorištu ispod Lusile Dankan je za trenutak zastao i činilo se kao da smišlja naredne pokrete. Zatim je odmahnuo glavom, visoko skočio, prevrnuo se u vazduhu i poput uvretenke doskočio na jednu nogu, što ga je odbacilo bočno u obrtanje sličnije plesu nego borbi.

Seksualni otisak.

Tajna seksa uopšte nije bila tajna, pomisli ona. Njegovi koreni bili su spojeni sa samom suštinom života. Ovo, dakako, objašnjava zbog čega joj je prvo zavođenje po nalogu Sestrinstva usadilo lice jednog muškarca u sećanje. Starateljka rasplodavanja joj je rekla da to može da očekuje i da se ne uzbuđuje zbog toga. Ali Lusila je tada

shvatila da je seksualni otisak mač sa dve oštrice. Možeš da naučiš da se spuštaš duž oštrice, ali ti se moglo desiti da budeš posečena. Ponekad, kad bi se onaj muški lik iz njenog prvog zavodjenja nepozvan vratio u njenu svest, Lusila je osećala zbunjenost. Ovo sećanje se ponavljalo vrlo često na vrhuncu intimnih trenutaka, primoravajući je da ga uz velike napore prikriva.

"Na taj način se osnažuješ", uveravala ju je starateljica rasplodavanja.

Pa ipak, bilo je trenutaka kada je osećala da je obezvređila nešto što je bilo bolje zauvek ostaviti obavijeno velom misterije.

Lusilu obuze osećanje gorčine zbog onog što je morala da uradi. Ovakva predvečerja, kada je posmatrala Dankanove vežbe, bila su joj najomiljenije doba dana. Mladićev mišićni razvoj pokazivao je sasvim izvestan napredak - uključujući rast osetljivih mišića i nervnih spona - sva ona prana-bindu čuda po kojima je Sestrinstvo bilo nadaleko poznato. Sledeći korak u kome je ona imala glavnu ulogu bio je već na pragu, i više nije mogla da se prepušta zadivljenom posmatranju svog šticećenika.

Znala je da će se uskoro pojaviti Miles Teg. Dankanova obuka ponovo će se preseliti u vežbaonicu, gde su ga očekivala smrtonosnija oružja.

Teg.

Lusila i dalje nije znala šta da misli o njemu. Više nego jednom osetila je da je on privlači, na poseban način koji je smesta prepoznala. Utiskivačica je imala izvesnu slobodu u izboru svojih rasplodnih partnera, pod uslovom da se prethodno nije sa njima sparivala ili da joj je bilo zabranjeno naredbom. Teg je bio star, ali su izveštaji o njegovom zdravstvenom stanju nagoveštavali da bi još mogao biti polno sposoban. Ne bi, dabome, bila u stanju da zdrži to dete, ali ona je već naučila da izlazi na kraj sa takvim problemima.

Zašto da ne? upita se.

Njen plan je bio krajnje jednostavan. Završiti sa utiskivanjem, a onda, pošto izloži svoju nameru Tarazi, zaneti sa strašnim Milesom Tegom. Praktično, već je pokušala uvodno zavodjenje, no Teg nije podlegao. Njegov mentatski cinizam zaustavio ju je jednog popodneva u garderobi oružare.

"Moji plodni dani su istekli, Lusila. Sestrinstvo bi trebalo da bude zadovoljno onim što sam već dao."

Teg, odeven samo u crni triko za vežbanje, završavao je brisanje znojavog lica peškirom, da bi ga na kraju spustio u korpu za rublje. Prozborio je, ne gledajući je: "Da li bi bila tako ljubazna da me sada ostaviš na miru?"

Prozreo je, dakle, njenu uvertiru!

Znajući s kim ima posla, mogla je ovo da predvidi. Lusila je bila uverena da je još mogla da ga zavede. Nijedna časna majka njene obučenosti nije mogla da omane, čak ni sa mentatom Tegovih nepobitnih moći.

Lusila je za trenutak neodlučno stajala, dok joj je svest automatski planirala kako da nadmudri Tega posle ovog prvog odbijanja. Nešto ju je zaustavilo. Ni ljutnja zbog odbijanja, ne ni daleka mogućnost da bi on odista mogao biti dokaz koji je dovodio u pitanje njena lukavstva. Ponos i njegov mogući krah (uvek je postojala ta mogućnost) malo toga su imali s tim.

Dostojanstvo.

U Tegu je bilo spokojnog dostojanstva i ona je zasigurno znala šta su njegova hrabrost i junaštvo već dali Sestrinstvu. Budući da nije bila sasvim sigurna u svoje pobude, Lusila ga je ostavila na miru. Možda je presudna bila ta duboka zahvalnost koju je Sestrinstvo gajilo prema njemu. Zavesti sada Tega bilo bi ponižavajuće ne samo za njega nego i za nju. Nije mogla da navede sebe na takav čin, ne bez neposredne naredbe pretpostavljene.

Dok je stajala na parapetu, neka od ovih saznanja zamagljivala su joj čula. Nekakva kretnja dala se uočiti na ulazu u krilo oružja. Tamo se mogla nazreti Tegova prilika. Lusila vaspostavi oštrinu svojih čula i usredsredi se na Dankana. Gola je prekinuo smišljeno premetanje po travnjaku. Stajao je mirno, duboko dišući, pažnje usmerene naviše ka Lusili. Videla mu je znoj na licu i na tamnim mrljama na njegovom svetloplavom jednodelnom odelu.

Nagnuvši se preko parapeta Lusila mu doviknu: "Bilo je vrlo dobro, Dankane. Sutra ću početi da te učim još nekim kombinacijama stopalo-pesnica."

Izustila je ove reči bez cenzurisanja i odmah postala svesna

njihovog izvora. Bile su namenjene Tegu, koji je stajao dole u senovitom ulazu, a ne goli. Ona je htela da kaže Milesu: "Vidiš! Nisi jedini koji ga uči kako da izbegne smrtnu opasnost."

Lusila u tom času shvati da je Teg prodro dublje u njenu psihu no što je smela da dozvoli. Uputila je ljutit pogled prema visokoj prilici koja se pomaljala iz senki ulaza. Dankan je već trčao prema bašaru.

Istog trena kada se usredsredila na Tega, njeni najelementarniji benegeseritski impulsi podstakoše munjevitu reakciju. Kasnije je utvrdila njene stepene: "Nešto nije u redu! Opasnost! Teg nije Teg!" U blesku reakcije, međutim, nijedna od ovih faza nije poprimila zaseban oblik. Postupila je tako što je skupila svu jačinu Glasa i viknula:

"Dankane! Lezi!"

Dankan se prostre po travi, očiju prikovanih za Tegovu priliku koja je izlazila iz Oružarnice: čovek je u rukama držao kopneni model laserskog pištolja.

Liceigrač! zaključila Lusila. Samo ga je njena hiperpozornost otkrila. Jedan od novih!

"Liceigrač", povikala Lusila.

Dankan se odbaci u stranu i odskoči uvis, okrenuvši se oko svoje duže ose u vazduhu na najmanje metar iznad zemlje. Brzina njegovih pokreta zapanji i samu Lusilu. Nije videla nijedno ljudsko biće koje bi moglo da se tako brzo kreće. Prvi hitac laserskog pištolja zaseče ispod Dankana, koji je, činilo se, lebdeo u vazduhu.

Lusila priskoči do parapeta i spusti se na prozorski prag nižeg sprata. Pre nego što se zaustavila poseže desnom rukom i napipa izbočinu oluka za koji je, po sećanju, znala da se tamo nalazi. Izvivši telo u stranu, spusti se na prozorski prag narednog sprata. Očajanje ju je gonilo napred, iako je znala da će zakasniti.

Nešto puče na zidu iznad nje. Videla je liniju topljenja koja je zasecala zid prema njoj. Ona trže telo ulevo i izvijajući ga spusti se na travnjak. U blesku trenutka, dok je dodirivala nogama tlo, pogled joj obuhvati scenu oko nje.

Dankan je jurio prema napadaču iz svoje praktične obuke. Brzina tih pokreta!

Lusila opazi neodlučnost na licu lažnog Tega.

Jurnula je prema Liceigraču, osećajući misli ovog stvorenja: Dvoje na mene!

Propast je, ipak, bila neizbežna; Lusila je to znala. Bilo je dovoljno da Liceigrač prebaci regulator svog oružja na pun zračni snop za male razdaljine. Mogao je da izrešeta vazduh ispred sebe. Ništa nije bilo u stanju da probije takvu odbranu. Dok je preturala po glavi tražeći neki način da porazi napadača, iznenada ugleda kako se crveni dim pojavljuje na prsima lažnog Tega. Linija crvene boje brzo se širila naviše pod kosim uglom kroz mišiće ruke koja je držala laserski pištolj. Ruka otpade kao da je deo kakve trošne statue. Ramena spadoše sa torzoa u mlazu krvi. Prilika se preturi, raspadajući se u mešavinu crvenog dima i rasprskavajuće krvi, mrveći se u sitne komadiće na stepenicama crno-plave boje prošarane crvenom.

Zaustavivši se, Lusila omirisa prepoznatljive hormone Liceigrača. Dankan priđe i stade pored nje. Zurio je pokraj mrtvog Liceigrača u mračni hodnik u kome su se nazirali nekakvi pokreti.

Još jedan Teg se pojavi iza ovog mrtvog. Lusila prepoznade stvarnost: Tega lično.

"Ovo je bašar", reče Dankan.

Lusilu preplavi talas zadovoljstva zbog činjenice da je Dankan tako dobro savladao lekciju iz identifikacije: kako da prepozna svoje prijatelje, čak i kada im vidi samo deliće. Ona mu pokaza na mrtvog Liceigrača: "Pomiriši ga."

Dankan duboko udahnu. "Da, osetio sam ga. Nije bio naročito dobra kopija. Video sam šta je i prepoznao ga, gotovo u isti čas kad i ti."

Teg izbi u dvorište noseći težak laserski pištolj oslonjen na levu ruku. Desnom je čvrsto držao kundak i obarač. Prešao je pogledom po dvorištu, zatim ga usmerio na Dankana i konačno na Lusilu.

"Uvedi Dankana", reče Teg.

Bilo je to naređenje zapovednika bitke koje se oslanjalo isključivo na nadmoćno sagledavanje onog što je trebalo uraditi u vanrednim, hitnim slučajevima. Lusila ga poslušala bez pogovora.

Dankan nije ništa rekao dok ga je vodila za ruku pored krvave hrpe mesa koja je nekada bila onaj Liceigrač, a zatim u Oružarnicu.

Kada su dospeli unutra, on još jednom baci pogled na sprženu gomilu i upita: "Ko ga je pustio unutra?"

Ne: "Kako je ušao?" Ovo joj nije promaklo. Dankan je već bio sposoban da kroz manje važne okolnosti sagledava srce problema.

Teg je koračao ispred njih ka svojim odajama. Zastao je na vratima, pogledao unutra i dao znak rukom Lusili i Dankanu da ga slede.

U Tegovoj spavaćoj sobi osećao se jak miris sprženog mesa, a kolutovi dima razvijali su miris ugljenisanog pečenja koji je Lusili bio posebno odvratn: zgotovljeno ljudsko meso. Neka prilika u jednoj od Tegovih uniformi ležala je licem prema podu, na mestu gde je pala sa njegovog kreveta.

Teg vrhom čizme prevrnu leš, otkrivši mu lice: zureće oči, otvorene zelene boje. Lusila prepoznade jednog od stražara sa perimetra, jednog od onih koji su u Tvrđavu došli sa Švangijuom - tako su, barem, izveštaji govorili.

"Njihov udarni čovek", reče Teg. "Patrin se pobrinuo za njega, a odenuli smo ga u jednu od mojih uniformi. Bilo je to dovoljno da se obmanu Liceigrači, jer im nismo dozvolili da mu vide lice pre nego što smo napali. Nisu imali vremena da načine otisak sećanja."

"Znao si za ovo?" Lusila je bila zaprepašćena.

"Belonda me je na vreme podrobno upoznala sa njihovim planom."

Lusila namah shvati dublje značenje onog što je Teg rekao. Ona obuzda nagli talas srdžbe. "Kako si mogao da dozvoliš da jedan od njih prodre u dvorište?"

Teg reče blagim glasom: "Bilo je nužno veoma hitno delovati ovde. Morao sam da učinim izbor, koji se najzad pokazao ispravnim."

Nije ni pokušala da sakrije ljutinu: "Izbor - da pustiš Dankana da se sam brani?"

"Da ga prepustim tvojoj brizi, ili da dozvolim ostalim napadačima da se utvrde unutra. Patrin i ja smo imali grdne muke dok nismo očistili ovo krilo. Imali smo pune ruke posla." Teg okrznu pogledom Dankana. "Pregurao je to vrlo dobro, zahvaljujući našoj obuci."

"Ta... ta stvar ga je gotovo zakačila."

"Lusila!" Teg zavrte glavom. "Sve sam proračunao. Vas dvoje ste mogli da izdržite barem minut. Znao sam da ćeš preprečiti put toj stvari i žrtvovati se da bi spasla Dankana. Dakle, još dvadeset sekundi."

Pošto Lusila ništa ne odgovori, Teg reče: "Učinila bi."

Lusila ne poreče ni ovog puta. Sada se, međutim, prisećala neverovatne brzine kojom se Dankan kretao, vrtoglavih skretanja u njegovom napadu.

"Borbene odluke", reče Teg, gledajući Lusilu.

Konačno je prihvatila. Kao i obično, Teg je doneo ispravnu odluku. Bila je svesna, međutim, da će morati da stupi u vezu sa Tarazom. Prana-bindu ubrzanje kod ovog gole otišlo je dalje od bilo čega što je ona očekivala. Stisnu se, međutim, kada se Teg odjednom uspravi u punoj pripravnosti, pogleda prikovanog za ulaz iza nje. Lusila se okrenu. Tamo je stajala Švangiju, a iza nje Patrin sa teškim laserskim oružjem preko ruke. Njegova cev, zapazi u trenu Lusila, bila je uperena na Švangiju.

"Zahtevala je", reče Patrin. Na licu starog pomoćnika počivao je ljutit izraz. Duboke bore pored usta spuštale su se naniže.

"Vidi se trag tela odvučenih u južni bunker", reče Švangiju. "Tvoji ljudi neće da me puste tamo da izvršim proveru. Zapovedam ti da smesta povučeš svoje naredbe."

"Ne, dok moja ekipa za raščišćavanje ne završi posao", reče Teg.

"Oni još ubijaju ljude unaokolo! Mogu to da čujem." U Švangijuinom glasu isticala se oštrica zlobe. Netremice je gledala Lusilu.

"Tamo, takođe, ispitujemo ljude", reče Teg.

Švangiju skrenu pogled na Tega. "Ako je ovde suviše opasno, onda ćemo odvesti ovog... ovo dete u moje odaje. I to odmah!"

"Nećemo to učiniti", reče Teg. Glas mu je bio tih, ali odlučan.

Švangiju se ukruti od nezadovoljstva. Patrinovi čukljevi na kundaku pobledeše. Švangiju sevnu očima mimo oružja i podiže ih ka Lusilinom odmeravajućem pogledu.

Teg dopusti da ovo potraje za trenutak, a onda reče: "Lusila, odvedi Dankana u moju dnevnu sobu." On mahnu glavom u pravcu vrata iza sebe.

Lusila poslušala, hotimično postavivši svoje telo između Švangijue i Dankana.

Kada su se našli iza zatvorenih vrata, Dankan reče: "Umalo me nije nazvala golom. Stvarno je uznemirena."

"Švangiju je dozvolila da nekoliko stvari promakne njenoj straži", reče Lusila.

Ona se osvrnu po Tegovoj dnevnoj sobi. Prvi put je videla ovaj deo njegovih odaja: bašarovo unutrašnje svetište. Podsetilo ju je na njene odaje: ista mešavina urednosti i slučajnog nered. Kalemovi za čitanje ležali su u metežu na malom stolu pored jedne staromodne stolice, tapacirane tkaninom bledosive boje. Na manžetni kaputa primećivala se pažljivo zakrpljena rupa.

On, dakle, sam krpi.

Bio je to jedan vid čuvenog Milesa Tega koji nije očekivala. Da je razmišljala o tome, pomislila bi da Patrin obavlja takve poslove.

"Švangiju je pustila napadače unutra, zar ne?" upita naglo Dankan.

"Njeni ljudi su to učinili." Lusila nije skrivala bes. "Otišla je predaleko. Savez sa Tleilaksima."

"Hoće li je Patrin ubiti?"

"Ne znam, a i ne marim!"

S one strane vrata Švangiju progovori jakim i sasvim razgovetnim glasom. "Hoćemo li samo ovako stajati i čekati, bašare?"

"Možeš da odeš kad god to poželiš." Bio je to Teg.

"Ali ne mogu u južni tunel!"

Švangijuin glas je odavao drskost. Lusila je znala da je starica to hotimično činila. Kakav je plan napravila? Teg sada mora da bude veoma oprezan. Malopre je pokazao pamet otkrivajući Lusili neke pukotine u Švangijuinoj kontroli, ali još nisu proniknuli i u Švangijuina pomoćna sredstva. Lusila se upita nije li trebalo da ostavi Dankana ovde i pritekne upomoć Tegu.

Teg reče: "Možeš sada da ideš, ali ti savetujem da se ne vraćaš u svoje odaje."

"A zašto da ne?" Švangiju je zvučala iznenađeno, istinski iznenađeno, nesposobna da to valjano prikrije.

"Samo trenutak", reče Teg.

Lusila zastade svesna pucnjave u daljini. Začuo se jak tutanj eksplozije negde u blizini, a potom još jedan nešto dalje. Sa ispupčene ivice iznad vrata Tegove dnevne sobe zasu ih prašina.

"Šta je to bilo?" ponovo će Švangiju prejakim glasom.

Lusila se pomače na mesto između Dankana i zida prema hodniku.

"Onaj prvi udar bio je ono što sam očekivao od njih", začu se Teg. "Drugi je, bojim se, bilo ono što oni uopšte nisu očekivali."

Zvižduk pištaljke u blizini bio je dovoljno jak da zagluši nešto što je Švangiju rekla.

"To je to, bašare!" Bio je to Patrin.

"Šta se to događa?" upita Švangiju.

"Ona prva eksplozija, draga časna majko, to su vaši napadači uništili vaše odaje. Drugom eksplozijom mi smo uništili napadače."

"Upravo sam dobio znak, bašare!" ponovo će Patrin. "Sve smo ih sredili. Prispeli su zrakoplovom iz jedne ne-letilice, baš kao što si i očekivao!"

"Brod?" Tegov glas je bio pun srdite znatiželje.

"Uništen istog trenutka kada je prošao kroz svemirski prevoj. Nema preživelih."

"Vi, budale!" vrisnu Švangiju. "Znate li šta ste učinili?"

"Izvršavam naređenje da zaštitim tog dečaka od svakog napada", odbrusi Teg. "Uzgred, zar nije trebalo da u ovom času budete u svojim odajama?"

"Šta?"

"Kada su digli u vazduh vaše odaje, vi ste im bili meta. Tleilaksi su vrlo opasni, časna majko."

"Ne verujem ti!"

"Predlažem vam da odete i pogledate. Patrine, pusti je da prođe."

Slušajući, Lusila je čula neizgovorenu prepirku. Ovde se više verovalo mentatu bašaru nego časnoj majci i Švangiju je to znala. Izvesno, bila je očajna. Bilo je ipak moguće da ne veruje. Njenu svest je sada zasigurno zaokupljalo saznanje da su i Teg i Lusila otkrili njeno saučesništvo u napadu. Nije se moglo reći koliko je ostalih bilo svesno toga. Patrin je, dakako, znao.

Dankan je netremice gledao zatvorena vrata, s glavom blago

nagnutom na stranu. Na njegovom licu počivao je izraz radoznalosti, kao da je video kroz vrata i zapravo posmatrao ljude tamo.

Švangiju prozbori glasom koji je bio u najvećoj meri brižljivo kontrolisan. "Ne verujem da su moje odaje uništene." Znala je da Lusila prisluškuje.

"Samo je jedan način da se uverite u to", reče Teg.

Pametno! pomisli Lusila. Švangiju nije mogla da donese odluku sve dok se ne uveri da su se Tleilaksi poneli izdajnički.

"U tom slučaju čekaćete me ovde! To je naređenje!" Lusila začu šuštanje Švangijuine odore, dok je časna majka odlazila.

Veoma slaba kontrola osećanja, pomisli Lusila. Ono što je, međutim, ovo otkrilo o Tegu bilo je jednako uzmenirujuće. On joj je to učinio! Teg je izbacio jednu časnu majku iz ravnoteže.

Vrata ispred Dankana širom se otvoriše. U dovratku je stajao Teg sa rukom na rezi. "Brzo!" reče Teg. "Moramo da napustimo Tvrđavu pre no što se ona vrati."

"Da napustimo Tvrđavu?" Lusila se nije ni trudila da prikrije preneraženost.

"Brzo, kažem! Pođi iz ovih stopa. Sledi me ili ću biti primoran da te povedem."

"Misliš li stvarno da možeš da preuzmeš..." Lusila zamuče. Pred njom je stajao jedan novi Teg i znala je da on ne bi izrekao ovakvu pretnju a da nije spreman da je ispuni.

"Vrlo dobro", reče ona. Uzela je Dankana za ruku i krenula za Tegom.

Patrin je stajao u hodniku, gledajući na desnu stranu. "Otišla je", reče starina. Pogledao je Tega. "Znaš šta radiš, bašare?"

"Pat!"

Lusila nikad ranije nije čula da je Teg upotrebio deminutiv imena svog posilnog.

Patrin se osmehnu pokazujući dva niza blistavih zuba. "Oprosti, bašare. To je zbog uzbuđenja, znaš. Onda, prepuštam stvar tebi. Imam ja svoju ulogu ovde."

Teg mahnu Lusili i Dankanu da krenu hodnikom na desno. Poslušala ga je i čula njegove korake za petama. Dankanova ruka se znojila u njenoj. On je oslobodi i stade da korača naporedo s

njom, ne osvrćući se.

Dvojica Tegovih ljudi stražarila su pored suspenzorske dizalice na kraju hodnika. On im se obrati: "Nikog nema za nama."

Uzvraća mu uglas: "Tako je, bašaru."

Ušavši u dizalicu sa Dankanom i Tegom, Lusila shvati da je odabrala stranu u razmirici čiji tok nije potpuno razumela. Mogla je da oseti silinu politike Sestrinstva kao brzu struju vode koja je navaljivala svuda oko nje. Obično je taj pokret ličio na blag talas što zapljuskuje žalo, ali sada je naslutila ogroman rušilački val koji je pretio da se svom silinom stropošta na nju.

Kada su dospeli u predvorje južnog bunkera, Dankan progovori.

"Trebalo bi da smo svi naoružani", reče on.

"Bićemo veoma brzo", reče Teg. "Nadam se da si spreman da ubiješ svakog ko pokuša da nas zaustavi."

19.

Značajna je sledeća činjenica: nijedna žena Bene Tleilaksa nikad nije viđena izvan okrilja njihovih središnjih planeta. (Hibridi - Liceigrači koji podražavaju žene, ne uzimaju se u obzir u ovoj analizi. Oni nisu u stanju da se razmnožavaju.) Tleilaksi izoluju svoje žene kako ih se i mi ne bismo dočepali. To je naš osnovni zaključak. Mora biti, takođe, da gospodari Tleilaksa čuvaju svoje najvažnije tajne.

Analiza Bene Geserita, Arhive: XOXTM99...041'

"Konačno smo se sreli", reče Taraza.

Gledala je netremice preko dva metra slobodnog prostora između svoje stolice i stolice Tilvita Vafa. Analitičari su je uveravali da je ovaj čovek Gospodar gospodara Tleilaksa. Kako je ovako patuljasta sposobna mogla da raspolaže sa tako mnogo moći? Ipak, ponovo je upozorila sebe da se u ovom slučaju moraju odbaciti predrasude o izgledu.

"Malo ko bi poverovao da je ovo uopšte moguće", odvrati mirno Vaf.

Imao je piskav, slabašan glas, primeti Taraza; još nešto za šta je valjalo upotrebiti drugačija merila.

Taraza je znala da joj je ovde neophodan dvostruki oprez.

Sedeli su na neutralnom terenu Esnafove ne-letelice, sa monitorima Bene Geserita i Tleilaksa prionulim za trup Esnafovog broda poput ptica grabljivica za neku lešinu. (Esnaf je kukavičku žudeo da umilostivi Bene Geserit. "Platićete." Esnaf je znao šta to znači. I ranije je bilo sličnih naplaćivanja.) Mala ovalna prostorija u kojoj su se sastali imala je uobičajene bakarne zidove i bila obezbeđena protiv prisluškivanja. Taraza nijednog trenutka nije poverovala u to. Takođe je pretpostavljala da se veze između Esnafa i Tleilaksa, zasnovane na melanžu, i dalje održavaju u punoj meri.

Vaf nije ni pokušao da se zavarava u pogledu Taraze. Ova žena je bila daleko opasnija od svake Uvažene Naložnice. Ako bi ubio Tarazu, ona bi bila smesta zamenjana nekom isto tako opasnom,

nekom koja bi raspolagala svim bitnim delovima podataka koje je posedovala sadašnja Vrhovna majka.

"Smatramo da su novi Liceigrači vrlo zanimljivi", reče Taraza.

Vaf i nehotice napravi grimasu. Da, daleko opasnija od Uvažениh naložnica, koje još nisu okrivile Tleilakse za gubitak čitave jedne neletelice.

Taraza baci pogled na mali digitalni časovnik sa dva lica na niskom pobočnom stolu sa svoje desne strane, na mestu gde su oboje mogli lako da ga vide. Lice okrenuto Vafu bilo je podešeno u skladu sa njegovim internim časovnikom. Nije joj promaklo da su dve kazaljke internog vremena stajale unutar deset sekundi sinhronizacije neke proizvoljne sredine popodneva. Bila je to jedna od stvari utanačenih za ovaj susret, gde su čak i položaj stolica i razmak između njih bili tačno utvrđeni u prethodnim pregovorima.

Njih dvoje bili su sami u sobi. Ovalan prostor oko njih bio je šest metara dugačak i oko tri metra širok. Sedeli su u istovetnim remenim stolicama čiji je drveni okvir bio povezan drvenim klinovima koji su istovremeno služili da pričvrste narandžastu tkaninu; ni komadić metala ili kakvog drugog stranog materijala ni kod jednog od njih. Od ostalog nameštaja tu je bio samo onaj pobočni sto sa časovnikom. Sto se sastojao od tanke crne plohe od plaza i tri vretenaste drvene noge. Svaki od glavnih učesnika sastanka bio je brižljivo pretražen. Svaki je došao u pratnji tri čuvara iz ličnog obezbeđenja, koji su čekali s one strane jedinog ulaza u ovu prostoriju. Taraza nije pomišljala da će Tleilaksi pokušati da izvrše zamenu Liceigračima - ne u sadašnjim okolnostima.

"Platićete."

Tleilaksi su takođe bili u najvećoj meri svesni svoje ranjivosti, pogotovo sada kada su znali da jedna časna majka može da prepozna nove Liceigrače.

Vaf se nakašlja. "Ne očekujem da postignem sporazum", reče on.

"Zbog čega ste onda došli?"

"Tražim objašnjenje za one čudne poruke koje smo primili od vas iz Tvrđave na Rakisu. Za šta mi to treba da platimo?"

"Molim vas, ser Vafe, da se manete tih budalastih pretvaranja u ovoj sobi. Postoje činjenice koje oboje znamo i koje se ne mogu

izbeći."

"Kao na primer?"

"Nikada nam nije bila stavljena na raspolaganje nijedna žena Bene Tleilaksa radi rasplodavanja." Pritom je pomislila: Neka se znoji povodom toga! Činjenica da Bene Geserit nije posedovao liniju Tleilaksinih Drugih sećanja za svoja istraživanja bila je prokleta mučna i Vaf je to znao.

Vaf je mrko pogleda. "Sigurno ne mislite da bih se cenkao oko života..." On zamuče i zavrte glavom. "Ne mogu da verujem da je to naplata koju biste tražili."

Pošto Taraza ništa ne odgovori, Vaf nelagodno nastavi: "Onaj glupi napad na rakiski hram na svoju ruku su preduzeli ljudi tamo na službi. Kažnjeni su."

Očekivani početni potez broj tri, pomisli Taraza.

Sudelovala je u brojnim analitičkim instruktažama pre ovog sastanka, ukoliko su se one mogle nazvati instruktažama. Analiza je tu bilo napretek. Vrlo malo se znalo o ovom gospodaru Tleilaksa, ovom Tilvitu Vafu. Do nekih krajnje važnih projekcija došlo se izvođenjem zaključaka (ukoliko se pokaže da je to ispravno). Nevolja je bila u tome što su neki od najzanimljivijih podataka došli iz nepouzdanih izvora. Jedna istaknuta činjenica je, međutim, bila van svake sumnje: patuljasta prilika koja je sedela preko puta nje bila je smrtno opasna.

Valfov početni potez broj tri zaokupio je njenu pažnju. Bilo je vreme da mu se odgovori. Taraza se znalački osmehnu.

"To je upravo ona vrsta laži koju smo očekivali od vas", reče ona.

"Počinjemo li sa uvredama?" U njegovom glasu nije bilo žestine.

"Vi ste postavili okvire. Dopustite mi da vas upozorim da nećete biti u stanju da postupite sa nama na isti način na koji ste postupili sa onim kurvama iz Raštrkavanja."

Vafov ledeni pogled pozivao je Tarazu da se upusti u izazovnu igru. Pretpostavke Sestrinstva zasnovane delimično na nestanku iksijanskog broda za sastanke bile su tačne. Zadržavajući isti osmeh, nastavila je da povlači proizvoljnu liniju zaključivanja kao da je reč o poznatoj činjenici. "Mislim", reče ona, "da bi te kurve volele da saznaju da su među njima i Liceigrači."

Vaf je jedva obuzdavao bes. Ove proklete veštice! Saznale su! Nekako su saznale! Njegovi savetnici bili su krajnje sumnjičavi u pogledu ovog sastanka. Jedna značajna manjina preporučivala mu je da ne ide. Veštice su bile tako... tako đavolske. A tek njihove odmazde!

Vreme je da skrenem njegovu pažnju na Gamu, pomisli Taraza. Treba ga izbaciti iz ravnoteže. Zato nastavi: "Čak i kad podrijetete jednu od nas, kao što ste to učinili sa Švangijuom na Gamuu, niste u stanju da saznate ništa vredno!"

Vaf planu: "Ona je mislila da... da nas iznajmi kao kakvu bandu ubica! Samo smo joj očitali lekciju!"

Ahh, izbija njegov ponos, pomisli Taraza. Zanimljivo. Neophodno je istražiti sadržinu moralne strukture koja stoji iza ovakvog ponosa.

"Nikada stvarno niste uspeli da prodrete u naše redove", ponovo ga podbode Taraza.

"Ni vi među Tleilakse!" Vaf je nekako uspeo da izrekne ovu samohvalu sa podnošljivom mirnoćom. Potrebno mu je vreme da razmisli! Da napravi plan!

"Možda biste želeli da znate cenu našeg ćutanja", predloži Taraza. Shvativši kameni izraz Vafovog lica kao saglasnost, ona dodade: "Kao prvo, podelićete sa nama sve što ste saznali o tim kurvama izleglim u Raštrkavanju - onima koje sebe nazivaju Uvažanim Naložnicama."

Vaf se naježi. Mnogo toga se potvrdilo ubijanjem Uvaženih Naložnica. Seksualne zapletenosti! Samo je najjača psiha mogla da odoli uplitanju u takve ekstaze. Moći takvog oruđa bile su ogromne! Da li se to moralo podeliti sa ovim vešticama?

"Sve što ste naučili od njih", ponovi zahtev Taraza.

"Zbog čega ih nazivate kurvama?"

"Pokušavaju da nas podražavaju, pa ipak se prodaju za moć i prave ruglo od svega što mi predstavljamo. Uvažene Naložnice!"

"Brojno vas nadmašuju - u odnosu od barem hiljadu prema jedan. Videli smo dokaze."

"Jedna od nas u stanju je da ih sve porazi", mirno odvrati Taraza.

Vaf je ćutke sedeo promatrajući je. Da li je ovo bilo prazno hvalisanje? Nikad nisi mogao biti siguran kada su u pitanju bile

veštice Bene Geserita. One su činile stvari. Tamna strana magijske vasseljene pripadala je njima. U više prilika ove veštice su pogazile Šerijat. Da li je bila Bogova volja da istinski vernici prođu kroz još jedno iskušenje?

Taraza pusti da se tišina produži, produbljujući napetost. Osetila je Vafov nemir. To je podseti na skup Sestrinstva koji je prethodio ovom susretu, kao neka vrsta pripreme za njega. Belonda je postavila naizgled jednostavno pitanje:

"Šta mi stvarno znamo o Tleilaksima?"

Taraza je gotovo mogla osetiti odgovor koji se ponavljao u svakoj glavi oko stola za skupove u Kapitolu: Možda zasigurno znamo samo ono što oni žele da znamo.

Nijedna od njenih analitičarki nije mogla da prenebregne sumnju da su Tleilaksi hotimično stvorili lažnu predstavu o sebi. Inteligencija Tleilaksa morala se meriti u svetlosti činjenice da su jedino oni posedovali tajnu akslotl rezervoara. Da li je to bio srećan slučaj, kako je neko pomenuo? Kako onda da ostali tokom svih ovih milenijuma nisu bili u stanju da ostvare istovetno dostignuće?

Gole.

Da li su Tleilaksi koristili gola proces za postizanje svoje vrste besmrtnosti? Mogla je da zapazi sugestivne nagoveštaje u Vafovim postupcima... ništa određeno, ali krajnje sumnjivo.

Na skupu u Kapitolu, Belonda se stalno vraćala na njihove osnovne sumnje, navaljujući na njih: "Sve to... sve to, velim! Sve u našim arhivama može da bude đubre prikladno jedino za hranu sligovima."

Ova aluzija izazvala je jezu kod nekih opuštenih časnih majki oko stola.

Sligovi!

Ti spori puzavi mešanci između džinovskih puževa golaća i svinja davali su meso za pripremanje nekih među najsklupljim jelima u njihovoj vasseljeni, ali su sama stvorenja ovaploćivala sve što je Sestrinstvo smatralo odvratnim kod Tleilaksa. Sligovi su bili prvo što je Bene Tleilaks ponudio za razmenu - proizvodi uzgojeni u njihovim rezervoarima, stvoreni uz pomoć spiralnog jezgra iz koga je čitav život poprimao svoje oblike. To što ih je Bene Tleilaks stvorio

doprinosilo je auri skarednosti oko stvorenja čija su mnogobrojna usta neprekidno mlela bezmalo svako đubre, brzo pretvarajući to đubre u izmet koji ne samo da je zaudarao na obor već je bio i muljav.

"Najslađe meso s ove strane nebesa", navela je Belonda reči CHOAM-ove reklame.

"A dolazi nam od skarednosti", dodala je Taraza.

Skarednost.

Taraza je razmišljala o ovome dok je netremice posmatrala Vafa. Iz kog razloga bi ljudi mogli da izgrade oko sebe masku skarednosti? Vafov plamsaj ponosa nije se mogao valjano uklopiti u tu predstavu.

Vaf se blago nakašlja prekrivši lice rukom: osetio je pritisak šavova koji su skrivali dva moćna izbacivača strelica. Manjina među njegovim savetnicima je savetovala: "Kao i sa Uvažanim naložnicama, pobednik u susretu sa Bene Geseritom biće onaj za koga se ispostavi da poseduje najtajnije podatke o ovom drugom. Smrt protivnika jemči uspeh."

Mogao bih da je ubijem, ali šta potom?

Još tri časne majke su napolju kod ulaza. Taraza je bez sumnje imala spreman znak, u trenutku kada bi se ulaz otvorio. Bez tog signala izvesno bi došlo do nasilja i obračuna. Ni za trenutak nije verovao da bi čak i njegovi novi Liceigrači mogli da izađu na kraj sa tim časnim majkama. Veštice su sigurno bile u punoj pripravnosti. Zacelo bi odmah raspoznale prirodu Vafovih čuvara.

"Podelićemo", reče Vaf. Priznanje koje je bilo sadržano u ovim rečima teško mu je padalo, ali je znao da nema izbora, Tarazino hvalisanje o sposobnostima Bene Geserita možda je bilo neumereno ali je on ipak osetio da u njemu ima istine. Nije, međutim, imao nikakvih iluzija u pogledu onoga što će se dogoditi kada Uvažene Naložnice doznaju šta se stvarno dogodilo sa njihovim izaslanicima. Krivica za nestalu ne-letelicu još se nije mogla baciti na Tleilakse. Brodovi su iščezavali. Smišljeno ubistvo bilo je, međutim, druga stvar. Uvažene Naložnice će sigurno nastojati da unište tako drskog protivnika. Makar za primer ostalima. Bar, tako su mu rekli Tleilaksi koji su se vratili iz Raštrkavanja. Sada, kada je konačno video Uvažene Naložnice, Vaf nije imao razloga da sumnja u te priče.

Taraza nastavi: "Druga tačka mog dnevnog reda ovog sastanka je naš gola."

Vaf se promeškolji u svojoj remenoj stolici.

Taraza oseti još dublju odbojnost prema Vafovim sićušnim očima, okruglom licu sa prćastim nosom i preoštrim zubima.

"Ubijate naše gole da biste nadzirali razvoj projekta u kome nemate udela, osim u jednom činiocu", optuži ga Taraza.

Vaf se još jednom zapita da li će morati da je ubije. Zar zaista ništa nije bilo skriveno od ovih đavolskih veštica? Mogućnost da Bene Geserit ima svog doušnika u središtu Tleilaksa nije se mogla zanemariti. Kako bi, inače, mogle da znaju?

"Uveravam vas, časna vrhovna majko, da gole...", započe on.

"Ni u šta me ne uveravajte! Same se uveravamo." Taraza sa izrazom sažaljenja zavrte glavom. "Pored toga, mislite li da ne znamo da nam prodajete oštećenu robu?"

Vaf se hitro usprotivi: "Gola ispunjava sve zahteve navedene u vašem ugovoru!"

Ponovo Taraza zavrte glavom. Ovaj majušni gospodar Tleilaksa kao da nije imao predstavu o tome šta je ovde otkrivao. "Pohranili ste vlastiti plan u njegovu psihu", reče Taraza. "Upozoravam vas, ser Vafe, da ako vaše promene ometu našu zamisao, ranićemo vas dublje no što možete i da zamislite da je moguće."

Vaf pređe rukom preko lica, osećajući kako mu se znoj skuplja na čelu. Proklete veštice! Ali ni ova nije znala sve. Tleilaksi koji su se vratili iz Raštrkavanja, kao i Uvažene Naložnice koje je ona tako gorko klevetala, snabdeli su Tleilakse oružjem sa seksualnim punjenjem koje neće biti podeljeno, bez obzira na obećanja izrečena ovde!

Taraza ćutke odmeri Vafov reakciju i odluči se na jednu smelu laž. "Kada smo zarobili vaš iksijanski brod za sastanke vaši novi Liceigrači nisu umrli dovoljno brzo. Puno toga smo saznali."

Vaf za trenutak zalebde na rubu nasilne reakcije.

Pogodak u centar! pomisli Taraza. Ova smela laž otvorila je pravu aveniju otkrića u pravcu jedne od najnečuvenijih ideja koje su iznele njene savetnice. Sada se više nije činila tako nečuvenom: "Tleilaksi imaju ambiciju da proizvedu prana-bindu imitaciju", rekla je jedna od

njenih savetnica.

"Potpunu?"

Ova ideja zaprepastila je sve sestre na skupu. Podrazumevala je oblik mentalne kopije koja je prevazilazila otisak sećanja za koji su već znali.

Savetnica, sestra Hesterion iz Arhiva, došla je na skup naoružana dobro sređenim spiskom potkrepnog materijala. "Već znamo da ono što iksijanska sonda čini mehanički, Tleilaksi izvode sa nervima i mišićima. Sledeći korak je očigledan."

Videvši Vafov reakciju na njenu drsku laž, Taraza nastavi da ga pažljivo promatra. Upravo sada je bio najopasniji.

Izraz besa pređe preko Vafovog lica. Stvari koje su veštice znale bile su suviše opasne! Ni najmanje nije sumnjao u Tarazinu tvrdnju. Moram da je ubijem, bez obzira na posledice po mene! Moramo sve da ih poubijamo. Izrodi. To je njihova reč i ona ih savršeno opisuje.

Taraza ispravno protumači njegov izraz. Ona hitro prozbori: "Od nas vam ne pretili nikakva opasnost sve dok ne ugrozite naše planove. Vaša religija, vaš način života, u celosti su vaša stvar."

Vaf je oklevao ne toliko zbog onoga što je Taraza rekla, već zbog podsećanja na njene moći. Šta je još znala? Da li, ipak, ostati u podređenom položaju? Posle odbijanja jednog čvršćeg saveza sa Uvažanim Naložnicama. I sa tako bliskim izgledima za prevlast posle svih ovih milenijuma? Osećao je kako ga ispunjava užas. Manjina među njegovim savetnicima bila je, najposle, u pravu: "Ne može biti veze između naših naroda. Svaki sporazum sa snagama povindaha nije ništa drugo nego savez zasnovan na zlu."

Taraza je i dalje osećala prisustvo nasilničke reakcije u njemu. Da li ga je previše izazvala? Držala se u odbrambenoj pripravnosti. Nehotično trzanje njegovih ramena pobudi njenu gotovost. Oružje mu se nalazi u rukavima! Nisu se smele podceniti sposobnosti Tleilaksa. Njena njuškala nisu ništa otkrila.

"Znamo za oružja koja nosite", reče ona. Sama od sebe nametnula se još jedna drska laž. "Ako sada napravite grešku, kurve će, pored ostalog, saznati i za način na koji koristite ta oružja."

Vaf triput brzo udahnu. Kada je napokon progovorio, videlo se da je uspostavio kontrolu nad sobom. "Ne želimo da budemo sateliti

Bene Geserita!"

Taraza odgovori umirujućim, ravnim glasom: "Ni rečju ni delom nisam nagovestila da smo vam nametnuli takvu ulogu."

Iščekivala je. Nije bilo nikakve promene u Vafovom izrazu, baš ni najmanjeg miga u netremičnom pogledu uperenom u nju.

"Ugrožavate nas", promrmlja Vaf. "Zahtevate da sa vama podelimo sve..."

"Pa podelite!" prasnu ona. "Ne deli se sa partnerom koga ne smatrate ravnim sebi."

"A šta biste vi podelili sa nama?" upita on.

Odgovorila mu je tonom punim kuđenja kojim bi se obratila nekakvom detetu: "Ser Vafe, zapitajte sebe, vladajućeg člana vaše oligarhije, zbog čega ste zapravo došli na ovaj sastanak?"

Vaf joj uzvratil glasom kojim je još čvrsto vladao: "A zašto ste vi, Vrhovna majko Bene Geserita, došli ovamo?"

Ona mu blago odgovori: "Da se osnažimo."

"Niste mi još rekli šta biste vi podelili", reče on sa prizvukom optužbe u glasu. "I dalje se nadate preimućstvu."

Taraza produži da ga pažljivo promatra. Retko je kad osetila takav prigušen bes kod nekog ljudskog bića. "Recite mi otvoreno šta želite?" reče ona.

"I vi ćete mi to dati iz puke velikodušnosti!"

"Pogađaću se."

"Gde je bilo to pogađanje kada ste mi naredili... NAREDILI MI! Da..."

"Došli ste ovamo čvrsto odlučni da prekršite svaki sporazum do koga dođemo", prekide ga ona. "Ne jednom ste pokušali da se pogađate! Sedite preko puta nekog ko je voljan da se cenka sa vama, a vi ste u stanju samo da..."

"Cenkanje?" Vafovo sećanje se vrati na srdžbu koju je ova reč izazvala kod one Uvažene Naložnice.

"Tako sam rekla", potvrdi Taraza. "Cenkanje."

Nešto nalik na osmeh ukaza se u uglovima Vafovih usana. "Mislite da imam ovlašćenje da se cenkam sa vama?"

"Pažljivo, ser Vafe", upozori ga ona. "Imate puna ovlašćenja. Ona se očituju i u toj konačnoj moći da sasvim uništite protivnika." Uputila

je brz pogled prema njegovim rukavima.

Vaf uzdahnu. Kakva zbrka. Ona je bila povindah! Kako se moglo cenkati sa jednim povindahom?

"Imamo problem koji se ne može rešiti racionalnim sredstvima", nastavi Taraza.

Vaf sakri iznenađenje. Ovo su bile iste reči koje je upotrebila i ona Uvažena Naložnica! Stao je da grozničavo razmišlja o značenju te podudarnosti. Nisu li možda Bene Geserite i Uvažene Naložnice sklopile savez? Tarazina ogorčenost navodila je na drugačiji zaključak, ali kako je iko mogao da veruje ovim vešticama?

Vaf se još jednom zapita da li da se usudi da žrtvuje sebe kako bi uklonio ovu vešticu. Čemu bi to poslužilo? Ostale među njima izvesno su znale sve što i ona. To bi samo ubrzalo propast. Veštice su bile u unutrašnjem dosluhu - no i to je, opet, mogla da bude samo još jedna prevara.

"Tražite da podelimo nešto sa vama", reče Taraza. "Šta ako vam ponudimo jednu od naših najcenjenijih ljudskih loza?"

Nije se moglo pogrešiti u proceni buđenja Vafovog zanimanja.

On je upita: "Zbog čega bismo se radi takvih stvari obraćali vama? Imamo naše rezervoare i možemo gotovo svuda da uzmemo genetske primerke."

"Primerke čega?" upita ona.

Vaf uzdahnu. Nikada nisi mogao da izmakneš toj britkosti Bene Geserita. Bilo je to kao udarac mača. Nagađao je da joj je otkrio stvari koje su prirodno dovele do ovog predmeta razgovora. Šteta je već bila počinjena. Izvela je ispravan zaključak (ili su joj to doušnici saopštili!) da je Tleilakse, s obzirom na njihovo prefinjenije znanje najunutrašnjijeg jezika života, malo zanimao divlji fond ljudskih gena. Nikada se nije isplatilo podceniti ni Bene Geserite ni proizvode njihovih programa rasplodavanja. Sam Bog zna da su one proizvele Muad'Diba i Propovednika!

"Šta biste još tražile u zamenu za to?" upita je naglas.

"Konačno smo došli do cenkanja!" reče Taraza. "Oboje, naravno, znamo da nudim rasplodne majke iz loze Atreida." Pri tom je pomislila: Neka se nada tome! One će izgledati kao Atreidi, ali to neće biti!

Vaf oseti kako mu se puls ubrzava. Da li je ovo bilo moguće? Da li je imala i najblažu predstavu šta su Tleilaksi mogli da nauče iz ispitivanja jednog takvog izvora materijala?

"Ali želele bismo da dobijemo prve primerke njihovih izdanaka", reče Taraza.

"Ne!"

"Onda, alternativne prve primerke?"

"Možda."

"Šta to znači - možda?" Ona se nagnu prema njemu. Vafova žestina govorila joj je da se nalazi na vrućem tragu.

"Šta biste još tražili od nas?"

"Naše rasplodne majke moraju imati slobodan pristup vašim genetičkim laboratorijama."

"Jeste li vi lude?" On ogorčeno zavrte glavom. Zar je zaista mislila da bi Tleilaksi tek tako odali svoje najjače oružje?

"Onda ćemo prihvatiti jedan akslotl rezervoar u punoj dejstvenosti."

Vaf je samo zurio u nju.

Taraza slegnu ramenima. "Morala sam da pokušam."

"Pretpostavljam da je tako."

Taraza se zaveli u stolicu i stade da pretresa u svesti šta je ovde saznala. Vafova reakcija na onu Zensuni probu bila je zanimljiva. "Problem koji se ne može razrešiti racionalnim sredstvima." Te reči su proizvele kod njega tanano dejstvo. Činilo se kao da se podigao sa nekog mesta unutar sebe, sa upitnim izrazom u očima. Bože nas sačuvaj! Da li je Vaf tajni Zensuni?

Ovo se moralo ispitati bez obzira na opasnost. Odradi se moraju obezbediti sve moguće pogodnosti na Rakisu.

"Možda smo za sada učinili sve što smo mogli", reče Taraza. "Ima vremena da završimo sa našim cenkanjem. Sam Gospod u svojoj beskrajnoj milosti podario nam je beskrajnu vasseljenu, u kojoj se sve može dogoditi."

Vaf pljesnu rukama ne razmišljajući. "Dar iznenađenja je najveći od svih darova", reče on.

Ne samo Zensuni, pomisli Taraza. I sufi. Sufi! Počela je da preudešava svoju perspektivu u odnosu na Tleilakse. Koliko dugo su

oni to držali na srcu?

"Vreme se ne računa", reče Taraza, ispipavajući. "Dovoljno je da se pogleda u bilo koji krug."

"Sunca su krugovi", reče Vaf. "Svaka vasseljena je jedan krug." Zadržao je dah iščekujući njen odgovor.

"Krugovi su okruženja", reče Taraza odabirajući ispravan odgovor iz svojih Drugih sećanja. "Sve što okružava i ograničava mora da se izloži beskrajnom."

Vaf podiže šake, a onda ponovo spusti ruke u krilo. Ramena su mu izgubila ponešto od onog napetog štrčanja uvis. "Zbog čega niste ove stvari rekli na početku?" upita je on.

Moram da budem vrlo obazriva, upozori Taraza samu sebe. Priznanje koje je bilo prisutno u Vafovim rečima i ponašanju zahtevalo je da bude pažljivo razmatrano.

"Ono što se dogodilo između nas ništa ne otkriva sem ako ne budemo govorili otvorenije", reče ona. "Čak i tada, samo ćemo koristiti reči."

Vaf joj je proučavao lice, pokušavajući da na toj maski Bene Geserita pročita nekakvu potvrdu onog što je bilo sadržano u njenim rečima i ponašanju. Ona je bila povindah, priseti se. Povindasima se nikad nije moglo verovati... ali ako je sudelovala u Velikom uverenju...

"Nije li Bog poslao svog propovednika na Rakis, da nas tamo stavi na probu i pouči nas?" upita on.

Taraza stade duboko da kopa po svojim Drugim sećanjima. Propovednik na Rakisu? Muad'Dib? Ne... to nije u skladu sa verovanjima sufija, niti Zensunija, u...

Tiranin! Sklopila je usne u liniju osmeha. "Ono što se ne može kontrolisati mora se prihvatiti", reče ona.

"Jamačno je to božje delanje", odgovori Vaf.

Taraza je dovoljno videla i čula. Misionarija Protektiva ju je svojevremeno uvela u sve znane religije. Druga sećanja su okrpila ovo znanje i ispunila ga. Osetila je veliku potrebu da se bezbedno izvuce iz ove sobe. Odrade se mora upozoriti!

"Mogu li nešto da predložim?" upita Taraza.

Vaf ljubazno klimnu.

"Možda postoji suštinski dublja veza između nas no što smo to i zamišljali", reče ona. "Nudim vam gostoprimstvo naše Tvrđave na Rakisu i uslužnost naše tamošnje zapovednice."

"Atreida?"

"Ne", slaga Taraza. "Ali ja ću, naravno, narediti našoj rasplodnoj metresi da vam se stavi na raspolaganje."

"A ja ću prikupiti stvari koje ste tražili zauzvrat", reče on. "Zbog čega će se cenkanje dovršiti na Rakisu?"

"Nije li to pravo mesto?" upita ona. "Ko bi mogao da bude pritvoren u zavičajju Propovednika?"

Vaf se zavalio u stolici, sa rukama koje su mu opušteno počivale na krilu. Taraza je, izvesno, znala ispravne odgovore. Bilo je to otkriće koje ni u snu nije očekivao.

Taraza ustade. "Svako od nas ponaosob sluša Boga", reče ona jednostavno.

A zajedno u kolu, pomisli on. Podigao je pogled prema njoj, opominjući sebe da je ona povindah. Ni jedno od njih nije se moglo verovati. Oprez! Konačno, ova žena je bila veštica Bene Geserita. Bile su poznate po tome što su stvarale religije za svoje ciljeve. Povindah!

Taraza otide do ulaza, otvori vrata i dade svom obezbeđenju znak. Još jednom se okrenu prema Vafu, koji je i dalje sedeo. Nije prozreo naš pravi plan, pomisli ona. Ona koju mu budemo poslali mora biti odabrana sa krajnjom brižljivošću. Nikada ne sme posumnjati da je deo našeg mamca.

Vafovo patuljasto lice bilo je staloženo dok ju je netremice posmatrao.

Kako prazno izgleda, pomisli Taraza. Ipak je mogao da se uhvati u klopku! Savez između Sestrinstva i Tleilaksa nudio je nove privlačnosti. Ali, pod našim uslovima!

"Do Rakisa", reče ona.

20.

Kakvo je socijalno nasleđe otišlo napolje sa Raštrkavanjem? Veoma dobro poznajemo ta vremena. Poznajemo i mentalne i fizičke okolnosti. Izgubljeni su odneli sa sobom svest ograničenu uglavnom na ljudsku snagu i gvožđuriju. Postojala je očajnička potreba za prostorom u kome bi se širili, gonjeni mitom o slobodi. Većina nije shvatila dublju Tiraninovu pouku da nasilje postavlja vlastite granice. Raštrkavanje je bio divlji i nasumičan pokret, koji je tumačen kao rast (širenje). Bio je podstican dubokim strahom (često nesvesnim) od posustajanja i smrti.

'Raštrkavanje': Analiza Bene Geserita

Odrade je ležala na boku, opružena duž ivice lučnog prozora. Obraz joj je ovlaš dodirivao topli plaz kroz koji je mogla da vidi veliki skver Kina. Leđa su joj bila poduprta crvenim jastukom koji je mirisao na melanž, kao i mnoge stvari ovde na Rakisu. Iza nje nalazile su se tri sobe, male ali delotvorne, dobrim delom preseljene iz Hrama i Tvrđave Bene Geserita. To preseljenje bilo je deo zahteva u sporazumu Sestrinstva sa sveštenicima.

"Neophodno je Šeanu bezbednije čuvati", odlučno je istakla Odrade.

"Ona ne može da postane štićenica isključivo Sestrinstva", primetio je Tuek.

"Niti sveštenstva", uzvratila je Odrade.

Šest spratova ispod Odradinog lučnog prozora rasprostirao se u slabo organizovanom redu ogroman bazar koji je ispunjavao bezmalo gotovo čitav Veliki trg. Srebrnastožuta svetlost sunca na zalasku oblivala je scenu sjajem, ističući svetle boje baldahina koji su bacali dugačke senke po neravnom tlu. Na mestima gde su raštrkane gomile ljudi milele oko zakrpljenih kišobrana i rusvaja redova grnčarije, svetlost je izazivala odbleskivanje prašine.

Veliki trg zapravo i nije bio trg. Prostirao se oko bazara čitav kilometar u pravcu Odradinog prozora i gotovo dva puta toliko na

levo i na desno - džinovski pravougaonik natrpane zemlje i starog kamenja koje se mrvilo u ljutu prašinu pod nogama dnevnih prodavaca koji su prkosili žezi u nadi da će sklopiti neku dobru pogodbu.

Sa približavanjem večeri dole se razvijala drugačija vrsta aktivnosti - pristizalo je više ljudi, u čijim pokretima je bilo više živosti i grozničavosti.

Odrade nagnu glavu da bi pažljivije osmotrila tlo u blizini njene zgrade. Neki od trgovaca čiji su se dućani nalazili odmah ispod njenog prozora odlutali su do obližnjih četvrti. Uskoro će se vratiti, posle obeda i kratke sieste, spremni da do kraja iskoriste povoljnije časove kada su ljudi na otvorenom mogli da udišu vazduh koji im nije pržio grlo.

Šeana je kasnila, primeti Odrade. Sveštenici se nisu usuđivali da više odlažu. Sada su, izvesno, grozničavo delali, zasipajući Šeanu pitanjima, opominjući je da je Bogov lični izaslanik poslat Njegovoj crkvi. Lukavo su podsećali Šeanu na mnoge zakletve koje će Odrade morati da odstrani i učini ih smešnim, pre nego što takve trivijalnosti postavi u ispravnu perspektivu.

Odrade izvi leđa i provede tih minut u malim vežbama za opuštanje napetosti. Morala je da prizna da oseća izvesnu naklonost prema Šeani. Upravo u ovom času devojčicine misli biće u pravom haosu. Šeana je znala malo ili ništa, o tome šta da očekuje kada se jednom potpuno nađe pod starateljstvom časne majke. Bilo je malo sumnje da je mladi um bio pometen mitovima i drugim dezinformacijama.

Kao što je bio i moj, pomisli Odrade.

Nije mogla da izbegne prisećanje u ovakvom trenutku. Njen neposredni zadatak bio je jasan: egzorcizam, ne samo na Šeani nego i na sebi.

U njenim sećanjima uskrsnuše uvek prisutne misli jedne časne majke: Odrade, pet godina stara, udobna kuća na Gamuu. Put pored njenog doma ovičavao je ono što bi se moglo nazvati gospodskim kućama srednje klase u priobalnim gradovima planete - niske jednospratnice na širokim avenijama. Kuće su se protezale sve do zakrivljene obale mora, gde su bile znatno šire nego duž avenija.

Samo su na morskoj obali postajale skuplje i manje škrte u pogledu svakog kvadratnog metra.

Odradino Bene Geseritom izbrušeno sećanje kotrljalo se kroz tu udaljenu kuću, zahvatalo njene stanare, aveniju, društvo u igri. Ona oseti stegnutost u grudima, što joj je govorilo da su takva sećanja vezana za nedavne događaje.

Bene Geserit u krešu na Al Danabovom veštačkom svetu, jednoj od bezbednih planeta Sestrinstva (kasnije je saznala da su Bene Geserit jednom prilikom razmatrale mogućnost da čitavu planetu učine ne-prostorijom. Cena energetske zahteva, međutim, omela je ovaj plan).

Kreš je bila pravi slap raznolikosti za dete naviklo na gamuusku udobnost i prijateljstva. Obrazovanje Bene Geserita uključivalo je i intenzivno vežbanje. Bilo je redovnih upozorenja da se nije mogla nadati da će bez prolaženja kroz mnogo bola i česta razdoblja naizgled beznadežnih mišićnih vežbanja postati potpuna časna majka.

Neke od njenih drugarica su poklekale još u toj fazi. Odustale su, da bi kasnije postale bolničarke, sluškinje, radnice, povremene rasplodnice. Ispunjavale su niže dužnosti gde god je to Sestrinstvo zahtevalo. Bilo je trenutaka kada je Odrade sa čežnjom pomišljala da taj promašaj možda i ne znači loš život - manje odgovornosti, manji ciljevi. To je bilo pre nego što je uskrsla iz Prvobitnog vežbanja.

Smatrala sam to uskrsavanjem, pobedničkim završetkom. Isplivala sam na drugu stranu.

Samo da bi zatekla sebe skoljenu novim i znatno oštrijim zahtevima.

Odrade sede na ivicu svog rakiskog prozora i odgurnu jastuk u stranu. Okrenula je leđa bazaru. Tamo je postajalo sve bučnije. Prokleti sveštenici! Produžili su odlaganje do krajnjih granica!

Moram da razmislim o vlastitom detinjstvu, jer će mi to pomoći u postupku sa Šeanom, pomisli ona. Istog časa podsmehnu se vlastitoj slabosti. Još jedno izvinjenje!

Nekim pripravnicama je bilo potrebno barem pedeset godina da postanu časne majke. To je bilo utemeljeno u njima tokom

Drugostepenih vežbanja: lekcija strpljenja. Odrade je rano pokazala sklonost prema ozbiljnijim naukama. Procenjivalo se da bi mogla da postane jedna od Bene Geserit mentata i verovatno arhivistkinja. Ova zamisao je otpala kada se otkrilo da njene nadarenosti leže u pravcima koji se više isplate. Usmerili su je potom na znatno osetljivije dužnosti u Kapitolu.

Bezbednost.

Taj bujni talenat među Atreidima često se na taj način iskorišćavao. Sitničavost je bila jedno od bitnih Odradinih obeležja. Znala je da njene sestre mogu da predvide neke od njenih postupaka, naprosto na osnovu dubokog poznavanja njene ličnosti. Tarazi je to redovno polazilo za rukom. Odrade je jednom potajno čula objašnjenje sa Tarazinih usana.

"Odradina ličnost se izvanredno odražava u izvršavanju njenih dužnosti."

Kapitolom je kolala šala: "Gde Odrade ide kada ne radi? Ide da radi."

U Kapitolu je bilo malo potrebe da se stavlja maska koju bi časna majka mahinalno navlačila izlazeći napolje. Mogla je da pokazuje trenutna osećanja, da se otvoreno pozabavi svojim i tuđim greškama, da se oseća tužno ili ogorčeno, pa ponekad čak i srećno. Muškarci su stajali na raspolaganju - ne za sparivanje, već za povremenu utehu. Svi ti muškarci u Kapitolu Bene Geserita bili su prilično šarmantni, a nekolicina među njima je bila čak i iskrena u tome. Za tom nekolicinom je, naravno, vladala velika potražnja.

Osećanja.

Prepoznavanje je vijugalo kroz Odradinu svest.

I tako dođoh na to, kao što se i ranije uvek događalo.

Odrade je osećala toplu večernju sunčevu svetlost na leđima. Znala je gde joj se nalazilo telo, ali joj je um bio otvoren za predstojeći susret sa Šeanom.

Ljubav!

Bilo je to tako lako i tako opasno.

U ovom času zavidela je stacionaranim majkama, onima kojima je bilo dopušteno da provedu životni vek sa svojim rasplodnim partnerom. Miles Teg je proizišao iz jedne takve zajednice. Druga

sećanja su joj govorila kako je to izgledalo sa gospom Džesikom i vojvodom. Čak se i Muad'Dib opredelio za takav oblik sparivanja.

Nije to za mene.

Odrade oseti gorku ljubomoru zbog toga što joj nije bio dozvoljen takav život. Kakve su bile prednosti života u koji je bila uvedena?

"Život bez ljubavi donosi potpunije posvećivanje Sestrinstvu. Obezbeđujemo vlastite oblike podrške posvećenima. Ne brini za seksualna zadovoljstva. Ona su ti pristupačna kad god osetiš takvu potrebu."

Sa šarmantnim muškarcima!

Još od dana gospe Džesike, kroz Tiraninova vremena i posle toga, mnoge stvari su se izmenile... uključujući i Bene Geserit. Svaka časna majka je to znala.

Dubok uzdah prostruja Odradinim grudima. Osvrnu se preko ramena prema bazaru. Od Šeane još ni traga.

Ne smem da zavolim to dete!

I bilo je učinjeno. Odrade je znala da izvodi mnemoničku igru u nužnom obliku Bene Geserita. Obrnula je telo i sela skrštenih nogu na ivicu. Bilo je to posmatračko mesto sa koga se video bazar i ostalo iznad krovova grada i njegove udoline. Onih nekoliko preostalih brdašaca južno odavde bili su, znala je to, poslednje od onog što je nekada predstavljalo zaštitni zid Dine - visoki bedemi kamena temeljaca koje je razvalio Muad'Dib sa svojim legijama na leđima crva.

Vreo vazduh podizao se sa tla iza kanata i kanala koji su štitili Kin od upada novih crva. Odrade se blago osmehnu. Sveštenici nisu smatrali čudnim to što su svoju zajednicu okružili šančevima koji su sprečavali Podeljenog boga da prodre među njih.

Obožavamo te, Bože, ali nemoj da nas uznemiravaš. Ovo je naša religija, naš grad. Vidiš, ovo mesto više ne zovemo Arakinom. Sada je to Kin. Ova planeta više nije Dina ili Arakis. Sada je to Rakis. Drži se na odstojanju, Bože. Ti si prošlost, a prošlost je smutnja.

Odrade je zurila u ta udaljena brda, u treperenju vreline. Druga sećanja su joj omogućavala da zazove predstavu drevnog pejzaža. Poznavala je prošlost.

Ako sveštenici budu još malo odugovlačili sa dovođenjem Šeane,

kazniću ih.

Vrelina je i dalje ispunjavala bazar ispod nje, zadržana u zgradama na tlu i debelim zidovima koji su okruživali Veliki trg. Širenje toplote bilo je pojačano dimom mnogih malih vatri koje su plamsale u okolnim zgradama i među živahnim gomilama zaklonjenim šatrama raštrkanim po bazaru. Bio je vruć dan, dobro iznad trideset osam stepeni. Ova zgrada je, međutim, bila sedište Ribogovornica u davna vremena i rashlađivana je uz pomoć iksijanskog postrojenja sa bazenima za provetravanje na krovu.

Ovde će nam biti udobno.

A biće i bezbedno, onoliko koliko su zaštitne mere Bene Geserita to mogle da učine. Časne majke krstarile su ovim hodnicima. Sveštenici su imali svoje predstavnike u zgradi, ali nijedan od njih nije smeo da zađe tamo gde to Odrade nije želela. Šeana će ih vidati s vremena na vreme, ali samo u prilikama kada to Odrade dozvoli.

Događa se, pomisli Odrade. Tarazin plan napreduje.

U Odradinoj svesti još je bilo sveže sećanje na poslednji razgovor sa Kapitolom. Ono što je otkriveno o Tleilaksima ispunilo je Odrade uzbuđenjem koje je ona brižljivo prigušivala. Taj Vaf, gospodar Tleilaksa, biće predmet očaravajućeg proučavanja.

Zensuni! I Sufi!

"Ritualni obrazac zaleđen milenijumima", rekla je Taraza.

U Tarazinom izveštaju, međutim, stajala je neizrečena i jedna druga poruka. Taraza mi je poklonila potpuno poverenje. Odrade oseti kako joj nova snaga navire iz ovog saznanja.

Šeana je uporište. Mi smo poluga. Naša snaga će poteći iz mnogih izvora.

Odrade se opusti. Znala je da Šeana neće dozvoliti sveštenicima da je još dugo zadržavaju. Odradino strpljenje je podnosilo napade predviđanja. Utoliko gore za Šeanu.

Odrade i Šeana su postale zaverenice. Bio je to prvi korak. Bila je to čudesna igra za Šeanu. Ona je bila rođena i odgajana da sumnja u sveštenike. Bilo je zgodno imati, konačno, jednog saveznika!

Nekakav oblik aktivnosti uskomešao je ljude baš ispod Odradinog prozora. Ona radoznalo usmeri pogled nadole. Pet nagih muškaraca tvorilo je krug, držeći se za ruke. Njihova odeća i pustinjaska odela

ležali su na gomili po strani pod budnim okom jedne mlade tamnopute devojke u dugačkoj mrkoj haljini od začinskih vlakana. Kosa joj je bila svezana crvenom vrpcom.

Igrači!

Odrade je pročitala puno izveštaja o ovoj pojavi, ali otkako je došla ovamo ovo je bilo prvi put da je vidi svojim očima. Među posmatračima se zapažao trio visokih sveštenika-čuvara u žutim šlemovima sa visokim perjanicama. Čuvari su imali kratke haljetke koji nisu sputavali noge, a svaki je nosio i metalom obloženu palicu.

Kako su igrači kružili, gomila je, što je bilo za očekivati, postajala sve nemirnija. Uskoro će započeti da ispuštaju povike i nastaće veliko komešanje. Pucaće i glave. Poteći će krv. Ljudi će vrištati i bežati na sve strane. Na kraju će se sve stišati i bez službene intervencije. Neki će otići smejući se. A sveštenici-čuvari se neće mešati.

Besmisleno bezumlje ovog plesa i njegove posledice vekovima su fascinirali Bene Geserit. Sada je to držalo Odradinu napregnutu pažnju. Prenošenje ovog obreda kroz pokoljenja pratila je i Misionaria Protektiva. Rakijanci su to zvali 'Ples odvrćanja'. Imali su i druga imena za njega, a najznačajnije je bilo 'Siajnok'. Ovaj ples beše preostatak Tiraninovog najvećeg obreda, trenutka spajanja sa njegovim Ribogovornicama.

Odrade je prepoznavala i poštovala energiju sadržanu u ovoj pojavi. Nijedna časna majka nije mogla sebi dozvoliti da propusti to da vidi. Traćenje snage koju je ona predstavljala, ipak ju je uznemiravalo. Takve stvari je trebalo kontrolisati i usmeravati. Ovaj obred je vadio za korisnom primenom. Za sada je to bilo samo golo rasipanje snaga koje su se, ukoliko bi ostale neispoljene, mogle pokazati razornim za sveštenike.

Sladak miris voća dopre do Odradinih nozdrva. Ona dublje udahnu i pogleda prema otvorima za provetravanje pored svog prozora; vrelina gomile i zagrejana zemlja stvarali su struju koja je išla naviše. Strujanje vazduha donosilo je mirise odozdo, kroz iksijanske otvore. Odrade prisloni čelo i nos na plaz da bi mogla da gleda pravo dole. Ah! Igrači ili gomila prevrtali su tezge trgovaca. Igrači su gazili voće. Istisnuta žuta kaša prskala im je po nogama do

butina.

Odrade među posmatračima prepoznade trgovca voćem, poznato naborano lice koje je više puta videla za tezgama pored ulaza u njenu zgradu. Izgledao je kao da ne mari zbog svog gubitka. Kao i ostalima oko njega, pažnja mu je bila prikovana za igrače. Pet nagih muškaraca kretalo se visoko podižući stopala, u neritmičkom i naizgled nepovezanom izvođenju koje se periodično vraćalo ponavljanom obrascu - tri igrača sa obe noge na tlu, a ostala dvojica podignuta visoko na rukama svojih saigrača.

Odrade je ovo prepoznala. Odnosilo se na drevni slobodnjački način hodanja po pesku. Ovaj čudan ples bio je fosil, sa korenima u nužnosti da se svaki čovek kreće ne odajući crvu znake svog prisustva.

Ljudi su počeli da se tiskaju bliže igračima na bazarovom velikom pravougaoniku, poskakujući uvis poput dečjih igračaka kako bi uzdigli oči iznad gomile i videli pet nagih muškaraca.

U tom trenutku Odrade ugleda Šeaninu pratnju kako se kreće podalje na desnoj strani gde se jedna široka avenija ulivala u trg. Simboli životinjskih tragova na zgradi kazivali su da je ta široka avenija predstavljala Božiji put. Istorijska svest je svedočila da je tom avenijim Leto II dolazio u Grad iz svog Sarera sa visokim zidovima, tamo daleko na jugu. Sa smislom za pojedinosti, još su se mogli raspoznati neki oblici i obrasci koji su sačinjavali Tiraninov grad On, festivalsko sedište sazdana oko još drevnijeg grada Arakina, ali su neke avenije opstale: neke zgrade koje su bile suviše korisne da bi bile zamenjene. Zgrade su neumitno određivale ulice.

Šeanina pratnja zaustavi se na mestu na kome se avenija širila u bazar. Napred su išli čuvari sa žutim šlemovima, raščišćavajući prolaz svojim palicama. Čuvari su bili visoki: spuštenu na zemlju, dva metra dugačka palica dosezala je do ramena najnižem među njima. Čak i u najvećem metežu nije se moglo dogoditi da ne zapazite sveštenika-čuvara, a Šeanini zaštitnici bili su najviši među visokima.

Ponovo su krenuli, vodeći svoju skupinu prema Odrade. Sa svakim korakom odežde su im se rastvarale otkrivajući glatko sivilo najboljih pustinskih odela. Koračali su pravo napred, njih petnaest u plitkom klinu koji se sve više zabadao u guste grozdove tezgi.

Iza čuvara koračala je proređena skupina sveštenika sa Šeanom u sredini. Odrade je na mahove u okrilju pratnje uspevala da uoči Šeaninu osobenu figuru, kosu prošaranu suncem i ponosito izdignuto lice. Ono što je, međutim, privuklo Odradinu pažnju, bili su sveštenici sa žutim šlemovima. Iz svakog njihovog pokreta izbijala je osionost, uslovljena kod njih još u ranom detinjstvu. Ti čuvari su znali da su nešto više od običnog naroda. A običan narod je reagovao onako kako se moglo očekivati, praveći prolaz Šeaninoj pratnji.

Sve je bilo izvedeno tako prirodno da je Odrade mogla da sagleda prastari obrazac baš kao da je posmatrala još jedan ritualni ples koji se milenijumima nije promenio.

Kao što je često činila, Odrade je u ovom času razmišljala o sebi kao o arheologu: ne kao o onom koji je ispitivao istrošeno staro kamenje, već pre kao o osobi koja se usredsređivala na ono na šta je Sveštenstvo često usmeravalo svoju svest: na načine na koje su ljudi nosili u sebi svoju prošlost. Ovde je bio očit Tiraninov nacrt. Šeanino približavanje bilo je u skladu sa nacrtom koji je sam Bogocar utemeljio.

Ispod Odradinog prozora petorica nagih muškaraca nastavljali su sa plesom. Odrade primeti da je među posmatračima zavladao novo raspoloženje. I bez okretanja glave prema falangi koja se približavala, posmatrači ispod Odrade su znali.

Životinje uvek znaju kada stižu pastiri.

Sada je uznemirenost gomile poprimila brži puls. Oni nisu želeli da se odreknu svog haosa! Jedna grudva zemlje polete sa ruba gomile i pade na tlo pored igrača. Petorica muškaraca nisu izgubili korak sledeći svoj prošireni obrazac, ali su povećali brzinu. Dužina nizova između ponavljanja svedočila je o izuzetnom pamćenju.

Još jedna grudva zemlje polete iz gužve i pogodi u rame jednog od igrača. Međutim, nijedan od petorice ni ne posrnu.

Rulja poče da vrišti i poje. Neko je izvikivao kletve.

Pojanje ubrzo preraste u tapšanje rukama, koje je bilo u neskladu sa pokretima igrača.

I pored svega, obrazac se nije menjao.

Pojanje gomile poprими oštar ritam, ponavljani koraci sa odjekom su se odbijali od zidova Velikog trga. Pokušavali su da razbiju

obrazac igrača. Odrade je osetila dubok značaj u sceni koja se odigravala ispod nje.

Šeanina pratnja je prešla više od polovine puta preko bazara. Kretala se kroz šire prolaze između tezgi, i već je skrenula prema Odrade. Gomila je bila najgušća na nekih pedeset metara ispred sveštenika-čuvara. Čuvari su napredovali postojanim korakom, ne obazirući se na one koji su jurišali sa strane. Ispod žutih šlemova oči su bile uperene pravo napred, stremeći iznad gomile. Nijedan od čuvara koji su se približavali nije odao ni najmanji spoljašnji znak da je primećivao rulju, ili igrača ili bilo kakvu drugu prepreku koja bi mu smetala.

Rulja odjednom prekinu sa pojanjem kao da joj je kakav nevidljivi dirigent rukom mahnuo da ućuti. Ona petorica su nastavljala da plešu. Tišina ispod Odrade bila je nabijena silom koja učini da joj se malje na vratu nakostrešiše. Neposredno ispod Odrade ona trojica sveštenika-čuvara među posmatračima okrenuše se kao jedan i izgubiše sa vidika ušavši u njenu zgradu.

Iz dubine gomile jedna žena uzviknu kletvu.

Igrači ničim ne pokazaše da su je čuli.

Rulja pritisnu napred, progutavši barem polovinu prostora koji ju je delio od igrača. Devojka koja je čuvala pustinjaska odela i odeću igrača više se nije mogla videti.

Šeanina falanga išla je napred, sa sveštenicima i svojom mladom štićenicom na repu kolone.

Nasilje izbi sa Odradine desne strane. Tamo su ljudi počeli da udaraju jedni druge, još nekoliko busena polete u luku prema petorici igrača. Rulja ponovo poče da peva, ubrzavajući ritam.

U isti mah zadnji deo gomile se rastvori ispred čuvara. Posmatrači nisu skidali oči sa igrača, nisu zastali u svom doprinošenju rastućem metežu, ali je prolaz kroz njihove redove bio otvoren.

Potpuno obuzeta, Odrade je zurila nadole. Mnoge stvari su se istovremeno događale: borba prsa u prsa, neprekidno pojanje, neumoljivo napredovanje čuvara.

Opkoljena sa svih strana sveštenicama, mogla se videti Šeana kako baca pogled s jedne na drugu stranu, pokušavajući da vidi

uzbuđenje oko sebe.

Neko iz gomile izdiže batinu i poče njome mlatiti ljude unaokolo; ali niko nije ugrozio čuvare niti bilo kog drugog člana Šeanine pratnje.

Igrači su nastavljali da se propinju u sve užem krugu posmatrača. Svi zajedno tiskali su se sve bliže Odradinoj zgradi, tako da je morala da pritisne glavu na plaz i pod oštrim uglom gleda nadole.

Čuvari su vodili Šeaninu pratnju napred stazom koja se širila posred ovog meteža. Sveštenice se nisu obazirale ni levo ni desno. Čuvari sa žutim šlemovima zurili su pravo napred.

Prezir je bila preslaba reč za odnos koji se dole ispoljavao, pomisli Odrade. A ne bi bilo ispravno ni reći da je kovitlava rulja ignorisala pratnju koja se približavala. Svaka strana bila je svesna one druge, ali su obe postojale u različitim svetovima, vodeći računa o strogim pravilima te podvojenosti. Jedino je Šeana zanemarivala nepisani protokol, propinjući se na prste u nastojanju da vidi ponešto preko tela koja su je štitila.

Upravo ispod Odrade rulja se zatalasala napred. Gomila preplavi igrače; bili su zbrisani u stranu poput brodova zahvaćenih džinovskim talasom. Odrade na trenutak ugleda delove golih tela koja su prelazila iz ruke u ruku kroz vrišteći kaos. Samo uz najnapetiju pažnju Odrade je mogla da razazna glasove koji su dopirali do nje.

Bilo je to bezumlje.

Nijedan od igrača nije odoleo. Da li su bili ubijeni! Da li je posredi bila žrtva? Analize Sestrinstva još nisu počele ni da dotiču ovaj fenomen.

Žuti šlemovi pomeriše se na stranu ispod Odrade, otvarajući put Šeani i sveštenicama ka ulazu u zgradu, a potom spojiše redove. Okrenuli su se i postavili odbrambeni luk oko ulaza u zgradu. Držali su palice u vodoravnom položaju, preklopivši ih u visini struka.

Metež iza njih poče da jenjava. Nije se mogao videti nijedan od onih igrača, ali je bilo povređenih, ljudi koji su ležali opruženi na tlu i drugih koji su se teturali. Mogle su se uočiti okrvavljene glave.

Šeana i sveštenice bile su izvan Odradinog vidnog polja, sada već u zgradi. Odrade sede na krevet, pokušavajući da se razabere u

ono što je upravo videla.

Neverovatno.

Ama baš nijedan od izveštaja Sestrinstva ili holofotografskih zabeleški nije uspeo da makar približno predstavi ovu stvar! Deo toga bili su mirisi - prašine, znoja, velike koncentracije ljudskih feromona. Odrade duboko udahnu. Osetila je kako iznutra podrhtava. Rulja se raspršila u pojedince koji su šetali bazarom. Videla je neke koji plaču. Neki su kleli. Neki su se smejali.

Vrata iza Odrade širom se otvoriše. Šeana uđe, smejući se. Odrade se okrenu i pre no što je Šeana ušla i zatvorila vrata, spazi u hodniku neke od svojih čuvara i neke od sveštenica.

Devojčicine tamnosmeđe oči blistale su od uzbuđenja. Njeno uzano lice koje je već počelo da omekšava dobijajući obline koje će se potpuno razviti kad odraste, bilo je napeto od nabijenih osećanja. Sve te napetosti nestade kada je usmerila pažnju na Odrade.

Vrlo dobro, pomisli Odrade zapazivši ovo. Lekcija broj jedan o vezivanju je započela.

"Jesi li videla igrače?" upita Šeana obrćući se i skačući po podu, da bi se konačno zaustavila ispred Odrade. "Zar nisu bili lepi! Mislim da su tako lepi! Canija nije želela da gledam. Kaže da je za mene opasno da sudelujem u Sijajniku. Ali ja nimalo ne brinem zbog toga. Šejtan nikad ne bi pojeo one igrače."

Sa iznenadnim istakanjem svesti koje je ranije iskusila jedino za vreme zajedničke agonije, Odrade sagleda celokupni obrazac onoga čemu je upravo bila svedok na Velikom skveru. Nedostajale su samo Šeanine reči i prisustvo pa da stvar postane sasvim jasna.

Jezik!

Duboko unutar kolektivne svesti ovi ljudi su nosili, potpuno nesvesno, jednak jezik kojim su im se mogle saopštiti stvari koje nisu želeli da čuju. Igrači su govorili tim jezikom. Šeana ga je govorila. Ta stvar je bila sazdana od glasovnih tonova, pokreta i feromona, složena i tanana kombinacija koja se razvijala na način na koji su to svi jezici činili.

Iz nužde.

Odrade se nasmeši srećnoj devojci koja je stajala ispred nje. Sada je Odrade znala kako da Telilakse uhvati u zamku.

Sada je znala više o Tarazinom planu.

Moram u prvoj prilici da odvedem Šeanu u pustinju. Pričekaćemo samo do dolaska gospodara Tleilaksa, tog Vafa. Povešćemo ga sa sobom!

21.

Sloboda i nezavisnost su složeni pojmovi. Oni sežu u prošlost sve do religijskih ideja slobodne volje i odnose se na mističnog vladara koji je sadržan u apsolutnim monarsima. Bez apsolutnih monarha, koji su bili saobraženi starim bogovima i vladali zahvaljujući verovanju i religijskom zadovoljavanju, sloboda i nezavisnost nikada ne bi stekli svoje sadašnje značenje. Ovi ideali za svoje postojanje duguju minulim primerima ugnjetavanja. A sile koje su održale takve ideje raspašće se ukoliko se ne obnove kroz dramatična učenja ili nova ugnjetavanja. Ovo je najtemeljniji ključ mog života.

Leto II, Bogocar Dine: 'Zapisi iz Dar-es-Balata'

Nalazili su se nekih trideset kilometara severoistočno od Tvrđave na Gamuu, u gustim šumama. Teg im je naredio da čekaju pokrivenmi ćebetom za zaštitu života, dok se sunce spuštalo iza visoravni na zapadu.

"Večeras krećemo u novom pravcu", reče on.

Prošle su već tri noći od kako ih je vodio kroz tamu okruženu drvećem, uz majstorsko ispoljavanje mentatskog pamćenja, pri čemu je svaki korak bio tačno utvrđen duž putanje koju mu je Patrin postavio.

"Ukrutila sam se od previše sedenja", požali se Lusila. "A sledi još jedna hladna noć."

Teg smota ćebe za zaštitu života i stavi ga na vrh svog ranca. "Vas dvoje možete malo da se prošetate unaokolo", reče on. "Ali odavde nećemo poći dok potpuno ne padne mrak."

Teg sede na deblo četinara gustih grana, prateći pogledom iz okrilja tih dubljih senki Lusilu i Dankana koji se uputiše ka proplanku. Njih dvoje tamo zastadoše za trenutak, drhteći dok se poslednja dnevna toplota gubila u noćnoj studeni. Da, večeras će ponovo biti hladno, pomisli Teg, ali neće imati puno prilike da o tome razmišljaju.

Neočekivano.

Švangiju ni u kom slučaju nije mogla da očekuje da su još tako

blizu Tvrđave i da još hodaju.

Trebalo je da Taraza bude različitija u svojim upozorenjima na Švangiju, pomisli Teg. Švangijuina silovita i otvorena neposlušnost u odnosu na Vrhovnu majku prkosila je tradiciji. Mentatska logika nije prihvatila ovakvu situaciju bez dodatnih podataka.

U sećanju mu iskrsnu jedna izreka iz školskih dana, jedan od onih upozoravajućih aforizama uz pomoć kojih je mentat trebalo da zauzdava svoju logiku.

Ako mu se obezbedi trag logike, uz postavljanje okamove oštrice sa besprekorno iznesenim pojedinostima, može se dogoditi da mentat sledi logiku sve do vlastitog uništenja.

Bilo je poznato da logika može da omane.

Misli mu se vratiše na Tarazino ponašanje na Esnafovom brodu i neposredno posle toga. Želela je da shvatim da moram potpuno samostalno da delam. Moram da sagledam problem na svoj način, a ne na njen.

Stoga je opasnost od Švangijue morala biti stvarna opasnost, koju će on otkriti, suočiti se sa njom i razrešiti je na svoj način.

Taraza, međutim, nije znala šta će se dogoditi Patrinu zbog svega ovoga.

Taraza zapravo ne mari šta će se dogoditi Patrinu. Ili meni. Ili Lusili.

Ali šta je sa golom?

Taraza mora da brine za njega!

Nije bilo logično da bi ona... Teg odbaci ovu liniju razmišljanja. Taraza nije htela da on dela logično. Želela je da postupa tačno onako kako je i činio, kako je uvek činio kada je bilo gusto.

Neočekivano.

Neka vrsta logike bila je prisutna u svemu ovome, ali je bacala učesnike iz gnezda u kaos.

U kome moramo da uspostavimo vlastiti red.

Žalost prodre u njegovu svest. Patrin! Proklet bio, Patrine! Ti si znao, a ja nisam! Šta ću ja bez tebe?

Gotovo da je mogao da čuje odgovor starog pomoćnika, onaj prigušen zvaničan glas koji je Patrin uvek koristio kada je prekorevao svog zapovednika.

"Učinićeš najbolje što možeš, bašare."

Najhladnokrvnije razmišljanje o budućnosti kazivalo je Tegu da nikad više neće videti Patrina živog niti čuti starinin stvarni glas. Pa ipak... taj glas je ostao. Ličnost je istrajavala u sećanju.

"Zar ne bi trebalo da pođemo?"

Bila je to Lusila, koja je stajala odmah naspram mesta na kome je sedeo ispod drveta. Dankan je čekao pokraj nje. Oboje su već imali rančeve na ramenima.

Dok je sedeo razmišljajući, noć se spustila. Obilna zvezdana svetlost stvarala je nejasne obrise na proplanku. Teg se podiže na noge, uze svoj ranac i povijajući se da bi izbegao niske grane izbi na proplanak. Dankan mu pomože da ranac stavi na ramena.

"Švangiju će na kraju shvatiti gde smo", reče Lusila. "Njeni tragači će krenuti u poteru za nama. Znaš li to?"

"Neće, sve dok budu sledili lažan trag i dok ne dođu do njegovog kraja", reče Teg. "Hajdemo."

Poveo ih je putem prema zapadu, kroz prolaz između drveća.

Tri noći ih je vodio duž onog što je nazivao 'stazom Patrinovih sećanja'. Hodajući ove četvrte noći, Teg je proklinjao sebe što nije sagledao logične posledice Patrinovog ponašanja.

Shvatao sam dubine njegove odanosti, ali nisam mogao da domislim njen krajnje očigledan ishod. Bili smo zajedno toliko godina. Mislio sam da poznajem njegov um kao što znam svoj. Patrine, proklet bio! Nije bilo potrebe da umreš!

Teg je ipak priznao sebi da je bilo potrebe. Patrin ju je video. Mentat nije sebi dozvolio da je vidi. Logika je mogla da bude slepa, kao i ma koja druga sposobnost.

Kao što su Bene Geserite često govorile i pokazivale. I tako, hodamo. Švangiju to ne očekuje.

Teg je bio prisiljen da prizna kako mu je ovo putovanje divljim predelima Gamua otvorilo sasvim novu perspektivu. Čitava ova oblast bila je prepuštena bujanju biljnog života u doba Vremena gladi i Raštrkavanja. Kasnije su preduzeta nova sađenja, ali uglavnom nasumice. Tajni tragovi i lični orijentiri vodili su ih danas ovuda. Teg je zamišljao Patrina kao mladića koji upoznaje ovu oblast - te stenovite strmine vidljive u zvezdanoj svetlosti kroz prolaz u drveću,

ta šiljata ispupčenja, te staze između džinovskih stabala.

"Očekivaće da pokušamo da se domognemo jedne ne-letelice", složili su se on i Patrin kratko se dogovarajući o svom planu. "Taj mamac mora da odvede tragače u pogrešnom pravcu."

Patrin nije rekao da će on biti taj mamac.

Teg proguta knedlu.

Dankan nije mogao da bude zaštićen u Tvrđavi, pravdao je sebe.

Bila je to istina.

Lusila je ispoljavala nervozu tokom prvog dana ispod štita života koji je onemogućavao vazдушnim tragačima da ih otkriju uz pomoć svojih instrumenata.

"Moramo da stupimo u vezu sa Tarazom!"

"Kada to bude moguće."

"Šta ako ti se nešto desi? Moram da znam sve o tvom planu bekstva."

"Ako mi se nešto desi, ti nećeš biti sposobna da slediš Patrinovu stazu. Nema vremena da se utisne u tvoje sećanje."

Dankan je tog dana malo učestvovao u razgovoru. Čutke ih je posmatrao ili dremuckao, budeći se u grču ili sa ljutitim izrazom u očima.

Drugog dana ispod zaštitnog ćebeta Dankan iznenada upita Tega: "Zašto hoće da me ubiju?"

"Da bi osujetili plan Sestrinstva sa tobom", odgovori Teg.

Dankan se upilji u Lusilu. "Kakav je to plan?"

Pošto Lusila nije odgovarala, Dankan reče: "Ona zna. Zna, budući da bi trebalo da zavisim od nje. Trebalo bi da je volim!"

Teg oceni da je Lusila prilično dobro prikrla svoju poraženost. Njen plan sa ovim golom očito je bio poremećen; čitav lanac postupaka bio je pokidan ovim bekstvom.

Dankanovo ponašanje otkrilo je još jednu mogućnost: da li je ovaj gola bio latentni Istinozborac? Kakve dodatne mogućnosti su lukavi Tleilaksi ugradili u ovog голу?

Druge večeri njihovog boravka u divljini, Lusila je bila puna optužbi: "Taraza ti je naložila da vaspostaviš njegova prvobitna sećanja? Kako to možeš ovde da izvedeš?"

"Kada stignemo u svetilište."

Dankan je te noći bio ćutljiv i izuzetno pripravan. U njemu se osećala neka nova životnost. Ćuo je!

Ništa ne sme da se dogodi Tegu, razmišljao je Dankan. Bez obzira gde je i kakvo je to svetilište, Teg tamo mora bezbedno stići. Tada ću saznati!

Dankan nije bio siguran u to šta će saznati, ali je sada u potpunosti verovao da će to biti korisno. Ova divljina mora da je vodila do tog cilja. Prisećao se kako je sa Tvrđave ųudno gledao put ovih divljih predela i kako je mislio da bi ovde mogao biti slobodan. To osećanje netaknute slobode sada je išćezlo. Divljina je bila samo staza ka nećemu vaųnijem.

Lusila, koja je išla na repu kolone, primoravala je sebe da ostane mirna, budna, i da prihvati ono ųto nije mogla da izmeni. Deo njene svesti drųao se ćvrsto Tarazinih naređjenja:

"Budi blizu gole i kada kucne ćas, ispuni svoju duųnost."

Korak po korak, Tegovo telo premeravalo je kilometre. Ovo je bila ćetvrta noć. Patrin je proraćunao da ih ćetiri noći deli od njihovog cilja.

I to kakvog cilja!

Plan bekstva u vanrednom slućaju temeljio se na otkriću jedne od mnogih tajni Gamua, koje je Patrin naćinio ovde joų kao mladić. Patrinove reći uskrsnuųe u Tegovom pamćenju: "Uz izgovor da idem u izviđanje, vratio sam se na to mesto pre dva dana. Nedirnuto je. Joų sam jedina osoba koja je bila tamo."

"Kako moųeų da budeų siguran?"

"Preduzeo sam mere predostroųnosti kada sam pre mnogo godina napustio Gamu; postavio sam neke stvarćice koje bi druga osoba poremetila. Niųta nije pomereno."

"Harkonenska ne-kugla?"

"Veoma stara, ali su prostorije i dalje nedirnete i funkcioniųu."

"ųta je sa hranom, vodom... "

"Sve ųto bi moglo da ti zatreba ili da poųelių tamo ti je, pohranjeno u nulentropskim spremnicama u srediųtu."

Teg i Patrin su napravili svoj plan, nadajući se da nikad neće morati da iskoriste ovu napuųtenu jazbinu za slućaj nuųde. Ćuvali su tajnu o njoj, a Patrin je ponavljao Tegu tajnovit put do svog dećaćkog

otkrića.

Lusila zastenja iza Tega kada se saplete na jedan koren. Dankan je očito sledio Tega po zvuku. Lusila je, očito, bila previše zaokupljena svojim mislima.

Njena sličnost u licu sa Darvi Odrade bila je izuzetna, reče Teg sebi. Kada su onda u Tvrđavi te dve žene stajale jedna pored druge, uočio je razlike koje su bile proizvod različitog starosnog doba. Lusilina mladost pokazivala se u višku potkožnog sala, u zaobljenosti crta lica. Ali glasovi! Boja, naglasak, trikovi atonalne modulacije, zajedničko obeležje govornog manirizma Bene Geserita. Bilo je gotovo nemoguće raspoznati ih u mraku.

Sa svojim poznavanjem Bene Geserita Teg je bio ubeđen da u pitanju nije bila slučajnost. Uzimajući u obzir sklonost Sestrinstva za udvostručavanjem i utrostručavanjem svojih dragocenih genetskih linija radi zaštite ulaganja, mora da je posredi bio zajednički predački izvor.

Atreidi, svi mi, pomisli on.

Taraza mu nije otkrila svoj plan sa golom, ali već i činjenica da se nalazio unutar tog plana omogućavala je Tegu pristup njegovim sve jasnijim oblicima. Nije još mogao da sagleda čitav obrazac, ali je već uspevao da nasluti njegovu celinu.

Sestrinstvo je iz pokoljenja u pokoljenje trgovalo sa Tleilaksima, kupujući gole Ajdaha, obučavajući ih ovde na Gamuu, samo da bi bile ubijene. Za sve to vreme čekao se pravi trenutak. Bilo je to nalik na jezivu igru koja je dospela u svoju grozničavu fazu zbog toga što se na Rakisu pojavila jedna devojčica sposobna da zapoveda crvima.

Sam Gamu morao je da bude deo tog plana. Kaladanijanska obeležja ležala su posvuda naokolo. Danijanske tananosti naslagane povrhu svirepih, drevnijih načina. Nije samo ovdašnje stanovništvo proizišlo iz danijanskog svetilišta gde je Tiraninova baba, gospa Džesika, provela svoj život.

Teg je zapazio neke kako očite tako i prikrivene belege još za vreme svog prvog izviđačkog obilaska Gamua.

Bogatstvo!

Znaci su bili tu, trebalo ih je samo uočiti. Krstarilo je njihovom

vaseljenom krećući se poput amebe, spremno da se uvuče na bilo koje mesto gde je moglo da se uloži. Teg je znao da se na Gamuu nalazilo bogatstvo iz Raštrkavanja. Bogatstvo tako veliko da je malo njih pretpostavljalo (ili moglo da zamisli) njegove razmere i moć.

On se odjednom zaustavi. Fizički oblici predela do koga su stigli zahtevali su njegovu punu pažnju. Ispred njega ležala je jedna ispupčena ivica goletne stene, sa znacima prepoznavanja koje je Patrin usadio u njegovu sećanje. Ovaj prolaz bio je jedan od opasnijih.

"Nema pećine ili gustog rastnja koje bi moglo da te sakrije. Držite čebad u pripravnosti."

Teg skinu štit života sa ruksaka i stavi ga preko ruke. Zatim daje znak za pokret. Tamno tkanje zaštitnog materijala šušvalo je tarući se o njegovu telo.

Lusila je postala manje od broja, pomisli on. Žudela je za onim gospa ispred svog imena. Gospa Lusila. Nema sumnje da joj je to lepo zvučalo. Svega nekoliko časnih majki zaslužilo je tu titulu, od kako su glavne kuće iskrsele iz mraka što ga je nametnula Tiraninova Zlatna staza.

Lusila, zavodnica-utiskivačica.

Sve takve žene iz reda Sestrinstva bile su posvećene u tajne seksa. Tegova rođena majka uputila ga je u dejstvo tog sistema, šaljući ga kod pažljivo odabranih lokalnih žena dok je još bio sasvim mlad, čineći ga osetljivim na znake koje je morao da primeti kako kod sebe tako i kod tih žena. Takva obuka bila je zabranjena izvan nadzora Kapitola, ali Tegova majka je bila jedna od jeretika Sestrinstva.

"Ovo će ti biti potrebno, Milese."

Nema sumnje da je u njoj bilo izvesne sposobnosti predviđanja. Naoružala ga je protiv Utiskivačica koje su bile obučene da izazivaju orgazmičko pojačanje sa ciljem da se učvrste nesvesne veze - muškaraca sa ženama.

Lusila i Dankan. Utiskivanje na njoj bilo bi i Utiskivanje na Odrade.

Teg je gotovo čuo kako su delovi učinili klik sklapajući se u njegovoj svesti. Šta je onda sa onom mladom ženom na Rakisu? Da

li će Lusila svog učenika, po izvršenom utiskivanju, naučiti tehnici zavodjenja i naoružati ga da uhvati u zamku onu koja je zapovedala crvima?

Još nemam dovoljno podataka za prvi proračun.

Teg zastade na kraju opasnog prolaza kroz stene. Odložio je ćebe i zatvorio ranac, dok su Dankan i Lusila čekali u neposrednoj blizini. Teg ispusti uzdah. Ovo ćebe ga je uvek brinulo. Nije posedovalo odbojnu moć pravog borbenog štita, ali ako bi se dogodilo da laserski zrak pogodi ovu stvar brza vatra koja bi usledila mogla je da bude kobna.

Opasne igračke!

Teg je oduvek na ovaj način svrstavao takva oružja i mehaničke sprave. Bolje je bilo osloniti se na svoju domišljatost, svoje telo i pet stavova Bene Geserita, kao što ga je njegova majka učila.

Upotrebi instrumente samo onda kada su oni stvarno neophodni da se pojača telo: to je bilo učenje Bene Geserita.

"Zbog čega smo stali?" prošapta Lusila.

"Osluškujem noć", reče Teg.

Dankan, čije je lice bilo avetinjski zamagljeno u svetlosti zvezda propuštenoj kroz grane drveća, zurio je u Tega. Tegove crte lica su ga smirile. Smeštene su negde u nepristupačnom sećanju, pomisli Dankan. Mogu da verujem ovom čoveku.

Lusila je pretpostavljala da su se zaustavili zato što je Tegovom starom telu bio potreban predah, ali nije mogla to da prevali preko usana. Teg je rekao da njegov plan bekstva uključuje i Dankanovo prebacivanje na Rakis. Vrlo dobro. Jedino je to bilo važno u ovom času.

Već je dokonala da to svetilište koje se nalazilo negde ispred njih mora da sadrži ne-letelicu ili ne-prostoriju. Sve ostalo ne bi bilo dovoljno. Patrin je na neki način bio ključ ovoga. Nekoliko Tegovih nagoveštaja ukazalo je da je Patrin bio tvorac putanje njihovog bekstva.

Lusila je bila prva koja je shvatila kako će Patrin morati da plati za njihovo bekstvo. Patrin je bio najslabija spona. Ostao je tamo pozadi, gde je Švangiju mogla da ga zarobi. Zarobljavanje mamca bilo je neizbežno. Samo bi budala mogla da pretpostavi da jedna časna

majka Švangijuinih sposobnosti neće biti u stanju da iznudi tajnu od običnog muškarca. Švangiju neće biti potrebno da posegne za teškim ubeđivanjima. Tananost glasa i oni bolni oblici ispitivanja koji su ostali monopol Sestrinstva - kutija bola i pritisak na nervne završetke - bilo je sve što joj je bilo neophodno.

Lusili je u tom trenutku postao jasan oblik koji će Patrinova odanost poprimiti. Kako je Teg mogao da bude tako slep?

Ljubav!

Ta duga, na poverenju zasnovana veza između dva muškarca. Švangiju će delati hitro i svirepo. Patrin je to znao. Teg nije uzeo u obzir vlastito znanje.

Dankanov glas trže je iz ovih misli.

"Topter! Iza nas."

"Brzo!" Teg iščupa cebe iz ranca i baci ga preko njih. Šćućurili su se u tami zasićenoj mirisima zemlje, osluškujući kako ornitopter preleće iznad njih. Nije se zaustavio, niti vratio. Kada su postali sigurni da nisu otkriveni, Teg ih još jednom povede Patrinovom stazom sećanja.

"Bio je to tragač", reče Lusila. "Počeli su da sumnjaju... ili je Patrin..."

"Čuvaj snagu za hodanje", odseče Teg.

Nije htela da ga pritiska. Oboje su znali da je Patrin mrtav. Rasprava o tome bila je izlišna.

Ovaj mentat ide duboko, reče sebi Lusila.

Teg je bio sin jedne časne majke i ta majka ga je naučila stvarima preko dozvoljenih granica pre nego što ga je Sestrinstvo uzelo u svoje manipulativne ruke. Ovaj gola nije ovde bio jedini sa nepoznatim sposobnostima.

Trag ih je skretao napred i nazad, stazom divljači koja se pela uz strmo brdo kroz gustu šumu. Zvezdana svetlost ovde nije mogla da se probije kroz drveće. Samo ih je zadivljujuće mentatovo pamćenje zadržavalo na stazi.

Lusila je gazila nečujno. Oslušivala je Tegove pokrete i prema njima se upravljala.

Kako je Dankan ćutljiv, pomisli ona. Kako se zatvorio u sebe. Pokoravao se naređenjima. Poslušno je išao tamo gde ih je Teg

vodio. Osetila je kakvoću Dankanove poslušnosti. Držao se svojih namera. Dankan je bio poslušan zato što mu je odgovaralo da bude takav - za sada. Švangijuina pobuna usadila je u golu nešto divlje nezavisno. A kakve su tek svoje stvari Tleilaksi usadili u njega?

Teg se zaustavi na jednoj zaravni ispod visokog drveća da povрати dah. Lusila je mogla da čuje kako duboko diše. To je još jednom podseti da je mentat bio vrlo star čovek, previše star za ovakve napore. Tiho je prozborila:

"Jesi li dobro Milese?"

"Reći ću ti kada ne budem."

"Koliko još ima?" upita Dankan.

"Još samo malo."

Odmah potom, ponovo je krenuo kroz noć. "Moramo da pohitamo", reče on. "Onaj sedlasti greben je poslednja tačka."

Sada kada je prihvatio Patrinovu smrt kao činjenicu, Tegove misli poput magnetne igle skrenuše na Švangiju i onom što je ona morala da doživljava. Švangiju je, izvesno, osećala kako se njen svet ruši oko nje. Begunci su imali prednost od četiri noći! Ljudi koji na taj način obmanu jednu časnu majku mogu svašta da naprave! Begunci su, razume se, do sada već napustili planetu. Ne-letelica. Ii, šta ako...

Švangijuine misli bile su pune tih... "Šta ako."

Patrin je bio krhka veza, ali Patrin je bio dobro uvežban da uklanja krhke veze, obučen od strane jednog majstora - Milesa Tega.

Teg otre vlažnost sa očiju brzim trzajem glave. Neposredna nužnost zahtevala je tu srž unutrašnjeg poštovanja koje nije mogao izbeći. Teg nikada nije bio dobar lažov, čak ni prema samom sebi. U sasvim ranoj fazi obuke shvatio je da su majka i ostali uključeni u njegovo vaspitanje uslovlili u njemu duboko osećanje ličnog poštenja.

Privrženost kodeksu časti.

Sam kodeks, kada je prepoznao njegove obrise u sebi, privlačio je Tegovu punu pažnju. Počelo je sa saznanjem da ljudi nisu stvoreni jednaki, da poseduju različite nasledene sposobnosti i da prolaze kroz različite događaje u svojim životima. Ovo je proizvodilo ljude različitih dostignuća i različite vrednosti.

Teg je zarana shvatio da ako hoće da sledi taj kodeks mora sebe

postaviti tačno u tok raspoznatljivih hijerarhija, prihvatajući činjenicu da će možda doći trenutak kada više neće moći da se razvija.

Uslovljavanje tog kodeksa bilo je duboko. Nikada nije uspeo da otkrije njegove poslednje korene. Očito je bio pripojen za nešto suštinsko u njegovoj ljudskoj prirodi. To je sa ogromnom snagom diktiralo granice ponašanja onima iznad, kao i onima ispod u hijerarhijskoj piramidi.

Ključni znak razmene: odanost.

Odanost se pružala naviše i naniže, smeštajući se gde god bi pronašla zaslužujuću privrženost. Takve odanosti, znao je Teg, bile su pouzdano zaključane u njemu. Nije uopšte sumnjao da će ga Taraza podržati u svemu osim u situacijama koje zahtevaju da bude žrtvovan za opstanak Sestrinstva. I to je, samo po sebi, bilo u redu. To je bila tačka u kojoj je odanost svih njih bila konačno smeštena.

Ja sam Tarazin bašar. To kazuje kodeks.

Nadam se da nisi umro u mukama, stari prijatelju.

Teg se još jedanput zaustavi ispod drveća. Izvadivši nož iz kanije u čizmi, urezao je malu oznaku na drvetu pokraj sebe.

"Šta to radiš?" upita Lusila.

"Ovo je tajna oznaka", odgovori Teg. "Samo ljudi koje sam vežbao znaju za nju. I Taraza, naravno."

"Ali zašto ti..."

"Objasniću ti kasnije."

Teg ponovo krenu napred, da bi se zaustavio kod jednog drugog drveta i načinio sličan beleg, nešto što bi neka životinja mogla da uradi kandžom, nešto što se uklapa u prirodne oblike ove divljine.

Kada je ponovo krenuo, konačno je shvatio da je doneo odluku o Lusili. Njeni planovi sa Dankanom moraju se omesti. Sve Tegove mentatske projekcije vezane za Dankanovu sigurnost i zdravlje zahtevale su to. Buđenje Dankanovih sećanja iz vremena pre nego što je postao gola moraju da preduprede bilo kakvo Lusilino utiskivanje. Neće biti lako sprečiti je: Tegu je to bilo jasno. Bio je potreban bolji lažov nego što je Teg ikada bio da bi se zavarala jedna časna majka.

Mora da izgleda kao slučajnost, prirodan ishod okolnosti. Lusila ni u jednom trenutku ne sme posumnjati da joj se suprotstavlja. Teg je

gajio malo iluzija o uspehu protiv jedne časne majke u punoj pripravnosti u skućenim prostorijama. Bolje da je ubije. Mislio je da bi to mogao da uradi. Ali posledice! Taraza nikad ne bi mogla da bude navedena da jedan takav krvav čin vidi kao pokoravanje njenim naredbama.

Ne, moraće da čeka pogodnu priliku, da čeka, motri i osluškuje.

Izbili su na mali brisan prostor sa visokom preprekom od vulkanskih stena ispred sebe. Patuljasto žbunje i trnovito nisko drveće raslo je odmah uz stene, nalik na tamne mrlje u svetlosti zvezda.

Teg ugleda tamnije obrise uzanog otvora ispod žbunja.

"Odavde se pruža prolaz unutra" reče on.

"Miriše na pepeo", reče Lusila. "Nešto je ovde gorelo"

"Dovde je stigao mamac", odvrati Teg. "Ostavio je ugljenisan prostor odmah dole sa leve strane - podražavajući tragove plamena od uzletanja ne-letelice."

Čulo se kako je Lusila brzo udahnula vazduh. Drskost! Ukoliko bi se Švangiju usudila da pošalje tragača sa sposobnošću predviđanja da sledi Dankanove tragove (jer među njima jedino Dankan nije u svom nasleđu imao Sionine krvi koja bi ga zaštitila od toga) svi znaci bi ukazivali na to da su došli ovim putem i odleteli sa planete ne-letelicom... pod uslovom...

"Gde nas vodiš?" upita ona.

"U harkonensku ne-kuglu", reče Teg. "Ovde je već milenijumima, a sada je naša."

22.

Sasvim prirodno, vlastodršci žele da suzbiju 'divlja' istraživanja. Nesputano traganje za znanjem beleži dugu istoriju proizvođenja nepoželjne konkurencije. Moćnici žele 'bezbednu liniju istraživanja', koja će razviti samo one proizvode i ideje koji se mogu kontrolisati, i što je najvažnije, koji će omogućiti da veći deo dobiti pripadne unutrašnjim ulagačima. Na nesreću, stihijna vaseljena puna relativnih promenljivosti ne obezbeđuje takvu jednu 'bezbednu liniju istraživanja'.

'Procena Iksa', Arhive Bene Geserita

Hedli Tuek, visoki sveštenik i službeni vladar Rakisa osećao se nesposobnim da ispuni zahteve koji su mu upravo bili nametnuti.

Prašnjavo-maglovita noć prekrivala je grad Kin, ali ovde u njegovoj prijemnoj dvorani blistanje mnogih sjajnih kugli odagnavalo je senke. Međutim, čak i ovde u srcu Hrama mogao se čuti vetar, udaljeno zavijanje jedne od planetinih povremenih oluja.

Prijemna dvorana bila je prostorija nepravilnog oblika, sedam metara po dužini i četiri metra na svom najširem kraju. Suprotan kraj je bio gotovo neprimetno uži. Tavanica je, takođe, imala blagu kosinu u tom pravcu. Tapiserije od začinskih vlakana i vešta nijansiranja svetložute i sive boje prikrivale su ove nepravilnosti. Jedna od tapiserija prekrivala je sabirni rog koji je najnečujnije zvuke prenosio slušaocima izvan ove sobe.

Samo je Darvi Odrade, nova zapovednica Tvrđave Bene Geserita na Rakisu, sedela sa Tuekom u prijemnoj dvorani. Njih dvoje bili su okrenuti jedno prema drugom, a delio ih je uzan prostor ocrtan mekim zelenim jastucima.

Tuek pokuša da sakrije grč. Taj napor stisnuo je njegove inače impozantne crte lica u providnu masku. Sa puno pažnje se pripremao za večerašnji susret. Garderoberi su zagladili njegovu odoru koja je zaodevala visoku, prilično snažnu figuru. Zlatne sandale prekrivale su njegova dugačka stopala. Pustinjsko odelo

ispod odore služilo je više za prikazivanje: nije imalo pumpe niti hvatače vlage, i nije zahtevalo neudobna i dugotrajna podešavanja. Njegova svilasta dugačka kosa bila je prižljivo očešljana, tako da mu je dopirala do ramena i predstavljala prikladan okvir za četvrtasto lice sa širokim punim ustima i snažnom bradom. Oči su odjednom poprimile izgled blagonaklonosti, izraz koji je on oponašao kod svog dede. Tako je izgledao kada je ulazio u prijemnu dvoranu da se susretne sa Odrade. Osećao se moćno u svakom pogledu, ali sada se najedanput osetio golim i raščerupanim.

On je odista prilično praznoglav tip, pomisli Odrade.

Tuek je razmišljao: ne mogu da raspravljam o tom užasnom Manifestu sa njom! Pogotovo ne kada u drugoj sobi naš razgovor slušaju gospodar Tleilaksa i ostali Liceigrači. Šta mi je trebalo da dozvolim ovo?

"Jasno i prosto, to je jeres", reče Tuek.

"Ali vi ste samo jedna religija među mnogim", uzvratila Odrade. "A sa povratkom ljudi iz Raštrkavanja, razmnožavanje šizmi i varijanti verovanja..."

"Naša vera je jedina prava!" uzviknu Tuek.

Odrade prikri osmeh. Rekao je to u pravi čas. I Vaf ga je izvesno čuo. Bilo je izuzetno lako navoditi Tueka. Ukoliko je Sestrinstvo bilo u pravu u pogledu Vafa, Tuekove reči će razbesneti gospodara Tleilaksa.

Odrade reče dubokim, zloslutnim glasom. "Taj Manifest postavlja pitanja na koja svi moraju da odgovore, kako vernici, tako i nevernici."

"Kakve sve to ima veze sa svetim detetom?" upita Tuek. "Rekla si mi da moramo da se sastanemo povodom stvari koje..."

"Zaista! Ne pokušavaj da porekneš da znaš da ima mnogo ljudi koji počinju da obožavaju Šeanu. Manifest podrazumeva..."

"Manifest! Manifest! To je jerečki dokument koji će biti uništen. Što se tiče Šeane, ona mora postati isključivo naša briga!"

"Ne", reče Odrade blagim glasom.

Kako je Tuek uzrujan, pomisli ona. Njegov ukrućeni vrat jedva da se pomerao kada je okretao glavu sa jedne na drugu stranu. Ti pokreti ukazivali su na zidnu tapiseriju sa Odradine desne strane,

određujući mesto kao da je Tuekova glava emitovala svetleći zrak koji je otkrivao baš tu tapiseriju. Kako je ovaj visoki sveštenik bio providan čovek! Mogao je isto tako jednostavno da objavi da ih Vaf prisluškuje negde iza te tapiserije.

"Sledeće što ćeš učiniti biće da je odvedeš sa Rakisa", reče Tuek.

"Ona ostaje ovde", reče Odrade. "Baš kao što smo ti obećale."

"Zbog čega onda ne bi..."

"Dosta s tim! Šeana je jasno izrazila svoje želje i sigurna sam da su ti njene reči prenete. Ona želi da postane časna majka."

"Ona je već..."

"Gospodaru Tueče! Ne pokušavaj da se pretvaraš preda mnom. Ona je iznela svoje želje i mi smo srećne što možemo da joj izađemo u susret. Zbog čega bi trebalo da prigovaraš? Časne majke su služile Podeljenog boga u doba Slobodnjaka. Zašto ne bi i sada?"

"Vi Bene Geserite raspoložete načinima da navedete ljude da kažu stvari koje ne žele da kažu", optuži je Tuek. "Nije trebalo da o ovome raspravljamo nasamo. Moji savetnici..."

"Tvoji savetnici bi samo zamutili naš razgovor. Ono što Atreidski manifest podrazumeva..."

"Hoću da razgovaram samo o Šeani!" Tuek se ispravi, zauzevši stav za koji je mislio da priliči nesalomljivom visokom svešteniku.

"O njoj i razgovaramo", odvrati Odrade.

"U tom slučaju dopusti mi da iznesem naš stav: zahtevamo prisustvo više naših ljudi u njenoj pratnji. Ona mora da bude čuvana od svih..."

"Na način na koji je bila čuvana na onom krovu?" prekinu ga Odrade.

"Časna majko Odrade, ovo je sveti Rakis! Ti ovde nemaš nikakva prava osim onih koje smo ti mi odobrili!"

"Prava? Šeana je postala meta, da, meta mnogih ambicija, a ti hoćeš da raspravljamo o pravima."

"Moje dužnosti kao visokog sveštenika su jasne. Sveta crkva Podeljenog boga će..."

"Gospodaru Tueče! Sa velikim naporom pokušavam da se pridržavam neophodne učtivosti. Ovo što činim je za dobrobit i vas i nas. Akcije koje smo preduzele..."

"Akcije? Kakve akcije?" Tuek ispusti i ove reči kroz promuklo groktanje. Te grozne veštice Bene Geserita! Iza njega Tleilaksi, a ispred njega časna majka! Tuek se osećao kao lopta u nekoj strašnoj igri koja je skakala napred-nazad između zastrašujućih energija. Mirni Rakis, sigurno mesto njegove ugodne svakodnevice, iščezao je, a on je bio ubačen u arenu čija pravila nije do kraja shvatio.

"Uputila sam poziv bašaru Milesu Teg", reče Odrade. "To je sve. Njegova prethodnica treba uskoro da stigne. Pojaćaćemo odbranu vaše planete."

"Usuđuješ se da preduzmeš..."

"Ništa ne preduzimamo. Na zahtev tvog oca Tegovi ljudi su reorganizovali vašu odbranu. Sporazum na osnovu koga je to urađeno sadrži, na izričito traženje tvog oca, klauzulu koja nas obavezuje na povremeno nadgledanje."

Tuek je ošamućen sedeo bez reči. Vaf, taj zloslutni mali Tleilaks, čuo je sve ovo. Biće sukoba! Tleilaksi su želeli da sklope tajni sporazum o podešavanju cena začina. Neće dozvoliti da se Bene Geseriti meša u to.

Odrade je spomenula Tuekovog oca i Tuek sada požele da njegov davno preminuli otac sedi ovde. Tvrd čovek. On bi znao kako da izađe na kraj sa ovim suprotstavljenim silama. On je uvek vrlo dobro znao kako da postupa sa Tleilaksima. Tuek se priseti da je prisluškivao (baš kao što je i sada Vaf činio) jednog Tleilaksa izaslanika po imenu Vose... i jednog drugog, sa imenom Pook. Leden Pook. Kako su im imena bila čudna.

Tuekove zbrkane misli iznenada izlučiše jedno drugo ime. Odrade ga je upravo pomenula: Teg! Da li je to staro čudovište još bilo aktivno?

Odrade ponovo prozbori. Tuek pokuša da proguta pljuvačku dok se naginjao napred, prisiljavajući sebe da usredsredi pažnju.

"Teg će, takođe, proveriti odbrambene mere na samoj planeti. Posle onog fijaska na krovu..."

"Zvanično zabranjujem ovo mešanje u naše unutrašnje poslove", uzviknu Tuek. "Nema nikakve potrebe. Naši sveštenici-čuvari su dovoljni da..."

"Dovoljni?" Odrade žalostivo zavrte glavom. "Kako neodgovarajuća reč s obzirom na nove okolnosti na Rakisu."

"Kakve nove okolnosti?" U Tuekovom glasu sada se jasno osećao strah.

Odrade je naprosto sedela i zurila u njega.

Tuek pokušava da unese nekakav red u svoje misli. Da li je mogla znati da ih Tleilaksi slušaju tamo pozadi? Nemoguće! Drhtavo je uvukao vazduh. Šta je značilo ovo sa odbranom Rakisa? Odbrana je bila izvrsna, umirivao je sebe. Imali su najbolje iksijanske monitore i ne-letelice. Što je još važnije, svim nezavisnim snagama bilo je stalo da Rakis ostane podjednako nezavisan kao još jedan izvor začina.

Svima je stalo sem Tleilaksima sa njihovom prokletom preteranom proizvodnjom melanža iz akslotl rezervoara!

Bila je to razorna misao. Gospodar Tleilaksa čuo je svaku reč izgovorenu u ovoj prijemnoj dvorani!

Tuek priziva Šai-Huluda, Podeljenog boga, da ga zaštiti. Taj grozni mali čovek tamo pozadi rekao je da u isti mah govori u ime Iksa i Ribogovornica. Predočio mu je dokumenta. Jesu li to bile te 'nove okolnosti' o kojima je Odrade govorila? Ništa nije moglo zadugo ostati sakriveno od ovih veštica!

Visoki sveštenik nije mogao da obuzda drhtaj na pomisao o Vafu: ta mala okrugla glava, te sjaktave oči; prćast nos i ti oštri zubi kada se suvo smeja. Vaf je izgledao kao malo uvećano dete dok vas ne bi pogledao u oči i prozborio svojim piskavim glasom. Tuek se prisetio da se i njegov otac žalio na te glasove: "Tleilaksi govore tako užasne stvari svojim dečjim glasovima!"

Odrade se promeškolji na jastuku. Razmišljala je o Vafu koji je slušao negde pozadi. Da li je dovoljno čuo? Njeni vlastiti tajni prisluškivači sigurno su sada sebi postavljali isto pitanje. Časne majke su uvek iznova ponavljale ova verbalna nadmetanja, tragajući za unapređenjima i novim prednostima Sestrinstva.

Vaf je čuo dovoljno, reče Odrade sebi. Vreme je da promenimo igru.

Odrade se obrati Tueku svojim najotvorenijim tonom: "Gospodaru Tueče, neko važan sluša ovo što ovde govorimo. Da li je učtivo da jedna takva ličnost potajno sluša?"

Tuek zaklopi oči. Ona zna!

Otvorio je oči i susreo Odradin netremičan pogled koji ništa nije kazivao. Izgledala je kao neko ko je čitavu večnost mogao da čeka na njegov odgovor.

"Učtivo? Ja...ja..."

"Pozovi tajnog slušaoca da sedne sa nama", reče Odrade.

Tuek pređe šakom preko svog vlažnog čela. Njegov otac i njegov ded, koji su takođe bili visoki sveštenici, ustanovili su ritualne odgovore za najveći broj prilika, ali ne i za trenutak kakav je bio ovaj. Pozvati Tleilaksa da sedi ovde? U ovoj prostoriji sa... Tuek se odjednom priseti da mu se nije dopadao miris gospodara Tleilaksa. Njegov otac se u svoje vreme žalio na to: "Mirišu na neku odvratnu hranu!"

Odrade ustade. "Mnogo više volim da gledam onog ko sluša moje reči", reče ona. "Hoću li sama poći da pozovem skrivenog slušaoca, da..."

"Molim te!" Tuek je ostao da sedi, ali je podigao ruku dajući joj znak da stane. "Imao sam malo izbora. Došao je sa dokumentima Ribogovornica i Iksijanaca. Rekao je da će nam pomoći da vratimo Šeanu pod našu..."

"Da vam pomogne?" Odrade spusti pogled na sveštenika koji se znojio sa izrazom lica koji je podsećao na sažaljenje. Ovaj je mislio da on vlada Rakisom?

"On je pripadnik Bene Tleilaksa", reče umorno Tuek. "Zove se Vaf i..."

"Znam kako se zove i zbog čega je ovde, moj gospodaru Tueče. Ono što me čudi jeste to da si mu dozvolio da špijunira..."

"To nije špijuniranje. Mi smo pregovarali. Hoću da kažem, pojavile su se nove snage kojima moramo prilagoditi našu..."

"Nove snage? Oh, da, one kurve iz Raštrkavanja. Da li je Vaf doveo jednu od njih sa sobom?"

Pre nego što je Tuek stigao da odgovori otvoriše se jedna pobočna vrata prijemne dvorane. Vaf uđe u pravi čas u pratnji dva Liceigrača.

Rečeno mu je da ne dovodi Liceigrače! pomisli Odrade.

"Samo vi!", reče Odrade pokazujući prstom. "Ovi drugi nisu bili

pozvani, zar ne, gospodaru Tueče?"

Tuek se s mukom podiže na noge, svestan Odradine blizine, i prisećajući se svih onih jezivih priča o fizičkoj veštini časnih majki. Prisustvo Liceigrača doprinosilo je njegovoj pometnji. Uvek su ga ispunjavali tako strašnim sumnjama.

Okrenuvši se prema vratima i pokušavši da svom licu da izraz pozivanja, Tuek reče: "Samo... ambasador Vaf, molim."

Tuek jedva izgovori ove reči. Bilo je gore od strašnog! Osećao se kao nag pred ovim ljudima.

Odrade pokaza na jastuk pokraj sebe. "Vi ste Vaf? Molim vas priđite i sedite."

Vaf joj klimnu kao da je nikada ranije nije video. Kakva učtivost! Davši znak svojim Liceigračima da ostanu napolju, prišao je označenom jastuku ali je ostao da stoji pored njega.

Odrade vide kako malim Tleilaksom prolazi struja napetosti. Nešto poput gundanja zatreperilo mu je na usnama. I dalje je imao ona oružja u rukavima. Da li je nameravao da pogazi njihov sporazum?

Odrade je znala da je bilo vreme da se Vafove sumnje obnove u njihovoj punoj snazi, pa i više. Počeće da oseća da ga je Taraza, manevrišući, namamila u klopku. Vaf je želeo svoju rasplodnu majku. Zadah njegovih feremona odavao je njegove najdublje strahove. Uz to, u glavi su mu se vrzmale misli o njegovom delu sporazuma - ili barem, o obliku tog dela sporazuma. Taraza nije očekivala da Vaf sa njima odista podeli svo znanje koje je stekao proučavanjem Uvaženih Naložnica.

"Gospodar Tuek mi je rekao da ste... ah, pregovarali", reče Odrade. Neka zapamti tu reč! Vaf je znao gde stvarni pregovori moraju da budu zaključeni. Dok je govorila, Odrade se spustila na kolena, a potom na jastuk, ali su joj noge ostale u položaju koji joj je omogućavao da odskoči sa bilo kog pravca Vafovog mogućeg napada.

Vaf pređe pogledom preko nje i pogleda jastuk na koji mu je pokazala. Spusti se lagano na njega, no ruke mu ostadoše da počivaju na kolenima, sa rukavima usmerenim na Tueka.

Što to radi? pitala se Odrade. Vafovi pokreti su govorili da se drži

nekog svog plana.

"Pokušavala sam", nastavi ona, "da visokom svešteniku ukažem na značaj Atreidskog manifesta za naše zajedničke..."

"Atreidski", upade Tuek. Gotovo se sručio na svoj jastuk. "Ne može biti atreidski."

"Vrlo ubedljiv manifest", primeti Vaf pojačavajući Tuekove očigledne strahove.

Barem je ovo išlo prema planu, pomisli Odrade. Ali, reče samo: "Obećanje s'torija ne može se zanemariti. Mnogi ljudi izjednačavaju s'tori sa prisustvom njegovog boga."

Vaf joj uputi iznenađen i ljutit pogled.

"Ambasador Vaf mi veli da je taj dokument uzburkao Iksijance i Ribogovornice, ali ja sam ga ponovo uverio da..."

"Mislim da možemo da zanemarimo Rubogovornice", prekinu ga Odrade. "One svuda čuju božje glasove."

Vaf prepoznade licemerje u njenim rečima. Da li je to zazirala od njega? Bila je, razume se, u pravu u pogledu Ribogovornica. One su se veoma udaljile od svojih starijih pobožnosti i očuvali su veoma malo uticaja. No, bez obzira na ono na šta su ipak uticale, i to je bilo pod nadzorom novih Liceigrača koji su ih sada predvodili.

Tuek pokuša da se nasmeši Vafu. "Rekli ste da biste nam pomogli..."

"O tome ćemo kasnije", prekide ga Odrade. Bilo je važno da Tuekovu pažnju drži vezanu za taj dokument koji ga je toliko uznemiravao. Parafrazirala je, stoga, jedno mesto u Manifestu: "Tvoja volja i tvoja vera, tvoj sistem verovanja - vladali su tvojom vasseljenom."

Tuek smesta prepoznade reči. Čitao je taj jezivi dokument. Manifest je kazivao da Bog i sva njegova dela nisu ništa više do ljudsko stvaralaštvo. Pitao se kako bi trebalo da odgovori. Nijedan visoki sveštenik nije mogao da propusti da ne odgovori na takav izazov.

Ali pre no što Tuek uspe da nađe reči, Vaf susrete Odradin pogled i odgovori na način za koji je znao da će ga ona ispravno protumačiti. Sa Odrade nije moglo biti drugačije.

"Zabluda predviđanja", reče Vaf. "Da li se tako zove u tom

dokumentu? Da li se na tom mestu kaže da um vernika stagnira?"

"Tačno!" upade Tuek. Osećao je zahvalnost zbog Tleilaksove intervencije. Upravo je u tome bila srž one opasne jeresi!

Vaf ga ni ne pogleda; nastavljao je da zuri u Odrade. Da li su Bene Geserite mislile da je njihov plan nedokučiv? Pa, neka se sada suoče sa još većom silom. Ona je za sebe mislila da je tako jaka! Ali Bene Geserite nisu mogle stvarno da znaju kako je Svemoćni čuvao budućnost Šerijata!

Tuek, međutim, kao da nije umeo da se zausatavi. "On dovodi u pitanje sve što držimo svetim! A i širi se na sve strane!"

"Zahvaljujući Tleilaksima", dobaci Odrade.

Vaf podiže rukave, upravljajući oružje prema Tueku. Oklevao je samo zato što je video da je Odrade prepoznala deo njegovih namera.

Tuek stade prelaziti pogledom s jednog na drugo. Da li su Odradine optužbe bile tačne? Ili je to samo još jedan od trikova Bene Geserita?

Odradi ne promače Vafovo oklevanje i pokuša da pogodi njegov uzrok. Preturala je po svesti sa odgovorom o njegovim pobudama. Kakvu bi prednost Tleilaksi stekli ukoliko ubiju Tueka? Vaf je, očito, nameravao da visokog sveštenika zameni jednim od svojih Liceigrača. Ali šta bi mu to donelo?

Nastojeći da dobije u vremenu, Odrade reče: "Trebalo bi da budete vrlo oprezni, ambasadore Vaf."

"Kada je to oprez ikada upravljao velikim nužnostima?" upita Vaf.

Tuek ustade i teškim korakom krenu na jednu stranu, kršeći ruke. "Molim vas! Ovo su sveta mesta. Greh je raspravljati o jeresi, ukoliko ne nameravamo da je uništimo." On spusti pogled na Vafa. "To nije istina, zar ne? Vi niste autori tog užasnog dokumenta?"

"Nije naše delo", složi se Vaf. Proklet bio ovaj kicoš od popa! Tuek se sasvim pomerio u stranu i ponovo je predstavljao pokretnu metu.

"Znao sam to!" uzviknu Tuek, koračajući između Vafa i Odrade.

Odrade nije skidala pogled sa Vafa. Nameravao je da počini ubistvo! Bila je sigurna u to.

Tuek ponovo progovori iza njenih leđa. "Ne znate koliko grešite u

pogledu nas, časna majko. Ser Vaf je tražio da oformimo kartel za melanž. Objasnio sam mu da naša cena za vas mora ostati nepromenjena, jer je jedna od vas bila pramajka Boga."

Vaf je pognuo glavu i čekao. Sveštenik će ponovo ući u vidno polje. Bog neće dozvoliti promašaj.

Tuek je stajao iza Odrade i gledao naniže u Vafu. Njegovim telom prođe drhtaj. Tleilaksi su bili tako... tako odvratni i amoralni. Nije im se moglo verovati. Kako bi se uopšte moglo prihvatiti Vafovo poricanje.

Ne prestajući da razmišlja o Vafu, Odrade reče: "Gospodaru Tueče, nisu li vam izgledi za uvećan dobitak privlačni?" Videla je kako se Vafova desna ruka malo pomakla i da sada stoji gotovo uperena u nju. Njegove namere postale su potpuno jasne.

"Moj gospodaru Tueče", nastavi Odrade, "ovaj Tleilaks namerava da nas ubije."

Na njene reči Vaf trže obe ruke naviše, pokušavajući da cilja u dve razdvojene i teške mete. Međutim, pre nego što su njegovi mišići reagovali, Odrade se nađe u zaklonu. Začula je slabašan fijuk bacača strelica, ali nije osetila ubod. Ona podiže levu ruku i zadade oštar udarac koji slomi Vafovu desnu ruku. Desnom nogom mu istovremeno slomi levu ruku.

Vaf vrisnu.

Nije mogao ni pretpostaviti da jedna Bene Geserit može da bude tako brza. Bilo je to gotovo ravno onom što je video kod Uvažene Naložnice na iksijanskom zbornom brodu. Čak i kroz sav svoj bol shvatio je da o tome mora izvestiti. Časne majke su u nuždi mogle da se koriste i sinoptičkim kontra-udarima.

Vrata iza Odrade se s treskom otvoriše i Vafovi Liceigrači nahrupiše unutra. Ali Odrade se već našla Vafu iza leđa sa obema rukama na njegovom grlu. "Stanite ili je mrtav!" povika.

Dvojica Liceigrača se slediše.

Vaf se koprcalo pod njenim rukama.

"Budi miran", naredi mu ona. Pogledala je prema Tueku, koji je ležao opružen na podu sa njene desne strane. Jedna strelica je pogodila metu.

"Vaf je ubio visokog sveštenika", reče Odrade, obraćajući se

svojim tajnim slušaocima.

Dva Liceigrača nastavljala su da zure u nju. Bilo je lako uočiti njihovu neodlučnost. Takođe je shvatila da niko od njih ne razume kako su pali u ruke Bene Geserita. Bene Teilaksi su odista bili uhvaćeni u klopku!

Odrade se ponovo obrati Liceigračima. "Uzmite ovo telo, iznesite ga u hodnik i zatvorite vrata. Vaš gospodar je učinio budalastu stvar. Bićete mu potrebni kasnije." Onda se okrete Vafu: "U ovom trenutku ja sam ti potrebija nego tvoji Liceigrači. Reci im da odu."

"Idite", naredi im Vaf piskavim glasom.

Pošto su Liceigrači nastavili da zure u nju, Odrade ih upozori: "Ako smesta ne odete, ubiću ga, a onda ću usmrtili i vas dvojicu."

"Učinite kako kaže", vrisnu Vaf.

Liceigrači ovo shvatiše kao naredbu svog gospodara. Odrade je, istovremeno, osetila i nešto drugo u Vafovom glasu. Očigledno je bilo da ga je trebalo odgovoriti od samoubilačkih namera.

Kada su konačno ostali nasamo, Odrade ukloni iskorišćena oružja iz njegovih rukava i stavi ih u džep. Kasnije će morati da budu podrobno ispitana. Malo je toga mogla da učini za njegove slomljene kosti, osim da ga zakratko onesvesti i namesti ih. Načinila je improvizovane udlage od jastuka i iscepanih traka zelene tkanine sa nameštaja visokog sveštenika.

Vaf se brzo probudio. Zaječao je kad je pogledao prema Odrade.

"Ti i ja smo sada saveznici", reče Odrade. "Stvari koje su se dogodile u ovoj prostoriji čuli su neki od mojih ljudi i predstavnici frakcije koja želi da zameni Tueka jednim od svojih članova."

Bilo je to prebrzo za Vafa. Bilo mu je potrebno nekoliko trenutaka dok je shvatio ono što mu je rekla. Njegov um se, ipak, usredsredi na najvažniju stvar.

"Saveznici?"

"Pretpostavljam da sa Tuekom nije bilo lako pregovarati", objasni mu ona. "Ponudiš mu očigledne olakšice, a on se neprekidno dvoumi. Ubivši ga, učinio si uslugu nekim sveštenicima."

"Oni sada slušaju?" procvile Vaf.

"Dakako. Hajde da razgovaramo o tvom predlogu o monopolu na začin. Poslednji neprežaljeni visoki sveštenik je rekao da si to

spominjao. Da vidim da li mogu da sagledam opseg tvoje ponude."

"Moje ruke", zastenja Vaf.

"Još si živ", reče ona. "Zahvali mojoj mudrosti. Mogla sam da te ubijem."

On okrenu glavu od nje. "Bilo bi bolje".

"Ne za Bene Tleilakse, a izvesno ne i za moje Sestrinstvo", reče ona. "Da vidim. Obećao si da ćeš Rakisu obezbediti puno novih kombajna za začini i to onih, vazдушnih, koji samo dotiču pustinju glavom svojih usisivača".

"Prisluškivala si!" optuži je on.

"Nipošto. Vrlo privlačan predlog, budući da sam uverena da ih Iksijanci besplatno obezbeđuju iz vlastitih pobuda. Da li da nastavim?"

"Rekla si da smo saveznici."

"Monopol će primorati Esnaf da kupuje više iksijanskih navigacionih mašina", objasni ona. "Tako ćete gurnuti Esnaf u svoje čeljusti koje će ih slomiti."

Vaf podiže glavu i besno je pogleda. Ali ovaj pokret izazva bol u njegovim polomljenim rukama i on zastenja. Uprkos bolu, pažljivo je posmatrao Odrade kroz gotovo sklopljene kapke. Da li su veštice zaista verovala da je to opseg plana Tleilaksa? Jedva da se usuđivao da se nada da je Bene Geserit u takvoj zabludi.

"Razume se, to nije bio vaš osnovni plan", primeti Odrade.

Vafove oči se širom otvoriše. Čitala mu je um! "Ja sam obeščašćen", reče on. "Kada si mi poštedela život, poštedela si beskorisnu stvar." Ponovo je utonuo u stolicu.

Odrade duboko udahnu. Vreme je da se iskoriste rezultati kapitolskih analiza. Nagnula se sasvim blizu Vafa i šapnula mu u uvo: "Još si potreban Šerijatu."

Vaf uzdahnu.

Odrade se uspravi. Ovaj uzdah je sve rekao. Analize su dobile potvrdu.

"Misliš da u ljudima Raštrkavanja imaš bolje saveznike?" upita ona. "Uvažene Naložnice i ostale hetere od te sorte. Pitam te: da li slig pravi savez sa svojim smećem?"

Vaf do tada beše čuo da se ovo pitanje izgovara jedino u kelo.

Bledog lica, disao je kratkim dahom. Šta su to njene reči podrazumevale? On prisilili sebe da prenebregne bol u rukama. Saveznici, rekla je. Znala je za Šerijat! Kako je mogla da zna?

Savezništvo sa povindaškim vešticama? Vafova svest bila je ispunjena nemiro. Bol u njegovim rukama privremeno je počivao po strani. Osećao se tako krhko u ovom trenutku! Odjednom, pri korenu jezika oseti kiseo ukus žuči.

"Ahhh", reče Odrade. "Jesi li čuo? Sveštenik Krutansik i njegova frakcija stigli su do naših vrata. Predložiće ti da jedan od tvojih Liceigrača preuzme obličje pokojnog Hedlija Tueka. Svaki drugi način bi prouzrokovao previše meteža. Krutansik je prilično mudar čovek, koji se sve do sada držao u pozadini. Njegov ujak Stiros dobro ga je pripremio."

"Šta tvoje Sestrinstvo dobija od saveza sa nama?" najzad uspe da izusti Vaf.

Odrade se osmehnu. Sada je mogla da govori istinu. To je uvek bilo mnogo lakše, a često je predstavljalo i najmoćniji dokaz.

"Naš opstanak ugrožen je burom koja se kuva među Raštrkanima", odgovori ona. "Opstanak Tleilaksa, takođe. Najdalekosežnija stvar sadržana u našim željama je kraj onih koji čuvaju Veliko uverenje."

Vaf se zgrči. Otvoreno je to rekla! Odmah je shvatio. Šta mari ako su drugi čuli? Oni nisu bili u stanju da proniknu šta je počivalo iza njenih reči.

"Naše rasplodne majke su spremne za vas", reče Odrade. Netremice ga je gledala u oči i načinila pokret rukom sveštenika Zensunija.

Vaf oseti kako mu kamen pada sa srca. Neočekivana, nezamisliva, neverovatna stvar bila je istinita! Bene Geserite nisu bile povindasi! Ipak će cela vasseljena slediti Bene Tleilakse u istinskoj veri! Bog neće dopustiti nešto drugo, a posebno ne ovde, na Prorokovoj planeti.

23.

Birokratija uništava preduzimljivost. Malo je toga što birokratije više mrze od novine, pogotovo novine koja daje bolje rezultate od starih uhodanih načina. Unapređivanja uvek čine da oni na vrhu gomile izgledaju nepodesni. Ko uživa u tome da izgleda nepodesan?

'Vodič za iskušenje i greške u vladavini', Arhive Bene Geserita

Izveštaji, sažeci i raštrkane zanimljive vesti ležali su u nizovima preko dugačkog stola za kojim je sedela Taraza. S izuzetkom noćne straže i neophodnih službi, ceo Kapitol je spavao oko nje. Samo su poznati zvuci tehničkog održavanja postrojenja prodirali u njene privatne odaje. Dve sjajne kugle lebdele su iznad njenog stola, kupajući u žutoj svetlosti tamnu drvenu površinu i redove ridulijanskog papira. Prozor iza njenog stola ličio je na tamno ogledalo u kome se odražavala čitava soba.

Arhive!

Holoprojektor je treperio, neprekidno radeći iznad plohe stola - proizvođači nove i nove komade i delove koje je proizvela.

Taraza je bila sklona da ne veruje arhivama, svesna, pri tom, da je reč o dvosmislenom stavu budući da je uviđala duboko osećanje nužnosti za podacima. No, Kapitola dokumentacija mogla se sagledavati jedino kao džungla skraćena, posebnih naznaka, šifrovanih odlomaka i fusnota. Takva građa često je zahtevala pomoć mentata koji bi je mogao prevesti ili, još gore, u trenutcima izuzetnog zamora, kopanja po Drugim sećanjima. Svi arhivari su, naravno, bili mentati, ali to Tarazu nije ospokojavalo. Arhivskim zapisima se nikada nije moglo prići na neposredan način. Većina tumačenja koja su proizilazila iz ovog izvora morala se prihvatiti tako što se verovalo na reč onima koji su ih pribavili ili ste se (do đavola) morali osloniti i na mehaničku pretragu uz pomoć holosistema. Ovo je funkcionerima davalo više moći no što je Taraza bila spremna da im pruži.

Zavisnosti!

Taraza je mrzela zavisnost. Ovo je bilo žalosno priznanje koje ju

je podsećalo na to da se veoma malo situacija razvija tačno onako kako ste zamislili. Čak su i najbolje projekcije mentata bile pune grešaka... posmatrano u dovoljno dugom vremenskom razmaku.

Pa ipak, svaki je pokret Sestrinstva zahtevao konsultovanje arhiva i naizgled beskonačne analize. Bilo je to neophodno čak i za najobičniju trgovinu. Ta činjenica često ju je razdraživala. Da li treba da ustanove ovu grupu? Ima li smisla potpisati onaj sporazum?

Tokom sastanka uvek bi došao trenutak kada je bila primorana da donosi sledeće odluke.

"Prihvaćena analiza arhivistkinje Hesterion."

Ili što je ne retko bio slučaj: "Arhivarov izveštaj odbačen; bez značaja."

Taraza se nagnu napred da bi bolje osmotrila holoprojekciju: "Mogući rasplodni plan za subjekta Vafa".

Brzo je pregledala brojeve, plan gena iz ćelijskog uzorka koji joj je Odrade dostavila. Struganje noktom retko je pribavljalo dovoljno građe za sigurnu analizu ali Odrade je ovoga puta bila sasvim uspešna u tome, pod izgovorom da namešta slomljene kosti tog čoveka. Osmotrivši podatke Taraza zavrte glavom. Izdanci će zasigurno biti slični svim prethodnim pokušajima Bene Geserita sa Tleilaksima: žene će biti imune na ispitivanje pamćenja; muškarci, jamačno, neprobojni i u odbojnom neredu.

Taraza se zaveli u stolici i uzdahnu. Kada je u pitanju bila zabeleška o rasplodavanju monumentalno unakrsno proveravanje poprimilo je kolebljive razmere. Službeno, to je bio 'Skup predačke značajnosti'; SPZ za arhiviste. Među sestrama je uglavnom bio poznat kao 'Priplodni zapis', kome je, iako je bio precizan, manjkalo osećanje za pojedinosti sređene po odgovarajućim arhivskim poglavljima. Zatražila je da se Vafova projekcija izvede na tri stotine pokolenja, što je bio lagan i brz zadatak, dovoljan za sve praktične potrebe. Tri stotine genetskih glavnih linija (kao kod Tega, njegovih srodnika i polubraće i polusestara) pokazali su se pouzdanim tokom milenijuma. Instinkt joj je govorio da bi bilo uzaludno trošiti više vremena na Vafove projekcije.

Umor ophrva Tarazu. Ona stavi glavu u ruke i osloni ih za trenutak o sto, osećajući hladnoću drveta.

Šta ako grešim u pogledu Rakisa?

Tvrđnje opozicije nisu se mogle gurnuti u prašinu arhiva. Prokleta bila ova zavisnost od računara! Sestrinstvo je držalo svoje glavne linije u računarima još u vreme Zabranjenih dana posle Batlerijanskog Džihada i njegovog neobuzdanog razaranja 'mašina koje misle'. Ali u ova 'prosvetljenija vremena' nije više postojala sklonost da se istražuju nesvesne pobude koje su stajale u temelju te prastare orgije razaranja.

Ponekad donosimo veoma odgovorne odluke iz neposrednih razloga. Svesna pretraga arhiva ili Drugih sećanja ne pruža nikakve garancije.

Taraza oslobodi jednu ruku i pljesnu njome po plohi stola. Nije volela da se bakće sa arhivistima koji su je zasipali odgovorima na njena pitanja. Predstavljali su oholu skupinu punu tajnih šala. Čula je kako porede svoj SPZ rad sa uzgajanjem stoke, kulturama na poljoprivrednim dobrima i upravom za trkaće životinje. Proklete bile njihove šale! U ovom času prva odluka bila je daleko važnija no što su to one mogle da zamisle. Te poslušne sestre, koje su samo ispunjavale naredbe, nisu imale Tarazine odgovornosti.

Podigla je glavu i pogledala preko sobe u nišu sa bustom sestre Čenoe, jedne od onih koje su pripadale dalekoj istoriji i koje su se susretale i razgovarale sa Tiraninom.

Ti si znala, pomisli Taraza. Nikad nisi bila časna majka, ali si ipak znala. Tvoji izveštaji to pokazuju. Kako si uspela da donosiš prave odluke?

Odradin zahtev za vojnom pomoći zahtevao je hitan odgovor. Vremenski tesnac je bio veliki. No, sa nestankom Tega, Lusile i gole, morao se sa svom hitnošću primeniti plan za vanredne okolnosti.

Prokleti Teg!

Još njegovog neočekivanog ponašanja. Nije, razume se, mogao da ostavi голу u opasnosti. Švangijuina akcija je bila predvidljiva.

Šta je Teg učinio? Da li se sklonio u Isai ili neki drugi od većih gradova na Gamuu? Ne. Da je to bio slučaj, Teg bi se do sada javio uz pomoć jedne od tajnih veza koje su njih dvoje obezbedili. Posedovao je potpun spisak tih veza i lično je proverio neke od njih.

Teg, očigledno, nije imao previše poverenja u te veze. Zapazio je

nešto za vreme svog inspekcijskog pohoda što joj nije preneo preko Belonde.

Biće neophodno pozvati Burzmalija i dati mu, razume se, samo osnovna uputstva. Burzmali koga je lično Teg obučio, bio je najbolji: prvi kandidat za vrhovnog bašara. Burzmali se mora poslati na Gamu.

Igram se pogađanja, pomisli Taraza.

Ali ako je Teg otišao u sklonište, na Gamuu mora da je otpočela potera. Rakis mora da pričeka. Ovaj potez je očito sadržao izvesne privlačnosti. Esnaf neće biti uzbuđen. Tleilaksi i oni iz Raštrkavanja će, međutim, sigurno zagristi mamac. Ukoliko Odrade nije uspela da namami u klopku onog Tleilaksa... ne, Odrade nije mogla da omane. Makar je to bilo gotovo izvesno.

Neočekivano.

Vidiš, Milese? Naučila sam nešto od tebe!

Ništa od svega ovoga, ipak, nije pomelo snage opozicije unutar Sestrinstva.

Taraza položi oba dlana na sto i snažno ih pritisnu, kao da pokušava da na taj način oseti raspoloženje žena u Kapitolu, onih koje su delile Švangijuino mišljenje. Glasno suprotstavljanje, ali to je do sada po pravilu značilo da se priprema nasilan udar.

Šta da radim?

Smatralo se da je Vrhovna majka imuna na neodlučnost u trenucima krize. Ali veza sa Tleilaksima izbacila je iz ravnoteže njihove podatke. Neke od Odradinih preporuka činile su se očitim, i već su bile prenesene. Do te tačke plan je bio verodostojan i jednostavan.

Odvesti Vafa u pustinju daleko od radoznalih očiju. Skovati situaciju in-extremis i sledstvena religijska iskustva u starom i pouzdanom obrascu koji je postavljala Misionarija Protectiva. Proveriti da li Tleilaksi koriste gola proces za postizanje svoje vrste besmrtnosti. Odrade je bila savršeno sposobna da sprovede toliko od izmenjenog plana. Mnogo toga je, međutim, zavisilo i od te mlade žene, Šeane.

I sam crv je nepoznanica.

Taraza se podseti da današnji crv nije isti kao prvobitni crv sa

Rakisa. Uprkos Šeaninom osvedočenom vladanju nad njima, oni su bili nepredvidljivi. Kao što bi Arhive rekly o njima: nije bilo zapisa na trakama. Taraza gotovo da nije sumnjala da je Odrade izvela tačan zaključak o Rakijancima i njihovim plesovima. To je bila značajna prednost.

Jezik.

Ali mi ga ne govorimo. To je bila manjkavost.

Večeras moram da donesem odluku!

Taraza odasla svoju površinsku svest da tumara unatrag duž neprekinute linije vrhovnih majki, svih onih ženskih sećanja sadržanih u krhkoj svesti nje same i još dve druge - Belonde i Hesterion. Bio je to mukotrpan trag kroz Druga sećanja, a ona se sećala suviše umornom da bi ga sledila. Upravo na kraju tog traga nalazio se uvid u Muad'Diba, to atreidsko kopile koje je dvaput uzdrmalo ovu vasseljenu - jednom vladajući Carstvom uz pomoć hordi svojih Slobodnjaka, a potom izlegavši Tiranina.

Ako ovog puta izgubimo, to bi mogao biti naš kraj, pomisli ona. Moglo bi se dogoditi da nas progutaju te paklene žene iz Raštrkavanja.

Alternativa se nametala sama od sebe: ono žensko dete sa Rakisa moglo bi se smestiti u jezgro Sestrinstva da proživi svoj vek negde na kraju domašaja ne-letelice. Spremno odstupanje.

Toliko toga je zavisilo od Tega. Da li je konačno izneverio Sestrinstvo ili je pronašao neočekivan način da sakrije голу?

Moram da pronađem način da odugovlačim stvar, pomisli Taraza. Moramo dati Tegu vremena da uspostavi vezu sa nama. Odrade će morati da rastegne plan na Rakisu.

Bilo je to opasno, ali se tako moralo učiniti.

Taraza se krutim pokretima podiže iz psu-naslonjače i uputi prema zamračenom prozoru s druge strane. Planeta Kapitol ležala je u tami osenčenoj svetlošću zvezda. Utočište: planeta Kapitol. Ovakve planete nisu više imale čak ni imena: samo brojeve negde u Arhivama. Ova planeta bila je u vlasti Bene Geserita četrnaest stotina godina, ali se i to moralo smatrati privremenim. Taraza pomisli na ne-letelice koje su stražarile gore u orbiti: Tegov produbljeni odbrambeni sistem. Pa ipak je Kapitol ostajao ranjiv.

Problem je imao i svoje ime: 'slučajno otkriće'.

Bio je to jedan večiti tok. Tamo u Raštrkavanju ljudska vrsta se širila geometrijskom progresijom, vrveći preko neograničenog prostora. Tiraninova Zlatna staza bila je, na kraju, obezbeđena. Da li je bilo tako? Dabome, atreidski crv je planirao nešto više od prostog opstanka vrste.

Učinio nam je nešto što još nismo otkrile - ni posle svih ovih milenija. Mislim da znam šta je učinio. Ipak, moja opozicija veli drugačije.

Jednoj časnoj majci nikada nije bilo lako da razmišlja o ropstvu koje su podnosile pod Letom II, dok je gonio svoje carstvo tri i po hiljade godina duž Zlatne staze.

Spotičemo se, sećajući se tih vremena.

Primitivši svoj odraz u tamnom plazu prozora, Taraza se zagleda u sebe. Bilo je to smrknuto lice sa izrazom umora koji je bio lako vidljiv.

Imam sva prava da budem umorna i smrknuta!

Znala je da ju je obuka hotimično kanalisala u pravcu negativnih obrazaca. U tome se sastojala njena odbrambena sposobnost i njena snaga. Ostajala je hladna u svim ljudskim odnosima, pa čak i u zavodjenjima koja je izvodila po nalogu rasplodnih metresa. Taraza je bila večiti đavolov pobornik i ovo je postala preovlađujuća snaga u čitavom Sestrinstvu, prirodna posledica njenog izbora za Vrhovnu majku. U takvim okolnostima opozicija se lako razvijala.

Kao što sufi kažu: trulež se iz središta uvek širi prema spolja.

Međutim, ono što oni ne behu rekli bilo je da su neke truleži plemenite i vredne.

Ponovo se suočila sa pouzdanijim pokretom: Raštrkavanje je tokom ljudskih seoba primilo Tiraninovu pouku, promenilo je na nepoznate načine, ali u krajnjoj liniji podložne prepoznavanju. Vremenom će biti pronađen način da se neutrališe nevidljivost netelica. Taraza nije mislila da su ljudi iz Raštrkavanja ovo otkrili - barem ne oni koji su se skrivali na mestima na kojima su se izlegli.

Nije bilo nikakvog apsolutno sigurnog prolaza kroz te međusobno suprotstavljene sile, ali je smatrala da se Sestrinstvo naoružalo najbolje što je moglo. Problem je bio sličan onom sa kojim su bili

suočeni Esnafovi navigatori, provlačeći svoje brodove kroz prevoje svemira tako da izbegnu sudare ili klopke.

Klopke su bile ključ, a upravo je Odrade postavila klopku Sestrinstva za Tleilakse.

Kada bi Taraza pomislila na Odrade, što se često događalo u ovo vreme krize, njihovo dugo druženje je dobijalo potvrdu. Bilo je to kao da je gledala u izbledelu tapiseriju na kojoj su neke figure ostale svetle. Najblistavije od svega, koja je Odradi osiguravala položaj sasvim blizu zapovedništvu Sestrinstva, bila je njena sposobnost da prozire kroz pojedinosti i doseže do iznenađujućeg srca sukoba. Bio je to oblik onog prokletog atreidskog dara za predviđanje, koji je potajno dejstvovao i u njoj. Korišćenje tog skrivenog talenta izazvalo je najveći deo opozicije i predstavljalo je argument kome je Taraza morala da prizna važnost u najvećoj meri. Ta stvar je delovala duboko ispod površine, a njegovi skriveni pokreti bili su naznačeni tek povremenom uzburkanošću - i u tome je bio problem!

"Koristimo je, ali budimo spremni da je uklonimo", zalagala se Taraza. "Uvek ćemo imati većinu njenih izdanaka."

Taraza je znala da može da se osloni na Lusilu... pod uslovom da je Lusila uspela negde da pronade neko sklonište zajedno sa Tegom i golom. Moguće ubice postojale su, razume se, i na Rakisu. Možda će to oružje uskoro morati da se upotrebi.

Taraza iznenada oseti unutrašnji nemir. Druga sećanja su zagovarala najveću moguću obazrivost. Nikada više ne izgubiti kontrolu nad rasplodnim linijama! Da, ukoliko bi Odrade izmakla pokušaju uklanjanja, bila bi zauvek otuđena. Odrade je bila potpuna časna majka, a izvesno je da su još neke od takvih ostale u Raštrkavanju - ne među Uvaženim Naložnicama, prema uvidu Sestrinstva, ali... ipak...

Nikad više! Bio je to borbeni moto. Nikada još jedan Kvizac Haderah ili Tiranin.

Kontrolisati roditelje. Kontrolisati njihove izdanke.

Časne majke nisu umirale sa umiranjem tog tela. One su ponirale sve dublje i dublje u živo jezgro Bene Geserita, sve dok i njihova slučajna uputstva, pa čak i nesvesna opažanja, ne bi postala deo kontinuiteta Sestrinstva.

Ne sme se pogrešiti u pogledu Odrade!

Ponašanje prema Odradi zahtevalo je naročito prilagođavanje i izuzetnu obazrivost. Odrade, koja je dopuštala sebi određene ograničene naklonosti, 'blagu toplinu' kako je ona to nazivala, tvrdila je da osećanja obezbeđuju dragocen unutrašnji uvid pod uslovom da ne ovladaju tobom. Taraza je na tu 'blagu toplinu' gledala kao na put do Odradinog srca, ranjiv otvor.

Znam šta misliš o meni, Dar, sa tvojom blagom toplinom prema staroj drugarici iz školskih dana. Misliš da sam potencijalna opasnost za Sestrinstvo, ali da uz pomoć smotrenih prijatelja mogu da budem spasena od same sebe.

Taraza je znala da neke od njenih savetnica dele Odradino mišljenje. Čutke su slušale i uzdržavale se od procena. Većina njih je i dalje sledila vođstvo Vrhovne majke, ali su mnoge znale za Odradin divlji talenat i prepoznavale Odradine sumnje. Samo je jedna stvar držala većinu sestara na liniji i Taraza se u tom pogledu nije dala zavaravati.

Svaka Vrhovna majka je delala na temelju duboke odanosti Sestrinstvu. Ništa nije smelo da ugrozi kontinuitet Bene Geserita, pa čak ni ona sama. Na svoj precizan i strog način prosuđivanja, Taraza je razmotrila svoj odnos prema kontinuiranom bitisanju Sestrinstva.

Očito nije postojala neposredna nužnost za uklanjanje Odrade. Pa ipak, Odrade je bila toliko blizu središtu plana sa golom da je malo toga moglo izmaći njenom osetljivom opažanju. Mnogo toga što joj nije bilo otkriveno postaće joj znano. Atreidski manifest bio je gotovo kao kocka. Odrade, čiji se izbor za tvorca Manifesta prirodno nametnuo, mogla je jedino da postigne dublji unutrašnji uvid u samu sebe dok je pisala dokument, ali su reči po sebi predstavljale najveću moguću prepreku otkriću.

Vaf će to uvažiti, znala je Taraza.

Okrenuvši se od tamnog prozora Taraza se vrati do svoje psu-naslonjače. Trenutak ključne odluke - ići ili ne ići - mogao se odložiti; međutim, morali su se preduzeti posredni koraci. Sastavila je u svesti obrazac poruke i proverila ga dok je upućivala poziv Burzmaliju. Bašarov najomiljeniji učenik moraće da bude poslat u akciju, ali ne u skladu sa Odradinim željama.

Poruka Odradi bila je u osnovi jednostavna:

"Pomoć je na putu. Ti si na pozornici, Dar. Samostalno prosuđuj o svemu što se tiče Šeanine bezbednosti. U svim ostalim stvarima koje nisu u neskladu sa mojim naređenjima, sprovodi naš plan."

Tako. To je bilo to. Odrade je imala njena uputstva, bitne činioce koje će prihvatiti kao 'plan', uprkos tome što će biti svesna da je obrazac nepotpun. Odrade će poslušati. Ono 'Dar' je bilo kao milovanje, pomisli Taraza. Dar i Tar. Prolaz do Odradine ograničene topline neće biti valjano zaštićen iz Dar-i-Tar pravca.

24.

Dugačak sto s desne strane postavljen je za gozbu na kojoj će biti poslužen pečeni pustinjski kunić u sosu od sepede. Ostala jela, gledano od kraja stola u pravcu kretanja kazaljke na satu, jesu eplomaž sirian, čuka pod staklom, kafa sa melanžom (obratite pažnju na krestu atreidskog sokola na posudi za kafu) pot-a-oj i, u jednoj balutskoj kristalnoj boci, iskričavo kaladansko vino. Obratite pažnju na drevni detektor otrova sakriven u svećnjaku.

Dar-es-Balat, opis na jednoj muzejskoj pločici

Teg pronade Dankana u sićušnoj niši za ručavanje, pokraj nekuglene jarko osvetljene kuhinje. Zastavši u prolazu koji je vodio do niše Teg pomno osmotri Dankana: posle osam dana provedenih ovde momak izgleda da se konačno oporavio od čudne jarosti koja ga je obuzela kada su stupili u prolaznu cev kugle.

Prošli su kroz jednu plitku pećinu ispunjenu mošuskim mirisom lokalnog medveda. Stenje na dnu jazbine nije bilo stenje, mada bi izdržalo i najpodrobnije ispitivanje. Jedna blaga izbočina u stenju podigla bi se, ako ste za nju znali ili slučajno nabasali na tajni kod. Taj kružno-spiralni pokret otvarao je ceo zadnji zid pećine.

Prilazna cev, koja je automatski blesnula čim su zatvorili vrata za sobom, bila je ukrašena harkonenskim grifonima po zidovima i tavanici. Togu pade na um kako mora da je izgledao mladi Patrin kada je prvi put nabasao na ovo mesto (Šok! Strahopoštovanje! Oduševljenje!) te propusti da opazi Dankanovu reakciju sve dok potpuno režanje nije ispunilo sav taj ograđen prostor.

Dankan je stajao i režao (gotovo ječao), stisnutih pesnica, pogleda prikovanog za jednog harkonenskog grifona koji se protezao duž zida s desne strane. Bes i zbunjenost borili su se za prevlast na njegovom licu. On podiže obe pesnice i lupi njima po uzdignutom obličju, raskrvavivši ih.

"Neka im usud dodeli najdublje jame pakla!" povika on.

Bila je to čudno zrela psovka za jednog mladića.

Istog časa kada su reči bile izgovorene Dankan ponovo poče nekontrolisano da se trese. Lusila ga obrgrli jednom rukom i stade ga milovati po vratu, umirujuće, gotovo senzualno, sve dok nije prestao da drhti.

"Zašto sam to učinio?" prošaputa Dankan.

"Saznaćeš kad ti se vrate izvorna sećanja", odgovori ona.

"Harkoneni", prošapta Dankan i krv mu obli lice. On podiže pogled ka Lusili. "Zašto ih toliko mrzim?"

"Reči to ne mogu objasniti", napomenu ona. "Moraćeš da sačekaš na sećanja."

"Ne želim sećanja!" Dankan prostreli Tega jednim zbunjenim pogledom. "Da! Da, želim ih!"

Kasnije, kada je u niši za ručavanje podigao pogled prema Tegu, Dankanovo sećanje se vratilo na taj trenutak.

"Kada, Bašare?"

"Uskoro."

Teg osmotri prostoriju. Dankan je sedeo sam za samoperućim stolom, sa šoljom smeđe tečnosti pred sobom. Teg prepoznade miris: jedna od mnogih začinskih mešavina iz nulentropskih spremnika. Spremnici su predstavljali riznicu egzotičnih namirnica, odeće, oružja i drugih artefakata - muzej čija se vrednost nije mogla proceniti. Svuda po kugli nalazio se tanak sloj prašine ali nije došlo do kvarenja namirnica koje su u njoj bile uskladištene. Svaki komadić hrane bio je začinjen melanzom čija količina nije bila dovoljna da od čoveka stvori zavisnika, sem ako niste proždrljivac, ali on je svuda bio prisutan. Čak je i konzervirano voće bilo posuto začinom.

Smeđa tečnost u Dankanovoj šolji bila je jedna od tvari koje je Lusila okusila i za koju je objavila da je u stanju da održava život. Teg nije tačno znao kako časne majke to postižu, ali i njegova majka bila je u stanju da to čini. Samo jedan zalogaj bio im je dovoljan da znaju od čega se jelo ili piće sastojе.

Pogled bačen na kitnjasti sat postavljen u zidu na zatvorenom kraju niše kaza Tegu da je vreme odmaklo više nego što je mislio, da su duboko zašli u treći čas njihovog neočekivano slobodnog popodneva. Dankan bi trebalo još da se nalazi na brižljivo uređenom

podijumu za složene vežbe, ali obojica su primetili da se Lusila uputila u više predele kugle; Teg je u tome video priliku da njih dvojica nasamo porazgovaraju.

Privukavši stolicu, Teg se smesti sa suprotne strane stola.

Dankan mu se obrati: "Mrzim ove časovnike!"

"Ti ovde sve mrziš", odvrati Teg, ali ipak po drugi put pogleda na sat. Bila je to još jedna starina, okrugli brojčanik sa dve slične skazaljke i jednim digitalnim brojačem sekundi. Dve skazaljke predstavljale su priapean - naga ljudska obličja: jednog krupnog muškarca sa ogromnim falusom i sitnu ženu široko razmaknutih nogu. Svaki put kada bi se dve skazaljke sata srele, muškarac bi prodirao u ženu.

"Deluje prosto", složi se Teg. On pokaza na Dankanovo piće: "Dopada ti se to?"

"Nije loše, gospodine. Lusila kaže da treba da ga pijem posle vežbanja."

"Moja majka mi je pravila neko slično piće za okrepljenje posle velikih napora", složi se Teg. On se nagnu napred i udahnu vazduh prisećajući se ukusa koji mu je ostajao u ustima, zasitnog melanža u nozdrvama.

"Gospodine, koliko dugo još moramo ovde ostati?" upita Dankan.

"Dok nas ne pronađu pravi ljudi ili dok ne budemo sigurni da nas neće pronaći."

"Ali... odsečeni ovde unutra, kako ćemo znati?"

"Kada prosudim da je došlo vreme, uzeću zaštitno ćebe i počecu da stražarim napolju."

"Mrzim ovo mesto!"

"Očigledno. Ali zar nisi naučio ništa o strpljenju?"

Dankan napravi grimasu. "Gospodine, zašto me sprečavate da se nađem nasamo sa Lusilom?"

Teg, koji je počeo da izdiše vazduh dok je Dankan govorio, nastavi da to čini sasvim lagano, a onda posle kratke pauze ponovo udahnu. Znao je, doduše, da je momak to primetio. Ako je Dankan znao, onda i Lusila mora da zna!

"Ne mislim da Lusila zna šta radite, gospodine", nastavi Dankan, "ali to postaje očigledno." On se osvrnu oko sebe. "Da joj ovo mesto

nije toliko zaokupilo pažnju... Gde li se samo izgubila?"

"Mislim da je gore u biblioteci."

"Biblioteci!"

"Slažem se da je primitivna, ali je takođe i očaravajuća." Teg podiže pogled ka spiralnoj rezbariji na obližnjoj kuhinjskoj tavanici. Došao je trenutak odluke. Nije se moglo računati da će Lusila još dugo biti zabavljena drugim stvarima. Doduše, Teg je delio njenu očaranost. Lako je bilo izgubiti se u ovim čudesima. Celokupan kompleks ne-kugle, nekih dve stotine metara u prečniku, predstavljao je fosil koga vreme nije dodirnulo još od Tiraninovog doba.

Kada je govorila o tome Lusilin glas postajao je promukao i pomalo šaputav. "Tiranin je, razume se, morao znati za ovo mesto."

Tegova mentatska svest istog časa je uronila u ovu opasku. Zašto je Tiranin dozvolio porodici Harkonen da protraći toliki deo svog preostalog bogatstva na jedno ovakvo preduzetništvo?

Možda baš iz toga razloga - da ih iscedi.

Cena mita i esnafskog prevoza iz iksijanskih fabrika mora da je bila astronomska.

"Da li je Tiranin znao da će jednog dana nama zatrebati ovo mesto?" upitala je Lusila.

Ne izbegavajući da prizna predskazivačke moći Leta II, koje je ovaj tako često pokazivao, Teg se složi.

Gledajući sada u Dankana koji je sedeo nasuprot njemu, Teg oseti kako mu se kostreše dlačice na vratu. Bilo je nečeg utvarnog u vezi s ovim harkonenskim skrovištem, kao da je sam Tiranin možda bio ovde. Šta se zbilo sa Harkonenima koji su ga sagradili? Teg i Lusila nisu našli apsolutno nikakve tragove koji bi nagovestili zašto je kugla bila napuštena.

Nijedno od njih nije bilo u stanju da tumara kroz ne-kuglu a da pri tom ne oseti reski miris istorije. Tega su sve vreme zbunjivala pitanja bez odgovora.

I Lusila je napomenula nešto u tom smislu.

"Gde li su otišli? Nema ničeg u mojim Drugim sećanjima što bi nas uputilo na odgovor."

"Možda ih je Tiranin izmamio napolje i pobio?"

"Vraćam se u biblioteku. Možda ću danas nešto pronaći."

Prva dva dana njihovog boravka tu, Lusila i Teg su podrobno ispitali kuglu. Tih i mrzovoljan, Dankan se vukao za njima kao da se plaši da ga ne ostave samog. Svako novo otkriće ispunilo bi ih strahopoštovanjem ili zapanjilo.

Dvadeset jedan kostur očuvan u providnom prolazu duž zida blizu središta! Stravični posmatrači svih onih koji su tuda prolazili na putu ka mašinskim komorama i nulentropskim spremnicima.

Patrin je upozorio Tega na kosture. Na jednom od svojih prvih mladalačkih istraživanja kugle Patrin je pronašao zapise u kojima je stajalo da su mrtvaci bili umetnici koji su sagradili ovo mesto, a koje su Harkoneni pogubili kako bi sačuvali tajnu.

Sve u svemu, kugla je predstavljala zadivljujuće dostignuće, zatvoren prostor izvan upliva vremena, odsečen od svega spoljašnjeg. Posle svih ovih milenijuma, njena mašinerija bez trenja još je stvarala mimetičku projekciju koju ni najmoderniji uređaji nisu mogli da razlikuju od pozadine što se sastojala od prljavštine i stenja.

"Sestrinstvo mora da dobije ovo mesto netaknuto!" neprestano je ponavljala Lusila. "To je prava riznica! Čak su vodili i zapise o porodičnom rasplodavanju!"

To nije bilo sve što su Hrakoneni ovde sačuvali. Tega su stalno iznova odbijali tananost i prostota gotovo svega u kugli. Poput onog sata! Odeća, uređaji za održavanje sredine, za obrazovanje i zabavu - u svaku stvar bio je utisnut taj harkonenski poriv da nametnu svoje neodoljivo osećanje nadmoćnosti nad svim ostalim ljudima i nad svim merilima.

Još jednom Teg zamisli Patrina kao mladića, možda ne starijeg od ovog gole, na ovom mestu. Šta je navelo Patrina da tu tajnu čuva samo za sebe, da je tolike godine ne otkrije čak ni vlastitoj ženi? Patrin nikada nije pomenuo razloge koji su ga naveli na ćutanje, ali Teg je izveo vlastite zaključke. Nesrećno detinjstvo. Potreba za vlastitim tajnim mestom. Prijatelji koji nisu bili prijatelji, već samo ljudi koji su vrebali priliku da se obrecnu na njega. Nijednom od tih sadruga nije mogao dozvoliti da deli s njim jedno takvo čudo. Bilo je njegovo! Bilo je to više od nekog mesta osamljene sigurnosti. Predstvljalo je Patrinovo privatno znamenje pobeđe.

"Proveo sam, bašare, mnoge srećne časove tamo. Sve još radi. Zapisi su drevni, ali odlični, kada jednom razaberete dijalekat. Mnogo je znanja na tom mestu. Razumećete kada stignete tamo. Razumećete mnoge stvari o kojima vam nikada nisam govorio."

Na drevnom podijumu za vežbanje bili su vidljivi tragovi Patrinovog čestog korišćenja. Zamenio je kodiranje oružja nekih automata na Tegu prepoznatljiv način. Merači vremena svedočili su o časovima provedenim u mučenju mišića složenim vežbama. Ova kugla objašnjavala je one Patrinove osobine kojima se Teg uvek divio. Ovde su bile oštrene prirodne osobine.

Automati ne-kugle bili su, međutim, posebna stvar.

Većina njih predstavljala je prkos drevnim zabranama protiv ovakvih uređaja. I više od toga: neke su bile napravljene zbog zadovoljstva, što je potvrđivalo i najgnusnije priče koje je Teg čuo o Harkonenima. Bol kao zadovoljstvo! Na svoj način, ove stvari bile su objašnjene za čist nepokolebljiv moral koji je Patrin poneo sa Gamua.

Odvratnost stvara vlastita ustrojstva.

Dankan otpi poveći gutljaj pića i zagleda se u Tega preko ivice šolje.

"Zašto si sišao ovamo kada sam te molio da završiš poslednju rundu vežbi?" upita Teg.

"Vežbanje nema smisla." Dankan spusti šolju.

Pa, Taraza, pogrešila si, pomisli Teg. Težnja za potpunom nezavisnošću javila se u njemu pre no što si to predvidela.

Dankan je, takođe, prestao da oslovljava svog bašara sa 'gospodine'.

"Odbijaš da me poslušаш?"

"Ne, u stvari."

"Pa šta onda, u stvari, radiš?"

"Moram da saznam!"

"Nećeš me baš mnogo voleti kada budeš znao."

Dankan pogleda zbunjeno. "Gospodine?"

Ahhh, 'gospodine' se vratilo!

"Pripremao sam te za izvesne vrste veoma jakog bola", reče Teg. "To je potrebno zbog tvojih izvornih sećanja."

"Bola, gospodine?"

"Nije nam poznat nijedan drugi način da povratimo pravog Dankana Ajdaha - onog koji je umro."

"Gospodine, ako ste u stanju to da učinite, biću vam više nego zahvalan."

"To sada kažeš. Ali tada ćeš me možda videti samo kao još jedan od bičeva u rukama onih koji su te prizvali u život."

"Zar nije bolje znati, gospodine?"

Teg pređe spoljašnjim delom šake preko usta. "Ako me budeš mrzeo... to neću moći da ti prebacim."

"Gospodine, da ste na mom mestu, zar biste se tako osećali?" Dankanov stav, boja glasa, izraz lica... sve je iskazivalo drhtavu zbunjenost.

Do sada je dobro, pomisli Teg. Postupni koraci bili su izvođeni sa tačnošću koja je zahtevala da svaki golin odgovor bude pažljivo protumačen. Dankana je sada ispunjavala nesigurnost. Želeo je nešto i bojao se toga.

"Ja sam tvoj učitelj, ne otac!" uzviknu Teg.

Dankan ustuknu, grubo upitavši: "Zar mi niste prijatelj?"

Dvosmerna ulica. Pravi Dankan Ajdaho moraće sam da odgovori na to pitanje.

Dankanov pogled postade zamagljen. "Hoću li se sećati ovog mesta, Tvrđave, Švangijue i..."

"Svega. Izvesno vreme prelamaće ti se kroz dvostruko sećanje u perspektivi, ali sve ćeš upamtiti."

Preko mladog lica pređe senka cinizma, a kada je progovorio u glasu mu se osećala ogorčenost. "Znači, vi i ja postaćemo sadruzi."

Glasom u kome je u punoj meri došla do izražaja bašarska odsečnost i bespogovornost, Teg nastavi u potpunosti da sledi uputstva za ponovno buđenje.

"Nisam baš zainteresovan da postanem tvoj drug." On upravi svoj istraživački pogled u Dankana. "Jednog dana možda ćeš postati bašar. Mislim da nije isključeno da poseduješ prave osobine. Ali do tada ću ja već dugo biti mrtav."

"Vi drugujete samo sa bašarima?"

"Patrin je bio moj drug, a nikada se nije uzdigao iznad četovođe."

Dankan se zagleda u svoju praznu šolju, pa u Tega. "Zašto niste naručili ništa za piće? I vi ste teško vežbali tamo gore."

Pronicljivo pitanje. Ne treba potcenjivati ovu mladost. Znao je da je međusobno deljenje hrane jedan od najdrevnijih obreda združivanja.

"Miris tvoga bio mi je dovoljan", odgovori Teg. "Stara sećanja. Sad mi nisu potrebna."

"Zašto ste onda sišli ovamo?"

Evo ih, otkrivaju se u mladićevom glasu - nada i strah.

Želeo je da Teg izgovori jednu određenu stvar.

"Želeo sam da pažljivo odmerim dokle su te ta tvoja vežbanja odvela", reče Teg. "Bilo mi je potrebno da siđem ovamo i pogledam te."

"Zašto tako pažljivo?"

Nada i strah! Došlo je vreme za uvođenje u žižu.

"Nikada ranije nisam uvežbavao jednog golu."

Gola. Ta reč ostade u vazduhu između njih, mešajući se sa kuhinjskim mirisima koje filteri kugle nisu uklonili. Gola. Bila je povezana sa mirisom začina iz Dankanove prazne šolje.

Dankan se nagnu napred ćuteći sa strogim izrazom lica. Tegu pade na um Lusilina primedba: "Ume da se koristi ćutanjem."

Kada postade jasno da Teg neće detaljnije objasniti taj jednostavni iskaz, Dankan se razočarano povuče. Levi ugao usta mu se opusti, što mu je davalo sumoran izgled čoveka koga nešto iznutra izjeda. Sve se sticalo u unutrašnjoj žiži, onako kako je i trebalo.

"Nisi sišao ovamo da bi bio sam", reče Teg. "Došao si ovamo da se sakriješ. Još se kriješ tamo unutra, i misliš da te niko nikada neće pronaći."

Dankan šakom prekri usta. Bio je to znak na koji je Teg čekao. Uputstva vezana za ovaj trenutak bila su jasna: "Gola želi da mu se probude izvorna sećanja, ali ih se veoma plaši. To je najveća prepreka koju morate prebroditi."

"Skini šaku s usta!" naredi Teg.

Dankan spusti šaku kao da se opekao. Zurio je u Tega poput ulovljene životinje.

"Govori istinu", upozoravala su Tegova uputstva. "U ovom trenutku, sva su mu čula krajnje izoštrana; gola će ti čitati misli."

"Želim da znaš", nastavi Teg, "da mi se gadi ono što mi je Sestrinstvo naložilo da učinim."

Dankan kao da se skupio u samoga sebe. "Šta su vam to naložili da učinite?"

"Veštine kojima je trebalo da te naučim nisu savršene."

"Nisu savršene?"

"Jedan njihov deo sastojao se u opsežnom treningu; to je intelektualni deo. Što se toga tiče, proizveden si u zapovednika regimente."

"To je viši položaj nego što je bio Patrinov?"

"Zar on nije bio vaš drug?"

"Jeste."

"Rekli ste da se nikada nije uzdigao iznad četovođe!"

"Patrin je bio sasvim sposoban da preuzme upravu i nad čitavom multiplanetnom vojskom. Bio je taktički čarobnjak, čiju sam mudrost koristio u mnogim prilikama."

"Ali rekli ste da on nikada..."

"To je bio njegov izbor. Nizak rang omogućavao mu je svagdašnje dodire koji su nam obojici mnogo puta koristili."

"Zapovednik regimente?" Dankanov glas bio je jedva nešto čujniji od šapata. Zurio je u površinu stola.

"Poseduješ intelektualnu sposobnost da razabireš funkciju, pomalo si nagao, ali iskustvo to obično izgadi. Tvoja umešnost u rukovanju oružjem prevazilazi tvoje godine."

Još ne gledajući u Tega, Dankan upita: "Koliko mi je godina... gospodine?"

Upravo onako kako su uputstva upozoravala: Gola će obilaziti oko središnjeg pitanja kao mačka oko miša. "Koliko mi je godina? Kolika je starost jednog gole?"

Teg uzvratil hladnim, optužujućim glasom: "Ako želiš da saznaš tvoje gola-godine, zašto to ne pitaš?"

"Koli... koliko je godina u pitanju, gospodine?"

U mladićevom glasu bilo je toliko jada da Teg oseti kako mu se u uglovima očiju javljaju suze. Na ovo je takođe bio upozoren. Ne

pokazujte suviše sažaljenja!" On se izvuče, pročistivši grlo. Zatim reče: "To je pitanje na koje samo ti možeš odgovoriti."

Uputstva su bila jasna: "Vrati razgovor na njega! Neka ostane fokusiran unutra. Emocionalni bol isto je tako važan za ovaj proces kao i fizički."

Duboki uzdah protrese Dankana. On čvrsto zaklopi oči. Kada je Teg prvobitno seo za sto, Dankan je pomislio: Da li je ovo taj trenutak? Hoće li to sada učiniti? Ali Tegov optužujući ton, verbalni napadi, bili su potpuno neočekivani. A sada je, opet, Teg zvučao pokroviteljski.

Ponaša se pokroviteljski prema meni!

Ciničan bes proključa u Dankanu. Da li ga Teg smatra za budalu koju može prevariti najjednostavnijim trikom - položajem zapovednika? Boja glasa i držanje sami po sebi mogu podjarmiti tuđu volju. Doduše, Dankan je još nešto osetio u tom pokroviteljskom držanju: jezgro od plastičelika koje neće biti probijeno. Integritet... cilj. I Dankan je primetio da su suze potekle, gest za izgovor.

Otvorivši oči i pogledavši pravo u Tega, Dankan reče: "Nemam nameru da budem neuljudan, nezahvalan ili grub, gospodine. Ali ne mogu dalje bez odgovora."

Tegova uputstva bila su jasna: "Znaćete kada golu obuzme očajanje. Nijedan gola neće pokušati da ga sakrije. To je osobenost njihove psihe. Prepoznaćeš je u glasu i držanju."

Dankan je gotovo stigao do kritične tačke. Sada je tišina išla na ruku Tegu. Primorati Dankana da postavlja vlastita pitanja, da sam odredi svoj smer.

Dankan reče: "Da li ste znali da sam jednom razmišljao o tome da ubijem Švangiju?"

Teg otvori usta i zatvori ih ne ispustivši nikakav zvuk. Tišina! Ali momak je bio ozbiljan!

"Plašio sam je se", dodade Dankan. "Ne dopada mi se kada se nečega plašim." On obori pogled. "Jednom ste mi rekli da mrzimo samo ono što je za nas stvarno opasno."

"Približite se i povući, približiti i ponovo povući. Čekajte dok ne uroni."

"Ne mrzim vas", reče Dankan, pogledavši još jednom Tega.

"Zamerio sam vam kada ste mi u lice rekli da sam gola. Ali Lusila je u pravu: nikada ne treba zamerati na istini čak i kada boli."

Teg protrlja usne. Osećao je potrebu da progovori, ali još nije nastupilo vreme uranjanja.

"Zar vas ne iznenađuje što sam razmatrao mogućnost ubistva Švangijue?" upita Dankan.

Teg ostade nepomičan. Čak i pomeranje glave moglo je biti shvaćeno kao odgovor.

"Razmišljao sam o tome da joj sipam nešto u piće", reče Dankan. "Ali tako rade kukavice, a ja nisam kukavica. Bilo šta da sam, inače, ali to nisam."

Teg ostade nemo nepomičan.

"Mislim da je vama, bašare, odista stalo do toga šta se dešava sa mnom", reče Dankan. "Upravo ste rekli: nikada nećemo biti drugovi. Ako preživim, prevazići ću vas. Tada... tada će biti kasno za nas da postanemo drugovi. Govorili ste istinu."

Teg nije bio u stanju da spreči duboko uvlačenje daha karakteristično za mentatsko poimanje: ne izbegavajući znake snage u goli. Negde nedavno, možda upravo u ovoj niši, mladić je prestao da bude mladić i postao muškarac. To poimanje rastuži Tega. Zbilo se tako brzo! Između ta dva stadijuma nije bilo uobičajenog odrastanja.

"Lusili, u stvari, nije stalo do toga šta se sa mnom zbiva, na način na koji je vama stalo", reče Dankan. "Ona jednostavno sledi uputstva one Vrhovne majke, Taraze."

Još ne! upozori Teg samog sebe. On ovlaži usne jezikom.

"Ometate Lusilina naređenja", reče Dankan. "Šta je to što ona treba da učini?"

Trenutak je napokon nastupio. "Šta ti misliš da ona treba da učini?" zapita Teg.

"Ne znam!"

"Pravi Dankan Ajdaho bi znao."

"Ali vi znate! Zašto nećete da mi kažete?"

"Ja treba samo da ti pomognem da povratiš izvorna sećanja."

"Učinite onda to!"

"Jedino ti to, u stvari, možeš uraditi."

"Ne znam kako!"

Teg se pomeri na ivicu stolice, primakavši se, ali ne reče ni reči. Tačka uranjanja? Osećao je da nešto nedostaje u Dankanovom očajanju.

"Poznato vam je da sam u stanju da čitam sa usana, gospodine", reče Dankan. Jednom sam otišao u opservatoriju u Tvrđavi. Odatle sam video Lusilu i Švangiju kako dole razgovaraju. Švangiju je rekla: 'Ne obraćaj pažnju na to što je toliko mlad! Dobila si svoja naređenja!'"

Još jednom ostavši iz opreza nem Teg uzvratiti Dankanu pogled. Sasvim je ličilo na Dankana da se u potaji šunja po Tvrđavi, uhodi, traga za znanjem. A i sada, dok je prebirao po vlastitom sećanju, nije shvatio da i dalje uhodi i traga... ali na drugačiji način.

"Ne mislim da treba da me ubije", reče Dankan. "Vi znate šta ona treba da učini, jer je sprečavate u tom naumu." Dankan lupi pesnicom po stolu. "Odgovorite mi, prokleti da ste!"

Ahhh, potpuno očajanje!

"Mogu ti samo reći da je ono što ona namerava protivno mojim naređenjima. Sama Taraza mi je naložila da te ojačam i da te čuvam, kako ti se ništa loše ne bi desilo."

"Rekli ste da je moj trening bio... ne bez mene!"

"To je bilo neophodno. Bilo je potrebno pripremiti te za tvoja izvorna sećanja."

"Šta treba da radim?"

"To već znaš."

"Kažem vam da ne znam! Molim vas, poučite me!"

"Ti mnoge stvari radiš, iako te njima niko nije učio. Da li smo te učili da budeš neposlušan?"

"Molim vas, pomozite mi!" Bio je to očajnički krik.

Teg primora sebe da bude ledeno nepristupačan. "Šta, do đavola, misliš da upravo radim?"

Dankan stisnu obe pesnice i lupi njima po stolu usled čega mu šolja poskoči. On se zagleda u Tega. Iznenada, čudan izraz pređe preko Dankanovog lica...

"Ko ste vi?" prošapta Dankan.

Ključno pitanje!

Tegov glas poput biča ošinu žrtvu koja mu je odjednom ostavljena na milost i nemilost: "Šta ti misliš - ko sam?"

Izgled krajnjeg očajanja iskrivi Dankanove crte lica. Uspeo je samo da, boreći se za vazduh, promuca: "Vi ste..."

"Dankane! Prekini sa tim glupostima!" Teg skoči na noge i pogleda ga odozgo sa prividnim besom.

"Vi ste..."

Tegova desna ruka polete u brzom luku. Otvorenim dalnom udari Dankana po obrazu. "Kako se usuđuješ da otkažeš poslušnost?" Leva ruka suknu napred i zadade novi gromovit udarac. "Kako se usuđuješ?"

Dankan je reagovao tako munjevito da Teg oseti trenutak potpunog šoka, kao da ga je udarila struja. Kakva brzina! Iako se Dankanov napad sastojao od raznorodnih elemenata, bio je izveden u jednom zamahu: skok naviše, obe noge na stolici, zaljuljana stolica, kretanje iskorišćeno da desnom šakom udari po Tegovim osetljivim ramenim živcima.

Odgovorivši uvežvanim instinktima, Teg skoči u stranu i levom nogom opruženom preko stola mlatnu Dankana u prepone. Teg još nije sasvim izmakao napadu. Brid Dankanove šake nastavi da se kreće nadole i pogodi Tegovu ispruženu nogu ispod kolena. Cela noga mu obamre.

Dankan otpuza preko stola, pokušavajući da sklizne unazad, iako je primio udarac koji je trebalo da ga onesposobi. Teg se osloni levom šakom o sto, a drugom sečimice udari Dankana po osnovi kičme, po neksusu koji mu je u poslednjih nekoliko dana namerno bio oslabljen vežbanjima.

Dankan zastenja kada paralizujuća agonija prođe njegovim telom. Neko drugi ostao bi nepokretan, vrištao bi, ali Dankan je samo stenjavao dok je kretao da rastrgne Tega, nastavivši napad.

Nemilosrdno, jer je to trenutak zahtevao, Teg je nastavljao da izaziva sve veći bol kod svoje žrtve, svaki put nastojeći da Dankan vidi napadačevo lice u trenutku najveće agonije.

"Posmatraj mu oči!" upozoravala su uputstva. I Belonda ga je, poblizhe mu objašnjavajući postupak, upozorila: "Izgledaće kao da gleda kroz tebe, ali zvaće te Leto."

Mnogo kasnije, Teg je nailazio na teškoće kada je želeo da se priseti svake pojedinosti postupka za ponovno buđenje koga se pridržavao. Znao je da je nastavio da dela onako kako mu je naređeno, ali njegovo sećanje je odlutalo ostavivši oslobođeno telo da samo ispuni izdata mu naređenja. Čudno, njegovo varljivo sećanje pohitalo je u jedan drugi čin neposlušnosti: pobuna na Serbolu, on, sredovečan, ali već bašar zavidne reputacije. Beše obukao svoju najbolju uniformu, ali nije stavio medalje (bio je to odmeren gest) i pojavio se na podnevnoj žezi bitkom preoranih serbolskih polja. Potpuno nenaoružan na putu pobunjenika koji su napredovali.

Mnogi među napadačima dugovali su mu život. Većina njih nekada su mu bili najodaniji saveznici. Sada su bili divlje neposlušni. A Tegovo prisustvo na njihovom putu govorilo je tim vojnicima koji su napredovali:

"Neću nositi medalje koje svedoče o onome što sam učinio za vas kada smo bili drugovi. Neću predstavljati ništa što bi moglo značiti da sam jedan od vas. Nosim samo uniformu koja vam govori da sam još bašar. Ubijte me ako ste spremni da idete toliko daleko u svojoj neposlušnosti."

Kada je većina napadačke sile odbacila oružje i stupila napred, neki od njihovih zapovednika spustiše se na kolena pred svojim starim bašarom i on im prigovori: "Preda mnom niste nikad morali da se klanjate ili spuštate na kolena! Vaše nove vođe su vas naučile lošim navikama."

Kasnije, rekao je pobunjenicima da se slaže sa pojedinim njihovim pritužbama. Serbol je bio gadno zloupotrebljavan. Takođe ih je upozorio:

"Jedna od najopasnijih stvari u vasseljeni je neuk narod koji ima opravdane pritužbe. Ali ni to, međutim, nije ni izdaleka onoliko opasno kao obavešteno i inteligentno društvo sa pritužbama. Štetu koju osvetoljubiva inteligencija može da počini ne možete čak ni zamisliti. Tiranin bi izgledao kao blagonakloni otac u poređenju sa onim što ste vi nameravali da stvorite!"

Razume se, sve je to, u jednom benegeseritskom kontekstu, bila istina koja mu je malo pomogla u onome što mu je naloženo da učini

sa Dankanom Ajdahom, golom - da izazove umnu i fizičku agoniju kod gotovo bespomoćne žrtve.

Najlakše mu je bilo da se priseti pogleda Dankanovih očiju. One nisu menjale žižu; zurile su izravno u Tegovo lice, čak i u trenutku poslednjeg vriska:

"Proklet da si Leto, šta to radiš?"

Nazvao me je Letom.

Teg odskoči dva koraka unazad. Osećao je žmarce i bol u levoj nozi na mestu gde ga je Dankan udario. Teg shvati da dahće i da je na kraju snage. Bio je prestar za ovakve napore, a ono što je upravo učinio natera ga da se oseća ukaljanim. Doduše, postupak ponovnog buđenja bio je u potpunosti određen u njegovoj svesti. Znao je da su gole nekada buđene tako što su ih nesvesno uslovljavali da pokušaju ubistvo nekoga koga su voleli. Golina psiha bi, tako, rastrojena i nagnana da se ponovo ustroji, uvek ostajala sa psihičkim ožiljcima. Ova nova tehnika ostavljala je ožiljke na onome ko bi rukovodio tim postupkom.

Lagano, krećući se protiv volje mišića i živaca koji su bili ošamućeni od agonije, Dankan skliznu unazad sa stola i zastade oslonivši se o stolicu, podrhtavajući i zureći u Tega.

Tegova uputstva su glasila: "Morate stajati veoma mirno. Ne pomerajte se. Dozvolite mu da vas gleda ukoliko to želi."

Teg je nepomično stajao, kako mu je bilo naloženo. Sećanje na pobunu na Serbolu mu je iščilelo iz uma: znao je šta je onda učinio i šta je upravo uradio. Na izvestan način, postojala je sličnost između te dve stvari. Pobunjenicima nije saopštio nikakve krajnje istine (ako takvo nešto i postoji); samo onoliko koliko je bilo potrebno da ih namami nazad u stado. Bol i njegove predvidljive posledice. "Ovo je za tvoje vlastito dobro."

Da li je odista bilo dobro ono što su učinili ovom Dankanu Ajdahu, goli?

Teg se pitao šta se dešava u Dankanovoj svesti. Tegu je rečeno onoliko koliko je bilo poznato o tim trenucima, ali sada je mogao da vidi da te reči nisu bile primerene. Dankanove oči i lice samo su govorili o unutrašnjoj uzburkanosti - užasno krivljenje usta i obraza, pogled koji je lutao tamo-amo.

Lagano, izvanredno u svojoj sporosti, Dankanovo lice se smiri. Telo je nastavljalo da mu se tresse. Osećao je otkucaje svoga tela kao nešto udaljeno, bolove i probadanje kao nešto što je trpeo neko drugi. Doduše, on se nalazio ovde, baš u ovom trenutku - koji god da je to trenutak bio i gde god da se to mesto nalazilo. Njegova sećanja neće se zaplesti. Odjednom oseti da ne pripada tom mestu, da mu je telo suviše malo, nepodobno za njegovo pre-golsko postrojenje. Sada je probadanje i uvrtanje svesti bilo unutrašnje.

Tegovi instruktori su rekli: Njegova sećanja iz razdoblja pre no što je postao gola prolaziće kroz filtere postavljene pošto je to postao. Jedan deo izvornih sećanja vraćaću mu se u talasima. Sa drugima će se to sporije događati. Doduše, neće doći do zaplitanja, sve dok se ne priseti prvobitnog trenutka smrti." Belonda je tada izložila Tegu poznate pojedinosti o tom kobnom trenutku.

"Sardaukar", prošapta Dankan. On pređe unaokolo pogledom preko harkonenskih simbola koji su prožimali ne-kuglu. "Careve prvorazredne trupe odevene u harkonenske uniforme!" Vučje cerenje iskrivi mu usta. "Kako su samo to mrzeli!"

Teg ostade nemo oprezan.

"Ubili su me", reče Dankan. Bio je to ravnodušan, bezosećajan iskaz, još više obeshrabrujući zbog jasnoće kojom je izgovoren. Divlja drhtavica prođe njime i zatim splasnu. "Bar ih je desetak u toj maloj odaji." On pogleda pravo u Tega. "Jedan od njih probio se do mene poput mesarske sekire i sručio mi se na glavu." Oklevao je, grlo mu se stezalo. Pogled mu je ostao prikovan za Tega. "Da li sam Polu omogućio da pobjegne?"

"Na sva mu pitanja odgovorite istinom."

"Pobegao je."

Sada su stigli do odlučnog trenutka. Odakle Tleilaksima Ajdahove ćelije? Testovi Sestrinstva pokazali su da su one originalne, ali sumnje su ostale. Tleilaksi su sa ovim golom učinili nešto na svoju ruku. Njegova sećanja mogla bi im to otkriti.

"Harkoneni..." započe Dankan. Njegova sećanja iz Tvrđave su se zaplela. "Oh, da. Oh, da!" Protrese ga sumanutu smeh. On ispusti jedan žestok pobednički poklič upućen davno mrtvom Baronu Vladimiru Harkonenu: "Uzvratio sam ti, Barone! Oh, učinio sam to za

sve one koje si uništio!"

"Sećaš se Tvrđave i stvari kojima smo te učili?" upita Teg.

Zbunjeno mrštenje izbrazda Dankanovo čelo dubokim borama. Emocionalni bol borio se s njegovim fizičkim bolom. On klimnu u znak odgovora na Tegovo pitanje. Postojala su dva života, jedan ispred koga se isprečio akslotski rezervoar i drugi... drugi... Dankan je osećao da nije celovit. Nešto je ostalo potisnuto u njemu. Ponovno buđenje nije bilo dovršeno. On se ljutito zagleda u Tega. Da li je bilo još nečeg? Teg je bio okrutan. Neophodno okrutan? Da li je to bio način na koji je trebalo vratiti голу u prvobitno stanje?

"Ja..." Dankan zavrte glavom poput neke velike ranjene životinje pred lovcem.

"Da li si povratio sva svoja sećanja?" navaljivao je Teg.

"Sva? Oh, da. Sećam se Gamua kada je bila Giedi I - naftom i krvlju natopljena paklena rupa Carstva! Da, odista, bašare. Bio sam vredan učenik. Zapovednik regimente!" Ponovo se nasmeja, zabacivši glavu na čudno zreo način, neprimeren tom mladom telu.

Teg oseti iznenadnu plimu dubokog zadovoljstva, mnogo dublju od pukog olakšanja. Odigralo se onako kako su rekli da će se odigrati.

"Da li me mrziš?" upita on.

"Da li vas mrzim? Nisam li vam rekao da ću vam biti zahvalan?"

Odjednom Dankan podiže šake i zagleda se u njih. Zatim spusti pogled na svoje mladalačko telo. "Kakav izazov!" promrmlja on. Spusti zatim ruke i usredsredi se na Tegovo lice, sledeći karakteristične crte. "Atreidi", reče on. "Svi ste tako prokleta slični!"

"Ne svi", reče Teg.

"Ne govorim o spoljašnjosti, bašare." Oči mu iziđoše iz žiže. "Pitao sam koliko mi je godina." Nastupi duga tišina, a zatim: "Bogovi dubina! Prošlo je toliko vremena!"

Teg izgovori ono što mu je bilo rečeno da kaže: "Potreban si Sestrinstvu."

"U ovom nezrelom telu? Šta bi trebalo da uradim?"

"Stvarno ne znam, Dankane. Telo će sazreti i pretpostavljam da će ti časna majka sve objasniti."

"Lusila?"

Iznenada, Dankan podiže pogled prema kitnjastoj tavanici, pa prema niši i njenom baroknom satu. Prisetio se dolaska ovamo sa Tegom i Lusilom. Mesto je bilo isto, ali nekako drugačije. "Harkoneni", prošapta on. Uputio je Tegu ozaren pogled. "Da li vam je poznato koliko su članova moje porodice Harkoneni mučili i ubili?"

"Jedna od Tarazinih arhivistkinja podnela mi je izveštaj o tome."

"Izveštaj? Mislite da reči to mogu opisati?"

"Ne. Ali to je jedini odgovor koji mogu da ti pružim."

"Prokleti da ste, bašare. Zašto vi Atreidi uvek morate da budete tako iskreni i časni?"

"Mislim da je to naše nasleđe."

"Tu ste potpuno u pravu." Glas je bio Lusilin i dopro je iza Tega.

Teg se ne osvrnu. Koliko je toga čula? Koliko dugo je stajala tamo?

Lusila priđe i stade do Tega, ali pažnja joj je bila usredsređena na Dankana. "Vidim da ste obavili posao, Milese."

"Tarazina naređenja su doslovno izvršena", odvrati Teg.

"Bili ste veoma mudri, Milese", reče ona. "Mnogo mudriji nego što sam pretpostavljala da možete biti. Tu vašu majku trebalo je oštro kazniti zbog onoga čemu vas je naučila."

"Ahhh, Lusila zavodnica", reče Dankan. On okrznu pogledom Tega, a zatim ponovo usredsredi pažnju na Lusilu. "Da, sada mogu da odgovorim na moje drugo pitanje - šta ona treba da obavi."

"Zovu ih Utiskivačicama", reče Teg.

"Milese", reče Lusila, "ako ste mi otežali zadatak tako da ne mogu da izvršim svoja naređenja, narediću da vas ispeku na ražnju."

Emocionalna obojenost njenog glasa natera Tega da uzdrhti. Znao je da je njena pretnja samo metafora, ali ono što je pretnja podrazumevala bilo je stvarno.

"Gozba sa kažnjavanjem", reče Dankan. "Kako je to lepo."

Teg se obrati Dankanu: "Nema ničeg romantičnog u onome što smo ti učinili, Dankane. Pomogao sam Bene Geseritu u više no jednom zadatku iz koga sam izišao osećajući se ukaljanim, ali nikada nisam bio ukaljaniji nego sada."

"Tišina!" naredi Lusila. U naređenju se osećala sva jačina Glasa.

Teg pusti da Glas prostruji kroz njega i pored njega kao što ga je

majka naučila, a tada reče: "Za one od nas koji smo iskreno odani Sestrinstvu postoji samo jedna briga: opstanak Bene Geserita. Ne opstanak neke određene jedinice, već samog Sestrinstva. Prevare, nepoštenje - to su prazne reči kada je u pitanju opstanak Sestrinstva."

"Neka je prokleta ta tvoja majka, Milese!" Lusila mu uputi kompliment ne skrivajući bes.

Dankan se zagleda u Lusilu. Ko je bila ona? Lusila? On oseti kako mu se osećanja komešaju. Lusila nije bila ista osoba... uopšte nije bila ista, pa ipak... komadići i delići bili su isti. Njen glas. Njene crte. Iznenada, on ponovo ugleda lice žene koje je na trenutak opazio na zidu odaje u Tvrđavi.

"Dankane, moj dragi Dankane!"

Suze zakapaše iz Dankanovih očiju. Njegova vlastita majka - još jedna harkonenska žrtva. Mučena... ko zna šta još? Nikada je više nije ugledao njen 'dragi Dankan'.

"Bogovi, želeo bih da sada, ovde, imam jednog od njih koga bih mogao ubiti", promrmlja Dankan.

Još jednom on se usredsredi na Lusilu. Suze su zamaglile njene crte lica i omogućile mu lakše upoređivanje. Lusilino lice mešalo se sa licem gospe Džesike, voljene žene Leta Atreida. Dankan pogleda Tega, pa opet Lusilu, otirući suze iz očiju dok se okretao. Lica iz sećanja rastočiše se u lice prave Lusile koja je stajala pred njim. Slična... ali nikada istovetna.

Utiskivačica.

Mogao je da pogodi šta to znači. Prava žestina Dankana Ajdaha probudi se u njemu. "Moje dete želiš u utrobi, Utiskivačice? Znam da vas ne zovu majkama bez razloga."

Ledenog glasa, Lusila odvrati: "O tome drugi put."

"Hajde da o tome razgovaramo na primerenom mestu", reče Dankan. "Možda ću ti otpevati neku pesmu. Ne onako dobro kao što bi to učinio stari Gurni Halek, ali dovoljno dobro kao predigru za malo krevetskog vežbanja."

"Nalaziš da je ovo zabavno?" upita ona.

"Zabavno? Ne, ali setio sam se Gurnija. Reci mi, bašare, jeste li i njega povratili iz mrtvih?"

"Ne, koliko ja znam", odvrati Teg.

"Ahhh, bio jednom jedan pevač!" uzviknu Dankan. "Mogao bi vas ubiti dok peva, a da ne pogreši nijednu notu."

Ne odustajući od svog ledenog držanja, Lusila reče: "Mi iz reda Bene Geserita navikle smo da izbegavamo muziku. Ona budi suviše zbunjujućih osećanja. Sećanja-osećanja, razume se."

To je trebalo da ga zastraši, da ga podseti na sva ona druga sećanja i na moći Bene Gesrita koja su ona podrazumevala, ali Dankan se samo još glasnije nasmeja.

"Kakva sramota", reče on. "Propuštate toliko toga u životu." I on poče da pevuši stari Halekov refren:

"Smotra, prijatelji, smotra davno zbrisanih četa..."

Misli mu odlutaše daleko, obuzete bogatim, novim ukusom tih ponovo rođenih trenutaka i on još jednom oseti žestoki udar nečeg moćnog što je ostalo potisnuto u njemu. Šta god da je to bilo, bilo je divlje i ticalo se Lusile, Utiskivačice. U mašti ju je video mrtvu, a njeno telo uronjeno u krv.

25.

Ljudi uvek žele nešto više od trenutne radosti ili onog dubljeg osećanja koje se naziva sreća. To je jedna od tajni pomoću kojih oblikujemo ispunjenje naših planova. Nešto više uvek podrazumeva uvećanu moć nad ljudima koji ne umeju da je imenuju, ili koji (što je češće slučaj), čak ni ne podozrevaju da tako nešto postoji. Većina ljudi samo nesvesno reaguje na takve skrivene sile. Znači, mi treba samo da otelotvorimo neko proračunato nešto više, definišemo ga i uobličimo, i ljudi će nas slediti.

Vodeće tajne Bene Geserita

Odrade i Šeana, sa nemim Vafom koji im je odmicao oko dvadeset koraka, spuštale su se putem oivičenim korovom pored jednog dvorišta u kome se nalazilo skladište začina. Svi su bili odeveni u nove odore za pustinju i svetlucava pustinjska odela. U mrežastoj sivoj ogradi od nultiplaza koja je ovičavala dvorište pored njih, bile su zapletene vlati trave i semene mahune pamuka. Posmatrajući semene mahune Odrade je razmišljala o njima kao o životu koji pokušava da se probije uprkos neumoljivom nadiranju ljudi.

Iza njih su se blokovi kuća što su nikli oko Dar-es-Balata pekli na suncu ranog poslepodneva. Topao suvi vazduh palio joj je grlo kada bi ga brzo udisala. Odrade je bila ošamućena i u ratu sa samom sobom. Mučila ju je žeđ. Koračala je kao da balansira na ivici provalije. Situacija koju je stvorila po Tarazinom naređenju mogla bi da eksplodira svakog časa.

Kako je samo krhka!

Tri sile su balansirale: ne bi se moglo reći da su podržavale jedna drugu, već samo da su ih uzdržavali motivi koji su u trenutku mogli da se izmene i razvrgnu čitav savez. Vojnici koje je poslala Taraza nisu je ospokoliji. Gde je bio Teg? Gde Burzmalí? Konačno, gde se nalazio gola? Trebalo bi da je već ovde. Zašto joj je bilo naloženo da odlaže stvari?

Današnji poduhvat sigurno će odložiti stvari! I mada je dobila Tarazin blagoslov, Odrade je smatrala da ovaj odlazak u pustinju crva može predstavljati trajno odlaganje. A bio je tu i Vaf. Ako preživi, da li će mu ostati ijedan delić koji će moći da pokupi?

I pored nege koja mu je ukazivana pomoću zaceljujućih zavoja iz najboljih brzoobnavljajućih pojačivača Sestrinstva, Vaf je tvrdio da ga ruke još bole na mestima gde mu ih je Odrade polomila. Nije se žalio, samo je to povremeno pominjao. Činilo se da prihvata njihov lomni savez, čak i izmene koje su podrazumevale uključivanje sveštenečke klike sa Rakisa. Bez sumnje se uverio da je jedan od njegovih vlastitih Liceigrača ovladao Visokom sveštenečkom ložom prerušen u Tueka. Vaf je od Bene Geserita odlučno zahtevao svoje 'majke za razmnožavanje' i, sledstveno tome, odlagao da preda svoj ulog u nagodbi.

"U pitanju je samo malo odlaganje dok Sestrinstvo ponovo ne razmotri sporazum", objasnila je Odrade. "U međuvremenu..."

Danas je bilo to 'u međuvremenu'.

Odrade odagna zle slutnje i počeo da uživa u poduhvatu. Opčinilo ju je Vafovo ponašanje, naročito njegova reakcija na susret sa Šeanom: sasvim otvoreno izraženo strahopoštovanje i ne baš mala zavist.

Ljubimica njegovog Proroka.

Odrade baci pogled postrance na devojčicu koja je pokorno išla pored nje. Postojao je izvestan stvarni uticaj koji je utkao ove događaje u benegeseritski plan.

Odrade je uzbudio prodor Sestrinstva u stvarnost iza tleilaškog ponašanja. Vafova fantastična 'prava vera' oblikovala se sve jasnije kroz svaki njegov novi odgovor. Osećala se srećnom i zbog same činjenice što se nalazi ovde, što joj se pružila prilika da proučava Gospodara Tleilaksa u religijskom ambijentu. Svaki kamenčić pod Vafovima stopalima odavao je delić celokupnog ponašanja, što je ona s lakoćom prepoznavala jer je bila obučena za taj posao.

Trebalo je da pretpostavimo, pomisli Odrade. Postupci naše vlastite Misionarie Protective trebalo je da nam kažu kako je to Tleilaksima uspelo: čuvajući za sebe, odbijajući svako nametanje tokom svih tih mučnih milenijuma.

Ispostavilo se da nisu kopirali ustrojstvo Bene Geserita. A koja je to druga sila bila u stanju da učini nešto slično? Bila je to religija. Veliko verovanje!

Sem ako Tleilaksi ne koriste svoj gola sistem kao neku vrstu besmrtnosti.

Možda je Taraza u pravu. Reinkarnirani Gospodari Tleilaksa ne bi bili poput časnih majki - ne bi imali Druga sećanja, već samo vlastita. Ali, produžena!

Zadivljujuće!

Odrade pogleda napred u Vafova leđa. Mučno. Izgleda da mu je to postalo prirodno. Ona se priseti da je Šeanu oslovio sa 'aljama'. Još jedna lingvistička potvrda Vafovog Velikog uverenja. Ta reč je značila 'blagoslovena'. Tleilaksi ne samo da su očuvali jedan drevni jezik, već su se njime služili u njegovom izvornom obliku.

Može li se pretpostaviti da Vaf nije znao kako su samo moćne sile kao što su religije u stanju da čine tako nešto?

Imamo u šaci korene tvoje opsesije, Vafe! Ne razlikuju se mnogo od nekih koje smo same stvorile. Mi znamo kako da iskoristimo takve stvari u vlastite svrhe.

Tarazino saopštenje zaplamsa u Odradinoj svesti: "Plan Tleilaksa je providan: prevlast. Ljudski svemir mora biti preobražen u svemir Tleilaksa. Ne mogu polagati nade u ostvarenje tog cilja bez pomoći Raštrkanih. Ergo."

Zaključivanje Vrhovne majke nije se moglo opovrgnuti. Čak se u njega uklapala i suprotnost koja je izazvala raskol i pretila da uzdrma Sestrinstvo. Ali pomisao na masu Raštrkanih, njihov broj koji se eksponencijalno uvećava, izazva u Odrade jedno jedino osećanje - očajanje.

Nas je toliko malo u poređenju sa njima.

Šeana zastade i podiže jedan oblutak. Za trenutak ga je posmatrala, a zatim ga hitnu u ogradu pored njih. Oblutak prođe kroz mrežu ne dodirnuvši je.

Odrade uspostavi veću vlast nad sobom. Škripa njihovih stopala po raspršenom pesku koji je bio nanesen na ovaj malo korišćeni put učini joj se odjednom preglasnom. Vretenasti nasip što je vodio napolje preko prstenastog kanata i jarka Dar-es-Balata ležao je na

otprilike dve stotine koraka ispred njih, na kraju ovog uskog puta.

Šeana progovori: "Činim ovo jer ste vi tako naredili, majko. Ali još mi nije jasno zašto."

Jer je ovo iskušenje namenjeno Vafu, a preko njega želimo da preoblikujemo Tleilakse!

"To je prikazivanje", reče Odrade.

To je bilo tačno. Nije bilo sasvim tačno, ali moglo je da posluži.

Šeana je koračala pognute glave, pogleda upravljenog u svaki deo tla na koji bi stupila. Da li je to bio način na koji se uvek približavala svom Šejtanu? pitala se Odrade. Zamišljena i nepristupačna?

Odrade začu slabi čegrtavi zvuk iznad i iza sebe. Stizali su budni ornitopteri. Neće se sasvim približiti, ali mnoge oči posmatraće ovo prikazivanje.

"Igraću", reče Šeana. "To obično dozove velikog."

Odrade oseti kako joj srce brže zakuca. Hoće li 'veliki' nastaviti da sluša Šeanu uprkos prisustvu dvoje pratilaca?

Ovo je samoubistveno ludilo!

Moralo se ići do kraja: Tarazino naređenje.

Odrade baci pogled na ograđeno dvorište za začin pored njih. Mesto joj se učini čudno poznatim. Više nego dQja vu. Unutrašnja sigurnost koja je primala obaveštenja od Drugih sećanja reče joj da je ovo mesto ostalo gotovo neizmenjeno još od davnih vremena. Izgled silosa za začin u dvorištu bio je isto tako star kao i Rakis: ovalni rezervoari na visokim nogama, poput insekta od metala i plaza koji čekaju kao na štulama da zaskoče svoj plen. Pretpostavljala je da je nesvesna poruka prvobitnih dizajnera trebalo da glasi: melanž je i blagodet i propast.

Ispod silosa i pored blatnjavih zidova zgrada širila se peskovita pustoš na kojoj ničemu nije bilo dozvoljeno da raste; amebasta ruka Dar-es-Balata koja je dosezala gotovo do ivice kanata. Tiraninova dugo skrivena ne-kugla stvorila je jednu plodnu religijsku zajednicu koja je većinu svojih aktivnosti krila iza zidova bez prozora i ispod zemlje.

Tajno delanje naših nesvesnih želja!

Šeana još jednom progovori: "Tuek se promenio."

Odrade primeti kako se Vafova glava naglo podiže. Čuo je. Razmišljaće: Možemo li išta sakriti pred Prorokovim glasnikom.

Suviše ljudi već zna da se jedan Liceigrač preužio u Tueka, mislila je Odrade. Sveštencička klika je, razume se, verovala kako iznad Tleilaksa rasprostire dovoljno veliku mrežu u koju će se uhvatiti ne samo Bene Tleilaksi već i samo Sestrinstvo.

Odrade omirisa oštre mirise hemikalija korišćenih za uništavanje korova u dvorištu za skladištenje začina. Mirisi je primoraše da ponovo obrati pažnju na sadašnjost. Nije se usuđivala da se upusti u mentalna lutanja ovde napolju! Bilo bi veoma lako uhvatiti Sestrinstvo u njegovu vlastitu zamku.

Šeana se saplete i prigušeno kriknu, više iz besa nego što se stvarno povredila. Vaf se naglo okrenu i pogleda u Šeanu, a zatim ponovo pažnju usredsredi na put. Bilo mu je jasno da se dete samo saplelo o pukotinu na putu. Nanesen pesak skrivao je mesta na kojima je put bio ispucan. Bajkovito ustrojstvo nasipa ispred njega pokaza se, međutim, neoštećenim. Nedovoljno čvrsto da podnese nekog od Prorokovih naslednika, ali više nego dovoljno čvrsto da preko njega pređe jedan molilac u čovečjem obliku i uputi se u pustinju.

Vaf je video sebe uglavnom kao molioca.

Došao sam kao prosjak u zemlju tvog glasnika, bože.

Gajio je izvesne sumnje u vezi sa Odrade. Časna majka ga je dovela ovamo kako bi iz njega izvukla sve što zna pre no što ga ubije. Uz božju pomoć, još je mogu iznenaditi. Znao je da je njegovo telo otporno na ikcijansku sondu, mada ona očigledno nije nosila sa sobom jedan tako nezgrapnan uređaj. Ono što je odista razuverilo Vafa bila je jačina njegove vlastite volje i poverenja u božju milost.

A šta ako su nam pružile ruku iz časnih pobuda?

I to će biti božje delo.

Savez sa Bene Geseritom, čvrsta kontrola nad Rakisom: kakav je to samo san bio! Konačno ujedinjenje šerijatskog naslednika i benegeseritskih misionarki.

Kada Šeana ponovo izgubi korak i ponovo se požali, Odrade joj dobaci: "Ne nameći se, dete!"

Odrade primeti da se Vafova ramena na to ukrutiše. Nije mu se

dopadalo što se neko s takvom odlučnošću obraća njegovoj 'blagoslovenoj'. Bilo je srčanosti u tom čovečuljku. Odrade u toj crti prepoznade snagu fanatizma. Čak i da crv dođe da ga ubije, Vaf ne bi pobjegao. Vera u božju volju odvela bi ga pravo u smrt - sem ako se ne poljulja njegova verska sigurnost.

Odrade potisnu osmeh. Mogla je da sledi tok njegovih misli: bog će uskoro obelodaniti svoj cilj.

Ali Vaf je razmišljao o svojim ćelijama koje su rasle i lagano se obnavljale u Bandalongu. Bez obzira na to šta se ovde dogodi, njegove ćelije nastaviće da za Bene Tleilakse... i za boga - stvaraju u serijama Vafe koji će uvek služiti Velikom uverenju.

"Znate, mogu da namirišem Šejtana", reče Šeana.

"Već sada?" Odrade pogleda prema nasipu ispred njih. Vaf je već napravio nekoliko koraka po lučnoj površini.

"Ne samo kada dođe", dobaci Šeana.

"Razume se da možeš, dete. Svako bi to mogao."

"Mogu ga namirisati iz velike udaljenosti."

Odrade duboko uzdahnu kroz nos, razvrstavajući mirise iz okoline od spaljenog kremenca: slabi pramenovi melanža... ozona, nečeg veoma kiselog. Ona kretnjom pokaza Šeani da će pre nje stupiti na nasip. Vaf je održavao razdaljinu od dvadeset koraka. Nasip je uranjao u pustinju nekih šezdeset metara ispred njega.

Prvom prilikom isprobaću pesak, pomisli Odrade. To će mi otkriti mnoge stvari.

Kada se uspela na nasip podignut preko jarka sa vodom, ona pogleda prema jugozapadu ka niskoj prepenci duž obzorja. Iznenada, Odrade se suoči sa nametnutim Drugim sećanjem. U njemu nije bilo pukotina stvarne vizije, ali ipak ga je prepoznala - tu mešavinu odraza iz njenih najdubljih unutrašnjih izvora.

Do đavola! pomisli ona. Ne sada.

Nije bilo uzmaca. Takve smetnje javljaju se sa određenom svrhom i polažu neodložno pravo na njenu svest.

Upozorenje!

Ona čkiljavo pogleda prema obzorju, dozvoljavajući Drugim sećanjima da se nametnu: davnašnja visoka prepreka u daljini... ljudi koji se kreću po njenom vrhu. Postojao je jedan bajkovit most u tom

udaljenom sećanju, nestvaran i divan. Povezivao je jedan deo nestale prepreke sa drugim njenim delom i ona je znala, iako je nije videla, da reka protiče ispod tog davno nestalog mosta. Ajdahova reka! Sada je nametnuta vizija oživela: predmeti su padali sa mosta. Bili su suviše udaljeni da bi ih mogla razaznati, ali ona je već prikupila sve pojedinosti potrebne za ovu projektovanu viziju. Sa osećanjem užasa i zanosa prepoznala je prizor.

Bajkovit most se rušio! Padao je u reku ispod Njega.

Ova vizija nije predstavljala neko nasumično uništavanje. Bilo je to klasično nasilje poneto u mnogim sećanjima, koje je stiglo do nje u trenucima začinske agonije, tako da je Odrade bila u stanju da razvrsta tanano uskladištene delove vizije: hiljade njihovih predaka posmatralo je taj prizor u imaginativnoj rekonstrukciji. Nije to bilo stvarno vizuelno sećanje, već skup besprekornih izveštaja.

To se, dakle, tu dogodilo!

Odrade zastade i dozvoli projektovanim vizijama da se nose sa njenom svešću. Upozorenje! Otkriveno je nešto opasno. Nije pokušala da pronikne u suštinu upozorenja. Da je to učinila mogla je da se raspadne u zbrci čiji svaki deo može biti onaj pravi: znala je da bi nestalo izvorne sigurnosti.

Ta stvar tamo napolju zauzela je svoje mesto u atreidskoj istoriji. Leto II, Tiranin, pao je sa tog bajkovitog mosta i poginuo. Veliki crv Rakisa, Tiranin, božanski car glavom i bradom, sunovratio se sa tog mosta za vreme svog svadbenog hodočašća.

Tamo! Upravo tamo, u Ajdahovoj reci ispod uništenog mosta, Tiranin je uronuo u vlastitu agoniju. Upravo tamo, započeo je podizanje iz koga je rođen raspolučeni bog - sve je to tamo začeto.

Zašto bi to trebalo da predstavlja upozorenje?

Most i reka nestali su iz ove zemlje. Visoki zid koji je opasivao Tiraninovu suvozemlju Sarer podlegao je zubu vremena i u obliku isprekidane linije ležao je na obzorju koje je treperilo usled toplote.

Ako bi crv sada došao sa svojim zapretenim biserom Tiraninovog večnog uspavanog sećanja, da li bi to sećanje predstavljalo opasnost? To je, upravo, tvrdila Tarazina opozicija u Sestrinstvu. "On će biti probuđen!"

Taraza i njene savetnice poricale su čak i samu mogućnost da je

tako nešto izvodljivo.

Pa ipak, truba iz Odradinih Drugih sećanja nije se mogla prenebreći.

"Časna majko, zašto smo stale?"

Odrade oseti kako joj se svest teturavo vraća u trenutnu stvarnost koja je zahtevala njenu pažnju. Tamo napolju, u toj upozoravajućoj viziji, počinjao je beskonačan Tiraninov san, ali ometali su ga i neki drugi snovi. Pred njom je stajala Šeana, zbunjenog izraza na licu.

"Posmatrala sam ono tamo", pokaza Odrade. "Tamo je, Šeana, začet Šai-Hulud."

Vaf se zaustavio na kraju nasipa, na korak rastojanja od izrovarenog peska udaljen oko četrdeset koraka od Odrade i Šeane. Odradin glas ukopao ga je na mestu, ali se nije okrenuo, Odrade je mogla da oseti nezadovoljstvo u njegovom držanju. Vafu se nije dopadao čak ni nagoveštaj cinizma ako se ovaj odnosio na njegovog Proroka. Uvek je sumnjičio časne majke da su cinične. Naročito po pitanju religije. Vaf još nije bio spreman da prihvati činjenicu da dugo prezirani Bene Geserit, izvor njihovog straha, možda deli njegovu Veliko uverenje. Ta oblast moraće pažljivo da bude ispunjena - kao što je to uvek bio slučaj sa Misionariom Protectivom.

"Kažu da je ovde nekada postojala jedna velika reka", primeti Šeana.

Odrade primeti u Šeaninom glasu zapevni ton podrugivanja. Dete je brzo učilo!

Vaf se okrenu i mrko ih pogleda. I on ga je uočio. Šta li je sada mislio o Šeani?

Odrade je jednu ruku držala na Šeaninom ramenu, dok je drugom pokazivala. "Eno, tamo se nalazio jedan most. Na tom mestu je veliki zid Sarera bio otvoren kako bi dozvolio proticanje Ajdahove reke. Most je taj otvor lučno nadvisivao."

Šeana uzdahnu. "Prava reka", prošapta ona.

"Nije jarak, a suviše je velika za kanal", reče Odrade.

"Nikad nisam videla reku", uzdahnu Šeana.

"To je mesto na kome su uronili Šai-Huluda u reku", reče Odrade. Ona pokaza na levu stranu. "Tamo preko, s te strane, mnogo kilometara u tom pravcu, bio je podigao svoju palatu."

"Tamo nema ničega sem peska", primeti Šeana.

"Palata je bila razorena u Vremenima gladi", reče Odrade. "Ljudi su mislili da se u njoj nalazi skrivena zaliha začina. Razume se, nisu bili u pravu. Bio je suviše pametan za tako nešto."

Šeana se nagnu ka Odrade i šapnu: "Mada negde postoji veliko bogatstvo u začinu. Pesme govore o tome. Čula sam mnogo puta. Moj... kažu da se nalazi u pećini."

Odrade se nasmeši. Šeana se pozivala na Usmena predanja, to je bilo očigledno. Gotovo da je rekla "Moj otac..." misleći pri tom na svog pravog oca koji je našao smrt u ovoj pustinji. Odrade je odavno izmamila od devojčice tu priču.

I dalje šapućući tik uz Odradino uvo, Šeana reče: "Zašto je taj čovečuljak sa nama? Ne dopada mi se."

"Potrebno je da prisustvuje zbog prikazivanja", reče Odrade.

Vaf upravo u tom prenutku kroči sa nasipa na prvu meku strminu slobodnog peska. Kretao se pažljivo, ali bez vidljivog oklevanja. Kada se jednom našao na pesku, on se okrenu, tako da su mu se videle oči koje su blistale na vrelom suncu, te se zagleda pravo u Šeanu, pa u Odrade.

Još ne može da potisne zavist kada pogleda u Šeanu, pomisli Odrade. Kakve to velike stvari veruje da će ovde otkriti? Biće obnovljen. A tek prestiž!

Šeana šakom zakloni oči i stade da proučava pustinju.

"Šejtan voli toplotu", primeti Šeana. "Kada je toplo ljudi se kriju unutra, a to je vreme kada Šejtan dolazi."

Ne Šai-Hulud, pomisli Odrade. Šejtan! Tačno si predvideo, Tiranine. Šta si još znao o našim vremenima?

Da li se Tiranin odista nalazio uspavan tamo napolju u svim tim svojim crvolikim potomcima?

Nijedna od analiza koje je Odrade proučila nije bila u stanju da objasni šta je nagnalo jedno ljudsko biće da stupi u simbiozu sa tim prvobitnim crvom Rakisa. Šta je prolazilo njegovim umom tokom milenijuma dugog razdoblja tog užasnog preobražaja? Da li je išta od toga, makar i najmanji deo, sašuvan u današnjim crvima Rakisa?

"Blizu je, majko", reče Šeana. "Osećate li miris?"

Vaf je pronicljivo zurio u Šeanu.

Odrade duboko uzdahnu: sve jači miris cimeta, sa oporijim podtonovima kremenca. Vatra, sumpor - nagomilani kristali pakla velikog crva. Ona zastade, zahvati prstima malo peska i prinese ga jeziku. Celokupno nasleđe bilo je tu: Dina iz Drugih sećanja i Rakis današnjih dana.

Šeana pod izvesnim uglom pokaza na levu stranu, pravo prema laganom povetarcu koji jer dolazio iz pustinje. "Tamo. Moramo požuriti."

Ne čekajući da od Odrade dobije dozvolu, Šeana lagano potrča niz nasip, prođe pored Vafa i nađe se na prvoj dini. Tamo zastade, očekujući da joj se Odrade i Vaf pridruže. Sa lica ove dine povede ih na drugu, dok im je pesak ometao prolazak, pa dalje duž jednog zavojitog barakana uz pramenove prašine koji su poskakivali nadolazeći sa njegovog prevoja. Uskoro se između njih i vodom omeđene sigurnosti Dar-es-Balata nalazio gotovo ceo kilometar.

Šeana se ponovo zaustavi.

Vaf se dahtavo ukopa iza nje. Znoj mu je blistao iznad obrva, tamo gde mu se završavala kapuljača pustinjskog odela.

Odrade se zaustavi korak iza Vafa. Duboko i umirujuće udisala je vazduh dok je stojeći pored Vafa zurila u predeo koji je zaokupio Šeaninu pažnju.

Pomamna plima peska tekla je pustinjom s one strane dine na kojoj su stajali, nošena olujnim vetrom. Odmah potom pojavi se kamena podloga u obliku jedne dugačke uske avenije od džinovskih gromada koje su ležale razbacane i ispreturane kao da je neki ludi Prometejac razorio kakvo zdanje. Kroz taj divlji lavirint pesak je tekao poput reke, ostavljajući svoj potpis u obliku dubokih brazda i žljebova, da bi se zatim našao na niskoj stmini i gubio u novim dinama.

"Tamo dole", reče Šeana, pokazujući na aveniju od kamene podloge. Spustila se niz njihovu dinu, klizajući se i puzeći kroz pesak koji se prelivao. Zaustavila se na dnu pored gromade koja ju je bar dva puta nadvisivala.

Vaf i Odrade zastaše tik iza nje.

Klizava površina još jednog barakana sinusoidnog oblika, poput leđa kita, podiže se ka srebrnoplavom nebu pored njih.

Odrade je iskoristila pauzu da uspostavi kiseoničku ravnotežu. Ta luda trka iznurila im je tela. Primetila je da je Vaf crven u licu i da teško diše. Kremenocimetni miris pritiskao ih je u tom ograđenom prolazu. Vaf šmrknu i protrlja nos gornjom površinom šake. Šeana se izdiže na vrh jedne cipele i odmeri deset koraka duž stenovite avenije. Smestila je jedno stopalo na stenovit obronak spoljašnje dine i podigla obe ruke ka nebu. U početku lagano, a zatim sve brže stala je da igra, krećući se naviše po pesku.

Zvuci 'toptera postali su glasniji iznad njihovih glava.

"Oslušnite!" povika Šeana, ne prekidajući ples.

Nije ih pozivala da obrate pažnju na 'toptere. Odrade okrete glavu kako bi sa oba uva bolje čula jedan novi zvuk koji im se nametao u njihovom lavirintu od isprevrtanog kamenja.

Piskavo šištanje, podzemno i prigušeno peskom - postajalo je sve jače i to zapanjujuće brzo. Bilo je u njemu toplote, jer se primetno zagrevao i povetarac koji je strujao niz njihovu kamenu aveniju. Šištanje je prerastalo u sve jaču riku. Iznenada, kristalima optočena provalija jednih džinovskih usta podiže se iznad dine upravo nad Šeanom.

"Šejtan!" povika Šeana, ne prekidajući ritam svog plesa. "Evo me, Šejtane!"

Kada je nadvisio dinu, crv spusti svoja usta prema Šeani. Pesak se u obliku kaskada rasporedio oko njenih nogu tako da je morala prekinuti svoj ples. Miris cimeta ispuni stenoviti tesnac. Crv se zaustavi iznad njih.

"Glasnik boga", uzdahnu Vaf.

Toplota je isušila znoj na Odradinom otkrivenom licu i uključila automatsku izolaciju njenog pustinjskog odela čiji je učinak već počela da oseća. Ona duboko udahnu, razvrstavajući u mislima sastojke što su nadolazili iz tog cimetnog napada. Vazduh oko njih bio je bridak od ozona i nakratko obogaćen kiseonikom. Odrade je skladištila utiske dok su joj čula bila u punoj pripravnosti.

U slučaju da preživim, pomisli ona.

Da, ovo je bio vredan podatak. Mogao bi doći dan kada će ga drugi iskoristiti.

Šeana iziđe natraške iz preoranog peska na ogoljenu stenu.

Ponovo je započela ples krećući se divlje, zabacujući glavu pri svakom okretanju. Kosa ju je šibala po obrazima, a svaki put kada bi se u igri našla licem u lice sa crvom, povikala bi: "Šejtane!"

Pažljivo, poput deteta na nepoznatom tlu, crv još jednom krenu napred. Skliznuvši preko vrha dine, sklupčala se na ogromnoj steni i izloži svoja ogoljena usta na dva koraka od Šeane.

Kada se zaustavio, Odrade postade svesna duboke grmljavine iz crbove peći. Nije bila u stanju da odvoji pogled od odsjaja rasplamsalih narandžastih plamenova unutar tog stvorenja. Bila je to pećina tajanstvene vatre.

Šeana prestade da igra. Podboči se i zagleda u čudovište koje je prizivala.

Odrade je disala u određenim vremenskim razmacima, što je predstavljalo kontrolisano prikupljanje svih moći kojima je raspolagala jedna časna majka. Ako je ovo bio kraj - pa, izvršila je Tarazina naređenja. Neka Vrhovna majka prikupi ostale podatke od posmatrača koji su se nalazili iznad njih.

"Zdravo, Šejtane", reče Šeana. "Dovela sam sa sobom jednu časnu majku i jednog Tleilaksa."

Vaf se baci na kolena i pokloni.

Odrade skliznu pored njega kako bi stala uz Šeanu.

Šeana je duboko disala. Lice joj je bilo rumeno.

Odrade je čula pucketanje njihovih prerađenih pustinjskih odela. Topao, cimetno isušeni vazduh oko njih bio je nabijen zvucima ovog susreta koje je sve nadjačavalo mrmoravo plamtanje unutar nepokretnog crva.

Vaf se uspe do Odrade pogleda prikovanog za crva. Izgledao je kao da se nalazi u transu.

"Ovde sam", prošapta on.

Odrade ga u sebi opsova. Svaka neopravdana buka mogla je da nagna ovu zver na njih. Doduše, znala je o čemu Vaf razmišlja. Nijedan drugi Tleilaks nikada nije stajao ovako blizu potomka njegovog Proroka. Čak ni sveštenicima sa Rakisa nije to nikada uspelo!

Šeana iznenada spusti desnu ruku. "Približi se, Šejtane!" uzviknu ona.

Crv stade da spušta svoja razjapljena usta dok cela plamena jama ne ispuni stenoviti prolaz ispred njih.

Glasom jedva nešto jačim od šapata, Šeana reče: "Je l' vidite, majko, kako me Šejtan sluša?"

Odrade je mogla da oseti silu kojom Šeana vlada crvom, bilo tajnog jezika između deteta i čudovišta. Bilo je strašno.

Podigavši glas u beskrajnoj arogantnosti, Šeana reče: "Zamoliću Šejtana da nam dozvoli da zajašemo!" Ona se uzvera uz klizavu površinu dine pored crva.

Istog časa velika usta se podigoše kako bi sledila njene pokrete. "Ostani tamo!" povika Šeana. Crv se zaustavi.

Nisu njene reči te koje mu naređuju, pomisli Odrade. Već nešto drugo... nešto drugo...

"Majko, pođite sa mnom", pozva Šeana.

Gurajući Vafa ispred sebe, Odrade posluša. Popeli su se uz peskovitu padinu iza Šeane. Potisnuti pesak prelivao se nadole i gomilao u prolazu pored crva koji je čekao. Ispred njih je crvov zašiljeni rep vijugao duž vrha dine. Šeana ih povede do samog vrha stvorenja, putem na kome ih je ometao pesak. Zatim ščepa prednju ivicu prstena koji se odvajao od naborane površine i uspe se na svoju pustinjku zver.

Mnogo sporije sledili su je Odrade i Vaf. Topla površina crva učini se Odrade da nije organskog porekla, već pre iksijanski artefakt.

Šeana doskakuta napred duž leđa i sede skrštenih nogu tik iza njegovih usta, gde su stršali debeli i široki prstenovi.

"Tako", reče Šeana. Ona se nagnu napred i zavuče šaku ispod ivice prstena, blago je odižući kako bi otkrila ružičastu mekoću ispod.

Vaf je istog časa posluša, ali Odrade se kretala sa više opreza, skladišteći utiske. Površina prstena bila je čvrsta poput plaskrita i prekrivena sićušnim ukrasima. Odradini prsti ispitaše mekoću ispod prednje ivice. Lagano je pulsirala. Površina koja ih je okruživala lagano se podizala i spuštala u gotovo neprimetnom ritmu. Odrade je kod svakog pokreta čula tanano struganje.

Šeana podbode površinu iza sebe.

"Šejtane, kreni!" naredi ona.

Crv se ni ne pomeri,

"Molim te, Šejtane", moljakala je Šeana.

Odrade oseti očajanje u Šeaninom glasu. Dete je imalo toliko poverenja u svog Šejtana, ali Odrade je znala da je devojčici bilo dozvoljeno da jaše samo onog prvog puta. Odrade je znala celu priču - od želje da ga vidi mrtvog od zbrke sa sveštenicima - ali ništa od toga nije joj govorilo šta će se zbiti u narednom trenutku.

Iznenada, crv se pokrenu. Naglo se podigao, uvio nalevo i izvivši se na malom prostoru izašao iz stenovitog prolaza a zatim se uputio u otvorenu pustinju udaljujući se od Dar-es-Balata.

"Mi idemo s bogom!" povika Vaf.

Zvuk njegovog glasa zaprepasti Odrade. Kakva neobuzdanost! Osetila je moć u njegovoj veri. Štektanje ornitoptera koji su ih pratili dolazilo je iz visine. Vetar što su ga podizali svojim prolaskom šibao je pored Odrade, pun ozona i toplih mirisa iz peći koje je izazvalo užurbano kretanje nemani.

Odrade baci pogled preko ramena na 'toptere, razmišljajući kako bi neprijatelji lako mogli ovu planetu da oslobode jednog deteta što im je zadavalo muke, jedne isto takve časne majke i jednog prezrenog Tleilaksa - sve se to moglo postići u nekom krajnje povoljnom trenutku u otvorenoj pustinji. Znala je da bi sveštenička klika mogla to da pokuša, nadajući se da Odradini čuvari koji su se nalazili tamo gore neće stići da ih u tome spreče.

Hoće li ih znatiželja i strah zadržati?

Odrade priznade da i nju samu muči snažna znatiželja.

Kuda nas to ovo stvorenje nosi?

S punom izvesnošću se moglo reći samo da se nije uputilo ka Kinu. Ona podiže glavu i virnu pored Šeane. Pravo ispred na obzorju ležao je taj zupčasti usek od razbacanog kamenja iz predanja, to mesto na kome se Tiranin razbio pavši sa svog bajkovitog mosta.

Mesto upozorenja iz Drugih sećanja.

Iznenadno otkriće zabravi Odradin um. Razumela je upozorenje. Tiranin je umro na mestu koje sam beše izabrao. Mnoge smrti ostavile su svoje otiske na tom mestu, ali njegov je najveći. Tiranin je krajnje svrsishodno izabrao maršrutu svog hodočašća. Šeana nije rekla svom crvu da se uputi prema tom mestu. Krenuo je onamo po

sopstvenoj volji. Magnet Tiraninovog beskonačnog sna dovukao ga je do mesta na kome je taj san otpočeo.

26.

Upitaše jednog stanovnika suvozemlje šta je važnije - jedan litarjon vode ili ogroman bazen vode? Stanovnik suvozemlje razmišljao je jedan trenutak, a zatim odgovorio: "Važniji je litarjon. Nijedan čovek ne može sam posedovati veliki bazen vode. A litarjon možete sakriti ispod ogrtača i pobeći s njim. Niko za to neće znati."

'Šale sa drevne Dine', arhive Bene Geserita

U toku je bio jedan drugi čas u dvorani za vežbanje ne-kugle; Dankan je u pokretnom kavezu izvodio vežbe, duboko uveren da će se ova neobična serija vežbi nastavljati sve dok njegovo novo telo ne usvoji sedam središnjih položaja tela potrebnih da se u bici odgovori na napad iz osam pravaca. Njegovo zeleno jednodelno odelo bilo je tamno od znoja. Samo na ovoj lekciji zadržali su se dvadeset dana!

Tegu je bila poznata drevna tradicija koju je Dankan ovde oživeo, ali znao ju je pod drugačijim imenima i u drugačijem sledu. Pre no što je isteklo pet dana rada, Teg je počeo da sumnja u nadmoćnost modernih metoda. Sada je bio ubeđen da je Dankan činio nešto sasvim novo - da je pomešao staro sa onim što je naučio u Tvrđavi.

Teg sede za svoju kontrolnu konzolu kao posmatrač i učesnik. Konzole preko kojih se upravljalo opasnim skrivenim silama u ovoj vežbi zahtevale su da ih Teg podesi prema svom umu, ali sada je osećao da ih dobro poznaje i vodio je napad s lakoćom, često čak nadahnuto.

Lusila, u kojoj je lagano ključalo, povremeno bi zavirila u dvoranu. Posmatrala bi, a zatim odlazila bez reči. Teg nije znao šta Dankan preduzima u vezi sa Utiskivačicom, ali činilo se da probuđeni gola igra igru odlaganja sa svojom zavodnicom.

Teg je znao da ona neće dozvoliti da se to stanje oduži, ali ništa nije mogao da preduzme s tim u vezi. Dankan nije bio više 'suviše mlad' za Utiskivačicu. To mlado telo sadržalo je zreo mozak iskusnog muškarca sposobnog da sam donosi odluke.

Dankan i Teg proveli su na vežbalištu čitavo jutro, iskoristivši

samo jedan predah. Danas su se Dankanove sposobnosti popele na jedan novi nivo, a napredovao je i dalje.

Teg je sedeći na neobičnom sedištu u kavezu konzole uvrtao sile napada tako da su one obrazovale jedan složen manevar, napadajući sleva, zdesna i odozgo.

Harkonenska oružarnica obilovala je svim mogućim egzotičnim oružjima i uređajima za vežbanje od kojih je Teg neke poznavao samo iz istorijskih prikaza. Dankanu očigledno nijedno nije bilo nepoznato, zbog čega mu se Teg divio. Lovci-tragači čiji je cilj bio da probiju štitnik sile bili su deo skrivenog sistema koji su sada koristili.

"Oni automatski usporavaju kako bi prošli kroz štitnike", objasnio je Dankan svojim mlado-starim glasom. "Ako suviše brzo udare, štitnik, razume se, odbije udarac."

"Štitnici tog tipa gotovo da su izišli iz upotrebe", reče Teg. "Nekoliko društava zadržalo ih je u nekim sportovima, ali inače..."

Dankan zadade munjevit protivudarac kojim obori tri lovca-tragača na pod, ošteti ih u toj meri da će im biti potrebna pomoć službe za održavanje u ne-kugli. On ukloni kavez i isključi sitem, ali ga je ostavio u praznom hodu, a zatim priđe Tegu, dišući duboko pa ipak lako. Teg se osvrnu, ali ugleda samo delić Lusilinog ogrtača dok se ona udaljavala.

"Ovo liči na dvoboj", primeti Dankan. "Ona pokušava da se probije kroz moju stražu, a ja zadajem protivudarce."

"Čuvaj se", reče Teg. "Ona je prava časna majka."

"Poznavao sam ih nekoliko u svoje vreme, bašare."

Teg se još jednom zbuni. Upozorili su ga da će morati da se prilagodi ovom novom Dankanu Ajdahu, ali nije u potpunosti sagledao neprestane zahteve koje će to prilagođavanje nametati njegovom umu. Upravo sada je pogled Dankanovih očiju bio zbunjujući.

"Naša pravila su se malo izmenila, bašare", dodade Dankan. On podiže peškir sa poda i obrisa njime lice.

"Nisam siguran da te više ičemu mogu naučiti", priznade Teg. Doduše, želeo je da Dankan prihvati njegovo upozorenje u vezi sa Lusilom. Zar je Dankan uobražavao da su časne majke iz tih drevnih dana istovetne sa ženama današnjice? Teg je mislio da to uopšte

nije bio slučaj. Kao i sav ostali život i Sestrinstvo se razvijalo i menjalo.

Tegu je bilo jasno da je Dankan odredio svoje mesto u Tarazinim mahinacijama. Dankan nije samo dobijao na vremenu. Vežbao je telo za neki lični, posebni cilj, a doneo je i vlastiti sud o Bene Geserit.

Taj sud je doneo na osnovu nedovoljnih podataka, pomisli sumorno Teg.

Dankan ispusti peškir i ostade za trenutak zagledan u njega. "Dozvoli da sam procenim možeš li me još čemu naučiti, bašare." Zatim se okrenu i čkiljeći se zagleda u Tega koji je sedeo u kavezu.

Teg duboko uzdahnu. Osetio je slab miris ozona koji je dopirao iz ove dugovečne harkonenske opreme koja je otkucavala čekajući Dankana da se vrati u akciju. U golinom znoju preovladavala je oporost.

Dankan kinu.

Teg šmrknu prepoznavši sveprisutnu prašinu koju su podizali svojim vežbanjem. Povremeno se lakše mogla osetiti u ustima nego omirisati. Bazna je. Sem nje osećao se samo još miomiris iz prečišćivača vazduha i regeneratora kiseonika. U sistem je bila ugrađena i neka cvetna aroma, ali Teg nije mogao da prepozna cvet. Tokom njihovog jednomesečnog boravka kugla je poprimila ljudske mirise što su se lagano uvukli u izvorni sklop - znoj, mirise iz kuhinje, nikada dovoljno potisnutu jetkost neizmernog protesta. Tega su ovi podsetnici na njihovo prisustvo čudno vređali. On uhvati sebe kako njuška i osluškuje zvuke koji bi mu otkrili nametljivce - nešto više od odjeka njihovih vlastitih koraka i prigušene lupe metala iz oblasti kuhinje.

Prekide ga Dankanov glas: "Čudan si ti čovek, bašare."

"Kako to misliš?"

"U tome leži tvoja sličnost sa vojvodom Letom. Istovetnost lika predstavlja usud. On je bio nešto niži od tebe, ali istovetnost..." On odmahnu glavom, razmišljajući o benegeseritskim zamislima koje su se skrivale iza genetskih obeležja na Tegovom licu - sokolski pogled, bore, postojanje nečeg unutrašnjeg, sigurnost u moralnu nadmoćnost.

U kojoj meri moralan i koliko nadmoćan?

Prema zapisima koje je video u Tvrđavi (a Dankan je bio ubeđen da su tamo bili ostavljeni kako bi ih on pronašao) Tegova čast predstavljala je gotovo opšte mesto u celokupnom ljudskom društvu ovog doba. U bici kod Markona neprijatelju je bilo dovoljno već samo to što se pred sobom imao Tega glavom i bradom pa da smesta zatraže primirje. Da li je to bilo tačno?

Dankan pogleda u Tega koji se nalazio u kavezu konzole i postavi mu to pitanje.

"Ugled može predstavljati lepo oružje", odvrati Teg. "Često pomaže da se prospe manje krvi."

"Zašto si kod Arbeloua pošao na front sa svojim trupama?" upita Dankan.

Na Tegu se vide da je iznenađen. "Gde si to saznao?"

"U Tvrđavi. Mogao si poginuti. Čemu bi to služilo?"

Teg se podseti da ovo mlado telo koje se nadnosi nad njim sadrži nepoznato znanje koje verovatno usmerava Dankanovu želju za novim poimanjem. Teg je pretpostavljao da se u toj nepoznatoj oblasti kriju najveće vrednosti za Sestrinstvo.

"Trpeli smo teške gubitke kod Arbeloua tokom dva dana pre toga", odgovori napokon Teg. "Pogrešio sam u proceni neprijateljskog straha i fanatizma."

"Ali rizik od..."

"Moje prisustvo na frontu govorilo je mojim ljudima: 'Delim s vama rizik'."

"Zapisi u Tvrđavi kažu da su u Arbelou bili iskrvarili Liceigrači. Patrin mi je rekao da ste svojim pomoćnicima postavili veto kada su vas uporno nagovarali da očistite tu planetu, sterilizujete je i..."

"Ti nisi bio tamo, Dankane."

"Pokušavam da budem. Znači, poštedeli ste svoje neprijatelje uprkos svim savetima."

"Sem Liceigrača."

"Tada ste nenaoružani prošli kroz neprijateljske redove i to pre nešto su položili oružje."

"Kako bih ih uverio da neće biti prevareni."

"To je bilo veoma opasno."

"Je li? Mnogi od njih su nam se pridružili u konačnom napadu na

Kroinin, gde smo slomili anti-sestrinske trupe."

Dankan je uporno zurio u Tega. Ne samo da je ovaj stari bašar svojom pojavom podsećao na vojvodu Leta, već je, takođe, posedovao istu atreidsku harizmu: bio je legendarna pojava čak i među svojim bivšim neprijateljima. Teg je rekao da vodi poreklo od Ganime Atreid, ali mora da je u njemu bilo i nečeg više. Dankana zastrašuje putevi benegeseritskog umeća uzgajanja.

"Sada ćemo se vratiti vežbanju", reče Dankan.

"Ne satiri se."

"Zaboravljaš, bašare, da se ja sećam jednog tela isto ovako mladog i to upravo ovde na Giedi I."

"Gamuu!"

"Novo ime joj dobro pristaje, ali moje telo još se priseća originala. Znam da su me zbog toga i poslali ovamo."

Razume se da on to zna, pomisli Teg.

Prikupivši novu snagu tokom ovog kratkog odmora, Teg uvede jedan još neupotrebljen element u napad i odasla jednu iznenadnu goruću strelu ka levoj strani Dankanovog tela.

S kakvom je samo lakoćom Dankan odbio taj napad!

Upotrebio je čudnu mešavinu od pet različitih položaja, kao da je svaki od njih iznašao neposredno pre same upotrebe.

"Svaki napad predstavlja pero koje lebdi na beskrajnoj stazi", reče Dankan. U glasu mu se nije nazirao napor. "Kada se pero približi, biva skrenuto i uklonjeno."

Još dok je to govorio odbi izmenjeni napad i skladno uzvрати udarac.

Tegova mentatska logika pratila mu je pokrete do tačaka koje je smatrao opasnim mestima. Zavisnost i čvrsta logika!

Dankan se spremao za napad krećući se ispred njega, radije odmeravajući svoje pokrete nego uzvraćajući. Teg je bio primoran da koristi sve svoje sposobnosti dok su sile štitnika gorele i svetlucale duž poda. Dankanova napregnuta figura u pokretnom kavezu poigravala je duž prostora između njih. Nijedan od Tegovih lovaca-tragača ili brojača gorućih strelica nije ni dodirnuo tu figuru u pokretu. Dankan je bio čas iznad njih, čas ispod, kao da se uopšte nije plašio stvarnog bola koji bi mu ta oružja mogla naneti.

Dankan još jednom poveća brzinu svog napada.

Strela bola krenu Tegovom rukom od šake koju je držao na kontrolama, pa sve do ramena.

Uz oštar povik Dankan isključi opremu. "Izvini, bašare! Odlično si se branio, ali bojim se da su te godine porazile."

Još jednom Dankan pređe preko podijuma i stade iznad Tega.

"To je tek neznatan bol, čiji je zadatak bio da me podseti na onaj koji sam ja tebi naneo", reče Teg. Zatim protrlja ukočenu ruku.

"Kriva je uspaljenost trenutka", odvrati Dankan. "Za danas smo dosta učinili."

"Ne baš", reče Teg. "Nije dovoljno ojačati samo tvoje mišiće."

Kod ovih Tegovih reči Dankan oseti kako mu se čitavo telo buni. On iskusi neuhvatljivi dodir one nedovršene stvari koju ponovno buđenje nije uspelo da ovaploti. Nešto je čučalo u njemu, pomisli Dankan. Ličio je na neraspupano proleće koje je čekalo trenutak da se oslobodi.

"Šta bi ti još učinio?" upita Dankan. Glas mu je zvučao promuklo.

"Tvoj opstanak je ovde u pitanju", odgovori Teg. "Sve ovo učinjeno je da bi ostao nepovređen i sigurno stigao na Rakis."

"Zbog nekih benegeseritskih razloga za koje kažeš da ti nisu poznati!"

"Nisu mi poznati, Dankane."

"Ali ti si mentat."

"Mentatima su potrebni podaci da bi stvarali planove."

"Smatraš li da Lusila zna?"

"Nisam siguran, ali dozvoli da te ponovo upozorim na nju. Ona ima naređenje da te dovede na Rakis pripremljenog za ono što moraš tamo učiniti."

"Moram?" Dankan kratko protrese glavom. "Nisam li ja svoj vlastiti čovek, sa pravom da donosim vlastite odluke? Šta mislite da ste probudili, nekog prokletog Liceigrača sposobnog jedino da izvršava naređenja?"

"Je li ti to meni pokušavaš da kažeš kako nećeš da pođeš na Rakis?"

"Govorim ti da ću sam donositi odluke kada saznam šta treba da učinim. Ja nisam najmljeni ubica."

"Misliš li da ja jesam, Dankane?"

"Mislim da si častan čovek, neko ko zaslužuje divljenje. Dozvoli, ipak, da imam vlastita merila o dužnosti i časti."

"Pružena ti je još jedna prilika za život..."

"Ali ti nisi moj otac, a Lusila mi nije majka. Utiskivačica? Za šta se to nada da će me pripremiti?"

"Moglo bi se desiti da ni ona to ne zna, Dankane. Poput mene, možda i ona poznaje samo deo plana. Poznavajući način na koji Sestrinstvo deluje, to je čak vrlo verovatno."

"Znači, vas dvoje treba samo da me uvežbate i isporučite na Arakis. Evo paketa koji ste naručili!"

"Ova vasseljena se mnogo razlikuje od one u kojoj si prvobitno rođen", napomenu Teg. "Kao i u tvoje vreme, još je na snazi Velika konvencija koja zabranjuje atomsko oružje i pseudoatomske oružje. Još govorimo da su podli napadi zabranjeni. Unaokolo su razbacani listovi hartije na kojima smo ispisali svoja imena i..."

"Ne-brodovi su izmenili suštinu svih tih ugovora", prekinu ga Dankan. "Mislim da sam u Tvrđavi dobro proučio istoriju. Reci mi, bašare, zašto je Polov sin tražio od Tleilaksa da ga snabdevaju mojim golama, stotinama mojih gola! Tokom svih tih hiljada godina?"

"Polov sin?"

"Zapisi u tvrđavi nazivaju ga božanskim carom. Ti ga zoveš Tiraninom."

"Oh. Čini mi se da ne znamo zašto je to činio. Možda je žudeo za nekim iz..."

"Vratili ste me samo zato da bih se suprotstavio crvu!" uzviknu Dankan.

Zar je to ono što činimo! upitao se Teg. Razmatrao je tu mogućnost više puta, ali to je bila samo mogućnost, a ne i plan. Čak i da je tako, mora da postoji još nešto u Tarazinoj zamisli. Teg je to osećao svakim vlaknom svog mentatskog iskustva. Da li je Lusila znala? Teg se nije zavaravao da može izvući nešto iz jedne savršene časne majke. Ne... moraće da dobije na vremenu, da čeka, posmatra i sluša. Na izvestan način, to je bilo ono što je i Dankan Ajdah naumio. A taj put je bio opasan, jer se nije uklapao u Lusiline namere.

Teg zatrese glavom. "Stvarno ne znam, Dankane."

"Ti slediš naređenja."

"Jer sam se zakleo Sestrinstvu?"

"Prevare, nepoštenje - to su prazne reči kada je u pitanju opstanak Sestrinstva." Dankan je sa primesom poruge navodio njegove vlastite reči.

"Da, rekao sam to", složi se Teg.

"Sada ti verujem zato što si to rekao", kaza Dankan. "Ali Lusili ne verujem."

Teg prisloni bradu na grudi. Opasno... opasno...

Mnogo sporije nego ikada ranije, Teg odvrti pažnju od takvih misli, prođe kroz proces čišćenja uma usredsredivši se na potrebe koje mu je Taraza nametnula.

"Ti si moj bašar."

Dankan je jedan trenutak proučavao bašara. Na starčevom licu uočavale su se bore od umora. Dankan se odjednom priseti koliko je Tegu godina, upitavši se da li su ljudi poput Tega ikada padali u iskušenje da potraže Tleilakse i postanu gole. Verovatno da ne. Znali su da mogu postati igračke u rukama Tleilaksa.

Ova misao preplavi Dankanovu svest i natera ga da se tako napadno ukoči da Teg, podigavši pogled, to odmah primeti.

"Nešto nije u redu?"

"Tleilaksi su mi nešto učinili, nešto što još nije izbilo na površinu", promuklo reče Dankan.

"Toga smo se i plašile!" Ove reči izgovorila je Lusila stojeći na vratima iza Tega. Pošla je napred i zaustavila se na dva koraka od Dankana. "Slušala sam. Vas dvojica ste pravi izvor obaveštenja."

Teg počne užurbano da govori u nadi da će otupiti bes koji je osetio u njoj. "Danas je savladao sedam stavova."

"Udara poput vatre", reče Lusila, "ali ne zaboravite da mi iz Sestrinstva tečemo poput vode i ispunjavamo svaku pukotinu." Ona odozgo pogleda u Tega. "Zar ne vidite da je naš gola prevazišao stavove?"

"Bez određenog položaja nema ni stava", primeti Dankan.

Teg uputi jedan oštar pogled Dankanu koji je stajao visoko podignute glave, glatkog čela i bistrih očiju dok je Tegu uzvraćao

pogled. Dankan je za kratko vreme, od trenutka kada su mu probuđena izvorna sećanja, iznenađujuće brzo odrastao.

"Proklet da si Milese!" promrmlja Lusila.

Teg nije ispuštao iz vida Dankana. Činilo se da je celokupno mladićevo telo bujalo nekom novom snagom. Uočio je izvesnu postojanost koje ranije nije bilo.

Dankan usredsredi pažnju na Lusilu. "Ne čini li ti se da nećeš moći da ispuniš svoj zadatak?"

"Svakako da ne", reče ona. "Još si muško."

A pomislila je: Da, to mlado telo mora da gori od sokova stvaranja. Odista, hormonalne baklje su netaknute i osetljive na nadražaje. Doduše, njegov sadašnji stav i način na koji ju je gledao, naterашe je da uzdigne svoju svest na nove nivoe, za koje je bila potrebna određena snaga.

"Šta su ti Tleilaksi učinili?" upita ona.

Dankanov odgovor je bio drzak, mada on toga nije bio svestan: "O velika Utiskivačice, da znam kazao bih vam."

"Misliš da je ovo igra?" upita ona.

"Ja ne znam šta je ovo!"

"Do sada već mnogi znaju da nismo na Rakisu, kuda je trebalo da odletimo", pripomenu ona.

"A Gamu vrvi od ljudi koji su se vratili iz Raštrkavanja", reče Teg. "Oni su u stanju da ovde isprobaju mnoge mogućnosti, jer ih je veoma veliki broj."

"Ko bi i pomislio da postoji neka izgubljena ne-kugla iz harkonenskih dana?" upita Dankan.

"Svako ko je doveo u vezu Rakis i Dar-es-Balat", odvrati spremno Teg.

"Ako misliš da je ovo igra, uzmi u obzir i njenu nužnost", dobaci mu Lusila. Ona se naglo okrenu, kako bi se usredsredila na Tega. "A ti nisi poslušao Tarazu!"

"Grešiš! Uradio sam tačno ono što mi je naredila da uradim. Ja sam njen bašar i ti zaboravljaš koliko me dobro ona poznaje."

Sa odsečnošću koja ju je zaprepastila i naterala da zanemi, tananost Tarazinog poteza utisnu se u Lusilu...

Mi smo pionii!

Kako je samo istančano Taraza uvek pokretala svoje pione. Lusila se nije osećala poniženom, shvativši da je i ona samo pion. To je bilo saznanje koje svaka časna majka Sestrinstva stiče odgajanjem i vežbom. Čak je i Teg to znao. Ne ponižena, ne. Stvar koja ih je okružavala uveća se u Lusilinoj svesti. Uplašile su je Tegove reči. Kako je samo plitak bio njen prethodni pogled na sile u koje su bili zapleteni. Kao da je videla samo površinu uzburkane reke na kojoj su se nalazile unutrašnje struje. Međutim, sada je proticanje osećala svuda oko sebe, kao i obeshrabrujuće poimanje.

Pioni i postoje da bi bili žrtvovani.

27.

Vašim verovanjem u singularnost, u granularne apsolute, vi poričete kretanje, čak i kretanje evolucije! Dok uzrokuje granularnu vasseljenu da opstaje u vašoj svesti, slepi ste za kretanje. Kada se stvari izmene, vaša apsolutna vasseljena nestaje, prestaje da bude dostupna vašim samoograničenim opažanjima. Vasseljena vas je nadmašila.

Prva verzija 'Atreidskog manifesta', Arhive Bene Geserita

Taraza položi šake na slepoočnice, dlanovima pokrivši uši i stade ih pritiskati. Čak su i njeni prsti mogli da osete umor koji je zahvatio unutrašnjost: tačno između šaka - zamor. Samo jedan treptaj kapaka bio je dovoljan da zapadne u trans odmaranja. Šake položene na glavu predstavljale su jedina žarišta u kojima je njeno telo bilo svesno okoline.

Stotinu otkucaja srca.

Ove vežbe redovno je izvodila još od vremena kada ih je kao dete naučila; bila je to jedna od prvih benegeseritskih veština koju je usvojila. Tačno stotinu otkucaja srca. Posle svih ovih godina vežbanja telo joj je bilo u stanju da ih automatski odbroji svojim nesvesnim metronomom.

Otvorivši ponovo oči kod stotog otkucaja, oseti se bolje. Nadala se da su pred njom barem još dva sata rada, pre no što je umor ponovo savlada. Tih stotinu otkucaja srca produžili su joj godine života provedene u budnom stanju.

Doduše, večeras, dok je razmišljala o tom starom triku, sećanje joj se u kovitlacima vratilo unazad. Obrela se uhvaćena u vlastitom detinjstvu, u spavaonici sa sestrom proktorom koja je noću obilazila spavaonice kako bi se uverila da sve devojke spavaju u krevetima onako kako treba.

Sestra Baram, noćni proktor.

Tarazi to ime već godinama nije palo na pamet: Sestra Baram bila je niska i debela, časna majka koja nije uspela da to i postane.

Medecinske sestre i Suk-doktori pronašli su nešto što na prvi pogled nije bilo vidljivo. Barami nikada nije bilo dozvoljeno da iskusi začinsku agoniju. Nije krila ono što je znala o svom nedostatku. Otkriven je dok je još bila u pubertetu: povremeni nervni napadi, koji su se javljali dok je tonula u san. Predstavljali su simptom nečeg dubljeg, zbog čega su je sterilisali. Usled tih napada Baram nije mogla da spava. Obilaženje prostorija predstavljalo je logično zaduženje.

Baram je imala i druge slabosti koje njeni pretpostavljeni nisu otkrili. Odlazak dece koja nisu mogla da zaspe u kupatilo bilo je često povod da se sa Baram zapodenu prigušeni razgovori. Na naivna pitanja deca su uglavnom dobijala naivne odgovore, ali ponekad je Baram pružala korisna obaveštenja. Ona je, upravo, Tarazu naučila triku odmaranja.

Jedna od starijih devojčica pronašla je jednog jutra sestru Baram mrtvu u kupatilu. Napadi noćnog proktora predstavljali su simptome kobnog poremećaja, nečeg što je bilo važno za rasplodne naložnice i njihove beskonačne zapise.

Pošto Bene Geserit nije predviđao da učenice 'budu upoznate sa pojedinačnim smrtima' do akilotskog doba, sestra Baram bila je prva mrtva osoba koju je Taraza videla. Telo sestre Baram bilo je pronađeno delimično zavučeno ispod lavaboa, s desnim obrazom prislonjenim o pod pločica i sa levom rukom koja je stezala odvodnu cev ispod slivnika. Pokušavala je da se uspravi pošto je pala i smrt ju je zatekla u tom pokušaju, razgolitivši je u poslednjem pokretu kao nekog insekta uhvaćenog u ćilibaru.

Kada su sestru Baram okrenuli da bi je odneli, Taraza je ugledala crveni otisak tamo gde je obraz bio naslonjen o pod. Dnevni proktor objasnila joj je sa gotovo naučničkom ravnodušnošću način na koji nastaju ovakvi otisci. Svako iskustvo moglo se kasnije izmetnuti u podatak koristan za ove potencijalne časne majke i pripojiti njihovim akilotskim 'razgovorima sa smrću'.

Bledilo post mortem.

Dok je sedela za svojim stolom u Kapitolu, posle toliko godina koje su je delile od tog događaja, Taraza beše primorana da koristi svoje pažljivo fokusirane moći usredsređivanja kako bi raspršila to

sećanje i oslobodila se za posao rasprostrt pred njom. Toliko lekcija. Sećanje joj je bilo tako strašno ispunjeno. Toliko je života bilo u njemu uskladišteno. Pogled bačen na posao koji ju je čekao uveri njena čula da je živa. Treba raditi. Bila je potrebna. Taraza hitro prionu na posao.

Neka je prokleta potreba da se gola obučava na Gamuu!

Ali ovaj gola je to zahtevao. Poznavanje tla pod nogama bilo je važnije od obnavljanja izvorne osobe.

Mudro je postupila kada je poslala Burzmalija u arenu na Gamuu. Ako je Miles odista pronašao sklonište... ako sada namerava da se pojavi, biće mu potrebna sva raspoloživa pomoć. Ona još jednom razmotri situaciju razmišljajući o tome da li je došlo vreme da zaigra igru predviđanja. Toliko opasnosti! A među Tleilaksima je podignuta uzbuna, jer im je nagovešteno da će možda biti potrebna zamena za njegovog голу.

"Spremite ga za isporuku."

Njen um okrete se problemu Rakisa. Tu budalu Tueka trebalo je pažljivije nadzirati. Koliko dugo ga jedan Liceigrač može zamenjivati? Doduše, Odrade nije pogrešila u izboru poprišta. Dovala je Tleilakse u nemoguć položaj. Prikazivač bi se mogao odati, uronivši Bene Tleilakse u kaljugu omrznutih.

Igra unutar benegeseritskog plana postala je veoma tanana. Već pokolenjima mahali su pred očima sveštenstva sa Rakisa mamcem saveza sa Bene Tleilaksima. Ali, sada! Tleilaksi moraju pomisliti da su oni izabrani umesto sveštenika. Odradin tročlani savez pruža mogućnosti sveštenicima da misle kako će svaka časna majka prihvatiti Zakletvu podložnosti Podeljenom bogu. Sveštensko veće zamucalo bi od uzbuđenja na tu mogućnost. Tleilaksi su, razume se, u tome videli priliku da dobiju monopol nad melanžom, da konačno nadgledaju jedini izvor koji još nije u njihovim rukama.

Kucanje na vratima obavesti Tarazu da je stigla akilota sa čajem. To naređenje uvek je bilo na snazi kada je Vrhovna majka radila da u kasne sate. Taraza baci pogled na stoni krono, iksijanski uređaj koji je bio toliko tačan da je žurio ili zaostajao svega jednu sekundu tokom veka: jedan dvadeset tri jedanaest posle ponoći.

Ona pozva akilotu da uđe. Devojka, jedna plavuša sa hladnim

pronijalnim očima, uđe i povi se kako bi poređala sadržaj poslužavnika pred Tarazu.

Taraza nije obraćala pažnju na devojkicu, nastavljajući da zuri u posao koji ju je čekao na stolu. Bilo je toliko toga da se uradi. Posao je bio važniji od sna. Ali glava ju je bolela i ona oseti izdajničku vrtoglavicu srodnu osećanju koje čovek ima kada mu je mozak ošamućen, što je značilo da će joj čaj malo pomoći. Ona dovede sebe u stanje mentalnog izglednjivanja, koje je moralo biti pravilno izvedeno jer inače ne bi bila u stanju čak ni da ustane. Ramena i leđa joj se ukočiše.

Akilotu krenu, ali Taraza joj daje znak da oстане. "Izmasiraj mi leđa, sestro, molim te."

Akilotine uvežbane šake lagano su izvodile kružne pokrete po Tarazinim leđima. Dobra devojkica. Taraza se nasmeši na ovu misao. Razume se da je bila dobra. Nijedno manje vredno stvorenje ne bi moglo biti dodeljeno Vrhovnoj majci.

Kada je devojkica otišla, Taraza ostade tiho da sedi zadubljena u misli. Tako malo vremena. Nerado je odvajala ma i jedan trenutak za san, mada nije mogla da ga sasvim izbegne. Konačno, i telo ima svoje nezaobilazne zahteve. Već je prevazilazila granicu lakog oporavljanja. Ne obrativši pažnju na čaj ostavljen pored nje, Taraza ustade i uputi se niz hodnik do svoje sićušne ćelije za spavanje. Noćnoj čuvarici naredi da je probudi u jedanaest časova i opusti se ponovo obučena na tvrdom poljskom krevetu.

U tišini podesi svoje disanje, odvoji čula tako da na njih ne utiču smetnje i zapade u među-stanje.

San joj nije dolazio.

Izređala je svoj celokupni repertoar za ovakve slučajeve, ali san ju je i dalje zaobilazio.

Taraza je dugo ležala, dok konačno nije uvidela da joj je uzaludan svaki trud da natera samu sebe na spavanje bilo kojom od tehnika što su joj stajale na raspolaganju. Prvo će međustanje morati da učini svoje. U međuvremenu njen um je nastavio da ključa.

Nikada nije mislila da sveštenstvo sa Rakisa predstavlja glavni problem. Pošto su bili uhvaćeni u mreže religije, sveštenicima se moglo upravljati putem religije. Oni su u Bene Geseritu uglavnom

videli moć koja je bila u stanju da ojača njihovu dogmu. Neka i dalje tako misle. Bio je to mamac koji će ih zaslepiti.

Neka je proklet taj Miles Teg! Tri meseca ni glasa od njega, kao ni povoljnog izveštaja od Burzmalija. Sprženo tle, znaci poletanja nebrodova. Kuda li je Teg mogao da ode? Gola je možda mrtav. Teg nikada ranije nije učinio ništa slično. Stara pouzdanost. Zato ga je i izabrala. Zbog toga, zbog njegovih vojničkih veština i sličnosti sa starim vojvodom Letom - sve su to stvari koje su one pripremile u njemu.

Teg i Lusila. Izvanredan tim.

Ako nije bio mrtav, da se gola možda nije nalazio van njihovog domašaja? Da ga se nisu domogli Tleilaksi? Napadači Raštrkanih? Sve je bilo moguće. Stara pouzdanost. Tišina. Da li je njegovo ćutanje predstavljalo poruku? Ako je to bilo u pitanju, šta je pokušavao da saopšti?

Kao i Švangijuina i Patrinova smrt i događaji na Gamuu bili su obavijeni velom zavere. Da li je moguće da je Teg neko koga su neprijatelji Sestrinstva davno podmetnuli? Nemoguće! Njegova vlastita porodica predstavljala je dokaz protiv takvih sumnji. Tegova kćerka koja se nalazila u porodičnoj kući bila je zbunjena kao i ostali.

Već tri meseca ni reči.

Oprez. Upozorila je Tega da bude krajnje oprezan dok štiti голу. Teg je video veliku opasnost na Gamuu. Švangijuini izveštaji su to razjasnili.

Kuda su Teg i Lusila mogli da odvedu голу?

Gde su nabavili ne-brod? Zavera?

Tarazin um nastavi da kruži oko njenih dubokih sumnji. Je li to Odradino delo? Ko je još kovao zaveru sa Odrade? Lusila? Odrade i Lusila nikad se ranije nisu srele, pre tog kratkog susreta na Gamuu. Ili, možda, jesu? Ko je bio blizak Odradi, te je mogao da širi zajedničke ideje otežale od šaputanja? U Lusilinu odanost niko nikada nije posumnjao. Obe su delovale savršeno, tačno onako kako je bilo određeno. Ali tako bi se ponašali i zaverenici.

Činjenice! Taraza je žudela za činjenicama. Krevet pod njom zašuška i prekinu njenu izdvojenost koju su narušile kako brige tako i zvuci njenih vlastitih pokreta. Taraza pomirljivo dovede sebe još

jednom u stanje opuštanja.

Opuštanje, a potom san.

Brodovi Raštrkanih lepršali su kroz Tarazinu umorom zamagljenu maštu. Izgubljeni su se vratili u svojim bezbrojnim ne-brodovima. Da li je kod njih Teg pronašao brod? Ta mogućnost bila je ispitana na najneprimetniji mogući način, kako na Gamuu tako i na drugim mestima. Pokušala je da broji zamišljene brodove, ali ovi odbiše da u redu promiču, što je bilo neophodno za zapadanje u san. Ne napravivši nijedan pokret Taraza dovede sebe u stanje pripravnosti i dalje ležeći na svom poljskom krevetu.

Pokušala je da otkrije nešto u dubini svoga uma. Umor je pregradio tu stazu sporazumevanja - ona se uspravi u krevetu potpuno budna.

Tleilaksi su saradivali sa Raštrkanima koji su se vratili. Sa tim bludnim Uvažanim Naložnicama i sa Bene Tleilaksima koji su došli sa njima. Taraza nasluti jedno jedino ustrojstvo iza tih događaja. Izgubljeni se nisu vratili iz puke znatiželje, da bi otkrili svoje korene. Zajednička želja da ponovo ujedine celokupno čovečanstvo nije bila sama po sebi dovoljna da ih dovede nazad. Bilo je očigledno da su Uvažene Naložnice došle sa snovima o porobljavanju.

Šta ako Tleilaksi koji su bili poslani među Raštrkane nisu sa sobom poneli tajnu akslotl rezervoara? Šta onda? Melanž. Narandžastooke kurve očigledno su koristile neprimerenu razmenu. Raštrkani možda nisu rešili tajnu tleilaških rezervoara. Znali su za njihovo postojanje i pokušali su da ih prerade. Ako nisu uspeli - melanž!

Ona stade da istražuje ovaj plan.

Izgubljeni su ostali bez pravog melanža koji su njihovi preci poneli kada su kretali u Raštrkavanje. Koji izvori su im preostali? Crvi Rakisa i originalni Bene Tleilaksi. Kurve se ne bi usudile da otkriju svoje prave namere. Njihovi preci verovali su da se crvi ne mogu preseliti. Da li je moguće da su Izgubljeni pronašli planetu pogodnu za crve? Razume se da je bilo moguće. Možda su otpočeli cenjkanje sa Tleilaksima kako bi im odvratili pažnju. Njihova prava meta trebalo bi da bude Rakis. Ili je možda naličje prava strana.

Bogatstvo koje se može prenositi.

Videla je Tegove izveštaje o bogatstvu koje se steklo na Gamuu. Neki od vraćenih imali su kovani novac, a neki čipove za pregovaranje. I to je bilo sve što se moglo razabrati o bankarskim kretanjima.

Doduše, koja je to veća valuta od začina mogla biti u opticaju?

Bogatstvo. Razume se, to je bilo ono pravo. I bez obzira na vrstu čipova, pogađanje je počelo.

Taraza odjednom postade svesna glasova ispred vrata. Akilota, čuvarica sna, prepirala se sa nekim. Glasovi su bili tihi, ali Taraza je dovoljno čula da dovede sebe u stanje pune pripravnosti.

"Naručila je buđenje za pozno jutro", bunila se njena čuvarica sna.

Neko drugi prošaputa: "Rekla je da je obavestim onog časa kada se vratim."

"Kažem vam da je veoma umorna. Potrebna joj je..."

"Trebalo je slušati! Recite joj da sam se vratio!"

Taraza sede i prebaci noge preko ivice poljskog kreveta. Stopalima napipa pod. Bogovi! Kako su je samo kolena bolela. Nanosilo joj je bol i to što nije mogla da raspozna šapat nametljivca, osobu koja se prepirala sa njenom stražarkom.

Čiji povratak sam... Burzmali!

"Budna sam", odazva se Taraza.

Vrata se otvoriše i čuvarica sna promoli glavu. "Vrhovna majko, Burzmali se vratio sa Gamua."

"Smesta ga uvedi!" Taraza upali jednu sjajnu kuglu smeštenu kod uzglavlja poljskog kreveta. Njena žuta svetlost odagna tamu iz odaje.

Burzmali uđe i zatvori vrata za sobom. Iako mu to niko nije naložio, on dodirnu prekidač za razdvajanje zvukova na vratima i na taj način ukloni svu spoljašnju buku.

Privatnost? Znači, loše vesti.

Ona podiže pogled prema Burzmaliju. Bio je to onizak, vitak momak sa izrazito trouglastim licem koje se sužavalo u koščatu bradu. Plava kosa prekrivala mu je čelo. Njegove široko razmaknute zelene oči bile su budne i oprezne. Činilo se da je suviše mlad za odgovornosti koje sa sobom nosi mesto bašara, ali Teg je kod Arbeloua bio još mlađi. Prokletstvo, starimo. Ona primora sebe da se opusti i prihvati činjenicu da je Teg obučio ovog čoveka i da mu je

potpuno verovao.

"Saopšti mi loše vesti", reče Taraza.

Burzmalu pročisti grlo. "Još nema nikakvog znaka od bašara i njegove družine na Gamuu, Vrhovna majko." Glas mu je bio dubok, muški.

A to nije ono najgore, pomisli Tarata. Na Burzmaliju je jasno uočavala znake nervoze.

"Hajde, da čujem sve", naredi ona. "Očigledno si završio sa pretraživanjem ruševina Tvrđave."

"Nema preživelih", reče on. "Napadači su zbrisani."

"Teilaksi."

"Verovatno."

"Nisi siguran?"

"Napadači su koristili onaj novi iksijanski eksploziv, I2-Uri. Ja... ja mislim da su ga upotreбили kako bi nas naveli na pogrešan trag. Takođe, pronašli smo mehaničkim putem napravljene otrove za ispiranje mozga u Švangijuinoj lobanji."

"Šta je sa Patrinom?"

"Švangijuin izveštaj bio je tačan. Razneo je sam sebe u tom brodu-mamcu. Identifikovali su ga prema ostacima dva prsta i jednog očuvanog oka. Od njega nije preostao nijedan drugi dovoljno veliki deo koji bi se mogao ispitati."

"Ali ti si sumnjičav! Da čujem zašto!"

"Švangiju je ostavila poruku koju jedino mi možemo pročitati."

"Trajni znaci na nameštaju?"

"Da, Vrhovna majko, i..."

"Znači, znala je da će biti napadnuta i imala je vremena da ostavi poruku. Videla sam tvoj prethodni izveštaj o pustošenju koje je ostalo posle napada."

"Bio je brz i zaista nezadrživ. Napadači se nisu trudili da povedu zarobljenike."

"Šta je rekla?"

"Kurve."

Taraza pokuša da se odupre šoku, mada je očekivala da čuje tu reč. Napor koji je uložila da bi ostala mirna gotovo da je iscrpeo svu njenu snagu. Ovo je bilo veoma loše. Taraza dozvoli sebi jedan

duboki uzdah. Švangijuina opozicija ustrajala je do kraja. Ali, onda, naslutivši nesreću, donela je pravilnu odluku. Znajući da će umreti i da joj se pre toga neće ukazati prilika da nekoj drugoj časnoj majci prenese živote iz svojih sećanja, ponovo se odlučila na najdublju odanost. Ako nisi u stanju ništa drugo da učiniš, naoružaj znanjem svoje sestre i izigraj neprijatelja.

Znači, Uvažene Naložnice su stupile u akciju!

"Pričaj mi o tvojoj potrazi za golom", naredi Taraza.

"Nismo bili prvi koji su preduzeli potragu u toj oblasti, Vrhovna majko. Naišli smo na dosta naknadno spaljenog drveća, stenja i šipražja."

"To je onda bio ne-brod?"

"Tragovi ne-broda."

Taraza klimnu samoj sebi. Nema poruka stare pouzdanosti?

"Koliko pažljivo si ispitao tu oblast?"

"Nadletao sam je na rutinskom proputovanju iz jednog u drugo mesto."

Taraza dade znak Burzmaliju da sedne na stolicu blizu podnožja njenog poljskog kreveta. "Sedi i opusti se. Želim da za mene obaviš neka nagađanja."

Burzmali se pažljivo spusti na stolicu. "Nagađanja?"

"Ti si mu bio najomiljeniji učenik. Želim da zamisliš kako si ti Miles Teg. Znaš da moraš izvesti golu iz Tvrđave. Nikome oko sebe ne veruješ u potpunosti, čak ni Lusili. Šta ćeš učiniti?"

"Nešto neočekivano, razume se."

"Razume se."

Burzmali protrlja svoju šiljatu bradu. Posle kraćeg ćutanja, on dodade: "Verujem Patrinu. Potpuno mu verujem."

"U redu, ti i Patrin. Šta činiš?"

"Patrin je rođen na Gamuu."

"I sama sam o tome razmišljala", reče ona.

Burzmali se zagleda u pod pred sobom. "Patrin i ja ćemo napraviti plan za slučaj nužde pre no što se i ukaže potreba za njim. Uvek se pripremim za rešavanje jednog problema na više načina."

"Vrlo dobro. A sada - plan. Šta činiš?"

"Zašto se Patrin ubio?" zapita Burzmali. "Siguran si da je upravo

to učinio?"

"Videli ste izveštaje. Švangiju i nekolicina drugih bili su u to ubeđeni. Slažem se sa njima. Patrin je bio dovoljno odan da učini to za svoga bašara."

"Za tebe! Ti si sada Miles Teg. Kakav plan ste ti i Patrin skovali?"

"Ja ne bih namerno poslao Patrina u sigurnu smrt."

"Sem u slučaju?"

"Patrin je to uradio na svoju ruku. Moguće, ako je plan potekao od njega, a ne od... mene. Možda je to učinio kako bi me zaštitio, kako bi se obezbedio da niko neće otkriti plan."

"Kako je Patrin uopšte mogao da dođe do ne-broda bez našeg znanja?"

"Patrin je bio domorodac sa Gamua. Njegova porodica potiče još iz dana Giede I."

Taraza zatvori oči i okrete glavu od Burzmalija. Znači i Burzmali je sledio iste nagoveštajne tragove koje je i ona ispitivala umom. Poznato nam je Patrinovo poreklo. Šta je značilo to povezivanje sa Gamuom? Njen um odbi da razmišlja. Eto do čega dolazi kada dozvoli da se toliko premori! Ona još jednom pogleda u Burzmalija.

"Da li je Patrin pronašao način da stupi u vezu sa porodicom i starim prijateljima?"

"Ispitali smo svaku vezu koju smo bili u stanju da pronađemo."

"Osloni se na to; niste ih sve sledili."

Burzmalii sleže ramenima. "Razume se da nismo. Nisam igrao na tu pretpostavku."

Taraza duboko uzdahnu. "Vrati se na Gamu. Povedi sa sobom onoliko pomoć koliku naša služba sigurno može da odvoji. Reci Belondi da sam ja tako naredila. Moraš ubaciti agente u sve vidove života. Pronađi koga je sve Patrin poznavao. Šta je sa preživelim članovima njegove porodice? Prijateljima? Iščeprkaj ih."

"To će uzburkati duhove, bez obzira na to koliko pažljivi da budemo. I drugi će saznati."

"Tu nema pomoći. Burzmali!"

Već je bio na nogama. "Da, Vrhovna majko?"

"Što se tiče ostalih tragača: moraš biti stalno ispred njih."

"Smem li da upotrebim esnafskog navigatora?"

"Ne!"

"Kako onda..."

"Burzmali, šta ako su Miles, Lusila i naš gola još na Gamuu?"

"Već sam vam rekao da ne prihvatam ideju prema kojoj su napustili planetu u ne-brodu!"

Nastade jedna poduža pauza tokom koje je Taraza proučavala čoveka koji je stajao u podnožju njenog poljskog kreveta. Obučio ga je Miles Teg. Bio je bašarov najomiljeniji učenik. Šta je to Burzmalijev izvežbani nagon nagoveštavao?

Ona tihim glasom prošaputa: "Da?"

"Gamu je bila Gieda I, harkonensko leglo."

"Šta ti to kazuje?"

"Oni su bili bogati, Vrhovna majko. Veoma bogati."

"Pa?"

"Dovoljno bogati da tajno postave neku ne-odaju... čak možda i neku veliku ne-kuglu."

"O tome ne postoje nikakvi zapisi! Iks nije nikad čak ni neodređeno nagovestio tako nešto. Oni nisu vršili ispitivanja na Gamuu, od..."

"Mito, kupovina preko posrednika, mnogobrojni prelasci iz ruke u ruku", reče Burzmali. "Vremena gladi bila su veoma nemirna, a prethodili su im milenijumi Tiraninove vladavine."

"Za vreme kojih su Harkoneni držali pognute glave ili ih gubili. Ipak, priznajem da je tako nešto moguće."

"Zapisi su možda izgubljeni", nagovesti Burzmali.

"Mi ih nismo izgubili, a nisu to učinile ni ostale vladavine koje su se održale. Šta nagoveštava ovaj tok nagađanja?"

"Patrina."

"Ahhhh."

On stade brzo da govori: "Da je ikada nešto slično otkriveno, jedan domorodac sa Gamua mogao bi to znati."

"Koliko ljudi bi to moglo znati? Misliš da bi bili u stanju da sačuvaju jednu takvu tajnu... Da! Shvatam šta misliš. Ako je to bila tajna Patrinove porodice..."

"Nisam se usudio nikome od njih da postavim neko pitanje u vezi s tim."

"Razume se da ne! Gde bi mogao da tragaš... a da ne pobudiš..."

"Tamo na planini gde su nađeni tragovi ne-broda."

"To znači da ćeš morati lično tamo da odeš!"

"Što je veoma teško sakriti od uhoda", složi se on. "Sem ako ne pođem sa malom pratnjom i tobože sa drugim ciljem."

"Kakvim drugim ciljem?"

"Da postavim nadgrobnu ploču u znak sećanja na mog starog bašara."

"Dajući na taj način svima do znanja kako smatramo da je mrtav? Tako je!"

"Već ste zatražili od Tleilaksa da naprave zamenu za našeg golu."

"To je bila puka predostrožnost i nije u vezi sa... Burzmali, ovo je krajnje opasno. Sumnjam da možemo zvesti onu vrstu ljudi koja će vas posmatrati na Gamuu."

"Moja tuga i tuga ljudi koje ću povesti sa sobom biće dramatična i uverljiva."

"Ono što je uverljivo nije nužno i ubedljivo za pažljivog posmatrača."

"Zar ne verujete u moju odanost i odanost ljudi koje ću povesti sa sobom?"

Taraza napući usne dok je razmišljala. Podsetila je samu sebe da je pouzdana odanost nešto što su naučili da podstiču ugledajući se na atreidsko ustrojstvo. Način na koji da stvaraju krajnje požrtvovane ljude. Burzmali i Teg predstavljali su divne primere.

"Moglo bi da uspe", složi se Taraza. Zurila je umujući u Burzmalija. Tegov najomiljeniji učenik bi mogao biti u pravu!

"Idem", reče Burzmali. Zatim se okrete i pođe.

"Samo trenutak", reče Taraza.

Burzmali se okrete. "Zasitićete se sherom, svi vi. A ako vas uhvate Liceigrači - ovi novi - morate spaliti vlastite glave ili ih potpuno razmrskati. Preduzmi sve neophodne mere opreza."

Iznenadno otrežnjenje koje se ogledalo na Burzmalijevom licu umiri Tarazu. Za trenutak se ponosio sobom. Dobro je što mu je ponos splasnuo. Nema potrebe da bude nesmotren.

28.

Već dugo znamo da se na predmete koje iskušavamo čulom dodira može uticati izborom - kako svesnim tako i nesvesnim. To je dokazana činjenica, koja ne zahteva od nas da verujemo kako se neka sila u nama pruža napolje i dodiruje vasseljenu. Poručujem da postoji poučna veza između uverenja i onoga što smatramo da je 'stvarno'. Svi naši sudovi opterećeni su teškim teretom predačkih uverenja kojima smo mi iz Bene Geserita podložniji od ostalih. Nije dovoljno što smo toga svesni i što se toga čuvamo. Uvek moramo obraćati pažnju na alternativna tumačenja.

Vrhovna majka Taraza: rasprava u Veću

"Bog će nam ovde suditi", likovao je Vaf.

Činio je to u najnepredvidljivijim trenucima za sve vreme ove duge vožnje kroz pustinju. Šeana kao da to nije primećivala, ali Vafov glas i primedbe počeli su da umaraju Odrade.

Sunce Rakisa već je bilo nisko na zapadu, ali crv koji ih je nosio nije pokazivao znake umora dok je jezdio preko drevnog Sarera prema ostacima nasipa Tiraninovog zida-prepreke.

Zašto u ovom pravcu? pitala se Odrade.

Nijedan odgovor nije je zadovoljavao. Fanatizam i obnovljena opasnost koja im je pretela od Vafa zahtevali su, doduše, trenutni odgovor. Ona se priseti napeva Šerijata za koji je znala da ga je zaneo.

"Neka bog presudi, a ne ljudi."

Vaf se naljuti zbog podrugljivog tona njenog glasa. On pogleda prema obzorju ispred njih, a zatim naviše ka 'topterima koji su ih pratili u stopu.

"Ljudi moraju da obavljaju posao umesto boga", promrmlja on.

Odrade nište ne odgovori. Vaf je bio zaveden u svojim sumnjama i sada će se pitati da li su te benegeseritske veštice odista delile Veliko uverenje?

Njene misli ponovo uroniše u pitanja bez odgovora, preturajući po

svemu što je znala o crvima Rakisa. Lična sećanja i Druga sećanja istakla su jednu sliku. Mogla je sebi da dočara odevene Slobodnjake na crvima koji su bili čak i veći od ovoga; svaki jahač naginjao se unazad oslanjajući se o jednu dugačku motku sa kukom na kraju koja se zabadala u prstenove crva kao što njene ruke sada stežu ovaj prsten. Na obrazima je osećala vetar, a oko nogu joj se obavijala odora. Ovo jahanje sjedini se sa svim ostalim u jednu dugu prisnost.

Prošlo je mnogo vremena od kad je jedan Atreid jahao na ovaj način.

Da li se ključ za njihovo odredište nalazio u Dar-es-Balatu? Kako bi to bilo moguće? Bilo je tako toplo, a njen um je istraživao buduće događaje koji su mogli da se dogode tokom ove pustolovine u pustinji. Nije bila dovoljno na oprezu.

Kao i sve ostale zajednice na Rakisu, i Dar-es-Balat se povlačio iz svojih predgrađa tokom žege ranog popodneva. Odrade se priseti koliko ju je žuljalo njeno novo pustinjsko odelo dok je čekala u senci zgrada blizu zapadnih granica Dar-es-Balata. Čekala je da odvojene pratnje dovedu Šeanu i Vafa iz osiguranih zgrada gde ih je Odrade smestila.

Kako je samo bila izazovna meta! Trebalo je da se uvere u stvarnu pokornost Rakisa. Pretnje Bene Geserita namerno su kasnile.

"Šejtan voli toplotu", iznenada reče Šeana.

Žitelji Rakisa sklanjali su se od žege, ali to je bilo doba kada su crvi izlazili. Da li je možda to predstavljalo značajnu činjenicu, koja je otkrivala razlog zbog koga ih je ovaj crv nosio u određenom pravcu?

Moj um poskakuje unaokolo poput dečje lopte!

Šta li je značilo to što su se žitelji Rakisa krili od sunca dok su mali Tleilaks, jedna časna majka i jedna divlja devojčica jurili preko pustinje na leđima crva? To je bilo drevno ustrojstvo na Rakisu. U njemu nije bilo ničeg iznenađujućeg. Doduše, drevni Slobodnjaci bili su uglavnom moćnici. Njihovi moderni naslednici više su zavisili od zaklona koji ih je štitiio od najjačeg sunca.

Kako su se samo sveštenici osećali sigurnim iza svojih stražarskih jaraka!

Svaki stanovnik gradskog središta ne Rakisu znao je da se tamo napolju nalazi kanat koji je bio skrenut kako bi napajao uske kanale čije se isparavanje ponovo hvatalo u zamke za vetrove.

"Štite nas naše molitve", govorili su, ali su dobro znali šta ih je štitilo.

"Njegovo sveto prisustvo viđeno je u pustinji."

Sveti crv.

Podeljeni bog.

Odrade spusti pogled na prstenove crva ispred sebe. I evo ga, tu je!

Ona pomisli na sveštenike koji su se nalazili među posmatračima u 'topterima iznad njih. Kako su samo voleli druge da uhode! Osećala je kako je posmatraju s leđa u Dar-es-Balatu, dok je očekivala Šeanu i Vafa da se pojave. Oči iza visokih rešetaka sakrivenih balkona. Oči koje zure kroz uske prozore u debelim zidovima. Oči skrivene iza plaz-ogledala ili oči koje posmatraju iz senki.

Odrade je primoravala sebe da ne obraća pažnju na opasnosti dok je pratila protok vremena pomoću kretanja linija senki na zidu iznad nje: bio je to pouzdan sat u ovoj zemlji gde je malo ko merio vreme drugačije do koristeći se suncem.

Napetost je rasla, pojačana potrebom da izgleda bezbrižna. Hoće li napasti? Hoće li se usuditi da to učine kada znaju da je preduzela vlastite mere opreza? Kako su samo sveštenici bili ljuti što su morali da se pridruže Tleilaksima u ovom tajnom trijumviratu! Njenim časnim majkama, sveštenicama iz Tvrđave, nije se dopalo ovo opasno ujedanje sveštenika.

"Dopusti da jedna od nas bude mamac!"

Odrade je bila nepokolebljiva: "Ne bi poverovali. Sumnja bi ih držala na odstojanju. Pored toga, sigurno će poslati Albertusa."

I tako je Odrade sada čekala u dvorištu Dar-es-Balata, zaklonjena zelenilom u udubljenju gde je stajala, gledajući naviše u liniju sunca koja se popela šest spratova u visinu - pored čipkastih ograda na nivou svakog balkona: zelene biljke, svetlocrveni, narandžasti i plavi cvetovi i trougao srebrnastog neba iznad tih naslaga.

I skrivene oči.

Kretanje kod širokih uličnih vrata s njene desne strane! U dvorištu se pojavi jedno jedino stvorenje u sveštenučkoj zlatno-purpurno-beloi odori. Proučavala ga je tražeći znake koji bi joj potvrdili da je možda još jedan od Tleilaksa Liceigrača proširio njihov uticaj, preobrazivši se u Albertusa. Ovo pred njom bio je čovek, sveštenik koga je poznavala: Albertus, starešina Dar-es-Balata.

Kao što smo i očekivale.

Albertus se kroz široki atrijum i preko dvorišta približavao sa vidljivim dostojanstvom. Da li su se u njegovom držanju nazirali opasni predznaci? Hoće li dati znak svojim ubicama? Ona okrznu pogledom nizove balkona: mala treperava kretanja na višim nivoima. Sveštenik koji se približavao nije bio sam.

Nisam ni ja!

Albertus se zaustavio na dva koraka od Odrade i podigao pogled prema njoj sa mesta koje mu je pre toga zaokupljalo pažnju - sa zamršenih zlatnih i purpurnih crteža popločanog poda dvorišta.

Ima krhke kosti, pomisli Odrade.

Ničim nije pokazala da ga je prepoznala. Albertus je bio jedan od onih koji su znali da je glavni sveštenik zamenjen preobraženim Liceigračem.

Albertus pročisti grlo i drhtavo udahnu.

Krhke kosti! Krhko telo!

Iako je ta misao zabavljala Odrade, ona nije umanjila njenu zabrinutost. Časne majke uvek primete takve stvari. Traže tragove uzgajanja. Ako je i vršeno ikakvo odabiranje u Albertusovoj lozi, izvedeno je sa dosta pogrešaka, elemenata koje će Sestrinstvo nastojati da ispravi kod njegovih naslednika ako se ikad pokaže da je vredan uzgajanja. Razume se, to će biti razmotreno. Albertus se uzdigao na moćan položaj i to je postigao tiho ali bez zastoja, tako da mora biti odlučeno da li u njemu postoji vredan genetski materijal. Doduše, Albertus je stekao bedno obrazovanje. Akilota prve godine bila bi u stanju da s njim iziđe na kraj. Uslovljavanje među sveštenstvom Rakisa bilo se poprilično izrodilo od dana starih Ribogovornica.

"Šta ćeš ti ovde?" upita Odrade, glasom koji se mogao protumačiti i kao optužba i kao pitanje.

Albertus uzdrhta. "Donosim vam poruku od vaših ljudi, časna majko."

"Da je čujem!"

"Došlo je do malog zastoja, nešto u vezi sa putem koji je bio poznat suviše velikom broju ljudi."

To je bar bila priča koju su se dogovorile da serviraju sveštenicima. Ali sa Albnerusovog lica mogle su se pročitati još neke stvari. Tajne njemu poverene nisu bile pohranjene na sigurno mesto.

"Gotovo da žalim što nisam naredila da te ubiju", reče Odrade.

Albertus se povuče za cela dva koraka. Pogled mu je postao isprazan kao da je umro upravo tu, njoj naočigled. Prepoznala je tu reakciju. Albertus je dosegao pravo stanje otkrovenja, u kom strah steže mošnice. Znao je da ova užasna časna majka Odrade može da ga osudi na smrt tek tako ili da ga ubije sopstvenim rukama. Ništa što kaže ili učini neće izmaći njenom užasnom pomnom ispitivanju.

"Razmišljao si da li da me ubiješ i uništiš našu Tvrđavu u Kinu", optuži ga Odrade.

Albertus se divlje tresao. "Čemu optužbe, časna majko?" U glasu mu se naziralo jadikovanje koje ga je odavalo.

"Ne pokušavaj da poričeš", uzviknu ona. "Pitam se koliko je još osoba osim mene shvatilo da te može lako čitati? Ti bi trebalo da budeš čuvar tajni. A ne da hodaš unaokolo sa svim našim tajnama ispisanim na licu!"

Albertus pade na kolena. Ona za časak pomisli da će početi da puzi.

"Poslali su me vaši ljudi!"

"A ti si bio presrećan što ćeš doći kako bi odlučio da li postoji mogućnost da me ubiješ."

"Zašto bismo mi..."

"Tišina! Ne dopada vam se što mi nadziremo Šeanu. Bojite se Tleilaksa. Stvari su izmakle iz vaših sveštenečkih ruku i pokrenuti su događaji koji vas užasavaju."

"Časna majko! Šta da radimo? Šta da radimo?"

"Slušaćete nas! I više od toga, slušaćete Šeanu! Plašite se naše današnje pustolovine? Većih stvari treba da se bojite."

Ona zatrese tobože obeshrabreno glavom, svesna kakav je sve ovo utisak ostavilo na jadnog Albertusa. On se pogrbi pod težinom njene ljutnje.

"Na noge!" naredi ona. "I ne zaboravi da si sveštenik i da se od tebe traži da govoriš istinu!"

Albertus se spotičući uspravi i dalje držeći pognutu glavu. Mogla je da vidi kako mu telo odgovara na donetu odluku da se mane izgovora. Kakvo je to samo suđenje moralo da bude za njega! Pokoran prema časnoj majci koja mu je očigledno čitala misli, sada je morao da bude pokoran i prema svojoj religiji. Mora da se suoči sa krajnjim paradoksom svih religija:

Bog zna!

"Nemoj ništa kriti od mene, od Šeane i boga", reče Odrade.

"Oprosti mi, časna majko."

"Da ti oprostim? Nije u mojoj moći da praštam, niti bi to trebalo da tražiš od mene. Ti si sveštenik!"

On podiže pogled prema Odradinom licu.

Paradoks ga je konačno u potpunosti skrhao. Bog je ovde sigurno bio prisutan! 192og je obično bio daleko i suočenja su se mogla odgađati. Sutra je novi dan života. Svakako da jeste. Čovek ga može prihvatiti ako sebi dopusti nekoliko malih grehova, možda laž ili dve. Samo za sada. Možda i jedan veliki greh, ako su iskušenja bila velika. Bogovi bi trebalo da imaju više razumevanja za velike grešnike. Ostalo bi vremena za iskupljivanje.

Odrade je zurila u Albertusa analizirajućim okom Misionarie Protektive.

Ahh, Albertuse, pomisli ona. Naišao si na ljudsko biće koje zna sve o stvarima za koje si verovao da su tajne što ih deliš sa svojim bogom.

Za Albertusa se njegovo sadašnje stanje nije mnogo razlikovalo od smrti i one krajnje pokornosti u odnosu na konačni sud njegovog boga. To je sigurno predstavljalo dobar opis nesvesnog načina na koji je Albertus dozvolio da se njegova moć volje sada izdrobi. Svi njegovi religijski strahovi bili su dozvani u sećanje i usmereni prema jednoj časnoj majci.

Svojim najsuvljim glasom, čak se ni ne posluživši Glasom,

Odrade reče: "Želim da se ova farsa smesta okonča."

Albertus pokušava da proguta knedlu. Znao je da ne sme lagati. Možda je poznavao daleke mogućnosti laganja, ali to bi bilo beskorisno. On pokorno podiže pogled prema Odradinom čelu na kome je ivica kape njenog pustinjskog odela bila čvrsto navučena preko obrva. On prozbori glasom tek nešto čujnijim od šapata:

"Časna majko, osećamo se kao žrtve. Vi i Tleilaks idete u pustinju sa našom Šeanom. Oboje ćete od nje učiti, a..." Ramena mu se opustiše. "Zašto vodite Tleilaksa?"

"Tako Šeana želi", slaga Odrade.

Albertus otvori usta, pa ih zatvori ne progovorivši. Mogla je da vidi kako ga preplavljuje prihvatanje.

"Vratićeš se svojim sa mojim upozorenjem", naredi Odrade. "Opstanak Rakisa i vašeg sveštenstva zavisi samo od toga koliko me dobro budete slušali. Nećete nam ni najmanje smetati! A što se tiče detinjastih zavera koje ste kovali protiv nas - Šeana nam otkriva svaku vašu rđavu misao!"

Tada je Albertus iznenadi. Zatresao je glavom i suvo se zakikotao. Odrade je već primetila da su mnogi od ovih sveštenika uživali u propasti, ali nije pretpostavljala da bi ih mogle zabavljati njihove vlastite pogreške.

"Smatram da je tvoj smeh plitak", reče ona.

Albertus slegnu ramenima i delimično opet navuče masku na lice. Odrade je videla nekoliko takvih maski kod njega. Fasade! Stavljao ih je u slojevima. A daleko ispod sve te zaštite nalazio se neko ko je mario, neko koga je ovde ogolela do krajnjih mogućih granica. Ovi sveštenici znali su da se opasno izgube u opširnim objašnjenjima - doduše samo kada ih salete gomilom pitanja.

Moram izvući na površinu onoga koji mari, pomisli Odrade. Ona ga preseče kada je počeo da govori.

"Dosta! Sačekaćeš da se vratim iz pustinje. Za sada si moj glasnik. Prenesi tačno moju poruku i bićeš nagrađen onako kako nisi ni sanjao. Ako, pak, izneveriš, bićeš ostavljen na milost i nemilost Šejtanu!"

Odrade je posmatrala Albertusa kako trčkarajući napušta dvorište pogrbljenih ramena, glave isturene napred kao da nije mogao da

dočeka da ustima dosegne mesto sa koga će ga njegovi čuti.

Sve u svemu, pomisli ona, dobro je prošlo. Sračunati rizik, veoma opasan po nju lično. Bila je ubeđena da su se na balkonima iznad nje nalazile ubice koje su čekale na Albertusov znak. A strah koji je sada poneo sa sobom odavde bio je nešto s čim se Bene Geserit prisno upoznao kroz milenijume manipulacija. Žestoko zarazan, poput neke pošasti. Sestre učiteljice nazivale su to 'usmerenom histerijom'. Bila je usmerena (upravljena je bilo tačnije) u srce sveštenstva na Rakisu. Mogli su računati s tim, naročito sada kada se u igru uvodi i pojačanje. Sveštenici će se predati. Sada se trebalo plašiti svega nekolicine imunih jeretika.

29.

Ovo je vasseljena koja nadahnjuje strahom: nema atoma, već su svuda unaokolo talasi i kretanja. Ovde se odbacuje svako uverenje koje je prepreka za razumevanje. Odstranjuje se čak i samo razumevanje. Ova vasseljena se ne može videti, čuti, niti otkriti na bilo koji način pouzdanim moćima opažanja. Ona je krajnja praznina gde se ne mogu zadesiti nikakvi unapred smešteni ekrani za projektovanje oblika. Ovde posedujete samo jednu svest - ekran tri mudraca: maštu. Ovde se uči humanosti. Vi stvarate poredak, divne oblike i sisteme, uobličavate kaos.

'Atreidski manifest', Arhive Bene Geserita

"Ono što radiš suviše je opasno", reče Teg. "Imam naređenje da te zaštitim i ojačam. Nipošto ne mogu dozvoliti da se ovo nastavi."

Teg i Dankan stajali su u dugačkom, drvetom obloženom prolazu nadomak vežbališta ne-kugle. Prema njihovoj proizvoljnoj satnici bilo je kasno popodne, i Lusila se upravo besno udaljila posle jednog burnog sukoba.

U poslednje vreme svaki susret između Dankana i Lusile pretvarao se u bitku. Upravo sada, stajala je kruto na vratima vežbališta, ali tu njenu krutost neumitno su ublažavale njene obline i zavodničke kretnje koje su više nego primećivali obojica muškaraca.

"Prestani, Lusila!" naredi Dankan.

Samo joj se po glasu dalo naslutiti koliko je ljuta: "Šta misliš, koliko dugo ću još da čekam kako bih izvršila svoja naređenja?"

"Dok mi ti ili neko drugi ne kažete ono što ja..."

"Taraza od tebe očekuje stvari koje nikome ovde nisu poznate!" napomenu Lusila.

Teg pokuša da smiri situaciju: "Molim vas! Zar nije dovoljno što je Dankan sve bolji u svojim veštinama? Za nekoliko dana počecu da stražarim napolju. Možemo..."

"Možeš prestati da se mešaš u moje poslove, proklet da si!" odbrusi Lusila. Zatim se okrete i udalji.

Kada je u tom trenutku primetio čvrstu odlučnost na Dankanovom licu, nešto mahnito počeo da se komeša u njemu. Osetio je da ga pritiskuju potrebe koje im je nametnuo ovaj njihov izdvojeni položaj. Njegov intelekt, taj veličanstveno izoštrani mentatski uređaj, ovde je bio zaštićen od mentalnog meteža na koji se navikao napolju. Mislio je da bi mu sve postalo jasno samo kada bi mogao da utiša svoj um i dovede ga u stanje mirovanja.

"Zašto zadržavaš dah, bašare?"

Dankanov glas preseče Tega. Morao je da upotrebi krajnju snagu volje kako bi povratio normalno disanje. Primaio je osećanja svojih drugova u ne-kugli kao oseku i tok koji su privremeno izdvojeni iz drugih sila.

Druge sile.

Mentatska svest može da se ponaša kao idiot u prisustvu drugih sila koje se prostiru kroz vasseljenu. U vasseljeni možda postoje ljudi čiji su životi natopljeni silama koje on ne može ni da zamisli. Pred takvim silama on bi bio iverka koju nose divlje struje.

Ko bi mogao da zaroni u jedan takav metež i izroni nedirnut?

"Šta bi Lusila mogla da uradi ako nastavim da joj se odupirem?" upita Dankan.

"Da li je ikada upotrebila Glas u razgovoru s tobom?" upita Teg. Vlastiti glas izgledao mu je dalek.

"Jednom."

"Odoleo si?" Nejasno iznenađenje pritaji se negde u Tegu.

"Tome me je naučio sam Pol Muad'Dib."

"U stanju je da te paralizuje i..."

"Mislim da njena naređenja zabranjuju nasilje."

"Šta je nasilje, Dankane?"

"Idem da se istuširam, bašare. Hoćete li i vi?"

"Za nekoliko minuta." Teg duboko udahnu, osetivši da se nalazi na domak potpune iscrpljenosti. Ovo poslepodne provedeno na vežbalištu i događaji posle toga potpuno su ga slomili. Gledao je Dankana kako se udaljava. Gde se nalazila Lusila? Kakav je bio njen plan? Koliko dugo je mogla da čeka? To je bilo središnje pitanje, a ne-kugla je na neobičan način naglašavala njihovu izolovanost iz vremena.

Ponovo je iskusio tu oseku i tok koji su uticali na njihova tri života. Moram razgovarati sa Lusilom! Kuda je otišla! U biblioteku? Ne! Najpre moram nešto drugo da uradim.

Lusila je sedela u odaji koju je izabrala za sebe. Bio je to mali prostor sa kitnjastim krevetom umetnutim u zid. Istovremeno napadni i tanani zraci oko nje govorili su da je to bila odaja najomiljenije harkonenske hetere. Pastelno plavo sa naglascima tamnije plavog bacalo je senku na okolni enterijer. I pored baroknih rezbarija na krevetu, niši i celokupnom upotrebljivom priboru, bila je u stanju da izbriše iz svesti ovu odaju kada bi se jednom u njoj opustila. Zavalila se u krevetu i zatvorila oči pred seksualno napadnim prilikama na tavanici niše.

Moram se pobrinuti za Tega.

To se mora tako izvesti da ne izazove Tarazin bes niti da oslabi golu. Teg je u mnogo čemu bio problem za sebe, naročito zbog načina na koji njegovi mentalni procesi mogu da uranjaju i izranjaju iz dubljih izvora bliskih pripadnicama Bene Geserita.

Razume se, za to je kriva časna majka koja ga je rodila!

Nešto se prenosi sa takve majke na takvo dete. Počelo je u utrobi i verovatno nije prestalo ni kada su konačno bili razdvojeni. Nikada nije prošao sveobuhvatni preobražaj koji stvara izrode... ne, to ne. Ali on poseduje tanane i stvarne moći. Oni koje rode časne majke nauče stvari koje drugi nisu u stanju da nauče.

Teg je tačno znao kako je Lusila gledala na ljubav u svim njenim manifestacijama. Videla mu je to na licu još onda u njegovim odajama u Tvrđavi. "Proračunata veštica!"

Mogao je slobodno da to i glasno izgovori.

Ona se priseti da mu je tada podarila svoj dobroćudni osmeh i nadmoćni izraz. U ovim mislima osećala je da se krije izvesna prikrivena simatija za Tega. Negde u njoj, uprkos svim brižljivim benegeseritskim uvežbavanjima, postojale su pukotine u njenom oklopu. Učiteljice su je mnogo puta upozoravale na njih.

"Da bi bila u stanju da podstakneš pravu ljubav moraš je osećati, ali samo izvesno vreme. Jednom je sasvim dovoljno!"

Tegovo reagovanje u odnosu na Dankana Ajdaha mnogo je govorilo. Tega je i privlačio i odbijao njihov mladi štićenik.

Kao i mene.

Možda je pogrešila što nije zavela Tega.

Tokom njenog seksualnog obrazovanja učili su je da crpi snagu iz polnog snošaja, a ne da se gubi u njemu; njene učiteljice isticale su analize i istorijska poređenja od kojih su se mnoga nalazila u Drugim sećanjima Vrhovne časne majke.

Lusila usredsredi svoje misli na Tegovu muškost. Dok je to radila mogla je da oseti da žena u njoj odgovara da njeno telo želi Tega uza se i da želi da dosegnu seksualni vrhunac - spremna za trenutak tajne.

U Lusilinu svest uvuče se blaga priyatnost. Ne orgazam. Ne naučna nalepnica! Bila je to prava benegeseritska uzrečica: trenutak tajne, najveća specijalnost Utiskivačice. Ovaj koncept bio je potreban za uranjanje u benegeseritski kontinuitet. Naučila je da duboko veruje u dvojnost: naučno znanje pomoću koga su ih vodile metrese za razmnožavanje, ali u isto vreme, trenutak tajne koji je osujećivao celokupno znanje. Istorija i nauka Bene Geserita tvde da sklonost ka rađanju mora ostati nepovratno zakopana u psihi. Ne može se ukloniti a da se ne uništi vrsta.

Sigurnosna mreža.

Lusila prikupi oko sebe sve svoje seksualne snage, onako kako je to samo jedna Utiskivačica Bene Geserita u stanju da učini. Stala je da usredsređuje svoje misli na Dankana. Da, sada je već verovatno pod tušem i razmišlja o večernjoj vežbi sa svojom učiteljicom časnom majkom.

Uskoro ću poći do svog učenika, pomisli ona. Moram da mu održim važnu lekciju ili on neće biti potpuno pripremljen za Rakis.

To su bila Tarazina uputstva.

Dankan dospe u žižu Lusilinih misli. To je bilo gotovo isto kao da ga je gledala kako nag stoji ispod tuša.

Kako malo toga on razume od onoga što treba da nauči!

Dankan je sedeo sam u kabini za oblačenje kod tuševa koji su bili pridodati vežbalištu. Bio je utonuo u duboku tugu. To je na stare rane dodalo bol koga se sećao a koji ovo mlado telo nikada nije iskusilo.

Neke stvari se nikada ne menjaju! Sestrinstvo je opet igralo svoje prastare igre.

On pogleda uvis i unaokolo po ovom tamnom harkonenskom mestu. Po zidovima i tavanici bile su izrezbarene arabeske, a u kockama na podu čudni crteži. Čudovišta i divna ljudska tela izmešana preko već opisanih linija. Samo je tretpaj pažnje odvajao jedne od drugih.

Dankan spusti pogled na svoje telo, koje su Tleilaksi i njihovi akslotl rezervoati stvorili za njega. Još se s vremena na vreme čudno osećao. U poslednjem trenutku svoga života, pre no što je postao gola, bio je čovek sa mnogobrojnim iskustvima odrasle osobe - borio se sa gomilom Sardaukar ratnika, obezbeđujući svom mladom vojvodi mogućnost da pobjegne.

Njegov vojvoda! Pol tada nije bio mnogo stariji od ovog tela sada. Doduše, bio je uslovljen onako kako su to Atreidi oduvek bili: odanost i čast iznad svega.

Na isti način su usloville i mene, pošto su me spasili od Harkonena.

Nešto u njemu nije bilo u stanju da zaboravi na taj drevni dug. Znao je šta je uzrok tome. Mogao je u opštim crtama da prikaže proces kojim je to bilo uneto u njega.

Tu je i ostalo.

Dankan baci pogled na popločani pod. Duž blatobrana kabine nalazile su se pločicama ispisane reči. Bio je to zapis koji je jedan njegov deo prepoznao kao drevnu stvar iz starih harkonenskih vremena, dok je drugi njegov deo u tome razabrao dobro poznati Galah.

"ČISTOĆA SLATKA ČISTOĆA JASNA ČISTOĆA PRAVA ČISTOĆA"

Drevni natpis ponavljao se oko perimetra odaje, kao da su same reči bile u stanju da stvore nešto što je prema Dankanovom sećanju bilo strano Harkonenima.

Iznad vrata koja su vodila do tuševa stajao je još jedan natpis:

"ISPOVEDI SRCE SVOJE I PRONAĐI ČISTOĆU"

Religijski savet u jednom harkonenskom utvrđenju? Jesu li se Harkoneni izmenili u vekovima posle njegove smrti? Dankan teško da je mogao u to da poveruje. Verovatno su graditelji smatrali da će ove reči biti prikladne.

Osetio je, pre no što je čuo, da je Lusila ušla u prostoriju i da stoji

iza njega. Dankan ustade i pričvrsti zatvarače na tunici uzetoj iz nulentropskih spremnika koju je podesio za sebe (ali tek pošto je poskidao sa nje sva harkonenska obeležja!).

Ne okrenuvši se, on reče: "Šta sad, Lusila?"

Ona pogladi tkaninu tunike duž njegove leve ruke. "Harkoneni su imali dobar ukus."

Dankan tiho progovori: "Lusila, ako me ikada više takneš bez mog odobrenja, pokušaću da te ubijem. Pokušaću to svim srcem, pa ćeš ti vrlo verovatno morati da ubiješ mene."

Ona se povuče.

Zagledao joj se u oči: "Nisam vam ja nikakav pastuv za veštice!"

"Zar je to ono što misliš da želimo od tebe?"

"Niko mi nije rekao šta želite od mene, ali vaši postupci su dovoljno jasni!"

Stajao je održavajući ravnotežu na stopalima. Ona neprobuđena stvar u njemu komešala se i ubrzavala mu puls.

Lusila ga je pažljivo posmatrala. Neka je proklet taj Miles Teg! Nije očekivala ovoliki otpor. Nije trebalo sumnjati u Dankanovu iskrenost. Same reči više nisu mogle da posluže. Bio je imun na Glas.

Istina.

Preostalo joj je još samo to oružje.

"Dankane, ja ne znam tačno šta Taraza želi od tebe na Rakisu. Mogu da nagađam, ali ta nagađanja ne moraju biti tačna."

"Nagađaj, onda."

"Na Rakisu postoji jedna devojčica, od nekih dvanaest-trinaest godina. Zove se Šeana. Crvi Rakisa je slušaju. Sestrinstvo mora na neki način da za sebe uskladišti taj talenat."

"Šta bih ja mogao..."

"Kada bih znala, veruj mi da bih ti to sada rekla."

U njenom glasu prepoznao je iskrenost koja nije bila izazvana očajanjem.

"Kakve veze ima s tim tvoj talenat?" upita on.

"To samo Taraza i njene savetnice znaju."

"Žele nešto čime će mi vezati ruke, nešto od čega ne mogu da pobegnem!"

Lusila je i sama već došla do tog zaključka, ali nije očekivala da će ga on tako brzo nazreti. Dankanovo mladalačko lice skrivalo je um koji je delao na načine koje ona još nije dosegla. Lusiline misli pristizale su jedna drugu.

"Ko ovlada crvima može obnoviti staru religiju."

Bio je to Tegov glas koji je dopro sa vrata iza Lusile.

Nisam ga čula da se približava!

Ona se okrete. Teg je stajao tamo, a preko leve ruke nemarno je držao jednu od drevnih harkonenskih laserskih pušaka čija je cev bila u nju uperena.

"Samo želim da se obezbedim da ćeš me saslušati", reče on.

"Od kada prisluškuješ?"

Njegov izraz nije se izmenio pod njenim ljutitim pogledom.

"Od trenutka kada si priznala da ne znaš šta Taraza želi od Dankana", odvrati Teg. "Ne znam ni ja. Ali mogu da izvršim nekoliko mentatskih procena - ništa pouzdano, ali sve su veoma rečite. Upozori me ako grešim."

"U vezi s čim?"

On pogleda Dankana. "Jedna od stvari koje su ti bile naložene jeste da ga učiniš neodoljivim za većinu žena."

Lusila pokuša da sakrije svoju potištenost. Taraza ju je upozorila da to što duže krije od Tega. Uvidela je da to više nije bilo moguće. Teg ju je pročitao koristeći se prokletim sposobnostima koje je u njega usadila njegova prokleta majka!

"Velika energija je sakupljena i usmerena na Rakis", nastavi Teg. On nepokolebljivo pogleda u Dankana. "Bez obzira na to šta su Tleilaksi pohranili u njemu, on u svojim genima nosi pečat drevnog ljudskog roda. Je li to što je potrebno metresama rasplodavanja?"

"Prokleti benegeseritski pastuv!" reče Dankan.

"Šta nameravaš da učiniš s tim oružjem?" upita Lusila.

Ona pokaza glavom prema drevnoj laserskoj pušci u Tegovim rukama.

"S ovim? Nisam je čak ni napunio." On spusti lasersku pušku, a potom je odloži u čošak pored sebe.

"Milese Teže, bićeš kažnjen!" zaškrjuta Lusila.

"To će morati da pričeka", reče on. "Napolju se gotovo smrklo."

Izašao sam pod štitnikom života. Burzmali je bio ovde. Ostavio je znak kojim me obaveštava da je pročitao poruku koju sam urezao u drveće na način kako to čine životinje."

U Dankanovim očima pojavi se sjaj budnosti.

"Šta ćeš preduzeti?" upita Lusila.

"Ostavio sam nove znake, ugovorivši sastanak. A sada svi idemo u biblioteku. Proučićemo karte. Upamtićemo ih. Trebalo bi bar da znamo gde se nalazimo kada dođe do bežanja."

Ona ga udostoji kratkim klimanjem glave.

Dankan je samo delićem svesti primetio njen pokret. Um mu je već odlutao napred ka drevnoj opremi u harkonenskoj biblioteci. On je bio taj koji je pokazao i Lusili i Tegu kako pravilno da je koriste, prisativši se jedne drevne karte Giedi I iz vremena kada ne-kugla još nije bila sagrađena.

Koristeći u svojstvu vodiča Dankanova sećanja iz vremena pre no što je postao gola i njegovo savremeno poznavanje planete, Teg je pokušao da osavremeni kartu.

"Šumska stražarska postaja postala je 'Benegeseritska Tvrđava'."

"Jedan njen deo činio je harkonensku lovačku kućicu", reče Dankan. "Lovili su ljudsku divljač, uzgojenu u uslovima posebno za tu svrhu."

Do Tegovog vremena nestalo je gradova. Neki su opstali ali su promenili imena. 'Isai', najbliža metropola, nosio je na izvornoj karti naziv 'Baronija'.

Dankanove oči duboko uroniše u sećanja. "Tamo su me mučili."

Kada je Teg iscrpeo sve što je znao o planeti, mnogo toga ostalo je kao nepoznato, ali česti su bili i benegeseritski zavojiti simboli koji su obeležavali mesta za koja su Tarazini ljudi rekli Tegu da mu mogu pružiti privremeno utočište.

Ta mesta je Teg želeo da upamti.

Kada ih je poveo ka biblioteci, Teg reče: "Uništiću kartu kada je budemo upamtili. Nikada se ne zna ko može pronaći ovo mesto i proučiti je."

Lusila prođe pored njega. "Ti o tome misli, Milese!" reče.

Teg viknu za njom, povlačeći se: "Mentat ti kaže da sam učinio

ono što se od mene tražilo."

Ona odgovori, ne osvrnuvši se: "Kako je to logično!"

30.

Ova odaja rekonstruiše delić pustinje Dine. Peščani guseničar pred vama potiče iz vremena Atreida. Grupisani oko njega nalaze se, ako krenete u smeru kazaljke na satu, s vaše leve strane, jedna mala žetelica, laki jednopreg, primitivno postrojenje za preradu začina i ostala pomoćna oprema. Na svakoj postaji istaknuto je objašnjenje. Obratite pažnju na citat iznad ekrana: "JER ONI ĆE ISPITATI MORSKA PROSTRANSTVA I BOGATSTVO PESKA." Ovaj drevni citat često je ponavljao slavni Gurni Halek.

Uputstva iz Muzeja u Dar-es-Balatu

Crv nije usporio svoje ustrajno kretanje do pred sam sumrak. Odrade je do tada iscrpla sva svoja pitanja na koja još nije dobila odgovore. Na koji način je Šeana upravljala crvima? Odrade je znala da će se njene sestre-čubarke, tamo gore u 'topterima koji su ih u stopu pratili, umoriti postavljajući sebi ta ista pitanja - plus još jedno.

Zašto Odrade ne prekine ovo jahanje?

Mogle bi se čak upustiti u nagađanje: Ne traži od nas da se umešamo jer bi to moglo uznemiriti zver. Ne veruje da bismo uspele da ugrabimo njeno društvo sa njegovih leđa.

Istina je bila mnogo jednostavnija: znatiželja.

Šištavo kretanje crva moglo se uporediti sa talasanjem lađe koja prkosi morima. Drugim rečima, suvi kremenir mirisipregrejanog peska šibali su ih nošeni vetrom. Sada se oko njih prostirala samo otvorena pustinja, kilometar za kilometrom nizale su se dine veličine leđa nekog kita pravilno raspoređene kao talasi u okeanu.

Vaf je ćutao već duže vreme. Onako mali i šćućuren lićio je na reprodukciju Odradinog položaja; pažnja mu je bila upravljena pravo napred, a lice bezizražajno. Najćešće je izjavljivao:

"Bog ćuva vernike kada kucne sudnji ćas!"

Odrade je u njemu videla potvrdu tvrdnje da dovoljno snažan fanatizam može trajati vekovima. U ovom Tleilaksu preživeli su Zensuni i stari Sufi. To je podseti na nekog smrtonosnog mikroba koji

je tokom svih ovih milenijuma bio uspavan, čekajući na odgovarajućeg domaćina koji će pohranjivati njegovu zaraznost.

Šta će se zbiti sa onim što sam usadila u sveštenstvo Rakisa? upita se. Sveta Šeana predstavljala je izvesnost.

Šeana je sedela na jednom od prstenja svog Šejtana, zadignute odore koja joj je pokrivala mršave noge ispod kolena. Prsten je sa obe ruke stezala između nogu.

Ranije je rekla da ju je njena prva vožnja na crvu odvela pravo u grad Kin. Zašto tamo? Da li ju je crv jednostavno odneo do njenih sunarodnika?

Ovaj ispod njih sigurno je imao drugi cilj. Pošto Šeanu nisu više ispitivali, Odrade joj je naredila da ćuti i uvežbava dubotrans. Tako će se bar obezbediti da će i najmanju sitnicu ovog iskustva moći lako da dozovu iz njenog sećanja. Ako je postojao neki skriveni jezik između Šeane i crva, otkriće to kasnije.

Odrade se zagleda u obzorje. Ostaci osnove drevnog zida koji je opasivao Sarer nalazili su se na svega nekoliko kilometara ispred njih. Njihove dugačke senke pružale su se preko dina, govoreći Odrade da su ostaci bili viši nego što je u prvi mah pretpostavljala. Sada je to već bila jedna uništena i izlomljena linija sa velikim gromadama rasutim duž osnove. Tesnac u koji se Tiranin strmoglavio sa svog mosta u Ajdahovu reku ležao je s njihove desne strane, bar tri kilometra van njihovog puta. Tamo sada nije proticala nikakva reka.

Vaf se pokrenu pored nje. "Odazivam se pozivu tvom, bože", reče on. "Ovaj ovde što se moli na svetom mestu je Vaf od Entija!"

Odrade razroko pogleda prema njemu, ne pokrenuvši glavu. Entio? Njena Druga sećanja znala su za Entija, vođu plemena iz velikog Zensuni lutanja, iz vremena pre Dine. Šta je ovo? Kakva to još drevna sećanja ovi Tleilaksi održavaju u životu?

Šeana prekide svoje ćutanje. "Šejtan usporava."

Ostaci drevnog zida preprečili su im put. Pomaljali su se najmanje pedeset metara iznad najviših dina. Crv je blago okrenuo nadesno i prošao između dve džinovske gromade koje su ih nadvisivale. Potom se zaustavio. Dugačka izbrazdana leđa stala su paralelno sa jednim, uglavnom neditnutim, delom osnove zida.

Šeana se uspravi i pogleda u prepreku.

"Kakvo je ovo mesto?" upita Vaf. Svojim glasom nadjačao je zvuk 'toptera koji su im kružili iznad glava.

Odrade popusti svoj zamarajući stisak i stade da savija prste. Ostala je da kleči, dok je proučavala predeo oko njih. Senke koje su bacale ispreturane gromade izvlačile su oštre linije po gomilicama peska i manjem stenju. Gledano izbliza, sa rastojanja od nekih dvadesetak metara, u zidu su se videle napukline i rascepi, tamni otvori u drevnoj osnovi.

Vaf je stajao i masirao ruke.

"Zašto smo dovedeni ovamo?" upita on. Glas mu je bio pomalo plačljiv.

Crv se trgnu.

"Šejtan želi da siđemo", objavi Šeana.

Otkud ona to zna? upita se Odrade. Crvova kretnja nije ih naterala čak ni da se zanesu. Mogao je to da bude neki refleksni pokret, uslovljen dugim putovanjem.

Ali Šeana se okrete licem prema osnovi drevnog zida, sede na zaobljeni deo crva i skliznu dole. U blagom čučnju pade na meki pesak.

Odrade i Vaf pomeriše se napred i stadoše da posmatraju Šeanu kako s mukom korača kroz pesak ka prednjem delu crva. Tamo se Šeana podboči i suoči sa razjapljenim ustima. Skriveni plamenovi poigravali su na tom mladom licu narandžastom svetlošću.

"Šejtane, zašto smo došli ovamo?" upita Šeana.

Crv se ponovo trgnu.

"Želi da vi siđete s njega", doviknu Šeana.

Vaf pogleda Odrade. "Ako ti je bog smrt namenio, On te dovede do mesta umiranja tvoga."

Odrade mu uzvratil parafrazom napeva iz Šerijata: "Slušaj glasnika božjeg u svemu."

Vaf uzdahnu. Na licu mu se jasno očitavala sumnja. Ali ipak se okrenu i prvi siđe s crva, skočivši nešto pre Odrade. Krenuše Šeaninim primerom i nađoše se ispred stvorenja. Odrade, čije je svako čulo bilo budno, usredsredi pogled na Šeanu.

Ispred razjapljenih usta bilo je mnogo toplije. Poznata oporost

melanža ispuni vazduh oko njih.

"Evo nas, bože", reče Vaf.

Odrade koja se već prilično umorila od njegovog religijskog straha, pređe pogledom po predelu oko njih - razmrskanom stenju, erodiranoj prepreci koja se pružala u tamno nebo, pesku koji se prelivao preko kamenja i laganom huktanju večnih vatri crva.

Gde se mi to nalazimo? upita se Odrade. Po čemu se ovo mesto razlikuje od drugih i zašto ih je crv ovamo doveo?

Četiri 'toptera koji su ih pratili prođoše u redu iznad njih. Zvuk krilnih ventilatora i šištanje mlaznica istog časa prigušiše tutnjanje u unutrašnjosti crva.

Da ih pozovem da se spuste? upita se Odrade. Za to je potreban samo jedan pokret šake. Umesto toga ona podiže obe ruke dajući znak posmatračima da ostanu u vazduhu.

Na pesku se sada osećala večernja svežina. Odrade se strese i prilagodi svoj metabolizam novim uslovima. Bila je ubeđena da ih crv neće progutati dok je Šeana pored njih.

Šeana okrete leđa crvu. "Želi da ostanemo ovde", reče ona.

Kao da su njene reči predstavljale za njega naredbu, crv okrenu glavu od njih i skliznu među visoke, razbacane, džinovske gromade. Mogli su sasvim lepo da čuju kako ubrzava nazad ka pustinji.

Odrade se okrete licem prema osnovi drevnog zida. Uskoro će se nad njima nadviti tama, ali još je bilo dovoljno svetlo, jer u pustinji sumrak dugo traje, tako da je postojala mogućnost da ugledaju objašnjenje za njihov dolazak ovamo. Jedna visoka pukotina u stenovitom zidu s njene desne strane učini joj se dobrom za ispitivanje kao i bilo koje drugo mesto. Odvojivši deo pažnje za zvuke koje je Vaf ispuštao, Odrade stade da se penje peskovitim obronkom prema tamnom otvoru. Šeana ju je pratila u stopu.

"Majko, šta ćemo ovde?"

Odrade zatrese glavom. Čula je Vafa kako ih sledi.

Pukotina koja se nalazila pravo ispred nje predstavljala je jednu senovitu rupu koja je vodila u tamu. Odrade se zaustavi i zadrža Šeanu pored sebe. Procenila je da je otvor otprilike metar širok i nekih četiri puta toliko visok. Ivice stene bile su čudno glatke, kao da ih je ljudska ruka izglacala. Pesak se gomilao u otvoru. Svetlost

zalazećeg sunca koja se odbijala od peska kupala je jednu stranu otvora u plimi zlata.

Vaf prozbori iza njih: "Kakvo je ovo mesto?"

"Ima mnogo starih pećina", reče Šeana. "Slobodnjaci su u pećinama skrivali začini." Ona duboko udahnu kroz nos. "Majko, osećaš li miris?"

Odrade se složi s njom da se na tom mestu vrlo jasno oseća miris melanža.

Vaf prođe pored Odrade i stupi u pukotinu. Unutra se okrenu i zagleda naviše u zidove koji su se spajali pod pravim uglom iznad njega. Okrenut licem prema Odrade i Šeani, on krenu natraške dublje kroz otvor, pažnje upravljene na zidove. Odrade i Šeana koraknuše bliže njemu. Uz iznenadno šuštanje peska koji se presipa, Vaf im nestade s vidika. Istog trenutka pesak oko Odrade i Šeane skliznu u pukotinu povukavši ih obe sa sobom. Odrade zgrabi Šeaninu ruku.

"Majko!" zavika Šeana.

Zvuk se odbi o nevidljive stenovite zidove dok su klizile niz jednu dugačku padinu od peska koji se presipao u zagonetnu tamu. Pesak ih zaustavi u konačnoj plimi blagog kretanja. Odrade, u pesku do kolena, uspravi se i povuče Šeanu za sobom na jednu čvrstu površinu.

Šeana zausti nešto da kaže, ali Odrade reče: "Tiho! Slušaj!"

S leve strane čuo se neki rezak zvuk.

"Vafe?"

"Upao sam do struka." U glasu mu se osećao užas.

Odrade sarkastično odvrati: "Mora da je bog tako hteo. Lagano se izvuci. Izgleda da nam se pod nogama nalazi stena. Samo polako! Nije nam potrebno još jedno survavanje."

Kada joj se oči privikoše na tamu, Odrade pogleda uz peščanu padinu niz koju su se survali. Otvor kroz koji su ušli na ovo mesto predstavljao je udaljeni prorez tmastog zlatila daleko iznad njih.

"Majko", prošapta Šeana. "Bojim se."

"Izgovori litiju protiv straha", naredi Odrade. "I budi mirna. Naši prijatelji znaju da smo ovde. Pomoći će nam da se izvučemo napolje."

"Bog nas je doveo na ovo mesto", reče Vaf.

Odrade ništa ne odgovori. Ona u tišini napući usne i ispusti jedan prodoran zvižduk, osluškujući eho. Uši su joj govorele da se nalaze u nekoj velikoj prostoriji, sa niskim preprekama iza njih. Ona okrete leđa prema uskoj pukotini i još jednom zviznu.

Niska prepreka nalazila se na oko stotinu metara udaljenosti.

Odrade izvuče svoju šaku iz Šeanine. "Molim te, ostani ovde. Vafe?"

"Čujem 'toptere", reče on.

"Svi ih čujemo", odreza Odrade. "Spuštaju se. Uskoro ćemo dobiti pomoć. U međuvremenu, ostani gde si i budi miran. Potrebna mi je tišina."

Zviždućuci i osluškujući eho, koračajući veoma pažljivo, Odrade se probijala dublje u tamu. Njena ispružena šaka napipa uskoro neravnu površinu neke stene. Ona krenu duž nje. Dopirala je otprilike do visine struka. Nije ništa mogla da oseti iza nje. Eho njenih zvižduka kaza joj da se pozadi nalazio manji, delimično zagrađen prostor.

Daleko iznad njih začu se jedan glas: "Časna majko! Jeste li tamo?"

Odrade se okrenu, sklopi šake oko usta i povika: "Nazad! Upali smo u duboku pećinu. Donesite osvetljenje i jedan dugačak konopac."

Neka sićušna udaljena prilika skloni se sa udaljenog otvora. Svetlost odozgo postajala je sve nerazgovetnija. Ona spusti šake sa usta i prozbori u tamu.

"Šeana! Vafe! Pođite prema meni, napravite otprilike deset koraka i stanite."

"Gde se mi to, majko, nalazimo?" upita Šeana.

"Strpljenja, dete."

Vaf se oglasi dubokim mrmljanjem. Odrade prepoznade drevne islamske reči. Molio je. Vaf je odustao od svojih pokušaja da pred njom, sakrije svoje poreklo. Dobro. Onaj koji veruje predstavljao je za nju posudu koju treba napuniti slatkišima Misionarie Protektive.

U međuvremenu mogućnosti koje im je pružalo ovo mesto na koje ih je crv doveo, uzbuđivale su Odrade. S jednom šakom

položenom na stenovitu prepreku ona stade da je ispituje, krećući se ulevo. Vrh je mestimično bio gladak. Cela prepreka bila je ugnuta prema unutra. Druga sećanja ponudiše joj sasvim iznenada sliku:

Bazen za sakupljanje!

Ovo je bio slobodnjački bazen za skladištenje vode. Odrade duboko udahnu, tragajući za vlagom. Vazduh je bio kremeno suv.

Jarka svetlost iz pukotine stade da se spušta razgoneći tamu. Kroz otvor im se obrati glas koji Odrade prepoznade kao glas jedne od sestara.

"Vidimo vas."

Odrade se udalji od niske prepreke i okrenu se, zureći unaokolo. Vaf i Šeana stajali su udaljeni nekih šezdeset metara, razgledajući okolinu. Odaja je bila u obliku nepravilnog kruga, nekih dve stotine metara u prečniku. Stenovita kupola uzdizala se visoko iznad njih. Ona ispita nisku prepreku pored sebe: da, bio je to slobodnjački bazen za sakupljanje. Mogla je da razabere malo stenovito ostrvo u središtu, na kome se mogao držati uhvaćeni crv spreman da se prevali u vodu. Druga sećanja dozvaše za nju tu smrt u agoniji i previjanju iz koje je nastajao začinski otrov što je u davnini pokretao slobodnjačke orgije.

Jedan niski luk uokviravao je još veću tamu na udaljenoj strani bazena. Mogla je da razazna slivnik kojim je dovođena voda iz zamki za vetar. Mora da pozadi postoji još bazena za kupanje, čitav jedan kompleks namenjen očuvanju vlage koja je predstavljala bogatstvo jednog drevnog plemena. Sada je znala ime ovog mesta.

"Sieč Tabr", prošapta Odrade.

Te reči pokrenuše bujicu korisnih sećanja. Ovo je bilo Stilgarovo mesto u vreme Muad'Diba. Zašto li nas je taj crv doveo u Sieč Tabr?

Jedan crv doneo je Šeanu u grad Kin. Možda zato da i drugi saznaju za nju. Šta je, onda, trebalo saznati o ovom mestu? Da li je u toj tami pozadi bilo ljudi? Odrade nije primala čulne nagoveštaje da u tom pravcu ima života.

Njena sestra kod otvora prekide ove misli: "Morali smo da zatražimo da nam konopac donesu iz Dar-es-Balata! Ljudi iz muzeja kažu da je ovo verovatno Sieč Tabr! Mislili su da je uništen!"

"Spusti svetiljku tako da ga mogu istražiti", povika Odrade.

"Sveštenici traže da ovo mesto ostavimo nedirnuto!"

"Spusti mi svetiljku!" bila je uporna Odrade.

Uskoro se jedan taman predmet skotrlja niz peščanu padinu, povukavši za sobom gomilu peska. Odrade posla Šeanu da je brzo donese. Pritisak na prekidač bio je dovoljan da jedan svetao snop počne da probada tamni lučni prolaz iza bazena za prikupljanje. Da, tamo ima još bazena. A pored njih nalazilo se usko stepenište usečeno u steni. Stepence su vodile naviše, zavijale i gubile se iz vidika.

Odrade se sagnu i prošapta Šeani u uvo. "Pažljivo posmatraj Vafa. Ako krene za nama, zovi me."

"Da, majko. Kuda ćemo?"

"Moram pogledati ovo mesto. Ja sam ta koja je ovamo dovedena s nekim ciljem." Ona povisi glas i obrati se Vafu: "Vafe, molim te, sačekaj konopac."

"O čemu ste to šaputale?" upita on. "Zašto moram da čekam? Šta radite?"

"Molila sam", reče Odrade. "Sada moram sama nastaviti ovo hodočašće."

"Zašto sama?"

Ona odvrati na staroislamskom: "Tako je zapisano."

To ga je zaustavilo!

Odrade je krčila sebi put brzim koracima ka kamenim stepenicama.

Šeana, koja je hitala pored Odrade, reče: "Moramo ljudima reći za ovo mesto. Stare slobodnjačke pećine predstavljaju sigurno utočište pred Šejtanom."

"Miruj, dete", reče Odrade. Ona usmeri svetlost naviše prema stepeništu. Zavijalo je kroz stenu, skrećući pri vrhu na desno pod oštrim uglom. Odrade stade, oklevajući. Ponovo je osetila da je nešto upozorava na opasnost, kao i u početku ove pustolovine, ali ovog puta osećanje je bilo mnogo jače. Predstavljalo je gotovo nešto opipljivo unutar nje same.

Šta se nalazi tamo gore?

"Pričekaj ovde, Šeana", reče Odrade. "Ne dozvoli Vafu da me prati."

"Kako ja mogu da ga zaustavim?" Šeana uputi pogled pun straha unazad preko odaje do mesta na kome je Vaf stajao.

"Reci mu da je božija volja da ne ide dalje. Reci to ovako..." Odrade se nagnu ka Šeani i ponovi te reči na Vafovom drevnom jeziku, a zatim: "Nemoj reći ništa više. Ne sklanjaj mu se s puta i ponovi ih ako pokuša da prođe."

Šeana je nemo oblikovala reči. Odrade vide da ih je upamtila. Devojčica je bila brza.

"On te se plaši", reče Odrade. "Neće pokušati da ti nanese zlo."

"Da, majko." Šeana se okrete, prekrsti ruke preko grudi i pogleda preko odaje u Vafa.

Usmerivši svetlost ispred sebe, Odrade se pope kamenim stepenicama. Sieč Tabr. Kakvo si iznenađenje za nas ovde ostavio, stari crve?

U jednom dugačkom niskom prolazu na vrhu stepeništa Odrade naiđe na prva pustinjska mumificirana tela. Bilo ih je pet, dva muškarca i tri žene, bez prepoznatljivih znaka odeće na njima. Bili su potpuno nagi i prepušteni suvom pustinjskom vazduhu radi očuvanja. Gubitak tečnosti uslovio je da se koža i meso čvrsto priljube uz kosti. Tela su bila poređana duž stene sa nogama pruženim preko prolaza. Odrade je morala da preskače preko ovih stravičnih prepreka.

Svako telo obasjala je svetlošću iz lampe dok je prolazila pored njega. Sva su bila gotovo na isti način probodena. Duboki rez nožem protezao se odozdo nagore, nešto ispod luka prsne kosti.

Ritualno ubijanje?

Isušeno naborano meso bilo je strgnuto sa mesta uboda, ostavivši za sobom tamnu mrlju koja ih je obeležavala. Odrade je znala da ova tela nisu poticala iz slobodnjačkih vremena. Slobodnjački posmrtni destilatori pretvarali su tela u pepeo, kako bi iz njih povratili telesnu vodu.

Odrade se probijala napred sa svojom svetiljkom i zastajkivala kako bi videla gde se nalazi. Otkriće tela još je više pojačalo njeno osećanje opasnosti. Trebalo je da ponesem oružje. Ali to bi pobudilo Vafov sumnju.

Postojanost tog unutrašnjeg upozorenja nije se mogla izbeći. Ova

relikvija od Sieč Tabra bila je opasna.

Snop njene lampe otkri još jedno stepenište na kraju prolaza. Odrade se oprezno kretala napred. Pri prvom koraku ona uputi ispitujući snop naviše. Plitke stepenice. Samo malo više, nova stena - tamo gore nalazio se jedan širi prostor. Odrade se okrenu i uputi svetlost gore-dole po ovom prolazu. Stenoviti zidovi bili su prošarani krhotinama i spaljenim mestima. Još jednom uputi pogled uz stepenište.

Šta se nalazi tamo gore?

Osećanje opasnosti bilo je sada snažnije no ikada.

Korak po korak, često zastajkivanje. Odrade se penjala. Izbila je u jedan veći prolaz probijen kroz domorodačku stenu. Pozdravila su je nova tela. Ova su bila ostavljena u neredu, onako kako ih je smrt zatekla. Ponovo je ugledala mumificirana tela bez odeće. Ležala su razbacana duž ovog šireg prolaza - bilo ih je dvadeset. Krčila je sebi put zaobilazeći ih. Neka su bila probodena, kao i onih pet na nižem nivou. Neka su bila rasporena, raskomadana, spaljena laserskim zracima. Jednom je bila odrubljena glava i lobanja presvučena kožom ležala je uza zid prolaza poput lopte zaostale posle neke užasne igre.

Ovaj novi prolaz protezao se pravo napred pored otvora koji su vodili u male odaje sa obe strane. U tim malim odajama nije ugledala ništa vredno dok ih je obasjavala svetlošću iz svoje lampe: nekoliko razbacanih niti začinskog vlakna, male gomile rastopljene stene, mestimični rastopljeni mehurovi na podovima, zidovima i tavanicama.

Kakvo li se nasilje ovde odigralo?

U pojedinim prostorijama na podu mogle su se videti rečite mrlje. Prolivena krv? U uglu jedne prostorije nalazila se gomilica smeđe odeće. Otpaci iscepanih vlakana skupljali su se pod Odradinim stopalima.

Bilo je prašine. Posvuda je bilo prašine. Oblačići prašine podizali su se pod njenim stopalima dok je koračala.

Prolaz se završavao kružnim otvorom koji se produžavao u jednu duboku izbočinu. Ona uputi snop svetlosti ka drugom kraju izbočine: jedna ogromna odaja, mnogo veća od one ispod. Njena zakrivljena

tavanica uzdizala se toliko visoko da je, znala je to, sigurno zadirala u stenovitu osnovu velikog zida. Široke, plitke stepenice vodile su naniže sa izbočine do poda odaje. Oklevajući, Odrade se spusti niz stepenice do poda. Svetiljkom je šarala unaokolo. Bilo je prolaza koji su vodili iz velike odaje. Videla je da su neki zatvoreni kamenjem, kao i to da je pojedino kamenje bilo iščupano i ostavljeno razbacano po izbočinama i prostranom podu.

Odrade onjuši vazduh. U njemu se nesumnjivo osećao miris melanža koji je prenosila prašina što ju je ona podizala svojim stopalima. Opasnost je predstavljala neku vrstu svetionika. Morala je da sazna kuda će je taj svetionik odvesti.

Doduše, sada je znala gde se nalazi. Ovo je bila velika odaja za okupljanje u Sieč Tabru, mesto nebrojenih začinskih orgija Slobodnjaka i plemenskih zborova. Ovde je predsedavao Naib Stilgar. Gurni Halek je bio ovde. Gospa Džesika. Pol Muad'Dib. Čani, Ganimina majka. Ovde je Muad'Dib obučavao svoje borce. Prvi Dankan Ajdaho je bio ovde... i prvi Ajdaho gola.

Zašto smo dovedeni ovamo? U čemu se sastoji opasnost?

Ovde je, upravo ovde! Mogla je da oseti.

Tiranin je na ovom mestu sakrio zalihu začina. Zapisi Bene Geserita kažu da je zaliha ispunjavala čitavu ovu prostoriju sve do tavanice, kao i mnoge okolne prolaze.

Odrade se okretala, prateći pogledom snop svetiljke. Tamo preko puta nalazila se izbočina Naiba. A tamo, malo uvučenija, kraljevska izbočina na koju je polagao pravo Muad'Dib.

A onde je lučni prolaz kroz koji sam ja ušla.

Ona upravi svetlost ka podu, primećujući mesta na kojima su tragači izrovali i spalili stene u potrazi za preostalim delom Tiraninove neverovatne zalihe. Najveći deo tog melanža uzele su Ribogovornice, jer je mesto na kome je bio sakriven pronašao Ajdaho gola koji je bio naložnik slavne Sione. Zapisi kažu da su kasniji tragači pronašli još tajnih skrovišta iza lažnih zidova i podova. Postojalo je mnogo verodostojnih izveštaja i potvrda za to u Drugim sećanjima. U Vremenima gladi ovde je dolazilo do žestokih obračuna između očajnih tragača. To bi moglo da objasni ona tela. Mnogi su se borili samo da dobiju mogućnost da istraže Sieč Tabr.

Kao što su je naučili, Odrade pokuša da opasnost koju je osećala upotrebi kao vodiča. Da li je štetno ispitivanje davnog nasilja još prijanjalo za ovo kamenje posle svih tih milenijuma? Međutim, njeno upozorenje nije se u tome sastojalo. Njeno upozorenje bilo je nešto trenutno. Odradino levo stopalo spusti se na neravno mesto na podu. Svetlost joj otkri jednu tamnu crtu u prašini. Ona nogom razgrnu prašinu otkrivši neko slovo, a zatim celu reč spaljenu pisanim slovima.

Odrade najpre pročita reč u sebi, a zatim naglas.

"Arafel."

Znala je tu reč. Časne majke iz Tiraninovog vremena utisnule su je u svest Bene Geserita, prateći njene korene od najranijih izvora.

"Arafel: oblak tame na kraju vasseljene."

Odrade oseti kako je sve jače steže upozorenje na opasnost. Usredsredilo se sada na tu jednu reč.

"Tiraninov sveti sud" - tako su sveštenici nazivali tu reč. "Oblak tame svetog suda!"

Ona krenu pogledom duž te reči, zureći u nju, te na njenom kraju primeti zavijutak koji se završavao strelicom. Zatim pogleda ka mestu na koje je strelica ukazivala. Još je neko primetio strelicu i zasekao izbočinu ka kojoj je ona pokazivala. Odrade ode do mesta gde je tragačev spaljivač ostavio na podu tamno udubljenje od istopljene stene. Od izbočine su se udaljavali potočići istopljenog kamena, kao prsti na šaci, a svaki prst je polazio iz jedne duboke rupe izdubljene u steni izbočine.

Pognuvši se, Odrade zaviri u svaku rupu, pri čemu ih je i osvetljavala: ništa. Iskusila je uzbuđenje lovca na blago koje u sebi nosi strah upozorenja. Razmere bogatstva koje je nekada bilo pohranjeno u ovoj odaji pokolebalo bi i samu maštu. U najgorim danima starog doba, ručni kofer pun začina bio je dovoljan da se kupi planeta. A Ribogovornice su spiskale to blago, izgubivši ga u svađama, zbog pogubnih procena i na obične gluposti, suviše baznačajne da bi ih istorija zabeležila. Bile su sretne što su mogle da prihvate savez sa Istoka kada su Tleilaksi razbili njihov monopol nad melanžom.

Da li su tragači sve pronašli? Tiranin je bio veličanstveno

pametan.

Arafel.

Na kraju vasseljene.

Da li je on to poslao poruku kroz eone današnjem Bene Geseritu?

Tavanica iznad njene glave predstavljala je gotovo savršenu poluloptu. Znala je da je njena namena bila da predstavlja noćno nebo viđeno sa ulaza u Sieč Tabr. Već u vreme Lieta Kinesa, prvog ovdašnjeg planetologa, na toj tavanici više nije bilo prvobitno iscrtanih zvezda; izgubile su se u sićušnim kamenim krhotinama koje su otpadale iz pukotina i u svakodnevnim ljuštenjima izazvanim životom ispod kupole.

Odrade poče užurbano da diše. Nikada jače nije osećala opasnost. U njoj je svetleo svetionik opasnosti! Brzo, ona se sitnim koracima uputi pravo na suprotnu stranu, od stepeništa kojim je sišla ovamo. Tamo se okrenu i poseže u svoj um za Drugim sećanjima koja su mogla da joj opišu ovo mesto. Pristizala su lagano, probijajući se pored osećanja propasti koje joj se ugnezdilo u srcu. Odrade smesti drevna sećanja preko prizora koji se pružao pred njom.

Delići odbijenog sjaja!

Druga sećanja ih smestiše na njihova prava mesta: pokazivači zvezda na davno nestalom nebu, a tamo! Srebrnastožuti polukrug arakenskog sunca na obzorju. Prepoznala ga je kao znak za smrkavanje.

Dan Slobodnjaka počinjao je uveče.

Arafel.

Držeći svetiljku uperenu u taj označivač zalaska sunca, ona se pope nazad uz stepenice i po izbočini se uputi oko odaje tačno do onog mesta koje je videla u Drugim sećanjima.

Ništa nije preostalo od tog drevnog luka sunca.

Tragači su izrovarili zid na mestu gde se on nalazio. Kameni mehurovi svetlucali su tamo gde je spaljivač prešao preko zida. Nikakvi otvori nisu zadirali u prvobitnu stenu.

Prema stezanju koje je osetila u grudima Odrade je znala da balansira na ivici opasnog otkrića. Svetionik ju je doveo dovede!

Arafel... na kraju vasseljene. S one strane sunca na zalasku.

Ona pređe snopom levo i desno. S leve strane otvarao se još jedan prolaz. Kamenje koje ga je zatvaralo ležalo je razbacano po izbočini. Dok joj je srce divlje udaralo Odrade skliznu kroz otvor i pronađe jedan kratak hodnik koji je na kraju bio zapušten istopljenim kamenom. S njene desne strane, tačno iza mesta gde se nekada nalazio označivač zalaska sunca, ona pronađe jednu malu prostoriju u kojoj je vazduh bio otežao od melanža. Odrade uđe u prostoriju i ugleda još znakova rovanja i paljenja po zidovima i tavanici. Ovde ju je osećanje opasnosti već tištalo. Ona u sebi otpeva litaniju protiv straha, dok je snopom lampe prelazila preko prostorije. Mesto je bilo gotovo četvrtasto, sa ivicama dugačkim otprilike dva metra. Tavanica se nalazila na manje od pola metra iznad njene glave. Cimet joj se uvlačio u nozdrve. Ona kinu i dok je treptala ugleda jedno malo izbledele mesto na podu pored praga.

Novi znaci drevnog traganja?

Sagnuvši se gotovo do samog poda i držeći svetiljku tako da baca snop pod oštrim uglom na jednu stranu, ona shvati da je u prvi mah ugledala samo senku nečega duboko izradiranog u kamenu. Veći deo prekrivala je prašina. Ona kleknu i ukloni prašinu. Bilo je to veoma tanano i veoma duboko urezano u stenu. Bilo šta da je predstavljalo, namena mu je bila da potraje. Poslednja poruka neke izgubljene časne majke? Ovo je bila poznata benegeseritska veština. Ona pritisnu svojim osetljivim vrhovima prstiju urezano mesto i stade da rekonstruiše njegov trag u svom umu.

Odjednom shvati šta on predstavlja: reč - ispisanu na drevnom čakobsa jeziku - 'Ovde'.

To nije bilo neko obično 'ovde', koje bi označavalo neko obično mesto, već naglašeno i snažno 'ovde' koje je govorilo: "Pronašla si me!" Njeno srce koje je udaralo kao ludo dade svemu još jače značenje.

Odrade odloži svetiljku na pod blizu desnog kolena i stade prstima da ispituje prag pored tog drevnog poziva. Obradjeni kamen izgledao je na prvi pogled netaknut, ali njeni prsti otkriše jednu sićušnu prazninu. Ona je pritisnu, uvrnu, okrenu, promeni ugao pritiska nekoliko puta, pa krenu iz početka.

Ništa.

Oslonivši se na pete, Odrade stade da proučava situaciju.

"Ovde."

Osećanje koje ju je upozoravalo na nešto još više se pojača. Mogla je da ga oseti kao pritisak koji joj je smetao pri disanju.

Povukavši se malo, ona povuče za sobom i svetiljku te leže na pod kako bi izbliza mogla da ispita osnovu praga. Ovde! Da li bi mogla da postavi neko oruđe pored te reči i podigne prag. Ne... oruđe nije bilo naznačeno. Ova stvar mirisala je na Tiranina, a ne na neku časnu majku. Ona pokušava da odgurne prag u stranu. Ništa se ne pokrenu.

Osetivši napetost i opasnost pojačane razočarenjem, Odrade ustade i gurnu nogom prag pored ugravirane reči. Prag se pokrenu! Nešto zastuga po pesku iznad njene glave.

Odrade se skloni unazad, izbegavajući pesak koji stade u talasima da pada na pod ispred nje. Malu prostoriju ispuni potmula tutnjava. Kamenje joj je podrhtavalo ispod nogu. Pod se uruši ispred nje prema vratima, otvarajući prostor ispod vrata i zida.

Odrade još jednom bi primorana da krene napred, u nepoznato. Svetiljka joj ispade i njen snop nastavi da šara unaokolo. Ona ugleda humke tamnocrvenkaste boje ispred sebe. Miris cimeta ispuni joj nozdrve.

Pala je pored svetiljke na jednu meku humku melanža. Otvor kroz koji je upala nalazio se van njenog domašaja, na nekih pet metara visine. Ona zgrabi svetiljku. Uperivši snop, ugleda široko stepenište usečeno u stenu pored otvora. Nešto je bilo ispisano na pročelju stepenika, ali ona je bila samo svesna toga da postoji izlaz. Prvobitna panika je splasnula, ali ju je osećanje opasnosti gotovo ostavilo bez daha, uzevši pod svoje pokrete njenih grudnih mišića.

Ona uputi snop svetlosti nalevo i nadesno, po mestu na koje je upala. Bila je to jedna dugačka soba koja se nalazila tačno ispod prolaza kojim je došla iz velike odaje. Čitavom dužinom bila je ispunjena melanžom!

Odrade pregleda tavanicu pod snopom svetlosti i vide zašto nijedan tragač koji je lupkao po podu prolaza nije otkrio ovu odaju. Izukršteni podupirači prenosili su svaki zvuk duboko u kamene

zidove. Svakom ko bi gore lupkao vraćao bi se samo odjek čvrste stene.

Odrade još jednom baci pogled na melanž oko sebe. Čak i pri današnjim niskim cenama, za šta su krivi rezervoari, znala je da stoji na pravom bogatstvu. Ova zaliha trebalo bi da meri mnogo dugih tona.

Je li u tome opasnost?

Unutrašnje osećanje koje ju je na nešto upozoravalo i dalje je bilo snažno. Tiraninov melanž nije predstavljao stvar koje je trebalo da se plaši. Trijumvirat će pravično razdeliti ovu gomilu, i to će biti njen kraj. Jedan poen u planu sa golom.

Ostala je neka druga opasnost. Nije mogla da izbegne upozorenje.

Ona ponovo uputi snop preko nagomilanog melanža. Njenu pažnju privuče deo zida iznad začina. Još reči! Opet na čakobsa jeziku, ispisane pomoću rezača divnim pisanim slovima, stajala je još jedna poruka:

"NEKA ČASNA MAJKA PROČITAĆE MOJE REČI!"

Nešto ledeno uvuče se u Odradinu utrobu. Ona krenu sa svetiljkom nadesno, orući kroz carski otkup u melanžu. Poruka se nastavljala:

"VAMA OSTAVLJAM U NASLEDSTVO SVOJ STRAH I USAMLJENOST. VAS UVERAVAM DA ĆE TELO I DUŠU BENE GESERITA SNAĆI ISTA SUDBINA KAO I SVA DRUGA TELA I SVE DRUGE DUŠE."

Naredni pasus poruke nastavljao se desno od ovoga. Ona se probi kroz prezasićeni melanž i zastade da ga pročita.

"ŠTA PREDSTAVLJA OPSTANAK AKO NE OPSTANE U CELOSTI? POSTAVITE TO PITANJE BENE TLEILAKSIMA. ŠTA AKO VIŠE NE ČUJETE MUZIKU ŽIVOTA? SEĆANJA NISU DOVOLJNA, SEM AKO VAS NE POZIVAJU KA UZVIŠENIM CILJEVIMA!"

Bilo je još toga na uskom krajnjem zidu ove dugačke odaje. Odrade se spoticala kroz melanž, a zatim kleknu kako bi mogla da čita:

"ZAŠTO VAŠE SESTRINSTVO NIJE SAGRADILO ZLATNU

STAZU? BILA VAM JE POZNATA POTREBA ZA NJOM. VAŠA GREŠKA JE OSUDILA MENE, BOŽANSKOG CARA NA MILENIJUME LIČNOG OČAJANJA."

Reči 'božanski car' nisu bile ispisane na čakobsa jeziku, već na islamskom, na kome su otvoreno saopštavale smisao koji je savršeno jasno podrazumevao svakom onom ko je govorio taj jezik:

"Vaš bog i vaš car, jer ste me vi takvim napravili."

Odrade se kruto nasmeši. To će Vafa naterati u religijsku pomamu! Što dalje bude otišao, to će lakše biti uzdrmati njegovu sigurnost.

Nije sumnjala u ispravnost Tiraninove optužbe, kao ni u mogućnost ostvarenja njegove pretpostavke da Sestrinstvo može skončati. Osećanje opasnosti nepogrešivo ju je dovelo na ovo mesto. Tu je, takođe, još nešto bilo na delu. Crvi Rakisa još su se kretali po Tiraninovom drevnom taktu. Možda on sniva svoj beskonačni san, ali čudovišni život, po jedan biser u svakom crvu koji ga na to podseća, nastavlja se onako kako je to Tiranin predvideo.

Šta on ono u svoje vreme beše rekao Sestrinstvu? Ona prizva u sećanje njegove reči:

"Kada mene više ne bude, moraju me zvati Šejtanom, carem Gehene. Točak se mora okretati i okretati duž Zlatne staze."

Da - na to je Taraza mislila. "Ali zar ne shvatate? Obični ljudi sa Rakisa zovu ga Šejtanom već više od hiljadu godina!"

Znači Taraza je znala. Znala je, a da nikada nije videla ove reči.

Shvatam tvoj plan, Taraza. Sada mi je jasan i teret straha koji si sve ove godine nosila u sebi. Mogu osetiti svaki njegov deo onako kao i ti.

Odrade je znala da je ovo osećanje upozorenja neće napustiti dok god bude živa, ili dok Sestrinstvo ne nestane, ili dok opasnost ne bude uklonjena.

Odrade podiže svetiljku, ustade i poče da se probija kroz melanž do širokog stepeništa koje je vodilo sa ovog mesta. Kod stepeništa ustuknu. U svaki stepenik bile su upisane nove reči. Drhteći, ona stade da ih čita od dna prema otvoru na vrhu.

MOJE REČI SU VAŠA PROŠLOST,

MOJA PITANJA SU JEDNOSTAVNA:
S KIM STUPATE U SAVEZ?
SA SAMO-POKLONICIMA TLEILAKSIMA?
SA BIROKRATIJOM MOJIH RIBOGOVORNICA?
SA ESNAFOM KOJI LUTA KOSMOSOM'
SA HARKONENIMA KOJI PRINOSE KRVAVE ŽRTVE?
SA DOGMATSKIM ODLIVOM KOJI STE SAME STVORILE?
KAKO ĆETE DOČEKATI SVOJ KRAJ?
KAO PUKO TAJNO DRUŠTVO?

Odrade se pela prolazeći pored pitanja i čitajući ih po drugi put. Uzvišeni cilj? Kako je to oduvek bila krhka stvar! I kako ga je samo lako izopačiti! Moć se nalazila tamo, uronjena u stotinu opasnosti. Sve je bilo objašnjeno na zidovima i stepenicama te odaje. Taraza je znala i bez objašnjenja. Ono što je Tiranin hteo da kaže bilo je:

"Pridružite mi se!"

Kada se pojavila u maloj sobi pošto je pronašla jedan uzan ispust duž koga je mogla da se prebaci do vrata, Odrade pogleda naniže ka blagu koje je pronašla. Ona zatrese glavom čudeći se Tarazinoj mudrosti. Znači, tako je Sestrinstvo moglo da skonča. Tarazin plan bio je jasan, svi delovi su se uklapali. Ništa nije bilo sigurno. Bogatstvo i moć, na kraju se sve svodilo na isto. Uzvišeni plan počeo je da se odvija i on mora biti izveden do kraja, pa makar to bio i kraj Sestrinstva.

Kako smo samo jedno oruđe izabrale!

Devojčicu koja čeka u dubokoj odaji ispod pustinje, tu devojčicu i golu koji se priprema na Gamuu.

Sada govorim tvojim jezikom, stari crve. To je jezik bez reči, ali poznata mi je njegova suština.

31.

Naši očevi jeli su manu u pustinji,
Na usplamtelom mestu koje su pohodili vihorovi.
Gospodaru, spasi nas te užasne zemlje!
Spasi nas, oh-h-h-h, spasi nas
Te suve i žedne zemlje.

Pesma Gurnija Haleka, Muzej u Dar-es-Balatu

Teg i Dankan, obojica teško naoružani, izroniše zajedno sa Lusilom iz ne-kugle u najhladnije doba noći. Zvezde su nad njihovim glavama podsećale na glave čioda, a vazduh je bio potpuno miran dok ga oni nisu uskomešali.

U Tegovim nozdrvama preovladavao je slabi miris ustajalog snega. Taj zadah natapao je svaki udisaj, a kada bi ispuštali vazduh, debeli oblačići pare rasplinjavali su im se oko lica.

Usled hladnoće Dankanu počеше u očima da se sakupljaju suze. Dok su se pripremali da napuste ne-kuglu mnogo je mislio na starog Gurnija, Gurnija preko čijeg obraza se protezala brazgotina od harkonenskog inkvajn biča. Dankan je mislio o tome kako bi mu sada dobro došli drugovi na koje bi se mogao osloniti. Lusili nije mnogo verovao, a Teg je bio star, star. Dankan je mogao da vidi Tegove oči kako svetlucaju pri svetlosti zvezda.

Prebacivši jednu tešku, drevnu lasersku pušku preko levog ramena, Dankan zavučе šake duboko u džepove u potrazi za toplotom. Zaboravio je kako ova planeta može da bude hladna. Lusili kao da nije smetala hladnoća, očigledno je crpla toplotu iz nekog od svojih benegeseritskih trikova.

Dok ju je posmatrao Dankan shvati da nikada nije mnogo verovao vešticama, čak ni gospi Džesiki. Bilo je lako misliti o njima kao o izdajnicama, lišenim bilo kakve odanosti sem prema vlastitom Sestrinstvu. Znale su tako mnogo prokletih trikova! Doduše, Lusila je prestala da ga zavodi. Shvatila je da je sasvim ozbiljno mislio ono što je kazao. Mogao je da oseti kako u njoj ključa od besa. Neka

samo ključa!

Teg je stajao potpuno miran, pažnja mu je bila usredsređena na okolinu, osluškivao je. Da li je trebalo da se osloni samo na jedan plan, onaj koji su smislili on i Burzmali? Povratka nije bilo. Da li je moguće da je prošlo svega osam dana od kada su ga utanačili? Činilo se da je prošlo više vremena uprkos gužve koju su imali oko priprema. On pogledom okrznu Dankana i Lusilu. Dankan je poneo tešku harkonensku lasersku pušku, model sa dugom cevi. Čak su i dodatne patrone bile teške. Lusila je odbila da ponese bilo kakvo oružje, sem jednog malog laserskog pištolja koji je smestila u steznik. Imao je samo jedan metak. Igračka za ubice.

"Mi iz Sestrinstva predodređene smo da u bitku ulazimo naoružane samo svojim veštinama", rekla je ona. "Za nas predstavlja poniženje kada moramo da menjamo to ustrojstvo."

Doduše, imala je noževe u koricama pričvršćenim za članke na nogama. Teg ih je video. Pretpostavljao je da su otrovni.

Teg odmeri težinu dugačkog oružja u svojim rukama: jedne moderne borbene laserske puške koju je poneo iz Tvrđave. Prebačena preko ramena visila mu je još jedna puška slična Dankanovoj.

Moramo se osloniti na Burzmalija, govorio je Teg sam sebi. Ja sam ga obučio; poznajem njegove kvalitete. Ako on kaže da treba verovati tim novim saveznicima, onda im zaista treba verovati.

Burzmali je očigledno bio presrećan što je svog starog zapovednika pronašao živog i zdravog.

Ali od njihovog poslednjeg susreta pao je sneg i pokrio sve oko njih, napravio od predela tabulu razu na kojoj će ostati ispisani svi tragovi. Nisu računali da će pasti sneg. Da li su među onima koji su rukovodili vremenom postojali izdajnici?

Teg se strese. Vazduh je bio hladan. Nalikovao je hladnoći vanplanetnog prostora, prazan i prohodan za svetlost zvezda koja je stizala do šumskog proplanka na kome su se nalazili. Slaba svetlost jasno se odbijala o tle prekriveno snegom i od belih pahulja koje su prekrivale kamenje. Tamni obrisi četinara i bezlisne grančice listopadnog drveća razotkrivale su samo svoje belinom rasplinute ivice. Sve drugo bilo je u najdubljoj senci.

Lusila dunu u prste i nagnu se ka Tegu kako bi mu nešto šapnula: "Zar ne bi trebalo da je već ovde?"

Znao je da to nije bilo ono što je ona zapravo htela da sazna. "Može li se verovati Burzmaliju?" To je bilo ono što ju je zanimalo. Ponavljala je to pitanje iznoseći ga na ovaj ili onaj način još od kada joj je Teg izneo plan pre osam dana.

Mogao je samo da kaže: "Ulog je moj život."

"I naši životi!"

Teg takođe nije voleo da mu se neizvesnosti nagomilavaju, ali svi planovi su se u potpunosti oslanjali na veštinu onih koji su ih sprovodili u delo.

"Ti si bila ta koja je navaljivala da izađemo i nastavimo za Rakis", podseti je on. Nadao se da vidi njegov osmeh kojim je želeo da prikrije žaoku prisutnu u onome što je kazao.

To Lusilu nije umirilo. Teg još nikada nije sreo nijednu časnu majku koja je bila tako očigledno nervozna. Bila bi još nervoznija da zna ko su im novi saveznici! Razume se, treba uzeti u obzir i to da nije do kraja ispunila zadatak koji joj je Taraza poverila. To mora strašno da joj zagorčava život!

"Zakleli smo se da ćemo štiti golu", podseti ga ona.

"I Burzmali se na to zakleo."

Teg baci pogled na Dankana koji je nepomično stajao između njih. Dankan ničim nije dao do znanja da je čuo njihovu raspravu, niti da deli njihovu nervozu. Drevna smirenost činila je njegove crte lica nepokretnim. Osluškiavao je noć, shvati Teg, čineći ono što je u ovom trenutku trebalo sve troje da rade. Na mladom licu ogledala se čudna bezvremena zrelost.

Ako su mi ikada bili potrebni prijatelji kojima mogu da verujem, onda je to sada! mislio je Dankan. Um mu je u traganju odlutao na Giedi I iz vremena pre no što je postao gola. Ovo je bila prava 'harkonenska noć'. Bezbedni u svojim toplim zaštitnicima, lakim oklopima sa suspensorima, Harkoneni su uživali da love za vreme ovakvih noći. Ranjeni begunac mogao je da umre od hladnoće. Harkoneni su to znali! Neka su im proklete duše!

Kao što se moglo i očekivati, Lusila privuče Dankanovu pažnju pogledom koji je govorio: "Tebe i mene čeka još jedan neobavljen

posao.

Dankan podiže lice prema mesečini kako bi bio siguran da ona može videti njegov osmeh, uvredljiv i poznat izraz koji je Lusilu nagnao da se svaki put ukruti. On sa ramena skide tešku lasersku pušku i proverio je. Primitila je spiralnu rezbariju na kundaku i duž cevi. Bila je veoma stara, ali je još preteći izgledala. Dankan je položi preko leve ruke, desnu stavi na dršku, a prst na okidač, isto onako kako je Teg nosio svoje moderno oružje.

Lusila okrete leđa prema svojim drugovima i stade da čulima ispituje padinu brda ispod njih. I samo njeno kretanje izazivalo je svuda unaokolo eksplozije zvukova. Zvuci su ispunili noć - snažan prasak grmljavine da desne strane, potom tišina, još jedan prasak iz podnožja padine. Tišina. Sa vrha padine! Sa svih strana!

Na prvi zvuk sve troje čučnuše u zaklon između stenja ispred ulaza u pećinu ne-kugle.

Zvuci koji su ispunjavali noć nisu se mogli lako raspoznati: buka koja se nametala bila je delom mehaničke prirode, a delom se sastojala iz cičanja, jaukanja i šištanja. Podzemno bubnjanje je povremeno izazivalo podrhtavanje tla.

Teg smesta prepoznade zvuke. Malo dalje od njih vodila se bitka. Mogao je da čuje u pozadini šištanje spaljivača, a na dalekom nebu da vidi kopljaste zrake oklopljenih laserskih topova.

Nešto im zasvetli iznad glava ostavljajući za sobom plave i crvene iskre. Ponovo i ponovo! Tle je podrhtavalo. Teg udahnu kroz nos: spaljena kiselina i trag belog luka.

Ne-brodovi! Mnogo njih!

Spuštali su se u dolinu ispod drevne ne-kugle.

"Nazad unutra!" naredi Teg.

Još dok je govorio shvatio je da je bilo kasno. Ljudi su im se približavali sa svih strana. Teg podiže svoju dugačku lasersku pušku i uperi je niz padinu prema mestu odakle je dopirala najveća buka i prema najbližem vidljivom kretanju. Tamo dole čuli su se povici mnogih ljudi. Slobodne sjajne kugle kretale su se između drveća koje ih je zaklanjalo, a pustili su ih oni koji su nadirali, ko god da je to bio. Svetlost što se poigravala napredovala je uz padinu nošena hladnim povetarcem. Tamne prilike kretale su se pri tom pokretnom

osvetljenju.

"Liceigrači", progundā Teg, prepoznavši napadače. Ta pokretna svetla oslobodiće se drveća kroz nekoliko sekundi, a njemu će dospeti na nišan za manje od minuta!

"Izdaja!" prošaputa Lusila.

Glasan povik zastruja sa brda iznad njih: "Bašare!" Mnogo glasova!

Burzmalı? upita se Teg. On baci pogled unazad u tom pravcu, a zatim naniže prema Liceigračima koji su postojano nadirali. Nije bilo vremena za premišljanje. On se nagnu ka Lusili. "To je Burzmalı iznad nas. Povedi Dankana i trči!"

"Ali, šta ako..."

"To vam je jedina šansa!"

"Ti, budalo!" optuži ga ona iako se već okrenula da poslušā.

Tegovo: "Jesam!" nije joj odagnalo strah. Tako se stvari završavaju kada zavisiš od tuđih planova!

Dankan je mislio o nečem drugom. On je shvatio šta je Teg naumio - da se žrtvuje kako bi njih dvoje mogli da pobegnu. Dankan je oklevao, posmatrajući napadače koji su napredovali ispod njih.

Primitivši njegovo oklevanje, Teg se razdra: "Ovo je bojno naređenje! Ja sam tvoj zapovednik!"

Lusila nikada ranije nije čula nijednog muškarca da se tako dobro služi Glasom. Ona začuđeno zinu u Tega.

Dankan je pred sobom video samo lice starog vojvode koji mu je govorio da poslušā. To je bilo previše. On zgrabi Lusilu za ruku, ali pre nego što ju je gurnuo uz padinu reče: "Kada se izvučemo, otvorićemo vatru da ti omogućimo odstupanje!"

Teg ništa ne odgovori. Čučnuo je uz jednu snegom prekrivenu stenu pošto su Lusila i Dankan otpuzali odatle. Znao je da se mora što skuplje prodati. A u tome mora biti još nečega: nečeg neočekivanog. Konačni potpis starog bašara.

Napadači su nadirali sve brže, izmenjujući uzbuđene povike.

Podesivši lasersku pušku na maksimalan snop, Teg pritisnu okidač. Jedan pobesneli luk suknu preko padine ispod njega. Drveće buknu i stade da pada. Ljudi počēše da viču. Ovo oružje neće moći dugo da radi pri ovakvom naponu, ali dok traje pokolj će biti strašan.

U iznenadnoj tišini koja je nastupila posle tog prvog naleta Teg se preseli iza druge stene koja ga je zaklanjala s leve strane i ponovo uputi jedno goruće koplje niz tamnu padinu. Svega je nekoliko šetajućih sjajnih kugli ostalo čitavo posle tog prvog pogubnog napada koji je izazvao pad drveća i komadanje tela.

Njegov drugi napad bi praćen novim jaucima. On se okrete i stade da puzi preko stenja na drugu stranu pećine koja je vodila u ne-kuglu. S tog mesta uputi pogubnu vatru niz suprotnu padinu. Novi jauci. Novi plamenovi i još palog drveća.

Niko mu ne uzvratil vatom.

Žele nas žive!

Tleilaksi su bili spremni da žrtvuju ogroman broj Liceigrača samo da njegova laserska puška ostane bez patrona!

Teg pomeri kopču starog harkonenskog oružja na pogodnije mesto na ramenu, spremajući se za akciju. Zatim izvadi gotovo praznu patronu iz svoje moderne laserske puške, stavi novu i položi oružje preko stenja. Teg je sumnjao da će imati vremena da ponovo napuni ovo drugo oružje. Neka oni tamo dole misle da je ostao bez rezervnih patrona. A kao poslednje sredstvo za pojasom je imao dva harkonenska ručna pištolja. Predstavljaće moćno oružje u borbi izbliza. Neka neki od gospodara Tleilaksa, oni koji su naredili ovo krvoproliće, neka oni priđu!

Pažljivo, Teg podiže svoju dugačku lasersku pušku sa stene i krenu natraške ka višim stenama, otpuzavši prvo nalevo, pa onda nadesno. Dva puta je zastao da bi očistio padine ispod sebe kratkim rafalima, praveći se da štedi municiju. Nije imalo smisla kriti svoje kretanje. Sigurno su ga već pronašli pomoću tragača za životom, a pored toga, ostavljao je i tragove u snegu.

Neočekivano! Da li bi mogao da ih proguta izbliza?

Na dobrom odstojanju iznad prilaza pećine za ne-kuglu pronašao je jedno veće ulegnuće u stenama čije je dno bilo prekriveno snegom. Upao je unutra diveći se preglednosti koju mu je obezbeđivao ovaj položaj. Na brzinu ga je proučio: leđa su mu štitile više litice, a sa tri ostale strane okruživao ga je brisani prostor. On pažljivo podiže glavu i pokuša nešto da vidi preko zaklanjajućih stena uz padinu.

Tamo je vladala tišina.

Da li je onaj povik potekao od Burzmalijevih ljudi? Čak i da jeste, nije mogao biti siguran da su Dankan i Lusila pod takvim okolnostima uspeli da pobjegnu. Sada je sve zavisilo od Burzmalija.

Da li je on onoliko sposoban koliko sam oduvek mislio da jeste?

Nije bilo vremena za razmatranje mogućnosti, kao ni vremena da se promeni ma i jedan element ove situacije. Ušli su u bitku. Obavezao se. Teg uvuče duboko vazduh i zagleda se niz padinu preko stenja.

Da, oporavili su se i ponovo krenuli napred. Ovog puta bez izdajničkih sjajnih kugli u tišini. Nisu se više čuli povici ohrabrenja. Teg položi dugačku lasersku pušku na jednu stenu ispred sebe i posla gorući luk sleva nadesno u jednom, jedinom dugačkom rafalu, dozvolivši mu na kraju da oslabi kao da je patrona na izmaku.

Otkopčavši staro harkonensko oružje on ga pripremi i ostade da čeka u tišini. Očekivaće da pobjegne uzbrdo. On čučnu iza stena što su ga zaklanjale, nadajući se da iznad njega ima dovoljno kretanja koja će zbuniti tragače za životom. Još je čuo ljude ispod sebe na toj vatrom uništenoj padini. Teg je odbrojavao u sebi, premeravajući razdaljinu, znajući iz dugog iskustva koliko je vremena potrebno napadačima da stignu na nišan. Pažljivo je osluškivao ne bi li čuo još jedan zvuk koji mu je bio poznat iz ranijih susreta sa Tleilaksima: oštro izdavanje naredbi piskutavim glasovima.

Evo ga!

Vođe su bile raštrkane dalje niz padinu nego što je predvideo. Strašljivci! Teg podesi staru lasersku pušku na maksimalni snop i iznenada se uspravi u svojoj zaštitničkoj kolevci od stenja.

Ugledao je luk Liceigrača koji je napredovao pri svetlosti drveća i žbunja u plamenu. Piskutave naredbe dopirale su iza prethodnice, dosta van dometa poigravajuće narandžaste svetlosti.

Ciljajući iznad glava najbližih napadača, Teg uze na nišan prostor iza meteža nastalog usled vatre i povuče okidač: dva duga rafala, nazad i napred. Odmah se iznenadio rušilačkom jačinom koju je posedovalo drevno oružje. Ova stvar je očigledno bila proizvod najvećeg majstorstva, ali u ne-kugli nije bilo mogućnosti da se ispita.

Ovoga puta jauci su bili drugačiji: piskavi i pomahnitali.

Teg malo spusti oružje i raščisti neposrednu blizinu padine od Liceigrača, dozvolivši im da osete punu snagu snopa i otkrivši im da sa sobom nosi više od jednog oružja. Napred-nazad šarao je smrtonosnim lukom, pruživši napadačima dovoljno vremena da vide kako se naboj konačno istrošio.

Tako! Jednom su bili progutani i sada će biti oprezniji. Možda je još postojala šansa da se pridruži Dankanu i Lusili. Misleći na to Teg se okrete i izvuče iz zaklona preko stenja padine. Kod petog koraka pomisli da je naleteo na vreo zid. Njegov um imao je dovoljno vremena da shvati šta se dogodilo: udar ošamućivača pogodio ga je pravo u lice i grudi. Došao je sa padine iznad njega, iz pravca kuda je poslao Dankana i Lusilu. Zlovolja ispuni Tega dok je tonuo u tamu.

I drugi mogu da učine nešto neočekivano!

32.

Sve organizovane religije suočavaju se sa jednim jednostavnim problemom, jednom osetljivom tačkom kroz koju smo u stanju da prodremo i preobratimo ih onako kako nama odgovara: kako oni razlikuju oholost od otkrovenja?

Misionaria Protectiva: 'Središnja učenja'

Odrade je pomno pazila da ne pogleda ka hladnom zelenom četvorouglu ispod sebe na kome je sedela Šeana sa jednom od sestara učiteljica. Sestra učiteljica bila je najbolja, najpogodnija za ovu etapu u Šeaninom obrazovanju. Taraza ih je sve brižljivo odabrala.

Nastavljamo da izvršavamo svoj plan, pomisli Odrade. Da li si predvidela, Vrhovna majko, i način na koji može na nas uticati jedno slučajno otkriće do koga smo došli ovde na Rakisu?

Ipak, da li je ono bilo slučajno?

Odrade uputi pogled preko nižih krovova do sestrinskog središnjeg utvrđenja na Rakisu. Tamo napolju, na bleštavom popodnevnom suncu, pržile su se pločice duginih boja.

Sve ovo je naše.

Znali su da je ovo najveća ambasada koju su sveštenici dozvolili u svom svetom gradu Kinu. A njeno prisustvo u ovom benegeseritskom utvrđenju kosilo se sa njenim dogovorom sa Tuekom. Ali to je bilo pre otkrića u Sieč Tabru. Sem toga, Tuek u stvari više nije ni postojao. Tuek što je koračao zemljištem oko crkve bio je Liceigrač koji je izvodio jednu nesigurnu šaradu.

Odrade ponovo vrati svoje misli na Vafa koji je sa dve sestre stražarke stajao iza nje, čekajući blizu vrata ovog visokog svetilišta sa lepim pogledom kroz prozore od zaštitnog plaza i upečatljivim crnim nameštajem u koji je neka časna majka u svečanom ruhu mogla da uroni tako da posetilac vidi samo osvetljene obrise njenog lica.

Da li je dobro procenila Vafa? Sve je bilo izvedeno onako kako su

nalagala učenja Misionarie Protective. Da li je dovoljno otvorila pukotinu u njegovom psihičkom oklopu? Uskoro bi trebalo da progovori. Tada će znati.

Vaf je dosta mirno stajao tamo pozadi. Mogla je da vidi njegov odraz u plazu. Ničim nije pokazivao da shvata kako su dve visoke, tamnokose sestre, svaka sa po jedne njegove strane, tu da bi sprečile neki njegov eventualni ispad. Ali svakako je znao.

Moje čuvarke, ne njegove.

Stajao je pognute glave kako bi od nje sakrio lice, ali znala je da je nesiguran. To je bilo očigledno. Sumnje mogu biti poput neke izgladnele životinje, a ona je prethodno dobro pothranila te njegove gladne sumnje. Bio je potpuno ubeđen da je pustolovina u pustinji predstavljala izuzetnu priliku da ga ubiju. Sada su mu njegova Zensuni i Sufi uverenja govorila da ga je tamo spasla božja volja.

Doduše, Vaf je sada sigurno ponovo razmatrao svoj dogovor sa Bene Geseritom i konačno uvideo koliko je osramotio svoj narod, kako je strašno ugrozio svoju ljubljenu civilizaciju Tleilaksa. Da, njegova samouverenost bila je poljuljana, ali samo su oči Bene Geserita to primećivale. Uskoro će kucnuti čas da se započne s ponovnom izgradnjom njegove svesti prema ustrojstvu koje će biti podložnije potrebama Sestrinstva. Neka, stoga, još malo izgara.

Odrade ponovo upravi pažnju na okolinu, pothranjujući neizvesnost odgađanja. Bene Geserit je izabrao ovo mesto za ambasadu zbog pozamašnih građevinskih radova koji su izmenili čitav severoistočni deo starog grada. Ovde su mogle da grade i vrše izmene prema sopstvenim željama i potrebama. Drevne građevine predviđene za lak ulazak peške, široke trake za službena kola i mestimični trgovi na kojima su mogli da se sakupljaju ornitopteri - sve je to bilo izmenjeno.

Treba ići ukorak s vremenom.

Ove nove zgrade bile su podignute mnogo bliže avenijama sa posađenim zelenilom čije se visoko egzotično drveće razmetalo količinom potrošene vode. 'Topteri su bili proterani da sleću na krovove određenih zgrada. Prolazi za pešake prijanjali su uz uska uzdignuća pripojena zgradama. Na nove zgrade bili su spolja postavljeni liftovi koji su se pokretali ako bi se ubacio novčić, uvukao

ključ ili ako bi se određene osobe identifikovale prislonivši dlan na za to određeno mesto, a njihova sjajna energetska polja bila su sakrivena tamnosmeđim i nejasnim zastorima. Liftovi su predstavljali kičme tamnijih boja na ravnomernom sivilu plaskrita i plaza. Ljudska bića koja su se nejasno naslućivala u tim cevima podsećala su na prljavštinu što se kreće gore-dole u inače čistim mehaničkim kobasicama.

Sve u ime modernizacije.

Vaf se pokrenu iza nje i pročisti grlo.

Odrade se ne okrete. Dve sestre čuvarke znale su šta ona želi da postigne, tako da nisu davale znaka od sebe. Vafova sve veća nervoza bila je samo potvrda da sve ide svojim tokom.

Odrade baš nije bila uverena da sve ide onako kako bi trebalo.

Ono što je videla kroz prozor protumačila je samo kao još jedan uznemirujući spoljašnji znak ove uzmenirujuće planete. Prisetila se da se Tueku nije dopadala ova modernizacija njegovog grada. Žalio se da treba pronaći neki način da se zaustavi i da se sačuvaju stara obeležja okoline. Njegova zamena u obliku Liceigrača nastavila je da se za to zalaže.

Kako je samo ovaj novi Liceigrač bio nalik na samog Tueka. Da li su ovi Liceigrači razmišljali svojom glavom ili su samo igrali uloge koje su im njihovi gospodari namenili? Da li su i ovi novi bili mule? Koliko su se ti Liceigrači razlikovali od pravog ljudskog bića?

Odrade su brinule stvari vezane za prevaru.

Lažni Tuekovi savetnici, oni koji su do guše bili upetljani u nešto o čemu su mislili kao o 'tleilaškoj zaveri', govorili su o javnoj podršci modernizaciji i otvoreno su likovali što konačno čine ono što žele. Albertus je redovno podnosio Odradi izveštaje. Svaki novi izveštaj sve ju je više zabrinjavao. Brinula ju je čak i očigledna Albertusova podložnost.

"Razume se da savetnici nisu mislili na javnu podršku", rekao je Albertus.

Nije joj preostalo ništa drugo do da se složi. Ponašanje savetnika upozoravalo ju je da uživaju moćnu podršku srednjeg sveštenstva, skorojevića koji su se usuđivali da zbijaju šale na račun Podeljenog boga na zabavama preko vikenda... onih kojima je pogodovalo što je

Odrade pronašla zalihe u Sieč Tabru.

Devedeset hiljada dugačkih tona! Polugodišnja žetva iz pustinja Rakisa. Čak je i jedna trećina predstavljala značajan čip u cenjkanju za uspostavljanje novih ravnoteža.

Volela bih da te nikada nisam srela, Albertuse.

Želela je da u njemu obnovi onoga kome je stalo. Ono što je stvarno učinila lako je mogao prepoznati svako ko je bio obučen na način kako je to zahtevala Misionaria Protectiva.

Niska ulizica!

Sada nije bilo važno to što je njegovu podložnost izazvalo nedvosmisleno uverenje da je ona u svetoj vezi sa Šeanom. Odrade nikada ranije nije razmišljala o tome kako učenja Misionarie Protective lako uništavaju ljudsku nezavisnost. Razume se, to je bio svakidašnji cilj: Učini od njih sledbenike, zavisne o našim potrebama.

Tiraninove reči pronađene u tajnoj odaji nisu u njoj zapalile samo strah za budućnost Sestrinstva.

"U nasledstvo vam ostavljam moj strah i usamljenost."

Iz te milenijumske udaljenosti usadio je u nju sumnje sa istom onom pouzdanošću s kojom ih je ona usadila u Vafa.

Videla je Tiraninova pitanja kao da su bila ispisana bleštavom svetlošću u njenom unutrašnjem oku.

S KIM STUPATE U SAVEZ?

Zar nismo ništa više do jedno tajno društvo? Kako ćemo dočekati kraj? U dogmatskom smradu koji smo same stvorile?

Tiraninove reči su kao vatrom ostale urezane u njenu svest. Gde je bio taj 'uzvišeni cilj' u onome što je Sestrinstvo činilo? Odrade je gotovo mogla da čuje Tarazin podrugljiv odgovor na jedno takvo pitanje.

"Opstanak, Dar! To je jedini uzvišeni cilj koji nam je potreban. Opstanak! Čak je i Tiranin to znao!"

Možda je čak i Tuek to znao. A šta mu je to na kraju donelo?

Odrade je osećala simpatiju prema bivšem Visokom svešteniku; ta simpatija ju je proganjala. Tuek je bio odličan primer za ono što jedna čvrsto povezana porodica može da učini. Čak je i njegovo ime predstavljalo rešenje: na ovoj planeti nije se menjalo još od doba Atreida. Predak osnivač bio je krijumčar, poverenik prvog Leta. Tuek

je potekao iz porodice koja se čvrsto držala svojih korena, govoreći: "Postoji nešto vredno u našoj prošlosti što treba sačuvati." Primer koji je ovo davalo potomcima nije se istrošio i na nekoj časnoj majci.

Ali ti, Tueče, nisi uspeo.

Ovi moderni blokovi koji su se videli kroz njen prozor predstavljali su potvrdu tog neuspeha - mito za one elemente u rakijском društvu koji su sticali sve veću vlast, elemente koje je Sestrinstvo tako dugo podupiralo i jačalo. Tuek je ovo video kao nagoveštaj onog dana kada će politički biti suviše slab da spreči stvari koje sa sobom donosi takva vrsta modernizacije:

Kraći i pomamniji obred.

Nove pesme u modernijem ruhu.

Promene u plesu. ("Tradicionalni plesovi tako dugo traju!")

Pre svega, manje odlazaka u opasnu pustinju za mlade postulate iz moćnih porodica.

Odrade uzdahnu i baci pogled unazad ka Vafu. Mali Tleilaks grizao je donju usnu. Dobro! Proklet da si, Albertuse! Pozdravila bih tvoju pobunu!

Iza zatvorenih vrata hrama već je bilo govora o prelaznom razdoblju za Visoko sveštenstvo. Novi žitelji Rakisa govorili su o potrebi da se 'ide ukorak s vremenom'. A hteli su da kažu: "Dajte nam više moći!"

Uvek je bilo ovako, pomisli sa gorčinom Odrade. Čak i u Bene Geseritu.

Ipak, nije mogla da izbegne pomisao: jadni Tuek.

Albertus je izvestio da je Tuek, neposredno pre no što je umro i bio zamenjen Liceigračem, upozorio svoju porodicu da možda neće biti u stanju da održe vlast nad Visokim sveštenstvom kada on umre. Tuek je bio oštroumniji i domišljatiji nego što su to njegovi neprijatelji očekivali. Njegova porodica već je uterivala dugove i na taj način skupljala sredstva koja će joj pomoći u očuvanju moći.

A Liceigrač koji je zamenio Tueka mnogo toga je otkrivao svojom mimikom. Tuekova porodica još nije saznala za zamenu i čovek bi gotovo mogao poverovati da pravi Visoki sveštenik i nije bio zamenjen - toliko je Liceigrač bio dobar. Posmatranje tog Liceigrača na delu odavalo je mnogo toga opreznim časnim majkama. To je,

razume se bila jedna od stvari zbog kojih se Vaf sada vrpeljio.

Odrade se iznenada okrete i koraknu ka gospodaru Tleilaksa. Vreme je da navalim na njega!

Zaustavila se na dva koraka od Vafa i pogledala ga s visine. Vaf joj prkosno uzvрати pogled.

"Imao si dovoljno vremena da razmotriš svoj položaj", poče ona da ga optužuje. "Zašto ćutiš?"

"Svoj položaj? Smatrate li da ste nam pružile mogućnosti izbora?"

"Čovek je samo kamičak ispušten u bazen", nastavi ona da citira njegova vlastita uverenja.

Vaf drhtavo udahnu. Izgovarala je prave reči, ali šta se iza njih krilo? One više nisu zvučale onako kako bi trebalo da zvuče, jer su dolazile iz usta jedne od povindah žena.

Kako Vaf ništa ne odgovori, Odrade nastavi da citira: "A ako je čovek samo kamičak, onda ni sva njegova dela ne mogu biti ništa više od toga."

Jedan nevoljni drhtaj protrese Odrade, što njene budne sestre čuvarke natera da joj upute pogled pažljivo prikrivenog iznenađenja. Taj drhtaj nije bio predviđen.

Zašto u ovom trenutku mislim na Tiraninove reči? pitala se Odrade.

TELO I DUŠU BENE GESERITA SNAĆI ĆE ISTA SUDBINA KAO I SVA DRUGA TELA I SVE DRUGE DUŠE.

Njegova žaoka duboko se u nju zabola.

Kako je došlo do toga da postanem tako ranjiva? Odgovor joj se najednom sam nametnuo: Atreidski manifest?

Sastavljanje tih reči pod Tarazinim budnim nadzorom otvorilo je u meni jednu pukotinu.

Da li je moguće da je to i bio Tarazin cilj: da Odrade učini ranjivijom? Otkud je Taraza mogla znati šta će biti pronađeno ovde na Rakisu? Vrhovna majka ne samo da se nije razmetala predviđačkim sposobnostima, već je težila i da izbegne taj talenat kod drugih. U retkim prilikama, kada je Taraza zahtevala od same Odrade da izvede tako nešto, izvežbanom oku sestara nije moglo da promakne njeno neodobravanje takvih stvari.

Da, ona me je učinila ranjivom.

Da li se to slučajno dogodilo?

Odrade utonu u brzo recitovanje litanije protiv straha, što potraja svega nekoliko treptaja oka, ali Vaf je za to vreme očigledno doneo odluku.

"Želite da nam se nametnete", reče on. "Ali nije vam poznato kakve smo moći sačuvali za jedan takav trenutak." On zavrnu rukave kako bi pokazao mesta gde su mu se ranije nalazili bacači strelica. "Ovo su bile samo ništavne igračke u poređenju sa našim pravim oružjem."

"Sestrinstvo nikada nije u to sumnjalo", odgovori Odrade.

"Da li će doći do žestokih sukoba između nas?" upita on.

"Na vama je da odlučite", odvrati ona.

"Zašto izazivate nasilje?"

"Ima onih koji bi voleli da vide Bene Geserit i Bene Tleilaks kako dave jedni druge", priznade Odrade. "Naši neprijatelji bi uživali da stupe na scenu i pokupe ono što ostane pošto mi jedni druge dovoljno oslabimo."

"Zagovarate sporazum, a ne dozvoljavate mom narodu da pregovara! Možda vas vaša Vrhovna majka nije ovlastila da pregovarate!"

Kako ju je samo mamilo da sve ponovo prepusti Tarazi - što je Taraza, uostalom, i želela. Odrade baci pogled na sestre čuvarke. Njihova lica bile su maske koje ništa nisu odavale. Koliko su one u stvari znale? Hoće li shvatiti ako bude delala u suprotnosti sa Tarazinim naređenjima?

"Da li ste ovlašćeni za to?" bio je uporan Vaf.

Uzvišeni cilj, pomisli Odrade. Svakako, Tiraninova Zlatna staza potvrdila je bar jedan od kvaliteta tog cilja.

Odrade se odluči za stvaralačku istinu. "Ovlašćena sam", reče ona. Njene vlastite reči učiniše tu izjavu istinitom. Proglasivši se ovlašćenom, onemogućila je Tarazu da to porekne. Doduše, Odrade je znala da su je njene vlastite reči obavezale na smer koji se oštro razlikovao od doslednih koraka Tarazinog plana.

Nezavisna akcija. Upravo ono što je ona želela od Albertusa.

Nalazim se u središtu zbivanja i znam šta je potrebno.

Odrade pogleda sestre čuvarke. "Ostanite ovde, molim vas, i

pobrinete se da nas niko ne uznemirava." A Vafu reče: "Mi bismo mogli udobnije da se smestimo." Pokaza na dve stolice za ljujanje postavljene pod pravim uglom na dva različita kraja prostorije.

Odrade pričekala da se smeste pre no što nastavi razgovor. "Tražimo da među nama vlada izvestan stepen iskrenosti koji diplomatija retko dozvoljava. Suviše je padova na kocki da bismo se mogli upuštati u providna okolišenja."

Vaf je čudno pogledao. On reče: "Poznato nam je da postoji razdor u vašim najvišim većima. Dobili smo vrlo delikatne ponude. Da li je ovo deo..."

"Ja sam odana Sestrinstvu", reče ona. "Čak i one koje su vam nudile tako nešto dele tu odanost."

"Da li je to još jedan od trikova..."

"Nema trikova!"

"Kad se ima posla sa Bene Geseritom uvek treba računati na trikove", optuži je on.

"Šta te to plaši u vezi sa nama? Reci."

"Možda sam suviše toga od vas naučio da biste mi dozvolili da i dalje živim."

"Zar ja to isto ne bih mogla da kažem za tebe?" upita ona. "Ko još zna za našu tajnu sklonost? Ovo nije nikakvo povindah žensko naklapanje!"

Odvažila se da izgovori tu reč uz izvesno ispoljavanje uznemirenosti, ali učinak nije mogao biti rečitiji. Vaf je bio vidljivo uzdrman. Oporavljao se jedan dug trenutak. Doduše, sumnje su ostale, jer ih je upravo ona u njega usadila.

"Šta reči dokazuju?" upita on. "Još možete zadržati za sebe ono što ste od mene saznale i mome narodu ne dati ništa. Još nad nama vitlate bičem."

"Ja ne nosim oružje u svojim rukavima", primeti Odrade.

"Ali posedujete znanje koje nas može uništiti!" On se osvrnu na sestre čuvarke.

"One su deo mog arsenala", složi se Odrade. "Želiš li da ih udaljim?"

"I iz njihovih umova sve što su ovde čule", reče on. Ponovo je usmerio svoj oprezan pogled ka Odrade. "Bilo bi najbolje da sve

zajedno uklonite svoja sećanja!"

Odrade se potruđi da joj glas zvuči što razumnije: "Šta bismo dobile time što bismo razotkrile vaš misionarski žar pre no što ste spremni za pokret? Da li bi nam koristilo da vam ocrnimo ugled, otkrivši mesta na koja ste postavili svoje nove Liceigrače? Oh, da, znamo za Iks i Ribogovornice. Kada smo uspele da proučimo vaše nove Liceigrače, dale smo se u potragu za njima."

"Vidite!" Glas mu je bio opasno oštar.

"Ne vidim drugi način da dokažem našu sklonost sem da ti otkrijem nešto što je isto tako razorno po nas", reče Odrade.

Vaf ostade bez reči.

"Prenećemo crve Rakisa na nebrojene planete Raštrkanih", reče ona. "Šta bi sveštenstvo sa Rakisa učinilo kada bi im ovo otkrio?"

Sestre čuvarke su je posmatrale slabo prikrivajući da ih sve ovo zabavlja. Mislile su da laže.

"Nisam poveo čuvarke sa sobom", reče Vaf. "Kada samo jedna osoba zna neku opasnu stvar, lako ju je za sva vremena učutkati."

Ona podiže svoje prazne rukave.

On pogleda sestre čuvarke.

"Dobro", reče Odrade. Baci pogled prema sestrama i dade im neprimetan znak šakom da je sve u redu. "Molim vas, sestre, sačekajte napolju."

Kada se vrata za njima zatvoriše, Vaf ponovo postade sumnjičav. "Moji ljudi nisu pretražili ovo mesto. Šta znam kakve se sve stvari za snimanje mogu ovde kriti?"

Odrade pređe na islamski. "Onda bi možda trebalo da govorimo drugim jezikom, nekim koji je samo nama poznat."

Vafove oči zasvetlucaše. On odvrati na istom jeziku: "Dobro! Igraću na to. Tražim da mi kažete koji je pravi uzrok razdora u... Bene Geseritu."

Odrade dopusti sebi da se nasmeši. Prelaskom na drugi jezik promenila se Vafova celokupna ličnost, čitavo njegovo ponašanje. Ponašao se upravo onako kako je očekivala. Nijedna od njegovih sumnji nije se ponovo javila dok su govorili ovim jezikom!

Ona mu uzvratila istim poverenjem: "Budale se boje da bismo mogle stvoriti novog Kvizac Haderaha! Oko toga se raspravljala

nekolicina mojih sestara."

"Više ne postoji potreba za jednom takvom osobom", primeti Vaf. "Onaj koji može da se nalazi na više mesta u isto vreme postojao je i nestao. Došao je da bi stvorio Proroka."

"Bog ne bi dva puta poslao istu poruku", reče ona.

Vaf je ovo mnogo puta čuo na islamskom. Više nije smatrao čudnim to što jedna žena izgovara takve reči. Jezik i poznate mu reči bili su dovoljni.

"Da li je Švangijuina smrt povratila jedinstvo u Sestrinstvu?" upita on.

"Imamo zajedničkog neprijatelja", primeti Odrade.

"Uvažene Naložnice?"

"Mudro ste postupili što ste neke ubili i proučili."

Vaf se nagnu napred potpuno ponesen poznatim jezikom i tokom razgovora. "One vladaju pomoću seksa!" kliknu on. "Zadivljujućim tehnikama orgazmičkog preterivanja! Mi..." Prekasno mu sinu ko sedi preko puta njega i sluša sve ovo.

"Poznate su nam te tehnike", umiri ga Odrade. "Biće zanimljivo izvršiti upoređivanja, ali razlozi zašto nikada nismo pokušale da dođemo do moći služeći se takvim sredstvima potpuno su jasni. Te kurve, međutim, dovoljno su glupe da upadnu u jednu takvu grešku!"

"Grešku?" Vaf je očigledno bio zbunjen.

"Drže uzde u svojim rukama!" uzviknu ona. "Sa porastom moći mora da raste i njihova vlast nad njom. Ta stvar će uništiti sve što je postignuto svojim sopstvenim zamahom!"

"Moć, uvek ta moć", promrmlja Vaf. A onda mu sinu nova misao. "Hoćete da kažete da je i Prorok tako pao?"

"On je znao šta čini", odvrati ona. "Milenijumi nametnutog mira koje su smenili Vremena gladi i Raštrkani. Poruka sazdana od konkretnih događaja. Ne zaboravite! On nije uništio Bene Tleilaks, a ni Bene Geserit."

"Šta se nadate da ćete postići savezom između naša dva naroda?" upita Vaf.

"Nada je jedna stvar, a opstanak druga", uzvrati ona.

"Uvek taj pragmatizam", uzdahnu Vaf. "A neke među vama se plaše da biste na Rakisu mogle ponovo stvoriti Proroka, čije bi moći

bile nedodirljive?"

"Zar vam to već nisam rekla?" Islamski jezik bio je naročito upečatljiv u ovakvom upitnom obliku. Teret dokaza svalio se na Vafa.

"Znači, one sumnjaju da je božija ruka imala udela u stvaranju Kvizac Haderaha", reče on. "Da li sumnjaju i u Proroka?"

"Pa dobro, položimo karte na sto", reče Odrade i krenu da ostvaruje zamišljenu varku: "Švangiju i one koje su je podržavale odrekle su se Velikog uverenja. Nimalo se ne ljutimo na Bene Tleilaks što su ih pobili. Uštedeli ste nam trud."

Vaf ovo prihvati ne trepnuvši. To je bilo upravo ono što se moglo i očekivati, s obzirom na okolnosti. Bilo mu je jasno da je ovde otkrio mnogo toga što nije trebalo, ali bilo je još stvari koje Bene Geserit nije znao. A šta je sve samo saznao!

Tada ga Odrade sasvim dotuče, rekavši: "Vafe, ako smatraš da su vam se vaši potomci Raštrkanih vratili nepromenjeni, onda si krajnje naivan."

Ćutao je.

"Svi delovi su ti dati na uvid", reče ona. "Vaši potomci pripadaju kurvama Raštrkanih. A ako misliš da će bilo koji od njih poštovati bilo kakav sporazum, onda je tvoja glupost neopisiva!"

Vafove reakcije potvrdiše joj da ga je šćepala. Delovi su se uklapali. Govorila mu je istinu kada je to bilo potrebno. Njegove sumnje bile su preusmerene: sada su bile uperene protiv Raštrkanih. A sve to bilo je učinjeno na njegovom vlastitom jeziku.

Pokušao je da progovori, ali grlo mu se steglo, te je najpre morao da ga izmasira kako bi mu se povratila moć govora. "Šta mogu da učinim?"

"Pa, to je bar jasno. Izgubljeni na nas gledaju kao na nešto što treba osvojiti, kao i mnoge stvari pre toga. Oni to shvataju kao veliko spremanje. Prostačka razboritost."

"Njih je tako mnogo."

"Ako se ne ujediniamo u zajedničkom planu da ih porazimo progutaće nas kao što slig guta svoju večeru."

"Ne možemo se pokoriti povindaškoj prljavštini! Bog to neće dozvoliti!"

"Pokoriti? Ko predlaže da se pokorimo?"

"Bene Geserit uvek koristi taj drevni izgovor: 'Ako ne možeš da ih pobediš, ti im se pridruži.'"

Odrade se mračno nasmeši. "Bog neće vama dozvoliti da se pokorite? Da li to treba da znači da mislite kako će on to nama dozvoliti?"

"Kakav je, onda, vaš plan? Šta ćete učiniti protiv njihove brojnosti?"

"Ono što, u stvari, i vi nameravate da učinite: da ih preobratite. Na vaš zahtev Sestrinstvo će podupreti pravu veru."

Vaf je sedeo skamenjen i u tišini. Znači, poznata joj je suština tleilaškog plana. Da li je znala i na koji način Tleilaksi misle to da izvedu?

Odrade je zurila u njega, otvoreno razmišljajući. Zgrabi zver za stopala ako moraš, pomisli ona. Šta ako je plan analitičarki Sestrinstva bio pogrešan? U tom slučaju ovi pregovori bili bi smešni. A bio je prisutan i taj pogled u dubini Vafovih očiju, taj nagoveštaj starije mudrosti... mnogo starije nego što je to bilo njegovo telo. Govorila je samopouzvano, mada se nije tako osećala.

"Sa golama iz vaših rezervoara uspele ste mnogo da postignete, a i ceo proces sačuvali ste samo za sebe; to je nešto za šta bi vam drugi mnogo platili."

Njene reči bile su dovoljno zagonetne (Da li su ostali slušali?), ali Vaf nijednog trenutka ne posumnja da Bene Geserit zna čak i za tu stvar.

"Da li ćete tražiti udeo u tome?" upita on. Reči su mu zapinjale u suvom grlu.

"Sve! Sve ćemo deliti."

"Kakav bi bio vaš doprinos u ovoj velikoj podeli?"

"Zahtevaj!"

"Sve vaše zapise o uzgajanju."

"Tvoji su."

"Metrese za razmnožavanje po našem izboru."

"Imenuj ih."

Vaf uzdahnu. Ovo je bilo mnogo više no što je ponudila Vrhovna majka. To je bilo kao da mu se u umu rascvetava neki svet. Bila je u pravu što se tiče Uzvišenih Naložnica, razume se... i naslednika

Tleilaksa iz Raštrkanih. On im nikada nije u potpunosti verovao. Nikada!

"Razume se, tražićete neograničeno snabdevanje melanžom", reče on.

"Razume se."

Zurio je u nju, ne mogavši da poveruje u stepen svoje dobre sreće. Akslotl rezervoari ponudiće besmrtnost samo onima koji prigrle Veliko uverenje. Niko se neće usuditi da napadne i pokuša da prigrabi stvar za koju zna da bi je Tleilaksi pre uništili nego je izgubili. A sada! Zadobio je usluge najmoćnije i najdugovečnije poznate misionarske sile. Nema sumnje da je u ovo bio umešan prst božiji.

"A kako vi, časna majko, nazivate našu pogodbu?"

"Uzvišenim ciljem", odgovori ona. "Poznate su ti Prorokove reči iz Sieč Tabra. Da li sumnjaš u njih?"

"Nipošto! Ali... postoji još jedna stvar: šta nameravate sa golom Dankana Ajdaha i devojčicom, Šeanom?"

"Sparićemo ih, razume se. A njihovi potomci će u naše ime govoriti svim Prorokovim naslednicima."

"Na svim planetama na koje ih budete povelili?"

"Na svim tim planetama", složi se ona.

Vaf se zavalio u stolicu. Imam te, časna majko! pomisli on. Mi ćemo upravljati ovim savezom, ne vi. Gola uopšte nije vaš: on je naš.

Odrade primeti prisenu rezervisanosti u Vafovim očima; znala je da je stavila na kocku onoliko koliko je smela. Daljnji rizik pobudio bi sumnju. Bilo šta da se desi, ona je Sestrinstvo uputila u ovom pravcu. Taraza sada više nije mogla da izbegne ovaj savez.

Vaf podiže ramena; bio je to čudno mladalački gest otežan drevnom inteligencijom koja je izvirivala iz njegovih očiju. "Ahhh, još nešto", reče on, ponašajući se u svemu kao Gospodar gospodara koji govori svojim jezikom i naređuje svima onima koji mogu da čuju. "Da li ćete nam takođe pomoći da proširimo ovaj... ovaj Atreidski manifest?"

"Zašto da ne? Sama sam ga napisala."

Vaf se iznenada nagnu napred. "Vi?"

"Niste valjda mislili da je to bio u stanju da učini neko ko ne

poseduje ovakve sposobnosti?"

On klimnu, ubeđen u to bez dalje rasprave. Ovo je bilo gorivo za misao koja mu upravo pade napamet, poenta u njihovom savezu: moćni umovi časnih majki savetovaće Tleilakse u svemu! Kakve veze ima to što su brojčano slabiji od onih kurvi Raštrkanih? Ko bi mogao da nadmaši takvu jednu kombinaciju mudrosti i nesavladivog oružja?

"Naslov manifesta takođe je punovažan", reče Odrade. "Ja sam zakoniti potomak Atreida."

"Hoćete li vi biti jedna od naših žena za razmnožavanje?" osmeli se on.

"Gotovo da sam izašla iz doba za razmnožavanje, ali ako naredite, vaša sam!"

33.

Sećam se prijatelja iz ratova koje su svi sem nas zaboravili.
Svi su oni pokopani u ranama koje smo zadobili.
Te rane su sva ona bolna mesta gde smo se borili.
Ostavimo borbe za nama, jer mi ih nismo tražili.
Šta smo potrošili, a šta smo za to dobili?

Pesma Raštrkanih

Burzmalij je temeljio svoje planove na onom najboljem što je naučio od svog bašara, savetujući se sam sa sobom oko mnogobrojnih mogućnosti i odstupnica. To je bila povlastica zapovednika! Pošto su to potrebe nalagale, saznao je sve što je mogao o zemljištu.

U doba starog carstva, pa čak i pod upravom Muad'Diba, oblast oko Tvrđave Gamu predstavljala je šumske rezerve, zemljište koje se dosta uzdizalo iznad nafte koja je pretila da prekrije harkonensku zemlju. Na ovom tlu Harkoneni su uzgajali neke od najboljih pilingitama, drveće postojane vrednosti koje su najveći bogataši oduvek cenili. Od najdrevnijih vremena upućeni su više voleli da se okružuju dobrim drvetom nego masovno proizvođenim veštačkim materijalima, poznatim tada kao polastin, polaz i pormbat (kasnije: tajn, laz i bat). Još od vremena starog carstva potiče pogrdan izraz kojim se karakterišu sitni bogataši i manje porodice, izraz nastao na osnovu poznavanja vrednosti retkog drveta.

'On je trostruki P', govorili su, želeći da kažu da se takva osoba okružila jevtinim kopijama napravljenim od deklariranih materija. Čak i kada su neki izraziti bogatuni bili primorani da upotrebe jedan od tri bedna P-a, svuda gde je to bilo moguće prerašavali bi ga u jedini P, pilingitam.

Burzmalij je sve ovo znao, pa i više od toga, kada je poslao svoje ljude u potragu za strategijski smeštenim pilingitamom u blizini nekugle. To drveće posedovalo je mnoge kvalitete zbog kojih su ga majstori umetnici naročito voleli: tek posečeno stablo moglo se

upotrebiti kao meko drvo; osušeno i ostavljeno da odstoji, trajalo je kao tvrdo drvo. Upijalo je mnoge pigmente, a kada bi se uglačalo moglo je da izgleda kao prirodni mermer. Što je još važnije pilingitam je bio antigljivično drvo i nijedan poznati insekat nikada ga nije smatrao primamljivim za jelo. Konačno, bio je otporan na vatru, a ostareli primerci živog drveta puštali su izdanke iz uvećanog i praznog kanala u središtu.

"Uradićemo nešto neočekivano", rekao je Burzmali svojim tragačima.

Za vreme svog prvog nadletanja ove oblasti opazio je izrazito lepljivo zelenilo lišća pilingitama. Šume na ovoj planeti bile su poharane i na razne načine uništene tokom gladnih godina, ali poštovanja vredni jedini P-ovi još su rasli među zimzelenim i tvrdim drvećem koje je ponovo bilo zasađeno po naređenju Sestrinstva.

Burzmalijski tragači pronašli su jedan takav jedini P koji je gospodario izbočinom iznad ne-kugle. Svojim lišćem natkriljivao je prostor od gotovo tri hektara. Tokom poslepodneva, kritičnog dana, Burzmali je postavio mamce na određenoj udaljenosti od ovog mesta i prokopao tunel od jednog plitkog ulegnuća do prostranog jezgra ovog pilingitama. Tu je sebi uredio mesto za upravljanje i smestio rezervne potrepštine za beg.

"Drvo je živi oblik", objasnio je svojim ljudima. "Zakloniće nas od tragača."

Neočekivano.

Burzmali nigde u svojim planovima nije pretpostavio da će sve njegove akcije proći neprimećene. Mogao je jedino da svoje snage rasporedi tako da udarce ne prima samo na jednom mestu.

Kada je napad otpočeo, uverio se da se sve odvija onako kako je i predvideo. Očekivao je da će se napadači osloniti na svoju brojnost, kao što su to učinili i pri napadu na Tvrđavu Gamu. Analitičarke Sestrinstva uveravale su ga da im najveća opasnost prethodi od snaga Raštrkanih - potomaka Tleilaksa koje su odgajile divlje i brutalne žene što su sebe nazivale Uvažanim Naložnicama. On je ovo shvatio kao preveliko samopouzdanje, a ne kao smelost. Prava smelost bila je deo arsenala svakog učesnika koga je obučavao bašar Miles Teg. Takođe mu je pomoglo i to što je mogao

da se osloni na Tega koji će improvizovati u okviru granica plana.

Preko svojih releja Burzmali je pratio puzavi beg Dankana i Lusile. Konjanici sa kom-šlemovima i sočivima za noć stvarali su veliku zbrku na položajima-mamcima, dok su Burzmali i njegove odabrane rezerve pazili na napadače, ne odajući ničim svoj položaj. Tegovo kretanje bilo je lako pratiti - trebalo je samo slediti njegove žestoke odgovore koje je upućivao napadačima.

Burzmali je s odobravanjem primetio da Lusila nije ni časa časila kada je čula da se zvuci bitke pojačavaju. Dankan je, međutim, pokušao da ostane i gotovo je uništio plan. Lusila je spasla plan ubovši Dankana u osećajni nerv i promumlavši: "Ne možeš mu pomoći!"

Kada je jasno začuo njen glas kroz pojačivače na šlemu, Burzmali u sebi opsova. I drugi će je čuti. Doduše, oni su je bez sumnje već pratili.

Burzmali izdade naredbu ispod praga čujnosti preko mikrofona ugrađenog u vrat i spremi se da napusti svoje mesto. Pažnju je uglavnom usredsredio na približavanje Lusile i Dankana. Ako sve prođe kao što je planirano, njegovi ljudi će ih dovesti ovamo, a prema položajima-mamcima nastaviće da beže dva prigodno odevena vojnika bez šlemova.

U međuvremenu, Teg je sejući užas utirao dimnu stazu kojom bi i neko površinsko vozilo moglo da umakne.

Jedan od pomoćnika prekide Burzmalija u razmišljanju: "Dva napadača se približavaju bašaru s leđa!"

Burzmali mahnu čoveku da se skloni. Malo nade je polagao u Tegove šanse. Sve se moralo podrediti spasavanju gole. Dok je osmatrao, Burzmali je sve vreme mislio:

Hajde! Trčite! Trčite, prokleti da ste!

Lusila je isto to mislila dok je požurivala Dankana, krećući se tik iza njega kako bi ga štitila otpozadi. Prikupila je sve svoje snage za krajnji otpor. U ovom trnutku do punog izražaja došli su njen odgoj i obučenost. Nikada se nemoj predati! Predati se značilo je prepustiti svoju svest životima iz sećanja neke sestre ili zaboravu. Čak se i Švangiju na kraju iskupila pruživši otpor i umrevši u benegeseritskom maniru, ne predavši se do samog kraja. Tako je, bar, Burzmali javio

preko Tega. Lusila je, okupivši svoje nebrojene živote, pomislila: Ni ja ne mogu manje da učinim!

Sledila je Dankana do jednog plitkog ulegnuća, pored debla džinovskog pilingitama; a tada iz tame izroniše neki ljudi čija je namera bila da ih odvuku ka stablu; gotovo da je nasrnula na njih poput kakvog barsekera, ali ju je sprečio glas koji joj je na uvo šapnuo na čakobsa jeziku: "Prijatelji!" Oklevala je jedan otkucaj srca, što je bilo dovoljno da ugleda mamce kako nastavljaju beg izašavši iz ulegnuća. To joj je na najrečitiji mogući način objasnilo plan i otkrilo identitet ljudi koji su ih držali pritisnutim uz tle što je upadljivo mirisalo na lišće. Kada su Dankana ugurali ispred nje u tunel koji je vodio do džinovskog drveta, a zatim stali da ih požuruju na čakobsa jeziku, Lusili postade jasno da je upala u stupicu tipične tegovske smelosti.

I Dankan je to shvatio. Na stigijanskom izlazu iz tunela on ju je prepoznao po mirisu i otkucao joj je na ruci poruku starim atreidskim borbenim jezikom.

"Pusti ih neka nas vode."

Način na koji joj je saopštio poruku na trenutak ju je zbunio, ali ubrzo je shvatila da je gola morao poznavati ovaj način opštenja.

Ljudi oko njih bez reči odložiše Dankanovu drevnu nezgrapnu lasersku pušku i gurnuše begunce kroz otvor jednog vozila koje joj nije bilo poznato. U tami je na kratko zatreperila crvena svetlost.

Burzmali saopšti svojim ljudima glasom ispod praga čujnosti: "Evo ih, kreću!"

Sa položaja-mamaca krenulo je dvadeset osam površinskih vozila i jedanaest lepetavih 'toptera. Prava diverzija, pomisli Burzmali.

Pritisak u ušima kaza Lusili da su sva vrata zatvorena. Crvena svetlost ponovo zatreperi i ugasnu.

Eksplziv raznese ogromno drvo što ih je okruživalo i njihovo vozilo, koje se sada moglo identifikovati kao površinsko vozilo, jurnu uvis na suspensorima i potisnicima. Lusila je mogla da prati njihovu putanju jedino posmatrajući odbleske vatri i iskrivljena ustrojstva zvezda koje su se videle kroz ovalni plaz. Suspenzorsko polje oko njih činilo je kretanje jezovitim i omogućavalo je jedino čulu vida da

ga primeti. Sedeli su u plastilnim sedištima dok je njihovo vozilo u cik-cak liniji preletalo obronak iznad Tegovog položaja. Putnici u vozilu nisu osetili nijednu od ovih divljih poromena u pravcu kretanja. Oko njih su postojale samo razigrane mrlje drveća i šikara, delimično u plamenu, da bi ih potom okružile zvezde.

Slepo su se držali preostalih šumskih vrhova koje Tegova laserska puška nije stigla da spali! Lusila se tek tada ponadala da će se i on možda izvući. Iznenada njihovo vozilo zadrhta i pređe u lagani let. Vidljive zvezde koje su uokviravali sićušni ovali plaza odjednom se izvrnuše, a potom ih zakloni neka tamna prepreka. U vozilu se ponovo uspostavi ravnoteža i pojavi nejasna svetlost. Lusila ugleda Burzmaliya kako otvara vrata s njene leve strane.

"Napolje!" odseče on. "Nemamo ni trenutka za bacanje!"

Prateći Dankana, Lusila ispuza kroz otvor na vlažnu zemlju. Burzmali je snažno lupi po leđima, zgrabi Dankana za ruku i stade da ih odvlači od kola. "Brzo! Ovamo!" Zaletese se kroz visoko žbunje do jednog uskog asfaltiranog puta. Burzmali koji je sada oboje držao, stade da ih požuruje preko puta, a zatim ih gurnu potrbuške u jedan jarak. Rasprostire preko njih zaštitno ćebe, te podiže glavu i pogleda unazad u pravcu iz koga su došli.

Lusila proviri pored njega i ugleda svetlost zvezda na padini. Osetila je da i Dankan zuri pored nje.

Daleko uz padinu, njihovo površinsko vozilo poče da ubrzava; njegove modifikovane izduvne mlaznice ocrtavale su se naspram zvezda. Zatim se uzdiglo u crvenoj perjanici i uputilo uvis. Iznenada, skrenu udesno.

"Naše?" prošapta Dankan.

"Da."

"Kako je uspelo da se uzdigne, bez..."

"Kroz jedan napušteni tunel akvadukta", prošapta Burzmali. "Vozilo je bilo programirano da automatski nastavi put." I dalje je zurio u udaljenu crvenu perjanicu. Odjednom, iz udaljenog crvenog traga suknu džinovski prasak plave svetlosti. Neposredno posle pojave svetlosti usledi i tupi udar.

"Ahhh", odahnu Burzmali.

Dankan reče prigušenim glasom: "Treba da pretpostave da ste

preopteretili pogon."

Burzmali uputi jedan zabezeknuti pogled ka tom mladom licu koje je bilo avetinjski sivo na mesečini.

"Dankan Ajdaho je bio jedan od najboljih pilota u atreidskoj službi", reče Lusila. Ovaj tajni delić znanja poslužio je svrsi. Burzmali istog časa shvati da nije puki vodič ovim beguncima. Njegovi štićenici posedovali su osobine koje su se, ako se za tim ukaže potreba, mogle dobro iskoristiti.

Plave i crvene iskre bleskale su po nebu u blizini mesta na kome je modifikovano površinsko vozilo eksplodiralo. Ne-brodovi su njušili tu udaljenu kuglu toplih gasova. Šta će njuškala odlučiti? Plave i crvene skliznuše iznad prevoja brda osvetljenog svetlošću zvezda.

Začuvši korake na putu Dankan tako hitro izvuče ručni pištolj da i sama Lusila zinu od iznenađenja. Ona položi šaku na njegovu ruku u želji da ga zaustavi, ali je on strese sa sebe. Zar nije primetio da se Burzmali ne uzbuđuje zbog ovog upada?

Jedan glas tiho ih pozva sa puta iznad njih: "Sledite me. Požurite."

Govornik, jedna pokretna mrlja tame, skoči k njima i krenu dalje kroz pukotinu u žbunju koje se protezalo duž puta. Tamne mrlje na snegom pokrivenoj padini sa druge strane zaštitnog žbunja uobličile se u desetak naoružanih prilika. Njih petoro okružiše Dankana i Lusilu i stadoše ih požurivati duž snegom prekrivenog puta pored žbunja. Ostali iz naoružane družine otrčase ne krijući se preko snežne padine do tamne linije drveća.

Posle stotinak koraka pet nemih prilika postrojiše se u nizu, dvojica napred, trojica pozadi, a begunci ostadoše zaklonjeni između njih, sa Burzmalijem na čelu i Lusilom tik iza Dankana. Uskoro stigoše do neke raspukline među tamnim kamenjem i zaustaviše se ispod jedne izbočine, osluškujući zvuke novih modifikovanih površinskih vozila koja su se podizala u vazduh iza njih.

"Mamci povrh mamaca", prošaputa Burzmali. "Zatrpali smo ih mamcima. Znaju da moramo panično bežati. A mi ćemo sakriveni čekati u blizini. Kasnije ćemo polako nastaviti... pešice."

"Neočekivano", prošaputa Lusila.

"Teg?" Bio je to Dankan koji se tiho oglasi.

Burzmal i se nagnu ka Dankanovom levom uvetu: "Mislim da su ga se dočepali." Burzmalijev šapat odavao je istinski duboku tugu.

Jedan od njihovih tamnih pratilaca reče: "Sada samo brzo. Tamo dole."

Proterali su ih kroz meku usku raspuklinu. U blizini se začu krckanje i neke ruke ih povukoše u zatvoren prostor. Krckanje je svuda dopiralo iza njih.

"Neka neko pričvrsti ta vrata", začu se.

Obasja ih svetlost.

Dankan i Lusila zurili su unaokolo osvrćući se po jednoj velikoj, bogato nameštenoj odaji očito usečenoj u stenu. Pod su prekrivali mekani tepisi - istkani u crvenim i zlatnim tonovima sa šarom neke prilike koja se ponavljala kao grudobran, izrađene u bledozelenom tonu. Na stolu blizu Burzmalija ležala je gomila odeće u neredu. On je prigušenim glasom razgovarao sa jednim članom njihove pratnje: svetlokosim muškarcem visokog čela i prodornih zelenih očiju.

Lusila je pomno slušala. Reči su bile razumljive i odnosile su se na raspored stražara, ali naglasak kojim je govorio zelenooki čovek nikada ranije nije čula; nalikovao je valjanju suglasnika i samoglasnika koji naglo naviru.

"Je li ovo ne-odaja?" upita ona.

"Ne." Odgovorio joj je čovek koji je stajao iza nje i koji je na isti način naglašavao reči. "Štite nas alge."

Nije se okrenula prema govorniku, već je podigla pogled prema svetlozelenim debelim algama na tavanici i zidovima. Videlo se svega nekoliko tamnih mrlja blizu poda.

Burzmal i prekide razgovor. "Ovde smo sigurni. Alge su uzgajane naročito za ovu priliku. Skeneri će zabeležiti samo prisustvo biljnog života, ali ne i onoga što alge skrivaju."

Lusila se okrete oko sebe, razvrstavajući pojedinosti odaje: harkonenski grifon urezan u kristalnom stolu egzotične presvlake na stolicama i ležajevima. Oružje nagomilano uz jedan zid sastojalo se od dva reda dugačkih laserskih pušaka poljskog tipa kakve ranije nikada nije videla. Svaka cev završavala se u obliku zvona i preko okidača je imala izrezbarenog kovrdžavog zlatnog čuvara.

Burzmal i nastavi svoj razgovor sa zelenookim čovekom.

Razgovarali su o tome kako da se preruše. Slušala je samo delićem uma dok je proučavala dva člana njihove pratnje koji su se zadržali u odaji. Ostala trojica iz pratnje izišli su jedan za drugim kroz prolaz u blizini naslaganog oružja, kroz otvor prekriven jednom debelom zavesom od svetlucavih srebrnastih niti.

Primetila je da Dankan pažljivo prati njihov razgovor, šake položene na mali laserski pištolj zataknut za pojas.

Raštrkani? pitala se Lusila. Kome li su odani?

Ona nemarno priđe Dankanu i koristeći se jezikom prstiju prenese mu svoje sumnje. Oboje pogledaše Burzmalija. Izdaja?

Lusila se vrati svom proučavanju odaje. Da li su ih promatrale neke nevidljive oči?

Prostor je osvetljavalo devet svetlećih kugli koje su stvarale osobena ostrvca jarkog osvetljenja. Sva svetlost bila je manje više usredištena ka mestu u čijoj je blizini Burzmalij razgovarao sa zelenookim muškarcem. Deo svetlosti dopirao je direktno iz pokretnih kugli koje su bile uključene na jarko-zlatno, a deo se mnogo mekše odbijao od algi. Ishod toga bio je da se nigde nisu mogle videti tamne senke, čak ni ispod nameštaja.

Svetlucave srebrnaste niti na unutrašnjim vratima se razdvojiše i u sobu uđe jedna starica. Lusila se zagleda u nju. Starica je imala izbrazdano lice, tamno poput starog ružinog drveta. Crte su joj bile izoštrene, a uokviravala ih je rasuta seda kosa koja joj je dopirala gotovo do ramena. Bila je odevena u dugačku crnu odoru ukrašenu zlatnim nitima u obliku mitoloških zmajeva. Žena se zaustavi iza jednog divana i položi svoje čvornovate ruke na naslon.

Burzmalij i njegov drug prekidoše razgovor.

Lusilin pogled pređe sa starice na njenu vlastitu odeću. Sem zlatnih zmajeva odore su bile slične po kroju, sa kapuljačama nabranim na ramenima. Razlikovale su se samo po bočnom prerezu i po načinu na koji su se otvarale spreda, gde se nalazio crtež zmaja.

Pošto žena nije progovorila, Lusila pogleda Burzmalija tražeći od njega objašnjenje. Burzmalij joj otvoreno uzvratila pogled. Starica nastavi da nemo proučava Lusilu.

Jačina te pažnje ispuni Lusilu nemirom. Videla je da je i Dankan

to osetio. I dalje je držao šaku na malom laserskom pištolju. Duga tišina koja je trajala dok su je te oči proučavale pojača njenu nelagodnost. Bilo je nečeg gotovo benegeseritskog u načinu na koji je starica stajala i posmatrala.

Dankan prekide tišinu, upitavši Burzmalija: "Ko je ona?"

"Ja sam ona koja će vam spasti kožu", odvrati starica. Glas joj je bio slab i praskav, ali naglasak je bio isti kao kod muškaraca.

Lusili Druga sećanja ponudiše sugestivno poređenje za staričinu odoru: slična je odorama koje su u davna vremena nosile žene za zabavu.

Lusila gotovo da zatrese glavom. Ova žena je sigurno bila prestara za takvu ulogu. A i oblik mitskih zmajeva razlikovao se od onih koje je nudilo sećanje. Lusila ponovo usredsredi pažnju na staričino lice: oči su bile vodnjikave od starosti. Jedna suva krasta smestila se na prevoju gde su kapci dodirivali kanale pored nosa. Bila je suviše stara za ženu koja služi za zabavu.

Starica se obrati Burzmaliju. "Mislim da će odgovarati." Zatim stade da skida svoju odoru sa zmajevima, a onda se obrati Lusili: "Ovo je za tebe. Nosi je s poštovanjem. Ubili smo da bismo ti je obezbedili."

"Koga ste ubili?" upita Lusila.

"Jednu postulantkinju Uvaženih Naložnica!" Iz staričinog promuklog glasa izbijao je ponos.

"Zašto da obučem tu odoru?" upita Lusila.

"Zameni ćemo odore", odgovori starica.

"Ne bez objašnjenja." Lusila odbi da prihvati ponuđenu odoru.

Burzmalij joj pristupi za jedan korak. "Možete imati poverenja u nju."

"Ja sam prijatelj tvojih prijatelja", reče starica. Ona mahnu odorom ispred Lusile. "Evo, uzmi je."

Lusila se obrati Burzmaliju. "Moram znati vaš plan."

"Oboje ga moramo znati", reče Dankan. "Ko od nas traži da verujemo ovim ljudima?"

"Teg", odvrati Burzmalij. "I ja." On pogleda staricu. "Možeš im izneti plan, Sirafa. Imamo vremena."

"Nosićete ovu odoru dok budete pratili Burzmalija u Isaji", reče

Sirafa.

Sirafa, pomisli Lusila. To ime je gotovo zvučalo kao da predstavlja linearnu varijantu nekog benegeseritskog imena.

Sirafa je proučavala Dankana. "Da, on je još suviše mali. On će biti prerušen i doveden zasebno."

"Ne!" uzviknu Lusila. "Meni je naređeno da ga čuvam!"

"Ponašate se budalasto", prigovori Sirafa. "Tragaće za ženom koja izgleda kao vi i koja se kreće u društvu nekoga ko liči na ovog mladića. Neće tragati za ženom za zabavu Uvaženih Naložnica i njenim noćnim pratiocem... niti za nekim gospodarem Tleilaksa i njegovom pratnjom."

Lusila jezikom ovlaži usne. Sirafa je govorila poverljivo i ubedljivo kao kakva kućna proktotrkica.

Sirafa prebaci odoru sa zmajevima preko naslona divana. Stajala je samo u trikou koji joj je prijanjao uz gipko, podatno i lepo zaobljeno telo. Telo je izgledalo mnogo mlađe od lica. Kad ju je Lusila pogledala, Sirafa pređe dlanovima preko čela i obraza povukavši ih unazad. Bore se izravnaše i pomoli se jedno mlađe lice.

Liceigrač?

Lusila je napregnuto zurila u ženu. Drugih pokazatelja koji bi ukazivali na Liceigrača nije bilo. Ipak...

"Skinij odoru!" naredi Sirafa. Glas joj je sada zvučao mlađe i još odrešitije.

"Poslušaj je", pridruži joj se Burzmali. "Sirafa će zauzeti tvoje mesto, kao jedan u nizu mamaca. To je jedini način da se probijemo."

"Probijemo, dokle?" upita Dankan.

"Do ne-broda", reče Burzmali.

"A kuda će nas on odvesti?" upita Lusila.

"U sigurnost", reče Burzmali. "Imaćemo shere, ali više ne mogu da kažem. Čak se i shere vremenom istroše."

"Kako ćete uspeti da me prerušite u Tleilaksa?" upita Dankan.

"Veruj nam da ćemo uspeti", reče Burzmali. Sve vreme je pomno promatrao Lusilu. "Časna majko?"

"Nemam izbora", prikloni se Lusila. Ona odreši gajke i smače odoru. Izvuče i mali ručni pištolj iz steznika i baci ga na divan. Njen

triko bio je svetlosiv, što Sarafi ne promače, kao ni noževi u koricama obavijenim oko članaka.

"Ponekad nosimo crno rublje", primeti Lusila kada se uvuče u odoru sa zmajevima. Tkanina je na prvi pogled izgledala teška, ali je u stvari bila laka za nošenje. Stala je da se vrti u njoj, oprobavajući kako se širi oko nje i kako pranja uz njeno telo gotovo kao da je za nju šivena. Na vratu ju je nešto greblo. Ona ispruži ruku i prstom pređe preko tog grubog mesta.

"Tu ju je pogodila strelica", reče Sirafa. "Brzo smo je uklonili, ali kiselina je ostavila mali trag na tkanini. Ne vidi se golim okom."

"Kako ti se čini?" upita Burzmali Sirafu.

"Vrlo dobro. Ali moraću da je uputim u još neke stvari. Ne sme da napravi nijednu grešku, ili će vas oboje ščepati dok kažeš britva!" Sirafa pljesnu rukama kako bi pojačala značenje svojih reči.

Gde li sam videla taj gest? upita se Lusila.

Dankan sa zadnje strane dodirnu Lusilinu ruku prstima, otkucavši na tajnom jeziku: "Taj pljesak rukama! Osobit je za Giedi I."

Lusili to potvrdiše i Druga sećanja. Da li je ova žena pripadala nekom izdvojenom društvu, koje je negovalo drevni način života?

"Momak bi sada trebalo da pođe", reče Sirafa. Ona dade znak dvojici preostalih članova pratnje. "Odvedite ga."

"Ovo mi se ne dopada", još jednom se usprotivi Lusila.

"Nemamo izbora", promrmlja Burzmali.

Lusila je mogla samo da se složi s njim. Znala je da je Burzmali položio zakletvu odanosti Sestrinstvu, i na to se oslanjala. A Dankan nije bio dete, priseti se ona. Njegove prana-bindu reakcije uvežbali su stari bašar i ona sama. Gola je posedovao osobine koje je malo ljudi van Bene Geserita bilo u stanju da dostigne. Nemo je posmatrala kako Dankan sa dvojicom muškaraca prolazi kroz treperavu zavesu.

Kada su otišli Sirafa zaobiđe divan i stade pred Lusilu položivši šake na kukove. Pogledi im se sretoše.

Burzmali pročisti grlo i pokaza na neurednu gomilu odeće na stolu pored sebe.

Sirafino lice, naročito njene oči, prisiljavale su čoveka da joj se povinuje. Imala je svetlozelene oči sa jasnim tačkicama. Nisu bile

zaklonjene ni iza sočiva niti bilo čega drugog.

"Izgledaš upravo onako kako treba", reče Sirafa. "Ne zaboravi da predstavljaš posebnu vrstu žena za zabavu i da je Burzmali tvoja mušterija. Obični ljudi vam se neće nametati."

Lusili ne promače skrivena aluzija u ovome. "Ali ima i onih koji bi mogli da budu nametljivi?"

"Sada se na Gamuu nalaze ambasade velikih religija", objasni Sirafa. "Za neke od njih nisi nikada ni čula. Potiču od onih koje nazivate Raštrkanima."

"A kako ih vi nazivate?"

"Tragačima." Sirafa pomirljivo podiže ruku. "Ne plaši se! Imamo zajedničkog neprijatelja."

"Uvažene Naložnice?"

Sirafa okrenu glavu u stranu i pljunu na pod: "Pogledaj me, Bene Geseritko! Obučena sam da ih ubijam! To je moja jedina dužnost i cilj!"

Lusila progovori, birajući reči: "Prema onome što znamo, u tome mora da si dobra."

"U nekim stvarima sam možda bolja i od tebe. Slušaj me dobro! Ti si stručnjak za seks? Razumeš li?"

"Zašto bi se sveštenici mešali?"

"Zovete ih sveštenicima? Pa... da. Ne bi se umešali ni iz jednog razloga koji ti može pasti na pamet. Seks zbog zadovoljstva, neprijatelj religije, a?"

"Ne prihvataj nikakvu zamenu za svetu radost", pripomenu Lusila.

"Neka te Tantrus štiti, ženo! Među Tragačima ima raznih sveštenika. Ima onih kojima ne smeta što neko nudi trenutnu ekstazu, umesto one obećane na drugom svetu."

Lusila se gotovo nasmeši. Da li ovaj samozvani ubica Uvaženih Naložnica misli da može deliti savete o religijama jednoj časnoj majci?

"Ima ovde ljudi koji idu unaokolo prerušeni u sveštenike", reče Sirafa. "Vrlo su opasni. Najopasniji su sledbenici Tantrusa, koji smatraju da je seks jedini način na koji treba štovati njihovog boga."

"Kako da ih prepoznam?" Sarafa u Lusilinom glasu razabra iskrenost i osećanje za proricanje.

"To nije tvoja briga. Ne smeš svojim ponašanjem ni u jednom trenutku otkriti da si prepoznala te odlike. Tvoja prva briga jeste da se pobrineš za cenu. Mislim da bi trebalo da tražiš pedeset sorala."

"Nisi mi rekla zbog čega bi se oni umešali?" Lusila pogledom okrznu Burzmalija. Odložio je gornju odeću i upravo je skidao bojnu uniformu. Ona ponovo upravi pažnju na Sirafu.

"Neki se još pozivaju na drevni ugovor koji im daje pravo da raskinu tvoju pogodbu sa Burzmalijem. Kako bi te proverili."

"Saslušaj pažljivo", reče Burzmali. "Ovo je važno."

Sirafa nastavi: "Burzmali će biti obučen kao poljski radnik. Nijedna druga odeća ne bi mogla da prikrije futrole za oružje. Oslovljavaćeš ga kao Skara, to je ovde vrlo često ime."

"Kako da se ponašam ako nas presretnu sveštenici?"

Sirafa iz pojasa izvuče malu vrećicu i daje je Lusili, koja joj odmeri težinu držeći je u šaci. "Unutra je dve stotine osamdeset tri solara. Ako se neko predstavi kao bogoslov... Upamti! Bogoslov!"

"Kako bih mogla da zaboravim?" Lusila se gotovo podrugnu, ali Sirafa ne obrati pažnju na to.

"Ako se takav umeša, vratićeš Burzmaliju pedeset solara i izvinićeš mu se. U toj vrećici se, takođe, nalazi tvoja karta, na kojoj piše da si žena za zabavu po imenu Pira. Reci svoje ime, hoću da čujem kako ga izgovaraš."

"Pira."

"Ne! Jače istakni 'a'."

"Pira!"

"To već može da prođe. A sada me krajnje pažljivo slušaj. Ti i Burzmali naći ćete se na ulici u kasno doba. Pretpostavka je da si već imala mušterije pre njega. Mora postojati dokaz za to. Sećaš se... ahh, zabavljaćeš Burzmalija pre no što krenete odavde. Razumeš?"

"Kakva učtivost?" reče Lusila.

Sirafa to prihvati kao učtivost i nasmeši se, ali krajnje kontrolisano. Njene reakcije bile su tako čudne!

"Samo nešto", reče Lusila. "Ako budem morala da zabavljam nekog bogoslova, kako kasnije da pronađem Burzmalija?"

"Skara!"

"Da! Kako ću pronaći Skara?"

"Čekaće u blizini gde god da pođeš. Skar će ti prići kada se pojaviš."

"Dobro. Ako nas neki bogoslov presretne, Skaru vraćam stotinu solara i..."

"Pedeset!"

"Ne, Sirafa." Lusila lagano zavrte glavom. "Kada ga ja zabavim, bogoslovu će biti jasno da je pedeset solara premalo."

Sirafa napući usne i uputi pogled Burzmaliju koji je stajao pored Lusile. "Upozorio si me na njen soj, ali nisam pretpostavljala da..."

Samo malo se posluživši Glasom, Lusila reče: "Ništa ti nemaš da pretpostavljaš dok ti ja ne kažem da to učiniš!"

Sirafa se namršti. Glas ju je očigledno zaprepastio, ali ton joj je i dalje bio bahat kada je nastavila. "Trebalo bi to da znači da ti nisu potrebna objašnjenja o seksualnim varijacijama?"

"Pretpostavka ti je tačna", odvrati Lusila.

"I ne treba da kažem da ta odora na tebi znači da si petostepeni stručnjak Hormu reda?"

Došao je sada red na Lusilu da se namršti. "Šta ako prikažem posebnosti koje prevazilaze taj peti stepen?"

"Ahhh", reče Sirafa. "Znači, nastavićeš da slušaš ono što govorim?"

Lusila kratko klimnu.

"Dobro", reče Sirafa. "Smem li da pretpostavim da vladaš pulsiranjem vagine?"

"Da."

"U bilo kom položaju?"

"U stanju sam da kontrolišem svaki mišić svoga tela!"

Sirafa pogleda u Burzmalija koji je i dalje stajao pored Lusile. "Istina?"

Burzmalij sleže ramenima: "Ne bi to inače tvrdila."

Sirafa se zamišljeno zagleda u vrh Lusiline brade. "Mislim da će to otežati stvar."

"A ja mislim da nisi u pravu", reče Lusila. "Sposobnosti koje sam naučila obično nisu na prodaju. One imaju za cilj nešto drugo."

"Oh, sigurna sam da je tako", reče Sirafa. "Ali seksualna

spretnost je..."

"Spretnost!" Lusila dozvoli sebi da u punoj meri Glasom izrazi bes jedne časne majke. Nije joj bilo važno što je to Sirafa možda i želela da postigne, trebalo joj je pokazati gde joj je mesto! "Spretnost, kažeš? U stanju sam da određujem temperaturu genitalija. Umem i mogu da uzbudim pedeset jednu erogenu zonu. Ja..."

"Pedeset jednu? Ali, ima ih samo..."

"Pedeset jednu!" odbrusi Lusila. "I onome što zatim sledi, plus dve hiljade osam kombinacija. Što dalje čini, u kombinaciji sa dve stotine pet seksualnih položaja..."

"Dve stotine pet?" Sirafa je bila potpuno zbunjena. "Sigurno ne misliš..."

"Tačnije, ako brojiš i manje varijacije. Ja sam Utiskivačica, što znači da sam ovladala sa tri stotine koraka u pojačavanju orgazma!"

Sirafa pročisti grlo i ovlaži usta jezikom. "Onda te moram upozoriti da se savladaš. Nemoj do kraja otkriti svoje sposobnosti i..." Ona još jednom pogleda u Burzmalija. "Zašto me nisi upozorio?"

"Jesam."

Lusila po njegovom glasu jasno razabra da ga sve ovo zabavlja, ali se ne okrenu kako bi se u to uverila.

Sirafa uzdahnu i ispusti dva duboka uzdaha. "Ako te bilo šta pitaju u vezi s tim, kaži da se spremaš da polažeš test za napredovanja. To bi moglo zadovoljiti sumnjivce."

"A ako me upitaju kakav je to test?"

"Oh, to je bar lako. Tajanstveno se nasmeši i ćuti."

"Šta ako me pitaju nešto o tom Hormu redu?"

"Pripreti da ćeš toga ko pita prijaviti svojim pretpostavljenima. Trebalo bi da prestanu s pitanjima."

"A šta ako ne prestanu?"

Sirafa slegnu ramenima. "Izmisli što god hoćeš. Tvoje okolišenje trebalo bi da zabavi čak i Istinozborca."

Lusilino lice bilo je potpuno mirno dok je razmišljala o svom položaju. Čula je i Burzmalija Skara! - kako se kreće iza njenih leđa. Nije videla neke ozbiljnije teškoće u izvođenju ovog lukavstva. Možda se čak pokaže kao zabavna međuigra, koju će kasnije moći da priča u Kapitolu. Sirafa se, primeti ona, cerila na Burz - Skara!

Lusila se okrete i pogleda mušteriju.

Burzmalu je stajao nag, dok su njegovo odelo za bitku i šlem bili uredno složeni pored male gomile grube odeće.

"Vidim da Skar nema ništa protiv vaših priprema za ovu pustolovinu", reče Sirafa. Ona pokaza rukom na njegov ukrućen penis. "Ostavljam vas."

Lusila ču kako Sirafa odlazi kroz treperavu zavesu. U Lusiline misli poče da se uvlači gorka istina:

"Na njegovom mestu trebalo je da se nalazi gola!"

34.

Zaborav je tvoja sudbina. U svim drevnim lekcijama život je neprestano dobijanje i gubljenje.

Leto II, glas iz Dar-es-Balata

"U ime našeg reda i njegovog nesalomivog Sestrinstva, ovaj zapis je procenjen kao verodostojan i vredan da uđe u hronike Kapitola."

Taraza je sa gnušanjem zurila u reči ispisane na projekciji ekrana. Jutarnja svetlost obojila je projekciju zbrkom žutih odsjaja, zbog čega su ispisane reči izgledale nejasne i tajanstvene.

Jednim ljutitim pokretom Taraza se odgurnu od projekcijskog stola, ustade i uputi se ka južnom prozoru. Dan je tek svanuo i senke u dvorištu bile su još dugačke.

Da li da lično odem tamo?

Ova misao izazva u njoj unutrašnji otpor. Ove odaje bile su tako... tako sigurne. To je bilo glupo i ona je toga bila svesna. Bene Geserit je boravio ovde više od hiljadu četiri stotine godina, pa ipak je planeta Kapitol još smatrana za samo privremeno boravište.

Ona položi levu šaku na glatki ram prozora. Svi njeni prozori bili su tako postavljeni da se kroz njih vidi drevna okolina. Odaja - njene razmere, nameštaj, boje - sve je ukazivalo na arhitekta i graditelje čija je jedina misao bila da pruže osećanje zaštite onima koji će tu stanovati.

Taraza pokuša da uroni u to osećanje sigurnosti, ali u tome ne uspe.

Dokazi sa kojima se upravo suočila ostavljali su izvesnu gorčinu u ovoj odaji, iako su reči bile izgovorene što je blaže bilo moguće. Njene savetnice bile su tvrdoglave (složile su se bez rezerve) i to je nije čudilo.

Da postanemo misonarke? I to za Tleilakse?

Ona dodirnu kontrolnu pločicu pored prozora i otvori ga. U odaju se odmah uvuče topli povetarac namirisani prolećnim cvetovima iz

voćnjaka jabuka. Sestrinstvo se ponosilo voćem koje je gajilo ovde, u središtu moći, odakle se rukovalo svim ostalim uporištima. Boljih voćnjaka nije bilo ni u jednoj od tvrđava i zavisnika Kapitola koji su tkali benegeseritsku mrežu preko većine planeta nastanjenih ljudskim bićima za vreme starog carstva.

"Znaćeš kakve su po njihovom voću", pomisli ona. "Poneke od starih religija još su u stanju da stvaraju mudrost."

Sa ovog prozora Taraza je mogla da vidi čitav južni niz zgrada Kapitola. Senka obližnje posmatračke kule izvukla je jednu dugačku neravnu liniju preko krovova i dvorišta.

Taraza je bila svesna toga da je ovo iznenađujuće mala nastamba za tako mnogo moći. S druge strane prstena voćnjaka i bašta prostirala se pravilna šahovska tabla koju su obrazovala privatna prebivališta i okolne plantaže. Na tim povlašćenim imanjima stanovale su sestre koje su se povukle, kao i odabrane odane porodice. Zapadnu granicu označavale su testerasto nazubljene planine čiji su se vrhovi često belasali od snega. Svemirsko polje ležalo je dvadeset kilometara prema istoku. Svuda unaokolo ovog jezgra Kapitola prostirale su se otvorene ravnice gde je pasla posebna vrsta stoke, stoke toliko osetljive na nepoznate mirise da je i pri najbezazlenijem upadu ljudi koji nisu imali lokalni miris kretala u pomamni stampedo. Najuvučeniije domove i njihove ograde od osetljivih biljaka podigao je prvi bašar i to tako da niko ne može da prođe kroz izukršane kanale u nivou tla ni danju ni noću, a da odmah ne bude primećen.

Sve je to izgledalo neplanski i kao slučajno nabacano, ali u svemu je ipak postojao strogi red. A to je bilo ono što je u pravom smislu predstavljalo Sestrinstvo - i Taraza je toga bila svesna.

Začuvši kako se neko nakašljava iza nje, Taraza se seti da je jedna od onih koje su bile najglasnije u Vaću ostala strpljivo da čeka kod otvorenih vrata.

Da čeka na svoju odluku.

Časna majka Belonda želela je da Odrade bude 'smesta ubijena'. Odluka nije doneta.

Ovog puta si to stvarno učinila, Dar. Očekivala sam da budeš divlje nezavisna. Čak sam to i priželjkivala. Ali, ovo!

Belonda, stara, debela, rumenih obraza, ledenog pogleda i cenjena zbog svoje prirodne žestine, želela je da Odrade bude osuđena kao izdajica.

"Tiranin bi je smesta smrskao!" bila je uporna Belonda.

Je li to sve što smo od njega naučile? pitala se Taraza.

Belonda je rekla da Odrade nije samo Atreid, već i Korino. Veliki broj njenih predaka bili su carevi, vice-namesnici i moćni administratori.

A sve je to podrazumevalo glad za moći.

"Njeni preci su preživeli Salusu Sekundus!" stalno je ponavljala Belonda. "Zar nas ničemu nisu naučila naša iskustva u odgajanju?"

Naučili smo da stvaramo Odrade, pomisli Taraza.

Pošto je preživela začinsku agoniju, Odrade je namerno poslata na Al Danab, ekvivalent Salusi Sekundus, kako bi kroz obuku prošla na planeti neprestanih iskušenja: visokih stena i suvih klanaca, toplih i ledenih vetrova, u atmosferi sa premalo i previše vlage. Smatrano je da je ta planeta pogodna za obuku onih koje će sudbina možda jednog dana odvesti na Rakis. Oni koji su se odatle vraćali bili su veoma žilavi. A jedna od najžilavijih postala je visoka, gipka i mišićava Odrade.

Kako da spasem ovu situaciju?

U najnovijoj Odradinoj poruci stajalo je da bilo kakav mir, čak i Tiraninov milenijum potiskivanja, zrači lažnom aurom koja može biti pogubna za one koji suviše u njega veruju. To je ujedno predstavljalo i snagu i pukotinu u Belondinoj raspravi.

Taraza podiže pogled prema Belondi koja je čekala na vratima. Suviše je debela! Razmeće se tim pred nama!

"Ne možemo eliminisati Odrade kao što ne možemo eliminisati ni голу", rekla je Taraza.

Belondin glas bio je prigušen i ravnomeran: "Oboje su sada suviše opasni po nas. Zar ne shvataš da ti Odrade narušava ugled tumačeći na ovaj način reči iz Sieč Tabra!"

"Da li mi Tiraninova poruka narušava ugled, Bel?"

"Znaš ti vrlo dobro na šta ja mislim. Bene Tleilaksi ne razlikuju dobro od zla."

"Prestani da skačeš sa teme na temu, Bel. Misli ti kruže poput

insekta oko cveta. Šta je to što ti u ovoj stvari smeta?"

"Tleilaksi! Napravili su tog golu da služi njihovim ciljevima. A Odrade sada traži od nas..."

"Ponavljaš se, Bel."

"Tleilaksi koriste prečice. Njihovo shvatanje genetike ne poklapa se sa našim. Takvo shvatanje nije primereno ljudima. Oni stvaraju čudovišta."

"Zar to zaista čine?"

Belonda uđe u odaju, obiđe sto i zaustavi se blizu Taraze, zaklonivši od pogleda Vrhovne majke nišu sa Čenoinom statuetom.

"Slažem se sa savezom sa sveštenicima sa Rakisa, ali ne i sa savezom sa Tleilaksima." Belondina odeća zašušta kada ona napravi pokret stisnutom pesnicom.

"Bel! Visoki sveštenik je sada jedan Liceigrač mimičar. Misliš li ti to na savez sa njim?"

Belonda ljutito odmahnu glavom. "Ima na hiljade onih koji veruju u Šai-Huluda! Svuda ih možete naći. Šta će oni misliti o nama ako se naša uloga u prevari ikada obelodani?"

"I sama znaš da nije baš tako, Bel! Pobrinuli smo se da samo Tleilaksi izvuku kraći kraj. Što se toga tiče, Odrade je u pravu."

"Nije tačno! Ako stupimo u savez sa njima i mi ćemo izvući kraći kraj. Bićemo primorane da služimo tleilaškom ustrojstvu. Biće to još gore od naše duge podložnosti Tiraninu."

Taraza ugleda opako sevanje u Belondinim očima. Njena reakcija bila je razumljiva. Nijedna časna majka nije mogla da misli na ropstvo kroz koje su prošle za vreme vladavine božanskog cara a da je pri tom ne obuzmu, u najboljem slučaju, samo obeshrabrujuća osećanja. Iz dana u dan trpele su udarce protiv svoje volje, nesigurne u opstanak Bene Geserita.

"Smatraš li da smo sebi obezbedile zagwarantovano snabdevanje začinom, stupivši u jedan tako glupi savez?" upita Belonda.

Taraza uvide da se razgovor stalno vrti oko istog. Bez melanža i agonije u kojoj se dolazi do preobražaja, nema ni časnih majki. Jedan od ciljeva kurvi Raštrkanih sigurno je i melanžni začim i način na koji ga Bene Geserit upotrebljava.

Taraza se vrati do stola i utonu u svoju psu-naslonjaču, zavalivši

se u nju dok se sedište oblikovalo prema njenim oblinama. To i jeste bio problem. Samo benegeseritski problem. Mada je sve vreme vršilo istraživanja i opite, Sestrinstvo nikada nije pronašlo zamenu za začin. Esnafu je začin bio potreban da kroz začinski trans oblikuje svoje navigatore, ali oni su mogli biti zamenjeni iksijanskom mašinerijom. Iks i njegovi pomoćnici nadmetali su se na esnafskom tržištu. Oni su imali alternativu.

Mi je nemamo.

Belonda pređe sa druge strane Tarazinog stola, položi obe pesnice na glatku površinu i nagnu se napred kako bi se s visine zagledala u Vrhovnu majku.

"Mi još ni izdaleka ne znamo šta su Tleilaksi učinili našem goli!"

"Odrade će to saznati."

"To nije dovoljan razlog da joj se oprostí njena izdaja!"

Taraza progovori tihim glasom: "Pokolenjima smo čekale na ovaj trenutak, a ti bi sada da tek tako prekineš izvođenje plana." Ona ovlaš lupi dlanom po stolu.

"Dragoceni plan Rakis nije više naš plan", reče Belonda. "Možda nikada nije ni bio."

Usredsredivši sve svoje važne mentalne moći u jednu žižu, Taraza stade da preispituje dublji smisao ove poznate dileme. Tokom upravo okončane prepirkle u veću često su je potezale.

Da li je gola-shema nešto što je pokrenuo Tiranin? Ako jeste šta onda one mogu da preduzmu s tim u vezi? Šta bi trebalo da preduzmu?

Dok su se raspravljale sve su na umu imale izveštaj manjine. Švangiju je bila mrtva, ali njena klika se nije raspala, i sada se činilo da im se i Belonda pridružila. Da li je Sestrinstvo samo sebe zaslepljivalo i to u pogubnoj meri? Odradin izveštaj o toj skrivenoj poruci na Rakisu mogao se tumačiti kao zloslutno upozorenje. Odrade je to i naglasila, obavestivši ih da joj je kao vodič poslužilo njeno unutrašnje osećanje opasnosti. Nijedna časna majka ne može olako da pređe preko jednog takvog događaja.

Belonda se ispravi i prekrsti ruke na grudima. "Nikada ne možemo da se do kraja oslobodimo uticaja koji su na nas izvršili učitelji u detinjstvu, kao ni ustrojstava koja su nas stvorila, zar ne?"

Ovakav argument nije bio uobičajen za benegeseritske prepirke. Suviše je podsećao na njihova vlastita osetljiva mesta.

Mi smo tajne aristokratkinje i naše potomstvo će naslediti moć. Da, to nam je slaba tačka, a Miles Teg je najbolji primer.

Belonda pronade jednu običnu stolicu i sede kako bi se našla oči u oči sa Tarazom. "U jeku Raštrkavanja", reče ona, "ostale smo bez nekih dvadesetak procenata onih koje smo smatrale našim omaškama."

"Kako mogu biti omaške ako nam se sada vraćaju?"

"Tiranin je svakako znao da će se ovo dogoditi!"

"Raštrkavanje je bilo njegov cilj, Bel. To je bila njegova Zlatna staza, način da ljudski rod opstane!"

"Poznato nam je šta je osećao prema Tleilaksima, pa ipak ih nije istrebio. Bio je u prilici, ali to nije učinio."

"Želeo je da obezbedi raznovrsnost."

Belonda lupi pesnicom po stolu. "U tome je, nema sumnje, sasvim uspeo!"

"Toliko puta smo se vraćali na ovo, Bel, ali ja ipak ne vidim način da izbegnemo ono što je Odrade učinila."

"Podložnost!"

"To ne. Da li smo ikada bile potpuno podložne bilo kom od careva od vremena pre Tiranina? Čak ni Muad'Dibu!"

"Još se nalazimo u Tiraninovoj zamci", optuživala je Belonda. "Kaži mi, zašto su Tleilaksi nastavili da stvaraju njegovog omiljenog golu? Prošli su milenijumi, a taj gola još izlazi iz njihovih rezervoara poput lutke na žici."

"Smatraš li da Tleilaksi još deluju prema tajnom Tiraninovom naređenju? Ako je to tačno, onda govoriš u Odradinu korist. Ona nam je stvorila zadivljujuće uslove da to ispitamo."

"Nije on ništa slično naredio! Jednostavno je upravo tog golu učinio dražesno privlačnim za Bene Tleilakse."

"A ne i za nas?"

"Vrhovna majko, kucnuo je čas da se izvučemo iz Tiraninove zamke i to na direktan način."

"O tome ću ja odlučiti, Bel. Još sam naklonjena opreznom savezu."

"Tada nam bar dozvoli da ubijemo голу. Šeana može imati decu. Mogle bismo..."

"Ovo nije, niti je ikada bio samo plan za razmnožavanje!"

"Mogao bi biti. Šta ako grešiš u tumačenju moći koja se nahodi s druge strane atreidskog predskazanja?"

"Svi tvoji predlozi vode ka udaljavanju od Rakisa i Tleilaksa, Bel."

"Sestrinstvo bi moglo da izvede pedeset pokoljenja sa sadašnjim zalihama začina. Više smo nego dobro opskrbljene."

"Smatraš li da je pedeset pokoljenja dugačko razdoblje, Bel? Zar ne shvataš da upravo zbog te svoje osobine ne sediš na mom mestu?"

Belonda se odgurnu od stola i stolica oštro zapara po podu. Tarazi je bilo jasno da je nije ubedila. U Belonu nije više mogla da ima poverenja. Možda će ona biti ta koja će morati da umre. Gde se u tome nazirao uzvišeni cilj?

"Ovo nas nikuda ne vodi", reče Taraza. "Ostavi me."

Ostavši sama, Tereza još jednom razmotri Odradinu poruku. Bila je zloslutna. Nije bilo teško shvatiti zašto su Belonda i ostale tako žestoko reagovala. A to je ukazivalo na opasan nedostatak savlađivanja.

Još nije došlo vreme za Sestrinstvo da sastavlja svoju poslednju želju i testament.

Na neki čudan način, Odrade i Belonu povezivao je isti strah, ali one su došle do različitih odluka našavši se u stupici tog stanja. Način na koji je Odrade protumačila poruku utisnutu u stenje Rakisa izražavalo je jedno čudno upozorenje:

Ovo će, takođe, minuti.

Da li nam je kucnuo sudnji čas, da li će nas smožditi grabežljive horde Raštrkanih?

Ali tajna akslotl rezervoara bila je sada Sestrinstvu na dohvat ruke.

Ako time ovladamo, ništa nas ne može zaustaviti!

Taraza prelete pogledom preko sitnica u svojoj odaji. Ovde se još osećala moć Bene Geserita. Kapitol je ostao sakriven iza odbrambenog jarka od ne-brodova, njegov položaj nigde nije bio zapisan, sem u umovima njenih vlastitih ljudi. Nevidljivost.

Privremena nevidljivost! Nesrećni slučajevi se događaju.

Taraza ispravi ramena. Preduzmi mere obezbeđenja, ali nemoj živeti u njihovoj senci, stalno se skrivajući. Litanija protiv straha mogla je da posluži svrsi kod izbegavanja senki.

Da je bilo ko drugi sem Odrade uputio tu upozoravajuću poruku sa uznemirujućim implikacijama da Tiranin još upravlja svojom Zlatnom stazom, ona bi bila daleko manje užasna.

To prokleta atreidsko umeće!

"Puko tajno društvo?"

Taraza zaškrguta zubima obuzeta besom.

"Sećanja nisu dovoljna sem ako vas ne pozivaju ka uzvišenim ciljevima!"

A šta ako je stvarno istina da Sestrinstvo više ne čuje muziku života?

Neka je proklet! Tiranin je još mogao da ih dodirne.

Šta pokušava da nam kaže? Nemoguće je da je njegova Zlatna staza u opasnosti. Raštrkani su se za to pobrinuli. Ljudski rod raširio je svoju vrstu u nebrojenim pravcima, poput bodlji na leđima nekog ježa.

Da li je imao viziju Raštrkanih koji se vraćaju? Da li je moguće da je predvideo ovu trnovitu mrlju na kraju svoje Zlatne staze?

Znao je da ćemo posumnjati u njegove moći. Znao je!

Taraza pomisli na sve brojnije izveštaje o Raštrkanima koji su se vraćali u potrazi za svojim korenima. Zadivljujuća raznovrsnost ljudi i artefakata praćena zadivljujućim stepenom tajanstvenosti i jasnim dokazima zavere. Ne-brodovi čudnog izgleda, oružja i artefakti takve izrade da čoveku zastane dah. Razni narodi i razni običaji.

Neki zapanjujuće primitivni. Bar spolja.

A želeli su mnogo više od melanža. Taraza je prepoznala taj čudni oblik misticizma koji je Raštrkane nagnao da se vrate. "Želimo vaše drevne tajne!"

Poruka Uvaženih Naložnica takođe je bila jasna: "Uzećemo ono što želimo."

Odrade dobro drži uzde u rukama, pomisli Taraza. Imala je Šeanu. Uskoro, ako Burzmali uspe, imaće i golu. Ima Gospodara Tleilaksa. Mogla bi da dobije i sam Rakis!

Kada samo ne bi bila Atreid!

Taraza baci pogled na projekciju reči koja je još poigravala iznad njenog stola: poređenje ovog novog Dankana Ajdaha sa onima koji su bili pogubljeni. Svaki novi gola nezatno se razlikovao od prethodnog. To je bilo sasvim jasno. Tleilaksi su nešto poboljšavali. Ali šta? Da se ključ nije možda krio u ovim novim Liceigračima? Tleilaksi su očigledno tragali za Liceigračem koga će biti nemoguće otkriti, mimičarem čija će mimika biti dovedena do savršenstva, imitatorom oblika koji će ne samo imitirati površinska sećanja svojih žrtava već i najdublje misli i identitet. Bio je to oblik besmrtnosti čak i primamljiviji od onoga koji gospodari Tleilaksa sada koriste. To je sigurno bio razlog zašto slede ovaj smer.

Njene vlastite analize slagale su se sa većinom analiza njenih savetnica: takav jedan mimičar postajao bi imitirana osoba. Odradin izveštaj o Liceigraču-Tueku bio je krajnje značajan. Čak ni gospodari Tleilaksa možda ne bi bili u stanju da istresu jednog takvog Liceigrača iz njegovog imitiranog oblika i načina ponašanja.

A njegova ubeđenja.

Prokleta Odrade! Saterala je svoje sestre u ugao. Bile su primorane da slede Odrade i Odrade je to znala!

Otkud je ona to mogla znati? Da li je to opet zasluga onog divljeg talenta?

Ne mogu da delim nasumice. Moram da saznam.

Taraza se podvrgnu dobro poznatom režimu kako bi povratila osećanje mira. Nije se usudila da donosi trenutne odluke dok je bila besna. Pomagao joj je jedan dugačak pogled upućen Čenoinoj statueti. Podigavši se iz psu-naslonjače, Taraza se vrati do svog najomiljenijeg prozora.

Često ju je smirivao pogled na ovu okolinu, praćenje promena u daljini u zavisnosti od dnevnog kretanja sunčeve svetlosti i promena u vremenu kojima se na ovoj planeti dobro upravljalo.

Obuze je glad.

Danas ću jesti sa akolitkama i redovnicama.

Ponekad bi joj pomoglo kad bi oko sebe okupila mladež i podsetila se na nepromenjive obrede obroka, dnevnog reda - jutro, podne, večer. To je bilo nešto u šta se mogla pouzdati. Uživala je da

posmatra svoj narod. Podsećali su na plimu koja zbori o dubljim stvarima, nevidljivim silama i većim moćima koje su istraživale jer je Bene Geserit pronašao načine da prati to istrajavanje.

Ove misli povratije Tarazi ravnotežu. Gundava pitanja mogu da pričekaju. Mislila je na njih ne uzbuđujući se.

Odrade i Tiranin bili su bez sumnje u pravu: bez uzvišenog cilja nismo ništa.

Ipak se nije mogla prenebregnuti činjenica da je odlučujuće odluke na Rakisu donosila osoba koja je patila od povratnih atreidskih mana. Odrade je oduvek pokazivala tipične atreidske slabosti. Bila je krajnje blagonaklona prema zabludelim akolitkama. Iz takvog ponašanja rađa se naklonost!

Naklonosti koje mogu biti opasne, kao i one koje zamagljuju um.

Na ovaj način oslabljenim osobama trebalo je izbiti stečenu kolebljivost. Tada su pozivane sposobnije sestre da zabludele akolite uzmu u svoje ruke i oduče ih od tih slabosti. Razume se, Odradino ponašanje otkrivalo je kod akolita ove mane. To se mora priznati. Možda je i Odrade na taj način rezonovala.

Ovaj način razmišljanja pomakao je u Tarazinim razmišljanjima nešto tanano i moćno. Bila je primorana da odagna duboko osećanje usamljenosti. Nagrizalo ju je. I melanholija može da zamagli um, isto kao naklonost... ili, čak, ljubav. Taraza i njene budne sestre iz sećanja pripisivale su ovakve emocionalne odgovore svesti o prolaznosti. Bila je primorana da se suoči sa činjenicom da jednog dana neće biti ništa više do gomila sećanja u nečijem tuđem živom telu.

Sećanja i slučajna otkrića, bila je svesna toga, učinila su je ranjivom. I to upravo onda kad joj je bila potrebna svaka iole upotrebljiva sposobnost!

Ja još nisam mrtva.

Taraza je znala kako da se oporavi. Znala je i koje su posledice toga. Uvek posle ovakvih napadaja melanholije čvršće bi se hvatala za život i njegove ciljeve. Odradino ponašanje koje je otkrivalo njene mane predstavljalo je izvor snage za Vrhovnu majku.

Odrade je to znala. Taraza se namrgođeno nasmeja, konačno shvativši. Vrhovna majka bi uvek pojačala svoju vlast nad časnim

majkama kada bi se povratila od napada melanholije. Drugi su to primećivali, ali samo je Odrade znala za unutrašnji bes.

Eto!

Taraza shvati da se suočila sa nesrećnim semenjem svoje osujećenosti.

Odrade je u nekoliko navrata jasno prepoznala šta se krije u središtu ponašanja Vrhovne majke. Džinovski krik besa protiv načina na koji su drugi iskorišćavali njen život. Moć tog potisnutog besa bila je zastrašujuća, mada se on nikada nije mogao izraziti tako da sebi da oduška. Taj bes ne sme nikada sagoreti. Kako je to bilo bolno! Bol se samo pojačavao zbog činjenice da je Odrade toga bila svesna.

Razume se, takve stvari čine ono što i treba da čine. Ono što je benegeseritski red nametao svojim članicama razvijalo je određene mišiće u umu. Izgradili su se slojevi žuljeva koji nikome izvana nisu bili vidljivi. Ljubav je bila jedna od najopasnijih snaga u vasseljeni. Morale su da se zaštite protiv nje. Jedna časna majka nikada nije mogla da pripada samo sebi, čak ni u službi Bene Geserita.

Simulacija: Igramo ulogu koja će nas spasti, Bene Geserit će opstati!

Koliko dugo će ovog puta biti podložni? Narednih tri i po hiljade godina? Neka su svi prokleti! To će ipak biti privremeno.

Taraza okrenu leđa prozoru i okrepljujućem predelu koji se video kroz njega. Odista se osećala okrepljenom. Preplavila ju je nova snaga. Dobila je dovoljno snage da prevaziđe tu izjedajuću odbojnost koja ju je sprečavala da donosi važne odluke.

Poći ću na Rakis.

Više nije mogla da zaobilazi izvor svoje odbojnosti.

Možda ću morati da učinim ono što Belonda želi.

35.

Ljudska bića pokreće njihov vlastiti opstanak, opstanak vrste i opstanak životne sredine. Tokom života redosled važnosti se menja. Koje su stvari na pravom mestu u određenom dobu? Vreme? Probava? Da li je njoj ili njemu odista stalo? Sve one različite gladi koje telo može da iskusi i za koje se nada da će ih zadovoljiti. Šta bi još moglo biti važno?

Reči Leta II upućene Hvii Noree; njegov glas: Dar-es-Balat

Miles Teg se probudi u tami i potom razabra da ga nose na nosiljci koju podupiru suspenzori. Po njihovom slabom energetsom sjaju bio je u stanju da razabere sićušne suspenzorske sijalice koje su se ljuljale oko njega.

Usta su mu bila začepljena, ruke čvrsto vezane na leđima a oči slobodne.

Znači, nije im stalo do onoga što vidim.

Nije umeo da kaže ko su oni. Klataće kretanje tamnih prilika oko njega govorilo mu je da se kreću niz neravan teren. Neka utrta staza? Nosiljka se glatko kretala na svojim suspenzorima. Mogao je da oseti blago mrmorenje suspenzora kada se družina zaustavila kako bi se dogovorili oko promene pravca, jer im je ovuda prolaz bio otežan.

Tu i tamo, kada bi naišli na neku prepreku, ugledao bi treperenje svetlosti ispred njih. Uskoro su stupili u neku osvetljenu oblast i zaustavili se. Ugledao je jednu jedinu sjajnu kuglu na visini od tri metra iznad tla, privezanu za motku kako se lagano vijori na prohladnom povetarcu. Pri njenom žutom sjaju on razabra neku daščaru u središtu blatnjave čistine i mnoge tragove u utabanom snegu. Oko čistine je primetio grmlje i nekoliko preostalih stabala. Neko pređe preko njegovog lica ručnom svetiljkom koja je bacala jači snop. Nije bila izgovorena nijedna reč, ali Teg vide šaku koja je pokazivala prema daščari. Retko je imao priliku da vidi neku tako trošnu građevinu. Činilo se da će se srušiti i pri najmanjem dodiru.

Mogao je da se opkladi da plafon prokišnjava.

Njegova družina se još jednom pokrenu, uputivši se ka daščari. Proučavao je svoju pratnju pri nejasnoj svetlosti - lica umotana do očiju u plašteve koji su im skrivali usta i brade. Kosa im je bila pokrivena kapuljačama. Odeća prostrana tako da je prikrivala pojedinosti tela, sem okvirno naglašenih ruku i nogu.

Sjajna kugla pričvršćena za motku se ugasi.

Na daščari se otvoriše vrata kroz koja se prostre blistavi sjaj preko čistine. Pratnja ga ugura unutra i ostavi. Čuo je kako za njim zatvaraju vrata.

Unutrašnje osvetljenje ga zaslepi posle tame iz koje je došao. Teg stade žmirkati dok mu se oči nisu privikle na promenu. Osetio se čudno istisnutim, te se osvrnu oko sebe. Očekivao je da unutrašnjost daščare bude ravna spoljašnjosti, ali odaja je bila uredna i gotovo bez nameštaja - samo tri stolice, mali sto i... on oštro udahnu: jedna ksijanska sonda! Zar nisu osetili shere u njegovom dahu?

Ako su već bili tolike neznalice neka samo upotrebe sondu. Za njega će to biti agonija, ali iz njegovog uma ništa neće izvući.

Nešto školjocnu iza njega i on začu nečije kretanje. Troje ljudi pojavi se u njegovom vidokrugu i rasporedi se oko podnožja nosiljke. Nemo su zurili u njega. Teg stade da odmerava svu trojicu. Onaj koji mu se nalazio s leve strane nosio je tamno jednodavno odelo sa spuštenim reverima. Muškarac. Imao je četvrtasto lice kakvo je Teg sretao kod nekih urođenika sa Gamua - male, sjajne oči zurile su pravo u Tega. Bilo je to lice inkvizitora, osobe koju nije mogla da dirne ničija agonija. Harkoneni su u svoje vreme dosta takvih uvezli. Jednostrani tipovi koji su bili u stanju da pričinjavaju bol i da im se pri tome ni najmanje ne promeni izraz lica.

Onaj koji je stajao kod Tegovih stopala bio je odeven u komotnu crnosivu odeću sličnu odeći članova pratnje, ali kapuljača mu je bila zabačena unazad i otkrivala jedno prijatno lice i gustu sedu kosu. Sa lica se ništa nije moglo pročitati, a odeća je malo toga otkrivala. Nije se moglo zaključiti da li je u pitanju muškarac ili žena. Teg se potrudi da upamti to lice: široko čelo, četvrtasta brada, velike zelene oči iznad, poput noža oštrog nosa; sićušna usta bila su napućena i izražavala odvratnost.

Treći član ove skupine najduže zaokupi Tegovu pažnju: visok, u dobro skrojennom jednodelnom odelu preko koga je nosio raskopčan crni prsluk. Savršeno mu je odgovaralo. Odeća mu je bila skupa. Nije nosio odlikovanja ili oznake čina. Bio je muškarac, u to nije bilo sumnje. Taj čovek je pokazivao da mu je dosadno i Teg ga po tome upamti. Usko, oholo lice, smeđe oči, tankousna usta. Dosađivao se, dosađivao! Sve ovo ovde predstavljalo je neopravdano trošenje njegovog dragocenog vremena. On je imao neodložna posla negde drugde i ostala dvojica, njemu podređeni, moraju to shvatiti.

Taj je, pomisli Teg, službeni posmatrač.

Onaj koji se dosađivao poslat je od strane gospodara ovog mesta da posmatra i izveštava o tome šta ovde bude video. Gde li mu je tašna za podatke? Ahhh, da: eno je tamo, oslonjena o zid iza njega. Takve tašne bile su kao značke za ovu vrstu funkcionera. Za vreme svog izviđačkog obilaska Teg je viđao te ljude na ulicama Isaija i ostalih gradova na Gamuau. Male, tanke tašne. Što je funkcioner bio važniji, to mu je tašna bila manja. U tašnu ovog ovde jedva da bi moglo stati nekoliko kalemova za podatke i jedno sićušno kom'oko. On se nikada nije odvajao od 'oka koje ga je povezivalo sa njegovim pretpostavljenima. Tanka tašna: ovaj ovde bio je važan funkcioner.

Teg uhvati sebe kako se pita šta bi posmatrač odgovorio ako bi ga kojim slučajem upitao: "Šta ćete im reći o mom spokoju?"

Odgovor je već bio ispisan na tom licu, koje je izražavalo dosadu. On ne bi čak ni odgovorio. On nije bio ovde da daje odgovore. Kada ovaj krene, pomisli Teg, koračaće dugačkim koracima. Pažnja će mu biti usredsređena u daljinu, gde ga, to samo on zna, kakve moći očekuju. Prisloniće tašnu uz nogu kako ne bi zaboravio na svoju važnost i kako bi privukao pažnju ostale dvojice svojom značkom za moć.

Nezgrapna prilika kod Tegovih stopala progovori prisiljavajućim glasom, bez sumnje ženskim, sudeći prema treperavim tonovima.

"Vidite kako se drži i kako nas posmatra? Tišina ga neće slomiti. Rekoh vam to pre no što smo ušli. Traćite naše vreme, a nemamo ga baš na pretek da bismo se bavili takvim besmislicama."

Teg se zagleda u nju. Bilo je nečeg neodređeno poznatog u njenom glasu. Sadržao je ponešto od treperavosti koja se mogla

sresti u glasu neke časne majke. Zar je to bilo moguće?

Gamu tip tmurnog lica klimnu. "U pravu si, Meterli. Ali ne izdajem ja ovde naređenja."

Meterli? razmišljao je Teg. Ime ili titula?

Oboje pogledaše u funkcionera. Ovaj se okrenu i sagnu do svoje tašne za podatke. Izvadi iz nje jedno malo kom'oko i ostade tamo da stoji zaklanjajući ekran od svojih pratilaca i Tega. 'Oko zasvetle zelenim sjajem, koji na posmatračevo lice upravi bolesničko osvetljenje. Nestade njegovog važnog izgleda. Nemo je pomerao usne, oblikujući reči samo za nekoga ko je putem 'oka mogao da ih vidi.

Teg ničim nije pokazao da ume da čita sa usana. Svako ko je prošao školu Bene Geserita ume da čita sa usana iz gotovo svakog ugla iz koga su one vidljive. Taj čovek govorio je jednom verzijom starogalaškog.

"Ovo je nesumnjivo bašar Teg", reče on. "Izvršio sam identifikaciju."

Zelena svetlost poigravala je na licu funkcionera dok je zurio u 'oko. Ko god da je bio u vezi s njim nalazio se u živom kretanju, ako je ta svetlost išta značila.

Funkcionerove usne se ponovo bezglasno pokrenuše: "Niko od nas ne sumnja da je uslovljen protiv bola, a miriše i na shere. On će..."

On učuta kada zelena svetlost još jednom zaigra na njegovom licu.

"Ja ne pravim ustupke." Njegove usne su pažljivo oblikovale reči na starogalaškom. "Vi znate da ćemo dati sve od sebe, ali preporučujem da sve snage usmerite na presretanje gole."

Zelena svetlost se ugasi.

Funkcioner zakači 'oko za pojas, okrenu se prema svojim drugovima i klimnu im glavom.

"T-sonda", reče žena.

Zaljuljaše sondu iznad Tegove glave.

Nazvala ju je T-sondom, pomisli Teg. On podiže pogled prema kapuljači, dok su mu je navlačili. Na njoj nije bilo iksijanskih oznaka.

Teg iskusi čudno osećanje dQja vu. Osećao je kao da se njegovo

ovdašnje zatočenje dogodilo već mnogo puta ranije. Nije bilo nijednog dQja vu slučaja, već je to bilo jedno duboko prepoznavanje poznatog: zatočenik i ispitivači - ovo troje... sonda. Osećao se ispražnjenim. Otkud mu je ovaj trenutak bio poznat? Nikada nije lično upotrebio neku sondu, ali je podrobno ispitao njihovu upotrebu. Bene Geserit je često koristio bol, ali se uglavnom oslanjao na Istinozborce. Čak i više od toga, Sestrinstvo je verovalo da bi pojedine opreme u suviše velikoj meri mogle da ih učine zavisnima od Iksa. To bi značilo priznavanje slabosti, znak da ne mogu bez takvih prezira vrednih sredstava. Teg je čak sumnjao da je ovaj stav donekle bio posledica Batlerijanskog džihada, pobune protiv mašina koje su u stanju da kopiraju suštinu ljudskih misli i sećanja.

DQja vu!

Mentatska logika ga je pitala: odakle mi je poznat ovaj trenutak? Znao je da nikada ranije nije bio zatvorenik. Ovo je predstavljalo veoma smešnu zamenu uloga. Veliki bašar Teg zarobljenik? Mogao je gotovo da se nasmeje. Duboko osećanje bliskosti nije usled toga nestalo.

Njegovi zarobljivači namestiše mu kapuljaču tačno iznad glave i stadoše da oslobađaju meduzine kontakte jedan po jedan, pričvršćujući mu ih za lobanju. Funkcioner je posmatrao svoje drugove na delu, a na njegovom inače bezosećajnom licu primećivali su se neznatni znaci nestrpljenja.

Teg osmotri sva tri lica. Koje će od njih igrati ulogu 'prijatelja'? Ahhh, da: ona koju zovu Meteril. Zadivljujuće. Da li je ona možda bila neki vid Uvažene Naložnice? Niko joj se nije klanjao kao što bi se moglo očekivati prema onome što je Teg čuo o tim Izgubljenim povratnicima.

Doduše, ovo su bili Raštrkani - sem možda muškarca četvrtastog lica u smeđem jednodielnom odelu. Teg je pažljivo proučavao ženu: ta zamršena seda kosa, taj spokoj u široko razmaknutim zelenim očima, blago isturena brada koja je odavala čvrstu i pouzdanu osobu. Priličila joj je uloga 'prijatelja'? Meterlino lice moralo se poštovati - odavalo je osobu kojoj se može verovati. Doduše, Teg u njoj otkri i sklonost ka uzmicanju. Ona je bila ta koja će pažljivo vrebati na pravi trenutak da se umeša. Bez sumnje je prošla kroz

benegeseritsku školu.

Ili su je obučile Uvažene Naložnice.

Završili su sa prikacinjnjem kontakata. Gamu tip zaljulja konzolu sonde i postavi je tako da su sve troje mogli da vide ekran. Ali ne i Teg.

Žena mu otčepi usta, potvrdivši da je u pravu. Ona će predstavljati izvor zadovoljstva. On stade da kruži jezikom po ustima kako bi povratio čulo ukusa. Lice i grudi još su mu bili pomalo ukočeni usled pogotka ošamućivača koji ga je oborio. Pre koliko vremena se to dogodilo? Ako se moglo verovati bezglasnim rečima funkcionera, Dankan je umakao.

Gamu tip pogleda u posmatrača.

"Možeš početi, Jare", reče funkcioner.

Jar? Teg poče prebirati po sećanju. Čudno ime. Gotovo kao da zvuči kao tleilaško. Jar nije bio Liceigrač... niti gospodar Tleilaksa. Za jedne je bio suviše krupan, a da pripada drugima nisu postojali nikakvi znaci. Budući da je prošao benegeseritsku obuku Teg je bio siguran u to.

Jar dodirnu kontrole na kontroli sonde.

Teg začu sebe kako gundā od bola. Nije bio pripremljen za toliki bol. Mora da su već na početku uključili svoju paklenu spravu na maksimum. U to nema sumnje! Znali su da je mentat. Mentat je u stanju da se udalji od izvesnih potreba tela. Ali ovo je zaista bilo mučno. Nije mogao da uzmakne. Celo telo mu se treslo u agoniji i pretila je opasnost da mu se pomuti svest. Da li je shere mogao da ga i od ovog zaštiti?

Bol se postepeno smanjivao i konačno nestao, a za njim su ostala samo drhtava sećanja.

Ponovo!

Iznenada mu pade na pamet da je začinska agonija kroz koju prolaze časne majke verovatno nalik na ovo. Sigurno je tako, jer veći bol ne može da postoji. Borio se da ne progovori, ali čuo je sebe kako gundā, stenje. Sve sposobnosti koje je ikada stekao, kao mentat ili kao Bene Geserit, bile su uvučene u igru, s namerom da ga zaštite od želje da oblikuje reči, da moli da ga poštede, da daje obećanja kako će im sve reći samo ako prestanu.

Agonija još jednom oslabi, a zatim ga ponovo u naletu preplavi.

"Dosta!" Bila je to žena. Teg uznastoja da se seti njenog imena. Meterli?

Jar progovori mrzovoljnim glasom: "Toliko je pun shere da će ga štititi bar godinu dana." On pokaza na konzolu. "Prazna."

Teg je u kratkim razmacima uvlačio vazduh. Agonija! Nastavila je da raste uprkos Meterlinom zahtevu.

"Rekoh, dosta!" odbrusi Meterli.

Kako joj samo glas iskreno zvuči, pomisli Teg. Osetio je da se bol smanjuje, povlači, izvlačeći mu iz tela sve živce zajedno sa nitima duge agonije kroz koju je prošao.

"Ne postupamo kako treba", reče Meterli. "Ovaj čovek ovde je..."

"Poput svakog drugog čoveka", završi rečenicu Jar. "Da priključim poseban kontakt za njegov penis?"

"Ne dok sam ja ovde!" reče Meterli.

Teg oseti da ga je gotovo pridobila svojom iskrenošću. Poslednja nit agonije napusti mu telo i on ostade da leži sa osećanjem da je privremeno udaljen sa površine koja ga je pridržavala. Osećanje dQja vu i dalje je bilo prisutno. On i jeste i nije bio ovde. On je nekada bio ovde, a i nije.

"Neće im se dopasti, ako ne uspemo", reče Jar. "Da li si spremna da se suočiš s njima ako pretrpiš još jedan neuspeh?"

Meterli odsečno odmahnu glavom. Zatim se nagnu kako bi Teg mogao da joj vidi lice kroz meduzinu zbrku sondinih kontakata. "Bašare, veoma mi je žao zbog ovoga što činimo. Verujte mi. To nije moja ideja. Molim vas, meni je sve ovo odvratno. Kažite nam ono što nas zanima i dozvolite mi da vam olakšam položaj."

Teg se osmehnu. Bila je dobra! Zatim uputi pogled funkcioneru-posmatraču. "Kažite svojim gospodarima umesto mene da veoma dobro igra ovu ulogu."

Funkcionerovo lice potamne od priliva krvi. On se namršti. "Podesi na maksimum, Jare." Njegov glas bio je prvorazredan tenor bez tragova velikih uvežbavanja koje se, na primer, osećalo u Meterlinom glasu.

"Molim vas", reče Meterli. Ona se uspravi, ali nastavi da prati Tegov pogled.

Benegeseritske učiteljice uvek su govorile Tegu: "Posmatraj oči! Prati kako menjaju žižu. Kada se žiža pomera napolje, svest se povlači unutra."

On namerno usredsredi svoj pogled u vrh njenog nosa. Lice joj nije bilo ružno. Pre bi se moglo reći da je bilo izražajno. Pitao se kakvo li se telo krije ispod te komotne odeće.

"Jare!" Bio je to funkcioner.

Jar podesi nešto na konzoli i pritisnu dugme.

Agonija koja sada preplavi Tega potvrdi mu da je pređašnji nivo odista bio slabiji. S novim bolom nastupi i čudna jasnoća. Teg shvati da je gotovo u stanju da skloni svoju svest od ovog zaposedanja. Sav taj bol trpeo je neko drugi. Pronašao je sklonište u kome je malo toga moglo da ga dodirne. Bol je bio prisutan. Agonija takođe. Primaio je izveštaje o tim osećanjima. To je, razume se, delimično bila zasluga shere. Znao je to i bio je zahvalan.

Trgnu ga Meterlin glas: "Mislim da ga gubimo. Bolje smanji."

Odgovorio joj je jedan drugi glas, ali zvuk zamre pre no što je uspeo da razabere reči. On iznenada shvati da ne poseduje sidro za svoju svest. Mirovanje! Mislio je da je čuo svoje srce kako u strahu užurbano kuca, ali nije bio siguran. Sve je predstavljalo mirovanje, duboki mir iza koga nije bilo ničega.

Da li sam još živ?

Zatim razabra još jedan otkucaj srca, ali nije bio ubeđen da je to srce njegovo. Dum-dum! Dum-dum! Bilo je to osećanje kretanja bez zvuka. Nije mogao da odredi njegov izvor.

Šta se to događa sa mnom?

Reči ispisane briljantnom belinom na crnoj pozadini poigravale su mu ispred centara za vid.

"Vratio sam na jednu trećinu."

"Ostani na tome. Proveri da li možda možemo da ga pročitamo putem fizičkih reakcija."

"Da li još može da nas čuje?"

"Svesno ne."

Nijedno Tegovo uputstvo nije pominjalo da sonda može obavljati svoje zle rabote u prisustvu shere. Ali oni su ovo nazvali T-sondom. Mogu li telesne reakcije obezbediti rešenje za potisnute misli? Da li

se otkrovenja mogu ispitati fizičkim sredstvima?

Reči ponovo zaigraše naspram Tegovih centara za vid: "Da li je još izolovan?"

"Potpuno."

"Uveri se u to. Pojačaj malo."

Teg pokuša da uzdigne svest iznad svojih strahovanja.

Moram zadržati kontrolu!

Šta bi njegovo telo moglo otkriti ako ne bude ni u kakvoj vezi s njim? Mogao je da zamisli šta oni to preduzimaju i njegov um je beležio paniku koju telo nije moglo da oseti.

Izdvojte subjekta. Ne dajte mu mogućnost da bilo gde smesti svoju ličnost.

Ko je to rekao? Neko jeste. Osećanje dQja vu vrati se u punoj snazi.

Ja sam mentat, podseti se on. Moje središte su moj um i polje njegovog delovanja. On je posedovao iskustva i sećanja na koja se središte može osloniti.

Bol se vrati. Zvuci. Glasno! Suviše glasno!

"On ponovo čuje." To je bio Jar.

"Kako je to moguće?" Tenor funkcionera.

"Možda si podesio na suviše slabo." Meterli.

Teg pokuša da otvori oči. Kapci ga nisu slušali. Tada se priseti. Nazvali su je T-sondom. Ovo nije bio iksijanski uređaj, već nešto što je pripadalo Raštrkanima. Bio je u stanju da odredi mesta na kojima je ovladala njegovim mišićima i osećanjima. Kao da je neka druga osoba delila njegovo telo, prisvajajući njegova vlastita ustrojstva reakcija. Dozvolio je sebi da sledi način na koji ga je ova mašina zaposedala. Bio je to đavolski uređaj! Mogao je da mu naredi da trepće, ispušta vetrove, dahće, vrši veliku i malu nuždu - bilo šta. Mogao je da izdaje naređenja njegovom telu, kao da on sam ne poseduje moć razmišljanja. Bio je sveden na ulogu posmatrača.

Saleteše ga mirisi - odvratni mirisi. On sebi ne bi naredio da se namršti, ali mislio je na mrštenje. To je bilo dovoljno. Te mirise izmamila je sonda. Bavila se njegovim čulima, podučavajući ih.

"Jesi li sakupio dovoljno da ga pročitaš?" Ponovo tenor funkcionera.

"Još nas čuje!" Jar.

"Neka su prokleti svi mentati!" Meterli.

"Dit, Det, Dot", reče Teg, navevši imena lutaka iz zimske predstave koju je gledao u detinjstvu, davno, na dalekom Lernesu.

"On govori!" Funkcioner.

Teg oseti kako mu mašina blokira svest. Jar je nešto poslovaio oko konzole. Ipak, Teg je znao da mu je njegova mentataska logika saopštila nešto veoma važno: ovo troje predstavljali su lutke. Važni su bili samo gospodari lutaka. Način na koji su se lutke kretale svedočio je o onome što su radili njihovi gospodari.

Sonda nastavi da ga zaokuplja. Uprkos upotrebljenoj energiji Teg je osećao da se njegova svest održava s njom na ravnoj nozi. Ona je proučavala njega, a on je proučavao nju.

Sada je razumeo. Čitav spektar njegovih osećanja mogao se prekopirati u ovu ovu T-sondu i identifikovati, uhvatiti za Jara koji je kasnije mogao da ih po potrebi prizove. U Tegu je postojao organski lanac odgovora. Mašina je mogla da ih sledi, kao da pravi njegovog dvojnika. Shere i njegov mentataski otpor skretali su tragače sa njegovih sećanja, ali sve ostalo moglo se prekopirati.

Neće misliti kao ja, uveravao je Teg sam sebe.

Mašina ne bi bila isto što i njegovi životi i telo. Ne bi imala Tegova sećanja i Tegova iskustva. Nije ju rodila žena. Nikada nije prošla kroz kanal rađanja i pojavila se u ovoj zaprepašćujućoj vasseljeni.

Deo Tegove svesti posveti se jednom označivaču sećanja, saopštivši mu da ovo opažanje otkriva nešto o goli.

Dankan je bio pretočen iz jednog akslotl rezervoara.

Tegu se ovo opažanje javi zajedno sa ujedom kiseline na jeziku.

Ponovo T-sonda!

Teg dozvoli sebi da kola kroz jednu umnoženu simultanu svest. Pratio je delanje T-sonde, nastavljao da istražuje opažanje o goli i za sve to vreme osluškivao Dit, Det, Dot. Tri lutke bile su čudno tihe. Da, čekale su da njihova T-sonda obavi zadatak.

Gola: Dankan je predstavljao nastavak nastao od ćelija koje je rodila žena zatrudnela od strane muškarca.

Mašina i gola!

Opazanje: mašina nije u stanju da učestvuje u iskustvu rađanja,

sem na jedan krajnje posredan način koji će sasvim sigurno propustiti lične nijanse.

Upravo onako kako je sada propuštala druge stvari u njemu.

T-sonda je ponavljala mirise. Sa svakim izvedenim mirisom sećanja su otkrivala svoje prisustvo u Tegovom umu. Osetio je veliku brzinu kojom je radila T-sonda, ali njegova vlastita svest živela je izvan te nesmotrene brze pretrage sposobne da ga drži u ovako izazivanim sećanjima onoliko dugo koliko je on to želeo.

Tako!

Ovo sad je bio topli vosak koji je prosuo po ruci kada mu je bilo svega četrnaest godina i dok je još bio učenik u benegeseritskoj školi. On se priseti škole i laboratorije, kao da je u ovom trenutku boravio upravo na tom mestu. Škola je pripojena Kapitolu. Kao što je i ovde bilo potvrđeno. Teg je znao da njegovim venama teče Sionina krv. Nijedno predskazanje nije moglo tamo da ga sledi.

Video je laboratoriju i osetio miris voska - smešu veštačkih ulja i prirodnog proizvoda pčela koje su držale neuspele sestre i njihovi pomoćnici. On skrenu svoja sećanja na trenutke u kojima je promatrao pčele i ljude na njihovom radu u voćnjacima jabuka.

Delovanje benegeseritske društvene strukture izgledalo je veoma složeno samo ako se ne sagledaju potrebe: hrana, odeća, grejanje, veze, učenja, zaštita od neprijatelja (jedan podskup nagona za opstankom). Da bi se razumeo benegeseritski opstanak, potrebno je prethodno izvršiti određena prilagođavanja. One nisu stvarale potomstvo zbog ljudske vrste uopšte. Bez neproverenih rasnih uplitanja! Stvarale su potomstvo da bi proširile vlastite moći, produžile vek Bene Geserita, smatrajući da su se time dovoljno odužile čovečanstvu. Možda i jesu. Motivacija za stvaranje potomstva postala je duboka, a Sestrinstvo je bilo tako temeljito.

Na njega nasrnu jedan novi miris.

On u njemu prepoznade svoju mokru vunenu odeću po povratku na komandno mesto posle bitke kod Ponkijarda. Miris mu ispuni nozdrve i izmami ozon iz uređaja na komandnom mestu, kao i znoj kod ostalih prisutnih. Vuna! Sestrinstvo je oduvek smatralo pomalo čudnim to što je više voleo prirodne tkanine, a izbegavao sintetiku koja se brzo proizvodila u zarobljenim fabrikama.

Mnogo više nije mario ni za psu-naslonjaču.

Ne dopada mi se miris pritiska ni u kakvom obliku.

Da li su ove lutke - Dit, Det, Dot - znale kakav su samo pritisak vršile?

Mentatska logika zarezha na njega. Zar vunene tkanine nisu takođe poticale iz zarobljenih fabrika?

To je bilo nešto drugo.

Jedan njegov deo tvrdio je suprotno. Sintetika je mogla gotovo beskonačno da traje. Koliko je samo vremena ležala u nulentropskim spremnicima u harkonenskoj ne-kugli!

"Ja ipak više volim vunu i pamuk!"

Pa neka bude tako!

"Otkud to da mi se prirodne tkanine više dopadaju?"

To je atreidska predrasuda. Nasledio si je.

On odagna mirise i svu pažnju usredsredi na potmulo kretanje sonde koja ga je zaokupljala. Uskoro zaključi da je u stanju da predvidi šta će ona učiniti. Bio je to jedan novi mišić. Dozvolio je sebi da ga savija, dok je nastavio da ispituje izazvana osećanja tragajući za vrednim opažanjima.

Sedim pred vratima svoje majke na Lerneusu.

Teg pomeri deo svoje svesti i stade da posmatra scenu: jedanaest godina. Razgovara sa malom benegeseritskom akilotom koja je bila u pratnji nekog važnog. Akilota je sićušna, sa crvenoplavom kosom i lutkastim licem, prčastim nosom i zelenosivim očima. Neko važan je jedna veoma stara časna majka u crnoj odori. Nestala je sa Tegovom majkom kroz obližnja vrata. Akilota, po imenu Karlana, isprobava svoje prve naučene veštine na mladom sinu domaćina.

Pre no što je Karlana izgovorila dvadesetak reči, Miles Teg je prepoznao ustrojstvo. Pokušavala je iz njega da izvuče neko obaveštenje! To je bila jedna od prvih, krajnje dobro prikrivenih lekcija koje je dobio od svoje majke. Konačno, uvek je bilo ljudi koji su mogli pokušati da od dečaka izvuku nešto o domaćinstvu jedne časne majke, nadajući se da će dobiti neko vredno obaveštenje koje bi se moglo dobro prodati. Uvek je postojalo tržište za podatke o časnim majkama.

Majka mu je to ovako objasnila: "Proceniš ispitivača i podesiš svoje odgovore prema njegovim osetljivim mestima." Ništa od toga ne bi prošlo kod jedne časne majke, ali kada je u pitanju neka akilota, naročito ova ovde, onda nema problema!

Za Karlana je izveo prizor čednog opiranja. Karlana je imala veoma visoko mišljenje o svojim dražima. Dozvolio joj je da savlada njegovo opiranje, posle odgovarajućeg izlaganja svojih snaga. Bila joj je servirana pregršt laži koje će joj, ako ih ikada ponovi pred nekim važnim ko se nalazio iza tih vrata, sigurno doneti oštar ukor ako ne i nešto mnogo bolnije.

Dit, Der, Dot, kažu: "Mislim da ga sada imamo."

Teg prepoznade Jarov glas, koji je istrgao iz sećanja. "Podesi svoje odgovore prema osetljivim mestima" Teg začu te reči izgovorene majčinim glasom.

Lutke.

Gospodari lutaka.

Funkcioner progovara: "Upitajte simulaciju kuda su odveli голу."

Tišina, a potom tiho mrmljanje.

"Ništa ne dobijam." Jar.

Tegu veoma smetaju njihovi glasovi. Primorava oči da se otvore, uprkos suprotnim naređenjima koja primaju od sonde.

"Pogledajte", kaže Jar.

Tri para očiju zagleda se u Tega. Kako se samo polako kreću. Dit, Det, Dot: oči trepću... trepću... bar minut protiče između dva treptaja. Jar poseže za nečim na konzoli. Njegovim prstima biće potrebno bar nedelju dana da dosegnu svoje odredište.

Teg ispituje vezove na rukama i nogama. Običan konopac! Ne žureći se on obavlja prste oko čvorova. Oni se olabavljaju u početku sasvim malo, a zatim se razvezuju. Prelazi na kaiševe kojima je privezan za nosiljku. Ovo je već lakše: obične brave na izvlačenje. Jarova šaka nije prešla još ni četvrtinu puta do konzole.

Treptaj... treptaj... treptaj...

Tri para očiju pokazuje neznatno iznenađenje.

Teg se oslobađa meduzinih zapletaja u obliku sondinih kontakata. Pop-pop-pop! Hvataljke lete na sve strane. Iznenađen je što primećuje lagani početak krvarenja na poledini desne šake kojom je

postrance očešao jedan od kontakata sonde.

Mentatska projekcija: krećem se opasnom brzinom.

Više se ne nalazi na nosiljci. Funkcioner lagano, lagano poseže ka nabreklom džepu sa strane. Tegova šaka lomi funkcioneru vrat. Funkcioner nikada više neće dotaći taj mali laserski pištolj koji je uvek nosio u džepu. Jarova ispružena šaka još nije prešla ni trećinu puta do konzole. Doduše, u njegovim očima primetno je nedvosmisleno iznenađenje. Teg sumnja da ovaj čovek uopšte vidi šaku koja mu lomi vrat. Meterli se kreće nešto brže. Njeno levo stopalo stiže do mesta na kome se Teg nalazio samo delić sekunde ranije. Ipak, i to je sporo! Meterli zabacuje glavu i otkriva vrat za Tegovu šaku.

Kako samo sporo padaju na pod!

Teg postade svestan znoja koji kulja iz njega, ali nema vremena da brine o tome.

Bio mi je poznat svaki njihov pokret pre no što su ga napravili! Šta se to sa mnom dogodilo?

Mentatska projekcija: agonija koju sam doživeo pod sondom podigla je moje sposobnosti na novi nivo.

Strašna glad koju oseti kaza mu da je utrošio mnogo energije. On potisnu to osećanje, osetivši da se vraća u normalni tok vremena. Tri tupa zvuka: pad tela na pod.

Teg stade da ispituje konzolu sonde. Odista, nije bila iksijanska. Doduše, imala je slične upravljače. On brisanjem isprazni sistem za skladištenje podataka.

Sobna svetla?

Kontrole pored vrata sa spoljašnje strane. On pogasi svetla i tri puta duboko udahnu vazduh. U noć je nahrupila jedna kovitlava mrlja, sva u pokretu.

Oni koji su ga doveli ovamo umotani u svoju komotnu odeću koja ih je štitila od zimske hladnoće jedva da su imali vremena da se okrenu prema tom čudnom zvuku pre no što ih je kovitlava mrlja poobarala.

Ovog puta Teg se vratio u normalan tok vremena brže nego prošli put. Svetlost zvezda ukazala mu je na trag koji je vodio niz padinu kroz gusto žbunje. Okliznuo se i stao da klizi po blatu pomešanom

sa snegom dok nije uspeo da održi ravnotežu, predviđajući kakvo se tle prostire ispod njega. Svaki korak završavao je tačno tamo gde je znao da mora da se završi. Uskoro se našao na čistini koja je gledala preko jedne ravnice.

Ugledao je svetlost nekog grada i jedan veliki crni pravougaonik u blizini njegovog središta. Prepoznao je to mesto: Isaji. Tamo su se nalazili gospodari Lutaka.

Slobodan sam!

36.

Postojao je čovek koji je svakog dana sedeo i gledao kroz uzak vertikalni otvor u visokoj drvenoj ogradi sa koje je bila uklonjena jedna jedina daska. Svakog dana, s druge strane ograde, a pored uskog otvora, prolazio je divlji pustinjiski magarac - prvo nos, zatim glava, prednje noge, dugačka smeđa leđa, zadnje noge i konačno rep. Jednoga dana čovek skoči na noge užarenih očiju zbog otkrića do koga je upravo došao i povika svima koji su mogli da ga čuju: "To je bar jasno! Nos je uzrok repu!"

Priče skrivene mudrosti, Iz usmene istorije Rakisa

Nekoliko puta od kada je stigla na Rakis Odrade je uhvatila sebe kako razmišlja o tom drevnom platnu koje je zauzimalo istaknuto mesto na jednom od zidova u Tarazinim odajama u Kapitolu. Kada bi je sećanje preplavilo osećala bi kako je šake svrbe od dodira četkice. Nozdrve su joj se nadimale od izvedenih mirisa ulja i boja. Njena osećanja nasrtala su na platno. Svaki put posle ovog sećanja Odrade je ostajala ophrvana sumnjama da i Šeana predstavlja tek njeno platno.

Ko koga ovde oslikava?

Jutros se opet zbilo. Tama je još vladala izvan potkrovlja rakijanske Tvrđave, gde se smestila sa Šeanom: jedna akilota tiho je ušla da probudi Odrade i kaže joj kako će Taraza uskoro stići. Odrade podiže pogled prema nejasno osvetljenom licu tamnokose akilote i to platno iz sećanja istog časa nahrupi u njenu svest.

Koja od nas uistinu stvara onu drugu?

"Pusti Šeanu da još malo odspava", reče Odrade pre no što otpusti akilotu.

"Hoćete li doručkovati pre dolaska Vrhovne majke?" upita akilota.

"Sačekaćemo da vidimo kakve su Tarazine želje."

Ustavši, Odrade se na brzinu spremi i odenu svoju najbolju crnu odoru. Zatim se uputi ka istočnom prozoru svoje jednostavne odaje u potkrovlju i pogleda u pravcu svemirskog polja. Tamo je mnoštvo

pokretnih svetala obasjavalo prašnjavo nebo. Ona uključi sve sjajne kugle u odaji, kako bi ublažila spoljašnji prizor. Kugle se pretvoriše u zlatne eksplozije zvezda na debelom zaštitnom plazu prozora. Tmasta površina takođe je odbijala i nejasne konture njenih vlastitih crta lica, jasno naglašavajući umor na njemu.

Znala sam da će doći, pomisli Odrade.

Još dok je oblikovala tu misao sunce Rakisa pojavi se iznad prašinom zamagljenog obzorja poput neke bačene narandžaste dečje lopte. Gotovo istovremeno poraste i temperatura; tu pojavu često su pominjali mnogi posmatrači Rakisa. Odrade se okrenu od prozora upravo u trenutku da vidi kako se otvaraju vrata predvorja.

Taraza uđe šušajući odorom. Nečija ruka zatvori za njom vrata, ostavljajući njih dve same. Vrehovna majka krenu prema Odrade sa navučenom crnom kapuljačom koja joj je uokviravala lice. To baš nije bio umirujući prizor.

Primitivši da je Odrade uznemirena, Taraza zaigra na tu kartu. "Pa, Dar, mislim da smo se konačno srele kao stranci."

Učinak Tarazinih reči prenerazi Odrade. Tačno je protumačila pretnju, ali strah ju je napustio iscurivši poput vode iz krčaga. Prvi put u životu Odrade prepoznade neposredan trenutak prelaženja preko linije koja ih je razdvajala. Smatrala je da je to bila linija čije je postojanje podozrevalo svega nekoliko sestara. Kada ju je prešla, shvatila je da je oduvek znala da ona postoji: bilo je to mesto na kome je mogla da uđe u prazninu i slobodno počne da lebdi. Više nije bila ranjiva. Mogla je biti ubijena, ali ne i poražena.

"Znači, više nema Dar i Tar", primeti Odrade.

Taraza oseti jasnoću i nesputanost u Odradinom glasu i protumači ih kao izraz poverenja. "Možda nikada i nije bilo Dar i Tar", odvratila ona ledenim glasom. "Vidim da smatraš kako si bila strašno pametna."

Bitka je započela, pomisli Odrade. Ja se ne nalazim na putu njenog napada.

Odrade reče: "Alternative za savez sa Tleilaksima nisu prihvatljive. Naročito sada kada sam shvatila šta je to što ti želiš da dosegneš za nas."

Taraza iznenada oseti umor. Bio je to dugačak put uprkos

skokovima kroz prostor koje je pravio njen ne-brod. Telo je uvek znalo kada bi mu se izmenio uobičajeni ritam. Ona izabra jedan mekani divan i sede zadovoljno uzdahnuvši zbog luksuzne udubnosti.

Odrade je primetila umor kod Vrhovne majke i istog časa osetila simpatiju prema njoj. Odjednom su bile samo dve časne majke sa istovetnim problemima.

Taraza je to očigledno osetila. Potapšala je jastuk pored sebe i sačekala da se Odrade smesti.

"Moramo očuvati Sestrinstvo", reče Taraza. "To je jedino važno."

"Razume se."

Taraza prikova svoj istraživački pogled za Odradino poznato lice. Da, i Odrade je umorna. "Ti si ovde bila u neposrednom dodiru sa narodom i problemima", reče Taraza. "Želim... ne, Dar, potrebno mi je da čujem tvoje viđenje stvari."

"Izgleda da su Tleilaksi spremni na potpunu saradnju", reče Odrade, "ali nešto prećutkuju. Počela sam sebi da postavljam neka krajnje uznemirujuća pitanja."

"Kao na primer?"

"Šta ako akslotl rezervoari nisu... rezervoari?"

"Kako to misliš?"

"Vaf se ponaša slično porodici koja pokušava da zataji deformisano dete ili nekog ludog ujaka. Kunem ti se da mu je uvek nezgodno kada počnemo razgovor o rezervoaruima."

"Šta bi oni mogli da..."

"Majke surogate."

"One bi trebalo da budu..." Taraza ućuta, zapanjena mogućnostima koje je ovo pitanje otvaralo.

"Da li je iko ikada video neku ženu Tleilaksa?" upita naglo Odrade.

Tarazin um bio je pun prigovora: "Tačna hemijska kontrola, potreba da se ograniče varijabile..." Ona zbaci kapuljaču i rastrese kosu. "U pravu si: sve moramo ispitati. Mada je to... to je čudovišno."

"Još nam nije rekao celu istinu o našem goli."

"Šta je rekao?"

"Ništa više od onoga što sam već javila: postoji odstupanje od

izvornog Dankana Ajdaha i spoja svih prana-bindu zahteva koje smo naveli."

"To ne objašnjava zašto su ubili ili pokušali da ubiju naše prethodne kupljene primerke."

"Kune se svetom zakletvom Velikog uverenja da su tako postupili usled srama što jedanaest prethodnih gola nije ispunilo očekivanja."

"Otkud su mogli znati? Da li on to nagoveštava mogućnost da imaju špijune među..."

"Kune se da nemaju. Optužila sam ga za to, a on je rekao da bi uspešan gola sigurno uneo vidljivu pometnju među nas."

"Kakvu vidljivu pometnju? Šta on to..."

"Neće da kaže. Svaki put se vraća na tvrdnju da su oni ispunili svoje obaveze iz ugovora. Gde je gola, Tar?"

"Šta... oh. Na Gamuu."

"Čujem da se šapuće kako..."

"Burzmali čvrsto vlada situacijom." Taraza stisnu usne, nadajući se da je to istina. Najnoviji izveštaj u tom pogledu nije bio baš uverljiv.

"Očigledno ste raspravljale o tome da treba ubiti голу", reče Odrade.

"Ne samo голу!"

Odrade se nasmeši: "Znači, istina je da Belonda želi da zauvek nestanem."

"Kako si..."

"Ponekad prijateljstvo može biti od koristi, Tar."

"Koračaš po opasnom tlu, časna majko Odrade."

"Ali se ne spotičem, Vrhovna majko Taraza. Pomno razmišljam o stvarima koje je Vaf otkrio o tim Uvaženim Naložnicama."

"Iznesi mi neke svoje misli." U Tarazinom glasu osećala se neumoljiva rešenost na nešto.

"Da se razumemo u ovome", reče Odrade. "Prevazišle su seksualne veštine naših Utiskivačica."

"Kurve!"

"Da, koriste svoje veštine na način koji će se na kraju pokazati kao poguban i po njih i po druge. Zaslepljene su vlastitom moći."

"Da li je to glavni domašaj tvog pomnog razmišljanja?"

"Reci mi, Tar, zašto su napale i razorile našu Tvrđavu na Gamuu?"

"Očigledno su želele da se dočepaju našeg gole Ajdaha, da ga zarobe ili ubiju."

"Zašto im je to tako važno?"

"Šta pokušavaš da kažeš?" upita Taraza.

"Nisu li možda kurve postupale na osnovu obaveštenja koje su dobile od Tleilaksa? Tar, šta ako je tajna stvar koju su Vafovi ljudi uneli u našeg голу nešto što će od njega napraviti muškog ekvivalenta Uvaženim Naložnicama?"

Taraza prinese šaku ustima i brzo je spusti, shvativši koliko je taj gest otkrivao. Bilo je prekasno. Nije važno. Još su bile dve časne majke na istoj strani.

Odrade reče: "A mi smo naredili Lusili da ga učini neodoljivim za većinu žena."

"Koliko dugo već Tleilaksi petljaju sa tim kurvama?" upita Taraza.

Odrade slegnu ramenima. "Ovo je bolje pitanje: koliko dugo petljaju sa vlastitim Izgubljenima koji su se vratili od Raštrkanih. Jedan Tleilaks može u razgovoru otkriti drugom Tleilaksu mnoge tajne."

"Odličan hitac", reče Taraza. "Šta misliš kolika je verovatnoća da je tako?"

"Znaš isto tako dobro kao i ja. To bi objasnilo mnoge stvari."

Taraza ogorčeno progovori: "Šta sad misliš o svom savezu sa Tleilaksima?"

"Da je potrebniji no ikada. Moramo biti u toku. Moramo se nalaziti tamo odakle ćemo biti u stanju da utičemo na one koji se nadmeću."

"Izrodi!" odbrusi Taraza.

"Molim?"

"Ovaj gola je kao uređaj za zapisivanje u ljudskom obliku. Ubacili su nam ga u redove. Ako ga se Tleilaksi dočepaju imaće šta da im ispriča."

"To ne bi bilo taktički dobro."

"Ali tipično za njih!"

"Slažem se da postoje i druge implikacije u našoj sadašnjoj situaciji", reče Odrade. "Ti argumenti mi samo govore da ne smemo

ubiti голу dok ga same ne ispitamo."

"Tada može da bude kasno! Neka je proklet tvoj savez, Dar! Pružila si im mogućnost da nas drže u šaci... kao i nama da njih držimo u šaci - i niko od nas se ne usuđuje da pusti ono drugo."

"Nije li to savršen savez?"

Taraza uzdahnu. "Kada moramo da im omogućimo pristup našim zapisima o razmnožavanju?"

"Uskoro. Vaf navaljuje."

"Hoćemo li tada videti njihove akslotl... rezervoare?"

"To je, razume se, poluga koju koristim. Čvrsto je obećao."

"Sve dublje i dublje posežemo jedni drugima u džepove", gundala je Taraza.

Odrade reče krajnje nevinim glasom: "Savršen savez, kao što sam već rekla."

"Prokletstvo, prokletstvo, prokletstvo", mrmljala je Taraza. "A Teg je probudio golina izvorna sećanja!"

"A da li je Lusila..."

"Ne znam!" Taraza se namršti na Odrade i opširno je obavesti o najnovijim izveštajima sa Gamua: Teg i njegova družina pronađeni, u najkraćim crtama podnešen je izveštaj o njima, ali ništa od Lusile; prave se planovi za njihovo izbavljenje.

Njene vlastite reči stvoriše uznemirujuću sliku u Tarazinom umu. Šta je bio ovaj gola? Oduvek je znala da Dankani Ajdahoi nisu bili obične gole. Koji je živac ovog puta bio pojačan, koja sposobnost mišića, a tu je još i ta nepoznata stvar koju su Tleilaksi umetnuli - sve je to podsećalo na držanje zapaljene toljage. Znaš da ti toljaga može pomoći da opstaneš, ali se plamenovi približavaju zastrašujućom brzinom.

Odrade zamišljeno progovori: "Da li si ikada pokušala da zamisliš kako je goli kada ga iznenada probude u obnovljenom telu?"

"Šta? Šta ti..."

"Kada shvati da je proizvod njegovih ćelija jednog leša", reče Odrade. "On se seća vlastite smrti."

"Ajdahoi nikada nisu bili obični ljudi", reče Taraza.

"Isto se može reći i za gospodare Tleilaksa."

"Šta pokušavaš da kažeš?"

Odrade protrlja čelo, zastavši na trenutak da pribere misli. Bilo je veoma teško razgovarati sa nekim ko je odbijao naklonost, sa nekim ko se hranio iz jezgra sačinjenog od besa. Taraza nije posedovala... simpatiko. Nije bila u stanju da prihvati tuđe telo ili osećanja do kao vežbu iz logike.

"Golino buđenje mora da predstavlja potresno iskustvo", reče Odrade spuštajući ruku. "Opstaju samo oni koji su sposobni da se brzo mentalno oporave."

"Pretpostavljamo da su gospodari Tleilaksa mnogo više od onoga što izgledaju da jesu."

"A Dankani Ajdahoi?"

"Razume se, i oni. Zašto bi inače Tiranin nastavljao da ih kupuje od Tleilaksa?"

Odrade shvati da je rasprava bespredmetna. Ona reče: "Ajdahoi su bili krajnje odani Atreidima i ne smemo zaboraviti da sam i ja Atreid."

"Misliš da će odanost ovog Ajdaha vezati za tebe?"

"Naročito pošto Lusila..."

"To bi moglo biti suviše opasno!"

Odrade se zaveli u ugao divana. Taraza je želela da bude sigurna. A životi serijskih gola podsećali su na melanž, imajući drugačiji ukus, u zavisnosti od okoline. Kako da budu sigurni u svoga голу?

"Tleilaksi su bili umešani u sile koje su stvorile našeg Kvizac Hederaha", promrmlja Taraza.

"Misliš li da je to razlog zašto žele naše zapise o razmnožavanju?"

"Ne znam! Da si prokleta, Dar! Zar ne vidiš šta si učinila?"

"Mislim da nisam imala izbora", reče Odrade.

Taraza se ledeno nasmeši. Odradina predstava bila je sve vreme savršena, ali trebalo joj je pokazati gde joj je mesto.

"Misliš li da bih ja isto tako postupila?" upita Taraza.

Ona još ne shvata što se da mnom dogodilo, pomisli Odrade. Taraza je očekivala da će njena prilagodljiva Dar nezavisno postupiti, ali jačina te nezavisnosti potresla je Visoko veće. Taraza odbi da sagleda svoj udeo u tome.

"Uobičajena vežba", reče Odrade.

Te reči pogodiše Tarazu kao da joj je neko opalio šamar. Jedino ju je mukotrpno vežbanje kroz koje je prošla za vreme svog života kod Bene Geserita sprečilo da ne nasrne na Odrade.

Uobičajena vežba!

Koliko puta je samo Taraza sebi priznavala da je ovo izvor nadražaja, stalni podsticaj za njen pažljivo prikriven bes? Odrade je to često slušala.

Sada je Odrade navodila reči same Vrhovne majke: "Opasne su navike koje se ne menjaju", reče Odrade. "Čak si i ti, Vrhovna majko, mislila da su ti poznate granice u okviru kojih ću delati. Bila sam poput Belonde. Pre no što bi Belonda i progovorila, ti si znala šta će ona reći."

"Da li smo pogrešile što te nismo izdigle iznad meme?" upita Taraza. Rekla je to iz krajnje odanosti.

"Ne, Vrhovna majko. Koračamo krhkom stazom, ali obe smo u stanju da sagledamo put kojim moramo poći."

"Gde je sada Vaf?" upita Taraza.

"Spava i dobro ga čuvaju."

"Pozovi Šeanu. Moramo odlučiti da li da prekinemo s tim delom plana."

"I pokupimo naše komade?"

"Kako ti kažeš, Dar."

Šeana je još bila pospana i trljala je oči kada se pojavila u zajedničkoj odaji, ali bilo je očigledno da se pre toga umila i da je obukla čistu belu odoru. Kosa joj je još bila zamršena.

Taraza i Odrade stajale su u blizini prozora koji je gledao na istok leđima okrenute prema svetlosti.

"Vrhovna majko, ovo je Šeana", predstavi je Odrade.

Šeana se smesta razbudi i isprsi. Mnogo toga je čula o ovoj moćnoj ženi, ovoj Tarazi, koja je upravljala Sestrinstvom iz jedne udaljene citadele koja se zove Kapitol. Jarko sunce dopiralo je kroz prozor iza dveju žena, zaslepljujući Šeanino lice i zbunjujući je. Ostavljalo je lica časnih majki delimično u senci, a crna obličja njihovih pojava sasvim nejasnim pri tom bleštavilu.

Instruktori akilota pripremali su je za ovaj susret. "Stoj u stavu

mirno pred Vrhovnom majkom i govori s dužnim poštovanjem. Odgovaraj samo onda kada te oslovi."

Šeana je stajala ukočeno, kako joj je bilo rečeno da treba da stoji.

"Obaveštena sam da bi mogla postati jedna od nas", reče najzad Taraza.

Obe žene su primetile kakav utisak je to ostavilo na devojčicu. Do sada je Šeana već postala svesna kakve sve sposobnosti poseduje jedna časna majka. Moćan zrak istine bio je usredsređen na nju. Počela je već da zahvata iz tog ogromnog tela znanja koje je Sestrinstvo sakupilo tokom milenijuma. Saznala je za selektivni prenos sećanja, naučila ponešto o načinu delovanja Drugih sećanja, o začinskoj agoniji. A pred njom je sada stajala najmoćnija časna majka od koje se ništa nije moglo sakriti.

Kako Šeana ne odgovori, Taraza je upita: "Zar nemaš ništa da kažeš, dete?"

"Šta ima da se kaže, Vrhovna majko? Vi ste sve rekli!"

Taraza uputi Odradi jedan pronicljiv pogled. "Imaš li još kakvo malo iznenađenje za mene, Dar?"

"Rekla sam ti da je izuzetna", odvrati Odrade.

Taraza ponovo skrenu pažnju na Šeanu. "Ponosiš li se ovim mišljenjem, dete?"

"Plaši me, Vrhovna majko".

Šeanino lice je i dalje bilo nepomično koliko je to bilo u njenoj moći, ali ipak je lakše počela da diše. Reci samo najveću istinu koju možeš da osetiš, podseti se. Sada su ove upozoravajuće reči koje joj je uputila jedna od učiteljica imale više smisla. Pogled joj je bio pomalo neusredsređen i uperen u pod tačno ispred dve žene, što joj je omogućilo da izbegne najveće bleštavilo sunca. Još je osećala da joj srce suviše brzo kuca i znala je da će časne majke to otkriti. Odrade joj je mnogo puta dokazala da poseduje tu sposobnost.

Odrade upita: "Šeana, razumeš li šta ti je rečeno?"

"Vrhovna majka želi da zna da li sam potpuno predana Sestrinstvu", odgovori Šeana.

Odrade pogleda u Tarazu i slegnu ramenima. O tome nisu imale više šta da kažu. Tako je to kada čovek pripada jednoj porodici, kao što su one pripadale Bene Geseritu.

Taraza je nastavila nemo da proučava Šeanu. Bio je to težak pogled koji je Šeanu iscrpljivao, ali znala je da mora ostati mirna i omogućiti to vatreno ispitivanje.

Odrade potisnu osećanje sažaljenja koje se javilo u njoj. Šeana je po mnogo čemu ličila na nju kada je bila devojčica. Posedovala je taj okrugao intelekt koji se širio celom površinom, poput balona koji se naduvava. Priseti se da su se njene učiteljice divile tome, ali oprezno, onako kako je Taraza sada bila oprezna. Odrade je uočila tu opreznost još u mlađem dobu od Šeane i nije uopšte sumnjala da je i Šeana sada vidi. Intelekt je zato da se koristi.

"Mmmmm", promumla Taraza.

Odrade je mrmljanje unutrašnjih odražaja Vrhovne majke čula kao deo jednog vrlo sličnog toka. Odradina lična sećanja pokuljaše unazad. Sestre koje bi Odrade donosile hranu kada bi ostajala da uči kasno u noć uvek su zastajkivale i zagledale je na poseban način, isto onako kako su sada sve vreme motrile i nadzirale Šeanu. Odrade je od najranijeg doba znala za te osobene načine posmatranja. To je, konačno, bio jedan od najvećih mamaca Bene Geserita. Čovek želi da poseduje te tajne sposobnosti. Šeana je sasvim sigurno imala takvu želju. Bio je to san svake postulantkinje.

Kad bi takve stvari i meni bile dostupne!

Taraza konačno progovori: "Šta je to što ti se čini da želiš od nas, dete?"

"Iste one stvari za koje ste vi mislile da ih želite kada ste bili u mom dobu, Vrhovna majko."

Odrade potisnu osmeh. Šeanino divlje osećanje nezavisnosti skliznulo je malo u drskost i Taraza je to sigurno uočila.

"Ti misliš da je to pravi način da se iskoristi dar života?" upita Taraza.

"To je jedini način za koji znam, Vrhovna majko."

"Cenim tvoju iskrenost, ali budi pažljiva kada se koristiš njome", reče Taraza.

"Da, Vrhovna majko."

"Ti si već dosta toga dobila od nas, a dobićeš još više", reče Taraza. "Nemoj to zaboraviti. Naši darovi nisu jevtini."

Šeana ni ne sanja čime će sve platiti naše darove, pomisli

Odrade.

Sestrinstvo nikada ne dopušta svojim upućenicama da zaborave šta mu duguju i da to moraju platiti. Ne plaća se ljubavlju. Ljubav je opasna, a Šeana je već to uočila. Dar života? Odrade poče da drhti, te pročisti grlo kako bi to prikrila.

Jesam li živa? Možda sam i umrla kada su me uzeli od mame Sibije. U toj kući sam bila živa, ali da li sam živela pošto su me sestre odvele?

Taraza ponovo prozbori: "Sada nas možeš ostaviti, Šeana."

Šeana se okrete oko sebe i napusti odaju, ali ne pre no što Odrade primeti jedan prigušeni osmeh na tom mladom licu. Šeana je znala da je položila ispit kod Vrhovne majke.

Kada su se vrata za Šeanom zatvorila, Taraza reče: "Pomenula si njenu prirodnu sposobnost da vlada Glasom. Primetila sam je, razume se. Neverovatno!"

"Dobro ga je zauzdala", reče Odrade. "Naučila je da ga ne iskušava na nama."

"Šta smo to dobile, Dar?"

"Možda jednog dana Vrhovnu majku izuzetnih sposobnosti."

"Ne suviše izuzetnih?"

"Za to tek moramo da se pobrinemo."

"Misliš li da je sposobna da ubije za nas?"

Odrade je bila zapanjena i nije to skrivala. "Sada?"

"Da, razume se."

"Golu?"

"Teg to ne bi uradio", reče Taraza. "Sumnjam da bi to čak i Lusila učinila. Iz njihovih izveštaja jasno se vidi da je u stanju da svakoga okuje moćnim vezama... naklonosti."

"Čak i nekoga kao što sam ja?"

"Ni Švangiju nije bila potpuno imuna."

"Gde se u jednom takvom činu nazire uzvišeni cilj?" upita Odrade. "Zar to nije ono što Tiraninovo upozorenje..."

"On? Ubio je mnogo puta!"

"I platio za to."

"Plaćamo za sve što uzmemo, Dar."

"Čak i za život?"

"Nikada nemoj ni za trenutak zaboraviti, Dar, da je jedna Vrhovna majka sposobna da donese bilo kakvu odluku koja će obezbediti opstanak Sestrinstva!"

"Neka ti bude", reče Odrade. "Uzmi šta želiš i plati za to."

Odgovor je bio tačan, ali je pojačao jednu novu snagu koju je Odrade osećala u sebi, slobodu da odgovori na svoj način u okviru nove vasseljene. Gde su se te misli začele? Možda je krivo njeno atreidsko nasleđe? Nije pokušavala da se zavara kako je ono poteklo iz odluke da nikada više ne sledi tuđe moralno vođstvo radije nego svoje vlastito. Ova unutrašnja postojanost koja joj je sada služila kao oslonac, nije predstavljala puku moralnost, niti razmetanje hrabrošću. To dvoje nikada nije bilo dovoljno.

"Veoma si nalik svom ocu", reče Taraza. "Obično je žena ta od koje se nasledi hrabrost, ali ovog puta mislim da je za to zaslužan otac."

"Miles Teg je neverovatno hrabar, ali mislim da suviše pojednostavljuješ stvari", primeti Odrade.

"Možda je tako. Što se tebe tiče, uvek sam bila u pravu, Dar, čak i onda kada smo bile učenice postulantkinje."

"Ona zna!" pomisli Odrade.

"Objašnjenje nije potrebno", reče Odrade. A pri tom posmisli: To je posledica toga što sam rođena onakva kakva jesam, načina na koji sam obučavana i oblikovana... načina na koji smo obe bile: Dar i Tar.

"Postoji nešto u atreidskoj lozi što nismo do kraja ispitali", nastavi Taraza.

"Bez genetskih slučajnosti?"

"Ponekad se pitam da li nam se, još od Tiranina, išta slučajno dogodilo", odvrati Taraza.

"Da li se to on u svojoj citadeli protegnuo i pogledao preko milenijuma kako bi sagledao upravo ovaj trenutak?"

"Koliko dugo ćeš posezati za korenima?" upita Taraza.

Odrade odgovori: "Šta se stvarno događa kada Vrhovna majka naredi naložnici za razmnožavanje: 'Neka se ta i ta spari sa tim i tim?'"

Taraza se ledeno nasmeši.

Odrade iznenada oseti kao da se nalazi na prevoju nekog talasa, dok ju je svest čitavu gurala preko njega u to novo carstvo. Taraza želi da se pobunim! Želi me za protivnika!

"Hoćeš li sada da vidiš Vafa?" upita Odrade.

"Najpre želim da čujem šta ti misliš o Vafu?"

"On u nama gleda krajnje oruđe kojim će ostvariti tleilašku dominaciju! Mi smo božji dar za njegov narod."

"Dugo su čekali na to", složi se Taraza. "Svi su se oni tokom nebrojenih eona veoma pažljivo prikrivali!"

"Na vreme gledaju kao i mi", priznade Taraza. "Nisu glupi."

"To nam je skrenulo pažnju sa načina na koji stvarno koriste svoj gola-proces", reče Odrade. "Ko bi mogao da veruje kako glupi ljudi mogu da čine takve stvari?"

"Šta su stvorili?" upita Taraza. "Samo prikaz zle gluposti?"

"Ako dovoljno dugo postupaš kao glupak, takav ćeš i postati", zaključa Odrade. "Usavrši mimikriju svojih Liceigrača, i..."

"Bilo šta da se dogodi moramo ih kazniti", reče Taraza. "To mi je sasvim jasno. Neka ga dovedu ovamo."

Odrade izdade naređenje i dok su čekale da se Vaf pojavi, Taraza reče: "Tok golinog obučavanja postao je nedosledan, čak i pre no što su pobjegli iz Tvrđave Gamu. Pretekao je svoje učitelje i posegao za stvarima koje samo mi naslućujemo, a sve je to činio zabrinjavajuće ubrzano. Ko zna šta je od njega do sada nastalo?"

37.

Istoričari imaju veliku moć i neki od njih to znaju. Oni ponovo stvaraju prošlost, menjajući je kako bi odgovarala njihovim vlastitim tumačenjima. Na taj način menjaju i budućnost.

Leto II, njegov glas, Dar-es-Balat

Dankan je sledio svog vodiča dok je oko njih svitalo, privezan za njega kažnjeničkim povodcem. Čovek je možda izgledao star, ali bio je brz poput gazele i činilo se da ne zna za umor.

Samo pre nekoliko trenutaka skinuli su naočare za noć. Dankanu je bilo milo što ih se oslobodio. Sve oko njega što naočare nisu obuhvatale svojim vidnim poljem bilo je crno pri nejasnoj svetlosti zvezda koja se provlačila kroz guste grane. Svet ispred njega i s one strane naočara kao da nije postojao. Prizor sa obe strane se povlačio i proticao - jednog trenutka bila je to gomila žutog žbunja, zatim dva srebrna hrastova drveta, a potom kameni zid sa kapijom od plastila usečenom u njega i osiguranom svetlucavim plavetnilom zaštitnika od vatre, pa luk mosta sagrađenog od domorodačkog kamena sa zelenom i crnom osnovom. Posle toga usledio je lučni ulaz od izglačanog belog kamena. Sve ove građevine izgledale su veoma stare, skupe i ručno održavane.

Dankan nije imao pojma gde se nalazi. Ništa ga ovde nije podsećalo na davno prošle dane na Giedi I.

Zora mu je otkrila da slede životinjski trag zaklonjen drvećem koji je vodio uzbrdo. Uspon je postao strm. Povremeno su upućivali poglede na levu stranu na kojoj otkriše ravnice. Teška magla stražarila je na nebu skrivajući daljine i okružujući ih dok su se uspinjali. Njihov svet progresivno je postajao sve manji dok je gubio vezu sa sveobuhvatnom vaseljenom.

Tokom jednog kratkog odmora koji su iskoristili da bi oslušnuli šum, a ne da bi se odmorili, Dankan stade da proučava okolinu koju je pritiskala magla. Osećao se kao premešten, van svog prirodnog okrilja, odstranjen sa sveta koji poseduje nebo i otvorena

prostranstva što ga povezuju sa drugim planetama.

Odeća koju je obukao radi prerusavanja bila je jednostavna: tleilaški ogrtači za hladno vreme i jastučići za obraze koji su mu popunjavali lice. Crnu kovrdžavu kosu ispravili su mu pomoću neke hemikalije i toplote. Zatim su je obojili u peščano plavo i sakrili pod tamnu stražarsku kapu. Obrijali su mu sve malje sa genitalija. Jedva se prepoznao u ogledalu pred koje su ga postavili.

Priljavi Tleilaks!

Umetnica koja je izvela ovaj preobražaj bila je starica sjajnih sivozelenih očiju. "Sada si jedan od gospodara Tleilaksa", rekla je. Zoveš se Vos. Vodič će te odvesti do narednog mesta. Ako sretnete nekog nepoznatog, odnosićeš se prema njemu kao prema Liceigraču. Inače, čini ono što ti naredi."

Povedoše ga napolje iz kompleksa pećina duž jednog krivudavog prolaza čiji su zidovi i tavanica bili prekriveni debelim slojem mošusnih zelenih algi. Iz prolaza ga gurnuše u svežu, tamnu noć osvetljenu zvezdama i u ruke nekog nevidljivog čoveka - jedne nezgrapne prilike u postavljenoj odeći.

Glas iza Dankana jedva čujno prošapta: "Evo ga, Ambitorne. Sprovedi ga."

Vodič mu se obrati, naglašavajući samaglasnike: "Kreni za mnom." On pričvrsti povodac za Dankanov opasač, podesi naočare za noć i okrenu se. Dankan oseti trzaj i oni krenuše.

Dankan odmah shvati koja je svrha povodca. Njegova uloga nije bila da ga stalno drži na malom rastojanju. Pomoću naočara za noć jasno je mogao da vidi tog Ambitorma. Ne, konopac je trebalo da posluži u slučaju opasnosti. Nije bilo potrebe da se naređenja izgovaraju.

Dobar deo noći proveli su prelazeći unakrst preko malih, ledom oivičenih vodenih tokova u jednoj ravnici. Samo povremeno je svetlost mladih meseca Gamua prodirala kroz zaštitno rastinje. Konačno su izbili na vrh jednog niskog brda sa koga se pri mesečini videlo žbunovito prostranstvo, posrebreno snežnim pokrivačem. Uputili su se tamo dole. Žbunje, otprilike dva puta više od vodiča, natkriljavalo je blatnjave životinjske staze obrazujući tunele tek nešto veće od onog iz koga su krenuli na ovo putovanje. Ovde je bilo

toplije, a toplota je poticala od nagomilanog đubriva. Gotovo da nikakva svetlost nije stizala do tla koje je bilo porozno usled prisustva korenitog rastinja. Dankan stade udisati taj miris gljiva i istrulelog biljnog života. Kroz naočare za noć gledao je prividno beskonačan niz istog gustog rastinja sa obe strane. Konopac koji ga je spajao sa Ambitormom predstavljao je oskudnu vezu sa jednim tuđim svetom.

Ambitorm je osujetio svaki razgovor. Rekao je 'Da', kada je Dankan zatražio da mu potvrdi da li je dobro čuo njegovu ime i dodao: "Ćuti."

Čitava ova noć bila je za Dankana ispunjena nemirom i nevoljama. Nije voleo da bude prepušten vlastitim mislima. Sećanja na Giedi I nisu ga napuštala. Ovo mesto nije bilo nalik ni na jedno kojega se sećao iz svoje mladosti, pre no što je postao gola. Pitao se kako je Ambitorm naučio da se kreće ovuda i kako je upamtio put. Životinjske jame bile su veoma nalik jedne drugima.

Tokom ujednačenog, užurbanog kretanja Dankanove misli imale su dovoljno vremena da tumaraju.

"Moram li Sestrinstvu dozvoliti da me iskoristi? Šta im dugujem?"

Setio se i Tega, njegovog poslednjeg plemenitog postupka koji je omogućio njemu i Lusili da umaknu.

Isto to sam ja učinio za Pola i Džesiku.

To je bilo ono što ga je povezivalo sa Tegom i što ga je ispunjavalo dubokim bolom. Teg je bio odan Sestrinstvu. Da li je on tim svojim poslednjim hrabrim činom kupio svoju odanost?

Neka su prokleti Atreidi!

Noćasnji napor pojačao je Dankanovu bliskost sa novim telom. Kako je samo ovo telo bilo mlado! Jedan mali sev pamćenja i mogao je da sagleda poslednje sećanje pre no što je postao gola: mogao je da oseti kako ga sardaukarsko sečivo pogađa u glavu - zaslepljujuću eksploziju bola i svetlosti. Saznanje o vlastitoj sigurnoj smrti i od tada... pa sve do onog trenutka sa Tegom u harkonenskoj ne-kugli - ništa.

Dar drugog života. Da li je to bilo nešto više ili nešto manje od dara? Atreidi su, po običaju, tražili od njega novu ratu u otplati duga.

Izvesno vreme, neposredno pred svitanje, Ambitorm ga je vodio šljapkajući duž jednog potoka čija je ledena hladnoća prodrila u Dankanove nepromočive i postavljene čizme koje su bile deo tleilaške nošnje. Vodeni tok odražavao je žbunjem zaklonjenu srebrnu svetlost planetnog predjutarnjeg meseca koji je zalazio pred njima.

Dnevna svetlost ih je zatekla kako izbijaju na širi, drvećem zaklonjeni životinjski trag koji je vodio uz neko strmo brdo. Ovaj prolaz uskoro preraste u jednu usku stenovitu izbočinu ispod vrha grebena od nazubljenih gromada. Ambitorm ga povede iza zaklona od mrtvog, smeđeg žbunja, čiji su vrhovi bili prljavi od snega koji je naneo vetar. On otkači konopac pričvršćen za Dankanov pajas. Pravo ispred njih nalazilo se jedno plitko ulegnuće; ne baš prava pećina, ali dovoljno prostrana da im pruži kakav-takav zaklon sem u slučaju da se dignu jak vetar preko žbunja iza njih. Dankan je sve to u magnovenju procenio. Ovo mesto nije bilo prekriveno snegom.

Ambitorm se uputi ka stražnjoj strani ulegnuća i pažljivo ukloni naslagu ledene prljavštine i nekoliko pljosnatih kamenova koji su skrivali jednu malu jamu. Iz nje izvadi neki okrugao crni predmet i stade da barata oko njega.

Dankan čučnu ispod nadstrešnice i počeo da proučava svog vodiča. Ambitorm je imao spljošteno lice ten nalik na tamnosmeđu kožu. Da, to bi mogle biti crte Liceigrača. Duboke bore bile su mu usečene u uglovima smeđih očiju. Bore su se širile i iz uglova tankih usana, a prekrivale su i široko čelo. Protezale su se pored pljosnatog nosa i produbljivale raspuklinu na širokoj bradi. Lice mu je, jednom reći, sve bilo izbrazdno staračkim borama.

Iz crnog predmeta ispred Ambitorma počeo da se šire primamljivi mirisi.

"Ovde ćemo jesti i malo sačekati pre no što krenemo dalje", reče Ambitorm.

Govorio je starogalaškim sa grlenim naglaskom koji Dankan nikada ranije nije čuo, čudno naglašavajući granične samoglasnike. Da li je Ambitorm bio jedan od Raštrkanih ili domorodac sa Gamua? Bilo je očigledno da je došlo do mnogih jezičkih pomaka od vremena Muad'Dibove Dine. Dankan je primetio da su svi iz Tvrđave Gamu,

uključujući i Tega i Lusilu, govorili galah koji se razlikovao od onoga koji je on naučio kao dete, pre no što je postao gola.

"Ambitorme", prekinu tišinu Dankan. "Da li je tvoje ime uobičajeno za Gamu?"

"Zvaćeš me Tormsa", reče vodič.

"Je li to neki nadimak?"

"Tako ćeš me zvati."

"Zašto su te onda oni ljudi zvali Ambitorm?"

"Tako sam im se predstavio."

"Ali zašto bi..."

"Živeo si pod Harkonenima i nisi naučio kako se menja identitet?"

Dankan učuta. Da li je to bilo to? Novo prerusavanje? Ambi... Tormsa nije izmenio svoj izgled. Tormsa. Da li je to bilo tleilaško ime?

Vodič pruži Dankanu šolju koja se pušila. "Ovo piće će ti povratiti snagu, Vose. Ispij ga brzo. Ugrejaće te."

Dankan obema šakama obuhvati šolju. Vos. Vos i Tormsa. Gospodar Tleilaksa i njegov sadrug Liceigrač.

Dankan podiže šolju prema Tormsi drevnim gestom atreidskih ratnih drugova, a zatim je prenese ustima. Toplo! Tečnost ga je grejala dok ju je gutao. Piće je imalo pomalo slatkasti ukus, koji je verovatno poticao od nekog povrća. Duvao je i pio dok nije iskapio šolju do dna podražavajući Tormsu.

"Zašto na ovaj način rizikuješ svoj život?" upita Dankan. "Poznaješ bašara i još pitaš."

Dankan posramljen učuta.

Tormsa se naže napred i ponovo pokri Dankanovu šolju. Uskoro su svi dokazi njihovog doručka ležali skriveni ispod stenja i prašine.

Ova hrana bila je dokaz da je sve bilo pažljivo isplanirano, pomisli Dankan. On se okrenu i sede podvivši noge na hladnom tlu. S druge strane zaklona od žbunja još se nazirala magla. Dok ju je posmatrao, magla poče da se diže, otkrivajući jasne obrise nekog grada na udaljenom kraju doline.

Tormsa sede pored njega. "To je veoma star grad", reče on. "Harkonensko mesto. Pogledaj." On pruži Dankanu mali monoskop. "Tamo ćemo poći večeras."

Dankan prinese monoskop levom oku i pokuša da dovede u žižu

uljano sočivo. Podešivači mu nisu bili poznati i uopšte nisu nalikovali onima koje su mu pokazali u Tvrđavi. On ga skloni sa oka i stade da ga ispituje.

"Iksijanski" upita on.

"Ne. Mi smo ga napravili." Tormsa ispruži šaku i pokaza na dva dugmenceta koja su štrčala iz crne cevi. "Polako, brzo. Gurni levo ako želiš udaljavanje, a desno za približavanje."

Dankan ponovo prinese skop oku.

Bio je dovoljan samo lak dodir dugmeta pa da mu se u vidnom polju stvori ovakav prizor. Sićušne tačkice kretale su se po gradu. Ljudi! On prebaci na uvećavanje. Ljudi postaje male lutke. Dankan pokuša prema njima da odredi razmere i shvati da je grad na ivici doline bio ogroman... i udaljeniji nego što je mislio. U središtu grada nalazila se jedna jednostavna četvrtasta građevina, čiji se vrh gubio u oblacima. Bila je džinovska.

Koliko nas je nestalo u toj crnoj paklenoj rupi i nikada se više nije vratilo?

"Devet stotina pedeset spratova", reče Tormsa primetivši kuda je uperen Dankanov pogled. "Četrdeset pet kilometara dugačka, trideset kilometara široka. Sva od plastila i zaštitnog plaza."

"Znam." Dankan spusti skop i vrati ga Tormsi. "Zvali su ga Baronija."

"Isai", reče Tormsa.

"Tako ga sada zovu", odvrati Dankan. "Ja za njega imam neka druga imena."

Dankan duboko udahnu, kako bi smirio staru mržnju. Ti ljudi su svi bili mrtvi. Samo je zgrada ostala. I sećanja. On stade da razgleda grad oko te ogromne građevine. Mesto je podsećalo na rastegnuti lavirint. Zelene površine ležale su razbacane unaokolo, ali iza visokih zidova. Zasebne rezidencije za

rezidencije sa privatnim parkovima, rekao je Teg. Monoskop mu otkri stražare koji su hodali po vrhovima zidova.

Tormsa pljunu na tle ispred njega. "Harkonensko mesto."

"Gradili su tolike građevine da bi se ljudi osećali sićušnim", reče Dankan.

Tormsa klimnu. "Ako si sićušan, to znači da si i nemoćan."

Vodič je postao gotovo pričljiv, pomisli Dankan.

Povremeno tokom noći Dankan je kršio naređenje da ćuti i pokušavao da započne razgovor.

"Koje životinje su napravile ove prolaze?"

To je bilo logično pitanje za ljude koji se kreću duž očigledno životinjskog traga na kome se još oseća i ustajao miris promaklih zveri.

"Ćuti!" odbrusi mu Tormsa.

Kasnije se Dankan pitao zašto nisu mogli da umaknu u nekom vozilu. Čak bi i površinsko vozilo bilo bolje od ovog zamornog marša preko zemljišta na kome je jedan put bio isti kao i svi drugi.

Tormsa se zaustavi na jednoj tački obasjanoj mesečinom i pogleda u Dankana kao da se pita nije li njegov štićenik iznenada izgubio razum.

"Vozila bi nas mogla slediti!"

"Zar nas niko ne može slediti dok idemo peške?"

"Oni koji bi hteli da nas slede, takođe bi morali da idu peške. Ovde bi bili ubijeni. Oni to znaju."

Kakvo čudno mesto! Kako primitivno mesto.

U zaklonu benegeseritske Tvrđave Dankan nije shvatio prirodu planete koja ga okružuje. Kasnije, u ne-kugli, bio je odvojen od spoljašnjeg sveta. Posedovao je sećanja iz vremena pre no što je postao gola i sadašnja od kada je gola, ali kako su samo ona bila nedovoljna! Kada je sada o tome razmišljao shvatio je da je bilo pojedinih nagoveštaja za tako nešto. Bilo je očigledno da je na Gamuu postojala osnovna kontrola vremena. A Teg je rekao da su monitori u orbiti koji štite planetu od napada među najboljim.

Sve je davano na zaštitu, a prokleta malo na udobnost! Što se toga tiče, ova planeta je nalikovala Arakisu.

Rakisu, ispravi se on.

Teg. Da li je starac preživeo? Da li je bio zarobljen? Šta je značilo biti zarobljen ovde i u ovom dobu? U starim harkonenskim danima to je značilo surovo ropstvo. Burzmalijom i Lusilom... On baci pogled prema Tormsi.

"Hoćemo li se sastati sa Burzmalijom i Lusilom u gradu?"

"Ako se probiju."

Dankan osmotri svoju odeću. Da li je bio dovoljno dobro prerušen? Gospodar Tleilaksa i njegov pratilac? Ljudi će, razume se, misliti da je pratilac Liceigrač. Liceigrači su bili opasni.

Vrećaste pantalone bile su od nekog materijala koji Dankan nikad ranije nije video. Pod rukom su izgledale kao da su od vune, ali osećao je da su od neke veštačke tkanine. Kada je pljunuo na njih pljuvačka se nije prilepila, a nisu ni zamirisale na vunu. Pod prstima je osetio da je tkanina ravnomerna, što nije slučaj ni sa jednim prirodnim materijalom. Dugačke, mekane čizme i stražarska kapa bili su istog tkanja. Odeća je bila komotna i naduvena svuda sem na člancima. Doduše, nije bila vatirana. Bila je slojevita, što se verovatno postizalo nekim trikom tokom proizvodnje, jer se između slojeva zadržavao vazuh. Bila je šarena - zelenosiva, što je ovde predstavljalo izvrsnu kamuflažu.

Tormsa je bio odeven u sličnu odeću.

"Koliko dugo ćemo ovde čekati?" upita Dankan.

Tormsa zatrese glavom zahtevajući tišinu. Vodič je sada sedeo tako što je rukama obuhvatio kolena na koja je položio glavu i očiju uprtih preko ravnice.

Za vreme noćnog putovanja Dankan se uverio da je odeća neverovatno udobna. Sem kada su ono jednom gazili kroz vodu, stopala su mu stalno bila topla, ali ne i suviše topla. U pantalonama, košulji i jakni bilo je dovoljno mesta da se slobodno okreće. Nigde ga ništa nije greblo.

"Ko pravi ovakvu odeću?" upita Dankan.

"Mi je pravimo", progundā Tormsa. "Ćuti."

Dankan pomisli kako se ovo mnogo ne razlikuje od dana koje je proveo u sestrinskoj Tvrđavi pre ponovnog buđenja. Tormsa je govorio: "Nema potrebe da to saznaš."

Uskoro Tormsa ispruži noge i uspravi se. Kao da se pre toga odmarao. Zatim pogleda u Dankana. "Prijatelji iz grada nam daju znak da se iznad nas nalaze tragači."

"Topteri?"

"Da."

"Šta ćemo sad?"

"Moraš samo mene oponašati i to je sve."

"Ti samo sediš."

"Za sada. Uskoro ćemo sići u dolinu."

"Ali kako..."

"Kada prelaziš preko terena kao što je ovaj postaješ jedna od životinja koje ovde žive. Pogledaj tragove da bi video kako one hodaju i kako ležu da bi se odmorile."

"Zar tragači ne mogu da uoče razliku između..."

"Ako životinje brste, i ti se praviš kao da brstiš. Ako naiđu tragači, nastavljaš da činiš ono što si činio, to jest ponašaš se onako kako bi se svaka životinja ponašala. Tragači će biti visoko u vazduhu. To je sreća. Ne mogu da razlikuju životinju od ljudskog bića dok se ne spuste."

"Zar neće..."

"Uzdaju se u svoje mašine i kretanja koja vide. Lete suviše visoko. Na taj način brže obave traganje. Uzdaju se u vlastitu pamet kada je u pitanju očitavanje uređaja i pravljenje razlike između životinja i ljudskih bića."

"Znači da će samo proći iznad nas ako pomisle da smo divlje životinje."

"Ako posumnjaju skeniraće nas i drugi put. Ne smemo promeniti ustrojstvo pokreta pošto nas jednom skeniraju."

Bio je to dug govor za inače ćutljivog Tormsa. Sada je pažljivo proučavao Dankana. "Razumeš li?"

"Kako ću znati da nas skeniraju?"

"Osetićeš bockanje u utrobi. U stomaku će ti se penušati kao da si popio neko piće koje nijedan čovek ne bi trebalo da popije."

Dankan klimnu. "Iksijanski skeneri."

"Neka te ne brinu", reče Tormsa. "Ovdašnje životinje su navikle na njih. Ponekad zastanu, ali samo na trenutak, a zatim odlaze dalje kao da se ništa nije dogodilo. Što je, što se njih tiče, i istina. Samo se nama može se dogoditi nekakvo zlo."

Tormsa uskoro ustade. "Sada ćemo poći u dolinu. Prati me na maloj udaljenosti. Čini samo ono što i ja, ništa drugo."

Dankan uhvati korak sa svojim vodičem. Kretao se iza njega. Ubrzo se nađoše iza zaštitnog drveća. Tokom noćnog hodanja Dankanu se dešavalo da na trenutak prihvati svoje mesto u

planovima ostalih. Novo strpljenje lagano mu je preplavljivalo svest. Bilo je u tome izvesnog uzbuđenja koje je podsticalo znatiželju.

Kakva je to vaseljena nastala od vremena Atreida? Gamu. Kakvo je čudno mesto postala Giedi I.

Lagano, ali razgovetno, stvari su postajale jasnije i svaka nova sitnica širila je pogled ka nečem višem što je trebalo saznati. Mogao je da oseti kako se ustrojstva oblikuju. Jednog

dana, pomisli on, postojaće jedno jedino ustrojstvo i on će tada saznati zašto su ga vratili iz mrtvih.

Da, sve je bilo u otvaranju vrata, pomisli on. Otvoriš jedna vrata, a ona te propuste u prostoriju sa još vrata. Izabereš jedna od vrata u ovoj novoj prostoriji i ispitaš šta su ti ona otkrila. Ponekad ćeš možda morati da otvoriš sva vrata, ali što ih više otvoriš to postaješ sigurniji koja su sledeća na redu. Konačno, otvoriće se vrata koja će ti otkriti jedno poznato mesto. Tada ćeš moći da kažeš: "Ahhh, to sve objašnjava."

"Dolaze tragači", reče Tormsa. "Sada smo životinje koje pasu." On posegnu za žbunom koji su skenirali i otkinu jedan komad.

Dankan učini to isto.

38.

'Moram vladati uz pomoć oka i kandži - kao što to čini soko među manjim pticama.'

Atreidska izjava, (Ref: BG Arhive)

Teg je u osvit izišao ispod vetrobrana pored glavnog puta gde se sakrio. Taj put je u stvari bila jedna široka, ravna državna cesta - snopom ojačana i redovno čišćena od korova. Teg proceni da se sastoji od otprilike deset traka i da je pogodna kako za vozila tako i za pešake. U ovo doba njome su se kretali uglavnom pešaci.

Uspeo je da očetka gotovo svu prašinu sa odeće i još jednom je proverio da li je skinuo sve oznake ranga. Njegova seda kosa nije bila onako uredna kako je navikao da bude, ali umesto češlja imao je samo prste.

Saobraćaj na putu kretao se u pravcu grada Isajia koji je bio udaljen mnogo kilometara preko doline. Jutro je bilo vedro. Blagi povetarac duvao mu je u lice nastavljajući dalje prema moru koje se nalazilo negde daleko iza njega.

Tokom noći uspostavio je tananu ravnotežu sa svojom novom svešću. U njegovoj Drugoj viziji treperile su stvari kao: poznavanje onoga što će se tek dogoditi, svest o tome gde mora spustiti nogu pri sledećem koraku. Iza svega ovoga krio se okidač-bumerang za koji je znao da je u stanju da ga raznese u nejasne odgovore kojima telo neće moći da se prilagodi. Razum nije mogao to da objasni... Osećao je da nesigurno korača, kao duž oštrice noža.

Koliko god se trudio nije mogao da shvati šta se desilo s njim dok je bio pod T-sondom. Da li je to nalikovalo onome što časne majke iskuse tokom začinske agonije? Ali on nije doživeo priliv Drugih sećanja iz svoje prošlosti. Nije smatrao da bi sestre mogle postići ono što je njemu pošlo za rukom. Dvostruka vizija koja mu je govorila šta da očekuje od svakog pokreta u dometu njegovih čula izgleda da je predstavljala novu vrstu istine.

Učiteljice koje su spremale Tega za mentata uvek su ga

uveravale da postoji oblik žive istine koja se ne može dokazati navođenjem običnih činjenica. Govorile su mu da se ona ponekad nalazi u bajkama i poeziji i da često prkosi željama.

"Za mentata je najteže da prihvati neko takvo iskustvo", govorile su.

Teg se uvek s rezervom odnosio prema ovom stavu ali sada je bio primoran da ga prihvati. T-sonda ga je gurnula preko praga u jednu novu stvarnost.

Nije umeo da kaže zašto je upravo ovaj trenutak izabrao da iziđe iz zaklona, sem što mu je odgovaralo da se baš sada uklopi u reku ljudi.

Tu reku ljudi na putu uglavnom su sačinjavali pijačni prodavci koji su vukli velike košare povrća i voća. Košare su bile poduprte jeftinim suspensorima. Kada je shvatio da je u njima hrana, Teg oseti oštar bol usled gladi; međutim, istog časa prisili sebe da ne obraća pažnju na to. Tokom svoje duge službe kod Bene Geserita upoznao je mnoge primitivne planete, tako da je sada ove ljude poistovećivao sa farmerima koji za sobom vuku natovarene životinje. Posmatrao ih je kao čudnu mešavinu drevnog i modernog - farmeri hodaju, a njihovi proizvodi lebde iza njih poduprti veoma jednostavnim tehnološkim uređajima. Da nije bilo suspensora ovaj prizor ne bi se mnogo razlikovao od prizora iz najdrevnije prošlosti ljudskog roda. Životinja za vuču ostajala je životinja za vuču, pa makar sišla i sa pokretne trake u nekoj iksijanskoj fabrici.

Koristeći se novostečenom Drugom vizijom, Teg izabra jednog od farmera, zdepastog, tamnopuslog čoveka oštih crta lica i žuljevitih ruku. Čovek je izazovno koračao ističući na taj način svoju nezavisnost. Vukao je osam velikih košara natovarenih čvornovitim dinjama. Njihov miris potera Tegu vodu na usta, kada je svoj korak uskladio sa farmerovim. Teg je nekoliko minuta koračao bez reči, a zatim se osmeli da upita: "Je li ovo najbolji put za Isaji?"

"Dugačak je to put", reče čovek. Glas mu je bio dubok i u njemu se nazirala opreznost.

Teg pogleda unazad prema natovarenim košarama.

Farmer postrance odmeri Tega. "Idemo do Tržnog centra. Odatle naše proizvode drugi odnose u Isaji."

Dok su razgovarali farmer je Tega odveo (gotovo sproveo) do ivice puta. Još tri farmera im se približiše i okružiše Tega i njegovog pratioca tako da su ih visoke košare sakrile od ostalih učesnika u saobraćaju.

Teg se ukruti. Šta su to smerali? Doduše, nije osećao nikakvu pretnju. Dvostruka vizija nije ga upozoravala ni na kakvo nasilje do koga je trebalo da dođe i njegovoj neposrednoj blizini.

Jedno teško vozilo prošiša pored njih i udalji se. Teg njegov prolazak zapazi jedino po mirisu sagorelog goriva, i vetru koji je zapahnuo košare, lupi jakog motora i iznenadnoj napetosti koju je osetio kod svojih pratilaca. Visoke košare potpuno su sakrile vozilo koje je prošlo.

"Tražili smo vas, bašare, kako bismo vas zaštitili", reče farmer pored njega. "Mnogi tragaju za vama, ali ovde među nama nema nijdnog od njih."

Teg zabezeknuto pogleda u čoveka.

"Služili smo s vama kod Renditaja", objasni farmer. Teg proguta knedlu. Renditaj? Bio mu je potreban trenutak da se priseti - bio je to jedan od manjih okršaja u njegovoj dugoj istoriji sukoba i pregovaranja.

"Žao mi je, ali ne znam vaše ime", priznade Teg.

"Budite srećni što ne znate naša imena. Bolje je tako."

"Ja sam vam zahvalan."

"Ovo je malo vraćanje duga, bašare. Drago nam je da nam se pružila prilika za to."

"Moram stići do Isajia", reče Teg.

"Tamo je opasno."

"Svuda je opasno."

"Pretpostavili smo da ćete poći u Isaji. Uskoro će nas neko stići, i vi ćete nastaviti put u tajnosti. Ahhh, evo ga, dolazi. Mi vas ovde nismo videli, bašare. Vi se niste ovde pojavljivali."

Jedan od farmera koji su ih okružili preuze vuču tovara svoga druga, tegleći sada za sobom dva reda košara, dok je farmer kome se Teg prvobitno obratio požurivao ovoga da prođe ispod konopaca za vuču usmeravajući ga prema nekom tamnom vozilu. Teg ugleda sjajni plastil i plaz dok je vazilo samo neznatno usporilo kako bi ga

pokupilo. Vrata se iza njega sa treskom zatvoriše i on se nađe na jednom mekanom tapaciranom sedištu, sam u zadnjem delu površinskog vozila. Vozilo ponovo ubrza i za tili čas prestiže farmere koji su hodali. Prozori oko njega bili su zatamnjeni, tako da je tek nazirao predeo kroz koji su promicali. Vozač je bio tek silueta u senci.

Prvi put od kada je bio zarobljen pružila mu se prilika da se odmori na nekom toplom i udobnom mestu i to ga gotovo uljuljka u san. Nije osećao nikakvu pretnju. Telo ga je još bolelo usled napora koje mu je nametnuo i preživljenih agonija pod T-sondom.

Ipak je zaključio da mora ostati budan i na oprezu. Vozač se nagnu u stranu i progovori preko ramena, ne okrenuvši se: "Tragaju za vama već dva dana, bašare. Neki misle da ste već napustili planetu."

Dva dana?

Kao posledica udara ošamućivača i svega drugog što su radili s njim bio je dugo u nesvesti. To je bio samo još jedan od uzroka što je sada osećao toliku glad. Pokušao je da spram centara za vid pusti utelovljeni hrono-snimak, ali ovaj je samo zatreptao - kao što je, uostalom, i činio svaki put kada bi pokušao da ga aktivira od vremena T-sonde. Njegovo osećanje za vreme kao i sve što ide uz to iz osnova se izmenilo.

Znači, neki misle da je napustio Gamu.

Teg nije pitao ko to traga za njim. U napadu i mučenju koje je usledilo posle toga učestvovali su Tleilaksi i Raštrkani.

Teg stade da razgleda svoje prevozno sredstvo. Bilo je to jedno od onih divnih starih površinskih vozila iz vremena pre Raštrkavanja, na kojima su se videli tragovi najfinije izrade. Nikada ranije nije se vozio ni u jednom od njih, ali čuo je da ih još ima. Obnavljači su ih skupljali i doterivali, prerađivali šta god da su radili to im je vraćalo drevnu vrednost. Teg je bilo rečeno da su takva vozila često nalažena napuštena na čudnim mestima - u starim srušenim zgradama, u podzemnim kanalima, zaključana u spremištima za mašine na usamljenim farmama.

Vozač se ponovo malo nagnu u stranu i progovori preko ramena: "Imate li adresu na koju biste želeli da vas odvezem u Isajiu,

bašare?"

Teg prizva u sećanje mesta za kontakte na koja su mu ukazali prilikom njegovog ponovnog obilaska Gamua, i daje jednu adresu vozaču: "Znate li gde je to?"

"To je, bašare, mesto na kome se ljudi uglavnom okupljaju radi pića. Čuo sam da tamo služe dobru hranu, kao i da tamo svako može da uđe ukoliko je pri parama."

Ne znajući zašto je izabrao baš to mesto, Teg reče: "Oprobaću sreću." Nije našao za shodno da obavesti vozača kako na toj adresi postoje i privatne trpezarije.

Pominjanje hrane ponovo izazva oštre grčeve. Tegove šake počеше da se tresu i bi mu potrebno nekoliko minuta da povрати mir. Shvatio je da su ga napori od prošle noći gotovo dotukli. On ljubopitljivo osmotri unutrašnjost kola, pitajući se ne nalaze li se negde sakriveni hrana ili piće. Vozilo je bilo veoma brižljivo obnovljeno, ali on u njemu ne ugleda nikakav tajni pregradak.

Znao je da u pojedinim četvrtima ovakva vozila uopšte nisu bila retka, ali i to da su uglavnom svedočila o bogatstvu vlasnika. Kome su ova pripadala? Vozaču sigurno nisu. On je po svemu sudeći ličio na unajmljenog profesionalca. Ako je poslata poruka u kojoj su se tražila kola, onda i drugi znaju de se Teg nalazi.

"Hoće li nas zaustaviti i pretraživati?" upita Teg.

"Ne ova kola, bašare. Ona su vlasništvo Planetarne banke na Gamuu."

Teg ovo primi bez reči. Ta banka bila je jedno od njegovih mesta za sastanke. Tokom jednog od svojih ranijih obilazaka pažljivo je ispitao ključne ogranke. Ovo sećanje podseti ga na njegovu dužnost da zaštiti golu.

"Moji sadruzi", osmeli se Teg. "Jesu li..."

"Nisam ovlašćen, bašare. Ne mogu da vam kažem."

"Postoji li način da se preda poruka..."

"Kad se nađemo na sigurnijem, bašare."

"Razume se."

Teg se zavali u jastuke i stade da razgleda predeo. Ova površinska vozila pravljena su od mnogo plaza i gotovo neuništivog plastila. Druge stvari su propadale tokom vremena - tapacirung,

elektronika, suspenzorske instalacije, antitermičke oplata provodnika, turboelise. Skidale su se i prilepnice, bez obzira na to šta ste činili da ih očuvate. Međutim, Obnavljači su ovo vozilo tako sredili da je izgledalo kao da je tek izišlo iz fabrike - svuda je bio prisutan sjaj metala, a tapacirung se oblikovao prema njegovom telu uz neznatno nabiranje. A tek miris: ta neodređena aroma novog, mešavina sjaja i otmenih tkanina sa tek neznatnim tragom ozona koji je dopirao iz elektronike koja je prela. Doduše, nigde se nije osećao miris hrane.

"Koliko još ima do Isajia?" upita Teg.

"Još pola sata, bašare. Da li bi trebalo zbog nečega da požurimo? Ne želim da privlačim..."

"Veoma sam gladan."

Vozač pogleda levo i desno. Oko njih nije bilo farmera. Put je bio gotovo prazan, sem što su se njime kretala dve teške transportne kapsule sa svojim traktorima držeći se desne ivice i jedan veliki kamion koji je prenosio automatskog sakupljača voća.

"Opasno je dugo se zadržavati", reče vozač. "Ali znam jedno mesto gde mislim da bi vam mogli na brzinu pripremiti činiju supe."

"Bilo šta bi mi dobro došlo. Nisam jeo dva dana, a naponi su bili veliki."

Stigoše do jedne raskrsnice i vozač skrenu levo na uski trag koji je vodio kroz visoke, retko posađene četinare. Uskoro je prešao na traku među drvećem. Na kraju ovog traga nalazila se niska zgrada od tamnog kamena i sa krovom od crnog plaza. Prozori su bili uski i blistali su od mlaznica za zaštitu protiv vatre.

Vozač reče: "Samo trenutak, gospodine." On iziđe i Teg po prvi put uspe da mu vidi lice: veoma usko sa dugačkim nosom i tankim usnama. Vidljivi tragovi hirurškog obnavljanja krasili su mu obraze. Oči su mu srebrnasto sijale - što je bio znak da su veštačke. On se okrete i uđe u kuću. Kada se vratio, uslužno otvori Tegova vrata. "Molim vas požurite, gospodine. Unutra vam već greju supu. Rekao sam da ste bankar. Ne treba da platite."

Tle pod nogama bilo je sleđeno. Teg je morao malo da se pogne kako bi prošao kroz vrata. Našao se u jednom mračnom hodniku koji je bio obložen drvetom i na čijem se kraju nalazila neka dobro

osvetljena odaja. Miris hrane koji se odande širio privlačio ga je kao magnet. Ruke ponovo počеше da mu se tresu. Jedan mali sto bio je postavljen pored prozora koji je gledao na ograđenu i pokrivenu baštu. Kameni zid što je opasivao baštu gotovo da je sav bio zastrt žbunovima otežalim od crvenih cvetova. Čitavo to mesto obasjavao je žuti, topli paz, kupajući ga u veštačkoj letnjoj svetlosti. Teg zahvalno utonu u jedinu stolicu za stolom. Ugledao je beli laneni stolnjak sa reljefnim rubom. I samo jednu kašiku za supu.

Vrata s njegove desne strane zaškipaše i unutra uđe jedna zdepasta prilika noseći činiju koja se pušila. Ona na trenutak zastade kada ugleda Tega, a zatim prinese činiju stolu i postavi je ispred njega. Uznemiren zbog tog oklevanja, Teg primora sebe da ne obraća pažnju na izazovnu aromu koja mu se uvlačila u nozdrve i svu svoju pažnju usredsredi na tog čoveka.

"Supa je dobra, gospodine. Sam sam je napravio."

Glas je bio veštački. Teg primeti ožiljke na vilici. Ovaj čovek

ovde ličio je na neko drevno mehaničko biće - glava, gotovo bez vrata nasadena na široka ramena, ruke nekako čudno spojene u ramenima i laktovima, a noge su se savijale samo u kukovima. Sada je nepomično stajao, ali ušao je blago trzavim geganjem što je značilo da mu je gotovo čitavo telo veštačko. Nije se mogao izbeći pogled pun patnje u njegovim očima.

"Znam da baš nisam lep, gaspodine", zakrešta čovek. "Uništen sam u eksploziji Aladžori."

Teg nije imao pojma šta bi mogla biti eksplozija Aladžori, ali očigledno je trebalo da zna. 'Biti uništen' predstavljalo je, međutim, zanimljivu optužbu sudbine.

"Pitao sam se da li vas poznajem", reče Teg.

"Ovde niko nikog ne poznaje", uzvрати čovek. "Pojedite supu." On pokaza naviše prema spiralnom vršku nepokretnog njuškala čije su sjajne svetiljke otkrivale da ovaj očitava okolinu i da ne nalazi ni na kakav otrov. 'Hrana je ovde sigurna.'

Teg pogleda u tamnosmeđu tečnost u svojoj činiji. U njoj su se mogli videti komadi čvrstog mesa. On posegnu za kašikom. Njegova drhtava šaka tek je u drugom pokušaju uspela da je dohvati, ali prosuo je veći deo tečnosti pre no što je uspeo da kašiku podigne

makar za jedan milimetar.

Nečija sigurna ruka uhvati Tegov zglavak i veštački glas nežno progovori kod njegovog uveta: "Ne znam šta su vam učinili, bašare. Ali ovde vam niko neće nauditi, sem preko mene mrtvog.

"Znaš ko sam?"

"Mnogi bi umrli za vas, bašare. Moj sin živi zahvaljujući vama.

Teg dozvoli da mu čovek pomogne. Sve što je mogao da čini bilo je da proguta prvu kašiku. Tečnost je bila hranljiva, topla i umirujuća. Uskoro mu se šaka smirila i on dade znak ovom čoveku da mu oslobodi zglavak.

"Još, gospodine?"

Teg tek tada shvati da je ispraznio činiju. Bio je u iskušenju da kaže 'Da', ali vozač mu je rekao da požuri.

"Hvala, ali moram da idem."

"Vi ovde niste bili", reče čovek jednostavno.

Kada su se ponovo vratili na glavni put, Teg se zavali u jastuke površinskog vozila i stade da razmišlja o čudnom smislu onoga što je uništeni čovek rekao. Upotrebio je iste reči kao i farmer: 'Vi ovde niste bili.' To je zvučalo kao da je u pitanju bila neka zajednička izreka, i istovremeno govorilo ponešto o promenama na Gamuu od vremena kada je Teg razgledao ovo mesto.

Uskoro su stigli do prdgrađa Isajia i Teg se zapita ne bi li trebalo da se preruši. Uništeni ga je lako prepoznao.

"Gde me Uvažene Naložnice sada traže?" upita Teg.

"Svuda, bašare. Ne možemo vam jemčiti bezbednost, ali preduzeti su izvesni koraci. Dojaviću gde sam vas iskrcao."

"Da li kažu zašto me gone?"

"One nikada ništa ne objašnjavaju, bašare."

"Koliko dugo su već na Gamuu?"

"Suviše dugo, gospodine. Od mog detinjstva, a ja sam kod Renditaja bio baltern."

Bar sto godina, pomisli Teg. Dovoljno dugo da oko sebe okupe veliku silu... ako je trebalo verovati Tarazinim strahovanjima.

Teg im je verovao.

"Ne verujem nikome na koga su te kurve mogle da utiču, rekla je Taraza.

Ipak, Teg nije osećao da mu pretilo bilo kakva neposredna opasnost. Mogao je samo da upija tajanstvenost koja ga je sada okruživala. Nije navaljivao da sazna više pojedinosti.

Već su dobro zašli u Isaji kada je kroz povremene pukotine između zidova koji su opasivali velike privatne rezidencije ugledao crnu ogromnu građevinu drevnog harkonenskog sedišta Baronije. Kola skrenuše u jednu ulicu sa malim komercijalnim zdanjima: jeftine zgrade podignute uglavnom od pokupljenih otpadaka materijala koji su javno pokazivali svoje poreklo, poređani u nebrižljive slojeve i nedostižne kombinacije boja. Sjajni natpisi obznanjivali su da je roba koja se nalazi unutra najbolja, a usluge bolje od onih koje se mogu dobiti na drugim mestima.

Teg je razmišljao o tome kako se ne bi moglo reći da se Isaji izopačio ili da je čak propao. Ovdašnji razvoj prerastao je u nešto što se više nije moglo nazvati ni ružnim. Neko je odlučio da ovo mesto učini ogavnim. To je ključ za većinu stvari koje je video u gradu.

Vreme se ovde nije zaustavilo - nazadovalo je. Ovo nije bio moderan grad pun svetlih transportnih kapsula i odvojenih usiform zgrada. Ovo je bio nasumičan metež, drevna zdanja pridodata drevnim zdanjima; poneka su bila padignuta prema ukusu pojedinaca, a druga, opet, projektovana sa nekom davno zaboravljenom svrhom. Sve što je bilo u vezi sa Isajiem slivalo se jedno u drugo, a čitava ta zbrka ipak je uspevala da ne zapadne u kaos. Teg je znao da ga je održalo drevno ustrojstvo državnih cesta duž kojih se ovaj mišmaš okupio. Haos je bio zaokružen, mada ustrojstvo koje se videlo na ulicama nije svedočilo o nekom sveobuhvatnom planu. Ulice su se sastajale i ukrštale pod čudnim uglovima, retko kad pod pravim uglom. Gledano iz vazduha ovo mesto predstavljalo je jedan ludi pokrivač na kome je samo džinovski crni pravougaonik drevne Baronije svedočio o nekom suvislom planu. Ostalo je predstavljalo pravu arhitektonsku pobunu.

Teg odjednom shvati da je ovo mesto predstavljalo laž premazanu drugim lažima, sa osnovom na prethodnim lažima - mešavinu kroz koju možda niko nikada neće stići do korisne istine. Čitav Gamu bio je takav. Gde se mogla začeti takva ludost? Da li je to bilo delo Harkonena?

"Stigli smo, gospodine."

Vozač ga doveze do ograde ispred jedne zgrade bez prozora, od ravnog, crnog plastičelika i sa jednim jedinim vratima u nivou tla. Ovo zdanje nije bilo napravljeno od otpadaka. Teg prepoznade mesto: spiralna jama koju sam beše odabrao. U Tegovoj Drugoj viziji zatreperi nešto neodređeno, ali on ne oseti da mu preti neposredna opasnost. Vozač otvori Tegova vrata i stade u stranu.

Ne osvrnuvši se Teg se uputi preko uskog pločnika i uđe u zgradu - u jedan mali, jarko osvetljeni foaje od ispoliranog belog plaza gde su ga jedino pozdravile klupe od komeja. On zaroni u cev za podizanje i pritisnu upamćene koordinate. Znao je da se ova cev pod određenim uglom proteže kroz zgradu do zadnjeg dela pedeset sedmog sprata na kome su se nalazili neki prozori. Sećao se privatne trpezarije u tamnocrvenim tonovima i sa teškim smeđim nameštajem, kao i jedne pronicljive žene na kojoj su bili vidljivi znaci benegeseritske obuke, ali koja nije bila časna majka.

Cev ga doveze do odaje koju je zadržao u sećanju, ali tamo nije bilo nikoga da ga dočeka. Teg osmotri čvrst smeđi nameštaj. Iza debelih kestenjastih draperija duž naspramnog zida bila su skrivena četiri prozora.

Teg je znao da njegov dolazak nije prošao neprimećen. Strpljivo je čekao koristeći svoju novostečenu Drugu viziju da predvidi nevolju. Ništa nije nagoveštavalo napad. On stade pored otvora cevi i još jednom se osvrnu po odaji.

Teg je imao teoriju o odnosu između prostorija i prozora - broja prozora, njihovog položaja, veličine, uzdignutosti iznad poda, odnosa velične prostorije i veličine prozora, uzdignutosti prostorije, prozora sa zavesama ili draperijama i sve to mentatski izloženo stavljao je nasuprot onome što je znao o ovoj prostoriji. Prastorije su se mogle podesiti tako da odgovaraju određenoj hijerarhiji čije je ustrojstvo bilo krajnje brižljivo određeno. Kada bi iskrsla vanredna situacija ove nijanse više ne bi važile, ali su inače ostajale na snazi.

Nedostatak prozora u odaji iznad tla saopštavao je određenu poruku. Ako su u jednoj takvoj prostoriji stanovali ljudi, to nije uvek značilo da im je zagantovana tajnost predstavljala glavni cilj. Primetio je nepogrešive znake da su prozori učionica u skolastičkim

zdanjima predstavljali i povlačenje od spoljašnjeg sveta i veoma izraženu odbojnost prema deci.

Ova prostorija je, međutim, predstavljala nešto drugo: uslovljenu tajnost, kao i potrebu da se spoljašnji svet povremeno drži pod prismotrom. Zaštitnu tajnost, kada je to potrebno. Uverio se u to kada je prešao na drugi kraj prostorije i malo povukao u stranu jednu od draperija. Prozori su bili od trostrukog zaštitnog plaza. Tako! Motrenje na spoljašnji svet moglo je da izazove napad. Tako je bar mislio onaj koji je naredio da se prostorija na ovaj način zaštiti.

Teg još jednom pomeri draperiju u stranu, bacivši još jedan pogled u ugao prozora. Teleskopski reflektori sa prizmama uvećavali su prizor duž graničnog zida sa obe strane, kao i od krova do tla.

Dobro!

Tokom svoje prethodne posete nije bio u prilici da stekne detaljniji uvid, tako da je sadašnja procena bila još laskavija od prvobitne. Bila je to jedna zaista veoma zanimljiva prostorija. Teg spusti draperiju i okrete se upravo u trenutku kada neki visoki muškarac iskorači iz otvora na cevi.

Tega njegova dvostruka vizija snabde pouzdanom pretpostavkom u odnosu na tog čoveka. Sa sobom je doneo neku skrivenu opasnost. Pridošlica je bio vojnik od glave do pete - o tome su svedočili njegovo držanje i hitro zapažanje pojedinosti, osobeno samo za obučene i iskusne oficire. Bilo je još nečeg u njegovom ponašanju što natera Tega da se ukruti. Ovo je bio izdajnički Plaćenik koji je uvek na strani onoga ko ponudi više.

"Prokletstvo, kako su to postupali s vama", pozdravi on Tega. Glas mu je bio duboki bariton, sa nesvesnom arogancijom koja je govorila o ličnoj moći. Akcenat sličan njegovom Teg nikada ranije nije čuo. Ovo je bio jedan od Raštrkanih! Bašar, ili kakav su već naziv koristili za taj čin, pomisli Teg.

Pa ipak ništa nije nagoveštavalo trenutni napad.

Pošto Teg nije odgovorio, čovek nastavi: "Oh, izvinite: ja sam Muzafar. Jafa Muzafar, pokrajinski zapovednik snaga Dura."

Teg nikada ne beše čuo za snage Dura.

Pitanja preplaviše Tegov um, ali ih on zadrža za sebe. Sve što bi ovde kazao moglo bi biti protumačeno kao slabost.

Gde su bili ljudi sa kojima se ranije ovde sreo? Zašto sam izabrao ovo mesto? Odluku je doneo potpuno uveren u njenu ispravnost.

"Molim vas, raskomotite se", obrati mu se ponovo Muzafar, pokazujući na jedan mali divan ispred koga se nalazio niski sto za posluženje. "Uveravam vas da ništa od onoga što vam se dogodilo nije poteklo od mene. Pokušao sam sve da prekinem kada sam doznao, ali vi ste već... napustili mesto dagađaja."

Sada Teg primeti još nešto u Muzafarovom glasu: oprez koji se zasnivao na strahu. Znači, ovaj čovek je ili čuo šta se odigralo u daščari, do kakvog je obračuna tamo došlo, ili je posetio to mesto.

"Prokleta pametno s vaše strane", reče Muzafar. "To što ste sačekali da se vaši zarobljivači usredsrede na pokušaje da iz vas izvuku obaveštenja, da biste ih tek onda napali. Da li su išta saznali?"

Teg nemo odmahnu glavom. Bio je na ivici da i nesvesno uzvrat na napad, ali ovde nije osećao nikakvo neposredno nasilje. Šta su to smerali ti Raštrkani? U svakom slučaju, Muzafar i njegovi ljudi pogrešno su protumačili događaje koji su se odigrali u prostoriji sa T-sondom. To je bilo očigledno.

"Molim vas, sedite", reče Muzafar.

Teg zauze ponuđeno mesto na divanu.

Muzafar se smesti u jednu duboku stolicu nasuprot Tegu koja je stajala pod blagim uglom u odnosu na sto za posluženje. Muzafar je bio na oprezu. Bio je spreman na nasilje.

Teg je sa zanimanjem proučavao čoveka. Muzafar mu nije otkrio svoj pravi čin - rekao je samo da je zapovednik. Bio je to visok momak širokog crvenog lica i velikog nosa. Oči su mu bile sivozelene i uvek su, kada bi jedan od njih govorio, bile usredsređene nešto malo iza Tegovog desnog ramena. Teg je nekada poznavao jednog špijuna koji je to činio.

"Pa, onda", nastavi Muzafar, "mnogo sam čitao i slušao o vama otkako sam ovde."

Teg nastavi da ga nemo proučava. Muzafarova kosa bila je kratko podšišana, a iznad levog oka, preko lobanje, imao je ružičasti ožiljak od otprilike tri milimetra. Nosio je raskopčani svetlozeleni sako čija je boja podsećala na žbunje, odgovarajuće pantalone - to nije bila baš

prava uniforma, zračio je urednošću što je govorilo da je navikao da bude doteran. I cipele su to potvrđivale. Teg pomisli kako bi se verovatno mogao i ogledati na njihovoj svetlosmeđoj površini - pod uslovom da se dovoljno sagne.

"Nikada se, razume se, nisam nadao da ću vas lično sresti", reče Muzafar. "Smatram to velikom čašću."

"Znam malo o vama; samo to da upravljate snagama Raštrkanih", reče Teg.

"Mmmmm! Nema tu šta mnogo da se kaže, stvarno."

Tega još jednom stegoše grčevi usled gladi. Pogled mu odluta ka dugmetu pored otvora cevi kojim se, sećao se, pozivao kelner. Na ovom mestu ljudi su obavljali poslove koji su se obično prepuštali automatima, što je predstavljalo izgovor za okupljanje velike sile i njeno držanje u pripravnosti.

Pogrešno protumačivši Tegovo zanimanje za otvor cevi, Muzafar reče: "Molim vas, ne razmišljajte o odlasku. Moj lekar će uskoro doći da vas pregleda. Treba da stigne svakog časa. Bio bih vam zahvalan kada biste ga na miru sačekali."

"Samo sam razmišljao o tome da naručim nešto za jelo", reče Teg.

"Savetujem vam da sačekate dok vas lekar ne pregleda. Ošamućivači ponekad znaju da ostave gadne posledice."

"Znači, znate za to."

"Znam za čitav pakleni fijasko. S vama i vašim čovekom Burzmalijem treba ozbiljno računati."

Pre no što je Teg stigao da odgovori otvor na cevi propusti jednog visokog muškarca u jednodelnom crvenom odelu sa jaknom, čoveka toliko mršavog da je odeća zjapila i lepršala oko njega. Istetovirani dijamant, znak suk-doktora, bio mu je utisnut visoko na čelu, ali znak je bio narandžast, a ne uobičajeno crn. Doktorove oči bile su zaklonjene sjajnom narandžastom prekrivkom koja je skrivala njihovu prirodnu boju.

Da li je bio zavisnik od nečega? upita se Teg. Oko sebe nije osetio miris poznatih narkotika, čak ni melanža. Doduše, oko lekara se širio neki opori miris sličan voćnom.

"Stigao si, Solice!" uzviknu Muzafar. On zatim pokaza na Tega.

"Pažljivo ga skeniraj. Prekjuče ga je pogodio ošamućivač."

Solic izvadi prepoznatljiv suk-skener, koji je bio upravo toliki da se mogao držati u jednoj šaci. Njegovo polje za ispitivanje tiho je zujalo.

"Znači, vi ste suk-lekar", obrati mu se Teg, zajedljivo promatrajući narandžasti žig na čelu.

"Da, bašare. Prošao sam kroz najbolju obuku i uslovljavanje u našoj drevnoj tradiciji."

"Nikada nisam video znak za raspoznavanje u toj boji", reče Teg.

Doktor pređe skenerom oko Tegove glave. "Boja istetoviranog znaka nije važna, bašare. Važno je ono što se nalazi iza njega." On spusti skener do Tegovih ramena, pa zatim skrenu niz telo.

Teg sačeka da zujanje prestane.

Doktor koraknu unazad i obrati se Muzafaru: "Potpuno je u redu, ratni maršale. Zadivljujuće u redu, kada se imaju u vidu njegove godine, ali zaista je neodložno potrebno da nešto pojede."

"Da... pa, to smo znači obavili, Solice. Pobrini se za ostalo. Bašar je naš gost."

"Naručiću obrok koji će odgovarati njegovim potrebama", reče Solic. "Jedite polako, bašare." Solic se žustro okrenu, usled čega mu zalepršашe jakna i pantalone. Narednog trenutka proguta ga otvor na cevi.

"Ratni maršal?" upita Teg.

"Jedna od obnovljenih drevnih titula u Duru", reče nehajno Muzafar.

"Dur?" dopusti sebi da upita Teg.

"Baš sam glup!" Muzafar izvadi jednu malu kutiju iz džepa na sakou, i iz nje tanak smotuljak. Teg prepoznade holostat sličan onome koji je i sam nosio sa sobom za vreme dugog službovanja - slike kuće i porodice. Muzafar položi holostat na sto između njih i pritisnu kontrolno dugme.

Iznad površine stola ožive umanjena slika u boji gustog zelenog prostranstva džungle.

"Dom", reče Muzafar. "Građevinski žbun je tamo u sredini." On prstom pokaza na jedno mesto u projekciji. "Ovo je prvi koji me je ikada paslušao. Ljudi su mi se smejali što sam prvi žbun izabrao na takav način i što sam se odmah vezao za njega."

Građevinski žbun?

"Znam da je prilično tanak", reče Muzafar, sklanjajući prst sa projekcije. "Nije baš neka zaštita. Morao sam nekoliko puta da se branim tokom prvih meseci koje sam proveo s njim. Doduše, postao mi je veoma drag. Oni, znate, reaguju na to. Sada je to najbolji dom u svim Dubokim dolinama, tako mi večnog kamena Dura!"

Muzafar se zagleda u Tegov zbunjeni izraz. "Do đavola! Vi, razume se, nemate građevinske žbunove. Oprostite mi na mom brzopletom neznanju. Mislim da mnogo toga možemo jedan drugog da naučimo."

"Vi to nazivate domom", reče Teg.

"Oh, da. Kada jednom nauče da slušaju, uz pravilno usmeravanje, razume se, građevinski žbunovi izrastu u veličanstvene palate. I to za svega četiri do pet standarda."

Standarda, pomisli Teg. Znači, izgubljeni su još koristili standardne godine.

Otvor na cevi zašišta i jedna mlada žena u plavoj odori kakvu je nosila poslugu uđe natraške u odaju vukući na suspensorima kapsulu za zagrevanje koju zatim smesti blizu stola ispred Tega. Njena odeća bila je istovetna sa odećom poslužitejki koje je video na svom prvom obilasku, ali mu je njeno prijatno, okruglo lice, koje se za trenutak okrenulo prema njemu, bilo nepoznato. Lobanja joj je bila depilirana, tako da je predstavljala površinu prošaranu ispupčenim venama. Imala je vodnjikavo plave oči, a u njenom držanju naziralo se nešto zastrašujuće. Otvorila je kapsulu za zagrevanje i mirisi začinjene hrane zapahnuše Tegove nozdrve.

Teg postade oprezan, ali ne oseti neku neposrednu opasnost. Mogao je da vidi sebe kako bezbedno jede hranu.

Mlada žena postavi pred njega na sto red činija i uredno složi pribor za jelo.

"Nemamo njuškalo, ali probaću hranu ako želite", napomenu Muzafar.

"Nema potrebe", reče Teg. Znao je da će ovakva reakcija podstaći razna pitanja, ali osećanja mu kazaše da će ga smatrati za Istinozborca. Teg prikova pogled za hranu. Bez ikakve odluke on se naže napred i stade da jede. Iako je dobro znao šta je to mentatska

glad, iznenadiše ga vlastite reakcije. Koristeći mozak na način jednog mentata unosio je kalorije u zapanjujućim razmerama, ali na to ga je nagonila jedna nova potreba. Osećao je da nad njegovim reakcijama bdije njegov vlastiti opstanak. Ova glad prevazilazila je sva pređašnja iskustva. Supa koju je pojeo uz izvestan oprez u kući uništenog čoveka nije u njemu izazvala tako snažnu reakciju.

Suk-doktor je napravio dobar izbor, pamisli Teg. Ova hrana izabrana je na osnovu rezultata dobijenih od skenera.

Mlada žena nastavljala je da donosi činije iz kapsula za zagrevanje hrane koje su neprestano pristizale kroz razjapljeni otvor na cevi.

Teg je morao usred obroka da ustane i da se isprazni u obližnjem kupatilu, u kome je znao da ga skriveni kameji drže pod prismotrom. Sudeći prema svojim fizičkim reakcijama znao je da se brzina rada njegovog probavnog sistema ubrzala do nivoa telesnih potreba. Kada se vratio za sto bio je gladan kao da ništa pre toga ne beše pojeo.

Žena koja ga je posluživala poče da pokazuje znake iznenađenja a zatim opreza. Ipak je nastavljala da na njegov zahtev i dalje donosi hranu.

Muzafar je sve to zadivljeno posmatrao, ali ništa ne reče.

Teg napokon poče da oseća okrepljujući učinak hrane i pravilno podešenu kaloričnu vrednost koju je suk-doktor naručio. Doduše, bilo je očigledno da nisu mislili na količinu. Devojka je izvršavala njegove zahteve kao u nekoj vrsti škole.

Muzafar konačno progovori: "Moram li pomenuti da nikada ranije nisam video nikoga ko je toliko pojeo za samo jedan obrok. Ne shvatam kako ste to uspeli. Niti zašto."

Teg se zavali, konačno zadovoljan, ali i svestan toga da je podstakao pitanja na koja nije mogao da odgovori, a da pri tom ne laže.

"Mentatska posla", slaga Teg. "Prošao sam kroz velike napore."

"Zadivljujuće", reče Muzafar. On ustade.

Budući da i Teg htjede da ustane, Muzafar mu dade znak da ostane gde je. "Nema potrebe. Spremili smo za vas odaje odmah do ove prostorije. Tako je sigurnije."

Mlada žena se nečujno udalji sa praznim kapsulama za zagrevanje.

Teg ponovo poče da proučava Muzafara. Tokom obroka na njemu se dogodila neka promena. Muzafar ga je sada posmatrao hladnim, odmeravajućim pogledom.

"Imate ugrađen komunikator", reče Teg. "Primili ste nova naređenja."

"Ne bih savetovao vašim prijateljima da napadnu ovo mesto", reče Muzafar.

"Mislite da mi je to na umu?"

"A šta vam je na umu, bašare?"

Teg se osmehnu.

"Vrlo dobro". Muzafarov pogled iziđe iz žiže dok je slušao svoj komunikator. Kada je pažnju ponovo usredsredio na Tega, gledao ga je pogledom grabljivice. Teg oseti kako se bori s tim pogledom i shvati da još neko ulazi u sobu. Ratni maršal je o novom obrtu situacije razmišljao kao o nečem veoma opasnom po gosta koga je pozvao na večeru, ali Teg nije nazirao ništa što je moglo da ugrozi njegove nove sposobnosti.

"Mislite da sam zatvorenik", reče Teg.

"Tako mi večnog kamena Dura, bašare! Niste onakvi kakvim sam vas zamišljao!"

"Kakvim me zamišlja Uvažena Naložnica koja upravo dolazi?" upita Teg.

"Bašare, upozoravam vas: s njom nemojte razgovarati tim tonom. Nemate pojma šta bi vas moglo snaći.

"Snaći će me jedna Uvažena Naložnica", reče Teg.

"Želim vam da je preživite!"

Muzafar se okrenu i udalji kroz otvor na cevi. Teg se zagleda za njim. Mogao je da vidi treperenje Druge vizije poput nekog trepćućeg svetla oko otvora cevi. Uvažena Naložnica nalazila se u blizini, ali još nije bila spremna da uđe u ovu odaju. Najpre će se posavetovati sa Muzafarom. Ratni maršal, međutim, neće biti u stanju da kaže ništa odista važno toj opasnoj ženi.

39.

Suđenje nikada ne vaspostavlja stvarnost. Sećanje je samo dočarava. Sva ta prizivanja menjaju original, postajući na taj način spoljašnji ramovi za izveštaje koji se ne ispunjavaju.

Mentatski priručnik

Lusila i Burzmali uđoše u Isaji sa juga i to u četvrt gde je bila smeštena niža klasa, a ulične svetiljke retke. Samo ih je jedan sat delio od ponoći, a u ovoj četvrti ljudi su se još tiskali po ulicama. Neki su hodali tiho, neki su brbjicali okrepljeni drogom, a neki su samo posmatrali iščekujući da se nešto dogodi. Sakupljali su se po uglovima i privlačili Lusilinu pažnju ostavljajući na nju dubok utisak dok je prolazila.

Burzmali ju je požurivao, poput neke nestrpljive mušterije kojoj se žurilo da ostane s njom nasamo. Lusila je i dalje ispod oka posmatrala ljude.

Šta oni rade ovde? Ti muškarci koji čekaju u dovratcima. Šta čekaju? Dok su Lusila i Burzmali prolazili ispred jednog širokog prolaza, njime naiđoše radnici u teškim keceljama. Oko njih se širio opori miris kanalskog mulja i znoja. Radnici, među kojima je bio podjednak broj muškaraca i žena, bili su visoki, krupni i snažnih mišica. Lusila nije mogla da se doseti čime bi se oni mogli baviti, ali svi su bili međusobno nalik jedni na druge - što je konačno prinudi da sama sebi prizna da gotovo ništa ne zna o Gamuu.

Radnici su se iskašljavali i pljuvali po ulici dok su odlazili u noć. Oslobađaju se neke kontaminacije?

Burzmali se primaknu Lusili i prošapta joj u uvo: "Ovi radnici su Bordanosi."

Ona se usudi da se okrene, kako bi ih još jednom pogledala dok su se udaljavali prema jednoj bočnoj ulici. Bordanosi? Ahhh, da: ljudi obučeni i odgajani da se staraju o kompresijskoj mašineriji koja je za pogon koristila odvodne gasove. Bili su uslovljeni da ne obraćaju pažnju na mirise i da razvijaju muskulaturu ramena i ruku. Burzmali

je povede oko ugla, sklonivši je na taj način od pogleda Bordanosa.

Iz jednog tamnog dovratka pored koga su prošli pojavi se petoro dece i krenu za Lusilom i Burzmalijem. Lusila primeti da u rukama stežu neke male predmete. Bili su čudno napeti. Iznenada, Burzmali se zaustavi i okrenu. Deca takođe stadoše i zagledaše se u njega. Lusili postade jasno da su se deca spremala da izvrše neko nasilje.

Burzmali pljesnu rukama i pokloni se deci: "Guldur!"

Kada je Burzmali potom nastavio da je sprovodi ulicama, deca ih više nisu sledila.

"Kamenovali bi nas", reče on.

"Zašto?"

"To su deca iz sekte sledbenika Guldura - ovdašnje ime za Tiranina."

Lusila se osvrnu, ali dece više nije bilo. Otišli su da potraže novu žrtvu.

Burzmali s njom zađe za još jedan ugao. Nađoše se u ulici preplavljenoj sitnim trgovcima koji su svoju robu prodavali izlažući je na pokretnim tezgama - hranu, odeću, sitne alatke i noževe. Jednolični uzvici kojima su trgovci privlačili kupce ispunjavali su vazduh. Njihovi glasovi označavali su da je došao kraj radnog dana - lažna iskričavost tih glasova krila je u sebi nadu da će se stari snovi ispuniti, kao i saznanje da se njihovi životi neće izmeniti. Lusili pade na pamet da su ljudi iz ovih ulica sledili jedan prolazan san, da ispunjenje za kojim su tragali nije predstavljalo nešto stvarno već mit na koji su bili uslovljeni poput trkaćih životinja obučenih da jure za mamcem što im izmiče po beskonačnom ovalu trkališta.

U ulici koja se nalazila tačno ispred njih, jedna zdepasta prilika u dobro postavljenom kaputu tiho se prepirala sa trgovcem koji je nudio pletenu korpu punu tamnocrvenih kuglica nekog slatkastokiselog voća. Svuda ako njih osećao se jak miris voća. Trgovac se žalio: "Ti bi ukrao hranu i mojoj deci iz usta!"

Zdepasta prilika progovori piskutavim glasom, od čijeg se akcenta Lusila sledi: "I ja imam decu!"

Lusila se s mukom savlađivala.

Kada su se udaljili iz trgovačke ulice, ona šapnu Burzmaliju: "Taj čovek tamo u teškom kaputu - to je gospodar Tleilaksa!"

"Nemoguće", usprotivi se Burzmali. "Suviše je visok."

"Dvojica su, jedan je stajao na ramenima drugog."

"Sigurna si?"

"Sigurna sam."

"Video sam dosta takvih od kada smo stigli ovamo, ali nije mi palo na pamet."

"Na ovim ulicama ima mnogo tragača", reče ona.

Lusila shvati da nije mnogo marila za svakodnevni život lakomih stanovnika ove lakome planete. Više nije verovala u ono što su joj ponudili kao odgovor na pitanje zbog čega je голу trebalo dovesti ovamo. Od svih planeta na kojima je dragoceni gola mogao da odraste, zašto je Sestrinstvo izabralo baš ovu? Ili, da li je gola odista bio dragocen? Da on možda nije bio samo mamac?

Gotovo preprečujući ulaz u jednu pobočnu aleju, stajao je neki čovek poigravajući se visokim uređajem sa svetiljkama koje su se okretale.

"Oživi!" vikao je on. "Oživi!"

Lusila uspori korak kako bi osmotrila jednog prolaznika koji je koračao u aleji, dao vlasniku novčić, a zatim se sagnuo ka udubljenom bazenu koji se presijavao od svetlosti. Vlasnik uzvratil Lusili pogled. Ona pred sobom vide čoveka uskog tamnog lica osobenog za kaladanske primitivce, posađenog na telo samo neznatno više od tela dvojice gospodara Tleilaksa. Dok je ubirao novac od mušterije, na njegovom licu pojavio se izraz zadovoljstva.

Mušterija ubrzo podiže glavu iz bazena, strese se, a potom napusti aleju lagano posrćući i staklastih očiju.

Lusila lako prepoznade uređaj. Oni koji su ga koristili zvali su ga hipnogong, i bio je zabranjen na većini civilizovanih svetova.

Burzmali je natera da se skloni s vidika mračnog vlasnika hipnogonga.

Potom stigoše do jedne šire bočne ulice sa ugaonim vratima na zgradi koja se nalazila preko puta njih. Svuda unaokolo bilo je pešaka; nijednog vozila na vidiku. Na prvom stepeniku ugaonih vrata sedeo je neki visoki muškarac, sa kolenima priljubljenim uz bradu. Dugačke ruke bile su mu ukrštene oko kolena, a tankoprste šake čvrsto spojene. Nosio je crni šešir širokog oboda koji mu je zaklanjao

lice od uličnih svetala, ali dva zraka koja su dapirala iz senke ispod tog oboda za Lusilu su značila da ovakvo jedno ljudsko biće nikada ranije nije sreala. To je bilo biće o kome je i Bene Geserit imao samo nejasne predstave.

Burzmali sačeka da se udalje od prilike na stepeništu pa onda udovolji njenoj znatiželji.

"Futar", prošapta on. "Tako sebe nazivaju. Tek odnedavno mogu se sresti ovde na Gamuu."

"Tleilaški eksperiment", stade da nagađa Lusila. A u sebi je mislila: greška koja se vratila iz Raštrkavanja. "Šta će oni ovde?" upita ona.

"Trgovačka kolonija, tako nam bar tvrde ovdašnji domoroci."

"Valjda ne veruješ u to? To su životinje za lov ukrštene s ljudima."

"Ahhh, evo nas", reče Burzmali.

On povede Lusilu kroz jedna uska vrata do nejasno osvetljene prostorije u kojoj se jelo. Lusila je znala da je i ovo deo prerušavanja: čini ono što čine i ostali iz ove četvrti, ali njoj se baš nije jelo na ovom mestu - ako je o hrani trebalo suditi na osnovu prisutnih mirisa.

Vladala je gužva, ali dok su oni ulazili prostorija je već počela da se prazni.

"Ovo mesto nam je pasebno preporučeno", reče Burzmali dok su se smeštali u jedan meka-prorez iščekujući da se pojavi projekcija jelovnika.

Lusila je promatrala mušterije koje su izlazile. Nagađala je da su to noćni radnici iz obližnjih fabrika i kancelarija. Izgledali su zabrinuti dok su žurili, verovatno se plašeći onoga što bi moglo da ih snađe ako zakasne.

Kako je samo u Tvrđavi bila od svega izdvojena, pomisli ona. Nije joj se dopadalo ono što je počela da saznaje o Gamuu. Ova krčma je baš bila ogavno mesto! Tronošci ispred šanka sa njene desne strane bili su izgrebani i izguljeni. Površina stola ispred nje bila je ribana i trljana oštrim čistačima sve dok se više za njeno održavanje nije mogao koristiti vakuusisnik koji je mogla da vidi blizu svog levog lakta. Nigde nije bilo ni pomena od makar najjeftinijeg sonika koji bi održavao čistoću. U ogrebotinama na stolu gomilala se hrana i ostali znaci propadanja. Lusila se strese. Nikako nije mogla da se oslobodi

osećanja da je predstavljalo grešku to što se odvojila od gole.

Onda primeti da se projekcija jelovnika već pojavila i da je Burzmali očitava.

"Naručiću i za tebe", reče on.

Burzmali je time hteo da joj stavi do znanja kako ne želi da ona napravi grešku izabravši nešto što bi neka žena iz reda Hormu možda izbegavala.

Jedilo ju je to što se osećala zavisnom od nekoga. Ona je bila časna majka! Bila je obučena da svaku situaciju uzme u svoje ruke, da bude gospodarica vlastite sudbine. Kako je sve ovo bilo zamorno! Ona pokaza na prljavi prozor sa svoje leve strane, kroz koji su se mogli videti ljudi kako prolaze uskom ulicom.

"Propuštam mušterije dok se ovde zadržavamo, Skar."

Tako! To je bilo ono pravo.

Burzmali gotovo odahnu. Konačno! pomisli on. Ponovo je počela da se ponaša kao časna majka. Nije mogao da razume njen apstraktni stav, način na koji je posmatrala grad i njegove ljude.

Dva mlečna pića skliznuše kroz prorez na sto. Burzmali svoje ispi jednim gutljajem. Lusila je svoje okusila najpre vrhom jezika, razvrstavajući pri tom sastojke. Imitacija razvodnjene kafe sa sokom od orahovog začina.

Burzmali joj podizanjem brade uvis dade znak da ga brzo ispije. Ona poslušna, skrivajući grimasu zbog hemijskih začina. Burzmalijeva pažnja bila je usredsređena na nešto iznad njenog desnog ramena, ali se ona nije usuđivala da pogleda u tom pravcu. To joj ne bi priličilo.

"Hajdemo." On spusti novčić na sto i požuri s njom na ulicu. Smešio se poput kakve nestrpljive mušterije, ali u očima mu se ogledala zabrinutost.

Sada je na ulici bilo manje gužve. Manje ljudi. Vrata u senci izražavala su dublji smisao pretnje. Lusila se podseti da bi trebalo da predstavlja jedan moćan esnaf, čije su članice bile imune na slike nasilja obično prisutne u siromašnim ulicama. Nekoliko ljudi skloni joj se s puta, pošto sa zavišću uočise

zmajeve na njenoj odori.

Burzmali se zaustavi kod jednih vrata.

Ničim se nisu razlikovala od ostalih u ulici, bila su malo uvučena i toliko visoka da su izgledala uža nego što su u stvari bila. Ulaz je čuvao jedan staromodni sigurnosni znak. Bilo je očigledno da nijedan od novijih izuma nije prodro u sirotinjsku četvrt. To su potvrđivale i same ulice: bile su napravljene za površinska vozila. Sumnjala je da se u čitavoj toj oblasti nalazila makar samo jedna uređena krovna površina. Nikakvo lepetanje niti 'topteri nisu se čuli ni videli. Doduše, bilo je muzike - tihog šaputanja koje je podsećalo na semutu. Nešto novo u drogiranju semutom? Ovo bi mogla biti oblast u koju zavisnici odlaze kada žele da se rastrezne.

Lusila podiže pogled prema pročelju zgrade, dok Burzmali krete ispred nje i najavi njihov dolazak prekinuvši zrak na vratima.

Na pročelju zgrade nije bilo nijednog prozora. Nazirao se samo tu i tamo, slabi blesak površinskih 'očiju u prigušenom odsjaju drevnog plastila. Primetila je da su to bili staromodni komeji mnogo veći od modernih.

Vrata postavljena na nečujnim šarkama, duboko u senci, otvoriše se prema unutra.

"Ovuda", vrati se Burzmali po nju i povede je unutra držeći je za lakat.

Uđoše u jedan nejasno osvetljen hodnik koji je mirisao na egzotičnu hranu i na gorka isparenja. Jedan trenutak ona utroši na prepoznavanje pojedinih mirisa koji joj zapahnuše nozdrve. Jasno se osećao ukus cimeta, koji je uvek bila u stanju da prepozna. Da, i semuta. Razabrala je mirise zagorelog pirinča i hidžet soli. Ovde se kuvalo i nešto drugo. Ovde su se pravili eksplozivi. Pade joj na pamet da bi o tome trebalo obavestiti Burzmalija, ali se predomisli. Nije bilo potrebno da zna, a u ovom skućenom prostoru neko ih je mogao čuti.

Burzmali je povede naviše senovitim stepeništem čijom se nagnutom osnovom provlačila jedna nejasna sjajna traka. Na vrhu, iza naslaga boje na zidu, on pronade skriveni prekidač. Kada ga je pritisnuo nije se začuo nikakav zvuk, ali Lusila je osetila promenu u kretanju svuda oko njih. Tišina. Bila je to nova vrsta tišine u njenom iskustvu, šćućureno pripremanje za bekstvo ili nasilje.

Na stepeništu je bilo hladno i ona se strese, ali ne od zime. Iza

vrata koja su se nalazila pored skrivenog prekidača začuše se koraci.

Jedna sedokosa starica u žutom radnom odelu otvori vrata i zagleda se u njih ispod svojih gustih obrva.

"To si ti", reče ona glasom koji je podrhtavao. Zatim stade u stranu kako bi ih propustila.

Lusila hitro osmotri sobu čim je čula da su se vrata za njima zatvorila. Neko kome zapažanje nije jača strana mogao bi pomisliti da je ovo neka bedna soba; međutim, to je bila veštački stvorena beda. Ispod se nazirao kvalitet. Beda je predstavljala samo još jednu u nizu maski; zato što je ovo mesto, kako izgleda, bilo uređeno za neku osobu sa određenim zahtevima: ovo pripada ovamo i nigde drugde! To stoji tamo i tamo treba da ostane! Nameštaj i sitnice izgledali su pohabano, ali onom ko je ovde živeo to nije smetalo. Soba je ovako bila prijatnija. To je bila takva vrsta sobe.

Čija je ovo bila soba? Staričina? Ona se s mukom kretala prema nekim vratima s njihove leve strane.

"Neka nas niko ne uznemirava do zore", reče Burzmali.

Starica zastade i okrete se.

Lusila stade da je proučava. Da li se i ona samo pretvarala da je stara? Ne, nije. Stvarno je bila u poodmaklom dobu. Pokreti su joj bili neuravnoteženi - vrat joj je podrhtavao, telo slabo i to ju je odavalo; tu slabost nikako nije bila u stanju da odagna.

"Čak i ako je u pitanju neko važan?" upita starica svojim drhtavim glasom.

Treptala je očima dok je govorila. Usta su joj se samo neznatno pomerala, onoliko koliko je bilo neophodno da proizvede potrebne glasove, tako da je reči izgovarala kao da ih izvlači negde iz dubine. Ramena su joj bila povijena usled mnogo godina provedenih na nekom poslu koji je zahtevao da joj telo stalno bude u tom položaju, tako da sada više nisu mogla u dovoljnoj meri da se isprave kako bi bila u stanju da pogleda Burzmalija u oči. Zurila je naviše ispod obrva, čudno, kradomice.

"Kakvu to važnu osobu očekuješ?" upita Burzmali.

Starica slegnu ramenima, kao da joj je bilo potrebno mnogo vremena da shvati pitanje.

"V-a-ž-ni ljudi dolaze ovamo", reče ona.

Lusila uoči neke osobene telesne znake kod nje i izlanu se, smatravši da Burzmali to mora saznati:

"Ona je sa Rakisa!"

Staričin čudan pogled upućen naviše zaustavi se na Lusili. Drevni glas reče: "Bila sam sveštenica, Hormu gospo."

"Svakako da je sa Rakisa", reče Burzmali. Njegov glas upozori je da ne postavlja nikakva dalja pitanja.

"Neću vam naneti zlo", reče starica drhtavim glasom.

"Da li još služite Podeljenom bogu?"

Ponovo je starica dugo oklevala pre no što je odgovorila.

"Mnogi služe Velikom Gulduru", reče ona.

Lusila napući usne i još jednom se osvrnu po sobi. Starica je izgubila mnogo od važnosti koju je uživala. "Drago mi je što ne moram da vas ubijem", reče Lusila.

Staričina vilica se opusti parodirajući iznenađenje dok joj je pljuvačka kapala sa usana.

I ova ovde je bila potomak Slobodnjaka? Lusila dopusti sebi da jednim drugim drhtajem izrazi svoje gnušanje. Ova prosjačka mrvica odbačenih i napuštenih ljudi potomak je naroda koji je nekada koračao uspravan i ponasan, naroda koji je hrabro umirao. Ova ovde umreće drhteći.

"Molim vas, imajte poverenja u mene", zadrhta još jednom starica i napusti sobu.

"Zašto si takva?" upita Burzmali. Oni će nas prebaciti na Rakis!"

Jedva ga je i pogledala, jer je prepoznala strah u njegovom pitanju. Strah za nju.

Ali ja nisam ostavila njegov trag u njemu, pomisli ona.

Sa zaprepašćenjem je shvatila da je Burzmali naslutio mržnju koja je postojala u njoj. Mrzim ih! pomisli ona. Mrzim ljude ove planete!

To je bilo opasno osećanje za jednu časnu majku. Još je plamtelo u njoj. Ova planeta ju je promenila onako kako to ona nije želela. Nije htela da prihvati da nešto takvo postoji. Intelektualno razumevanje predstavljalo je jednu stvar; iskustvo je bilo nešto drugo.

Neka su prokleti!

Ali oni su već bili prokleti.

Prsa su je bolela. Osujećenje! Ovo novo saznanje nije se moglo izbeći. Šta se dogodilo s tim ljudima?

Ljudima?

Školjke su bile prisutne, ali ih čovek više nije mogao nazvati živim u pravom smislu te reči. Opasnim, da. Krajnje opasnim.

"Maramo se odmoriti kada nam se za to pruži prilika", reče Burzmali.

"Ne moram da zaradim svoj novac?" upita ona.

Burzmali preblede. "Ono što smo učinili bilo je neophodno! Imali smo sreće i niko nas nije zaustavio, ali se to moglo dogoditi!"

"A ovo mesto bi trebalo da bude bezbedno?"

"Onoliko koliko sam uspeo da ga takvim učinim. Sve prisutne sam sam skenirao, ili su to učinili moji ljudi."

Lusila pronade jedan stari kauč koji je mirisao na stare parfeme i smesti se na njemu s namerom da iz sebe odagna osećanje opasne mržnje. Tamo gde uđe mržnja ima izgleda da se uvuče i ljubav! Čula je Burzmalija kako se smešta na jastucima naspram obližnjeg zida. Uskoro je počeo duboko da diše, ali Lusilu san nije pohodio. I dalje je osećala kako joj naviru gomile sećanja koja su napred gurali drugi što su delili njena unutrašnja uskladištena razmišljanja. Iznenada joj unutrašnja vizija na trenutak predstavi jednu ulicu i lica, ljude koji su se kretali po jasnoj sunčevoj svetlosti. Bio joj je potreban čitav trenutak da shvati kako sve to promatra iz nekog čudnog ugla - da je neko ljulja u naručju. Tada dokona da je to bilo jedno od njenih vlastitih sećanja. Mogla je jasno da raspozna osobu koja ju je držala, mogla je da oseti tople otkucaje srca uz topao obraz.

Lusila okusi so vlastitih suza.

Konačno je shvatila da ju je Gamu dirnula dublje od bilo kog iskustva doživljenog još od prvih dana u školama Bene Geserita.

40.

Sakriveno iza čvrstih prepreka srce se pretvara u led.

Darvi Odrade, rasprava u Veću

Sačinjavali su grupu koju je prožimala žestoka napetost. Taraza (nosila je tajni oklop ispod odore i zamišljeno razmišljala o ostalim merama predostrožnosti koje je preduzela), Odrade (ubeđena da može doći do nasilja i zabrinuta zbog toga), Šeana (bila je detaljno obavještena o onome što se ovde moglo dogoditi, te zaštićena iza tri majke čuvarke koje su je pratile u stopu kao da su one njen oklop), Vaf (zabrinut zbog mogućnosti da mu je neki tajanstveni benegeseritski artefakt zamaglio um), lažni Tuek (nije se ni trudio da sakrije kako svakog časa može planuti) i devet Tuekovih savetnika sa Rakisa (ljutito su zahtevali vlast bilo za sebe bilo za svoje porodice).

I još, k tome, uz Tarazu je stajalo pet akilota čuvarke koje je Sestrinstvo odgajilo i obučilo za fizičko nasilje. Vaf je došao sa istim brojem novih Liceigrača.

Sakupili su se u potkrovlju muzeja Dar-es-Balata. Bila je to jedna dugačka prostorija sa zidom od plaza koji je gledao prema zapadu preko bašte sa čipkastim zelenilom koja se nalazila na krovu. Unutrašnjost je bila ispunjena mekanim divanima i ukrašena umetničkim ekranima iz Tiraninove ne-odaje. Odrade se nije slagala sa zahtevom da i Šeana bude prisutna, ali Taraza je ostala nepopustljiva. Devojčicin uticaj na Vafa i pojedine sveštenike predstavljao je nadmoćnu prednost za Bene Geserit.

Preko dugačkog zida sa prozorima nalazili su se dolban ekрани koji su zadržavali najjači sjaj sunca i kada je ono bilo na zalasku. Činjenica da je odaja okrenuta prema zapadu govorila je nešto Odrade. Prozori su gledali na zemlju sumraka u kojoj se odmarao Šai-Hulud. Bila je to odaja koja je odisala na prošlost, na smrt.

Divila se dolbanima ispred sebe. Imali su oblik pljosnatih ili crnih rebara deset molekula širokih koji su se okretali u providnoj tečnoj

sredini. Bili su to najbolji iksijanski dolbani koji su se automatski uključivali i propuštali unapred određen nivo svetlosti, a da pri tom nisu kvarili pogled. Odrade je znala da su ih umetnici i drevni trgovci više voleli od polarizujućih sistema, jer su ovi propuštali čitav spektar raspoložive svetlosti. To što su oni ovde bili postavljeni govorilo je o načinu na koji se ova prostorija koristila - bila je to kutija za najveće Bogocarevo blago. Da - tamo se nalazila odora što ju je nosila žena koja je trebalo da mu postane nevesta.

Na jednom kraju prostorije besno su se između sebe prepirali savetnici sveštenika ne obraćajući pažnju na lažnog Tueka. Taraza je stajala u blizini i slušala. Izraz njenog lica nedvosmisleno je govorio da sveštenike smatra budalama.

Nedaleko od širokih ulaznih vrata stajao je Vaf sa svojom svitom Liceigrača. Pažnja mu je lutala od Šeane do Odrade, od Odrade do Taraze, a samo povremeno bi je usredsredio na sveštenike koji su se prepirali. Svaki Vafov pokret odavao je njegovu nesigurnost. Da li će ga Bene Geserit odista podržati? Da li su u stanju da zajedničkim snagama mirnim putem nadvladaju rakijansku opoziciju?

Šeana se sa svojim čuvaricama zaustavi pored Odrade. Odrade je primetila da se na devojčicinom telu još ističu žilavi mišići, ali se to lako popunjavalo i mišići su dobijali benegeseritske odlike. Visoko uzdignute jagodice ispod maslinaste kože postale su mekše, smeđe oči vodenije, ali u kosi su joj se i dalje presijavali crveni pramenovi. Pažnja koju je utrošila na sveštenike što su se raspravljali jasno je govorila o tome da je izvršila procenu onoga što joj je bilo saopšteno u uputstvima.

"Hoće li se odista boriti?" prošapta ona.

"Slušaj šta govore", reče Odrade.

"Šta će učiniti Vrhovna majka?"

"Pažljivo je posmatraj."

Obe pogledaše Tarazu koja je stajala među svojim mišićavim akilotama. Taraza se izgleda zabavljala posmatrajući sveštenike.

Skupina sa Rakisa započela je svoju raspravu još napolju, u bašti na krovu. Kada su se senke izdužile preneli su je unutra. Ljutito su frktali, s vremena na vreme bi nešto promrmljali, a zatim bi povisili glasove. Zar nisu primećivali kako ih mimičar Tuek promatra?

Odrade ponovo upravi pažnju na obzorje koje se videlo s druge strane bašte na krovu: tamo napolju u pustinji nije se nazirao nikakav drugi znak života. U bilo kom pravcu da se iz Dar-es-Balata pogleda - vidi se samo prazan pesak. Ljudi koji su ovde rođeni i odrasli imaju drugačije poglede na život i u drugačijoj svetlosti vide svoju planetu od većine ovih savetnika sveštenika. Ovo nije bio Rakis zelenih pojaseva i navodnjenih oaza kojima su obilovali viši predeli i koji su poput cvetnih prstiju ukazivali na dugačke travnate pustinje. Od Dar-es-Balata protezala se središnja pustinja u obliku širokog pojasa koji je opasivao celu planetu.

"Dosta sam se naslušao ovih gluposti!" planu lažni Tuek. On grubo odgurnu jednog od savetnika u stranu i stupi u središte kruga koji su obrazovali članovi skupine što se prepirala, osvrćući se oko sebe kako bi pogledao svako lice ponaosob. "Jeste li svi poludeli?"

Jedan od sveštenika (bio je to, bože sveti, stari Albertus) pogleda preko prostorije u Vafa i doviknu mu: "Ser Vafe! Hoćete li, molim vas, da se pobrinete za svog Liceigrača?"

Vaf je časak oklevao, a zatim se, sa pratnjom koja se nije odvajala od njega, uputi prema onima što su se prepirali. Lažni Tuek se okrenu i uperi prst u Vafa: "Ti! Ostani gde si! Neću dozvoliti nikakvo mešanje od strane Tleilaksa! Prozreo sam tvoju zaveru!"

Dok je Tuek mimičar govorio Odrade je promatrala Vafa. Iznenadjenje! Gospadaru Bene Tleilaksa nikada se ranije nijedan sluga nije obratio na ovaj način. Kakav šok! Lice mu se zgrči od besa. Mrmljanje nalik na buku kakvu prave pobesneli insekti dopre iz njegovih usta; bili su uobličeni, što je značilo je u pitanju bio neki jezik. Liceigrača iz njegove pratnje se slediše, ali lažni Tuek jednostavno ponovo usmeri pažnju na svoje savetnike.

Vaf prestade da mrmlja. Zaprepašćenje! Njegov Liceigrač Tuek ne želi da se povinuje! On krenu prema sveštenicima. Lažni Tuek to primeti i još jednom ispruži ka njemu šaku sa uperenim drhtavim prstom.

"Rekao sam ti da se ne mešaš u ovo! Možda si u stanju da me ukloniš, ali mi nećeš natovariti svoju tleilašku prljavštinu!"

To je upalilo. Shvatio je. Uputio je brz pogled prema Tarazi i primetio da nju sve ovo zabavlja, što je predstavljalo potvrdu da je

situacija u kojoj se našao odista neprijatna. Sada je u imao novu metu da na njoj iskali svoj bes.

"Znala si!"

"Podozrevala sam."

"Ti... ti..."

"Bili ste suviše uspešni", reče Taraza. "To je vaše delo." Sveštenici istog časa zaboraviše na ovaj kratki razgovor, nastavljavajući da viču na lažnog Tueka, naređujući mu da učuti i da se skloni, nazivajući ga prokletim Liceigračem!

Odrade je pomno posmatrala predmet ovog napada. Koliko duboko je bio usađen otisak? Da li je odista ubedio sebe da je pravi Tuek?

U trenutku kada zavlada iznenadna tišina, mimičar se dostojanstveno isprsi i onima koji su ga optuživali uputi jedan

prezriv pogled. "Svi me poznajete", reče on. "Svi vi znate koliko godina sam služio Podeljenom bogu, koji je Jedan bog. Poći ću sada k njemu ako vi, koji kujete zaveru, to želite ali upamtite ovo: on zna šta vam je u srcima!"

Sveštenici svi kao jedan pogledaše u Vafa. Niko od njih nije video kako Liceigrač zamenjuje njihovog Visokog sveštenika. Nije bilo tela. Jedinu dokaz predstavijale su glasine koje su mogle biti i lažne. Zatečeni, njih nekolicina pogleda u Odrade. Njen glas bio je jedan od onih koji su ih ubeđivali u tako nešto.

I Vaf je gledao u Odrade.

Ona se nasmeši i obrati se gospodaru Tleilaksa. "Našim bi ciljevima sada bilo od koristi da visoko sveštenstvo ne pređe u druge ruke", reče ona.

Vaf istog časa shvati da iz ovog može izvući korist za sebe. To je bio klin između sveštenika i Bene Geserita. Ovim je možda bio otklonjen jedan od najopasnijih uticaja koje je Sestrinstvo vršilo na Tleilakse.

"To odgovara i mojim ciljevima", reče on.

Kako sveštenici ponovo u besu povisiše glasove, Taraza se oglasi postavivši ključno pitanje: "Ko će od vas razvrgnuti naš sporazum?" upita ona.

Tuek odgurnu u stranu dvojicu svojih savetnika i krenu preko

prostorije ka Vrhovnoj majci. Zaustavio se na samo jedan korak od nje.

"Kakva se to ovde igra igra?" upita on.

"Podržavamo vas protiv onih koji bi da vas zamene", reče ona. "Bene Tleilaksi nam se u tome pridružuju. Na taj način pokazujemo da i od nas zavisi naimenovanje Visokog sveštenika."

Nekoliko glasova sveštenika u isti mah postavi pitanje: "Je li on ili nije Liceigrač?"

Taraza uputi jedan blag pogled čoveku ispred sebe: "Da li si ti Liceigrač?"

"Razume se da nisam!"

Taraza pogleda Odrade, koja reče: "Izgleda da je došlo do greške."

Odrade izdvoji Albertusa između ostalih sveštenika i razmeni s njim pogled. "Šeana", reče Odrade, "šta će sada preduzeti crkva Podeljenog boga?"

Kao što joj je bilo naloženo da učini, Šeana istupi iz kruga koji su obrazovale njene čuvarke i progovori upotrebivši pravu boju glasa kojoj je behu naučili: "Nastaviće da služi boga!"

"Izgleda da smo okončali posao zbog koga smo se sastali", reče Taraza. "Ako ti je, Visoki svešteniče Tueče, potrebna zaštita, četa naših čuvarki čeka u hodniku. Tvoje su, ako to želiš."

Mogli su da primete da prihvata i razume. Postao je pripadnik Bene Geserita. Nije se sećao svog porekla; nije se sećao da je Liceigrač.

Kada su se sveštenici i Tuek udaljili, Vaf uputi Tarazi jednu jedinu reč i to na islamskom: "Objasni!"

Taraza se odvoji od svoje straže, tobože se otkrivajući za mogući napad. To je bio proračunat pokret, koji su razmatrale pred Šeanom. Taraza odvrati na istom jeziku: "Popuštamo stisak oko Bene Tleilaksa."

Čekali su da on odmeri njene reči. Taraza se podseti da se ime kojim Tleilaksi sebe nazivaju može prevesti kao 'neimenovani'. Taj atribut je često korišćen za bogove.

Ovaj bog očigledno nije to otkriće proširio na svoje mimičare među Iksijancima i Ribogovornicama. Vafa su čekali novi šokovi.

Doduše, izgledao je prilično zbunjen.

Vaf se našao pred mnogim pitanjima bez odgovora. Nije bio zadovoljan izveštajima koje je dobio sa Gamua. Sada je igrao opasnu dvostruku igru. Da li je i Sestrinstvo igralo sličnu igru? Izgubljeni Tleilaksi ne smeju biti ostavljeni po strani pre no što izazovu napad Uvaženih Naložnica. I sama Taraza je upozorila na to. Da li je stari bašar na Gamuu još predstavljao silu na koju je trebalo računati?

On postavi to pitanje.

Taraza mu odvraća pitanjem: "Na koji način ste izmenili našeg голу? Šta se nadate da ćete pastići?" Bila je gotovo ubeđena da već zna. Ali trebalo je istaći tobožnje neznanje.

Vaf je želeo da kaže: "Smrt svim Benegeseritkinjama!" Bile su suviše opasne. Ipak, njihova vrednost nije bila za potcenjivanje. On utonu u mrzovoljno ćutanje, posmatrajući časne majke mračnim pogledom koji je njegove patuljaste crte lica činio još detinjastijim.

Hirovito dete, pomisli Taraza. Ona upozori sama sebe da je opasno potcenjivati Vafa. Ako razbiješ tleilaško jaje, unutra ćeš naći samo novo jaje - i tako u nedogled! Sve je ukazivalo na Odradine sumnje da u ovoj prostoriji može doći do krvavog obračuna. Da li bi im Tleilaksi odista otkrili sve što su saznali o kurvama i ostalim izgubljenima? Da li je gola predstavljao samo potencijalno tleilaško oružje?

Taraza odluči da ga još jednom podvrgne ispitivanju, koristeći se činjenicom da je njeno Veće imalo pristup 'Analizama broj devet'. Nastavivši na islamskom, ona reče: "Želiš li da ukaljaš svoju čast u zemlji Proroka? Nisi otvoreno učestvovao u deobi iako si rekao da ćeš to učiniti."

"Rekli smo vam da seksualni..."

"Ne deliš sve" prekide ga ona. "Znamo da je to zbog gole."

Lako je čitala njegove reakcije. Bio je poput životinje saterane u ugao. Takve životinje bile su krajnje opasne. Jednom je videla mešanca lovačkog psa, divlje stvorenje naboranog repa koje je vodilo poreklo od drevnih ljubimaca sa Dana koga je gomila junoša saterala u ugao. Životinja je jurnula na svoje progonitelje krčeći prolaz ka slobodi sa potpuno neočekivanom žestinom. Dva mladića

bila su osakaćena za sav život, a samo je jedan prošao bez povreda! Vaf je upravo sada bio poput te životinje. Mogla je da primeti kako mu šake žude za oružjem ali Tleilaksi i Bene Geseriti pomno su jedni druge pregledali pre no što su ušli ovamo. Bila je ubeđena da oni ne poseduju oružje. Ipak...

Vaf progovori, podgrevajući neizvesnost, kako je to uvek činio: "Mislite da nisam svestan načina na koji želite da ovladate nama!"

"A tu je i trulež koju sa sobom nose Raštrkani", reče ona. "Trulež u središtu."

Vafovo držanje se promeni. Nije se mogla prenebreći dublja implikacija benegeseritske misli. Da li je to ona sejala razdor?

"Prorok je usadio lokator koji otkucava u umu svakog ljudskog bića, bilo da je od Raštrkanih ili ne", reče Taraza. "Vratio nam ih je zajedno sa nedirnutim truležom."

Vaf stisnu zube. Šta je to radila? On se za trenutak pozabavi suludom pamišlju da ga je Sestrinstvo opteretilo nekom tajnom drogom u vazduhu. Znale su stvari koje su drugima bile uskraćene. Njegov pogled lutao je od Taraze do Odrade, pa nazad na Tarazu. Znao je da je star i da je prošao kroz seriju ponovnih buđenja kao gola, ali da i nije bio star na način Bene Geserita. One su stvarno bile stare! Retko kad su izgledale stare, ali bile su starije no što se usuđivao i da pomisli.

Tarazu su mučile slične misli. U Vafovim očima ugledala je blesak dublje svesti. Potreba je otvorila nova vrata razuma. Koliko duboko su Tleilaksi išli? Njegove oči bile su tako stare! Prožimalo ju je osećanje da su mozgovi gospodara Tleilaksa ranije predstavljali nešto drugo - sada su bili poput holozapisa iz koga su izbrisana sva osećanja koja čine čoveka slabim. U njemu je nazrela nepoverenje prema osećanjima koje je i sama delila. Da li je to bila spona koja ih je mogla ujediniti?

Tropizam običnih misli.

"Kažeš da popuštaš stisak kojim nas držiš?", zagunđa Vaf, "ali ja osećam tvoje prste oko svog grla."

"Onda i nas neko steže za gušu", reče ona. "Neki od vaših izgubljenih su vam se vratili. Nama se iz Raštrkavanja nije vratila nijedna časna majka."

"Rekla si da znaš sve o..."

"Imamo i druge načine da dođemo do obaveštenja. Šta pretpostavljaš da se dogodilo sa časnim majkama koje smo poslale u Raštrkavanje?"

"Neka nesreća?" On zavrte glavom. Ovo je bilo sasvim novo obaveštenje. Nijedan od Tleilaksa koji su se vratili nije ovo pomenuo. Protivrečnost mu je pothranjivala sumnje. Kome da veruje?

"Bile su zavedene", reče Taraza.

Kada je Odrade po prvi put čula Vrhovnu majku kako izgovara ovu uopštenu sumnju, osetila je ogromnu moć koju je u sebi sadržala ta Tarazina jednostavna izjava. Odrade se prestravi. Poznavala je izvore, nepredvidljive planove, improvizovane načine kojima je jedna časna majka mogla da se koristi u savlađivanju prepreka. Da li je nešto što se nalazilo tamo napolju moglo bar to da zaustavi?

Pošto Vaf nije odgovarao, Taraza nastavi: "Došao si k nama prljavih ruku."

"Usuđuješ se to da kažeš?" uzviknu Vaf. "Ti, koja i dalje prazniš naše izvore novca onako kako te je naučila bašarova majka?"

"Znale smo da možete podneti te gubitke, pod uslovom da dobijete sredstva od Raštrkanih", odvrati Taraza.

Vaf drhtavo udahnu. Tako znači, Bene Geserit je čak i ovo znao. Delimično je nazirao kako su to otkrile. Pa, trebalo bi pronaći način da se ponovo ovlada lažnim Tuekom. Rakis je bila cena koju su Raštrkani, u stvari, i tražili, i Tleilaksi su još bili u stanju da je plate.

Taraza priđe još bliže Vafu, sama i ranjiva. Nije joj promakla napetost među njenim čuvarkama. Šeana napravi jedan mali korak prema Vrhovnoj majci, ali je Odrade povuče nazad.

Odrade je motrila na Vrhovnu majku, a ne na moguće napadače. Da li su Tleilaksi odista bili ubeđeni da će im Bene Geserit služiti? Nije bilo sumnje, Taraza je ispitivala koliko je to uverenje bilo duboko. I to na islamskom. Izgledala je tako usamljena, tako udaljena od svojih čuvarki, a tako blizu Vafu i njegovim ljudima. Kuda će Vafa sada odvesti njegove očigledne sumnje?

Taraza zadrhta.

Odrade to primeti. Taraza je bila nenormalno mršava, poput nekog deteta, i nikada nije uspevala da se ugoji makar i za jedan prekomerni kilogram. Zbog toga je bila neverovatno osetljiva na temperaturne promene; uopšte nije podnosila hladnoću, ali Odrade nije osetila da je u prostoriji došlo do bilo kakve promene te vrste. Taraza je u tom trenutku donela neku opasnu odluku, toliko opasnu da ju je telo izdalo. Razume se, ta odluka nije bila opasna po nju, već po Sestrinstvo. To je bio najstrašniji benegeseritski zločin: izdajstvo vlastitog reda.

"U svemu ćemo vam služiti sem u jednom", reče Taraza. "Nikada nećemo postati spremišta za gole!"

Vaf preblede.

Taraza nastavi: "Nijedna od nas nije, niti će ikada postati..." ona napravi pauzu, "...akslotl rezervoar."

Vaf podiže desnu ruku i njome otpoče kretnju koja je bila poznata svakoj časnoj majci: znak za Liceigrače da napadnu.

Taraza pokaza na njegovu uzdignutu ruku. "Ako završiš tu kretnju, Tleilaksi će sve izgubiti. Glasnik boga..." Taraza klimnu preko ramena prema Šeani "...okrenuće vam leđa i reči Proroka pretvoriće se u vašim ustima u prašinu."

Ove reči izgovorene na islamskom dotukoše Vafa. On spusti ruku, ali nastavi mrko da gleda Tarazu.

"Moja ambasadorka ti je obećala da ćemo deliti sve što znamo", nastavi Taraza. "Složio si se s tim. Glasnik boga sluša ušima Proroka! Šta proističe iz Abdla Tleilaksa?"

Vafova ramena se opustiše.

Taraza mu okrenu leđa. Bio je to prepreden pokret, ali i ona i ostale prisutne časne majke znale su da joj sada ne pretila nikakva opasnost. Pogledavši preko prostorije u Odrade, Taraza dozvoli sebi da se osmehne jer je znala da će Odrade pravilno protumačiti taj osmeh. Došlo je vreme za malo benegeseritskog kažnjavanja.

"Tleilaksi žele Atreide za razmnožavanje", nastavi Taraza. "Dajem vam Darvi Odrade. Dobićete ih još."

Vaf je doneo odluku. "Možda mnogo toga znate o Uvažanim Naložnicama", reče on, ali vi..."

"Kurve!" uzviknu Taraza panovo se okrenuvši prema njemu.

"Kako želite. Ima nešto u vezi s njima što se iz vaših reči vidi da ne znate. Zapečatiću našu pogodbu otkrivši vam o čemu je reč. U stanju su da uvećavaju uzbuđenje orgazmičkog platoa, prenoseći ga na telo muškarca. One izmamljuju potpuno senzualno sadejstvo muškarca. Stvaraju se umnoženi orgazmički talasi koje žene mogu produžavati... tokom neograničenog razdoblja."

"Potpuno sadejstvo." Taraza nije ni pokušala da prikrije svoje zaprepašćenje.

I Odrade je slušala kao u šoku, primetivši da to osećanje dele i sve prisutne sestre, pa čak i akolite. Činilo se da jedino Šeana ne razume.

"Kažem vam, Vrhovna majko Taraza", reče Vaf sa zlobnim osmehom na licu, "mi smo to ponovili sa našim ljudima. Čak i sa mnom! U besu sam naveo Liceigrača koji je igrao ulogu... žene, da se uništi. Niko... kažem vam, niko drugi ne može na taj način da utiče na mene!"

"Kako da utiče?"

"Da je u pitanju bila jedna od tih... tih kurvi, kako ih vi nazivate, učinio bih sve što bi od mene tražila." On se strese. "Jedva da je u meni ostalo volje da... uništim..." On zatrese glavom zbunjen sećanjima. "Spasao me je bes."

Taraza pokuša na proguta knedlu kroz suvo grlo.

"Kako..."

"Kako im to uspeva? Uspeva im sasvim dobro! Pre no što sa vama podelim to znanje, upozoravam vas: ako ikada ijedna od vas pokuša da upotrebi tu moć na nekom od nas, slediće krvav obračun! Uslovili smo naš Domel i sve naše ljude da krenu u pokolj svih časnih majki koje budu mogli da pronađu na i najmanji nagoveštaj da uz pomoć te sile želite nama da ovladate!"

"Nijedna od nas neće pribeći tom sredstvu, ali ne zbog vaše pretnje. Sprečava nas saznanje da bi i nas same to uništilo. Vaš krvav obračun bio bi izlišan."

"Oh? Zašto to onda ne uništi i te... te kurve?"

"Uništava ih! A uništava i svakoga koga one dodirnu!"

"Mene nije uništilo!"

"Bog te štiti, moj Abdle", reče Taraza. "Kao što On štiti i sve svoje

vernike."

Ubeđen u to, Vaf pređe pogledom po prostoriji, a zatim ga ponovo usmeri na Tarazu. "Neka svi saznaju da sam ispunio taj zavet u zemlji Prorokovoj. One to čine ovako... Uostalom..." On mahnu rukom prema dvojici Liceigrača stražara. "Pokazaćemo kako."

Mnogo kasnije, kada je ostala sama u prostoriji u potkrovlju, Odrade se pitala da li je bilo mudro što je i Šeani bilo dozvoljeno da vidi celu predstavu. Pa, zašto da ne? Šeana se već obavezala Sestrinstvu. A da su je udaljili pobudili bi Vafove sumnje.

Dok je posmatrala predstavu Liceigrača Šeana je doživela primetno senzualno nadraživanje. Proktori obuke moraće da za Šeanu pozovu svoje muške pomagače ranije nego što je to uobičajeno. Šta će Šeana onda učiniti? Hoće li isprobati ovo novo znanje na muškarcima? Moraju je usloviti da se suzdržava kako bi to sprečile! Mora naučiti da je to i za nju opasno.

Prisutne sestre i akolite dobro su se savlađivale, uskladištujući ono što su naučile duboko u sećanje. Šeanina obuka mora se graditi na tom iskustvu. Ostale su već ovladale tim večnim silama.

Liceigrači posmatrači ostali su nedokučivi, ali na Vafu se imalo šta primetiti. Rekao je da će uništiti prikazivače, ali šta će prvo učiniti? Hoće li podleći iskušenju? Kakve su mu misli prolazile umom dok je posmatrao kako se muškarac Liceigrač previja u ekstazi od koje se gubi razum?

Predstava je na izvestan način podsetila Odrade na rakiski ples koji je videla na Velikom trgu u Kinu. Posmatran u kratkim razdobljima, ples je bio namerno neritmičan, ali progresija je stvarala ritam u jednom dužem razdoblju, koje se ponavljalo na svakih dve stotine... koraka. Igrači su razvukli ritam do zavidnog stepena.

Kao i Liceigrači prikazivači svoju predstavu.

Siajnook je prerastao u seksualnu vlast nad milijardama u Raštrkavanju!

Odrade je razmišljala o plesu, o njegovom razvučenom ritmu posle koga je sledilo haotično divljanje. Sjajno usredsređivanje energije Siajnoka pretvorilo se u jednu drugu vrstu razmene. Razmišljala je o Šeaninom uzbuđenom odgovoru na njen letimičan uvid u taj ples na Velikom trgu. Odrade se priseti da je upitala

Šeanu:

"Šta oni tamo dele?"

"Igrače, glupačo!"

Nije se moglo dozvoliti da Šeana tako odgovara. "Upozorila sam te da ne upotrebljavaš taj ton, Šeana. Zeliš li da ovog časa saznaš šta je jedna časna majka u stanju da učini kako bi te kaznila?"

Reči su poigravale poput avetinjskih poruka u Odradinom umu dok je promatrala tamu koja se spuštala sa druge strane zidova potkrovlja u Dar-es-Balatu. Osetila je kako je preplavljuje strašna usamljenost. Svi ostali su odavno napustili prostoriju.

Ostaje samo onaj ko je kažnjen!

Kako je samo oštromna bila Šeana u toj odaji iznad Velikog trga, a njen um pun pitanja. "Zašto uvek govoriš o nanošenju povreda i kažnjavanju?"

"Moraš naučiti da budeš poslušna. Kako možeš da vladaš drugima ako nisi u stanju da se sama savladuješ?"

"Ta lekcija mi se ne dopada."

"Nikom od nas se ne dopada baš mnogo... sve dok kasnije kroz iskustvo ne shvatimo njenu vrednost."

Taj odgovor je dugo izjedao Šeaninu svest, što je i bio njegov cilj. Na kraju joj je otkrila sve što je znala o plesu.

"Neki od igrača pobegnu. Drugi odlaze pravo Šejtanu. Sveštenici kažu da oni idu Šai-Huludu."

"Šta biva sa onima koji prežive?"

"Kada se oporave, moraju se pridružiti velikom plesu u pustinji. Ako se Šejtan pojavi, onda umiru. Ako se pak ne pojavi, bivaju nagrađeni."

Odrade je shvatila ustrojstvo. Više joj nisu bila potrebna daljnja obaveštenja, mada je ona imala još mnogo toga da kaže. Kako je samo Šeanin glas bio pun gorčine!

"Dobijaju novac, mesto na bazaru, sve takve neke nagrade. Sveštenici im govore da su najzad pokazali kako su ljudska bića."

"Zar oni koji ne uspeju nisu ljudska bića?"

Šeana je dugo ćutala, zadubljena u misli. Odrade je, doduše, sasvim jasno shvatala odakle to potiče: test Sestrinstva za proveru ljudskosti! Šeana je već pošla putem prihvatanja humanijeg vida

Sestrinstva, kojim je nekad i sama Odrade hodila. Kako je samo nežno izgledalo to prihvatanje u poređenju sa ostalim bolima!

U nejasnoj svetlosti u potkrovlju muzeja Odrade podiže desnu šaku, stade da je zagleda i da se priseća Kutije agonije i gom-džabara na svom vratu - spremnog da je ubije ako ustukne ili vikne.

Ni Šeana nije kriknula. Ali ona je znala odgovor na Odradino pitanje još mnogo pre Kutije agonije.

"Oni jesu ljudska bića, ali drugačija."

Odrade glasno progovori u praznoj prostoriji sa ekranima uzetim iz Tiraninove ne-odaje.

"Šta si nam to učinio, Leto? Zar si ti samo Šejtan koji nam se obraća? Šta ćeš nas sada naterati da delimo?"

Zar će fosilni ples postati fosilni seks?

"Kome se obraćaš, majko?"

Bio je to Šeanin glas, koji je dopirao iz otvorenih vrata na drugom kraju prostorije. Njena siva postulantska odora videla se odande kao nejasan obris, ali postojala je sve jasnija dok se približavala.

"Vrhovna majka me je poslala po tebe", reče Šeana, zaustavivši se blizu Odrade.

"Razgovarala sam sama sa sobom", reče Odrade. Ona pogleda u čudno mirnu devojčicu, prisativši kako je bila krajnje uzbudena u trenutku kada joj je postavljeno ključno pitanje.

"Želiš li da budeš časna majka?"

"Zašto razgovaraš sama sa sobom, majko?" U Šeaninom glasu osećala se zabrinutost. Proktori obuke imaće pune ruke posla dok ne otklone ta osećanja.

"Prisetila sam se trenutka kada sam te pitala želiš li da budeš časna majka", reče Odrade. "To je podstaklo druge misli."

"Rekla si da se moram prepustiti vašem usmerenju u svim stvarima, ništa ne skrivajući i u svemu vas slušajući."

"A ti si upitala: 'Je li to sve?'"

"Nisam baš mnogo znala, zar ne? Ni sada ne znam baš mnogo."

"Niko od nas ne zna, dete. Sem ako bismo svi zajedno igrali. A Šejtan će nesumnjivo doći ako i najbeznačajniji od nas izneveri."

41.

Kada se dva stranca sretnu, potrebno je da budu veoma uviđavni kako bi prevazišli razlike u običajima i obuci.

Gospa Džesika; iz 'Mudrosti Arakisa'

I poslednja zelenkasta pruga svetlosti dopre sa obzorja pre no što Burzmali dade znak za pokret. Kada su stigli do udaljenije strane Isajia i perimetarskog puta koji je trebalo da ih odvede do Dankana, već je uveliko pao mrak. Nebo su prekrivali oblaci koji su odbijali svetlosti grada prema urbanim čatrljama ka kojima su ih uputili njihovi vodiči.

Ti vodiči su brinuli Lusilu. Pojavljivali su se iz bočnih ulica i na iznenada otvaranim vratima kako bi im šapatom izdali nova uputstva.

Suviše veliki broj ljudi je znao za par begunaca i mesto njihovog sastanka!

Uspela je da se odupre mržnji koju je osećala, ali posledica toga bila je da je prema svakoj osobi koju bi ugledala gajila duboko nepoverenje. Sve joj je teže padalo da to prikriva igrajući ulogu žene za zabavu koja se kreće u društvu svoje mušterije.

Na delu puta predviđenog za kretanje pešaka bilo je rastopljenog snega koji su tu nanela uglavnom površinska kola u prolazu. Lusili su se smrzla stopala pre no što su prešli samo pola kilometra, te je bila primorana da troši unutrašnju energiju kako bi ubrzala krvotok u udovima.

Burzmali je koračao tiho, oborene glave, očigledno zaokupljen vlastitim brigama. Lusila se nije zavaravala. Čuo je svaki zvuk u blizini, video svako vozilo koje se približavalo. Svaki put kada bi naišlo koje površinsko vozilo grubo bi je gurnuo s puta. Kola bi prozviždala pored njih lebdeći na spenzorima, a blato zaprštalo ispod njihovih ivica i zasulo žbunje duž puta. Burzmali bi je držao priljubljenu uz tle pored sebe, u snegu, sve dok ne bi bio siguran da su se kola udaljila iz vidnog i čujnog polja. Oni koji su se vozili u

njima nisu mogli baš mnogo šta da čuju sem vlastitog kovitlajućeg tutnjanja.

Hodali su dobra dva sata pre no što Burzmali zastade i dobro osmotri put pred njima. Njihovo odredište bila je perimetarska opština za koju im je rečeno da je 'potpuno sigurna'. Lusila nije baš mnogo verovala tim tvrdnjama. Nijedno mesto na Gamuu nije bilo potpuno sigurno.

Žuta svetla bacala su odozgo sjaj prema oblacima ispred označavajući mesto gde se nalazila opština. Probijajući se kroz bljuzgavicu naišli su na jedan tunel koji je vodio ispod perimetarskog puta, a zatim su krenuli uz nizak brežuljak pretvoren u neku vrstu voćnjaka. Grane su pri nejasnoj svetlosti izgledale kao ukočene.

Lusila podiže pogled uvis. Oblaci su se proređivali. Gamu je imao mnogo malih meseca - tvrđava ne-brodova. Neke od njih postavio je Teg, ali ona je primetila i čitav niz novih koje su se u stražarenju pridružile prvima. Činilo se da su otprilike četiri puta veći od najblistavijih zvezda i često su se kretali u parovima, te je tako njihova odbijena svetlost bila korisna, ali i neujednačena usled brzog kretanja - peli su se uz nebo, prelazili njime i spuštali se ispod obzorja za svega nekoliko časova. Ona kroz otvor u oblacima primeti niz od šest takvih meseca, i upita se da li su oni predstavljali deo Tegovog odbrambenog sistema.

Istog časa poče da razmišlja o slabostima koje su svojstvene opsadnom načinu mišljenja karakterističnom za ovakve odbrane. Teg je što se toga tiče bio u pravu. Pokretljivost je bila ključ za vojni uspeh, ali nije bila baš ubeđena da je mislio na pešačenje.

Nije bilo lako sakriti se na padini pobeležoj od snega i Lusila je osećala Burzmalijevu nervozu. Šta bi mogli da urade ako bi neko naišao? Od mesta gde su se nalazili vodilo je na levo i naniže jedno ulegnuće pokriveno snegom, zatvarajući oštar ugao u odnosu na opštinu. To nije bio put, ali njoj pade na um da bi mogla biti neka staza.

"Ovuda dole", reče Burzmali povevši je u ulegnuće.

Sneg im je dopirao do listova.

"Nadam se da tim ljudima možemo verovati", reče ona.

"Oni mrze Uvažene Naložnice", odvrati on. "To je za mene

dovoljno."

"Bolje po njih ako je gola već tamo!" Zadržala je za sebe oštrij odgovor, ali ne mogavši da se suzdrži do kraja, dodade: "Meni nije dovoljna njihova mržnja."

Uvek je bolje spremi se na najgore, pomisli ona.

Doduše, došla je do umirujućeg zaključka što se tiče Burzmalija. Bio je poput Tega. Nijedan od njih nije sledio tragove koji se završavaju u ćorsokaku - ako su to ikako mogli da izbegnu. Podozrevala je da se čak i sada oko njih nalaze pomoćne jedinice sakrivene u žbunju.

Snegom prekriveni trag završavao se na popločanoj stazi koja je blago zavijala prema unutra i koju je sistem za topljenje održavao suvom. Otopljeni sneg slivao se u kanal duž središta puta. Lusila je već napravila nekoliko koraka po stazi pre nego što je shvatila čemu je ona ranije služila - magšut. Bila je to drevna magnetska transportna baza koja je nekada prenosila namirnice ili sirovine do neke fabrike iz doba pre Raštrkavanja.

"Ovde postaje strmije", upozori je Burzmali. "Postoje usečene stepenice, ali budi pažljiva. Nisu baš visoke."

Uskoro stigoše do kraja magšuta. Završavao se kod jednog oronulog zida podignutog od lokalne cigle na temeljima od plastila. Slaba svetlost na nebu koje se vedrilo otkrivala je nedoteranu izradu cigli... bila je to tipična građevina iz Vremena gladi. Zid je bio isprepleten vinovom lozom i pegavim gljivama. Rastinje nije moglo da prikrije raspukline u ciglama i neuspele pokušaje da se pukotine ispune malterom. Samo jedan red uskih prozora gledao je na mesto gde se magšut pomaljalo iz gomile žbunja i korenja. Tri prozora svetlela su električnim plavetnilom i kroz njih se primećivalo neko unutrašnje kretanje praćeno slabim pucketanjem. "Ovo je u stara vremena bila fabrika", primeti Burzmali.

"Imam i oči i sećanja", odbrusi Lusila. Zar je ovo gundalo mislilo da je potpuno lišena inteligencije?

Nešto zloslutno zapucketa s njihove leve strane. Iznad nekih prikrivenih podrumskih vrata podiže se deo busenja i korenja, što je bilo praćeno sjajem žute svetlosti uperene naviše.

"Brzo!" Burzmali je natera da hitro potrči preko debelog rastinja i

niz stepenice koje otkriše podignuta vrata. Vrata se za njima zatvoriše, uz tresak, a njih okruži zveket postrojenja.

Lusila se našla u nekoj prostranoj prostoriji sa niskom tavanicom. Svetlost je dopirala iz dugačkih redova modernih sjajnih kugli nanizanih duž teških plastilnih nosača iznad njihovih glava. Pod je bio počišćen, tako da su na njemu bile vidljive ogrebotine i urezi koji su svedočili o nekadašnjoj aktivnosti i označavali mesta na kojima su se nekada davno nalazila postrojenja. Daleko na suprotnoj strani primetila je neko kretanje. Približavala im se jedna mlada žena u nekoj verziji Lusiline odore sa zmajevima.

Lusila onjuši vazduh. U odaji se osećao miris kiseline i primesa nečeg prljavog.

"Ovo je bila harkonenska fabrika", reče Burzmali. "Pitam se šta li su ovde proizvodili?"

Mlada žena se zaustavi ispred Lusile. Imala je vitak stas i elegantno je izgledala, što su otkrivali njeni pokreti ispod priljubljene odore. Lice joj je zračilo unutrašnjim sjajem. To je značilo da upražnjava vežbe i da je dobrog zdravlja. Doduše, njene krupne zelene oči tvrdo i ledeno su odmeravale ono što vide.

"Znači, poslali su još jednu od nas da motri na ovo mesto", reče ona.

Lusila ispruži ruku kako bi ućutkala Burzmalija koji se spremao da odgovori. Ova žena nije bila ono za šta se izdavala. Kao ni ja! Lusila pažljivo odabra reći: "Izgleda da se već međusobno prepoznajemo."

Mlada žena se nasmeši. "Posmatrala sam vas kako se približavate. Nisam mogla da poverujem svojim očima." Ona okrznu Burzmalija jednim podrugljivim pogledom. "Ovo bi trebalo da bude mušterija?"

"I vodič", reče Lusila. Primetila je da je Burzmali zbunjen i molila se samo da ne postavi neko pogrešno pitanje. Ova mlada žena predstavljala je opasnost!

"Zar nas ne očekujete?" upita Burzmali.

"Ahhh, evo i govori", reče mlada žena smejući se. Smeh joj je bio hladan kao i pogled.

"Više bih voleo kada mi se ne biste obraćali kao da sam neka stvar", reče Burzmali.

"Ološ sa Gamua nazivam kako mi je drago", odbrusi mlada žena. "Ne tiče me se šta bi ti više voleo!"

"Kako si me nazvala?" Burzmali je bio umoran i bes je u njemu proključao zbog ovog neočekivanog napada.

"Nazivaću te kako mi je volja, ološe!"

Burzmaliju je bilo svega dosta. Pre no što je Lusila uspela da ga zaustavi, on tiho zareža i krenu da mladoj ženi zada jedan težak udarac.

Udarac nije pogodio zamišljeni cilj.

Lusila je zadivljeno posmatrala ženu kako se naginje da bi izbegla napad, hvata Burzmalijsa za rukav kao što bi neko uhvatio parče tkanine što vijori na vetru i jednom zaslepljujuće hitrom piruetom u čijoj se brzini gotovo izgubila njena istančanost, šalje Burzmalijsa na pod. Žena se zaustavi u polučučnju na jednoj nozi, dok joj je druga bila spremna da zada udarac.

"Sada ću ga ubiti", reče ona.

Lusila, koja nije znala šta bi se u sledećem trenutku moglo dogoditi, izvi telo u stranu jedva izbegavši njeno iznenada izbačeno stopalo i uzvрати joj standardnim benegeseritskim sabardom koji obori mladu ženu na leđa napola presavijenu od udarca što ju je pogodio u stomak.

"Predlog da ubiješ mog vodiča se ne usvaja, ti, bilo kakvo da ti je ime", reče Lusila.

Mlada žena se borila za vazduh, a onda, dahćući posle svake reči odgovori: "Zovu me Murbela, Velika Uvažena Naložnice. Posramljena sam jer si me pobedila jednim krajnje prostim napadom. Zašto si to učinila?"

"Bila ti je potrebna lekcija", odvrati Lusila.

"Tek sam zaređena, Velika Uvažena Naložnice. Molim te, oprost mi. Zahvaljujem ti na odličnoj lekciji i zahvaljivaću ti svaki put kada budem primenjivala tvoj udarac koji sam upravo pohranila u sećanje." Ona pognu glavu, zatim lako skoči na noge sa vragolastim sjajem na licu.

Lusila upita svojim najledenijim glasom: "Znaš li ko sam ja?" Krajičkom oka videla je Burzmalijsa kako se bolno polako diže na noge. Ostao je po strani, posmatrajući ženu, ali lice mu je plamtelo

od besa.

"Prema pokazanoj sposobnosti da mi očitaš lekciju, razabirem šta si, Velika Uvažena Naložnice. Da li mi je oprošteno?" Sa Murbelinog lica nestalo je vragolastog sjaja. Stajala je pognute glave.

"Oprošteno ti je. Da li ne-brod dolazi?"

"Tako se ovde priča. Spremili smo se da ga sačekamo." Murbela okrznu Burzmalija pogledom.

"Još mi može biti od koristi i neophodno je da me prati", reče Lusila.

"Vrlo dobro, Velika Uvažena Naložnice. Da li tvoj oproštaj uključuje i tvoje ime?"

"Ne!"

Murbela uzdahnu. "Zarobili smo голу", reče ona. "Došao je sa juga prerušen u Tleilaksa. Upravo sam se spremala da ga odvedem u krevet kada ste naišli."

Burzmalii dohrama do njih. Lusila vide da je shvatio u kakvoj su opasnosti. Ovo 'krajnje sigurno mesto' zauzeli su neprijatelji. Ali neprijatelji nisu još gotovo ništa saznali.

"Da li je gola povređen?" upita Burzmalii.

"Još govori", odgovori Murbela. "Kako je to čudno."

"Ti nećeš odvesti голу u krevet", reče Lusila. "On spada u moja naročita zaduženja!"

"Pošteno, Velika Uvažena Naložnice. Ali ja sam ga prva obeležila: već je delimično zaveden."

Ona se još jednom beščutno nasmeja, odbijajući da se povinuje, što zaprepasti Lusilu. "Ovuda. Odande možete da posmatrate."

42.

Umri na Kaladanu!

Drevna zdravica

Dankan pokuša da se priseti gde se nalazi. Znao je da je Tormsa mrtav. Krv je šiknula iz Tormsinih očiju. Da, toga se jasno sećao. Ušli su u neku mračnu zgradu i odjednom je svuda oko njih blesnula svetlost. Dankan oseti da ga boli potiljak. Od udarca? Pokušao je da se pokrene, ali njegovi mišići nisu hteli da slušaju.

Sećao se da je sedeo na ivici neke prostrane čistine. U toku je bila igra s loptom - neobične lopte odskakale su i letele bez nekog određenog smisla. Igrači su bili mladići u svakodnevnoj odeći sa... Giedi II!

"Vežbaju da budu starci", reče on. Sećao se da je samo to rekao. Njegova pratilja, jedna lepa mlada žena, pogleda ga ne shvativši. "Samo bi starci trebalo da se igraju napolju", reče on. "Oh?"

Na to pitanje nije se moglo odgovoriti. Ućutkala ga je najjednostavnijim mogućim gestom.

I sledećeg trenutka me izdala Harkonenima!

Znači, ovo je ipak bilo sećanje iz vremena pre no što je postao gola.

Gola!

Setio se benegeseritske Tvrđave na Gamuu. Njene biblioteke: holoslike i putoslike atreidskog vojvode Leta I. Tegova sličnost nije bila slučajna: bio je malo viši, ali je inače sve ostalo bilo gotovo istovetno - duguljasto, mršavo lice sa orlovskim nosom, slavna atreidska harizma...

Teg!

Setio se poslednjeg velikodušnog čina starog bašara one noći na Gamuu.

Gde se nalazim?

Ovamo ga je doveo Tormsa. Kretali su se duž nekog zaraslog

traga kroz predgrađe Isajia. Baronije. Sneg je počeo da pada pre no što su prešli dve stotine metara po tragu. Bio je mokar i lepio se na njih. Hladan, bedan sneg koji ih je naterao da cvokoću posle samo jednog minuta. Zastali su da navuku kapuljače i zakopčaju podstavljene jakne. Tada im je bilo bolje. Uskoro će se spustiti noć. Biće mnogo hladnije.

"Tamo napred nalazi se neka vrsta zaklona", rekao je Tormsa. "U njemu ćemo sačekati da se spusti noć."

Kako Dankan nije ništa odgovorio, Tormsa je dodao: "Nećemo moći da se zagrejemo ali bar ćemo biti suvi."

Dankan je ugledao sive obrise naznačenog mesta na oko tri stotine koraka od njih. Uzdizalo se u visinu otprilike kao dva sprata neke kuće iznad prljavog snega. Odmah je prepoznao mesto: harkonenska isturena stražarnica. Ovde su posmatrači prebrojavali (i ponekad ubijali) ljude koji su prolazili. Bila je sagrađena od domorodačkog blata koje se na jednostavan način pretvorilo u ogromne cigle tako što bi najpre bilo oblikovano u manje blatne cigle, a zatim pregrevano pomoću širokopojsnog sagorevača kakve su Harkoneni inače koristili pri rasterivanju gomile.

Kada su doprli od nje, Dankan ugleda ostatke punopoljnog odbrambenog štitnika sa otvorima za paljbu usmerenim prema onima koji se približavaju. Neko je pre mnogo vremena smrskao taj sistem. Iskrivljene rupe u mreži polja bile su delimično obrasle žbunjem. Ali otvori za paljbu ostali su slobodni. Oh, da - kako bi omogućili onima unutra da vide ko im se približava.

Tormsa je zastao i oslušnuo, pažljivo ispitujući okolinu.

Dankan se zagledao u stražarnicu. Dobro ih se sećao. Ono što se sada nalazilo pred njim predstavljalo je stvar koja je poput nekog deformisanog rastinja izrasla iz prvobitnog cevastog semena. Površina je bila u toj meri spržena da je izgledala staklasta. Izrasline i izbočine odavale su mesta na kojima je bila izložena suviše velikoj toploti. Erozijska eona ostavila je tanane ogrebotine u njoj, ali prvobitni oblik je ostao nedirnut. Podigao je pogled i prepoznao deo starog suspenzorskog sistema liftova. Neko je na ispustu provizorno postavio čekrk sa dizalicom.

Značilo je to da je otvor u punopoljnom štitniku bio nedavno

napravljen.

Tormsa je nestao u tom otvoru.

Kao da je neko okrenuo prekidač i Dankanovo sećanje - vizija se izmeni. Nalazio se u biblioteci ne-kugle sa Tegom. Projektor im je prikazivao moderni Isaji. Pojam modernog čudno mu je zvučao. Baronija je bila moderan grad, ako se pod modernim podrazumeva tehnološka udobnost koja je u skladu sa normama vremena. Prevoz ljudi i materijala oslanjao se uglavnom na zrake koje su vodili suspenzori i to u visinama. Nije bilo otvora u nivou tla. Upravo je to objašnjavao Tegu.

Plan je bio fizički pretočen u grad u kome je svaki kvadratni metar vertikalnog i horizontalnog prostora bio iskorišćen za stvari koje nisu bile u vezi sa kretanjem namirnica i ljudi. Otvori za navodeće zrake zahtevali su samo onoliko prostora koliko je bilo dovoljno da se prihvate univerzalne transportne kapsule na oba kraja.

Teg je rekao: "Idealan oblik bio bi cevast, sa ravnim vrhom za 'toptere.'"

"Harkoneni su više voleli kvadrate i pravougaonike."

To je bilo tačno.

Dankan se jasno sećao Baronije, što ga je nateralo da se strese. Kroz nju su se provlačile suspenzorske piste u obliku rupa za crve - neke su bile prave, neke izuvijane, a neke su stremile uvis pod oštrim uglovima... gore, dole, postrance. Sem kada su bili u pitanju pravougaoni apsoluti koji su predstavljali harkonenski hir, Baronija je bila sagrađena prema jednom naročitom kriterijumu stanovanja: maksimum izgradnje uz minimum potrošnje materijala.

"Zaravnjen vrh bio je jedini prostor namenjen ljudima u celoj toj prokletoj stvari!" Prisetio se da je to rekao i Tegu i Lusili.

Gore na vrhu nalazili su se potkrovlja i stražarnice - duž ivica, na 'topterskim pistama, na svim ulazima odozdo, oko svih parkova. Ljudi koji su živeli na vrhu mogli su da zaborave na gomile telesa koja su živela u neposrednoj blizini, tik ispod njih. Na vrh nisu smeli da dopru ni mirisi ni buka tog meteža. Sluge su morale da se kupaju i oblače sanitetsku odeću pre no što bi se pojavljivale.

Teg je imao jedno pitanje: "Zašto je to masovno ljudstvo pristajalo da živi u takvom jednom metežu?"

Odgovor je bio očigledan i on mu ga je objasnio. Napolju je bilo opasno. Gradski upravljači su spoljašnji svet predstavljali još opasnijim nego što je on to u stvari bio. Pored toga, svega je nekolicina nešto malo znala o boljem životu napolju. Jedini bolji život za koji su oni čuli odvijao se na vrhu. A jedini put da se tamo dospe bila je potpuna poniznost.

"To će se dogoditi i ti tu ništa ne možeš!"

Odzvanjao je jedan drugi glas u Dankanovoj glavi. Jasno ga je čuo.

Pol!

Kako je to bilo čudno, pomisli Dankan. To predviđanje bilo je isto onoliko arogantno koliko i najkrhkija mentatska logika.

Nikada ranije nisam mislio da je Pol arogantan.

Dankan je zurio u vlastito lice u ogledalu. Delom svoje svesti shvatio je da je ovo bilo sećanje iz vremena pre no što je postao gola. Iznenada, pred njim se stvori neko drugo ogledalo, u kome je video svoje lice, ali izmenjeno. To tamnoputo okruglo lice postojalo je sve grublje - onakvo kakvo bi i njegovo moglo da bude kada sazri. On se zagleda u vlastite oči. Da, to su bile njegove oči. Jednom je čuo kako neko opisuje njegove oči kao 'modele pećina'. Bile su duboko usađene ispod obrva, a iznad visokih jagodica. Rečeno mu je da je teško odrediti da li su mu oči tamnoplave ili tamnozelenе, sem u slučaju ako je osvetljenje bilo pravo.

To mu je rekla jedna žena. Nije mogao da je se seti. Pokušao je da ispruži ruke i dodirne kosu, ali one ga nisu poslušale. Prisetio se da mu je kosa obojena. Ko je to učinio? Neka starica. Kosa mu više nije bila kapa od tamnih kovrdža.

Vojvoda Leto zurio je u njega sa do vratka dnevne sobe na Kaladanu.

"Sada ćemo jesti", rekao je Vojvoda. Bila je to kraljevska naredba iz koje je aroganciju uklonio prefinjeni osmeh što je govorio: "Neko je morao i to da kaže."

Šta se dešava sa mojim umom?

Setio se da je sledio Tormsu do mesta na kome je, prema Tormsinoj tvrdnji, trebalo da ih čeka ne-brod.

Bila je to jedna velika zgrada koja se uzdizala u noć. Ispod veće

građevine nalazilo se nekoliko manjih spoljašnjih zgrada. Činilo se da su naseljene. U njima su se mogli čuti glasovi i zvuci mašina. Na uskim prozorima nije se pojavilo nijedno lice. Nijedna vrata se nisu otvorila. Dok su prolazili pored većih zgrada Dankan je osetio miris jela. To ga je podsetilo da su toga dana jeli samo kožnate trake koje je Tormsa zvao 'hranom za put'.

Ušli su u mračnu zgradu.

Zaslepila ih je svetlost.

Tormsine oči eksplodirale su u krvi.

Tama.

Dankan se zagleda u ženino lice. I ranije je viđao lica poput ovoga: jedinstvena trodimenzionalna slika preuzeta iz neke duže holo-sekvence. Gde je to bilo? Gde je to video? Lice je bilo gotovo ovalno, sa tek neznatno proširenim čelom koje je kvarilo

njegove inače savršene crte.

Ona progovori: "Zovem se Murbela. Toga se nećeš sećati, ali delim to s tobom sada, u ovom trenutku, kada te obdelavam. Izabrala sam te."

Sećam te se, Murbela.

Zelene oči bile su širom otvorene ispod zasvođenih obrva, tako da joj je lice bilo podeljeno na središnju oblast u koju su ulazili brada i mala usta, a koje je trebalo naknadno ispitati. Usta su bila puna i on je znao da se mogu napućiti tokom sna.

Zelene oči zagledaše se u njegove. Kako je samo hladan bio taj pogled. U njemu se krila moć.

Nešto dodirnu njegov obraz.

On otvori oči. Ovo nije bilo sećanje! Ovo se događalo upravo sada!

Murbela! Bila je ovde, pa ga je napustila. Sada se vratila. Prisetio se da se probudio nag na nekoj površini... jastuku za spavanje. Prepoznao ga je pod rukama. Murbela se skidala iznad njega, dok su ga njene zelene oči neverovatno prodorno posmatrale. Počela je istovremeno da ga dodiruje na bezbroj mesta. Iz njenih usta dopiralo je nežno mrmljanje.

Osetio je blagu erekciju, gotovo bolnu u svojoj krutosti.

Nije bio u stanju da se odupre. Njene ruke klizile su preko

njegovog tela. Njen jezik. Mrmljanje! Njene usne dodirivale su ga po celom telu. Bradavice njenih grudi lagano su mu prelazile preko obraza, prsa. Kada joj je uhvatio pogled propoznao je u njemu svesno ustrojstvo.

Murbela se vratila i počela ispočetka!

Preko njenog desnog ramena ugledao je prostrani prozor od plaza i Lusilu i Burzmalja iza te prepreke. Da li je to bio san? Burzmali je priljubio dlanove uz plaz. Lusila je stajala prekrštenih ruku, sa mešavinom besa i znatiželje na licu. Murbela mu promrmlja u desno uvo: "Moje ruke su kao vatra."

Telom je sakrivala lica iza plaza. Osećao je vatru gde god bi ga dodirnula.

Iznenada, plamen mu zahvati um. Skrivena mesta u njemu oživeše. Pred očima su mu prolazile crvene kapsule poput niza sjajnih kobasica. Osetio je kako gori. Eno jedne pune kapsule; uzbuđenje mu se širilo kroz svest. Te kapsule! Prepoznao ih je! To je bio on... bile su...

Svi Dankani Ajdahoi, original i niz gola sjatiše mu se u umu. Podsećali su na mahune koje prskaju i odriču svako drugo postojanje sem sopstvenog. Ugledao je sebe kako leži smrvljen ispod jednog velikog crva sa ljudskim licem.

"Proklet da si, Leto!"

Smrvljen, smrvljen, smrvljen... stalno iz početka.

Pao je proboden sardaukarskim mačem. Bol je eksplodirao u jasni sjaj koji je progutala tama.

Poginuo je u 'topteru koji se srušio. Pao je proboden nožem Ribogovornice-ubice. Umirao je, umirao, umirao.

I ponovo živeo.

Preplavilo ga je toliko sećanja da se upita kako je uspevao da ih sva sačuva. Prijatnost koju je osetio držeći tek rođenu kćer u naručju. Mošusni mirisi neke vatrene žene. Raznovrsni ukusi danijanskog odličnog vina. Zadihanost i iscrpljenost posle napornih vežbi na podijumu.

Akslotl rezervoari!

Sećao se kako se pojavljuje stalno ispočetka: jarke svetlosti i nežnih mehaničkih ruku. Ruke su ga okretale i on je, neusredištenim

i nejasnim pogledom navorođenčeta, video veliku gomilu ženskog tela... čudovišnu u svojoj nepokretnosti usled debljine... Lavirint tamnih cevi povezivao je njeno telo sa ogromnim metalnim kontejnerima.

Akslotl rezervoar?

Dahtao je zahvaćen nizom sećanja koja su se talasavo slivala u njega. Svi ti životi! Svi ti životi!

Sada se sećao onoga što su Tleilaksi usadili u njega, uronili mu u svest, onoga što je čekalo na ovaj trenutak u kome je trebalo da ga zavede jedna benegeseritska Utiskivačica.

Ovo je bila Murbela, a ona nije pripadala redu Bene Geserita.

Doduše, ona se nalazila ovde, na dohvat ruke, tako da je tleilaško ustrojstvo preuzelo na sebe brigu oko njegovih reakcija. Dankan je nežno mrmljao i dodirivao je s takvom spretnošću da to zaprepasti Murbelu. Ne bi trebalo toliko da učestvuješ! Ne na ovaj način! Desnom rukom držao joj je usne vagine dok joj je levom milovao donje pršljenove kičme. U isto vreme njegove usne nežno su prelazile preko njenog nosa, zatim se spuštale do njenih usana, te nastavile ka levom pazuhu.

A za sve to vreme nežno je mrmljao u ritmu koji je pulsirao njenim telom, uključivao je... slabio joj volju...

Pokušala je da se odvoji od njega kada je počeo da kod nje izaziva učestalije odgovore.

Otkud je znao da treba da me dodirne na tom mestu u tom trenutku? I tom! I tom! Oh, sveta steno Dura, otkud on to zna?

Dankan primeti da joj se grudi nadimaju, a nozdrve skupljaju. Video je da joj se bradavice ukrućuju i da se oko njih stvara tamni obruč. Zamrmljala je i široko razmakla noge.

Uvažena Naložnice, pomози mi!

Jedina Uvažena Naložnica koje je mogla da se seti bila je na sigurnom i od ove prostorije delila su je zabravljena vrata i prepreka od plaza.

Murbelu preplavi očajnička energija. Odgovarala je na jedini način na koji je znala: dodirom, milovanjem, koristeći se svim vidovima tehnike koju je tako brižljivo izučavala tokom dugih godina svoga šegrtovanja.

Na sve to što bi učinila, Dankan je spremno odgovarao nekim neobuzdanim, stimulativnim protivpokretom. Murbela shvati da više nije u stanju da vodi računa o svojim odgovorima. Reagavala je automatski, crpeći znanje iz izvora koji je bio dublji od onog koji je zaposela njena obuka. Osetila je kako joj se stežu vaginalni mišići. Osetila je kako se ubrzano vlaži. Kada je Dankan prodro u nju čula je kako stenje. Njene ruke, šake, noge, čitavo njeno telo kretalo se u saglasnosti sa oba sistema - dobro uvežbanim automatizmom i veoma duboko uronjenom svešću o drugačijim potrebama.

Kako mu je uspelo?

Talasi pomamnih kontrakcija krenuše od glatkih mišića karlice. Osetila je njegov istovremeni odgovor, kao i jak mlaz ejakulacije. To je još više pojačalo njene odgovore. Pomamno pulsiranje nasrnu iz kontrakcija njene vagine... napolje... napolje. Ekstaza joj je razorila čitav sistem osećanja. Naspram kapaka ugledala je odsjaj belila. Svaki mišić podrhtavao joj je u ekstazi kakvu nije ni sanjala da može da doživi.

Talasi ponovo pokuljaše napolje.

Ponovo i ponovo.

Ona im izgubi broj.

Kada je Dankan mrmljao i ona je mrmljala i talasi su ponovo kuljali napolje.

I ponovo...

Nije bila svesna proticanja vremena, ni okoline, već samo ovog uranjanja u jednu beskonačnu ekstazu.

Istovremeno je želela da ekstaza večno potraje, a i da se okonča. Ovo ne bi trebalo da se događa jednoj ženi! Uvažena Naložnica ne bi trebalo to da iskusi. Pomoću ovakvih osećanja vladalo se muškarcima.

Dankan izroni iz ustrojstva odgovora koji su bili uneti u njega. Postojalo je još nešto što je trebalo da obavi. Nije mogao da se seti šta je to bilo.

Lusila?

Zamišljao ju je mrtvu pred sobom. Ali ova žena nije bila Lusila; ovo je bila... ovo je bila Murbela.

U njemu je ostalo još vrlo malo snage. Podigao se sa Murbele i

uspeo da zadrži na kolenima. Njene šake su se uzbuđeno pokretale, ali on nije mogao da razume zašto.

Murbela pokuša da odgurne Dankana od sebe, ali njega nije bilo. Istog časa je otvorila oči.

Dankan je klečao nad njom. Nije imala pojma koliko je vremena prošlo. Pokušala je da prikupi snagu i ustane, ali nije uspela. Polako joj se vraćala moć rasuđivanja.

Zagledala se u Dankanove oči, shvativši u tom trenutku ko mora da je bio taj muškarac. Muškarac? Bio je to samo mladić. Ali činio je stvari... stvari... Sve Uvažene Naložnice bile su upozorene. Postojao je gola koga su Tleilaksi naoružali zabranjenim znanjem. Taj gola mora biti ubijen!

U njene mišiće nahrupi slabi priliv snage. Ona se uzdiže na laktove. Boreći se za vazduh, pokušala je da se otkotrlja od njega, ali samo pade nazad na mekanu površinu.

Svetog mu kamena Dura! Ovom muškarcu ne sme biti dozvoljeno da živi! Bio je gola i bio je u stanju da čini stvari koje su bile dozvoljene samo Uvažanim Naložnicama. Istovremeno je želela da nasrne na njega i da ga ponovo povuče na sebe. Ekstaza! Znala je da bi u ovom trenutku učinila sve što bi od nje zatražio. Učinila bi to za njega.

Ne! Moram ga ubiti!

Ona se još jednom podiže na laktove i iz tog položaja uspe da sedne. Zamućenim pogledom osmotri prozor iza koga je zatvorila Veliku Uvaženu Naložnicu i vodiča. Još su tamo stajali i posmatrali ih. Lice muškarca bilo je rumeno. Lice Velike Uvažene Naložnice bilo je nepokretno, kao sam kamen Dura.

Kako može tako mirno da stoji posle svega što je ovde videla? Velika Uvažena Naložnica mora ubiti голу!

Murbela dade znak ženi iza plaza i otkotrlja se do zaključanih vrata koja su se nalazila pored jastuka za spavanje. Jedva je uspela da odmandali i otvori vrata pre no što je ponovo pala. Podigla je pogled prema mladiću koji je klečao. Znoj se presijavao na njegovom telu. Njegovom divnom telu...

Ne!

Očajanje je primora da se ponovo spusti na pod. Prvo je klečala i

tek je snagom volje uspela da ustane. Vraćala joj se snaga, ali kolena su joj i dalje klecala dok je posrtala oko podnožja jastuka za spavanje.

Sama ću to učiniti bez razmišljanja. Moram to učiniti.

Telo joj se previjalo s jedne na drugu stranu. Pokušala je da povрати ravnotežu i da usmeri udarac prema njegovom vratu.

Ovaj udarac dobro je naučila tokom dugih časova uvežbavanja. Njime bi trebalo da mu slomije grkljan. Žrtva bi se trenutno ugušila.

Dankan s lakoćom izbeže udarac, ali bio je spor... spor.

Murbela gotovo pade pored njega, ali je zadržase ruke Velike Uvažene Naložnice.

"Ubij ga", zahahta Murbela. On je taj na koga su nas upozorili. On je taj!

Murbela oseti nečije ruku na vratu, nečije prste kako pomamno pritiskaju spletove nerava ispod ušiju.

Poslednje što je Murbela čula pre no što se onesvestila bile

su reči Velike Uvažene Naložnice: "Nikoga nećemo ubiti. Ovaj gola ide na Rakis."

43.

Do najgoreg mogućeg suparništva dolazi među jedinkama istoga roda. Vrsta razara potrebe. Rast ograničava potrebu koja je prisutna i u najmanjem obimu. I najmanji povoljni uslov kontroliše stopu rasta. (Zakon minimuma)

Iz 'Arakiskih lekcija'

Zgrada se nalazila malo podalje od jedne široke avenije iza zaklona od drveća i s pažnjom održavanih cvetnih živica. Živice su stvarale lavirint sa belim stubovima čovečje visine koji su razgraničavali zasađene oblasti. Svako vozilo koje je ulazilo ili izlazilo smelo je da se kreće samo puzeći. Tegova vojnička svest sve ovo pomno zabeleži dok ga je oklopljeno površinsko vozilo nosilo prema vratima. Ratni maršal Muzafar, koji se pored njega jedini nalazio u zadnjem delu kola, shvati šta to Teg uočava te reče:

"Odozgo nas štiti sistem uzdužnog snopa."

Jedan vojnik u kamuflažnoj unifomi sa dugačkom laserskom puškom prebačenom preko ramena otvori vrata i stade u stavu mirno kada ugleda Muzafara.

Teg krenu za njim. Prepoznao je ovo mesto. Bila je to jedna od 'sigurnih' adresa koje mu je nabavila benegeseritska služba bezbednosti. Očigledno je da je obaveštenje koje je posedovalo Sestrinstvo bilo zastarelo. Doduše, onedavno zastarelo, jer Muuzafar ničim nije pokazao da bi Teg trebalo da zna za ovo mesto.

Dok su koračali prema vratima Teg primeti da je još jedan zaštitni sistem, koji je uočio pri svom prvom obilasku Isajia, ostao netaknut. Sastojao se od stubova duž prepreka od drveća i živica koji su se tek neznatno razlikovali. Ti stubovi bili su skenlaseri kojima se upravljalo iz jedne od odaja u zgradi. Konektori u obliku dijamanata 'očitali' su oblast između njih i zgrade. Na najmanji dodir dugmeta u stražarskoj odaji skenlaseri bi iseckali na komade sve živo što bi se našlo u njihovom polju dejstva.

Muzafar zastade na vratima i zagleda se u Tega. "Uvažena

Naložnica koju ćete ovde sresti najmoćnija je od svih koje su ovamo došle. Zadovoljava se samo potpunom pokornošću."

"Trebalo li to da shvatim kao upozorenje?"

"Mislio sam da ćete razumeti. Oslovljavajte je samo sa Uvažena Naložnice. Nikako drugačije. Ulazimo. Bio sam tako slobodan da vam nabavim novu uniformu."

Prostoriju u koju ga Muzafar uvede Teg nije video tokom svoje prethodne posete. Bila je mala i natrpana crno obloženim kutijama koje su otkucavale; za njih dvojicu ostalo je malo prostora. Mesto je osvetljavala jedna jedina žuta sjajna kugla. Muzafar se smesti u uglu, dok je Teg skidao kruto i izgužvano jednodavno odelo koje nije menjao otkada je napustio ne-kuglu.

"Izvinite što vam ne mogu ponuditi i da se okupate", reče Muzafar. "Ne smemo odugovlačiti. Ona postaje nestrpljiva."

Teg kao da je, promenivši odelo, postao nova ličnost. Crna odora bila je upravo onakva na kakvu je navikao; čak su i oznake čina bile istovetne. Znači, pred Uvaženom Naložnicom trebalo je da se pojavi bašar Sestrinstva. Zanimljivo. Još jednom se u punoj meri osećao kao bašar, mada ga to moćno osećanje nikada nije ni napustilo. Doduše, uniforma ga je upotpunila i obznanila kao bašara. U ovoj odori nije bilo potrebno da na bilo koji drugi način ističe ko je.

"Tako je već bolje", primeti Muzafar dok je izvodio Tega u ulazni hodnik i kretao se prema vratima kojih se Teg sećao. Da, ovde je sreo 'sigurne' veze. Tada je i uočio način rada sobnih uređaja koji izgleda nisu bili menjani. Nizovi mikroskopskih komeja ovičavali su tavanicu i zidove, zaklonjeni srebrnim vođicama za lebdeće sjajne kugle.

Posmatrani ne vidi posmatrača, pomisli Teg. A posmatrača imaju milijardu očiju.

Njegova dvostruka vizija govorila mu je da ga ovde očekuje opasnost, ali ne i trenutno nasilje.

Ova prostorija, oko pet metara dugačka i četiri metra široka, predstavljala je mesto na kome su se obavljali poslovi na visokom nivou. Kao protivvrednost novcu ovde se na uvid nije davala roba. Ljudi su na ovom mestu viđali samo prenosive ekvivalente svega što je važno kao valuta - možda melanž ili savršeno oblo sos-kamenje

veliĉine oĉne jabuĉice, koje je odjednom postajalo sjajno i meko ili je zraĉilo menjajuĉi se poput duge u zavisnosti od svetlosti ŝto je padala na njega ili od tela ŝto ga je dodirivalo. Ovo je bilo mesto na kome su se danikin melanŝa ili naborana kesica sos-kamenja primali kao neŝto prirodno. Cena neke planete mogla se ovde izmeniti samo klimanjem glave, treptajem oka ili mrmljanjem. Ovde nikad neĉe biti viĉen novĉanik sa novcem. Najpribliŝnija stvar tome mogli bi biti tanki kovĉeŝiĉi od transluksa, iz ĉije bi unutraŝnjosti, koja je bila zaŝtiĉena od otrova, izlazili joŝ tanji listovi ridulijanskog kristala sa veoma velikim ispisanim brojevima i podacima koji se nisu mogli krivotvoriti.

"Ovo je banka", reĉe Teg.

"Ŝta?" Muzafar je zurio u zatvorena vrata na suprotnom zidu. "Oh, da. Uskoro ĉe stiĉi."

"Ona nas, razume se, sada promatra."

Muzafar niŝta ne odgovori, ali izgledao je smrknut.

Teg se osvrnu oko sebe. Da li se iŝta izmenilo od njegove prethodne posete? Nije primetio nikakve znaĉajne promene. Pitao se da li se svetiliŝta poput ovog uopŝte menjaju tokom eona. Na podu se nalazio vlaŝan tepih, mekan i beo poput stomaka krznatog kita. Svetlucao je laŝnom vlaŝnoĉu, koju je samo viĉno oko moglo da otkrije. Golo stopalo (ovo mesto nikad nije videlo golo stopalo) oseĉalo bi se na njemu kao da ga neŝto suvo miluje.

U srediŝtu prostorije nalazio se uzan sto dugaĉak oko dva metra. Ploĉa mu je bila najmanje dvadeset milimetara debela. Teg je nagaĉao da je od danijanske đakarande. Duboka smeĉa povrŝina bila je uglaĉana do te mere da je njen sjaj upijao lik, a duboko ispod same povrŝine nazirale su se vene nalik na reĉne tokove. Oko stola su se nalazile samo ĉetiri admiralske stolice - stolice koje je napravio neki majstor umetnik od istog drveta od koga je bio i sto, dok je sediŝta i naslone tapacirao lurkoŝom u tonu uglaĉanog drveta.

Samo ĉetiri stolice. Viŝe bi bilo preterano. Proŝli put nije isprobao nijednu od stolica, a nije seo ni sada, mada je znao s ĉime bi se njegovo telo tamo susrelo - sa udobnoŝu gotovo ravnoj onoj koju su pruŝale prezrene psu-naslonaĉe. Razume se, nisu se s njima mogle meriti u pogledu mekoĉe i podudaranja sa telesnim oblinama.

Suvišna udobnost može onoga ko sedi da namami na opuštanje. Ova prostorija i njen nameštaj jasno su govorili: "Osećaj se udobno, ali ostani budan."

Tegu pade na um da čovek koji se nađe na ovom mestu mora biti ne samo razuman, već da mu i leđa moraju biti zaštićena. Do tog zaključka došao je još pri prethodnoj poseti i njegovo mišljenje nije se promenilo.

Nije bilo prozora, sem onih koje je video spolja i na kojima su poigravale linije svetlosti - energetske prepreke koje su služile za odbijanje nasilnika i onemogućavanje bekstva. Teg je znao da takve prepreke same po sebi predstavljaju opasnost, ali bilo je važno ono što se pod njima podrazumevalo. Količina energije potrebna za njihovo napajanje bila bi dovoljna da se jedan veliki grad snabdeva strujom tokom života najstarijeg stanovnika.

Ovo rasipanje bogatstva nije bilo slučajno.

Vrata koja je Muzafar posmatrao otvoriše se lakim trzajem.

Opasnost!

Jedna žena u svetlucavoj zlatnoj odori skliznu u prostoriju. Tkanina se preivala u crvenožutim nijansama.

Bila je stara!

Teg nije očekivao ženu toliko zašlu u godine. Lice joj je bilo poput neke izborne maske. Oči duboko usađene i ledeno zelene. Nos joj je ličio na produženi kljun čija je senka dodirivala tanke usne i sledila oštri ugao brade. Crna okrugla kapica gotovo joj je prekrivala sedu kosu.

Muzafar se pokloni.

"Ostavi nas", reče ona.

On se udalji bez reči kroz vrata na koja je ona ušla. Kada se vrata za njim zatvoriše, Teg joj se obrati: "Uvažena Naložnice."

"Znači, vi mislite da je ovo banka." U glasu joj se osećalo lagano podrhtavanje.

"Razume se."

"Uvek postoji način da se transferišu velike sume novca ili da se proda sila", reče ona. "Ne govorim o sili koja pokreće fabrike, već o sili koja vlada ljudima."

"A za to uvek postoje čudni nazivi kao što su vlada, društvo ili

civilizacija", odgovori Teg.

"Pretpostavljala sam da ste veoma inteligentni", reče ona.

Zatim izvuče jednu od stolica i sede, ali ne daje Tegu nikakav znak da bi i on to trebalo da učini. "Sebe zamišljam kao bankara. To me pošteđuje mnogih zbrkanih, bednih i preopširnih izlaganja." Teg ništa ne odgovori. Izgleda da i nije bilo potrebe da učini tako nešto. Nastavio je da je proučava.

"Zašto me tako posmatrate?" upita ona.

"Nisam očekivao da ćete biti tako stari", reče on.

"He, he, he. Imamo mi za vas mnoga iznenađenja, bašare. Kasnije će možda neka mlada Uvažena Naložnica promrmljati svoje ime dok vas bude obeležavala. Zahvalite Duru ako se to dogodi."

On klimnu, ne shvativši baš mnogo od onoga što je rekla.

"Ova zgrada je takođe stara", reče ona. "Posmatrala sam vas dok ste ulazili. Da li vas i to iznenađuje? Ili možda ne?"

"Ne."

"Ova zgrada nije pretrpela neke veće promene nekoliko hiljada godina. Sagrađena je od materijala koji će još dugo trajati."

On pogledom okrznu sto.

"Oh, ne mislim na drvo. Ispod njega su polatin, polaz i prombat. Tri P-a koji nikada ne izneveravaju nužnost."

Teg je i dalje ćutao.

"Nužnost", reče ona. "Da li imate primedbi na nužne stvari koje su vas snašle?"

"Moje primedbe nisu od značaja", odgovori on. Šta to želi da dokuči? Bilo je jasno da ga proučava. Kao i on nju.

"Smatrate li da se neko ikada pobunio protiv onoga što ste mu učinili?"

"Nesumnjivo."

"Vi ste po prirodi zapovednik, bašare. Smatram da ćete nam biti od velike koristi."

"Oduvek sam mislio da sam od najveće koristi sam sebi."

"Bašare! Pogledajte me u oči!"

On poslušao i primeti kako joj se sitne narandžaste pege javljaju na beonjačama. Osećanje opasnosti bilo je veoma snažno.

"Ako ikada budete videli da su mi oči potpuno narandžaste,

čuvajte se!" reče ona. "To će značiti da ste me uvredili jače nego što to mogu da dopustim."

On klimnu u znak da je razumeo.

"Dopada mi se to što umete da zapovedate, ali sa mnom to nije slučaj! Dobri ste da zapovedate šljamu i to je jedina uloga koju imamo za takve kao što ste vi."

"Šljam?"

Ona nemarno odmahnu rukom. "Onima napolju. Poznajete ih. Nisu baš mnogo radoznali. Nikakva važna pitanja nikada ne dopiru do njihove svesti."

"Pretpostavljao sam da tako mislite."

"Radimo na tome da tako i ostane", složi se ona. "Ono što dopre do njih to je već prošlo kroz gust filter koji ne propušta ništa od onoga što nema trenutnu vrednost za opstanak."

"Bez važnih pitanja", bocnu je on.

"Uvređeni ste, ali ne mari", reče ona. "Za one napolju važna pitanja su: 'Hoću li danas jesti?' 'Da li za noćas imam zaklon koji neće pohoditi napadači ili gamad?' 'Luksuz? Luksuz predstavlja imati drogu ili pripadnika suprotnog pola koji je u stanju da za neko vreme zauzdava zver.'"

A ti si ta zver, pomisli on.

"Trošim na vas izvesno vreme, bašare, jer shvatam da nam možete biti od veće koristi nego Muzafar. A on je odista vredan. Upravo u ovom trenutku ga isplaćujemo što vas je doveo u dobrom stanju."

Pošto je Teg i dalje ćutao ona se zakikota. "Ne smatrate da ste u dobrom stanju?"

Teg ostade nem. Da mu nisu u hranu stavili neku drogu? Razabirao je treperenje u udvostručenoj viziji, ali nasilja je iz nje nestalo posle povlačenja narandžastih pega iz očiju Uvažene Naložnice. Doduše, trebalo je izbegavati njena stopala. Ona su predstavljala ubojito oružje.

"Stvar je samo u tome što vi o šljamu imate pogrešno mišljenje", nastavi ona. Srećom, on sam sebe ograničava do krajnjih granica. Negde u dubini svoje najdublje svesti oni su toga svesni, ali nisu u prilici da vreme troše na bilo šta drugo što nije u neposrednoj vezi sa

opstankom."

"Ne mogu postati bolji?" upita on.

"Ne smeju postati bolji! Oh, staramo se da samopoboljšanje ostane njihov veliki hir. Razume se, od toga nikada nema ništa."

"Još jedan luksuz koji im je zabranjen", reče on.

"To nije luksuz! Nepostojanje! Ono mora biti zatvoreno za sva vremena iza prepreke koju volimo da nazivamo zaštitničkim neznanjem."

"Ono što ne znaš ne može te povrediti."

"Bašare, ne dopada mi se vaš ton."

Narandžaste pege ponovo zaigraše u njenim očima. Međutim, osećanje nasilja iščeze čim se ona ponovo zakikota. "Ono čega se čuvate suprotno je onome-što-ne-znate. Podučavamo da novo znanje može biti opasno. Jasno vam je šta iz toga proističe: svako novo znanje znači ne-opstanak!"

Vrata iza Uvažene Naložnice se otvoriše da propuste Muzafara koji se vratio. Bio je to neki drugi Muzafar; lice mu je sijalo, a oči blistale. On kruto stade iza stolice Uvažene Naložnice.

"Jednog dana moći ću i vama da dozvolim da ovako stojite iza mene", reče ona. "U mojoj je moći da to učinim."

Šta li su učinile Muzafaru? upita se Teg. Čovek je izgledao kao da je drogiran.

"Jasno vam je da posedujem moć?" upita ona.

On pročisti grlo. "To je očigledno."

"Ne zaboravite da sam ja bankar. Upravo smo izvršili uplatu na račun našeg vernog Muzafara. Da li si nam zahvalan, Muzafare?"

"Jesam, Uvažena Naložnice." Glas mu je bio rapav.

"Sigurna sam da u glavnim crtama shvatate o kakvoj je vrsti sile reč, bašare", reče ona. "Bene Geserite su vas dobro obučile. Dosta su talentovane, ali bojim se da nisu talentovane u onoj meri u kojoj smo to mi."

"A meni je rečeno da ste veoma brojne", reče on.

"Ključ nije u našoj brojnosti, bašare. Sila kakvu mi posedujemo može se usmeriti tako da i mali broj može njome upravljati."

On pomisli da ga podseća na neku časnu majku, jer je davala odgovore koji nisu mnogo otkrivali.

"U suštini", reče ona, "sila kao što je naša može da postane sastavni deo opstanka mnogih ljudi. Tada bi nam za vladavinu bila dovoljna i pretnja da naša naklonost može prestati." Ona baci pogled preko ramena. "Muzafare, da li bi ti želeo da izgubiš našu naklonost?"

"Ne, Uvažena Naložnice." Doslovce se stresao!

"Pronašli ste neku novu drogu", primeti Teg.

Njen smeh bio je spontan, glasan i gotovo razuzdan. "Ne, bašare! Imamo staru."

"Pretvorićete me u zavisnika?"

"Poput svih onih kojima vladamo, bašare, i vi imate mogućnost izbora: smrt ili pokornost."

"To je baš stari izbor", složi se on. U čemu se sastojala neposredna pretnja? Nije mogao da oseti nasilje. Upravo suprotno. Njegova dvostruka vizija prikazala mu je izlomljene odseve krajnje čulnih prizvuka. Zar su se nadali da mogu nešto utisnuti?

Ona mu se nasmeši; izraz lica bio joj je rečit, ali ispod te rečitosti krilo se nešto ledeno.

"Hoće li nam služiti, Muzafare?"

"Verujem da hoće, Uvažana Naložnice."

Teg se namršti dok je razmišljao. Postojalo je nešto krajnje zlo u vezi s ovim parom. Prkosili su svakoj moralnosti na osnovu kojih je gradio svoje ponašanje. Prijalo mu je da se podseti kako nijedno od ovo dvoje ništa nije znalo o čudnoj stvari koja mu je ubrzala reakcije.

Izgleda da su uživali u njegovoj zbunjenoj nelagodnosti.

Teg se malo smiri, shvativši da nijedno od ovo dvoje nije stvarno uživalo u životu. Jasno je to u njima nazirao očima kojima ga je Sestrinstvo naučilo da gleda. Uvažene Naložnice i Muzafar zaboravili su, ili, još verovatnije, napustili su sve što je podsticalo opstanak ljudskih bića sposobnih za radost. Mislio je da oni verovatno više nisu bili u stanju da pronađu radosti u svojim vlastitim telima. Njihova egzistencija pre će biti da je egzistencija voajera, večnih posmatrača koji sve vreme podsećaju kako je ranije bilo, pre no što su počeli da se pretvaraju u ono što su sada - ma šta to bilo. Čak i kada bi duboko ogrezli u izvođenju nečega što im je nekada pričinjavalo zadovoljstvo, morali bi svaki put da posegnu za novim

krajnostima kako bi makar dotakli ivice vlastitih sećanja.

Osmeh Uvažene Naložnice postade širi, otkrivši niz sjajno belih zuba. "Pogledaj ga, Muzafare. On ni ne sumnja šta smo mi sve u stanju da učinimo."

Teg je ovo čuo, ali i video očima koje su obučile Bene Geserite. Nijedan miligram prostodušnosti nije preostao u ovo dvoje. Njih ništa nije moglo iznenaditi. Za njih ništa nije moglo biti odista novo. Pa ipak, kovali su zavere i izmišljali, nadajući se da će ova krajnost izazvati uzbuđenje koga su se sećali. Znali su da se to neće dogoditi, razume se, ali očekivali su da iz tog iskustva izvuku samo još više uspaljenog besa koji će im poslužiti kao osnov za oblikovanje novog pokušaja da dosegnu nedohvatljivo. To je bio njihov način razmišljanja.

Teg im isporuči osmeh, koristeći se do krajnjih granica umećem koje je stekao kod Bene Geserita. Bio je to osmeh pun sažaljenja i pravog zadovoljstva zbog vlastitog postojanja. Znao je da je to najveća uvreda koja im se može uputiti i video je da je pogodila cilj. Muzafar ga mrko pagleda. Oči Uvažene Naložnice postase najpre narandžaste od besa, da bi se zatim raširile u iznenađenju, a tada, sasvim lagano, u njima poče da se očitava zadovoljstvo. Ovo nije očekivala! Bilo je to nešto novo za nju!

"Muzafare", reče ona dok joj se narandžasta boja povlačila iz očiju, "dovedi Uvaženu Naložnicu koja je izabrana da obeleži našeg bašara."

Dvostruka vizija upozori Tega na neposrednu opasnost i on konačno shvati. Mogao je da oseti kako se svest o njegovoj vlastitoj budućnosti širi prema napolje, poput talasa, dok sila raste u njemu. Nastavljala se divlja promena u njegovoj unutrašnjosti! Osećao je kako se energija širi. Sa njom dođoše razumevanje i mogućnost izbora. On ugleda sebe u obliku kovitlaca kako divlja kroz ovu zgradu, ostavlja za sobom razbacana tela (među njima Muzafara i Uvaženu Naložnicu) te čitav ovaj kompleks koji je posle njegovog odlaska ličio na klanicu.

Moram li to učiniti? upita se on.

Svako koga ubije tražiće nove žrtve. Doduše, shvatao je potrebu svega toga, kao i što je konačno shvatio Tiraninov plan. Bol koji je

video da će doživeti umalo ga nije naterao da krikne, ali nekako uspe da se uzdrži.

"Da, dovedite mi tu Uvaženu Naložnicu", reče on, svestan da je to jedna manje koju će kasnije morati da traži kako bi je ubio na nekom drugom mestu u zgradi. Najpre, mora zauzeti prostoriju iz koje se upravljalo skenlaserima.

44.

Oh, ti koji znaš koliko mi ovde patimo,
ne zaboravi nas u svojim molitvama.

Znak iznad Arakenskog polja za sletanje (Istorijski zapisi: Dar-es-Balat)

Taraza je promatrala sneno lepršanje cvetnih latica naspram srebrnastog jutarnjeg neba Rakisa. Nebo se prelivalo u opalskom sjaju koji, uprkos svim svojim pripremama, nije predvidela. Rakis je bio pun iznenađenja. Ovde na ivici krovne bašte u Dar-es-Balatu snažno se osećao prividan miris pomorandže koji je nadjačavao sve ostale mirise.

Nikada ne podleži uverenju da si pronikao u dubine nekog mesta... ili nekog ljudskog bića, podseti se ona. Razgovor kaji je vođen ovde napolju bio je okončan, ali izgovorene misli izmenjene pre samo nekoliko minuta još su odzvanjale unaokolo. Doduše, svi su se složili da je došlo vreme da se nešto preduzme. Uskoro će Šeana 'igrati pred crvom' za njih i još jednom prikazati svoje umeće.

Vaf i jedan novi predstavnik sveštenstva učestvovalaće u tom svetom događaju, ali Taraza je bila ubeđena da niko od njih nije znao pravu prirodu onoga čemu će prisustvovati. Vaf se, razume se, dasađivao dok mu je pogled lutao unaokolo. Još nije mogao da se oslobodi nepoverenja prema svemu što je video ili čuo, a to je druge razdraživalo. Čudna je bila ta mešavina nepoverenja i straha proisteklog iz činjenice da se nalazi na Rakisu. Branio se ispoljavajući bes prema svima, smatrajući da ovde vladaju budale.

Odrade se vrati iz prostorije za sastanke i stade pored Taraze.

"Krajnje sam uznemirena zbog izveštaja sa Gamua", reče

Taraza. "Donosiš li nešto novo?"

"Ne. Stvari su tamo očigledno još haotične."

"Reci mi, Dar, šta misliš da bi trebalo da uradimo?"

"Stalno mi se motaju po glavi Tiraninove reči upućene Čenoi: 'Bene Geserit je veoma blizu onoga što bi trebalo da bude, a ipak

veoma daleko od toga."

Taraza pokaza prema otvorenoj pustinji s druge strane muzejskog gradskog kanata. "On je još tamo napolju, Dar. Ubeđena sam u to." Taraza se okrenu, kako bi se sučila sa Odrade. "I Šeana razgovara s njim."

"On je izgovorio tolike laži", reče Odrade.

"Nije lagao u vezi vlastitog preobražaja. Seti se šta je rekao. 'Svaki moj nasledni deo nosiće zapretnu u sebi deo moje svesti, izgubljen i bespomoćan - bisere mene samog koji će se naslepo kretati u pesku, zasvaga uhvaćeni u beskonačnom snu.'"

"Da ne veruješ suviše u moć tog sna?" zapita Odrade.

"Moramo obnoviti Tiraninovo ustrojstvo! Do najmanjih pojedinosti!"

Odrade uzdahnu, ali ništa ne reče.

"Nikada nemoj potcenjivati moć neke ideje", reče Taraza. "Atreidi su uvek bili filozofi što se vladavine tiče. A filozofija je opasna, jer podstiče stvaranje novih ideja."

Odrade je i dalje ćutala.

"Crv to sve nosi u sebi, Dar! Sve sile koje je pokrenuo još su u njemu."

"Da li ti to, Tar, pokušavaš da ubediš mene ili sebe?"

"Kažnjavam te, Dar. Upravo onako kako Tiranin još nas kažnjava."

"Zato što nismo ono što bi trebalo da budemo? Ahh, evo Šeane i ostalih."

"Crvov jezik, Dar. To je ono što je važno."

"Ako ti tako kažeš, Vrhovna majko."

Taraza uputi jedan ljutit pogled prema Odrade, koja pođe da pozdravi pridošlice. Odrade je bila uznemirujuće potištena.

Šeanino prisustvo, doduše, podsetilo je Tarazu na cilj kome je težila. Prošle noći Šeana je prikazala svoj ples, izvevši ga u velikoj odaji muzeja naspram pozadine od tapiserija; bio je to egzotičan ples izveden naspram egzotične začinske draperije na kojoj su bili prikazani pustinja i crvi. Ona kao da je bila deo te draperije, prilika projektovana iz stilizovanih dina i njihovih tanano izrađenih progonjenih crva. Taraza se setila kako je Šeanina smeđa kosa

vijorila u vrtoglavom plesu, izvijajući se u nejasnam luku. Svetlost sa strane isticala je crvenkaste nijanse njene kose. Oči su joj bile zatvorene, ali to nije bilo lice koje se odmara. Njena vatrena puna usta, širenje nozdrva i izbačena brada odavali su uzbuđenje. U njenim pokretima ogledala se unutrašnja složenost nabubrele mladosti.

Ples je njen jezik, pomisli Taraza. Odrade je u pravu. Gledajući ga mi ćemo ga naučiti.

Vaf je ovog jutra izgledao nekako povučen. Teško je bilo odrediti da li njegove tmurne oči gledaju prema napolje ili prema unutra.

Sa Vafom je bilo Tulušan, tamnopusit i zgodan Rakijanac koga su sveštenici izabrali za svoga predstavnika koji će prisustvovati današnjem 'svetom dagađaju'. Taraza ga je upoznala tokom prikazivanja plesa i otkrila da Tulušan na neki neobičan način nikada nema potrebu da kaže 'ali', mada je ta reč ipak uvek bila prisutna u svemu što bi izgovorio. Savršeni birokrata. Bio je u pravu što nije očekivao da će daleko stići, jer će uskoro doživeti jedno veliko iznenađenje. To saznanje nije u njoj izazvalo nimalo sažaljenja prema njemu. Tulušan je bio mladić mekih crta lica, suviše običan za tako poverljiv položaj. Razume se, u njemu je bilo dosta toga što se nije primećivalo na prvi pogled. Ali i manje od toga.

Vaf se uputi u drugi kraj bašte, ostavivši Odrade i Šeanu sa Tulušanom.

Gubitak mladog sveštenika mogao se podneti. To je uglavnom i objašnjavalo činjenicu da je upravo on bio izabran za ovu pustolovinu. Govorilo joj je da je dosegla upravo onaj nivo na kome se moglo očekivati nasilje. Taraza, daduše, nije verovala da bi se jedna sveštentička klika usudila da nanese zlo Šeani.

Držaćemo se Šeane.

Imali su veoma napornu nedelju od dana kada su prisustvovali prikazivanju seksualnog savršenstva kurvi. Bila je to i veoma uznemirujuća nedelja, kada je jednom počela. Odrade je bila zaposlena oko Šeane. Taraza bi više volela da je Lusili mogla da poveri ovaj zamorni zadatak oko obrazovanja, ali čovek se mora zadovoljiti onim što ima pri ruci, a Odrade je očigledno bila najpodobnija osoba za takvu vrstu podučavanja na čitavom Rakisu.

Taraza pogleda unazad prema pustinji. Čekali su na 'toptere iz Kina sa njihovim teretom - veoma važnim posmatračima. VVP nisu još kasnili, ali su bili u žurbi, kao što je uvek bio slučaj kod takvih ljudi.

Šeana je, izgleda, dobro napredovala u svom seksualnom vaspitanju, mada Taraza nije imala visoko mišljenje o muškim učiteljima koje je Sestrinstvo imalo na raspolaganju na Rakisu. Prve noći koju je ovde provela pozvala je jednog slugu muškarca. Kasnije je ocenila da je uložila suviše truda za ono malo radosti i zaborava koje joj je on doneo. A šta je to trebalo da zaboravi? Zboraviti je značilo biti slab.

Nikada ne zaboravljaj!

Doduše, to je ono što su kurve radile. Trgovale su zaboravom. Uopšte nisu bile svesne Tiraninovog neprekidnog uticaja koji je poput mengela stezao sudbinu ljudi, niti potrebe da se taj uticaj okonča.

Taraza je prethodnog dana tajno prisluškivala seansu između Šeane i Odrade.

Zašto sam prisluškivala?

Devojčica i njena učiteljica nalazile su se ovde u bašti na krovu; sedele su jedna naspram druge na klupama dok je jedan pokretni iksijanski prigušivač prikrivao njihove reči od svakoga ko nije posedovao kodiranog prevodioca. Prigušivač su pridržavali suspenzori tako da je lebdeo iznad njih dve poput nekog čudnog kišobrana, poput crnog diska koji je projektovao smetnje što su prikrivale pokrete njihovih usana i zvuk glasova.

Za Tarazu koja je stajala u dugačkoj prostoriji za sastanke sa sićušnim prevodiocem u levom uvetu, lekcija što se odvijala bila je nalik na neko isto tako iskrivljeno sećanje.

Kada su mene učili ovim stvarima, mi nismo znale šta kurve Raštrkanih sve mogu.

"Zašto se kaže da je u pitanju složenost seksa?" upita Šeana. "Muškarac koga si sinoć poslala neprestano je to ponavljao."

"Mnogi veruju da to razumeju, Šeana. Možda niko nikada nije shvatio, jer takve reči obično postavljaju veće zahteve umu nego telu."

"Zašto ne smem da iskoristim ništa od onoga što smo videle da čine Liceigrači?"

"Šeana, složenost se krije unutar složenosti. Seksualne sile su ljude nagonile i na velika i na gnusna dela. Govorimo o 'seksualnoj snazi' i 'seksualnoj energiji' i stvarima kao što su 'poriv želje koja navire'. Ne poričem da se takve stvari mogu primetiti. Ali ono što mi ovde razmatramo jeste sila koja je toliko moćna da može uništiti i tebe i sve što smatraš vrednim."

"To je ono što pokušavam da razumem. U čemu kurve greše?"

"One zanemaruju vrste u svom delanju, Šeana. Mislim da to već možeš osetiti. Tiranin je to sigurno znao. Šta je drugo bila njegova Zlatna staza do vizija seksualnih sila na delu koje stalno obnavljaju ljudski rod?"

"Zar kurve ne stvaraju?"

"One uglavnom pokušavaju da pomoću ove sile vladaju svojim svetovima."

"Izgleda da u tome i uspevaju."

"Ahhh, ali kakve protivsile time izazivaju?"

"Ne razumem."

"Znaš za Glas i kako njime možeš vladati nekim ljudima?"

"Ali ne svim."

"Tačno. Civilizacija koja se tokom dugog razdoblja izlaže Glasu razvija načine da se prilagodi ovoj sili, sprečavajući na taj način da oni koji se koriste Glasom njima manipulišu."

"Znači da postoje ljudi koji znaju kako da se odupru kurvama?"

"Nailazimo na nepogrešive znake da je tako. I to je jedan od razloga što se nalazimo ovde na Rakisu."

"Hoće li kurve doći ovamo?"

"Bojim se da hoće. Žele da ovladaju jezgrom Starog carstva jer smatraju da će nas lako pokoriti."

"Zar te ne plaši da mogu i pobediti?"

"Neće pobediti, Šeana. Budi uverena u to. One nam čine usluge."

"Kako to?"

Šeana glas odzvanjao je Taraznim umom, koja je bila u šoku zbog Odradinih reči. Koliko je Odrade znala? U sledećem trenutku Taraza shvati i upita se da li je lekcija bila isto tako razumljiva i

devojčici.

"Jezgro je statično, Šeana. Već hiljadama godina nalazimo se gotovo na mrtvoj tački. Život i kretanje nalaze se 'tamo napolju' kod Raštrkanih koji se odupiru kurvama. Bilo šta da učinimo, moramo taj otpor potpomoći."

Zvuk 'toptera koji su se približavali trgnu Tarazu iz sanjarenja i prisećanja. VVP su stizali iz Kina. Još su bili dosta daleko, ali zvuk se kroz čist vazduh nadaleko pronosi.

Dok je posmatrala nebo očekujući da ugleda 'toptere, Taraza je morala da prizna da je Odradin način podučavanja dobar. Očigledno su dolazili u niskom letu i to sa druge strane zgrade. To je bio pogrešan pravac, ali možda su povelili VVP na kratki obilazak preko ostataka Tiraninovog zida. Mnogi ljudi bili su znatiželjni da vide mesto gde je Odrade našla začinsko blago.

Šeana, Odrade, Vaf i Tulušan vratili su se u dugačku prostoriju za sastanke. I oni su čuli 'toptere. Šeana je s nestrpljenjem čekala trenutak kada će moći da pokaže moć koju je imala nad crvima. Taraza je oklevala. Zvuk 'toptera koji su se približavali bio je dubok, kao da prenose neki veliki teret. Zar su bili pretovareni? Koliko su to posmatrača zapravo dovodili?

Prvi 'topter uzdiže se iznad krova potkrovlja i Taraza ugleda naoružanu pilotsku kabinu. Namah je shvatila da je reč o izdaji, čak i pre no što je prvi zrak pokuljao iz mašine presekavši joj noge ispod kolena. Ona tupo pade na jedno drvo u saksiji, ostavši bez nogu. Još jedan zrak jurnu ka njoj, presekavši je pod uglom preko boka. 'Topter prelete preko nje iznenada zabrundavši potisnim mlaznicima i nagnuvši se ode nalevo.

Taraza se uhvati za drvo potiskujući agoniju. Uglavnom je uspela da zaustavi krvarenje iz zadobijenih rana, ali bol je bio strašan. Ne, doduše, onoliki koliki je preživela za vreme začinske agonije, podseti se ona. To joj je pomoglo, ali bila je svesna da joj je došao kraj. Sada je već mogla da čuje povike i umnožene zvuke nasilja svuda oko muzeja.

Pobedila sam! pomisli Taraza.

Odrade istrča iz potkrovlja i nagnu se nad Tarazom. Nisu izgovorile nijednu reč, ali Odrade pokaza da je razumela, prislonivši

svoje čelo na Tarazinu slepoočnicu. Bila je to vekovima stara uloga Bene Geserita. Taraza poče da presipa svoj život u Odrade - Druga sećanja, nadanja, strahovanja... sve.

Jedna od njih još je mogla da pobjegne.

Šeana ih je promatrala iz potkrovlja, sa mesta na kome joj je bilo naređeno da čeka. Znala je šta se dešava tamo napolju na krovnoj bašti. Ovo je bila krajnja tajna Bene Geserita i toga je bila svesna svaka postulantkinja.

Vaf i Tulušan bili su već izišli iz prostorije kada je otpočeo napad i nisu se vratili.

Šeana se strese, u magnovenju sve shvativši.

Iznenada Odrade ustade i trčeći se vrati do nje. Pogled joj je bio divalji ali kretala se s određenim ciljem. Skačući uvis hvatala je sjajne kugle i skupljala ih na gomilu pridržavajući ih za klipaste završetke. Zatim je nekoliko svežanja tutnula Šeani u ruku, i Šeana smesta oseti kako joj telo postaje lakše podignuto pomoću suspenzorskih polja kugli. Sakupivši još nekoliko svežnjeva podalje od ovih prvih, Odrade pohita do suženog kraja prostorije gde je jedna rešetka u zidu označavala ono što je tražila. Uz Šeninu pomoć ona podiže rešetke iz šarki i otkri jedan duboki ventilacioni kanal. Svetlost koja je dopirala iz sakupljenih sjajnih kugli pade na grube zidove s unutrašnje strane.

"Drži kugle blizu sebe kako bi se stvorio maksimalni efekat polja", uputi je Odrade. "Odgurni ih od sebe kada poželiš da se spustiš. Ulazimo."

Šeana steže konopce znojavom šakom i skoči preko ispusta. Osetila je kako pada, te u strahu povuče kugle što je više mogla. Svetlost koja je dopirala odozgo potvrdi joj da je Odrade sledi.

Na dnu se pojaviše u odaji sa pumpama gde su šušтали mnogi ventilatori stvarajući pozadinu za zvuke nasilja koje se odvijalo napolju.

"Moramo dospeti do ne-odaje, a odatle u pustinju", reče Odrade. "Svi ovi mašinski sistemi su povezani. Pronaći ćemo prolaz."

"Da li je mrtva?" prošapta Šeana.

"Da."

"Jadna Vrhovna majka."

"Sada sam ja Vrhovna majka, Šeana. Bar privremeno." Ona pokaza naviše. "To su nas kurve napale. Moramo požuriti."

45.

Svet je za žive. Ali ko su oni?

Čekamo tamu da se spoji sa svetlošću i toplotom.

Bila je vetar kada mi se vetar našao na putu.

Živ na jugu, ja nestadoh u njenom obličju.

Ko se uzdigne iz tela do duha poznaje pad:

Reč nadmaša svet i sve je svetlost.

Teodor Retke (Istorijska pitanja: Dar-es-Balat)

Tegu je bilo potrebno malo svesne volje da se pretvori u kovitlac. Konačno je shvatio prirodu pretnje Uvaženih Naložnica. To saznanje postalo je deo nejasnih zahteva koje mu je nametnula nova mentatska svest, zadobijeno u isto vreme kada i neverovatna brzina.

Na čudovišnu pretnju trebalo je odgovoriti čudovišnim protivmerama. Krv je prskala po njemu dok se kretao kroz glavnu zgradu ubijajući svakoga na koga bi naišao.

Kao što je naučio od svojih benegeseritskih učiteljica, veliki problem ljudske vasseljene leži u načinu na koji upravljate stvaranjem. Mogao je čak da čuje glas svoje prve učiteljice dok je kroz zgradu sejavao smrt.

"O ovome možeš misliti samo kao o seksualnosti, ali nama se više dopada prizemniji izraz kao što je stvaranje. Ono poseduje mnoge facete i ogranke, a nesumnjivo je da poseduje i neograničenu energiju. Osećanje nazvano 'ljubav' predstavlja samo mali vid toga."

Teg slomi vrat čoveku koji je ukrućeno stajao pred njim i konačno pronađe kontrolnu odaju za odbranu zgrade. U njoj je sedeo samo jedan čovek čija je desna ruka gotovo već dodirivala crveni ključ na kontroli pred njim.

Jednim udarcem leve ruke Teg gotovo otkinu čoveku glavu. Telo u usporenom padu krenu unazad, dok je krv šiknula iz razjapljenog vrata.

Sestrinstvo je u pravu što ih naziva kurvama!

Ako se manipuliše ogromnom energijom stvaranja, čovečanstvo

se može nagovoriti na bilo šta. Ljudi se mogu naterati da čine stvari za koje nikada ne bi ni pomislili da su moguće. Jedna od njegovih učiteljica ovako je to objasnila:

"Ta energija mora imati ventil. Ako je sputaš, postaje čudno opasna. Ako je preusmeriš, zbrisaće sve što joj se nađe na putu. To je najveća tajna svih religija."

Teg je bio svestan da je za sobom u zgradi ostavio više od četrdeset tela. Poslednji nesrećnik bio je vojnik u kamuflažnoj uniformi koji je stajao na otvorenim vratima i očigledno se spremio da uđe.

Dok je jurio pored za njega nepokretnih ljudi i vozila Tegov krajnje napregnut um imao je vremena da razmišlja o onome što je ostavio iza sebe. Pitao se da li je bilo utehe u činjenici da se u trenutku smrti na licu Uvažene Naložnice očitovale iznenađenje? Da li je mogao sebi da čestita što Muzafar više nikada neće videti svoj dom od oblikovanog žbunja?

Potreba da učini ono što je upravo učinio u razdoblju od nekoliko otkucaja srca bila je, doduše, vrlo jasna nekome koga su obučile Bene Geserite. Teg je dobro poznao istoriju. Postojalo je mnogo rajskih planeta u Starom carstvu, a verovatno ih je još više bilo među Raštrkanima. Ljudska bića su oduvek gajila neku naročitu sklonost ka tom eksperimentu. Ljudi na takvim mestima uglavnom lenčare. Na brzinu i mudro napravljene analize govore su da je za to kriva blaga klima na takvim planetama. Znao je da je to glupost. To je zato što se na takvim mestima lako oslobađala seksualna energija. Pustite misionare Podeljenog boga ili neku drugu sektu da uđe u neki od ovih rajeva i ubrzo ćete prisustovati nečuvenom nasilju.

"Mi iz Sestrinstva to znamo", rekla je jedna od Tegovih učiteljica. "Više no jednom zapalili smo taj detonator svojom Misionarijom Protectivom."

Teg nije prestao da trči dok se nije našao u jednoj aleji pet kilometara udaljenoj od klanice koja je predstavljala štab Uvažene Naložnice. Znao je da je proteklo veoma malo vremena ali postojalo je još nešto mnogo važnije na šta je imao da usredsredi pažnju. Nije pobio sve koji su se nalazili u toj zgradi. Iza njega su ostale oči koje su znale šta je on u stanju da učini. Videle su ga kako je ubio

Uvaženu Naložnicu. Videle su Muzafara kako umire na njegovim rukama. Ostavljena tela i usporeno ponavljanje zapisa sve će objasniti.

Teg se osloni o zid. Koža s levog dlana bila mu je odrana. Dozvolio je sebi da se vrati u normalno stanje dok je posmatrao krv kako mu ističe iz rane. Bila je gotovo crna.

Višak kiseonika u mojoj krvi?

Teško je disao ali ne onako teško kako bi se moglo očekivati posle tolikih napora.

Šta se to dogodilo sa mnom?

Znao je da je to u vezi s njegovim atreidskim nasleđem. Krize su ga prebacile u jednu drugu dimenziju ljudskih mogućnosti. Bilo kakav preobražaj da je bio u pitanju, bio je dubok. Sada je mogao da sagleda mnoge potrebe. Ljudi pored kojih je prolazio jureći prema ovoj aveniji ličili su mu na kipove.

Da li ću ikada o njima misliti kao o šljamu?

Znao je da bi se to moglo dogoditi jedino ako bi on to dopustio. Ali iskušenje je bilo veliko i on dozvoli sebi da na kratko oseti sažaljenje prema Uvaženoj Naložnici. Veliko iskušenje bacilo ih je u njihov vlastiti šljam.

Šta sada?

Pred njim se rastvori glavni tok. Ovde u Isajiu postojao je jedan čovek koji je zasigurno poznao sve koji su Tegu mogli zatrebati. Teg se osvrnu po aleji. Da, taj čovek je bio u blizini.

Miris cveća i trava koji zapahnu Tega dopirao je iz dna aleje. On krenu prema tom mirisu, uveren da će ga on odvesti do mesta na kome je trebalo da se nađe i da ga tamo ne očekuje nikakav nasilnički napad. Nastupilo je privremeno zatišje.

Ubrzo je stigao do izvora mirisa. Bila su to jedna umetna vrata obeležena plavom ciradom na kojoj su bile ispisane dve reči na savremenom galaškom 'Lična služba'.

Teg uđe i odmah shvati gde se nalazi. Ovako nešto moglo se sresti posvuda u Starom carstvu: nastambe za obedovanje koje su poticale još iz drevnih vremena, a koje su izbegavale da uvedu automate i u kuhinji i na stolovima. Većina njih predstavljale su povlašćene nastambe. Prijatelj je prijatelju otkrivao najnovija 'otkrića',

upozoravajući ga da glas o njima ne širi dalje.

"Ne bih želeo da se mesto zbog gužve pokvari." Ova ideja uvek je zabavljala Tega. Glas o takvim mestima širio se pod plaštom tajne.

Iz kuhinje u dnu dopirali su mirisi jela zbog kojih je voda curila na usta. Prošao je jedan poslužitelj koji je na poslužavniku nosio jelo čiji su mirisi obećavali prijatan obrok.

Trenutak potom priđe mu jedna mlada žena u kratkoj crnoj haljini sa belom keceljom. "Ovuda, gospodine. Upravo smo postavili jedan sto u uglu."

Pridržala mu je stolicu na koju se on smesti tako da su mu leđa bila okrenta prema zidu. "Za koji trenutak neko će vas uslužiti, gospodine. Dodala mu je kruti list jeftinog presavijenog papira. "Naš meni je otkucan. Nadam se da vam to ne smeta."

Posmatrao ju je dok se udaljavala. Poslužitelj koga je primetio sada se vraćao prema kuhinji. Poslužavnik je bio prazan.

Tega su noge dovele ovamo kao da se kretao nekim unapred određenim tragom. A tu negde, u njegovoj neposrednoj blizini, večerao je čovek koji mu je bio potreban.

Poslužitelj se zaustavi da popriča sa čovekom za koga je Teg znao da će imati odlučujući uticaj na poteze koji će ovde uskoro biti povučeni. Njih dvojica su se zajedno smejali. Teg pređe ispitujućim pogledom preko prostorije; samo su još tri stola bila zauzeta. Jedna postarija žena sedela je za stolom u udaljenom uglu i grickala neku smrznutu poslasticu. Teg pomisli kako njena odeća verovatno predstavlja poslednji modni hit - pripijena kratka crvena odora sa dubokim izrezom i odgovarajuće cipele. Jedan mladi par sedeo je za stolom s njegove desne strane. Nisu videli nikog sem jedno drugo. Jedan postariji muškarac u uskoj, staromodnoj smeđoj tunici umereno je jeo iz činije pune zelenog povrća u blizini vrata. On je video samo hranu.

Čovek koji je razgovarao sa poslužiteljem glasno se smejaio. Teg se zagleda u poslužiteljev potiljak. Čuperki plave kose padali su mu sa zatiljka na vrat poput izlomljenih snopova sparušene trave. Ispod čuperaka kose kragna je bila izlizana. Teg spusti pogled. Poslužiteljeve cipele imale su pohabane pete. Ivica njegovog crnog žaketa bila je zakrpljena. Da li je ovde bila propisana štednja?

Štednja ili neka druga vrsta ekonomskog pritiska? Mirisi iz kuhinje nisu ukazivali ni na kakvo škrtarenje. Pribor za jelo bio je sjajan i čist. Sudovi nisu bili napukli. Ali prugasti crvenobeli stolnjak bio je zakrppljen na nekoliko mesta i to veoma pažljivo, kako bi se očuvalo prvobitno stanje.

Teg još jednom osmotri ostale mušterije. Činilo se da su imućni. Ovde nije bilo gladnih. Teg tada shvati. Ovo nije bilo samo jedno od povlašćenih mesta koje je neko projektovao isključivo zarad te svrhe. Iza jedne ovakve nastambe krio se neki razboriti um. Za ovu vrstu restorana mlađi službenici na početku karijere otkrili su da je veoma zgodna za uspešne poslovne razgovore sa izglednim mušterijama ili za ulaganje pretpostavljenima. Hrana bi trebalo da je odlična, a porcije izdašne. Teg shvati da su ga instinkti doveli na pravo mesto. Zato pažnju posveti meniju, dozvolivši konačno da mu glad zaokupi misli. Osećao je gotovo istu onoliku glad koja je zaprepastila pokojnog ratnog maršala Muzafara.

Poslužitelj se stvori pored njega sa poslužavnikom na kome se nalazila mala otvorena kutija i krčag iz koga se širio miris masti za rane.

"Vidim da ste povredili ruku, bašare", reče čovek. On spusti poslužavnik na sto. "Dozvolite da vam previjem ranu pre no što naručite jelo."

Teg podiže povređenu ruku i stade da posmatra poslužitelja kako se vešto prihvata posla.

"Znate ko sam?" upita Teg.

"Da, gospodine. Posle onoga što sam čuo ne mogu da se načudim što vas vidim u čitavoj uniformi. Evo, gotovo je." On završi sa previjanjem.

"Šta ste to čuli?" upita Teg tihim glasom.

"Da su vas se dočepale Uvažene Naložnice."

"Upravo sam pobio neke od njih i mnoge njihove... "Kako bi trebalo da ih zovemo?"

Čovek preblede, ali glas mu je bio odlučan. "Sluge bi sasvim odgovaralo, gospodine."

"Bili ste kod Renditaja, zar ne?" reče Teg.

"Da, gospodine. Mnogi od nas su se kasnije ovde nastanili."

"Hrana mi je neophodna, ali ne mogu da platim", kaza Teg.

"Nikom ko je bio kod Renditaja nije potreban vaš novac, bašare. Znaju li da ste krenuli ovim putem?"

"Ne verujem."

"Prisutni su redovni gosti. Niko od njih vas neće izdati. Pokušaću da vas upozorim ako se pojavi neko opasan. Šta želite da naručite?"

"Samo da je obilno. Izbor prepuštam vama. Otprilike dva puta više ugljenih hidrata nego proteina. Bez stimulansa."

"Šta podrazumevate pod obilnim, gospodine?"

"Donosite hranu dok vam ne kažem da prestanete... ili dok ne budete napokon smatrali da sam prekoračio vašu velikodušnost."

"Bez obzira kako izgleda, ovo nije siromašna nastamba, gospodine. Napojnice koje sam ovde dobio učinile su me bogatim."

Jedan nula za malopredašnju procenu. Štednja je ovde bila samo prividna.

Poslužitelj se udalji i ponovo započe razgovor sa čovekom za središnjim stolom. Pošto je poslužitelj otišao u kuhinju Teg počeo da otvoreno proučava čoveka. Da, to je bio onaj koga je tražio. Pažnja mu je bila usredsređena na večeru koja se sastojala od tanjira punog nekog začinenog zeleniša.

Na ovom čoveku se jasno primećivalo da o njemu ne vodi računa neka ženska ruka, pomisli Teg. Kragna mu je bila podavijena, tregeri zamršeni. Mrlje sosa od zelenog povrća krasile su mu levu manžetnu. Po prirodi je bio dešnjak, ali dok je jeo leva šaka mu je bila položena na sto tako da je preko nje kapala hrana. Manžetne na pantalonama bile su mu izlizane. Porub jedne nogavice delimično se oparao, tako da se vukao preko pete. Čarape, različite - jedna plava, a jedna žuta. Činilo se da mu ništa od ovoga me smeta. Ni majka ni neka druga žena nikada ga nisu vratile sa vrata naredivši mu da se uljudi. Čitava njegova pojava govorila je:

"Ono što vidite najbolje je što vam mogu predstaviti."

Čovek iznenada podiže pogled i trgnu se kao da je nešto skrivio. On pređe svojim smeđim očima preko prostorije zastavši kod svakog lica ponaosob kao da traži nekog posebno. Završivši s tim, on se ponovo usredsredi na jelo.

Poslužitelj se vrati sa bistrom supom u kojoj su se mogli videti lepi

komadići jaja i nekog zelenog povrća.

"Ovo je samo dok ne stigne ostalo, gospodine", reče on.

"Da li ste došli pravo ovamo posle Renditaja?" upita Teg.

"Da, gospodine. Ali služio sam s vama i kod Aklina."

"Šezdeset sedma sa Gamua", reče Teg.

"Da, gospodine!"

"Tog puta smo spasli mnogo života", reče Teg. "Njihovih i naših."

Pošto Teg još nije počeo da jede poslužitelj upita prilično hladnim glasom: "Želite li 'njuškalo', gospodine?"

"Ne, dok me vi služite", odvrati Teg. Mislio je ono što je kazao, ali osećao se pomalo kao prevarant jer mu je njegova dvostruka vizija kazala da hranu može bezbedno da jede.

Poslužitelj se zadovoljan udalji.

"Samo trenutak", reče Teg.

"Da, gospodine?"

"Onaj čovek za središnjim stolom. Je li on jedan od vaših redovnih gostiju?"

"Profesor Delnaj? Oh, da, gospodine."

"Delnaj. Da, tako sam i mislio."

"On je, gospodine, profesor vojnih veština i njihove istorije."

"Znam. Kad dođe vreme za dezerte, molim vas zamolite profesora Delnaja da mi se pridruži?"

"Da mu kažem ko ste gospodine?"

"Mislite da on to već ne zna?"

"Verovatno zna, gospodine, ali ipak..."

"Treba biti oprezan tamo gde je to potrebno", reče Teg. "Donesite mi da jedem."

Profesor je počeo da se zanima za Tega mnogo pre no no što mu je poslužitelj uručio poziv. Profesorove prve reči, kada je seo preko puta Tega, bile su: "To je bila najveličanstvenija gastronomska priredba koju sam ikada video. Jeste li sigurni da možete pojesti još i dezert?"

"Bar dva ili tri", odvrati Teg.

"Zapanjujuće!"

Teg okusi kašiku punu medom zaslađene poslastice. Progutavši dezert samo reče: "Ovo mesto je pravi dragulj."

"Čuvam ga kao oči u glavi", saglasi se Delnaj. "Obavestio sam o njemu samo nekoliko najbližih prijatelja. Čemu dugujem čast što ste me pozvali za ovaj sto?"

"Da li vas je ikad... ah, obeležila neka Uvažena Naložnica?"

"Gospodari pakla, ne! Nisam ja toliko važan."

"Želeo sam da vas zamolim da stavite život na kocku, Delnaje."

"Na koji način?" Bez oklevanja. To je bilo ohrabrujuće.

"Postoji mesto u Isajiu gde se okupljaju moji stari vojnici. Želim da odem i sretnem se s njima. Sa što više njih."

"Da se prošetate ulicama ovako kako ste sada obučeni u svečanoj odori?"

"Odeven onako kako vam bude zgodno."

Delnaj prinese prst donjoj usni i zavalio se kako bi mogao bolje da osmotri Tega. "Vas neće biti baš lako prerusiti, znate. Međutim, možda ima načina."

On zamišljeno klimnu. "Da." Zatim se nasmeši. "Bojim se da vam se neće dopasti?"

"Šta ste smislili?"

"Malo popunjavanja i neke izmene. Provešćemo vas ulicama kao nadzornika Bordanosa. Smrdećete na kanalizaciju, to se podrazumeva. I moraćete se pretvarati da to ne primećujete."

"Zašto mislite da će to uspeti?" upita Teg.

"Oh, noćas će biti oluje. To je uobičajeno u ovo doba godine. Ispuštaju vlagu za narednu letinu na otvorenom. A i zbog rezervoara, znate, za zagrejana polja."

"Ne razumem vaš način rezonovanja, ali kada pojedem još jednu od ovih poslastica, možemo da krenemo", reče Teg.

"Dopašće vam se mesto na koje se sklanjamo od oluje", reče Delnaj. "Znate, baš sam lud što se u ovo upuštam. Ali ovdašnji vlasnik mi je rekao da vam moram pomoći ili da se ovde više ne pojavljujem."

Delnaj ga povede na mesto sastanka tek jedan čas posle smrkavanja. Teg, obučen u kožu i pretvarajući se da hramlje, morao je da uloži mnogo napora kako ne bi obraćao pažnju na vlastite mirise. Delnajevo prijatelji oblepili su Tega blatom, a potom ga oprali crevom. Vazdušno sušenje vratilo mu je većinu neugodnih mirisa.

Daljinska meteorološka stanica na vratima mesta za sastanke saopšti Tegu da je tokom proteklog sata spoljašnja temperatura opala za petnaest stepeni. Delnaj ga preteče i požuri u jednu natrpanu prostoriju u kojoj je vladala velika buka i čuo se zvuk stakla koje se sudara. Teg zastade da prouči stanicu na vratima. Video je da je brzina vetra trideset čvorova. Barometarski pritisak bio je nizak. On pogleda prema znaku iznad stanice:

'Na usluzi našim mušterijama.'

Po svoj prilici bili su na usluzi i kod bara. Gosti su pri izlasku mogli da dobiju uvid u stanje vremena i vrate se u toplo i među prijatelje koje su ostavili unutra.

Na velikom uglastom ognjištu kod udaljenog kraja bara gorela je prava vatra. Aromatično drvo.

Delnaj se vrati, nabravši nos zbog mirisa koji su se širili od Tega i povede ga, zaobišaši gomilu, u jednu stražnju odaju, kroz koju potom stigoše do privatnog kupatila. Tegova uniforma - očišćena i ispeglana - ležala je prebačena preko stolice.

"Biću kod uglastog ognjišta kada iziđete", reče Delnaj.

"U svečanoj odori, a?" upita Teg.

"Opasno je samo napolju na ulici", reče Delnaj. Zatim se vrati putem kojim su došli.

Teg se uskoro pojavi i stade da krči sebi put do ugla ognjišta kroz grupice ljudi koje su jedna za drugom prestajale da žagore kako su ga ljudi prepoznavali. Kroz prostoriju počеше da se pronose šaputavi komentari. "Stari bašar, lično." "Oh, da, to je Teg. Služio sam s njim, odista. Prepoznao bih to lice i stas bilo gde."

Najviše gostiju okupilo se oko atavističke toplote ognjišta. Tamo se osećao jak miris mokre odeće i zadah pića.

Znači, oluja je mnoge oterala u bar? Teg stade da razgleda prekaljena vojnička lica svuda ako sebe, razmišljajući o tome kako ovo nije bilo uobičajeno okupljanje, bez obzira na to šta mu je Delnaj govorio. Doduše, ljudi su ovde znali jedni druge i očekivali su da sretnu jedni druge ovde i u ovo vreme.

Delnaj je sedeo na jednoj od klupa u uglu ognjišta sa čašom ćilibarnog pića u ruci.

"Proneli ste glas da je ovde mesto sastanka", reče Teg.

"Zar to nije ono što ste želeli, bašare?"

"Ko ste vi, Delnaje?"

"Imam zimsku farmu na nekoliko klika južno odavde i nekolicinu bankara za prijatelje koji mi povremeno pozajme površinsko vozilo. Ako želite da budem jasniji, ja sam poput svih ostalih u ovoj prostoriji - neko ko želi da mu se Uvažene Naložnice skinu s vrata."

Neki čovek iza Tega upita: "Je li istina da ste danas pobili stotinu njihovih, bašare?"

Teg suvo odvrati i ne okrenuvši se: "Broj je prekomeran. Mogu li dobiti jedno piće, molim vas?"

Kako je bio viši od većine prisutnih, Teg je s visine stao da ispituje prostoriju dok je neko otišao da mu donese čašu. Kada su mu je tutnuli u ruku uverio se da su mu doneli očekivani tamnoplavi denijanski Marinet. Ovi stari vojnici poznavali su njegov ukus.

U prostoriji se nastavilo da se pije, ali mnogo sporije. Čekali su da on kaže šta ima.

Teg pomisli kako je u ovakvoj jednoj noći i sama priroda pojačavala ljudsku težnju ka druženju. Složni pored vatre u dnu pećine, drugovi saplemenici! Ne pretili nam nikakva opasnost, naročito sada kada životinje mogu da vide našu vatru. Koliko se sličnih skupova održavalo na Gamuu u ovakvoj jednoj noći? pitao se, pijuckajući. Loše vreme izvrsno prikriva kretanja koja okupljeni drugari ne žele da budu primećena. Vreme je takođe u stanju da određene ljude, koji bi inače trebalo da su napolju, zadrži unutra.

Prepoznao je nekoliko lica iz prošlosti - oficire i obične vojnike - bila je to izmešana gomila. Nekih od njih sećao se po dobru: bili su to poverljivi ljudi. Neki od njih noćas će umreti.

Nivo buke počeo je da se povećava kada se ljudi konačno opustiše u njegovom prisustvu. Niko ga nije požurivao da im pruži objašnjenje za ovaj sastanak. Čak su i to znali o njemu. Teg je sam pravio raspored.

Znao je da su zvuci razgovora i smeha tipični za ovakva okupljanja, još od praistorijskog doba kada su se ljudi okupljali radi uzajamne zaštite. Zveket stakla, iznenadno praskanje u smeh, nekoliko tihih kikota. To su bili oni koja su bili svesni svoje moći. Tiho kikotanje govorilo je da se čovek može zabavljati, ali da ne mora

praviti budalu od sebe. Delnaj je pripadao onima koji se tiho kikoću.

Teg pogleda naviše i vide da je tavanica od greda postavljena tradiciionalno nisko. To je ograđenom prostoru odjednom davalo izduženiji i intimniji izgled. Ovde se vodilo računa o ljudskoj psihologiji. To je primetio na mnogo mesta na ovoj planeti. Sve je bilo podređeno želji da neprimerene misli ostanu prigušene. Neka se osećaju prijatno i sigurno. Oni se, razume se, nisu tako osećali, ali nije trebalo da postanu svesni toga.

Teg je još nekoliko minuta posmatrao kako vešti poslužitelji, raznose piće: tamno lokalno pivo i neka skupa uvozna pića. Raspoređene duž bara i po meko osvetljenim stolovima nalazile su se činije pune rskavo ispečenog i veoma zasoljenog povrća. Taj očigledni pokušaj da se kod posetilaca izazove što veća žeđ nikoga nije vređao. U ovakvom poslu takvi pokušaji su se podrazumevali. Razume se da je i pivo bilo prilično zasoljeno. Oduvek je bilo. Pivari su znali kako da izazovu žeđ.

Pojedine skupine postajale su sve glasnije. Piće je počelo da deluje na svoj drevni magični način. Bahus je bio prisutan! Teg je znao da bi, ukoliko bi ovom skupu bilo dozvoljeno da nastavi u istom duhu, u ovoj prostoriji do kreščenda došlo negde tokom noći i da bi zatim postepeno, veoma postepeno, nivo buke počeo da opada. Neko bi otišao da proveri stanje na vremenskoj stanici na ulaznim vratima. U zavisnosti od toga šta bi dotični video mesto je moglo u tren da ostane prazno ili da ljudi još izvesno vreme nastave da se usporeno stišavaju. Tada je shvatio da negde iza vrata postoji poluga kojom je moglo da se menja stanje na vremenskoj stanici. Vlasnici ovog bara sigurno ne bi propustili takvu jednu mogućnost za sticanje profita.

Namamiti ih unutra i zadržati na bilo koji način kome se neće usprotiviti.

Ljudi koji su stajali iza ove institucije bili su u stanju da se spetljaju sa Uvažanim Naložnicama, a da pri tom i ne trepnu.

Teg odloži piće i povika: "Možete li mi posvetiti malo pažnje, molim vas?"

Tišina.

Čak su i poslužitelji prekinuli svoj posao.

"Neka neki od vas čuvaju vrata", reče Teg. "Niko ne sme uđe niti da iziđe dok ja to ne dozvolim. I stražnja vrata, molim vas."

Kada je ovo njegovo naređenje bilo izvršeno, on stade pažljivo da gleda po prostoriji birajući one za koje su mu njegova dvostruka vizija i staro vojničko iskustvo govorili da su najpoverljiviji". Postalo mu je sasvim jasno šta mora da učini. Burzmali, Lusila i Dankan nalazili su se na ivici njegove nove vizije i jasno je sagledavao njihove potrebe.

"Pretpostavljam da se za kratko vreme možete naoružati", reče on.

"Došli smo pripremljeni, bašare", povika neko s drugog kraja prostorije. Teg je po glasu osetio da je čovek pripit, ali i da mu je adrenalin uvećan, što je za ove ljude bilo veoma važno.

"Zarobićemo jedan ne-brod", reče Teg.

Zatekao ih je. Nijedan drugi artefakt civilizacije nije bio toliko čuvan. Ti brodovi dolazili su na polja za sletanje i na neka druga mesta i odlazili. Njihova oklopljena površina bila je načičkana oružjem. Posade su neprestano čvale ranjiva mesta. Varka je mogla da uspe; otvoreni napad nije imao šanse. Ali ovde, u ovoj prostoriji, Teg je stekao novu svest ponešen potrebom i nagonom divljih gena iz svog atreidskog nasleđa. Jasno je video položaje ne-brodova na Gamuu i oko njega. Sjajne tačke naseljavale su njegovu viziju, i poput niti koje su vodile od jednog do drugog mehura, njegova dvostruka vizija nazrela je put kroz ovaj lavirint.

Oh, ali ja ne želim da pođem, pomisli on.

Stvar koja ga je pokretala neće biti izneverena.

"Tačnije, zarobićemo brod Raštrkanih", reče on. "Oni imaju najbolje. Ti, ti, ti, ti", pokaza on, izdvajajući pojedince. "Ostaćete ovde i pobrinuti se da niko ne iziđe i stupi u vezu sa bilo kim izvan ovog staništa. Mislim da ćete biti napadnuti. Izdržite koliko god budete mogli. Vi ostali uzmite oružje i pođite sa mnom."

46.

Pravda? Ko pita za pravdu? Sami stvaramo svoju pravdu. Stvaramo je ovde na Arakisu - pobediti ili umreti. Ne rugajmo se pravdi sve dok imamo oružje i slobodu koje možemo da upotrebimo.

Leto I: Arhive Bene Geserita

Ne-brod je preleteo u niskom letu preko peska na Rakisu. Prolazeći, podigao je vrtloge prašine koji su ga zaklanjali dok se spuštao razarajući dine. Srebrnastožuto sunce zalazilo je za obzorje uznemirujući ga đavolskom vrelinom jednog dugog toplog dana. Ne-brod se kanačno spusti uz tresak. Prisustvo te svetlucave čelične lopte moglo se otkriti golim okom i uvom, ali ne i predskazanjem ili nekim dalekodometnim uređajem. Tega dvostruka vizija ubedi da neželjeni pogledi nisu primetili njegov dolazak.

"Želim da naoružani 'topteri i kola budu ovde za najviše deset minuta", reče on.

Ljudi iza njega krenuše u akciju.

"Jeste li sigurni da su ovde, bašare?" Glas je pripadao drugu u piću iz bara na Gamuu, proverenom oficiru iz bitke kod Rodentaja koji se više nije trudio da pomrači ushićenost iz mladih dana. On je video stare prijatelje kako umiru na Gamuu. Kao što je bio slučaj sa većinom ostalih koji su preživeli da stignu do tuda, i on je ostavio porodicu za čiju sudbinu nije znao. U glasu mu se osećao prisenuk gorčine, kao da je pokušavao da sam sebe uveri da je prevarom bio uvučen u ovu pustolovinu.

"Uskoro će biti ovde", reče Teg. "Stići će jašući na leđima crva."

"Otkud to znate?"

"Sve je isplanirano."

Teg zatvori oči. Oči mu nisu bile potrebne za praćenje aktivnosti oko njega. Ovo je bilo nalik na mnoge zapovedničke položaje na kojima je ranije bio: ovalna prostorija sa uređajima, ljudi koji su njima upravljali i oficiri koji su čekali naređenja.

"Kakvo je ovo mesto?" upita neko.

"Ovo kamenje severno od nas", reče Teg. "Vidite ga? Nekada su to bile visoke stene. Zvale su se zamke za vetrove. Tamo se nalazio slobodnjački sieč, koji je sada tek nešto više od pećine. U njoj danas živi nekolicina rakijskih pionira."

"Slobodnjaci", prošapta neko. "Bogovi! Želim da vidim tog crva kako dolazi. Nikada nisam ni pomislio da ću videti nešto slično."

"Još jedan od vaših neočekivanih argumenata, a?" upita oficir koji je bio sve ogorčeniji.

Šta bi rekao kada bih obelodanio svoje nove sposobnosti? upita se Teg. Mogao bi pomisliti da sam prikrivao ciljeve smatrajući da oni ne bi izdržali podrobno ispitivanje. I bio bi u pravu. Taj čovek je na ivici otkrovenja. Da li bi mi ostao veran kada bi jasno mogao da sagleda stvari? Teg odmahnu glavom. Oficir ne bi mogao da bira. Niko od njih nije mogao da bira osim između borbe ili smrti.

Teg pomisli kako ima istine u tome da proces stvaranja sukoba podrazumeva i zamazivanje očiju širokim masama. Kako je samo lako bilo podleći načinu Uvažениh Naložnica.

Šljam!

Zamazivanje očiju nije predstavljalo onoliku teškoću koliku su neki mislili da predstavlja. Većina ljudi želela je da ih neko vodi. I onaj oficir pozadi je to želeo. Postojali su duboki plemenski nagoni (moćne, nesvesne motivacije) koji su to objašnjavali. Sasvim je prirodna reakcija da poturate žrtvenog jarca kada shvatite da su s vama lako upravljali. Taj oficir iza njega želeo je upravo sada da pranađe žrtvenog jarca.

"Burzmali želi da vas vidi", reče neko s Tegove leve strane.

"Ne sada", odvrati Teg.

Burzmali je mogao da pričeka. Uskoro će preuzeti komandu. U međuvremenu, predstavljao je smetnju. Kasnije će biti dovoljno vremena da se opasno približi ulozi žrtvenog jarca.

Kako je samo lako bilo naći žrtvene jarce i kako su ih samo spremno dočekivali! Ovo se pokazivalo kao naročito tačno onda kada je jedina druga mogućnost bila da ti sam ispadneš kriv, ili glup, ili oboje. Teg je želeo da svima oko sebe kaže:

"Čuvajte se da vam ne zamažemo oči! Tako ćete uvek otkriti kakve su nam prave namere!"

Oficir za vezu s Tegove leve strane ponovo mu se obrati:

"I ona časna majka je sada sa Burzmalijem. Uporno zahteva da ih primite."

"Recite Burzmaliju neka se vrati i ostane uz Dankana", odgovori Teg. "Neka obiđe i Murbelu kako bi proverio da li je dobro čuvaju. Lusila može da uđe."

Tako mora biti, pomisli Teg.

Lusilu je sve više izjedala sumnja da je kod njega došlo do novih promena. Svaka časna majka sigurno je u stanju da primeti razliku.

Lusila se uvuče unutra namerno šušajući odorom kako bi naglasila svoju žestinu. Bila je ljuta, ali je to dobro prikrivala.

"Milese, zahtevam objašnjenje."

Dobar početak, pomisli on. "Čega?" upita.

"Zašto jednostavno nismo pošli u..."

"Zato što Uvažene Naložnice i njihovi drugovi Tleilaksi Raštrkanih drže većinu centara na Rakisu."

"Odakle... odakle ti to..."

"Znaš li da su ubili Tarazu?" upita on.

To je zaustavi, ali ne za dugo. "Milese, insistiram da mi kažeš..."

"Nemamo mnogo vremena", reče on. "Vaš položaj biće otkriven pri narednom prolasku satelita."

"Ali odbrana Rakisa..."

"Ranjiva je kao i svaka druga odbrana kada postane statična", reče on. "Ovde dole nalaze se porodice branilaca. Ako zarobiš porodice, ovladao si braniocima."

"Zašto se nalazimo ovde napolju, u..."

"Da bismo pokupili Odrade i tu devojčicu koja je sa njom. Oh, da, i njihovog crva."

"Šta ćemo sa..."

"Odrade će već znati šta da učini sa crvom. Znaš, ona je sada tvoja Vrhovna majka."

"Znači, ti ćeš nas brzo odvesti u..."

"Sami ćete se odvesti! Moji ljudi i ja ostaćemo da pripremimo diverziju."

To izazva muklu tišinu u čitavoj komandnoj stanici. Diverzija, pomisli Teg. Kakva neodgovarajuća reč. Otpor koji je imao na umu

izazvaće histeriju među Uvažanim Naložnicama, naročito pošto se prethodno budu uverile da je gola bio ovde. Ne samo da će izvesti protivnapad, već će, konačno, upotrebiti i krajnje sredstvo - sterilizaciju. Najveći deo Rakisa pretvoriće se u ugljenisanu ruševinu. Malo je bilo verovatno da će bilo koje ljudsko biće, crv ili peščana pastrmka preživeti.

"Uvažene Naložnice su bezuspešno pokušavale da nađu i uhvate nekog crva", reče on. "Stvarno ne razumem kako su mogle da budu toliko slepe i ne shvate na koji ćete način preneti jednog od njih."

"Preneti?" Lusila je zapinjala u govoru. Teg je retko imao priliku da vidi neku časnu majku koja se toliko zaboravila. Pokušala je da poveže ono što je upravo rekao. Već ranije je primetio da Sestrinstvo poseduje izvesne mentatske sposobnosti. Jedan mentat bio je u stanju da dođe do uslovnih ubeđenja i bez dovoljnog broja podataka. Mislio je na to kako će već dugo biti van njenog domašaja (ili domašaja bilo koje druge časne majke) kada ona međusobno poveže ove podatke. Tada će nastati otimanje oko njegovih naslednika. Pokupiće Dimelu da im bude naložnica za razmnožavanje. I Odrade. Ni ona im neće umaći.

Posedovale su rešenje i za tleilaške akslotl rezervaore. Sada je bilo samo pitanje vremena kada će Bene Geserit prevazići svoje skrupule i ovladati izvorom začina. Proizvodilo ga je ljudsko telo.

"Znači, ovde smo u opasnosti", promuca najzad Lusila.

"Da, u izvesnoj meri. Nevolja Uvažanih Naložnica je što su suviše bogate. Prave greške kakve prave bogati."

"Izopačene kurve!" uzviknu ona.

"Predlažem da odeš do ulaznih vrata", reče on. "Odrade će uskoro stići."

Udaljila se bez ijedne reči.

"Ratna oprema je iznesena i pregrupisana", javi žurno oficir za vezu.

"Recite Burzmaliju da se spremi kako bi ovde preuzeo komandu", reče Teg. "Mi ostali uskoro izlazimo."

"Očekujete da vam se svi pridružimo?" Bio je to onaj koji je tragao za žrtvenim jarcem.

"Ja izlazim", reče Teg. "Izići ću sam, ako bude potrebno. Samo

oni koji to žele treba da mi se pridruže."

Posle ovoga, pomisli on, svi će poći. Pritisak jednakih razumeo je malo ko sem onih koje su obučile Bene Geserite. U komandnoj stanici nastupi tišina koju je remetilo jedino slabo zujanje i pucketanje uređaja. Teg stade da razmišlja o 'izopačenim kurvama'.

Mislio je o tome kako nije bilo pravilno nazivati ih izopačenima. Ponekad su najbogatiji postajali izopačeni. To je bila posledica uverenja da novac (moć) može kupiti sve i svja. A zašto da ne veruju da je tako? Viđali su svakog dana kako se te stvari događaju. Lako je bilo poverovati u apsolute.

Nadaj se večnom proleću i svom tom gornavu!

To je ličilo na novu veru. Novac će kupiti nemoguće.

Tada nastupa izopačenost.

Sa Uvažnim Naložnicama nije bio isti slučaj. One su na neki način, bile s druge strane izopačenosti. Prebrodile su je, jasno je to sagledavao. Ali sada su se upustile u nešto što je bilo daleko od izopačenosti, tako da se Teg zapita da li odista želi da sazna šta je to.

Bez obzira na svoje želje znao je to, i saznanje o tome nije mogao da odagna iz svoje nove svesti. Niko od njih ne bi ni trenutak oklevao da čitavu jednu planetu pretvori u pakao, samo ako bi mu to donelo ličnu korist. Ili ako bi isplata bila u vidu nekog zamišljenog zadovoljstva. Ili ako bi mu taj pakao produžio život makar za svega nekoliko dana ili časova.

Šta ih je činilo srećnim? Šta zadovoljnim? Ličile su na zavisnike od semute. Bilo šta da im je pričinjavalo zadovoljstvo, svaki naredni put morale su da dobiju veću dozu.

I one su to znale!

Kako samo mora da su besnele u sebi! Biti uhvaćen u takvu jednu zamku! Sve su videle, i ništa od toga nije im bilo dovoljno - nije bilo dovoljno dobro niti dovoljno zlo. Potpuno su izgubile sposobnost obuzdavanja.

Doduše, bile su opasne. I možda je on u jednoj stvari grešio: možda se više nisu sećale kako je bilo ranije, pre no što su podlegle preobražaju tog čudnog oporog stimulansa koji im je zenice obojio u narandžasto. Sećanja mogu postati izobličena. Svaki mentat bio je

krajnje osetljiv na taj tok u samome sebi.

"Eno crva!"

Bio je to oficir za vezu.

Teg se okrenu u stolici i zagleda u projekciju, jedan minijaturni holo koji je prikazivao spoljašnji predeo u pravcu jugozapada. Crv na kome su se nazirale dve sićušne tačke - njegovi putnici - predstavljao je udaljenu iver koja se vijugavo kretala.

"Kada stignu ovamo dovedite samo Odrade", reče on. "Šeana... tako se zove devojčica... neka ostane da pomogne oko smeštaja crva u spremnik. Nju će poslušati. Pobrinite se da Burzmali bude u blizini. Nećemo imati mnogo vremena za predavanje dužnosti."

Kada je Odrade ušla u komandnu stanicu još je teško disala i širila oko sebe mirise pustinje, smesu melanža, krementa i ljudskog znoja. Teg je sedeo u svojoj stolici i odmarao se. Oči su mu i dalje bile zatvorene.

Odrade pomisli da je zatekla bašara kako se odmara, što je za njega bilo neobično - to jest, da ga je zatekla zamišljenog. On tada otvori oči i ona primeti promenu koju je Lusila uspela samo da joj nagovesti - kao i nekoliko reči o golinom preobražaju. Šta se to dogodilo sa Tegom? On kao da joj je pozirao, čekajući je da sagleda istinu u njemu. Brada mu je bila čvrsta i pomalo uzdignuta, što je bilo uobičajeno za njega kada je osmatrao stvari. Usko lice izbrazdano staračkim borama nije izgubilo ništa od svoje budnosti. Dugačak, tanak nos, toliko osoben za pretke Korine i Atreide, još se više produžio u poodmaklom dobu. Ali seda kosa još je bila gusta, a malo ispupčenje na čelu i dalje je privlačilo posmatračev pogled...

A sada, oči!

"Otkud si znao da treba ovde da nas čekaš?" upita Odrade. "Nismo imale pojma kuda nas crv nosi."

"Postoji svega nekoliko naseljenih mesta ovde u središnjoj pustinji", odgovori on. "Kockao sam se. I to, izgleda, uspešno."

Kockao se? Taj mentatski izraz bio joj je poznat, ali nikada nije uspela da ga shvati.

Teg ustade. "Uzmi ovaj brod i idi na mesto koje najbolje poznaješ", reče on.

Kapitol? Gotovo je tu reč glasno izgovorila, ali setila se da nisu

sami, da su prisutni i nepoznati vojnici koje je Teg sakupio. Ko su bili oni? Lusilino kratko objašnjenje nije je zadovoljilo.

"Malo smo izmenili Tarazin plan", nastavi Teg. "Gola ne ostaje. Mora poći s tobom."

Shvatila je. Biće im potrebne nove sposobnosti Dankana Ajdaha da se suprotstave kurvama. On više nije bio samo mamac za uništenje Rakisa.

"On, razume se, neće moći da napusti svoje sklonište u nebrodu", reče Teg.

Ona klimnu. Dankan nije bio zaštićen od tragača-predviđača... kao što je to bio slučaj sa navigatorima Esnafa.

"Bašare!" Bio je to oficir za vezu. "Jedan satelit nas je primetio!"

"U redu!" povika Teg. "Svi napolje! Dovedite Burzmalija ovamo."

Otvor na zadnjem delu stanice se otvori. Burzmalijurnu unutra. "Bašare, šta mi..."

"Nema se vremena! Preuzmi!" Teg ustade iz zapovedničke stolice i dade Burzmaliju znak da se smesti u nju. "Odrade će ti reći kuda da pođeš. Gonjen porivom za koji je znao da je delimično posledica želje za osvetom, Teg ščepa Odrade za levu ruku, privuče je i poljubi u obraz: "Učini ono što moraš, kćeri", prošapta on. "Taj crv u spremniku može uskoro postati jedini u vaseljeni."

Odrade tada shvati: Teg je do kraja prozreo Tarazin plan i nameravao je da do kraja izvrši naređenje svoje Vrhovne majke.

"Učini ono što moraš." Time je sve bilo rečeno.

47.

Nismo se suočili sa nekim novim stanjem stvari, već sa tek prepoznatim odnosom između svesti i stvari koji omogućava dublji uvid u način dejstvovanja moći predviđanja. Proročanstvo oblikuje jednu projektovanu unutrašnju vasseljenu kako bi iz nerazumljivih sila stvorilo nove spoljašnje verovatnosti. Nema potrebe da se te sile razumeju pre no što se upotrebe za oblikovanje postojeće vasseljene. Drevnim radnicima koji su obrađivali metale nije bilo potrebno da razumeju molekularnu i podmolekularnu složenost čelika, bronz, bakra, zlata i kalaja. Izmislili su mistične moći kako bi opisali nepoznato, dok su i dalje kovali i rukovali čekićima.

Vrhovna majka Taraza: rasprava u Veću

Drevno zdanje u kome je Sestrinstvo krilo svoj Kapitol, arhive i kancelarije od najveće važnosti nije proizvodilo tek puke zvuke u noći. Buka je pre ličila na signale. Tokom mnogo godina koje je provela ovde Odrade je naučila da ih razaznaje. Naročiti zvuk koji je sada čula, to napeto pucketanje, poticalo je od drvene grede u podu koja nije bila zamenjena nekih osam stotina godina. Noću se skupljala i ispuštala zvuke.

U njoj su bila uskladištena i Tarazina sećanja, koja su proširivala njeno poznavanje takvih signala. Sećanja se još nisu do kraja integrisala; nije bilo dovoljno vremena. Odrade je koristila nekoliko slobodnih trenutaka da ovde u Tarazinoj staroj radnoj sobi nastavi tu integraciju.

Dar i Tar bile su konačno ujedinjene.

To je bio komentar u najboljem Tarazinom stilu.

Čeprkati po Drugim sećanjima značilo je postojati na nekoliko nivoa istovremeno, od kojih su neki bili veoma duboki; Taraza je ostala blizu površine. Odrade dozvoli sebi da dublje uroni u umnožena postojanja. Uskoro je prepoznala sebe kako diše; međutim, bila je nekako daleko, a drugi su zahtevali od nje da uroni u vizije koje sve obuhvataju, baš sve, računajući tu i mirise, dodire,

osećanja... sve originale koji su bili netaknuti u njenoj vlastitoj svesti.

Nesigurno je sanjati tuđe snove.

Ponovo Taraza.

Taraza koja je igrala veoma opasnu igru, u kojoj je ulog bio celokupno ustrojstvo Sestrinstva! Kako je samo pažljivo odabrala trenutak u kome je među kurve pustila glas da su Tleilaksi usadili u голу neke opasne osobine. Napad na tvrđavu na Gamuu predstavljao je potvrdu da je obaveštenje stiglo do pravog mesta. Brutalnost tog napada, doduše upozorila je Tarazu da joj je ostalo malo vremena. Kurve su sigurno odmah krenule da prikupljaju silu koja će do temelja uništiti Gamu... samo kako bi ubile голу.

Toliko je stvari zavisilo od Tega.

Među vlastitim Drugim sećanjima ugledala je i bašara: oca, koga zapravo nikada nije upoznala.

To mi nije uspelo ni na kraju.

Kopanje po Drugim sećanjima moglo je da je oslabi, ali nije bila u stanju da izbegne zahtev tog uvek primamljivog rezervoara.

Odrade se seti Tiraninovih reči: "Užasno polje moje prošlosti! Odgovori izleću poput uplašenog jata, zaklanjajući nebo mojih neizbežnih sećanja."

Odrade se poput plivača održavala na površini.

Verovatno će me zameniti, pomisli Odrade. Možda će me i izgrditi. Belonda se sigurno nije dobrovoljno složila sa promenom na vrhu. Nije važno. Opstanak Sestrinstva za njih je trebalo da predstavlja jedinu važnu stvar.

Odrade isplovi iz Drugih sećanja i podiže pogled s namerom da ga zaustavi na senkama zaklonjenoj niši u kojoj se pri slaboj svetlosti sjajnih kugli nazirala bista jedne žene. Bista je ostala neodređen oblik među senkama, ali Odrade je dobro poznavala to lice: Čenoe, zaštitni znak Kapitola.

"Ali, za ime boga..."

Svaka sestra koja je prošla kroz začnsku agoniju (što sa Čenoe nije bio slučaj) rekla je ili pomislila istu stvar, ali šta je to uistinu značilo? Pažljivo uzgajanje i pažljivo obučavanje stvarali su uspešne primerke u dovoljnom broju. Gde se u tome nazirala božja ruka? Crv koga su donele sa Rakisa sigurno nije bio bog. Da li se prisustvo

boga osećalo samo u uspesima Sestrinstva?

Postala sam plen težnji vlastite Misionarie Protective.

Znala je da je ova odaja već nebrojeno puta čula slične misli i pitanja. Uzalud! Ipak, nije bila u stanju da primora sebe da ukloni tu zaštitnu bistu iz niše, u kojoj je tako dugo počivala.

Nisam sujeverna, reče za sebe. Nisam od onih osoba koje ne mogu da učine tako nešto. Ovo je stvar tradicije. A one poseduju vrednosti koje su nam dobro poznate.

Izvesno je da nikakva moja bista neće biti toliko štovana. Mislila je na Vafa i njegove Liceigrače koji su zajedno sa Milesom Tegom našli smrt u užasnom razaranju Rakisa. Nije trebalo zadržavati se na krvavom satiranju koje je predstavljalo tako čestu pojavu u Starom carstvu. Bolje je bilo razmisliti o slikovitosti zaslužene kazne koja je bila posledica divljaštva zabludelih Uvažениh Naložnica.

Teg je znao.

Na nedavnoj sednici veća zbog umora članica nisu donete nikakve odluke. Odrade je smatrala da je imala sreću što je uspela da im skrene pažnju na nekoliko neodložnih stvari, koje su im i inače bile veoma drage.

Na kazne: to ih je za izvesno vreme zabavilo. Iz arivskih analiza izvučeni su istorijski presedani, uobličeni na zadovoljavajući način. One skupine ljudskih bića koje su stupile u vezu sa Uvažениm Naložnicama mogle su da očekuju razna iznenađenja.

Iks je izvršio svoju ekspanziju ni ne sanjajući na koji način će ih pregaziti konkurencija iz Raštrkavanja.

Esnaf će biti odgurnut u stranu i nateran da papreno plaća za melanž i postrojenja. Esnaf i Iks biće zajedno izbačeni i zajedno će pasti.

Najmanje je trebalo obraćati pažnju na Ribogovornice. Kao sateliti Iksa već su bledele, predstavljajući deo prošlosti koju će ljudi napustiti.

A Bene Tleilaksi? Ah, da, Tleilaksi. Vaf je podlegao Uvažениm Naložnicama. On to nikada nije priznao, ali to je bilo očigledno. "Samo jednom i to sa jednim od mojih Liceigrača."

Odrade se mračno osmehnu, prisativši se gorkog poljupca svoga oca.

Narediću da se napravi još jedna niša, pomisli ona. Naručiću da se napravi još jedna bista: Milesa Tega, velikog jeretika!

Doduše, Lusiline sumnje vezane za Tega bile su uznemirujuće. Da li je on pred kraj bio u stanju da predviđa i vidi ne-brodove? Pa, naložnice za razmnožavanje mogle bi da ispitaju te sumnje.

"Ulogorile smo se!" glasila je Belondina optužba.

Svima je bilo jasno značenje tih reči: povukle su se u Tvrđavu dok ne prođe duga noć krvi.

Odrade shvati da nije mnogo marila za Belondu, kao ni za način na koji se povremeno smejala kako bi istakla te široke tupe zube.

Dugo vremena provele su ispitujući Šeanine uzorke ćelija. 'Sionin dokaz' je postojao. Imala je pretke koji su je štitili od predviđanja, te je mogla da napusti ne-brod.

Dankan je predstavljao nepoznanicu.

Odrade usredsredi misli na golu, koji se nalazio napolju u prizemljenom ne-brodu. Ustavši, uputi se ka tamnom prozoru, zagledavši se u pravcu udaljenog polja za spuštanje.

Da li smeju da rizikuju i puste Dankana ispod zaštitnog okrilja tog broda? Proučavanje ćelija potvrdilo je da on predstavlja mešavinu mnogih Ajdaha gola - od kojih su neki bili Sionini potomci. Šta je sa mrljom koja potiče od originala?

Ne. On mora ostati unutra.

A šta da rade sa Murbelom - trudnom Murbelom? Obeščašćenom Uvaženom Naložnicom.

"Tleilaksi su mi namenili ulogu ubice Utiskivačica", rekao je Dankan.

"Hoćeš li pokušati da ubiješ kurvu?" To pitanje postavila je Lusila.

"Ona nije Utiskivačica", odvratio je Dankan.

Veće je nadugačko razmatralo prirodu moguće veze između Dankana i Murbele. Lusila je tvrdila da nije postojala nikakva veza, da su njih dvoje ostali oprezni protivnici.

"Najbolje bi bilo da ne rizikujemo, spajajući ih."

Doduše, natprosečne sposobnosti kurvi moraće da budu nadugačko i naširoko ispitane. Možda bi mogli da rizikuju jedan susret između Dankana i Murbele u ne-brodu. Razume se, uz sve moguće mere opreza.

Na kraju je razmišljala o crvu u spremištu na ne-brodu... crvu kome se bližio trenutak preobražaja. Jedan mali, zemljom ograđen deo bazena čekao je na tog crva. U pravom trenutku Šeana će ga namamiti u kupku od melanža i vode. Peščane pastrmke koje će pri tom nastati moći će da započnu svoj drugi preobražaj.

Bio si u pravu, oče. Sve je tako jednostavno kada se jasno sagleda.

Nije imalo svrhe tragati za peščanom planetom za crve. Peščane pastrmke stvoriće svoj vlastiti habitat za Šai-huluda. Nije bilo prijatno razmišljati o planeti Kapitolu kao o nepreglednoj opustošenoj oblasti, ali to se moralo učiniti.

"Poslednja volja i testament Milesa Tega", koji je on uneo u submolekularni skladišni sistem ne-broda, nisu se mogli zanemariti. Čak se i Belonda složila s tim.

Kapitolu je bila potrebna revizija svih njenih istorijskih zapisa. Zbog onoga što je Teg saznao o Izgubljenima - kurvama Raštrkanih - trebalo je da izmene svoj izgled.

"Retko se saznaju imena onih koji su bogati i stvarno moćni. Poznati su samo njihovi predstavnici. Politička arena pravi neke izuzetke, ali ne otkriva celokupnu moćnu strukturu.

Mentat filozof zagrizao je duboko u sve ono čega su se prihvatile, a njegovi zaključci nisu se slagali sa onima na koje su se oslanjale arhive pri donošenju naših neprikosnovenih zaključaka."

Znale smo mi to, Milese, samo se nikada nismo s tim suočile. Nekoliko narednih pokoljenja sve ćemo kopati po svojim Drugim sećanjima.

Ne može se imati apsolutno poverenje u nepromenjive sisteme skladištenja podataka.

"Ako uništite većinu kopija, vreme će se pobrinuti za ostale."

Kako su se samo arhivarke razbesnele kada su čule tu bašarevu izjavu!

"Pisanje istorije uglavnom predstavlja proces skretanja pažnje sa osnovnog. Većina istorijskih izveštaja skreće pažnju sa zbivanja koja su u potaji uticala na zabeležene događaje."

To je oborilo Belondu. Ona je to shvatila na svoj način, jer je priznala: "Mali broj istorija kojima je uspelo da izbegnu ovakve

ograničavajuće procese nestao je u tmimi vekova."

Teg je naveo neke od tih procesa: "Uništenje što većeg broja kopija, ismevanje izveštaja koji suviše toga otkrivaju, njihovo izostavljanje iz nastavnih planova u centrima za obuku, proveravanje da negde drugde nisu navedeni i, u pojedinim slučajevima, eliminacija autora."

Da i ne pominjem proces žrtvenih jaraca zbog koga su gubili glavu brojni glasnici koji su doneli loše vesti, pomisli Odrade. Prisetila se jednog drevnog vladara koji je uvek na dohvat ruke držao štap sa oštrim čeličnim šiljkom kojim je ubijao glasnike što su mu donosili loše vesti.

"U posedu smo valjanih ključnih obaveštenja na temelju kojih možemo izgraditi bolje razumevanje naše prošlosti", iznela je Odrade. "Oduvek smo znale da je ono što se u sukobima stavlja na kocku u stvari odluka o tome ko će upravljati bogatstvom ili njegovim ekvivalentima."

Možda to i nije bio pravi 'uzvišeni cilj', ali poslužiće za izvesno vreme.

Izbegavam glavno pitanje, pomisli ona.

Nešto mora biti učinjeno sa Dankanom Ajdahom, i svi su to znali.

Uzdahnuvši, Odrade pozove 'topter i pripremi se za kratko putovanje do ne-broda.

Dankanov zatvor bio je, ako ništa drugo, bar udoban, pomisli Odrade kada uđe. Ovo su bile odaje zapovednika broda, koje je poslednji koristio Miles Teg. Ovde je još bilo znakova njegovog prisustva - jedan mali holostatski projektor koji je prikazivao njegov dom na Larnasu; raskošna stara kuća, dugačka čistina, reka. Teg je na stočiću pored postelje ostavio pribor za šivenje.

Gola je sedeo u stolici za ljuljanje, zureći u projekciju. Kada Odrade uđe, on ravnodušno podiže pogled.

"Jednostavno ste ga ostavili da umre, zar ne?" upita Dankan.

"Činimo ono što moramo", odvrati ona. "Ispunjavala sam njegova naređenja."

"Znam zašto ste došli", reče Dankan. "Nećete uspeti da me ubedite. Nisam ja nikakav prokleti pastuv za veštice. Razumete li?"

Odrade ispravi odoru i sede na ivicu kreveta, licem okrenuta

prema Dankanu. "Da li si proučio zapis koji je moj otac ostavio za nas?" upita ona.

"Vaš otac?"

"Miles Teg je bio moj otac. Poveravam ti njegove poslednje reči. On je tamo, na kraju, predstavljao naše oči. Morao je da vidi smrt na Rakisu. 'Um u začetku' shvatio je zavisnosti i ključnu logiku."

Pošto je Dankan zbunjeno pogleda, ona objasni: "Suviše dugo bile smo zarobljene u Tiraninovom lavirintu proročanstava."

Primetio je da se jednim mačjim pokretom uspravio u stolici, što je svedočilo da su mu mišići dobro obučeni za napad.

"Nema načina da živ pobegneš sa ovog broda", reče ona. "Znaš li zašto."

"Siona."

"Za nas predstavljaš opasnost, ali ipak bismo više volele da ne provodiš jalov život."

"Ipak, neću da se parim za vas, a naročito ne sa tim malim zanovetalom sa Rakisa."

Odrade se nasmeši, zapitavši se šta bi Šeana rekla na ovakav opis.

"Misliš da je to smešno?" upita Dankan.

"Baš i ne. Ali mi još imamo Murbelino dete. Pretpostavljam da ćemo se morati njime zadovoljiti."

"Razgovarao sam sa Murbelom preko komunikatora", reče Dankan. "Misli da će postati časna majka, da ćete je primiti u redove Bene Geserita."

"Zašto da ne? Njene ćelije prošle su Sionin test. Mislim da će biti vrhunska sestra."

"Zar vas je stvarno navukla?"

"Hoćeš da kažeš - zar nismo primetile kako ona misli da ostane s nama samo dok ne sazna naše tajne, a zatim pobegne? Znamo mi to, Dankane."

"Ali smatrate da vam ne može uteći?"

"Kada ih jednom dobijemo, Dankane, mi ih, u stvari, nikada ne gubimo."

"Ne smatrate da ste izgubile gospu Džesiku?"

"Na kraju nam se vratila."

"S kakvim ciljem ste došli da me posetite?"

"Mislila sam da zaslužuješ da ti se objasni plan Vrhovne majke. Cilj mu je bio uništenje Rakisa. Ona je, u stvari, želela da uništi gotovo sve crve."

"Veliki bogovi podzemlja! Zašto?"

"Oni su predstavljali proročku silu koja nas je sputavala. Biseri Tiraninove svesti samo su pojačavali tu vezu. On nije predviđao dagađaje, on ih je stvarao."

Dankan pokaza prema spremištu broda. "Šta je sa..."

"Onim tamo? Ostao je samo jedan. Dok ne dođe vreme kada će ponovo moći da vrši uticaj koristeći se svojom brojnošću, čovečanstvo će već otići svojim putem ne obazirući se na njega. Do tada ćemo biti suviše brojne i sasvim samostalno bavićemo se mnogim različitim stvarima. Nikada više nijedna jedina sila neće upravljati svim našim budućnostima."

Ona ustade.

Pošto Dankan ništa ne reče, ona dodade: "U okviru nametnutih ograničenja, čiju potrebu znam da uviđaš, molim te da razmisliš o načinu života koji bi želeo da vodiš. Obećavam da ću ti pomoći onoliko koliko to bude u mojoj moći."

"Zašto biste to učinili?"

"Zato što su te voleli moji preci. Zato što te je moj otac voleo."

"Ljubav? Vi veštice niste sposobne da osetite ljubav!"

Gotovo čitav minut je provela zureći nadole u njega. Pri korenu mu je, primeti ona, ispod ove obojene, počela da izrasta tamna kosa, ponovo se kovrdžajući, naročito na vratu.

"Osećam ono što osećam", reče ona. "I tvoja voda je naša, Dankane Ajdaho."

Primetila je da je slobodnjačko upozorenje imalo uticaja na njega, a zatim se okrenula i izišla iz odaje praćena stražarkama.

Pre no što je napustila brod vratila se do spremišta i zagledala u mirnog crva koji je ležao na krevetu od rakijskog peska. Zarobljenika je posmatrala sa nekih dve stotine metara visine. Dok je to činila nemo se smejala, a društvo joj je pravila Taraza koja se sve više integrisala s njom.

Mi smo bile u pravu, a Švangiju i njena klika nisu. Znale smo da

želi napolje. Morao je to da želi posle svega što je učinio.

Progovorila je naglas nežnim šapatom, koliko za sebe toliko i za obližnje posmatrače koji su pazili na trenutak kada će u tom crvu otpočeti preobražaj.

"Sada znamo tvoj jezik", reče ona.

To nije bio jezik reči, već pokretno i plešuće prilagođavanje jednoj pokretnoj i plešućoj vaseljeni. Taj jezik se može samo govoriti, ne i prevoditi. Da bi mu otkrio značenje čovek mora imati iskustva, pa čak i tada značenje se naočigled menja. 'Uzvišeni cilj' je ipak predstavljao nepredvidivo iskustvo. Ali kada je spustila pogled na neobrađeno i na toplotu otporno sklonište crva iz rakijske pustinje, Odrade je znala šta je videla: vidljivi dokaz uzvišenog cilja.

Ona mu tiho doviknu: "Hej! Stari crve! Jesi li to ovako zamislio?"

Odgovora nije bilo, ali ona nije ni očekivala da će ga dobiti.

Sadržaj

- [1.](#)
- [2.](#)
- [3.](#)
- [4.](#)
- [5.](#)
- [6.](#)
- [7.](#)
- [8.](#)
- [9.](#)
- [10.](#)
- [11.](#)
- [12.](#)
- [13.](#)
- [14.](#)
- [15.](#)
- [16.](#)
- [17.](#)
- [18.](#)
- [19.](#)
- [20.](#)
- [21.](#)
- [22.](#)
- [23.](#)
- [24.](#)
- [25.](#)
- [26.](#)
- [27.](#)
- [28.](#)
- [29.](#)
- [30.](#)
- [31.](#)
- [32.](#)

33.
34.
35.
36.
37.
38.
39.
40.
41.
42.
43.
44.
45.
46.
47.